

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

دعاها و اعمال شب و روز جمعه و دیگر روزهای هفته

محدث کبیر علامه محمد باقر مجلسی
تفحیق: مهدی سلیمانی آشتیانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ربيع الاسابيع: ادعيه و اعمال جمعه و ديگر روزهاي هفته

نويسنده:

محمدباقر بن محمدتقي علامه مجلسي

ناشر چاپي:

مسجد مقدس جمکران

ناشر ديجيتالي:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۲	ربیع الاسابیع: ادعیه و اعمال جمعه و دیگر روزهای هفته
۱۲	مشخصات کتاب
۱۲	اشاره
۱۶	فهرست مطالب
۲۴	مقدمه
۲۵	کتاب حاضر
۳۰	فصل اول: در فضیلت شب جمعه و روز جمعه است
۴۴	فصل دوم: در بیان اعمال شب جمعه است
۴۴	اشاره
۵۷	[ادعای قنوت نماز وتر در شب جمعه]
۵۹	[ادعای بعد از نماز وتر]
۶۴	[ادعای سحر شب جمعه]
۷۱	نماز شب جمعه برای قوت حافظه
۷۲	نماز حاجت در شب جمعه
۷۳	نماز خضر علیه السلام در شب جمعه
۷۳	نماز دیگر در شب جمعه
۷۴	نماز حاجت دیگر
۷۵	نماز دیگر برای حاجت در شب جمعه
۷۶	فصل سوم: در بیان بعضی از اعمال روز جمعه است
۷۶	از تنظیف و بوی خوش و امثال آن
۸۲	فصل چهارم: در بیان فضیلت تصدق و سایر مستحبات روز جمعه است
۸۴	فصل پنجم: در بیان امری چند است که در روز جمعه
۸۴	از آنها احتراز باید نمود

۸۸	فصل ششم: در فضیلت صلوات بر محمد و آل محمد ، و کیفیت آن و فضل و کیفیت زیارات ایشان علیهم السلام و سایر مؤمنان
۸۸	اشاره
۹۱	[زیارت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم و ائمه اطهار علیهم السلام از دور]
۹۴	فصل هفتم: در بیان فضل سوره هایی که سنت است در روز جمعه بخوانند
۹۸	فصل هشتم: در بیان دعاها و نمازهای روز جمعه است از نماز صبح تا زوال
۹۸	اشاره
۱۰۰	[نماز به روایت سید بن طاووس رحمه الله]
۱۰۱	نماز دیگر
۱۰۱	نماز دیگر
۱۰۲	نماز دیگر
۱۰۳	نماز دیگر
۱۰۳	نماز دیگر
۱۰۴	نماز دیگر
۱۰۵	نماز دیگر
۱۰۶	[نماز اعرابی]
۱۰۷	[نماز کامله]
۱۰۹	[دعای بعد از نماز کامله]
۱۲۰	فصل نهم: در بیان نافله جمعه است
۱۲۰	اشاره
۱۲۲	[دعاهای نوافل روز جمعه]
۱۴۰	فصل دهم: در بیان نماز و دعاهای حاجت که مخصوص روز جمعه اند
۱۴۰	اشاره
۱۴۱	نماز دیگر
۱۴۵	نماز دیگر
۱۴۶	نماز دیگر
۱۴۷	نماز دیگر برای حاجت

- ۱۵۲ نماز حاجت دیگر
- ۱۵۳ نماز دیگر برای حاجت
- ۱۵۴ دعایی است برای حاجت به غیر از نماز
- ۱۵۵ دعای دیگر برای حاجت که بعد از نماز جمعه باید خواند
- ۱۵۶ نماز دیگر برای حاجت
- ۱۵۷ نماز دیگر
- ۱۶۲ نماز دیگر برای شکر قضای حاجت
- ۱۶۲ دعای دیگر
- ۱۷۰ فصل یازدهم: در بیان اعمالی چند که اختصاص به روز جمعه ندارد و در روز جمعه انجام دادن آنها افضل است
- ۱۷۰ نماز حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم
- ۱۷۱ نماز حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه
- ۱۷۷ نماز دیگر از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۱۸۰ نماز حضرت فاطمه صلوات الله علیها
- ۱۸۱ نماز دیگر از حضرت فاطمه صلوات الله علیها
- ۱۸۳ نماز حضرت امام حسن مجتبی صلوات الله علیه
- ۱۸۴ [نماز دیگر از حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام]
- ۱۸۴ نماز حضرت امام حسین صلوات الله علیه
- ۱۸۶ نماز حضرت امام زین العابدین صلوات الله علیه
- ۱۸۷ نماز حضرت امام محمّد باقر صلوات الله علیه
- ۱۸۷ نماز حضرت امام جعفر صادق صلوات الله علیه
- ۱۸۸ نماز حضرت امام موسی صلوات الله علیه
- ۱۸۹ نماز حضرت امام رضا صلوات الله علیه
- ۱۸۹ نماز [حضرت امام] جواد صلوات الله علیه
- ۱۸۹ نماز حضرت امام علی نقی صلوات الله علیه
- ۱۹۰ نماز حضرت امام حسن عسکری صلوات الله علیه
- ۱۹۱ نماز حضرت صاحب الأمر صلوات الله علیه

- ۱۹۱ نماز جعفر بن ابی طالب علیه السلام
- ۱۹۵ دعای بعد از نماز جعفر علیه السلام
- ۲۰۰ دعای دیگر
- ۲۰۰ دعای دیگر بعد از نماز جعفر
- ۲۰۲ دعای دیگر بعد از این نماز
- ۲۰۶ فصل دوازدهم: در بیان ادعیه زوال جمعه و آداب توجه به نماز جمعه و دعاهای آن
- ۲۰۶ اشاره
- ۲۰۹ و اقا آداب نماز جمعه
- ۲۱۰ [قنوت نماز جمعه]
- ۲۱۳ و اقا تعقیبات نماز جمعه
- ۲۲۰ فصل سیزدهم: در بیان اعمال بعد از نماز عصر روز جمعه است تا آخر روز
- ۲۲۰ اشاره
- ۲۲۴ صلوات کبیر
- ۲۳۱ دعای مشهور به دعای عشرات
- ۲۳۷ [دعای بعد از نماز عصر روز جمعه]
- ۲۴۱ [دعای سمات]
- ۲۵۱ فصل چهاردهم: در بیان دعاهای هفته و اعمال سایر هفته است
- ۲۵۱ اشاره
- ۲۵۱ دعای شب جمعه
- ۲۵۳ دعای روز جمعه به روایات سابقه
- ۲۵۸ [دعای حضرت امام زین العابدین علیه السلام در روز جمعه]
- ۲۵۹ دعای حضرت امام موسی علیه السلام در روز جمعه به روایت شیخ و کفعمی و علامه حلی قدس سرهم
- ۲۶۱ تسبیح روز جمعه به روایت شیخ ، کفعمی و دیگران
- ۲۶۱ [تعوید روز جمعه]
- ۲۶۳ [دعای حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه]
- ۲۶۷ دعای حضرت فاطمه صلوات الله علیها در روز جمعه به روایت شیخ و کفعمی رحمهما الله

- ۲۶۸ ----- دعای شب شنبه به روایت شیخ و کفعمی
- ۲۷۰ ----- دعای روز شنبه
- ۲۷۲ ----- دعای حضرت فاطمه علیها السلام در روز شنبه به روایت کفعمی
- ۲۷۲ ----- دعای دیگر برای روز شنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رضوان الله علیهم
- ۲۷۷ ----- دعای دیگر برای روز شنبه از حضرت امام زین العابدین علیه السلام
- ۲۷۸ ----- دعای دیگر روز شنبه از حضرت امام موسی علیه السلام به روایت شیخ و کفعمی و علامه حلی رحمه الله علیهم
- ۲۷۹ ----- تسبیح روز شنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رحمهم الله
- ۲۸۰ ----- تعویذ روز شنبه از حضرت صادق علیه السلام به روایت سابقه و به روایت «طب الأئمه»
- ۲۸۲ ----- عوذ دیگر برای روز شنبه به روایت شیخ و سید و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله
- ۲۸۲ ----- دعای شب یکشنبه به روایت متقدمه
- ۲۸۶ ----- دعای دیگر از حضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیه در روز یکشنبه به روایت تلعبیری و کفعمی
- ۲۸۸ ----- دعای حضرت فاطمه صلوات الله علیها در روز یکشنبه
- ۲۸۸ ----- دعای دیگر برای روز یکشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی رضی الله عنهم
- ۲۹۱ ----- دعای دیگر برای روز یکشنبه
- ۲۹۲ ----- دعای حضرت امام موسی علیه السلام در روز یکشنبه به روایت شیخ و علامه و کفعمی و ابن باقی رحمهم الله
- ۲۹۳ ----- تسبیح روز یکشنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رحمهم الله
- ۲۹۴ ----- تعویذ امام جواد علیه السلام در روز یکشنبه به روایات سابقه
- ۲۹۵ ----- تعویذ دیگر در روز یکشنبه به روایات سابقه
- ۲۹۶ ----- دعای شب دوشنبه به روایات سابقه
- ۲۹۸ ----- دعای حضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیه در روز دوشنبه
- ۳۰۱ ----- دعای حضرت فاطمه صلوات الله علیها در روز دوشنبه
- ۳۰۱ ----- دعای دیگر برای روز دوشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی
- ۳۰۵ ----- دعای حضرت سید الساجدین صلوات الله علیه در روز دوشنبه
- ۳۰۶ ----- دعای حضرت کاظم علیه السلام در روز دوشنبه به روایت شیخ و علامه و کفعمی و ابن باقی رحمهم الله
- ۳۰۷ ----- تسبیح روز دوشنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رحمهم الله
- ۳۰۸ ----- عوذ حضرت جواد علیه السلام در روز دوشنبه

- عوزه دیگر برای روز دوشنبه به روایات سابقه ----- ۳۰۹
- دعای شب سه شنبه به روایات سابقه ----- ۳۱۰
- دعای حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در روز سه شنبه به روایت تلعبیری و کفعمی رحمه الله علیهما ----- ۳۱۲
- دعای حضرت فاطمه علیها السلام به روایت «بلد الامین» ----- ۳۱۴
- دعای دیگر در روز سه شنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی ----- ۳۱۵
- دعای حضرت علی بن الحسین صلوات الله علیهما در روز سه شنبه به روایت شیخ شهید و کفعمی ----- ۳۱۷
- دعای حضرت کاظم علیه السلام در روز سه شنبه به روایت شیخ ، علامه ، ابن باقی و کفعمی قدس الله ارواحهم ----- ۳۱۸
- تسبیح روز سه شنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله ----- ۳۱۹
- تعویذ امام محمد تقی علیه السلام در روز سه شنبه به روایات سابقه و «طَبّ الأئمه» ----- ۳۲۰
- عوزه دیگر برای روز سه شنبه به روایات سابقه ----- ۳۲۰
- دعای شب چهار شنبه به روایات سابقه ----- ۳۲۰
- دعای حضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیه در روز چهارشنبه ----- ۳۲۴
- دعای حضرت زهرا صلوات الله علیها در روز چهار شنبه ----- ۳۲۶
- دعای دیگر برای روز چهار شنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی ----- ۳۲۶
- دعای حضرت امام زین العابدین علیه السلام در روز چهار شنبه ----- ۳۳۲
- دعای حضرت کاظم علیه السلام در روز چهار شنبه به روایت شیخ و علامه و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله ----- ۳۳۳
- تسبیح روز چهارشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله ----- ۳۳۴
- تعویذ روز چهار شنبه از حضرت صادق علیه السلام به روایت «طَبّ الأئمه» ----- ۳۳۵
- تعویذ روز چهار شنبه از حضرت جواد علیه السلام به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی ----- ۳۳۶
- تعویذ دیگر برای روز چهار شنبه به روایت سابقه ----- ۳۳۶
- دعای شب پنجشنبه به روایات سابقه ----- ۳۳۷
- دعای حضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیه در روز پنجشنبه به روایت «بلد الامین» و «مجموع الدعوات» ----- ۳۴۰
- دعای حضرت فاطمه صلوات الله علیها در روز پنجشنبه ----- ۳۴۳
- دعای دیگر برای روز پنجشنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رحمه الله علیهم ----- ۳۴۳
- دعای سید الساجدین صلوات الله علیه در روز پنجشنبه ----- ۳۴۶
- دعای حضرت امام موسی کاظم صلوات الله علیه در روز پنجشنبه به روایت شیخ و علامه و کفعمی ----- ۳۴۷

- ۳۴۸ ----- تسبیح روز پنجشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله
- ۳۵۰ ----- عوده روز پنجشنبه به روایات سابقه و «طبّ الأئمه»
- ۳۵۰ ----- عوده دیگر به روایت سابقه
- ۳۵۱ ----- نماز روز پنجشنبه
- ۳۵۲ ----- نماز دیگر
- ۳۵۳ ----- نماز دیگر در روز پنجشنبه به روایت شیخ و غیر ایشان
- ۳۵۶ ----- دعای شب شنبه
- ۳۶۰ ----- نماز حاجت در شب شنبه
- ۳۶۱ ----- نماز روز یکشنبه
- ۳۶۳ ----- نماز شیخ طوسی رحمه الله و غیر او
- ۳۶۳ ----- نماز دیگر
- ۳۶۵ ----- خاتمه: در بیان قلبی از فضایل نماز جمعه و بعضی از امور متفرقه
- ۳۷۲ ----- منابع و مصادر تحقیق
- ۳۷۷ ----- درباره مرکز

ربیع الاسابیع: ادعیه و اعمال جمعه و دیگر روزهای هفته

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: ربیع الاسابیع: ادعیه و اعمال جمعه و دیگر روزهای هفته/علامه محمد باقر مجلسی؛ تحقیق مهدی سلیمانی آشتیانی

مشخصات نشر: قم: مسجد مقدس جمکران، 1386

مشخصات ظاهری: 364ص.

وضعیت فهرست نویسی: در انتظار فهرست نویسی

شماره کتابشناسی ملی: 1162067

مرکز پخش: انتشارات مسجد مقدس جمکران

فروشگاه بزرگ کتاب واقع در صحن مسجد مقدس جمکران

تلفن و نمابر: 7253700 : 725334-0251

قم - صندوق پستی: 617

(حق چاپ مخصوص ناشر است)

ص: 1

اشاره

علامہ محمد باقر مجلسی (قدس سرہ)

تحقیق

مہدی سلیمانی آشیانی

ص: 3

فهرست مطالب

مقدمه

۱۸ - ۱۳

کتاب حاضر ۱۴

فصل اول

در فضیلت شب جمعه و روز جمعه است

۳۲ - ۱۹

فصل دوم

در بیان اعمال شب جمعه است

۶۴ - ۳۳

دعای قنوت نماز وتر در شب جمعه ۴۶

دعای بعد از نماز وتر ۴۸

دعای سحر شب جمعه ۵۳

نماز شب جمعه برای قوت حافظه ۶۰

نماز حاجت در شب جمعه ۶۱

نماز خضر علیه السلام در شب جمعه ۶۲

نماز دیگر در شب جمعه ۶۲

نماز حاجت دیگر ۶۳

نماز دیگر برای حاجت در شب جمعه ۶۴

فصل سوم

در بیان بعضی از اعمال روز جمعه است

از تنظیف و بوی خوش و امثال آن

۷۰ - ۶۵

فصل چهارم

در بیان فضیلت تصدق
و سایر مستحبات روز جمعه است
۷۱ - ۷۲

فصل پنجم

در بیان امری چند است که در روز جمعه
از آنها احتراز باید نمود
۷۳ - ۷۶

فصل ششم

در فضیلت صلوات بر محمد و آل محمد، و کیفیت آن
فضل و کیفیت زیارات ایشان علیهم السلام و سایر مؤمنان
۷۷ - ۸۲

زیارت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام از دور ۸۰

فصل هفتم

در بیان فضل سوره‌هایی که سنت است
در روز جمعه بخوانند
۸۳ - ۸۶

فصل هشتم

در بیان دعاها و نمازهای روز جمعه است
از نماز صبح تا زوال
۸۷ - ۱۰۸

نماز به روایت سید بن طاووس رحمته الله علیه ۸۹

نماز دیگر ۹۰

نماز دیگر ۹۰

نماز دیگر ۹۱

فهرست مطالب	۷
..... نماز دیگر	۹۲
..... نماز دیگر	۹۲
..... نماز دیگر	۹۳
..... نماز دیگر	۹۴
..... نماز اعرابی	۹۵
..... نماز کامله	۹۶
..... دعای بعد از نماز کامله	۹۸

فصل نهم

در بیان نافله جمعه است

۱۲۸ - ۱۰۹

..... دعاهای نوافل روز جمعه	۱۱۱
-----------------------------	-----

فصل دهم

در بیان نماز و دعاهای حاجت

که مخصوص روز جمعه‌اند

۱۵۸ - ۱۲۹

..... نماز دیگر	۱۳۰
..... نماز دیگر	۱۳۴
..... نماز دیگر	۱۳۵
..... نماز دیگر برای حاجت	۱۳۶
..... نماز حاجت دیگر	۱۴۱
..... نماز دیگر برای حاجت	۱۴۲
..... دعایی است برای حاجت به غیر از نماز	۱۴۳
..... دعای دیگر برای حاجت که بعد از نماز جمعه باید خواند	۱۴۴
..... نماز دیگر برای حاجت	۱۴۵
..... نماز دیگر	۱۴۶
..... نماز دیگر برای شکر قضای حاجت	۱۵۱

دعای دیگر ۱۵۱

فصل یازدهم

در بیان اعمالی چند که اختصاص به روز جمعه ندارد
و در روز جمعه انجام دادن آنها افضل است

۱۹۴ - ۱۵۹

- ۱۵۹ نماز حضرت رسول ﷺ
- ۱۶۰ نماز حضرت امیرالمؤمنین ﷺ
- ۱۶۶ نماز دیگر از حضرت امیرالمؤمنین ﷺ
- ۱۶۹ نماز حضرت فاطمه ﷺ
- ۱۷۰ نماز دیگر از حضرت فاطمه ﷺ
- ۱۷۲ نماز حضرت امام حسن مجتبی ﷺ
- ۱۷۳ نماز دیگر از حضرت امام حسن مجتبی ﷺ
- ۱۷۳ نماز حضرت امام حسین ﷺ
- ۱۷۵ نماز حضرت امام زین العابدین ﷺ
- ۱۷۶ نماز حضرت امام محمد باقر ﷺ
- ۱۷۶ نماز حضرت امام جعفر صادق ﷺ
- ۱۷۷ نماز حضرت امام موسی ﷺ
- ۱۷۸ نماز حضرت امام رضا ﷺ
- ۱۷۸ نماز حضرت امام جواد ﷺ
- ۱۷۸ نماز حضرت امام علی نقی ﷺ
- ۱۷۹ نماز حضرت امام حسن عسکری ﷺ
- ۱۸۰ نماز حضرت صاحب الأمر ﷺ
- ۱۸۰ نماز جعفر بن ابی طالب ﷺ
- ۱۸۴ دعای بعد از نماز جعفر ﷺ
- ۱۸۹ دعای دیگر
- ۱۸۹ دعای دیگر بعد از نماز جعفر ﷺ
- ۱۹۱ دعای دیگر بعد از این نماز

فصل دوازدهم

در بیان ادعیه زوال جمعه
و آداب توجه به نماز جمعه و دعاهای آن
و ادعیه و نمازها که بعد از نماز جمعه مستحب است
۱۹۵ - ۲۰۸

۱۹۸ و اما آداب نماز جمعه
۱۹۹ قنوت نماز جمعه
۲۰۲ و اما تعقیبات نماز جمعه

فصل سیزدهم

در بیان اعمال بعد از نماز عصر
روز جمعه است تا آخر روز
۲۰۹ - ۲۳۸

۲۱۳ صلوات کبیر
۲۲۰ دعای مشهور به دعای عشرات
۲۲۶ دعای بعد از نماز عصر روز جمعه
۲۲۹ دعای سمات

فصل چهاردهم

در بیان دعاهای هفته و اعمال سایر هفته است
۲۳۹ - ۳۵۲

۲۳۹ دعای شب جمعه
۲۴۱ دعای روز جمعه
۲۴۶ دعای حضرت امام زین العابدین <small>علیه السلام</small> در روز جمعه
۲۴۷ دعای حضرت امام موسی <small>علیه السلام</small> در روز جمعه
۲۴۹ تسبیح روز جمعه
۲۴۹ تعویذ روز جمعه
۲۵۱ دعای حضرت امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small>
۲۵۵ دعای حضرت فاطمه <small>علیه السلام</small> در روز جمعه

۲۵۶	دعای شب شنبه
۲۵۸	دعای روز شنبه
۲۶۰	دعای حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small> در روز شنبه
۲۶۰	دعای دیگر برای روز شنبه
۲۶۵	دعای دیگر برای روز شنبه از حضرت امام زین العابدین <small>علیه السلام</small>
۲۶۶	دعای دیگر روز شنبه از حضرت امام موسی <small>علیه السلام</small>
۲۶۷	تسبیح روز شنبه
۲۶۸	تعویذ روز شنبه از حضرت صادق <small>علیه السلام</small>
۲۷۰	عوذۀ دیگر برای روز شنبه
۲۷۰	دعای شب یکشنبه
۲۷۴	دعای دیگر از حضرت امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> در روز یکشنبه
۲۷۶	دعای حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small> در روز یکشنبه
۲۷۶	دعای دیگر برای روز یکشنبه
۲۷۹	دعای دیگر برای روز یکشنبه
۲۸۰	دعای حضرت امام موسی <small>علیه السلام</small> در روز یکشنبه
۲۸۱	تسبیح روز یکشنبه
۲۸۲	تعویذ امام جواد <small>علیه السلام</small> در روز یکشنبه
۲۸۲	تعویذ دیگر در روز یکشنبه
۲۸۴	دعای شب دوشنبه
۲۸۶	دعای حضرت امیر المؤمنین <small>علیه السلام</small> در روز دوشنبه
۲۸۹	دعای حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small> در روز دوشنبه
۲۸۹	دعای دیگر برای روز دوشنبه
۲۹۳	دعای حضرت سید الساجدین <small>علیه السلام</small> در روز دوشنبه
۲۹۴	دعای حضرت کاظم <small>علیه السلام</small> در روز دوشنبه
۳۹۵	تسبیح روز دوشنبه
۲۹۶	عوذۀ حضرت جواد <small>علیه السلام</small> در روز دوشنبه
۲۹۷	عوذۀ دیگر برای روز دوشنبه
۲۹۸	دعای شب سه شنبه

۳۰۰	دعای حضرت امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> در روز سه شنبه
۳۰۲	دعای حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small>
۳۰۳	دعای دیگر در روز سه شنبه
۳۰۵	دعای حضرت علی بن الحسین <small>علیهما السلام</small> در روز سه شنبه
۳۰۶	دعای حضرت کاظم <small>علیه السلام</small> در روز سه شنبه
۳۰۷	تسبیح روز سه شنبه
۳۰۸	تعویذ امام محمد تقی <small>علیه السلام</small> در روز سه شنبه
۳۰۹	عوذۀ دیگر برای روز سه شنبه
۳۰۹	دعای شب چهارشنبه
۳۱۲	دعای حضرت امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> در روز چهارشنبه
۳۱۴	دعای حضرت زهرا <small>علیها السلام</small> در روز چهارشنبه
۳۱۴	دعای دیگر برای روز چهارشنبه
۳۲۰	دعای حضرت امام زین العابدین <small>علیه السلام</small> در روز چهارشنبه
۳۲۱	دعای حضرت کاظم <small>علیه السلام</small> در روز چهارشنبه
۳۲۲	تسبیح روز چهارشنبه
۳۲۳	تعویذ روز چهارشنبه از حضرت صادق <small>علیه السلام</small>
۳۲۴	تعویذ روز چهارشنبه از حضرت جواد <small>علیه السلام</small>
۳۲۴	تعویذ دیگر برای روز چهارشنبه
۳۲۵	دعای شب پنجشنبه
۳۲۸	دعای حضرت امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> در روز پنجشنبه
۳۳۱	دعای حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small> در روز پنجشنبه
۳۳۱	دعای دیگر برای روز پنجشنبه
۳۳۴	دعای سید الساجدین <small>علیهم السلام</small> در روز پنجشنبه
۳۳۵	دعای حضرت امام موسی کاظم <small>علیه السلام</small> در روز پنجشنبه
۳۳۶	تسبیح روز پنجشنبه
۳۳۸	عوذۀ روز پنجشنبه
۳۳۸	عوذۀ دیگر به روایت سابقه
۳۳۹	نماز روز پنجشنبه

۳۴۰ نماز دیگر
۳۴۱ نماز دیگر در روز پنجشنبه
۳۴۴ دعای شب شنبه
۳۴۸ نماز حاجت در شب شنبه
۳۴۹ نماز روز یکشنبه
۳۵۱ نماز شیخ طوسی <small>رحمته الله علیه</small> و غیر او
۳۵۱ نماز دیگر

خاتمه

در بیان قلیلی از فضایل نماز جمعه

و بعضی از امور متفرقه

۳۵۳ - ۳۶۰

۳۶۰ منابع و مصادر تحقیق
-----	---------------------------

علامه ملا محمد باقر مجلسی (1037 - 1110 ق) از بزرگ ترین دانشمندان اسلامی است که با همت عالی و اقدامات نیکش، مذهب تشیع در سراسر این کشور، به اوج رواج و انتشار رسید و برکات و اثرات شگرفی در نهاد خاص و عام بر جای گذاشت.

شیخ حرّ عاملی، اردبیلی صاحب «جامع الروات»، آقا احمد کرمانشاهی و میر محمد حسین خاتون آبادی در سطور می آوریم او را این گونه ستوده اند:

«عالم فاضل ماهر، محقق مدقق، علامه فهّامه، فقیه متکلم، محدث ثقه، جامع همه خوبی ها و فضایل». «و حید عصر و یگانه زمان خود بود، علمش بسیار، و تصانیفش نیکوست. شخصیت وی از نظر علو قدر و بزرگی شأن و مقام عالی و تبحرش در علوم عقلی و نقلی و دقت نظر و رأی صائب و وثاقت و امانت در نقل مطالب و عدالت، مشهورتر از آن است که گفته شود و مافوق آن است، که در عبارت بگنجد». «اگر بخواهم ذره ای از آفتاب مکرمت و فضیلت و جامعیت و حالات و کرامات و مجاهدات و ضبط اوقات و طور معاش و مکارم اخلاق آن زبده آفاق را شرح دهم، کتابی مبسوط شود و بسیاری از مطوّلات باید، که به مختصری از احوالش، اشاره شود».

«وی از همه اعاضم فقها و افاحم محدثین و علمای ما برتر و بزرگ تر و در فنون فقه و تفسیر و حدیث و رجال و اصول عقاید و اصول فقه، سرآمد تمامی فضلالی روزگار [بود] و بر کلیه علمای مشهور ما، تقدم داشت».

علاّمه مجلسی در ادعیه و اعمال، آثاری از خود به جای گذاشته است که زاد المعاد، مقباس المصاییح و تحفه الزائر از مهمترین آنها به شمار می روند.

اوربیع الأسابیع را مخصوص آداب، ادعیه و اعمال مربوط به شب و روز جمعه تألیف و جمع آوری کرده است.

قبل از او احمد بن عبدالله بن احمد الرّفاء، معاصر ابوالعباس نجاشی (م 450ق) و خود نجاشی کتاب الجمعه داشته اند که ظاهراً در اعمال و آداب جمعه باشد. کتاب العروس، از ابو محمد جعفر بن احمد قمی (قرن 4ق) و خصائص الجمعه از شهید ثانی (م 966ق) در همین موضوع است.

بعد از مجلسی نیز آثاری در این ضمینه به نگارش درآمده است، که برخی از آنها عبارت اند از:

1. اللّمعه فی اعمال الجمعه، سیّد مهدی بن ابوالقاسم اسفراینی (قرن 12ق)

2. ادب الجمعه والجماعه، نورالدین اخباری (قرن 12ق)

3. اسرار المودعه فی اعمال یوم الجمعه، سیّد مصطفی حسنی حسینی کاظمی (ح 1336ق)

4. اعمال الجمعه، سیّد حسن یزدی اشکذری (قرن 14ق)

5. زینه الاعیاد وفرحه العباد، احمد شکر بن حسین جباوی نجفی (زنده در 1286ق)

6. ابواب الجنات فی آداب الجمعات، محمّد تقی موسوی اصفهانی (م 1348ق) مؤلف مکیال المکارم.

اثر اخیر مفصل ترین کتاب های یاد شده است.

امّا ربیع الأسابیع به جهت علو مقام مؤلف، و گردآوری نیکو، از جایگاه ویژه ای برخوردار است. علاّمه مجلسی این کتاب را در چهارده فصل و یک خاتمه تدوین کرده و در شب جمعه بیست و دوم جمادی الأوّل 1099 ق آن را به پایان رسانده است. وجود سی و پنج نسخه خطّی از این کتاب در گنجینه دست

نوشت های خطی کشور، نشان اهمیت کتاب و اقبال عمومی نسبت به آن است.

اثر حاضر با استفاده از دو نسخه خطی آماده شده است:

1. نسخه (الف) به شماره 3840 موجود در مرکز احیاء میراث اسلامی.

این نسخه که تاریخ پایان آن، 13 جمادی الاول 1154 ق در اصفهان و به قلم محمد رفیع بن محمد اشرف طباطبایی است، دارای خط خوب و اغلاط اندک است.

نسخه همچنین دارای تملک حیدرقلی خان سردار کابلی به تاریخ 14 رجب 1314 ق می باشد و قبلاً در کتابخانه محدث ارموی بوده است.

2. نسخه (ب) به شماره 9062 موجود در کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی.

این نسخه نزدیک عصر مؤلف، کتابت شده و دارای خط نسخ خوانا است، ولی کاتب آن مشخص نیست.

نسخه اول، به جهت دقت و صحت، اساس کار قرار گرفته است. و نکات احتمالی آن با نسخه دوم مقابله شده و همه ادعیه، با متون اولیه آنها کنترل شده است. چند کتابی که علامه، از آنها نقل کرده و تاکنون به چاپ نرسیده نیز، به نسخه خطی آنها رجوع کرده ایم. در مواردی که نسخه ها با کتبی که مجلسی از آنها نقل کرده، تفاوت زیادی داشته در پاورقی تذکر داده شده و یا داخل قلاب اصلاح گردیده است.

از آنجا که ربیع الأسابیع، جزء منابع اصلی ادعیه به حساب نمی آید، آوردن اختلاف نسخه ها، به صورت گسترده، ضرورتی نداشت و بدیهی است برای کار علمی روی ادعیه نقل شده در این کتاب، باید به مصادر مراجعه کرد.

همه روایات به منابع آنها ارجاع داده شده است و اختلافات اندک احتمالی را متذکر شده ایم. نکته قابل دقت در نقل مجلسی، ترجمه دقیق و بدون کم و کاست احادیث، توسط آن دانشی مرد بزرگ است، به صورتی که کمترین نکته در متن حدیث، در ترجمه آن منعکس شده است و ترجمه، دقیقاً مطابق با روایت است.

همکاری دوستانِ دانشورم آقایان محمد قنبری، علیرضا هزار، قاسم شیرجعفری، حسین شانظری و محمدرضا رحیمیان را ارج می‌نهم و از ایشان سپاسگزارم.

امید است قلت بضاعت راقم این سطور، به رفعت مقام مؤلف بخشیده شود.

مهدی سلیمانی آشتیانی

ص: 16

الحمد لله الذي جعل يوم الجمعة لعباده المقرّبين عيدا ، وميّز به بين عبّاده ، فجعل منه شقيّا وسعيدا ، والصّلاه على من شرف به الأعياد محمّدا وأهل بيته المقدّسين ، الذين جعل الله ولايتهم لخلقهم قصرا مشيدا ، وأعدّ لمخالفيهم في الثّيران حميما وصديدا ، ولأوليائهم في غرفات الجنان كرامه ومزيّدا .

أمّا بعد ، احقر عباد محمّد باقر بن محمّد تقى وقاهما الله أهوال يوم التّناد بر الواح صافيه

ارواح زاكيه اصحاب خلّت و صفا مي نگارد كه به شهادت آيات كريمه ودلالت روايات قويمة مأثوره از نبّي مختار و اهل بيت اطهار صلوات الله عليهم اجمعين كالشمس في رابعه النهار لا يح و ظاهر گردیده است كه شب و روز جمعه از میان ساير ليالي و ايام به مزيد رفعت و كرامت و شرافت و نباهت ممتازند و به انتساب به حضرت سيّد انبيا وآل ولايت إنتما(1) از اطناب در مدح و ثنا بي نیاز و در اخبار بي شمار اعمال بسيار از صلوات و دعوات و غير آنها از سيّد ابرار و ائمه اخيار عليه و عليهم الصّلاه والسّلام مأثور و در كتب معتبره مسطور است و اكثر خلق قدر اين دو گوهر

ثمين و دو سرمایه رحمت ربّ العالمين را نشناخته ساعات شريفه آنها را كه زبده و خلاصه عمر گرانمايه است صرف غفلت و طرب و لهو و لعب مي نمايند.

لهذا اين رساله عجاله را با ضيق مجال و وفور اشتغال در حيّز تحرير درآورد و برخي از اعمال ساير ايام هفته را نيز به آن اضافه نمود و بر چهارده فصل و خاتمه مرتّب گردانيد و به كتاب «ربيع الأسابيع» مسمّی ساخت كه شايد سالكان مسالك هدايت و طالبان خير و سعادت از بركات احاديث وافيه عترت هاديه توفيق اعمال مأثوره و احراز ثنوبات موفوره يافته ، اين حقير كثير التقصير را در حال حيات و بعد از وفات به دعای خير ياد نمايند .

و چون توفيق نظم اين لآلي آبدار و سمط اين دراری شاهوار كه غوّاص عزم

ص: 17

صحیح از بحار انوار آثار نبیّ مختار و اخبار ائمه ابرار صلوات الله علیهم اجمعین استخراج نموده از ثمرات امن و امان و برکات عهد و اوان شاه انجم سپاه [و] گردون بارگاه ، سلطان جم خدم و خاقان فرشته حشم ، سیّد سلاطین زمان و سرور خواقین دوران ، شیرازه اوراق ملّت و دین و نقاوه احفاد سیّد المرسلین ، فرع پر ثمر شجره طیّبه مصطفوی و غصن بارور دوحه علیّه مرتضوی ، نهال بلند اقبال حدیقه سلطنت و شهریاری و هلال عدیم المثال فلک حشمت و کامکاری ، اسکندر زمان و سلیمان دوران ، آب تیغش طراوت چمن شریعت و دین ، و برق حسام منیرش آتش خرمن حیات مخالفان دین مبین، به ذکر عطایش دهان صدف دُرفشان ، و به وصف سخایش لب دریا رطب اللسان ، لطف بی پایانش باقهر نمایان ، مانند خنده برق و گریه باران توأمان ، و عهدش با اثر به مثابه رعد و مطر هم عنان ، گره جبین قهرش عقده گشای گره های کاربستگان ، گشادگی کف دریا نوالش سحاب مزارع املهای پُژمردگان ، سلیمان شأنی که طیور ارواح و وحوش قلوب در دام تسخیر اطاعت اوست ، و هبوب ریاح صبا و جنوب متکفّل تطیب و تطهیر صرح ممرّد و رفعت و جلالت او اعنی سلطان السلاطین و مستخدم الخواقین ، مملک ملوک الهند والتّرك والرّوم ، المؤیّد بتأیید الملک الحیّ القیّوم ، السلطان بن السلطان ، والخاقان بن الخاقان ، [أبا المظفّر السلطان سلیمان ، أمده \(1\)](#)

الله بجنود الرفعه والعزّ والإقبال ، و متّع المؤمنین به علی موائد الكرم والإفضال ، ما توالّت الشهور والأحوال بمحمّد سیّد الوری ، وآله خیر آل بود [\(2\)](#) .

لهذا تحفه بارگاه معلی و معروض به آیه سریر اعلی گردانید ؛ فإن وقع موقع العزّ والقبول فهو غایه المأمول ، والله الموفّق والمعین وهو حسبی ونعم الوکیل .

ص: 18

1- الف و ب : أمده . 2 . سلطان سلیمان صفوی 1077 - 1105 ق .

فصل اول: در فضیلت شب جمعه و روز جمعه است

حق تعالی می فرماید که «وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ»⁽¹⁾، یعنی: سوگند یاد می کنم به حق شاهد و مشهود. و در احادیث معتبره وارد شده است که «شاهد» روز جمعه است که گواهی می دهد برای هر که اعمال خیر در آن روز کند و «مشهود» روز عرفه است که مردم در عرفات در آن روز حاضر می شوند.⁽²⁾

و در احایث معتبره از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که بمیرد از مؤمنان مابین زوال روز پنجشنبه تا زوال روز جمعه، خدا پناه دهد او را از فشار قبر.⁽³⁾

و به سند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که حق تعالی ملکی می فرستد به آسمان اول در هر شب در ثلث آخر شب، و در شب جمعه در اول شب تا آخر که از جانب خدا ندا می کند که آیا توبه کننده ای هست که توبه او را قبول کنم؟ آیا استغفار کننده ای هست که گناهان او را ببامرزم؟ آیا حاجت مندی هست که حاجت او را برآورم؟ ای طلب کننده خیر بیا به سوی ما، و ای

ص: 19

1- .سوره بروج، آیه 3.

2- .معانی الأخبار: 298، بحار الأنوار: 7/60.

3- .من لایحضره الفقیه: 4/411.

طلب کننده شر دست کوتاه کن . پس پیوسته ملک از جانب ربّ اعلی این ندا می کند تا طلوع صبح ، پس بر می گردد به محلّ خود از ملکوت آسمان .(1)

و به سند حسن کالصحیح از حضرت صادق علیه السلام مروی است که خدا را در بهشت در هر روز جمعه کرامتی هست نسبت به بندگان مؤمن ، چون روز جمعه می شود حق تعالی ملکی می فرستد به سوی بنده مؤمن با دو حله ، و چون به در بهشت او می رسد می گوید که : رخصت بطلبید از مؤمن که بر او داخل شوم .

چون خدمه به نزد مؤمن می آیند و رخصت می طلبند ملک به نزد مؤمن می آید و دو حله از جانب پروردگار می آورد ؛ مؤمن یکی را بر کمر می بندد و دیگری بر دوش می افکند و به جانب محلّ مناجات الهی روان می شود ، و بر هر چیز که می گذرد نور خلعت پروردگار آن را روشن می کند .

چون به موعد مناجات می رسند و انوار عظمت ذوالجلال بر ایشان می تابد ، همگی به سجده می افتند ، پس ندا از حق تعالی به ایشان می رسد که سر بردارید که امروز روز عبادت و سجده کردن نیست ، مشقّت و تعب را از شما برداشته ام ، پس مؤمنان می گویند : پروردگارا ! چه چیز بهتر می باشد از آنچه به ما عطا کرده ای؟ بهشت را با این نعمت های فراوان و رحمت بی پایان به ما کرامت کرده ای .

حق تعالی ندا کند ایشان را که نعمت های شما را هفتاد برابر مضاعف [نمودم].

پس مؤمن در هر جمعه بر می گردد با هفتاد برابر آنچه پیشتر داشته است .

این است تفسیر آیه کریمه که «وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ»(2) ؛ یعنی نزد ماست زیادهای کرامتها و رحمتها ، و روز مزید روز جمعه است ، شبش بسیار نورانی است و روزش بسیار روشن ، پس بسیار بگویند : «سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، و بسیار صلوات فرستید بر محمد و آل محمد .(3)

ص: 20

1- . الفقیه : 1/421 ، بحار الأنوار : 3/314 .

2- . سوره ق ، آیه 35 .

3- . بحار الأنوار : 8/126 ، تفسیر قمی : 2/168 .

و از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که روز جمعه بهترین روزهاست و بزرگ تر است نزد خدا از عید اضحی و عید فطر و در آن پنج خصلت است :

اول : حضرت حق تعالی آدم را در آن روز خلق کرده .

دوم : آن که آدم در آن روز به زمین آمده .

سوم : آن که آدم علیه السلام در آن روز از دنیا رفته .

چهارم : آن که در روز جمعه ساعتی هست که هر بنده ای که در آن ساعت از خدا حاجتی سؤال کند ، البته عطا می کند ؛ مگر آن که حرام باشد .

پنجم : آن که هر ملک مقرب و آسمان و زمین و بادهای و کوه ها و دریا و صحرا می ترسند از آن که قیامت در آن روز قائم شود .⁽¹⁾

و به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است که شنبه روز ماست ، و یکشنبه روز شیعیان ماست ، و دوشنبه برای دشمنان ماست ، و سه شنبه از بنی امیه است ، و چهارشنبه روز خوردن دواست ، و پنجشنبه روز برآوردن حاجت ها است ، و روز جمعه روز پاکیزگی و خوش بویی است و عید مسلمانان است ، و بهتر از عید ماه رمضان است و عید قربان ، و روز عید غدیر بهترین عیدهاست ، و آن روز جمعه بوده است و قائم آل محمد صلی الله علیه و آله وسلم در روز جمعه ظهور می کند ، و قیامت در روز جمعه قائم می شود ، و هیچ عمل در روز جمعه بهتر نیست از صلوات فرستادن بر محمد و آل محمد .⁽²⁾

و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که شب جمعه و روز جمعه بیست و چهار ساعت است و در هر ساعت حق تعالی ششصد هزار کس را از آتش جهنم آزاد می کند .⁽³⁾

و به سند معتبر از حضرت فاطمه صلوات الله علیها منقول است که حضرت

ص: 21

1- . خصال : 315 .

2- . الفقیه : 1/425 ، بحار الأنوار : 59/26 .

3- . خصال : 392 ، بحار الأنوار : 89/268 .

رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که در روز جمعه ساعتی هست که دعای مسلمانان موافق آن ساعت نمی افتد مگر آن که خدا عطا به او می فرماید .

من گفتم : کدام ساعت است .

گفت : وقتی که نصف قرص آفتاب غروب کرده باشد .

پس حضرت فاطمه علیها السلام غلام خود را می فرستاد در آخر روز جمعه و می فرمود که چون نصف قرص آفتاب غروب کند مرا خبر کن تا دعا کنم . (1)

و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که حوریان بهشت را در روز جمعه خبر می دهند که روز جمعه است ، پس مشرف می شوند بر اهل دنیا و می گویند کجایند آنها که امروز ما

را به اعمال صالحه و دعا خواستگاری نمایند از حق تعالی ؟ (2)

و به سند صحیح از حضرت امام محمد باقر علیه السلام مروی است که شب جمعه شبی است منور و روزش روزی است بسیار روشن ، و روزی نیست که آزاد شدن مردم از آتش جهنم در آن روز زیاده از روز جمعه باشد ، پس هر که در روز جمعه بمیرد و حق اهل بیت علیهم السلام را شناسد - یعنی شیعه باشد و اعتقاد به امامت ایشان داشته باشد - حق تعالی برات بیزاری از آتش جهنم و بیزاری از عذاب قبر برای او بنویسد ، و اگر در شب جمعه بمیرد از آتش جهنم آزاد گردد . (3)

و به سندهای معتبر از امام محمد باقر علیه السلام منقول است که آفتاب طالع نگردیده است در روزی بهتر از روز جمعه و چون مرغان در روز جمعه به یکدیگر بر می خورند سلام می کنند و می گویند : امروز روز شایسته [ای] است . (4)

و به سند صحیح از آن حضرت منقول است که چون روز جمعه می شود نازل می شوند ملائکه مقربان با لوح های نقره و قلم های طلا در مسجد ها می نشینند

ص: 22

1- . معانی الأخبار: 400، بحار الأنوار: 89/269.

2- . محاسن: 1/58، بحار الأنوار: 86/270.

3- . کافی: 3/415، بحار الأنوار: 86/272.

4- . کافی: 3/415، بحار الأنوار: 64/35.

بر کرسی های نور و می نویسند نام های مردم به ترتیب آمدن به مسجد اول و دوم، و همچنین تا پیش نماز از مسجد به در رود یا از خانه به در آید و داخل مسجد شود، پس نام ها و دفترهای خود را می پیچند و این ملائکه در هیچ روز به زیر نمی آیند مگر در روز جمعه (1).

و در حدیث صحیح از حضرت صادق علیه السلام مروی است که حق تعالی از هر نوع، فردی را برگزیده و از روزها روز جمعه را اختیار کرده. و فرمود که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم دوست می داشت که چون زمستان برای خوابیدن به درون خانه رود و در تابستان از خانه بیرون آید در شب جمعه باشد.

و به روایت دیگر، در تابستان که از خانه بیرون می آمد برای خوابیدن در روز پنجشنبه می آمد و در زمستان که داخل می شد در روز جمعه داخل می شد (2).

و در کتاب «عروس» از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که جبرئیل علیه السلام آینه ای آورد برای من و در میانش نکته سیاهی بود. گفتم: ای جبرئیل! این آینه چیست؟

گفت: روز جمعه است.

گفتم: جمعه چیست؟

گفت: شما را در آن خیر بسیار هست.

گفتم: خیر بسیار چیست؟

گفت: عیدی است برای تو و برای امت تو بعد از تو.

گفتم: برای ما دیگر چه خیر در آن هست؟

گفت: در آن روز ساعتی هست که هر مسلمانی در آن ساعت حاجتی بطلبد که رواشدنی باشد، البته روا می شود و اگر در دنیا مصلحت نباشد در آخرت خدا

ص: 23

1- . کافی: 3/413.

2- . کافی: 2/413.

بہتر از آن حاجت را به او عوض می دهد، و اگر از بلائی پناه برد حق تعالی از بلاهای بدتر از آن او را نجات دهد. (1)

و در حدیث صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است که ساعت استجابت

وقتی است که امام به نماز بیرون می آید یعنی اول پیشین، و به روایت [دیگر] بعد از اذان نماز جمعه، و به روایت دیگر از وقتی که پیشنماز از منبر به زیر آید تا آن که به جای خود بایستد، و به روایت دیگر از وقتی که امام از منبر به زیر می آید تا آن که یک قدم از سایه زوال برود. (2)

مترجم (3) گوید: که در پنهان کردن ساعت استجابت حکمت ها بسیار است؛ مانند: پنهان کردن شب قدر است و اسم اعظم و مؤمن کامل، و از جمله آن حکمت ها آن که در همه این ساعات دعا کنند، و دیگر آن که مبادا نفوس شریره در آن ساعت دعای بدی بکنند، و اگر به تعیین دانند البتہ مستجاب باید بشود.

و به سند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که روز جمعه سید و بزرگ تر روزهاست، حق تعالی در آن روز ثواب حسنات را مضاعف می دهد و گناهان را محو می نماید و درجات را بلند می گرداند و دعوات را مستجاب می گرداند و شدت ها و غم ها را زایل می گرداند و حاجت های بزرگ را برمی آورد و روز مزید است که خدا رحمت های خود را نسبت به بندگان زیاده می گرداند و جماعت بسیار را از آتش جهنم آزاد می سازد و اگر در روز جمعه یا شب آن بمیرد ثواب شهیدان دارد و در قیامت ایمن از عذاب الهی مبعوث می گردد، و هر که استخفاف به حرمت جمعه نماید و حق آن را ضایع گرداند که نماز جمعه به جا نیورد یا محرّمات الهی را در آن به عمل

ص: 24

1- . بحار الأنوار : 89/280 ، درّ المنثور : 6/217 با اختلاف اندک .

2- . بحار الأنوار : 93/348 ، مستدرک الوسائل : 5/274 .

3- . نسخه ب : مؤلف .

آورد بر خدا لازم است که او را به آتش جهنم بسوزاند ، مگر آن که توبه کند .(1)

و در حدیث معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است که جمعه را حقی و حرمت عظیمی هست پس زنه‌ار که ضایع نگردانی حرمت آن را ، و تقصیر مکن در چیزی از عبادت حق تعالی در آن روز و تقرّب جو به سوی خدا به عمل های شایسته و ترک نما جمیع محرّمات خدا را ؛ زیرا که خدا ثواب طاعات را مضاعف می گرداند و عقوبت گناهان را محو می نماید و درجات مؤمنان را بلند می گرداند ، و شبش در فضیلت مانند روز است اگر توانی که شب جمعه را زنده داری به نماز و دعا تا صبح بکن ؛ به درستی که خداوند عالم در شب جمعه ملائکه را برای مزید کرامت مؤمنان به آسمان اول می فرستد که حسنات ایشان را زیاده گردانند ، و گناه های ایشان را محو کنند و حق تعالی واسع العطا و کریم است .(2)

و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام پرسیدند که به چه سبب این روز را جمعه نامیدند ؟ فرمودند : برای آن که خدا در این روز ارواح جمیع خلائق را جمع کرد که پیمان ولایت و محبت محمد صلی الله علیه و آله وسلم و وصی او (علی بن ابی طالب علیه السلام) را از ایشان بگیرد .(3)

و به سند صحیح منقول است که حضرت صادق علیه السلام فرمود که : حق تعالی فضیلت و زیادتی داده است جمعه را به روزهای دیگر و به درستی که بهشت را زینت می دهند و آراسته می گردانند در روز جمعه برای آنها که به نماز جمعه حاضر شوند ، و به درستی که پیشی خواهید گرفت در قیامت به سوی بهشت به قدر آنچه در دنیا پیشی گرفته اید به سوی نماز جمعه ، و به درستی که در روز جمعه درهای آسمان گشوده می شود برای بالا رفتن اعمال بندگان خدا .(4)

ص : 25

1- . کافی : 2/414 .

2- . کافی : 3/414 ، مصباح المتهدّج : 283 .

3- . کافی : 3/415 .

4- . همان .

و از حضرت باقر علیه السلام پرسیدند از تفسیر قول خدا که می فرماید: «فَاسْعُوا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ» (1).

حضرت فرمود: یعنی عمل کنید و تعجیل نمایید؛ به درستی که روز جمعه تنگ است بر مسلمانان به سبب بسیاری اعمال آن، و به قدر آنچه تنگ شده است بر ایشان، ثواب اعمال ایشان را زیاده کرده اند و ثواب و گناه هر دو در روز جمعه مضاعف است.

پس حضرت فرمود که اصحاب پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم تهیّه روز جمعه را و مستحبات آن را در روز پنجشنبه می کردند؛ برای تنگی روز جمعه بر مسلمانان. (2)

و در بعضی از روایات وارد شده است که تنگی جمعه برای آن است که هر روز در هنگام زوال ارواح کافران را در زیر قرص آفتاب عذاب می کنند و در روز جمعه برای فضیلت آن عذاب نمی کنند. (3)

و در حل این حدیث وجوه بسیار هست که در کتب مبسوط ذکر کرده ام و این رساله مناسب ذکر آنها نیست.

و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که گاه هست که مؤمن دعایی می کند برای حاجتی و حق تعالی قضای حاجت او را تأخیر می کند تا آن که در روز جمعه حاجت او را برآورد، (4) و برای فضیلت جمعه مضاعف کرده اند.

و فرمود که چون برادران یوسف از حضرت یعقوب علیه السلام استدعای طلب آمرزش گناه خود کردند، گفت: «سَوْفَ اللَّهُ تَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي» (5)؛ یعنی بعد از این، استغفار خواهم برای شما از پرورگار خود.

حضرت فرمود: که تأخیر کرد که در سحر شب جمعه دعا کند تا مستجاب گردد. (6)

و به سند معتبر از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم مروی است که چون روز جمعه

ص: 26

1- .سوره جمعه، آیه 9.

2- .کافی: 3/415.

3- .کافی: 3/416 با اختلاف اندک.

4- .بحار الأنوار: 89/274.

5- .سوره یوسف، آیه 98.

6- .بحار الأنوار: 89/274، کافی: 2/477.

می شود مرغان هوا و وحشیان صحرا و درندگان یکدیگر را ندا می کنند که سلام علیکم ! این ، روز شایسته ای است . (1)

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که روز جمعه را دریابد باید که به کاری به غیر از عبادت مشغول نگردد ؛ زیرا که در آن روز خدا گناه بندگان را می آمرزد و رحمت خود را بر ایشان نازل می گرداند . (2)

و ایضا منقول است که شخصی از حضرت باقر علیه السلام پرسید که چرا «جمعه» را «جمعه» می نامند ؟

فرمود : می خواهی که تأویل بزرگش را بگویم ؟

گفت : بلی فدای تو شوم !

فرمود که : زیرا که حق تعالی در این روز جمیع پیشینیان و آیندگان را و جمیع خلایق را از جنّ و آدمیان و آسمان ها و زمین ها و دریاها و صحراها و بهشت و دوزخ ، و هر چه خدا آفریده است در روز میثاق یعنی روز آلت جمع کرد و پیمان گرفت از ایشان برای خود به پروردگاری و برای محمد صلی الله علیه و آله وسلم به پیغمبری ، و برای علی علیه السلام به ولایت و امامت .

پس این روز را «جمعه» نامید ؛ برای آن که در این روز جمیع خلایق اولین و آخرین را برای پیمان گرفتن جمع کرد . (3)

و در کتاب «عروس» از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده است که :

روزی با حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم بودیم که ناگاه مردی آمد و گفت : یا رسول الله ! پدر و مادرم فدای تو باد ؛ مرا خبر ده که چرا روزهای هفته را به این نام ها که مشهور است مسمی ساخته اند ؟

ص: 27

1- . کافی : 3/415 .

2- . مصباح المتهجد : 283 ، بحار الأنوار : 89/275 .

3- . اختصاص : 129 ، بحار الأنوار : 24/399 .

فرمود: که یکشنبه را «یوم الأحد» می گویند؛ برای آن که اول خلق عالم است، و اول روزی است که خدا آفریده است.

و دوشنبه را «یوم الإثنين» می نامند؛ برای آن که روز دوم خلق خداست، و در این روز من از دنیا خواهم رفت.

و سه شنبه را «یوم الثلاثاء» می نامند؛ برای آن که روز سوم خلق دنیا است، و در این روز حق تعالی توبه حضرت آدم علیه السلام را قبول کرد و از او راضی شد و او را برای پیغمبری اختیار نمود.

و چهارشنبه را «یوم الأربعاء» می نامند؛ برای آن که چهارم خلق دنیا است و روز نحسی است که نحوست آن مستمر است و باد سرد عذاب قوم هود را در این روز خدا آفرید.

و پنجشنبه را «یوم الخميس» نامیدند؛ برای آن که روز پنجم آفریدن دنیا است، و شیش انس دهنده است و روزش موافق است، و در آن روز حضرت ادریس علیه السلام به آسمان رفت، و ابلیس لعین در این روز ملعون شد، و از آسمان به زمین آمد.

و چون آن مرد جمعه را پرسید، حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم گریست و فرمود که از روز جمعه پرسیدی! ملائکه آن را «یوم المیزید» می نامند، و حق تعالی آدم را در این روز آفرید، و در این روز روح در آدم دمید، و در این روز آدم را در بهشت ساکن گردانید، و در این روز ملائکه را به سجده آدم علیه السلام امر نمود، و در این روز حوا را برای آدم خلق کرد، و در این روز آتش را برای ابراهیم علیه السلام سرد گردانید، و در این روز دعای یعقوب علیه السلام را مستجاب گردانید، و در این روز گناه و ترک اولای آدم را بخشید، و در این روز بلای ایوب علیه السلام را به عافیت مبدل گردانید، و در این روز فدای ابراهیم را برای ذبح اسماعیل علیه السلام قبول نمود، و در این روز

خلق عالم تمام شد، و در این روز قیامت برپا خواهد شد. (1)

و از حضرت امام موسی علیه السلام روایت کرده است که حق تعالی پیغمبران و اوصیای ایشان علیهم السلام را در روز جمعه خلق کرد و پیمان ما را در این روز از ایشان گرفت. (2)

و از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که شب جمعه که می آید ماهیان دریا سر از آب بیرون می آورند و وحشیان صحرا گردن می کشند، و حق تعالی [را] ندا می کنند که: پروردگارا! ما را عذاب مکن به گناهان آدمیان. (3)

و ایضا از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که خداوند کریم در هر شب جمعه گروه بسیار را از آتش جهنم آزاد می گرداند، پس در شب و روز جمعه خود را به اعمال صالحه در معرض رحمت الهی به در آورید، و هر که در شب جمعه و روز جمعه بمیرد خدا او را از عذاب قبر امان دهد و مهر شهادت بر او بزند و از فشار قبر نجات یابد و با شهیدان محشور گردد، پس مگویید که او چنین گناه می کرد و مرد بدی بود. (4)

و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است که حق سبحانه و تعالی امر می نماید ملکی را در هر شب جمعه از بالای عرش ندا می کند از اول شب تا آخر از جانب ربّ الأعلی که آیا بنده مؤمنی هست که پیش از طلوع صبح برای آخرت و دنیای خود مرا بخواند تا من دعای او را مستجاب گردانم؟

آیا بنده مؤمنی هست که پیش از طلوع صبح از گناهان خود توبه کند پس من توبه او را قبول کنم؟

ص: 29

1- . بحار الأنوار : 89/280 .

2- . بصائر الدرجات : 37 با اختلاف اندک ، بحار الأنوار : 15/22 و ج 89/281 .

3- . بحار الأنوار : 89/283 ، مستدرک الوسائل : 6/73 .

4- . مستدرک الوسائل : 6/59 با اختلاف اندک ، و شبیه آن در بحار الأنوار : 89/271 و 272 .

آیا بنده مؤمنی هست که من روزی او را تنگ کرده باشم و از من سؤال کند که روزی او را زیاد گردانم پیش از طلوع صبح ، پس روزی او را گشاده گردانم ؟

آیا بنده مؤمن بیماری هست که از من سؤال کند پیش از طلوع صبح که او را شفا دهم تا او را عافیت کرامت کنم ؟

آیا بنده مؤمن غمگین محبوسی هست که پیش از صبح از من سؤال کند که او را از زندان رها کنم و غمش را فرج دهم پس دعایش را مستجاب گردانم ؟

آیا بنده مؤمن مظلومی هست که از من سؤال کند پیش از صبح برای رفع ستم ظالم تا من از برای او انتقام بکشم و حقش را به او برگردانم ؟

پیوسته این ندا را می کند تا طلوع صبح . (1)

و ایضا از حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه منقول است که حق تعالی جمعه را از همه روزها برگزیده و روزش را عید گردانیده و شبش را مثل روزش گردانیده.

و از جمله فضیلت روز جمعه آن است که هر حاجت که در آن روز از خدا سؤال کنند برآورده می شود و اگر جماعتی مستحقّ عذابی بشوند ، چون شب جمعه یا روز جمعه را دریابند و دعا کنند ، خدا آن عذاب را از ایشان می گرداند و امور مقدّره را حق تعالی در شب جمعه مبرم و محکم می گرداند ، پس شب جمعه بهترین شب ها است و روزش بهترین روزها .

و ایضا از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : بپرهیزید از گناهان در شب جمعه که عقوبت گناهان در آن شب مضاعف است ، چنانچه ثواب حسنات مضاعف است ، و هر که معصیت خدا را در شب جمعه ترک کند حق تعالی گناهان گذشته او را

بیامرزد ، و هر که در شب جمعه معصیتی را علانیه بکند حق تعالی او را به گناهان جمیع عمرش عذاب کند و عذاب این گناه را بر او مضاعف گرداند . (2)

ص: 30

1- . عدد الداعی : 37 ، بحار الأنوار : 89/282 .

2- . بحار الأنوار : 89/283 ، مستدرک الوسائل : 6/73 .

و ایضا به سند دیگر از آن حضرت روایت کرده است که : چون روز جمعه می شود اهل بهشت و اهل جهنم می دانند که روز جمعه است ، زیرا که نعیم آنها و عذاب این ها مضاعف می گردد . (1)

و در حدیث دیگر فرمود که : هر کار خیر از صدقه و غیر آن که خواهی بکنی ، در روز جمعه بکن تا ثوابش مضاعف گردد . (2)

و از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که قیامت در روز جمعه در مابین ظهر و عصر قائم می شود . (3)

وزید نرسی در کتاب خود از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده است که چون روز جمعه یا روز عید ماه رمضان یا روز عید قربان می شود حق تعالی رضوان خازن بهشت را امر می فرماید که ندا کند ارواح مؤمنان را که در غرفه های بهشت ساکنند : به درستی که خدا شما را مرخص گردانیده است که بروید به زیارت اهل و عیال و خویشان و دوستان خود از اهل دنیا .

پس حق تعالی امر می فرماید رضوان را که برای هر روح از ارواح طیبه ناقه ای از ناقه های بهشت حاضر گرداند که بر آن ناقه قبه ای باشد از زبرجد سبز و پرده اش از یاقوت زردتر باشد و بر ناقه حله ها و برقع ها از سندس و استبرق بهشت بوده باشد ، پس ارواح بر آن ناقه ها سوار شوند ، حله های بهشتی در بر ، و تاج هایی از مروارید خوش آب بر سر ، و از آن تاج ها نوری ساطع باشد مانند نور زهره که کسی نه از نزدیک به نظر آورد و نه از دور ، پس در عرصه بهشت درآیند .

پس حق تعالی امر نماید جبرئیل را با ملائکه آسمان ها که ایشان را استقبال

ص: 31

1- . بحار الأنوار : 89/282 .

2- . خصال : 390 ، بحار الأنوار : 7/59 و ج : 86/284 .

3- . مستدرک حاکم : 1/84 ، کنز العمال : 14/192 .

نمایند و ملائکه هر آسمان تا آسمان دیگر ایشان را مشایعت نماید ، پس به صحرای نجف فرود آیند و از آنجا هر یک به شهر و دیار خود متوجه گردند و یاران و احبّای خود را زیارت کنند و با ایشان ملکی چند باشند که چیزهای بد را از ایشان مستور گردانند که غمگین نگردند و هر چه نیک است و خوش آیند ایشان است ببینند و به نزد قبرهای خود آیند و زیارت کنند و چون اهل دنیا از نمازهای جمعه و عصر و عید فارغ شوند و به خانه های خود برگردند جبرئیل در میان ایشان ندای رحیل در دهد و ایشان به منازل رفیعه خود معاودت نمایند .

پس مردی از اهل مجلس حضرت صادق علیه السلام گریست و گفت : فدای تو شوم آنچه فرمودی حال مؤمنان است ؛ حال کافران چگونه است ؟

حضرت فرمود که : بدن های ایشان ملعون است در زیر خاک و روح های خبیث ایشان معذب است در وادی برهوت که بدترین وادی های یمن است و نسیمی و راحتی بر ایشان داخل نمی شود و پیوسته معذبند تا آن که قائم آل محمد صلی الله علیه و آله وسلم ظاهر شود ، پس آن ارواح خبیثه را به بدن های ملعون ایشان رد می کنند در رجعت .

و حضرت می فرماید که : گردن ایشان را می زنند و بعد از آن به جهنّم می روند و ابدالآباد در جهنّم معذب خواهند بود . (1)

ص: 32

1- . اصول سنّه عشر کتاب زید نرسی : 187 ح 1 ، بحار الأنوار : 6/292 و 89/284 .

به سندهای معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که چون شب جمعه می شود ملائکه از آسمان به زیر می آیند به عدد مورچگان یا به عدد ذرات هوا و قلم ها از طلا و لوح ها از نقره در دست دارند و تا شب شنبه نمی نویسند مگر صلوات بر محمد و آل محمد ، پس بسیار صلوات بفرست به درستی که سنت است که در هر روز جمعه هزار مرتبه صلوات بفرستی و در سایر ایام صد مرتبه (1).

و به سند صحیح از آن حضرت منقول است که چون عصر روز پنجشنبه می شود ملائکه از آسمان به زیر می آیند با قلم های طلا و صحیفه های نقره و نمی نویسند در پسین پنجشنبه و شب جمعه و روز جمعه تا آفتاب غروب کند به غیر از صلوات بر محمد و آل محمد (2).

و به سند معتبر از آن حضرت منقول است که صلوات بر محمد و آل محمد برابر است با هزار حسنه ، و هزار گناه را برطرف می کند و هزار درجه بلند می کند ، و کسی که در شب جمعه بر آن حضرت و آل او صلوات فرستد نور او در آسمان ها روشنی دهد تا روز قیامت و ملائکه آسمان ها برای او استغفار کنند با ملکی که موکل است به قبر حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم تا روز قیامت (3).

ص: 33

1- . بحار الأنوار : 86/314 .

2- . فقه الرضا علیه السلام : 127 ، بحار الأنوار : 86/309 .

3- . مستدرک الوسائل : 6/70 .

و ایضا به سند معتبر از آن حضرت منقول است که : حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که بسیار صلوات فرستید بر من در شب نورانی و روز روشن یعنی شب جمعه و روز جمعه .

و فرمود که : اقلش صد مرتبه است و آنچه زیاده کنی بهتر است . (1)

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که : هر که در هر شب جمعه سوره بنی اسرائیل بخواند ، نمیرد تا به خدمت حضرت قائم علیه السلام برسد و از اصحاب آن حضرت باشد . (2)

و فرمود که : هر که سوره کهف را در هر شب جمعه بخواند ، نمیرد مگر شهید و حق تعالی او را در روز قیامت با شهدا محشور گرداند و با ایشان باز دارد . (3)

و فرمود که : هر که هر سه طاسین (4) را در شب جمعه بخواند از دوستان خدا باشد و در امان و حمایت حق تعالی باشد و فقر و تنگدستی در دنیا به او نرسد ، و در آخرت خدا از بهشت آن قدر به او عطا کند که او را ضعیف گردد و زیاده از رضا به او کرامت فرماید و صد زن از حوریان بهشت به او تزویج نماید . (5)

و فرمود که : هر که سوره «الم سجده» را در هر شب جمعه بخواند حق تعالی در قیامت نامه او را به دست راست او دهد و او را بر اعمال او حساب نکند و از رفقای محمد و آل او باشد . 6

و به سند معتبر از حضرت باقر علیه السلام منقول است که : هر که سوره «ص» را در شب جمعه بخواند ، از خیر دنیا و عقبی حق تعالی آن قدر به او عطا کند که نداده باشد مگر به ملک مقرب یا پیغمبر مرسلی ، و داخل بهشت گرداند او را با هر که

ص: 34

1- . مستدرک الوسائل : 6/71 .

2- . بحار الأنوار : 86/310 .

3- . ثواب الأعمال : 107 ، بحار الأنوار : 92/282 .

4- . سوره شعراء ، سوره نمل و سوره قصص .

5- و 6 . بحار الأنوار : 86/310 .

خواهد از اهل خانه او حتی خادمی که او را خدمت می کرده است اگرچه داخل عیال او نباشد و شفاعت او نکند. (1)

و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که در هر شب جمعه یا روز جمعه سوره «احقاف» را بخواند، در دنیا به او ترسی و بیمی نرسد و در آخرت از فزع و ترس روز قیامت ایمن باشد. (2)

و فرمود که: هر که در هر شب جمعه سوره واقعه را بخواند، خدا او را دوست دارد و او را محبوب مردم گرداند و در دنیا تنگدستی و بدحالی نبیند و هیچ آفت از آفت دنیا به او نرسد و از رفقای حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه باشد. (3)

و در احادیث معتبره و صحیحه وارد شده است که در نماز جمعه و ظهر روز جمعه در رکعت اول بعد از حمد سوره جمعه بخواند و در رکعت دوم سوره منافقان، (4) و بعضی واجب دانسته اند و در نماز عصر نیز سنت است که چنین، و در نماز صبح روز جمعه در رکعت اول سوره جمعه و در دوم سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ»

أَحَدٌ»، و در بعضی روایات در رکعت دوم سوره منافقان. و در نماز شام شب جمعه در رکعت اول سوره جمعه و در دوم «قُلْ هُوَ اللَّهُ» (5) و به روایت دیگر در دوم «سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى». و در نماز خفتن در رکعت اول سوره جمعه و در دوم سوره «سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى». (6) و به روایت دیگر در دوم سوره منافقان و به روایت دیگر در دوم سوره حشر و به روایت دیگر در شام و خفتن هر دو در رکعت اول سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»، و در دوم «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ»، و همه

ص: 35

1- . پیشین .

2- . همان .

3- . فقه الرضا علیه السلام : 343 .

4- . وسائل الشیعه آل البيت : 6/117 .

5- . وسائل الشیعه آل البيت : 6/120 .

6- . فقه الرضا علیه السلام : 130 .

خوب است و افضل آن است که در مغرب، جمعه و «قُلْ هُوَ اللَّهُ»، و در عشا، جمعه و «سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى» بخواند. (1)

و مروی است که: هر که در شب جمعه سوره کهف بخواند نوری از او ساطع گردد تا خانه کعبه (2) و هر که سوره «حم دخان» بخواند در شب جمعه یا روز جمعه حق تعالی در بهشت برای او خانه ای (3) بنا کند و هر که در شب جمعه سوره «یس» بخواند آمرزیده صبح کند، و هر که سوره «بقره» و «آل عمران» در شب جمعه بخواند ثواب او مابین آسمان هفتم و زمین هفتم را پر کند. (4)

و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که در هر شب جمعه سوره جمعه بخواند کفاره باشد برای او از جمعه تا جمعه دیگر (5).

و به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که در سجده آخر نافله شام، هفت مرتبه این دعا را بخواند، چون فارغ شود آمرزیده شده باشد، و اگر در هر شب چنین کند بهتر است و دعا این است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ، وَاسْمِكَ الْعَظِيمِ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمِ. (6)

و به روایت شیخ طوسی رحمه الله چنین است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ، وَاسْمِكَ الْعَظِيمِ، وَمُلْكِكَ الْقَدِيمِ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمِ، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ. (7)

و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که هر که هفت مرتبه این دعا را در شب

ص: 36

1- بحار الأنوار: 86/353 با اختلاف اندک.

2- كنز العمال: 1/577.

3- نسخه ب: - خانه ای.

4- مستدرک الوسائل: 6/105، بحار الأنوار: 89/313.

5- بحار الأنوار: 86/363.

6- کافی: 3/428.

7- مصباح المتهجد: 99.

جمعه یا روز جمعه بخواند؛ اگر در آن شب یا در آن روز بمیرد داخل بهشت شود، دعا این است:

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي، وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَبْنُ أُمَّتِكَ، وَفِي قَبْضَتِكَ وَنَاصِيَةِ يَدِي بَيْدِكَ، أُمْسَيْتُ عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ بِعَمَلِي (1)، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي، فَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ. (2)

و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که خدا را رحمت ها و کرامت ها هست برای بندگان که ایشان را به آنها مخصوص می گرداند در هر شب جمعه و روز جمعه، پس بسیار بگویید: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، وَمَسْجِدَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، و ثنا کنید بر خدا و صلوات فرستید بر محمد و آل او. (3)

و در حدیث معتبر منقول است که حضرت صادق علیه السلام در هر شب جمعه انار

تناول می فرمود. (4)

و به سند معتبر از آن حضرت منقول است که: هر که در شب جمعه برای ده نفر از

برادران مؤمن که مرده باشند طلب آمرزش نماید، بهشت برای او واجب گردد. (5)

و از حضرت امام حسن مجتبی صلوات الله علیه منقول است که گفت: مادر خود فاطمه زهرا علیها السلام را دیدم در شب جمعه که از اول شب تا صبح در محراب خود مشغول عبادت بود و پیوسته برای مردان مؤمن و زنان مؤمنه دعا می کرد و ایشان را نام می برد و از برای خود هیچ دعا نکرد. (6)

و به سند معتبر منقول است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که: یا علی! اگر در

ص: 37

1- . نسخه ب: بِنِعْمَتِكَ .

2- . مصباح المتهجد : 270 .

3- . لآلی الأخبار : 220 .

4- . بحار الأنوار : 66/164 .

5- . مستدرک الوسائل : 6/73 .

6- . علل الشرایع : 1/182، بحار الأنوار : 86/313 .

شب جمعه با زن خود نزدیکی کنی؛ فرزندی اگر به هم رسد بردبار و خوش زبان باشد و اگر بعد از نماز خفتن جماع کنی و فرزندی به هم رسد از ابدال و نیکان خواهد بود، و اگر بعد از عصر روز جمعه جماع کنی فرزندی که به هم رسد از علمای مشهور و معروف خواهد بود (1).

و به سند معتبر از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که هر که یک بیت شعر باطل بخواند در شب جمعه یا روز جمعه ، نماز او در آن شب و در آن روز مقبول نگردد. (2)

و در حدیث معتبر منقول است که: هر که در شب جمعه بعد از نافله شام دو رکعت نماز بگذارد هر دو رکعت به یک سلام، و در هر رکعت بعد از سوره حمد، «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» بخواند، ثوابش برابر باشد با ده بنده آزاد کردن. (3)

و شیخ طوسی و سید بن طاووس رضی الله عنه روایت کرده اند که هر که را حاجتی باشد و خواهد که روا شود، پس روزه بدارد در روز سه شنبه و چهارشنبه و پنجشنبه را، و چون شب جمعه شود پیش از افطار تصدقی بکند و چون از نماز خفتن فارغ شود به سجده رود و در سجده بگوید:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ، وَاسْمِكَ الْعَظِيمِ، وَعَيْنِكَ الْمَاضِيَةِ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَنْ تَقْضِيَ دِينِي، وَتُوسِّعَ عَلَيَّ فِي رِزْقِي.

هر که بر این مداومت نماید حق تعالی روزی او را فراخ گرداند و قرض او را ادا کند. (4)

و مستحب است که هر که در روز پنجشنبه روزه باشد، پیش از افطار هفت مرتبه این دعا را بخواند:

ص: 38

1- . بحار الأنوار : 103/283 .

2- . مستدرک الوسائل : 6/100 .

3- . جامع الأحاديث كتاب العروس : 150 ، جمال الأسبوع : 185 ، بحار الأنوار : 89/311 ، مستدرک الوسائل : 6/112 . (نقل علامه مجلسی رحمه الله در كتاب حاضر با مصادر ، اندکی تفاوت دارد) .

4- . جمال الأسبوع : 1/122 ، مصباح المتهدد : 262 .

اللَّهُمَّ رَبَّ النُّورِ الْعَظِيمِ، وَرَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيعِ، وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، وَرَبَّ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ، وَرَبَّ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ، وَرَبَّ التَّوْرِيهِ وَالْأَنْجِيلِ، وَرَبَّ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورِ، وَرَبَّ الظِّلِّ وَالْحَرُورِ، وَرَبَّ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ.

أَنْتَ إِلَهٌ مَنْ فِي السَّمَاءِ وَإِلَهُ مَنْ فِي الْأَرْضِ، لَا إِلَهَ فِيهِمَا غَيْرُكَ، وَأَنْتَ جَبَّارٌ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَجَبَّارٌ مَنْ فِي الْأَرْضِ، لَا جَبَّارَ فِيهِمَا غَيْرُكَ، وَأَنْتَ خَالِقٌ مَنْ فِي السَّمَاءِ وَخَالِقٌ مَنْ فِي الْأَرْضِ، لَا خَالِقَ فِيهِمَا غَيْرُكَ، وَأَنْتَ مَلِكٌ مَنْ فِي السَّمَاءِ وَمَلِكٌ مَنْ فِي الْأَرْضِ، لَا مَلِكَ فِيهِمَا غَيْرُكَ.

أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْكَبِيرِ، وَنُورِ وَجْهِكَ الْمُنِيرِ، وَبِمُلْكِكَ الْقَدِيمِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي أَسْرَقَ لَهُ نُورٌ حُجْبِكَ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي صَلَحَ بِهِ الْأَوْلُونَ وَبِهِ (1) يَصْلُحُ الْآخِرُونَ.

يَا حَيُّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ، وَيَا حَيُّ بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ، وَيَا حَيُّ مُحْيِي الْمَوْتَى، يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا، وَاقْضِ لَنَا حَوَائِجَنَا، وَاكْفِنَا مَا أَهَمَّنَا مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا، وَتَبَّتْنا عَلَى هُدَى رَسُولِكَ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ كُلِّ غَمٍّ وَهَمٍّ وَضَيْقٍ فَرَجًا وَمَخْرَجًا، وَاجْعَلْ دُعَاءَنَا عِنْدَكَ فِي الْمَرْفُوعِ الْمُتَقَبَّلِ الْمَرْحُومِ، وَهَبْ لَنَا مَا وَهَبْتَ لِأَهْلِ طَاعَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، فَإِنَّا مُؤْمِنُونَ بِكَ، مُنِيبُونَ إِلَيْكَ، مُتَوَكِّلُونَ عَلَيْكَ، وَمَصِيرُنَا إِلَيْكَ.

اللَّهُمَّ اجْمَعْ لَنَا الْخَيْرَ كُلَّهُ، وَاصْرِفْ عَنِّي الشَّرَّ كُلَّهُ، إِنَّكَ أَنْتَ الْحَنَّانُ الْمَتَّانُ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، تُعْطِي الْخَيْرَ مَنْ تَشَاءُ، وَتَصْرِفُهُ عَمَّنْ تَشَاءُ.

اللَّهُمَّ أَعْطِنَا مِنْهُ، وَامْنُنْ عَلَيْنَا بِهِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا اللَّهُ، أَنْتَ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ، يَا أَجْوَدَ مَنْ سُئِلَ، وَيَا أَكْرَمَ مَنْ أُعْطِيَ، وَيَا أَرْحَمَ مَنْ اسْتُرْحِمَ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَارْحَمْ ضَعْفَى، وَقَلِّهِ حَيْلَتِي

ص: 39

وَرَجَائِي ، وَآمَنْتُ عَلَيَّ بِالْجَنَّةِ ، وَعَافِنِي مِنَ النَّارِ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَاجْمَعْ لَنَا خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

و شیخ طوسی و دیگران روایت کرده اند که : هر که خواهد قرآن مجید را حفظ نماید و فراموش نکند باید که در شب جمعه چهار رکعت نماز بگذارد و در رکعت اول بعد از حمد سوره یس بخواند ، و در دوم سوره دخان و در سوم الم سجده و در چهارم « تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ » ، و چون از نماز فارغ شود حمد و ثنا بر خدا بکند ، و درود بر حضرت رسالت و آل بفرستد و طلب آمرزش برای مؤمنان بکند و اگر تسیح فاطمه علیها السلام بخواند و بگوید : **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ ، وَاغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، ظَاهِرًا كَافِيًا** ، پس این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِتَرْكِ الْمَعَاصِي أَبَدًا مَا أَبْتَيْتَنِي ، وَارْحَمْنِي مِنْ أَنْ أَتَكَلَّفَ مَا لَا يَعْينِي ، وَارْزُقْنِي حُسْنَ النَّظَرِ فِيمَا يُرْضِيكَ عَنِّي .

اللَّهُمَّ بِدِيْعِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، وَالْعِزَّةِ الَّتِي لَا تُرَامُ ، أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ بِجَلَالِكَ وَبِنُورِ وَجْهِكَ ، أَنْ تُلْزِمَ قَلْبِي حِفْظَ كِتَابِكَ كَمَا عَلَّمْتَنِي ، وَارْزُقْنِي أَنْ أَتْلُوهُ عَلَى النَّحْوِ الَّذِي يُرْضِيكَ عَنِّي ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تُنَوِّرَ بِكِتَابِكَ بَصَرِي ، وَتُطَلِّقَ بِهِ لِسَانِي ، وَتَفْرِّجَ بِهِ قَلْبِي ، وَتَشْرَحَ بِهِ صَدْرِي ، وَتَسْتَعْمِلَ بِهِ بَدَنِي ، وَتَقْوِيَنِي عَلَى ذَلِكَ ، وَتُعِينَنِي عَلَيْهِ ، فَإِنَّهُ لَا يُعِينُ عَلَى الْخَيْرِ غَيْرُكَ ، وَلَا يُوفِّقُ لَهُ إِلَّا أَنْتَ . (2)

و شیخ طوسی علیه الرحمه گفته است که مستحب است که بسیار صلوات فرستد بر محمد و آل او از بعد از نماز عصر روز پنجشنبه تا آخر روز جمعه و اگر این صلوات را صد مرتبه بگوید فضیلت بسیار دارد :

ص: 40

1- . جمال الأسبوع : 1/122 ، مصباح المتهجد : 263 .

2- . جمال الأسبوع : 190 ، مصباح المتهجد : 264 .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ، وَأَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْأَنْسِ، مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ. (1)

و ایضا شیخ طوسی و سید بن طاووس علیهما الرحمه و دیگران گفته اند که هر شب جمعه این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَا شَيْءَ قَبْلَكَ، وَأَنْتَ الْآخِرُ الَّذِي لَا يَهْلِكُ، (2) وَأَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْخَالِقُ الَّذِي لَا يَعْجِزُ، وَأَنْتَ الْبَصِيرُ (3) لَا يَرْتَابُ، وَالصَّادِقُ لَا يَكْذِبُ، الْقَاهِرُ لَا يُغْلَبُ، الْبَدِيُّ لَا يَنْفَدُ، الْقَرِيبُ لَا يَبْعُدُ، الْقَادِرُ لَا يُضَامُ، الْغَافِرُ لَا يُظْلَمُ، الصَّمَدُ لَا يُطْعَمُ، الْقَيُّومُ لَا يَنَامُ.

الْمُجِيبُ لَا يَسْتَأْمُ، الْحَتَّانُ لَا يُرَامُ، الْعَالِمُ لَا يُعْلَمُ، الْقَوِيُّ لَا يُضْعَفُ، الْعَظِيمُ لَا يُوصَفُ، الْوَفِيُّ لَا يُخْلَفُ، الْعَدْلُ لَا يُحِيفُ، الْغَنِيُّ لَا يَفْتَقِرُ، الْكَبِيرُ لَا يَصْغُرُ، الْمُنْبِعُ لَا يَفْهَرُ، الْمَعْرُوفُ لَا يَنْكُرُ، الْغَالِبُ لَا يُغْلَبُ، الْوَتِرُ لَا يَسْتَأْنِسُ، الْفَرْدُ لَا يَسْتَشِيرُ، الْوَهَّابُ لَا يَمَلُّ، الْجَوَادُ لَا يَبْخَلُ.

الْعَزِيزُ لَا يَدْبُلُ، الْحَافِظُ لَا يُغْفَلُ، الْقَائِمُ لَا يَنَامُ، الْمُحْتَجِبُ لَا يُرَى، الدَّائِمُ لَا يَفْنَى، الْبَاقِي لَا يَبْلَى، الْمُقْتَدِرُ لَا يَنْزَعُ، الْوَاحِدُ لَا يُشَدُّ بِهِ شَيْءٌ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْحَقُّ الَّذِي لَا يُغَيَّرُ الْأَزْمِنَةُ، وَلَا يُحِيطُ بِكَ الْأَمْكِنَةُ، وَلَا يَأْخُذُكَ نَوْمٌ وَلَا سِنَةٌ، وَلَا يُشَدُّ بِهَكَ شَيْءٌ، وَكَيْفَ لَا تَكُونُ كَذَلِكَ وَأَنْتَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ.

لا-إله إلا أنت، كلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَكَ الْكَرِيمَ، أَكْرَمَ الْوُجُوهِ، أَمَانَ الْخَائِفِينَ، وَجَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ، أَسْأَلُكَ وَلَا أَسْأَلُ غَيْرَكَ، وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ وَلَا أَرْغَبُ إِلَى غَيْرِكَ، أَسْأَلُكَ بِأَفْضَلِ الْمَسَائِلِ كُلِّهَا، وَأَنْجِحْهَا الَّتِي لَا يَنْبَغِي لِلْعِبَادِ أَنْ يَسْأَلُوكَ إِلَّا بِهَا، أَنْتَ

ص: 41

1- . مصباح المتهجد : 265 .

2- . در بعضی از نسخ مصباح چنین آمده است : وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَا شَيْءَ بَعْدَكَ .

3- . مصباح : وَأَنْتَ الْبَصِيرُ الَّذِي .

الْفَتْحُ النَّفَّاحُ ، ذُو الْخَيْرَاتِ ، مُقِيلُ الْعَثَرَاتِ ، كَاتِبُ الْحَسَنَاتِ ، مَا حَى السَّيِّئَاتِ ، رَافِعُ الدَّرَجَاتِ .

أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ ، بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى كُلِّهَا ، وَكَلِمَاتِكَ الْعُلْيَا(1) ، وَنِعْمِكَ الَّتِي لَا تُحْصَى ، وَأَسْأَلُكَ بِأَكْرَمِ أَسْمَائِكَ عَلَيْهَا ، وَأَحَبِّهَا إِلَيْكَ ، وَأَشْرَفِهَا عِنْدَكَ مَنْزِلَةً ، وَأَقْرَبِهَا مِنْكَ وَسِيلَةً ، وَأَسْرِعِهَا مِنْكَ إِجَابَةً .

وَبِاسْمِكَ الْمَكْنُونِ الْمُخْزُونِ الْجَلِيلِ ، الْأَجَلِّ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ ، الَّذِي تُجِبُهُ وَتَرْضَاهُ عَمَّنْ دَعَاكَ بِهِ ، وَتَسْتَجِيبُ لَهُ دُعَاءَهُ ، وَحَقُّ عَلَيْكَ الْأَلَّا تَحْرِمَ سَائِلَكَ .

وَبِكَلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْفُرْقَانِ الْعَظِيمِ ، وَبِكَلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ ، عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ لَمْ تَعْلَمْهُ أَحَدًا ، أَوْ اسْمٌ تَأَثَّرَتْ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ ، وَبِكَلِّ اسْمٍ دَعَاكَ بِهِ حَمَلَةٌ عَرْشِكَ وَمَلَائِكَتِكَ وَأَصْدَفِيَاؤُكَ مِنْ خَلْقِكَ ، وَبِحَقِّ السَّائِلِينَ لَكَ ، وَالرَّاعِبِينَ إِلَيْكَ ، وَالْمُتَعَوِّذِينَ بِكَ ، وَالْمُتَضَرِّعِينَ إِلَيْكَ .

أَدْعُوكَ يَا اللَّهُ دُعَاءَ مَنْ قَدِ اشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ ، وَعَظُمَ جُرْمُهُ ، وَأَشْرَفَ عَلَى الْهَلَاكِه نَفْسُهُ ، وَضَعُفَتْ قُوَّتُهُ ، وَمَنْ لَا يَثِقُ(2) بِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِهِ ، وَلَا يَجِدُ لِفَاقَتِهِ سَادًا غَيْرَكَ ، وَلَا لِدُنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ(3) ، فَقَدْ هَرَبَتْ مِنْهَا إِلَيْكَ غَيْرَ مُسْتَكْبِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ عَنْ عِبَادَتِكَ .

يَا أُنْسَ كُلِّ مُسْتَجِيرٍ ، يَا سَدَّ كُلِّ فَقِيرٍ ، أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْحَنَّانُ الْمَتَّانُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، بَدِيعِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ، الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ .

أَنْتَ الرَّبُّ وَأَنَا الْعَبْدُ ، وَأَنْتَ الْمَالِكُ وَأَنَا الْمَمْلُوكُ ، وَأَنْتَ الْعَزِيزُ وَأَنَا الدَّلِيلُ ، وَأَنْتَ الْغَنِيُّ وَأَنَا الْفَقِيرُ ، وَأَنْتَ الْحَيُّ وَأَنَا الْمَيِّتُ ، وَأَنْتَ الْبَاقِي وَأَنَا الْفَانِي ، وَأَنْتَ

ص: 42

1- . مصباح : وكلماتك العليا كلها .

2- . خ ل : لَمْ يَثِقُ .

3- . خ ل : سِوَاكَ .

الْمُحْسِنُ وَأَنَا الْمُسِيءُ ، وَأَنْتَ الْغُفُورُ وَأَنَا الْمَذْنِبُ ، وَأَنْتَ الرَّحِيمُ وَأَنَا الْخَاطِئُ ، وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَأَنَا الْمَخْلُوقُ ، وَأَنْتَ الْقَوِيُّ وَأَنَا الضَّعِيفُ ، وَأَنْتَ الْمُعْطَى وَأَنَا السَّائِلُ ، وَأَنْتَ الرَّازِقُ وَأَنَا الْمَرْزُوقُ ، وَأَنْتَ أَحَقُّ مَنْ شَكَوْتُ إِلَيْهِ ، وَاسْتَعَنْتُ بِهِ وَرَجَوْتُهُ .

إِلَهِي كَمْ مِنْ مَذْنِبٍ قَدْ غَفَرْتَ لَهُ ، وَكَمْ مِنْ مُسِيءٍ قَدْ تَجَاوَزْتَ عَنْهُ ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاعْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي ، وَاعْفُ عَنِّي وَعَافِنِي ، وَافْتَحْ لِي مِنْ فَضْلِكَ .

سُبُوْحُ ذِكْرِكَ ، قُدُوسُ أَمْرِكَ ، نَافِذُ قَضَاؤِكَ ، يَسِّرْ لِي مِنْ أَمْرِي مَا أَخَافُ عُسْرَهُ وَفَرِّجْ لِي وَعَنِّي وَعَنْ وَالِدَيَّ وَعَنْ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ ، وَاكْفِنِي مَا أَخَافُ صَدْرُورَتَهُ ، وَادْرَأْ عَنِّي مَا أَخَافُ حُرُوتَهُ ، وَسَهِّلْ لِي وَلِكُلِّ مُؤْمِنٍ مَا أَرْجُوهُ وَأَوْمَلُهُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، سُدِّ بِحَانِكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ (1).

و گفته اند که این دعا نیز مستحب است : اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ تَهْدِيْ بِهَا قَلْبِيْ ، وَتَجْمَعُ بِهَا اَمْرِيْ ، وَتَلْمُ بِهَا شَعْنِيْ ، وَتَحْفَظُ بِهَا غَايِبِيْ ، وَتُصَلِّحُ بِهَا شَاهِدِيْ ، وَتُزَكِّيْ بِهَا عَمَلِيْ ، وَتُلْهِمْنِيْ بِهَا رُشْدِيْ ، وَتَعْصِمْنِيْ بِهَا مِنْ كُلِّ سُوءٍ .

اَللّٰهُمَّ اَعْطِنِيْ اِيْمَانًا صَادِقًا ، وَيَقِيْنًا خَالِصًا ، وَرَحْمَةً اَنَالُ بِهَا شَرَفَ كِرَامَتِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ . اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الْفَوْزَ فِي الْقَضَاءِ ، وَمَنَازِلَ الْعُلَمَاءِ ، وَعَيْشَ السُّعْدَاءِ ، وَالنَّصْرَ عَلَيَّ الْاَعْدَاءِ .

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَنْزَلْتُ بِكَ حَاجَتِيْ وَاِنْ صَدَّ عَمَلِيْ ؛ فَتَقَدَّرَ اِنْفَتَرْتُ اِلَى رَحْمَتِكَ ، فَاسْأَلُكَ يَا قَاضِيَ الْاُمُورِ ، وَيَا شَافِيَ الصُّدُورِ ، كَمَا تُجِيرُ بَيْنَ الْبُحُوْرِ ، اَنْ تُجِيرَنِيْ مِنْ عَذَابِ السَّعِيْرِ ، وَمِنْ دَعْوَةِ التُّبُوْرِ ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْقُبُوْرِ .

اَللّٰهُمَّ وَمَا قَصَدَ رَعْنَهُ رَأْيِيْ ، وَلَمْ تَبْلُغْهُ نِيَّتِيْ ، وَلَمْ تُحِطْ بِهِ مَسْأَلَتِيْ مِنْ خَيْرٍ وَعَدَدْتَهُ اَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ ، فَاِنِّيْ اَرْغَبُ اِلَيْكَ فِيْهِ . اَللّٰهُمَّ يَا ذَا الْحَبْلِ الشَّدِيْدِ ، وَالْاَمْرِ الرَّشِيْدِ ،

ص: 43

أَسْأَلُكَ الْآ مِنْ يَوْمِ الْوَعِيدِ، وَالْجَنَّةِ يَوْمَ الْخُلُودِ، مَعَ الْمُقَرَّبِينَ الشُّهُودِ، وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ، الْمُؤْمِنِينَ بِالْعُهُودِ، إِنَّكَ رَحِيمٌ وَدُودٌ، إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تُرِيدُ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا هَادِينَ مَهْدِيِّينَ، غَيْرِ ضَالِّينَ وَلَا مُضِلِّينَ، سِدِّ لِمَا لِأَوْلِيَانِكَ، وَحَرْبًا لِأَعْدَائِكَ، نَحِبُّ لِحُبِّكَ التَّائِبِينَ، وَنُعَادِي لِعَدَاوَتِكَ مَنْ خَالَفَكَ . اللَّهُمَّ هَذَا الدُّعَاءُ وَعَلَيْكَ الْأَجَابَةُ، وَهَذَا الْجَهْدُ وَعَلَيْكَ التُّكْلَانُ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي نُورًا فِي قَلْبِي، وَنُورًا فِي قَبْرِي، وَنُورًا بَيْنَ يَدَيَّ، وَنُورًا مِنْ خَلْفِي، وَنُورًا عَنْ يَمِينِي، وَنُورًا عَنْ شِمَالِي، وَنُورًا مِنْ فَوْقِي، وَنُورًا مِنْ تَحْتِي، وَنُورًا فِي سَمْعِي، وَنُورًا فِي بَصَرِي، وَنُورًا فِي شَعْرِي، وَنُورًا فِي بَشْرِي، وَنُورًا فِي لَحْمِي، وَنُورًا فِي دَمِي، وَنُورًا فِي عِظَامِي .

اللَّهُمَّ أَعْظَمَ لِي النَّوْرِ، وَأَعْظَى نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي أَزْتَدِي بِالْعِزِّ وَبِانْبِهِ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَيْسَ الْمَجْدُ وَتَكْرَمُ بِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَتَّبِعِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ، سُبْحَانَ ذِي الْفَضْلِ وَالنَّعْمِ، سُبْحَانَ ذِي الْمَجْدِ وَالْكَرَمِ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ. (1)

وایضا گفته اند که در شب جمعه و روز جمعه و در شب عرفه و روز عرفه مستحب است که این دعا را بخوانند :

اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ وَنَعَبًا وَأَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِيُفَادِهِ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رِفْدِهِ وَطَلَبَ نَائِلَهُ وَجَائِزَتَهُ، فَإِلَيْكَ يَا رَبِّ تَعَبَتِي وَتَهَيَّئْتِي، وَإِعْدَادِي وَاسْتِعْدَادِي، رَجَاءَ عَفْوِكَ وَطَلَبَ نَائِلِكَ وَجَائِزَتِكَ، وَلَا تُخَيِّبِ الْيَوْمَ دُعَائِي، يَا مَوْلَايَ، يَا مَنْ لَا يَخِيْبُ عَلَيْهِ سَائِلٌ، وَلَا يَنْقُصُهُ نَائِلٌ، فَإِنِّي لَمْ آتِكَ الْيَوْمَ ثِقَةً بِعَمَلٍ صَالِحٍ عَلِمْتُهُ، وَلَا لِيُفَادِهِ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَوْتُهُ .

أَتَيْتُكَ مُقِرًّا عَلَى نَفْسِي بِالْأَسَاءَةِ وَالظُّلْمِ، مُعْتَرِفًا بِأَنْ لَا حُجَّةَ لِي وَلَا عُذْرَ، أَتَيْتُكَ

أَرْجُو عَظِيمَ عَفْوِكَ الَّذِي عَلَوْتَ بِهِ عَلَى الْخَاطِئِينَ ، فَلَمْ يَمْنَعَكَ طَوْلُ عُكُوفِهِمْ عَلَى عَظِيمِ الْجُرْمِ أَنْ عُدْتَ عَلَيْهِمْ بِالرَّحْمَةِ .

فِيَا مَنْ رَحْمَتُهُ وَسِعَتْهُ ، وَعَفْوُهُ عَظِيمٌ ، يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ ، لَا يَرُدُّ غَضَبَكَ إِلَّا حِلْمُكَ ، وَلَا يُنْجِي مِنْ سَخَطِكَ إِلَّا التَّضَرُّعُ إِلَيْكَ ، فَهَبْ لِي يَا إِلَهِي فَرَجًا بِالْقُدْرَةِ الَّتِي بِهَا تُحْيِي مَيِّتَ الْعِبَادِ ، وَلَا تُهْلِكُنِي غَمًّا حَتَّى تَسَّ تَجِيبَ لِي ، وَتُعَرِّفَنِي الْأَجَابَةَ فِي دُعَائِي ، وَأَذِقَنِي طَعْمَ الْعَافِيَةِ إِلَى مُنْتَهَى أَجَلِي ، وَلَا تُسَمِّتْ بِي عَدُوِّي ، وَلَا تُسَلِّطْهُ عَلَيَّ ، وَلَا تُمَكِّنْهُ مِنْ عُنُقِي .

يَا إِلَهِي إِنْ وَضَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْفَعُنِي ، وَإِنْ رَفَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَضَعُنِي ، وَإِنْ أَهْلَكْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَتَعَرَّضُ لَكَ فِي عَبْدِكَ ، أَوْ يَسْأَلُكَ عَنْ أَمْرِهِ ، وَقَدْ عَلِمْتُ يَا إِلَهِي أَنَّهُ لَيْسَ فِي حُكْمِكَ ظُلْمٌ ، وَلَا فِي نِقْمَتِكَ عَجَلَةٌ ، وَإِنَّمَا يَعَجَلُ مَنْ يَخَافُ الْفَوْتَ ، وَإِنَّمَا يَحْتَاجُ إِلَى الظُّلْمِ الضَّعِيفُ ، وَقَدْ تَعَالَيْتَ يَا إِلَهِي عَنْ ذَلِكَ عَلُوًّا كَبِيرًا .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ فَأَعِزَّنِي ، وَأَسْتَجِيرُ بِكَ فَأَجِرْنِي ، وَأَسْتَرْزُقُكَ فَارْزُقْنِي ، وَأَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ فَاكْفِنِي ، وَأَسْتَصِيدُكَ عَلَى عَدُوِّي فَأَنْصُرْنِي ، وَأَسْتَعِينُ بِكَ فَأَعِزَّنِي ، وَأَسْتَغْفِرُكَ يَا إِلَهِي فَاعْفِرْ لِي ، آمِينَ آمِينَ آمِينَ . (1)

و گفته اند که مستحب است که در شب جمعه این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَخْشَاكَ حَتَّى كَأَنِّي أَرَاكَ ، وَأَسْعِدْنِي بِتَقْوَاكَ وَلَا تُشْقِنِي بِمَعَاصِيكَ ، وَخِرْ لِي فِي قَضَائِكَ ، وَبَارِكْ لِي فِي قَدْرِكَ حَتَّى لَا أُحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ ، وَلَا تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ ، وَاجْعَلْ غِنَايَ فِي نَفْسِي ، وَمَتَّعْنِي بِسَمْعِي وَبَصَرِي ، وَاجْعَلْهُمَا الْوَارِثَيْنِ مِنِّي ، وَأَنْصُرْنِي عَلَى مَنْ ظَلَمَنِي ، وَارِنِي فِيهِ قُدْرَتَكَ يَا رَبِّ ، وَأَقِرَّ بِذَلِكَ عَيْنِي .

اللَّهُمَّ اعْنِي عَلَى هَوْلِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَأَخْرِجْنِي مِنَ الدُّنْيَا سَالِمًا ، وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ

ص: 45

أَمِنَا، وَزَوَّجْنِي مِنَ الْحُورِ الْعِينِ، وَاكْفِنِي مُؤَوَّنَتِي وَمُؤَوَّنَةَ عِيَالِي وَمُؤَوَّنَةَ النَّاسِ، وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ .

إِلَهِي إِنْ تُعَذِّبُنِي فَأَهْلٌ لِدَلِيكَ أَنَا، وَإِنْ تَغْفِرْ لِي فَأَهْلٌ لِدَلِيكَ أَنْتَ، وَكَيْفَ تُعَذِّبُنِي يَا سَيِّدِي وَحُبُّكَ فِي قَلْبِي، أَمَا وَعِزَّتِكَ لَنْ فَعَلْتَ ذَلِكَ بِي لِتَجْمَعَنَّ بَيْنِي وَبَيْنَ قَوْمٍ طَالَ مَا عَادَيْتَهُمْ فِيكَ .

اللَّهُمَّ بِحَقِّ أَوْلِيَائِكَ الطَّاهِرِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، أَرْزُقْنَا صِدْقَ الْحَدِيثِ، وَأَدَاءَ الْأَمَانَةِ، وَالْمُحَافَظَةَ عَلَى الصَّلَوَاتِ . اللَّهُمَّ إِنَّا أَحَقُّ خَلْقِكَ أَنْ تَفْعَلَ ذَلِكَ بِنَا . اللَّهُمَّ افْعَلْهُ بِنَا بِرَحْمَتِكَ . اللَّهُمَّ ارْزُقْ ظَنِّي إِلَيْكَ صَاعِدًا، وَلَا تُطْمِعَنَّ فِيَّ عَادُوا وَلَا حَاسِدًا، وَاحْفَظْنِي قَائِمًا وَقَاعِدًا وَيَقْظَانَ وَرَاقِدًا .

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي سَبِيلَكَ الْأَقْوَمَ، وَقِنِي حَرَّ جَهَنَّمَ . اللَّهُمَّ وَحَرِّقْهَا الْمُصَدَّرَمَ، وَاحْطُطْ عَنِّي الْمَغْرَمَ وَالْمَأْتَمَ، وَاجْعَلْنِي مِنْ خِيَارِ الْعَالَمِ . اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي مِمَّا لَا طَاقَةَ لِي بِهِ، وَلَا صَبْرَ لِي عَلَيْهِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

[دعای قنوت نماز وتر در شب جمعه]

و گفته اند که مستحب است که در قنوت نماز وتر شب جمعه این دعا را اضافه کند با دعاهاى ديگر که مى خواند :

اللَّهُمَّ هَذَا مَقَامُ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ، مَقَامُ الْمُسْتَغِيثِ الْمُسْتَجِيرِ، مَكَانُ الْهَالِكِ الْغَرِيبِ، مَكَانُ الْوَجَلِ الْمُسْتَفِيقِ، مَكَانُ مَنْ يُقَرُّ بِخَطِيئَتِهِ، وَيَعْتَرَفُ بِذُنُوبِهِ، وَيَتُوبُ إِلَى رَبِّهِ .

اللَّهُمَّ قَدْ تَرَى مَكَانِي وَلَا يَخْفَى عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِي، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ تَلِي التَّنْذِيرَ وَتُمْضِي الْمَقَادِيرَ، سُؤَالَ مَنْ أَسَاءَ وَاعْتَرَفَ، وَاسْتَكَانَ وَاعْتَرَفَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي مَا مَضَى فِي عِلْمِكَ مِنْ

ص: 46

ذُنُوبِي ، وَشَدَّ هِدَّتْ بِهِ حَفِظْتِكِ وَحَفِظْتَهُ مَلَائِكَتُكَ ، وَلَمْ يَغِبْ عَنْهُ عِلْمُكَ ، قَدْ أَحْسَنَتْ فِيهِ الْبَلَاءُ ، فَلَكَ الْحَمْدُ ، وَأَنْ تَجَاوَزَ عَنْ سَيِّئَاتِي فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ ، وَعَدَّ الصَّدَقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، أَيْمَهُ الْمُؤْمِنِينَ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنْ اسْتَدَّتْ فَاقَتُهُ ، وَضَعَفَتْ قُوَّتُهُ ، سُؤَالَ مَنْ لَا يُجِدُ لِفَاقَتِهِ مَسَدًا ، وَلَا لِضَعْفِهِ مَقْوًى غَيْرَكَ ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ .

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ بِالْيَقِينِ قَلْبِي ، وَأَقْبِضْ عَلَى الصَّدَقِ إِلَيْكَ لِسَانِي ، وَأَفْطَعْ مِنَ الدُّنْيَا حَوَائِجِي ، سَوِّقًا إِلَى لِقَائِكَ فِي صِدْقِ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ ، وَأَسْأَلُكَ خَيْرَ كِتَابٍ سَبَقَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ ، جَلَّ ثَنَاؤُكَ ، وَأَسْتَجِيرُ بِكَ أَنْ أَقُولَ لَكَ مَكْرُوهًا أَسْتَحِقُّ بِهِ عِقُوبَةَ الْآخِرَةِ .

وَأَسْأَلُكَ عِلْمَ الْخَافِيْنَ ، وَإِنَابَةَ الْمُحِبِّتِينَ ، وَيَقِينَ الْمُتَوَكِّلِينَ ، وَتَوَكُّلَ الْمُؤَقِنِينَ بِكَ ، وَخَوْفَ الْعَالَمِينَ ، وَإِخْبَاتَ الْمُتَنَبِّئِينَ ، وَشُكْرَ الصَّابِرِينَ ، وَصَبْرَ السَّاجِدِينَ ، وَاللَّحَاقَ بِالْأَحْيَاءِ الْمُرْزُوقِينَ ، آمِينَ آمِينَ (1) .

يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ ، وَيَا آخِرَ الْآخِرِينَ ، يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ ، يَا اللَّهُ يَا رَحِيمُ ، يَا اللَّهُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُعَيِّرُ النَّعْمَ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُوجِبُ النَّعْمَ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُورِثُ النَّدَمَ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَحْبِسُ الْقِسَمَ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصَمَ .

وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُنْزِلُ الْبَلَاءَ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُدِيلُ الْأَعْدَاءَ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَقْطَعُ الرَّجَاءَ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَحْبِسُ غَيْثَ السَّمَاءِ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُظْلِمُ الْهَوَاءَ ، وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَكْشِفُ الْغَطَاءَ . (2)

ص: 47

1- . نسخة ب : آمين .

2- . مصباح المتهجد : 271 .

و مستحب است که بعد از نماز وتر در شب جمعه این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيَّ لِقَاءَكَ ، وَأَحْبِبْ لِقَائِي ، وَاجْعَلْ لِي فِي لِقَائِكَ الرَّاحَةَ وَالْبَرَكَهَ وَالْكَرَامَةَ ، وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ، وَلَا تُؤَخِّرْنِي فِي الْأَشْرَارِ ،
وَالْحَقْنِي بِصَالِحٍ مِّنْ مَّضَى ، وَاجْعَلْنِي مِنْ صَالِحِ مَنْ بَقِيَ ، وَاخْتِمْ لِي عَمَلِي بِأَحْسَنِهِ ، وَاجْعَلْ ثَوَابَهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ ، وَخُذْ بِي سَبِيلَ
الصَّالِحِينَ .

وَأَعِنِّي عَلَى صَالِحٍ مَا أَعْطَيْتَنِي ، كَمَا أَعَنْتَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى صَالِحٍ مَا أَعْطَيْتَهُمْ ، وَلَا تَنْزِعْ مِنِّي صَالِحًا أَعْطَيْتَنِيهِ ، وَلَا تَرُدَّنِي فِي سُوءِ اسْمٍ تَتَقَدَّتْنِي
مِنْهُ أَبَدًا ، وَلَا تُشِمِّتْ بِي عَدُوًّا وَلَا حَاسِدًا أَبَدًا ، وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي فِي شَيْءٍ مِنْ أَمْرِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَسْأَلُكَ يَا رَبَّ إِيْمَانًا لَا أَجَلَ لَهُ دُونَ لِقَائِكَ ، تُحْيِينِي عَلَيْهِ ، وَتُمِيتُنِي عَلَيْهِ ، وَتَبْعُنِي عَلَيْهِ إِذَا بَعَثْتَنِي ،
أَبْرَأُ قَلْبِي مِنَ الرِّئَاءِ وَالسُّمْعَةِ وَالشُّكِّ فِي دِينِكَ .

اللَّهُمَّ أَعْظِمْ نَصْرًا فِي دِينِكَ ، وَقُوَّةً فِي عِبَادَتِكَ ، وَفَهْمًا فِي عِلْمِكَ ، وَفَقْهًا فِي حُكْمِكَ ، وَكِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِكَ ، وَبَيْضَ وَجْهِي بِنُورِكَ ،
وَاجْعَلْ رَغْبَتِي فِيْمَا عِنْدَكَ ، وَتَوَقَّفِي فِي سَبِيلِكَ عَلَى مِلَّتِكَ وَمِلَّةِ رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهُمُومِ وَالْجُبْنِ وَالْغَفْلَةِ وَالْفَتْرَةِ وَالْمَسْكَنَةِ ، وَأَعُوذُ بِكَ لِنَفْسِي وَلَا أَهْلِي وَذُرِّيَّتِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ . اللَّهُمَّ إِنَّهُ
لَنْ يُجِيرَنِي مِنْكَ أَحَدٌ ، وَلَا أَجِدُ مِنْ دُونِكَ مُلْتَحِدًا ، فَلَا تَرُدَّنِي فِي هَلَاكِهِ ، وَلَا تَرُدَّنِي بِعَذَابِ أَلِيمٍ (1) ، أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ عَلَى دِينِكَ ، وَالتَّصَدِيقَ
بِكِتَابِكَ ، وَاتِّبَاعَ سُنَّةِ رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

ص: 48

اللَّهُمَّ اذْكُرْنِي بِرَحْمَتِكَ ، وَلَا تَذْكُرْنِي بِعُقُوبَتِكَ بِخَطِيئَتِي ، وَتَقَبَّلْ مِنِّي ، وَزِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ ، إِنِّي إِلَيْكَ رَاغِبٌ . اللَّهُمَّ اجْعَلْ ثَوَابَ مَنْطِقِي وَثَوَابَ مَجْلِسِي رِضَاكَ ، وَاجْعَلْ عَمَلِي وَدُعَائِي خَالِصًا لَكَ ، وَاجْعَلْ ثَوَابِي الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ ، وَاجْمَعْ لِي خَيْرًا مَا سَأَلْتُكَ ، وَزِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ ، إِنِّي إِلَيْكَ رَاغِبٌ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ بِمَا شَهِدْتَ بِهِ عَلَيَّ نَفْسِكَ ، وَشَهِدْتَ بِهِ مَلَائِكَتُكَ وَأَوْلُوا الْعِلْمِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ، فَمَنْ لَمْ يَشْهَدْ عَلَيَّ مَا شَهِدْتَ بِهِ عَلَيَّ نَفْسِكَ ، وَشَهِدْتَ مَلَائِكَتُكَ وَأَوْلُوا الْعِلْمِ بِكَ ، فَكُتِبَ شَهَادَتِي مَكَانَ شَهَادَتِهِ .

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِمَّا سَأَلْتُكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَنْ تُفَكَّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مَفَاتِيحَ الْخَيْرِ وَخَوَاتِيمَهُ ، وَشَرَائِعَهُ وَفَوَائِدَهُ وَبَرَكَاتَهُ ، وَمَا بَلَغَ عِلْمُهُ عِلْمِي ، وَمَا قَصَرَ عَنْ إِحْصَائِهِ حِفْظِي .

اللَّهُمَّ انْهَجْ لِي أَسَدَ بَابِ مَعْرِفَتِهِ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَهُ ، وَعَشِّنِي رَحْمَتَكَ ، وَمُنَّ عَلَيَّ بِعَصَمَةٍ عَنِ الْإِسْوَاقِ عَنِ دِينِكَ ، وَطَهِّرْ قَلْبِي مِنَ الشُّكِّ ، وَلَا تَشْغَلْ قَلْبِي بِدُنْيَايَ وَعَاجِلِ مَعَاشِي عَنْ آجِلِ ثَوَابِ الْآخِرَةِ . اللَّهُمَّ ارْحَمِ اسْمَ تِكَاثِهِ مَنْطِقِي ، وَذُلَّ مَقَامِي وَمَجْلِسِي ، وَخُضُوعِي إِلَيْكَ بِرَغْبَتِي (1) .

أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ الْهُدَى مِنَ الضَّلَالَةِ وَالْبَصِيرَةَ مِنَ الْعَمَايَةِ ، وَالرُّشْدَ مِنَ الْغَوَايَةِ ، وَأَسْأَلُكَ أَكْثَرَ الْحَمْدِ عِنْدَ الرَّخَاءِ ، وَأَجْمَلَ الصَّبْرِ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ ، وَأَفْضَلَ الشُّكْرِ عِنْدَ مَوْضِعِ الشُّكِّ ، وَالتَّسْلِيمَ عِنْدَ الشُّبُهَاتِ .

وَأَسْأَلُكَ الْقُوَّةَ فِي طَاعَتِكَ ، وَالضَّعْفَ عَنْ مَعْصِيَتِكَ ، وَالْهَرَبَ إِلَيْكَ مِنْكَ ، وَالتَّقَرُّبَ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى ، وَالتَّحَرِّيَ لِكُلِّ مَا يُرْضِيكَ عَنِّي فِي إِسْخَاطِكَ ، وَإِسْخَاطِ خَلْقِكَ ، ائْتِمَاسًا لِرِضَاكَ .

رَبِّ مَنْ أَرْجُوهُ إِذَا لَمْ تَرْحَمْنِي ، وَمَنْ يَعُودُ عَلَيَّ إِنْ رَفَضْتَنِي ، أَوْ مَنْ يَنْفَعُنِي عَفْوُهُ

ص: 49

إِنْ عَاقَبْتَنِي ، أَوْ مِنْ أَمْلٍ عَطَايَاهُ إِنْ حَرَمْتَنِي ، أَوْ مِنْ يَمْلِكُ كِرَامَتِي إِنْ أَهَنْتَنِي ، أَوْ مِنْ يَصُرُّنِي هَوَانُهُ إِنْ أَكْرَمْتَنِي .

رَبِّ مَا أَسُوءَ فِعْلِي ، وَأَقْبَحَ عَمَلِي ، وَأَقْسَى قَلْبِي ، وَأَطْوَلَ أَمَلِي ، وَأَقْصَرَ أَجَلِي ، وَأَجْرَأَنِي عَلَى عَصْيَانِ مَنْ خَلَقَنِي . رَبِّ مَا أَحْسَنَ بِلَاءِكَ عِنْدِي ، وَأَظْهَرَ نِعْمَاكَ عَلَيَّ ، كَثُرَتْ مِنْكَ عَلَيَّ النِّعَمُ فَمَا أَحْصَيْهَا ، وَقَلَّ مِنِّي الشُّكْرُ فِيمَا أَوْلَيْتَنِيهِ ، فَبَطِرْتُ بِالنِّعَمِ ، وَتَعَرَّضْتُ لِلنِّعَمِ ، وَسَهَوْتُ عَنِ الذِّكْرِ ، وَرَكِبْتُ الْجَهْلَ بَعْدَ الْعِلْمِ ، وَجَزْتُ مِنَ الْعَدْلِ إِلَى الظُّلْمِ ، وَجَاوَزْتُ الْبِرَّ إِلَى الْأَيْثَمِ ، وَصِيرْتُ إِلَى اللَّهِ مِنَ الْخَوْفِ وَالْحُزْنِ .

رَبِّ مَا أَصْغَرَ حَسَنَاتِي وَأَقَلَّهَا فِي كَثْرَةِ ذُنُوبِي ، وَمَا أَكْثَرَ ذُنُوبِي وَأَعْظَمَهَا عَلَى قَدْرِ صِغَرِ خَلْقِي وَصَعْفِ عَمَلِي . رَبِّ مَا أَطْوَلَ أَمَلِي ، وَأَقْصَرَ أَجَلِي فِي بُعْدِ أَمَلِي ، وَمَا أَقْبَحَ سَرِيرَتِي فِي عِلَانِيَتِي .

رَبِّ لَا حُجَّةَ لِي إِنْ احْتَجَجْتُ ، وَلَا عُدْرَةَ لِي إِنْ اعْتَدَرْتُ ، وَلَا شُكْرَ عِنْدِي إِنْ أَبْلَيْتَ وَأَوْلَيْتَ ، إِنْ لَمْ تُعِنِّي عَلَى شُكْرِ مَا أَوْلَيْتَ ، وَمَا أَخَفَّ مِيزَانِي غَدًا إِنْ لَمْ تُرَجِّحْهُ ، وَأَزَلَّ لِسَانِي إِنْ لَمْ تُثَبِّتْهُ ، وَأَسْوَدَ وَجْهِي إِنْ لَمْ تُبَيِّضْهُ .

رَبِّ كَيْفَ لِي بِذُنُوبِي الَّتِي سَلَفَتْ مِنِّي قَدْ هَدَّ لَهَا أَرْكَانِي . رَبِّ كَيْفَ لِي طَلَبُ شَهَوَاتِ الدُّنْيَا ، أَوْ أَبْكِي عَلَى حَمِيمٍ فِيهَا ، وَلَا أَبْكِي عَلَى نَفْسِي ، وَتَشْتَدُّ حَسْرَاتِي لِعِصْيَانِي وَتَقْرِيظِي . رَبِّ دَعَتْنِي دَوَاعِي الدُّنْيَا فَأَجَبْتُهَا سَرِيعًا ، وَرَكَعْتُ إِلَيْهَا طَائِعًا ، وَدَعَتْنِي دَوَاعِي الْآخِرَةِ ، فَتَبَطَّطْتُ عَنْهَا ، وَأَبْطَأْتُ فِي الْأَعْجَابِهِ وَالْمُسَارَعَةِ إِلَيْهَا كَمَا سَارَعْتُ إِلَى دَوَاعِي الدُّنْيَا وَحَطَامَتِهَا الْهَامِدِ ، وَهَشِيمِهَا الْبَائِدِ ، وَشَرَابِهَا الذَّاهِبِ .

رَبِّ خَوْفَتَنِي وَشَوْقَتَنِي ، وَاحْتِجَجَتِ عَلَيَّ ، وَكَفَلَتْ بِرِزْقِي فَأَمِنْتُ خَوْفَكَ ، وَتَبَطَّطْتُ عَنْ تَشْوِيقِكَ ، وَلَمْ أَتَكْرَلْ عَلَى صَدَمَانِكَ ، وَتَهَاوَنْتُ بِاحْتِجَاجِكَ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَمْنِي مِنْكَ فِي هَذَا الدُّنْيَا خَوْفًا ، وَحَوْلَ تَبْطِطِي شَوْقًا ، وَتَهَاوُنِي

بِحُجَّتِكَ فَرَقَا مِنْكَ ، ثُمَّ رَضِنِي بِمَا قَسَمْتَ لِي مِنْ رِزْقِكَ يَا كَرِيمُ ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ رِضَاكَ عِنْدَ السَّخَطِ ، وَالْفَرَجَةَ عِنْدَ الْكُرْبَةِ ،
وَالنُّورَ عِنْدَ الظُّلْمَةِ ، وَالْبَصِيرَةَ عِنْدَ شِدَّةِ الْعَقْلِ .

رَبِّ اجْعَلْ جُنَّتِي مِنَ الْخَطَايَا حَصِينَةً ، وَدَرَجَاتِي فِي الْجَنَانِ رَفِيعَةً ، وَأَعْمَالِي كُلَّهَا مُتَقَبَّلَةً ، وَحَسَنَاتِي مُضَاعَفَةً زَاكِيَةً ، أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفِتَنِ
كُلِّهَا ، مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ، وَمِنْ شَرِّ الْمَطْعَمِ وَالْمَشْرَبِ ، وَمِنْ شَرِّ مَا أَعْلَمُ ، وَمِنْ شَرِّ مَا لَا أَعْلَمُ ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْتَرِيَ الْجَهْلَ بِالْعِلْمِ ، أَوْ
الْجَفَاءَ بِالْحِلْمِ ، أَوْ الْجَوْرَ بِالْعَدْلِ ، أَوْ الْقَطِيعَةَ بِالْبِرِّ ، أَوْ الْجَزَعَ بِالصَّبْرِ ، أَوْ الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى ، أَوْ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي لَا تُنَالُ إِلَّا بِرِضَاكَ ، الْخُرُوجِ مِنْ جَمِيعِ مَعَاصِيكَ ، وَالِدُخُولِ فِي كُلِّ مَا يُرْضِيكَ ، وَالنَّجَاةِ مِنْ كُلِّ وَرْطَةٍ ،
وَالْمَخْرَجِ مِنْ كُلِّ كَبِيرَةٍ ، أْتَى بِهَا مِنِّي عَمَدٌ ، أَوْ ذَلَّ بِهَا مِنِّي خَطَا ، أَوْ خَطَرَ بِهَا خَطَرَاتُ الشَّيْطَانِ ، أَسْأَلُكَ خَوْفًا تُوفِّقُنِي بِهِ عَلَى حُدُودِ رِضَاكَ
، وَتَشَعُّثٍ بِهِ عَنِّي كُلَّ شَهْوَةٍ خَطَرَ بِهَا هَوَايَ ، وَاسْتِزْلَالَ عِنْدَهَا رَأْيِي لِتَجَاوِزَ حَدَّ جَلَالِكَ .

أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ الْأَخَذَ بِأَحْسَنِ مَا تَعْلَمُ ، وَتَرْكَ سَيِّئِي كُلِّ مَا تَعْلَمُ ، أَوْ أُبْتَلَى مِنْ حَيْثُ أَعْلَمُ ، أَوْ مِنْ حَيْثُ لَا أَعْلَمُ ، أَسْأَلُكَ السَّعَةَ فِي الرِّزْقِ ،
وَالزُّهْدَ فِي الْكُفَاةِ ، وَالْمَخْرَجَ بِالْبَيَانِ مِنْ كُلِّ شُبُهَةٍ ، وَالصَّوَابَ فِي كُلِّ حُجَّةٍ ، وَالصَّدْقَ فِي جَمِيعِ الْمَوَاطِنِ ، وَإِنْصَافَ النَّاسِ مِنْ نَفْسِي فِيمَا
عَلَى وَمَا لِي ،

وَالْتَدَلُّلَ فِي إِعْطَاءِ النَّصَفِ مِنْ جَمِيعِ مَوَاطِنِ السَّخَطِ وَالرِّضَا ، وَتَرْكَ قَلِيلِ الْبَغْيِ وَكَثِيرِهِ فِي الْقَوْلِ مِنِّي وَالْفِعْلِ ، وَتَمَامِ نِعْمَتِكَ فِي جَمِيعِ
الْأَشْيَاءِ ، وَالشُّكْرَ لَكَ عَلَيْهَا لِكَيْ تَرْضَا بَعْدَ الرِّضَا .

أَسْأَلُكَ الْخَيْرَةَ فِي كُلِّ مَا يَكُونُ فِيهِ الْخَيْرَةُ بِمَيْسُورِ الْأُمُورِ لَا بِمَعْسُورِهَا ، يَا كَرِيمُ ، يَا كَرِيمُ ، يَا كَرِيمُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ قَوْلَ النَّوَابِيْنِ وَعَمَلَهُمْ ، وَنُورَ الْأَنْبِيَاءِ وَصِدْقَهُمْ ، وَنَجَاتَ

الْمُجَاهِدِينَ وَتَوَابَهُمْ ، وَشَكَرَ الْمُصَدِّقِينَ وَنَصِيحَتَهُمْ ، وَعَمَلَ الذَّاكِرِينَ وَيَقِينَهُمْ ، وَإِيمَانَ الْعُلَمَاءِ وَفَقَهُهُمْ ، وَتَعَبُدَ الْخَاشِعِينَ وَتَوَاضَعَهُمْ ، وَحِلْمَ الْفُقَهَاءِ وَسِيرَتَهُمْ ، وَخَشْيَةَ الْمُتَّقِينَ وَرَعْبَتَهُمْ ، وَنَصْدِيقَ الْمُؤْمِنِينَ وَتَوَكُّلَهُمْ ، وَرَجَاءَ الْمُحْسِنِينَ وَبِرَّهُمْ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ ثَوَابَ الشَّاكِرِينَ ، وَمَنْزِلَةَ الْمُقَرَّبِينَ ، وَمُرَافَقَةَ النَّبِيِّينَ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَوْفَ الْعَامِلِينَ لَكَ (1) ، وَعَمَلَ الْخَائِفِينَ مِنْكَ ، وَخُشُوعَ الْعَابِدِينَ لَكَ ، وَيَقِينَ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ ، وَتَوَكُّلَ الْمُؤْمِنِينَ بِكَ .

اللَّهُمَّ إِنَّكَ بِحَاجَتِي عَالِمٌ غَيْرُ مُعَلِّمٍ ، وَأَنْتَ لَهَا وَاسِعٌ غَيْرُ مُتَكَلِّفٍ ، وَإِنَّكَ الَّذِي لَا يُحْفِيكَ سَائِلٌ ، وَلَا يَنْقُصُكَ نَائِلٌ ، وَلَا يَبْلُغُ مِدْحَتَكَ قَوْلٌ قَائِلٌ ، وَأَنْتَ كَمَا تَقُولُ وَفَوْقَ مَا تُقُولُ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فَرْجًا قَرِيبًا ، وَأَجْرًا عَظِيمًا ، وَسِتْرًا جَمِيلًا . اللَّهُمَّ هِدَاةِ

الْأَصْوَاتُ ، وَسَكَنَةِ الْحَرَكَاتُ ، وَخَلَا كُلِّ حَبِيبٍ بِحَبِيبِهِ ، وَخَلَوْتُ بِكَ يَا إِلَهِي ، فَاجْعَلْ خَلَوْتِي مِنْكَ اللَّيْلَةَ الْعِثْقَ مِنَ النَّارِ . (2)

و از کتاب «عروس» از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : هر که مابین دو رکعت نافله صبح و فريضة صبح صد مرتبه بگوید : سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ ، اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ ، حق تعالی در بهشت مسکنی برای او بنا کند . (3)

ص: 52

1- . مصباح المتهجد : لك .

2- . جمال الأسبوع : 208 ، مصباح المتهجد : 273 .

3- . جمال الأسبوع : 401 ، جامع الأحاديث كتاب العروس : 154 .

و شيخ و سيّد و ديگران ، اين دعا را ذكر کرده اند و گفته اند كه : مستحبّ است در سحر شب جمعه اين دعا را بخوانند :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَهَبْ لِي الْعَدَاهُ رِضَاكَ ، وَأَسَدِ كِنِ قَلْبِي خَوْفَكَ ، وَأَقْطَعُهُ عَمَّنْ سِوَاكَ ، حَتَّى لَا أَرْجُو وَلَا أَخَافُ إِلَّا إِيَّاكَ .
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَهَبْ لِي ثَبَاتَ الْيَقِينِ ، وَمَحْضَ الْأَخْلَاصِ ، وَشَدْرَةَ التَّوْحِيدِ ، وَدَوَامَ الْإِسْمَةِ بِتِقَامِهِ ، وَمَعْدِنَ الصَّبْرِ ، وَالرِّضَا بِالْقَضَاءِ وَالْقَدْرِ .

يا قاضِيَ حَوَائِجِ السَّائِلِينَ ، يا مَنْ يَعْلَمُ ما فى صَمِيرِ الصَّامِتِينَ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاسْتَجِبْ دُعائِي ، وَاغْفِرْ ذُنُوبِي ، وَأَوْسِعْ رِزْقِي ، وَأَفْضِلْ حَوَائِجِي فى نَفْسِي وَإِخْوَانِي فى دِينِي وَأَهْلِي .

إِلَهِي طُمُوحُ الْأَمَالِ قَدْ خَابَتْ إِلَّا لَدَيْكَ ، وَمَعَاكِفُ الْهَمَمِ قَدْ تَعَطَّلَتْ إِلَّا عَلَيْكَ ، وَمَذَاهِبُ الْعُقُولِ قَدْ سَمَتْ إِلَّا إِلَيْكَ ، فَأَنْتَ الرَّجَاءُ وَإِلَيْكَ مُلْتَجَأٌ ، يَا أَكْرَمَ مَقْصُودٍ وَيَا أَجْوَدَ مَسْئُولٍ ، هَرَبْتُ إِلَيْكَ بِنَفْسِي يَا مَلْجَأَ الْهَارِبِينَ ، بِأَثْقَالِ الذُّنُوبِ أَحْمِلُهَا عَلَى ظَهْرِي ، لَا أَجِدُ لِي إِلَيْكَ شَافِعًا سِوَى مَعْرِفَتِي بِأَنَّكَ أَقْرَبُ مَنْ رَجَاهُ الطَّالِبُونَ ، وَأَمَلُ ما لَدَيْهِ الرَّاعِبُونَ .

يا مَنْ [فَتَقَّ] الْعُقُولَ بِمَعْرِفَتِهِ ، وَأَطْلَقَ الْأَلْسُنَ بِحَمْدِهِ ، وَجَعَلَ ما أَمْتَنَ بِهِ عَلَى عِبَادِهِ كِفَاءً لِتَأْدِيَةِ حَقِّهِ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَلَا تَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ عَلَى عَقْلِي سَبِيلاً ، وَلَا لِلْبَاطِلِ عَلَى عَمَلِي دَلِيلاً. (1)

و چون صبح روز جمعه طالع شود ، اين دعا را بخوانند :

أَصَدِّ بَحْثُ فى ذِمَّةِ اللَّهِ تَعَالَى وَذِمَّةِ مَلَائِكَتِهِ وَذِمَّةِ أَنْبِيَائِهِ وَرُسُلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، وَذِمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَذِمَّةِ الْأَوْصِيَاءِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ،

ص: 53

أَمَنْتُ بِسِرِّ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَعَلَانِيَتِهِمْ ، وَظَاهِرِهِمْ وَبَاطِنِهِمْ ، وَأَشْهَدُ أَنَّهُمْ فِي عِلْمِ اللَّهِ وَطَاعَتِهِ كَمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ . (1)

مترجم گوید که: [این] دعا به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که آن را سه مرتبه در صبح و سه مرتبه در پسین بخواند، خدا او را از هر چه ترسد ایمن گرداند. (2)

و شیخ کفعمی در کتاب «بلد الامین» دعای سابق بر آن را دعای فرج نامیده و گفته است که در «إِلَهِي طُمُوحُ الْأَمَالِ» تا آخر، سحر شب جمعه باید خواند و ابتدای دعا را از آنجا نقل کرده که: وَلِلْبَاطِلِ عَلَى عَمَلِي دَلِيلًا ، وَأَفْتَحْ لِي بِخَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، يَا وَلِيَّ الْخَيْرِ . (3)

و شیخ و سید و دیگران از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که چون خواهی که در شب جمعه نماز شب بکنی، در رکعت اول بعد از حمد «قُلْ هُوَ اللَّهُ» بخوان، و در رکعت دوم «قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ»، و در سوم «الم سجده»، و در رکعت چهارم «يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ»، و در رکعت پنجم «حم سجده» یا سوره «والتَّجْم»، و در رکعت ششم سوره «تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ»، و در رکعت هفتم «یس»، و در رکعت هشتم «واقعه»، و در دو رکعت شفع «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ»، و در نماز وتر «قُلْ هُوَ اللَّهُ». (4)

و سید بن طاووس رحمه الله در «جمال الأسبوع» از کتاب کراچکی، دعاهاى نماز تهجد شب جمعه را به این ترتیب روایت کرده است که چون [از] دو رکعت اول

ص: 54

- 1- . جمال الأسبوع : 221 ، مصباح المتهجد : 280 .
- 2- . جمال الأسبوع : 222 .
- 3- . مصباح کفعمی : 53 ، در بلد الامین یافت نشد .
- 4- . جمال الأسبوع : 201 ، مصباح المتهجد : 271 .

سلام بگوید ، این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّاهِرِينَ أَجْمَعِينَ ، وَأَعِنِّي عَلَى طَاعَتِكَ ، وَوَقِّفْنِي لِعِبَادَتِكَ . اللَّهُمَّ يَا إِلَهَ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ ، اجْعَلْ الْيَقِينَ فِي قَلْبِي ، وَالتَّوَرَّ فِي بَصَرِي ، وَالنَّصِيحَةَ فِي صَدْرِي ، وَذَكَرَكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ عَلَى لِسَانِي ، وَرِزْقًا وَسَيِّعًا غَيْرَ مَمْنُونٍ وَلَا مَحْظُورٍ فَارْزُقْنِي . اللَّهُمَّ وَسَدِّدْنِي لِمَا يُرْضِيكَ عَنِّي .

و بعد از رکعت چهارم بگوید : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ ، وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ أَجْمَعِينَ ، وَاجْعَلْنَا هَادِينَ مَهْدِيَّينَ ، غَيْرِ ضَالِّينَ وَلَا مُضِلِّينَ ، سَلْمًا لِأَوْلِيَائِكَ ، وَحَرْبًا لِأَعْدَائِكَ ، نُحِبُّ مَنْ أَطَاعَكَ ، وَنَعْصِي مَنْ خَالَفَكَ .

اللَّهُمَّ هَذَا الدُّعَاءُ وَعَلَيْكَ التُّكْلَانُ فِي الْأَجَابَةِ . اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي نُورًا فِي قَلْبِي وَصَدْرِي ، وَسَمْعِي وَبَصَرِي ، وَشِعْرِي وَبَشَرِي ، وَلَحْمِي وَعَظْمِي ، نُورًا تُحِيطُ بِي . اللَّهُمَّ اهْدِنِي لِلرَّشَادِ ، وَالطُّفَّ لِي بِالسَّدَادِ ، وَاكْفِنِي شَرَّ الْعِبَادِ ، وَارْحَمْنِي يَوْمَ الْمَعَادِ .

پس بعد از رکعت ششم این دعا را بخواند : اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُفْضِلُ الْمَنَّانُ ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، ذُو الْجُودِ وَالْإِنْعَامِ ، صَلِّ عَلَى خَيْرِ الْأَنْبِيَاءِ مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ وَآلِهِ الْمُعْصُومِينَ الطَّاهِرِينَ الْكِرَامِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي سَأَلْتُكَ الْفَقِيرُ ، وَعَبَدْتُكَ الْمُسْتَجِيرُ ، الْخَائِفُ مِنْ عَذَابِكَ ، الرَّاجِي لِفَضْلِكَ وَتَوَائِبِكَ ، فَاجْبُرْ فَقْرِي بِنِعْمَتِكَ ، وَأَجِرْنِي مِنْ كَسْرِي بِرَحْمَتِكَ ، وَآمِنْ خَوْفِي بِعُفْرَانِكَ ، وَحَقِّقْ رَجَائِي بِإِحْسَانِكَ . اللَّهُمَّ إِنِّي مُسْتَتَعْفِرُكَ فَاعْفُرْ لِي ، تَائِبٌ إِلَيْكَ فَتُبَّ عَلَيَّ ، أَعْفُ عَنْ ذُنُوبِي كُلِّهَا قَدِيمِهَا وَحَدِيثِهَا . اللَّهُمَّ لَا تُجْهِدْ بِلَائِي ، وَلَا تُشْمِتْ بِي أَعْدَائِي ، وَلَا تَجْعَلِ النَّارَ مَأْوَى .

پس از رکعت هشتم بگوید : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ الَّذِي اصْطَفَيْتَ ، وَعَلَى الْأَيْمَةِ الطَّاهِرِينَ أَهْلِ الْبَيْتِ ، وَلَا تُعِدْنِي فِي سُوءِ اسْتِنْقَادَتِي مِنْهُ أَبَدًا ،

وَلَا تَسْلُبْنِي صَالِحَ مَا أُعْطَيْتَنِي أَبَدًا . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ وَالْمَجْدُ ، أَنْتَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، وَمَا فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ .

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْتَ الْحَقُّ ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ ، وَالنَّارُ حَقٌّ ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ . اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ ، وَبِكَ آمَنْتُ ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ ، وَإِلَيْكَ خَاصَمْتُ وَحَاكَمْتُ . اللَّهُمَّ اذْرَعْ عَنِّي شَرَّ كُلِّ ذِي شَرٍّ ، وَاصْرِفْ عَنِّي كُلَّ ضُرٍّ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّاهِرِينَ أَجْمَعِينَ ، وَابْدَأْ بِهِمْ فِي كُلِّ خَيْرٍ ، وَاخْتِمِ بِهِمُ الْخَيْرَ فِي كُلِّ خَيْرٍ ، وَأَهْلِكَ عَادُوهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ، مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ، يَا أَقْدَرَ الْقَادِرِينَ .

وگفته است که در قنوت وتر در شب جمعه این دعا را بخواند : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِفَضْلِ لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ وَحُرْمَتِهَا ، وَشَرَفِهَا وَمَنْزِلَتِهَا ، وَبِحَقِّ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ ، الدَّالِّ عَلَيْهَا ، وَالدَّاعِي إِلَيْهَا ، وَالْمَعْرُوفِ بِهَا ، وَالْمُنْبَهِّ عَلَى وَاجِبِهَا ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّاهِرِينَ خَيْرِ الْأَنْبَاءِ ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْبَرَرَةِ الْكِرَامِ ، وَأَنْ تَجْعَلَنِي مِنَ الْقَوَامِ الصُّوَامِ ، وَحُجَّاجِ بَيْتِكَ الْحَرَامِ ، وَرُؤَاةِ قَبْرِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَفْضَلُ التَّحِيَّةِ وَالسَّلَامِ ، وَقَاصِدِ الْمَشَاهِدِ الْعِظَامِ ، إِكْفِنِي شَرَّ الْأَنْبَاءِ ، وَأَجِرْ أَمْرِي فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا عَلَى أَحْسَنِ النَّظَامِ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا هَدَيْتَنِي إِلَيْهِ مِنْ مَعْرِفَةِ حَقِّ هَذِهِ اللَّيْلَةِ الشَّرِيفَةِ وَيَوْمِهَا ، وَوَقَفْتَنِي لَهُ مِنْ ذِكْرِكَ فِيهَا . اللَّهُمَّ فَاجْعَلْ دُعَائِي فِيهَا مُجَابًا ، وَعَمَلِي مَقْبُولًا ، وَذِكْرِي لَكَ فِيهَا مَرْفُوعًا ، وَلَا تَسْلُبْنِي مَا عَرَفْتَنِي ، وَأَدِّمْ لِي مَا أَوْلَيْتَنِي ، وَاشْمَلْنِي بِالسَّعَادَةِ مَا أَبْقَيْتَنِي ، وَارْحَمْنِي إِذَا تَوَفَّيْتَنِي .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ الشَّرِيفَةِ ، مَغْفِرَةً مَا حَيَّيْتُ لِلْمَعَاصِي ، تُؤْمِنُ أَلِيمَ عِقَابِكَ ، وَتُبَشِّرُ بِعَظِيمِ ثَوَابِكَ . اللَّهُمَّ أَشْرِكْ فِي صَالِحِ دُعَائِي وَالِدَيَّ وَوَلَدِي

وَإِخْوَانِي فِيكَ وَأَهْلِي، وَعُمَّنَا بِرَحْمَةٍ مِنْكَ جَامِعَةٍ، إِنَّكَ ذُو الْقُدْرَةِ الْوَاسِعَةِ. (1)

و اگر نتواند این دعا را در قنوت وتر بخواند، بعد از نماز بخواند، و گفته است به روایت کراچکی بعد از نماز وتر تسبیح فاطمه علیها السلام را بخواند، پس بگوید:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، لَكَ الْمُلْكُ وَلَكَ الْحَمْدُ، تُحْيِي وَتُمِيتُ، وَتُمِيتُ وَتُحْيِي، وَأَنْتَ الْحَيُّ [الَّذِي] لَا يَمُوتُ، بِيَدِكَ الْخَيْرُ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، تُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ، وَتُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ، وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ، وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ، وَتَرزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا مَا قَدَّمْنَا وَمَا أَخَّرْنَا، وَمَا أَسْرَرْنَا وَمَا أَعْلَنَّا، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنَّا، وَبَلِّغْنَا مِنَ الْآخِرَةِ وَالْدُنْيَا آمَانًا، وَأَقْضِ كُلَّ حَاجَةٍ هِيَ لَنَا بِأَيْسَرِ التَّسْيِيرِ، وَأَسْهَلِ التَّسْهِيلِ، وَأَتَمِّ عَافِيَةٍ، وَأَحْمَدِ عَافِيَةٍ.

پس سه مرتبه می گوئی: «سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْقُدُّوسِ» که فضیلت عظیم دارد. و چون در شب جمعه از دو رکعت نافله صبح فارغ شوی، بگو:

«سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ» (2) «سُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ * وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ» (3).

«هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ * هُوَ اللَّهُ»

الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ * هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» (4).

ص: 57

1- . جمال الأسبوع : 202 .

2- . سوره يس ، آيه 36 .

3- . سوره روم ، آيه 17 و 18 .

4- . سوره حشر ، آيه 24 - 22 .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مَنْ اسْتَفَقَدْتَنَا بِهِ مِنَ الصَّلَاةِ ، وَعَلَّمْتَنَا عَلَى يَدِهِ بَعْدَ الْجَهَالَةِ ، سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ ذِي الْأَعْنَابِ وَالِدَلَالَةِ ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ ، ذَوِي الرَّئَاسَةِ وَالْعَدَالَةِ ، «رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ» (1)

(2).

و در «جمال الأسبوع» از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که : هر که در شب جمعه یا روز جمعه چهار رکعت نماز به جا آورد - یعنی به دو سلام - و در هر رکعت بعد از فاتحه ، پنجاه مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ» را بخواند ، گناهانش

آمرزیده شود اگرچه مانند کف دریاها باشد و بعد از نماز این دعا را بخواند :

سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ الشَّامِخِ الْمُنِيفِ ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْعَظِيمِ ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاخِرِ الْقَدِيمِ ، سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْبُهْجَةَ وَالْجَمَالَ ، سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالنُّورِ وَالْوَقَارِ ، سُبْحَانَ مَنْ يَرَى أَثَرَ النَّمْلِ فِي الصَّفَا ، سُبْحَانَ مَنْ يَرَى وَفْعَ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا وَلَا هَكَذَا غَيْرُهُ .

پس این دعا را بخوان : اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِهِمْ ، وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ الْعَظِيمِ ، الَّذِي أَمَرْتَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَدْعُوَ بِهِ الطَّيْرَ فَأَجَابَتْهُ ، وَيَا سَيِّدَ مَلِكِ الْعَظِيمِ [الَّذِي] قُلْتَ لِلنَّارِ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ فَكَانَتْ ، وَيَحَقُّ أَحَبُّ أَسْمَائِكَ إِلَيْكَ ، وَأَشَدُّ رَفْعًا وَأَعْظَمُهَا إِجَابَةً ، وَأَنْجَحُهَا طَلِبَةً ، وَبِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَمُسْتَحِقُّهُ وَمُسْتَوْجِبُهُ ، وَأَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ ، وَأَزْعُبُ إِلَيْكَ ، وَأَتَصَدَّقُ مِنْكَ ، وَأَسْتَغْفِرُكَ وَأَسْتَغْنِيكَ ، وَأَتَضَرَّعُ وَأَخْضَعُ لَكَ ، وَأَقْرُبُ سِوَاءَ صَدِيقِي ، وَأَتَمَلِّقُكَ وَالْحُجَّ عَلَيْكَ ، وَبِكُتُبِكَ الَّتِي أَنْزَلْتَهَا عَلَى أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ ، مِنْ أَوَّلِهَا إِلَى آخِرِهَا ، فَإِنَّ فِيهَا اسْمَكَ الْأَعْظَمَ ، وَبِمَا فِيهَا مِنْ أَسْمَائِكَ الْعَظْمَى .

ص: 58

1- . سوره بقره ، آیه 258 .

2- . جمال الأسبوع : 202 .

أَتَقَرَّبُ وَأَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُفَرِّجَ عَنِّي آلِ مُحَمَّدٍ ، وَتَقْدِمَ بِهِمْ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ ، وَتَبْدَأَ بِهِمْ فِيهِ ، وَتَفْتَحَ أَبْوَابَ السَّمَاءِ لِدُعَائِي ، وَتَرْفَعَ عَمَلِي فِي عِلِّيِّينَ ، وَتُعَجِّلَ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ ، وَفِي هَذَا الْيَوْمِ ، وَفِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَرَجِي ، وَتُعْطِيَنِي سُؤْلِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

يَا مَنْ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ هُوَ وَحَيْثُ هُوَ وَقُدْرَتَهُ إِلَّا هُوَ ، يَا مَنْ سَدَّ السَّمَاءَ بِالْهَوَاءِ ، وَدَحَى الْأَرْضَ عَلَى الْمَاءِ ، وَاخْتَارَ لِنَفْسِهِ خَيْرَ الْأَسْمَاءِ الْحُسْنَى ، يَا مَنْ سَمِيَ نَفْسُهُ بِالْإِسْمِ الَّذِي يَقْضَى بِهِ حَاجَهُ مَنْ يَدْعُوهُ ، أَسْأَلُكَ بِهَذَا الْإِسْمِ فَلَا شَفِيعَ أَقْوَى مِنْهُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِي ، وَتَسَمِعَ دَعْوَتِي ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَأَوْصِيَائِهِمْ ، صَلَوَاتِكَ وَسَلَامِكَ عَلَيْهِمْ ، فَيَشْفَعُوا لِي إِلَيْكَ ، فَشَفِّعْهُمْ فِيَّ ، وَلَا تَرُدَّنِي خَائِبًا ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ .

پس حاجت خود را از حق تعالی طلب نماید که این شاء الله برآورده است. (1)

و شیخ طوسی و سید رحمه الله علیهما به سندهای دیگر روایت کرده اند از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم که هر که در شب جمعه یا روز جمعه دویست مرتبه سوره «توحید» را در چهار رکعت بخواند در هر رکعت پنجاه مرتبه ، گناهانش آمرزیده شود اگر چه به قدر کف دریا باشد. (2)

و سید به روایت دیگر از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که : هر که این نماز را بکند و بعد از نماز بگوید : «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ النَّبِيِّ الْعَرَبِيِّ وَآلِهِ» ، حق تعالی گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد و چنان باشد که دوازده هزار مرتبه قرآن را ختم کرده باشد ، و حق تعالی گرسنگی و تشنگی قیامت را از او دفع کند ، و هر غم و اندوهی را از او دور گرداند ، و او را از شر شیطان و لشکرهای او نگاه دارد ، و تا یک سال بر او گناه نوشته نشود ، و سكرات مرگ بر او آسان گردد ، اگر در آن

ص: 59

1- . جمال الأسبوع : 117 .

2- . جمال الأسبوع : 84 ، مصباح المتهجد : 261 .

روز یا شبش بمیرد شهید مرده باشد، و عذاب قبر نبیند، و هر حاجت که طلب کند برآورده شود، و نماز و روزه اش مقبول گردد، و ملک موت قبض روحش نکند تا رضوان - خزینه دار بهشت - برای او از گل های بهشت بیاورد. (1)

و این نماز به اسانید صحیحه روایت شده و نماز فاطمه علیها السلام و بعضی نماز

امیرالمؤمنین علیه السلام می نامند او را، و بعد از این مذکور خواهد شد إن شاء الله تعالی .

نماز شب جمعه برای قوت حافظه

سید بن طاووس رضی الله عنه از ابن عباس روایت کرده است از حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که: می خواهی تو را کلمه ای چند بیاموزم که تو را نفع بخشد و به هر که تعلیم نمایی منتفع گردد و هر چه را آموخته باشی از خاطر تو محو نگردد؟

گفت: بلی؛ یا رسول الله!

فرمود که: چون شب جمعه شود در ثلث آخر شب برخیز، و اگر نتوانی پیشتر، پس چهار رکعت نماز بکن، و در رکعت اول بعد از حمد سوره «یس»، و در دوم «الم سجده»، و در سوم «حم دخان»، و در چهارم «تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ»، و چون از نماز فارغ شوی حمد و ثنای الهی به جا آور، و صلوات و درود بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم بفرست، و استغفار برای مؤمنان بکن، و اقلش آن است که تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام را بخواند، پس بگوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ. و اگر این را صد مرتبه بگوید بهتر است.

ص: 60

پس این دعا را بخوان: اَللّٰهُمَّ اِزْهِنِيْ بِرَبِّكَ الْمَعَاصِيْ اَبَدًا مَا اَبْقَيْتَنِيْ ، وَاِزْهِنِيْ

اَنْ اَتَكَلَّفَ طَلَبَ مَا لَا- يَغْنِيْنِيْ وَاِزْهِنِيْ حُسْنَ الظَّنِّ بِكَ فِيمَا يُرْضِيْكَ عَنِّيْ . اَللّٰهُمَّ بَدِيْعَ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِ ، ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ ، وَالْعِزَّةِ
الَّتِيْ لَا تُرَامُ ، اَسْأَلُكَ يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمَنُ ، بِجَلَالِكَ وَنُوْرِ وَجْهِكَ ، اَنْ تُلْزِمَ قَلْبِيْ حِفْظَ كِتَابِكَ كَمَا عَلَّمْتَنِيْهِ ، وَاِزْهِنِيْ اَنْ اَتَلُوْهُ عَلَيَّ النَّحْوِ الَّذِيْ
يُرْضِيْكَ عَنِّيْ .

اَللّٰهُمَّ بَدِيْعَ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِ ، ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ ، وَالْعِزَّةِ الَّذِيْ لَا يُرَامُ ، اَسْأَلُكَ يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمَنُ ، بِجَلَالِكَ وَنُوْرِ وَجْهِكَ ، اَنْ تُنَوِّرَ
بِكِتَابِكَ بَصَرِيْ ، وَاَنْ تُسْرِحَ بِهٖ صَدْرِيْ ، وَاَنْ تُطَلِّقَ بِهٖ لِسَانِيْ ، وَاَنْ تُفَرِّجَ بِهٖ عَن قَلْبِيْ ، وَاَنْ تَسْتَعْمِلَ بِهٖ بَدْنِيْ ، فَاِنَّهٗ لَا يُعِيْنُنِيْ عَلَيَّ الْخَيْرِ غَيْرِكَ ،
وَلَا يُؤْتِيْهِ اِلَّا اَنْتَ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ .

پس حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که : ای ابوالحسن ! این عمل را در سه شب جمعه یا پنج شب یا هفت شب به عمل
آور. (1)

و به روایت شیخ طبرسی در «مکارم» چنان است که در شب جمعه یا روز جمعه چهار رکعت بکن ؛ در اوّل «یس» ، و در دوم «دخان» ،
و در سوم «حم سجده» ، و در چهارم «تبارک» بخوان، (2) و در دعا اندک اختلافی هست و اگر این نماز را به دو سلام به جا آورد شاید
احوط باشد .

نماز حاجت در شب جمعه

سیّد روایت کرده است که در شب جمعه و عید اضحی دو رکعت نماز بکن و در هر رکعت سوره فاتحه بخوان و آیه «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ» را صد نوبت بگو ، پس حمد را تمام کن و بعد از حمد ، دویست مرتبه سوره «توحید» بخوان ،

ص: 61

1- . جمال الأسبوع : 119 .

2- . مکارم الأخلاق : 469 .

و چون سلام بگویی ، هفتاد مرتبه بگو : « لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ » ، پس

سجده رو و دویست مرتبه بگو : «یا رَبِّ» ، پس هر حاجت که داری بطلب که إن شاء الله برآورده می شود .(1)

نماز خضر علیه السلام در شب جمعه

سید روایت کرده است که آن چهار رکعت است به دو سلام ، و در هر رکعت سوره «فاتحه» را یک مرتبه می خوانی و [مجموع] این آیه [ها] را صد مرتبه می خوانی :

«وَذَا التُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ

إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ * فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ» (2) «وَأَفْوَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ * فَوْقَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ» (3) .

و چون از نماز فارغ شوی ، صد مرتبه بگو : « لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ » ، پس حاجات خود را بطلب که إن شاء الله برآورده است .(4)

نماز دیگر در شب جمعه

سید رحمه الله روایت کرده است از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم که : هر که در شب جمعه دو رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه ، هفتاد مرتبه سوره «توحید» بخواند و چون از نماز فارغ شود هفتاد مرتبه : «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»

بگوید ؛ اگر این نماز گزارنده برای جمیع امت من دعا کند در حق همه مستجاب گردد ، و فضیلت بسیار ذکر کرده است ولیکن سندش چندان معتبر نیست .(5)

ص: 62

1- . جمال الأسبوع : 125 .

2- . سوره انبیاء ، آیه 87 و 88 .

3- . سوره غافر ، آیه 44 و 45 .

4- . جمال الأسبوع : 125 .

5- . جمال الأسبوع : 126 .

سید و کفعمی و شیخ طبرسی رضی الله عنهم به سند معتبر از حضرت صاحب الامر علیه السلام روایت کرده اند که :

هر کس به خداوند عالم حاجتی داشته باشد ، در شب جمعه بعد از نصف شب غسل کند و به مصلائی خود برود و دو رکعت نماز بکند و در هر رکعت در سوره حمد چون به آیه «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» برسد ، این آیه را صد مرتبه بخواند ، و در مرتبه صدم سوره را تمام کند و سوره «توحید» را یک مرتبه بخواند و تسبیحات رکوع و سجود را هفت مرتبه بگوید و این دعا را بخواند البتّه حاجتش برآورده شود ؛ هر حاجتی که باشد مگر آن که نفرین بر خویشان باشد ، و دعا این است :

اللَّهُمَّ إِنِّ أَطَعْتُكَ فَالْمَحْمَدَهُ لَكَ ، وَإِنِّ عَصَيْتُكَ فَالْحُجَّةُ لَكَ ، مِنْكَ الرُّوحُ وَمِنْكَ الْفَرْجُ ، سُبْحَانَ مَنْ أَنْعَمَ وَشَكَرَ ، سُبْحَانَ مَنْ قَدَرَ وَغَفَرَ .
اللَّهُمَّ إِنِّ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتُكَ ، فَإِنِّي قَدْ أَطَعْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَهُوَ الْأَيْمَانُ بِكَ ، لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ وَلَدًا ، وَلَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكَ ، مَنَّا مِنْكَ بِهِ عَلَيَّ لَا - مَنَّا مِنِّي بِهِ عَلَيْكَ ، وَقَدْ عَصَيْتُكَ يَا إِلَهِي عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمُكَابَرَةِ ، وَلَا الْخُرُوجِ عَنْ عُبُودِيَّتِكَ ، وَلَا الْجُحُودِ لِرُبُوبِيَّتِكَ ، وَلَكِنْ أَطَعْتُ هَوَايَ ، وَأَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ ، فَالْحُجَّةُ عَلَيَّ وَالْبَيَانُ ، فَإِنِّ تَعَدَّيْتُ فِي ذُنُوبِي غَيْرَ ظَالِمٍ ، وَإِنِّ تَغْفِرُ لِي وَتَرْحَمُنِي فَإِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ ، يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ آن مقدار بگوید که نفس وفا کند .

پس بگوید : يَا آمِنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ، وَكُلُّ شَيْءٍ مِنْكَ خَائِفٌ حَذِرٌ ، أَسْأَلُكَ بِأَمْنِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ، وَخَوْفِ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ ، أَنْ تُصَدِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُعْطِيَنِي أَمَانًا لِنَفْسِي وَأَهْلِي وَوَلَدِي ، وَسَائِرِ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ ، حَتَّى لَا أَخَافُ أَحَدًا ، وَلَا أَحْذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَبَدًا ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ .

يا كافي إبراهيم نمرود ، ويا كافي موسى فرعون ، ويا كافي محمد صلى الله

عَلَيْهِ وَآلِهِ الْأَحْزَابَ ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّئَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُكْفِيَنِي شَرَّ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ . و به جای فلان بن فلان نام دشمن خود و نام پدرش [را] بگویند و دعا کنند که خدا شرّ او را از او دور گرداند که این شاء الله تعالی شرّ او دفع می شود .

پس به سجده رود و حاجت خود را طلب نماید و تضرّع کند به سوی خدا ، به درستی که هر مؤمن و مؤمنه که از روی اخلاص این نماز را به جای آورد و این دعا را بخواند البتّه درهای آسمان برای او گشوده شود و در همان شب حاجت او روا گردد ، هر حاجت که باشد ، و این از فضلی است که خدا بر ما و بر شیعیان ما دارد . (1)

نماز دیگر برای حاجت در شب جمعه

سیّد رضی الله عنه روایت کرده است که کسی که از امری ترسان باشد ، روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدارد و در شب جمعه دوازده رکعت نماز به جا آورد به شش سلام ، و در هر رکعت یک مرتبه سوره «فاتحه» و ده مرتبه سوره «توحید» بخواند ، و بعد از رکعت چهارم این دعا بخواند :

اللَّهُمَّ يَا سَابِقَ الْفَوْتِ ، وَيَا سَامِعَ الصَّوْتِ ، وَيَا مُحْيِيَ الْعِظَامِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَهِيَ رَمِيمٌ ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ ، أَنْ تُصَلِّئَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ ، وَتُعَجِّلَ لِي الْفَرَجَ مِمَّا أَنَا فِيهِ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (2)

مؤلف گوید که : شیخ و سیّد و دیگران نمازهای بسیار دیگر نقل کرده اند و چون سند آنها نزد فقیر معتبر نبود و اکثر از طرق ستیان روایت شده بود آنها را ایراد ننمودم .

ص: 64

1- . مصباح كفعمی : 396 ، مكارم الأخلاق : 339 .

2- . جمال الأسبوع : 90 ، بحار الأنوار : 86/323 .

از تنظیف و بوی خوش و امثال آن

به سند معتبر از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که هر که در روز جمعه غسل کند و خود را پاکیزه گرداند و جامه های نیکوی خود را بپوشد و خود را خوش بو کند از بوی خوش زن خود، و به نماز جمعه حاضر شود، و هر جا که بیابد بایستد و پا بر گردن مردم نگذارد، کفّاره گناهان او گردد از این جمعه تا جمعه آینده، و سه روز دیگر زیاده بر آن و خدا برای هر که خواهد دیگر مضاعف گرداند آن قدر که خواهد. (1)

و در حدیث دیگر فرمود که: جبرئیل مرا گفت که یک روز نه یک روز بوی خوش بکن، و روز جمعه را البتّه ترک مکن و اگر نداشته باشد، از بوی خوش زن خود استعمال نماید، به درستی که ملانکه بوی شما را استنشاق می نمایند و بال های خود را بر روی شما می مالند در صف اوّل سه مرتبه و در سایر صف ها یک مرتبه. (2)

ص: 65

1- . بحار الأنوار : 89/357 و 212 ، مستدرک الوسائل : 6/23 .

2- . بحار الأنوار : 89/357 و 212 .

و به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است در تفسیر آیه «خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ» (1)، حضرت فرمود: مراد زینت در عیدها و جمعه است. (2)

و در حدیث صحیح دیگر فرمود که باید هر یک از شما غسل کند در روز جمعه و خود را خوش بو کند و ریش خود را شانه کند، و پاکیزه ترین جامه های خود را بپوشد و مهیا شود برای نماز جمعه، و باید که در آن روز با آرام دل و آرام تن باشد و عبادت خدا را نیکو به عمل آورد، و تا تواند اعمال خیر بکند. به درستی که در روز جمعه حق تعالی متوجه اهل زمین می شود که حسنات ایشان را مضاعف گرداند (3).

و به سند حسن کالصحیح از آن حضرت منقول است که ترک مکن غسل را در روز جمعه که سنت مؤکد است و بوی خوش ببو، و بهترین جامه های خود را بپوش و باید که فارغ شدن تو از غسل پیش از زوال باشد و چون زوال شود متوجه نماز شو به آرام دل و آرام تن. و فرمود که: غسل واجب است در روز جمعه. (4)

و به سند معتبر از حضرت امام موسی علیه السلام منقول است که زنان را نیز سنت است زینت کردن و بوی خوش کردن در جمعه و عیدها، چنانچه مردان را سنت است. (5)

و به سند موثق از حضرت صادق علیه السلام منقول است که سر را در هر جمعه به خطمی شستن، امان می بخشد از پسی و دیوانگی (6).

و به سند معتبر از آن حضرت منقول است که هر که در روز جمعه شارب و ناخن بگیرد و سر را به خطمی بشوید، چنان باشد که بنده آزاد کرده باشد. 7.

ص: 66

1- .سوره اعراف، آیه 31 .

2- . کافی : 3/424 ، بحار الأنوار : 89/195 .

3- و 4 . کافی : 3/417 .

4-

5- . وسائل الشیعه اسلامیّه : 5/78 .

6- و 7 . کافی : 3/418 .

و به روایت دیگر فرمود که : ناخن و شارب گرفتن و سر را به گل خطمی شستن در هر جمعه ، پریشانی را برطرف می کند و روزی را زیاد می کند . (1)

و به سند های صحیح از آن حضرت منقول است که ناخن گرفتن در روز جمعه ایمن می گرداند از خوره و دیوانگی و پستی و کوری ، و اگر محتاج به گرفتن نباشد حک کند ، و به روایت دیگر کارد یا مقراض را بر آن بگرداند . (2)

و در حدیث دیگر فرمود که : هر که ناخن و شارب را بگیرد در هر جمعه ، پیوسته از گناه پاک باشد تا جمعه دیگر . (3)

و به روایت دیگر هر که در جمعه ناخن بگیرد ، پوست برنیارد انگشتان او . (4)

و به سند معتبر از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم مروی است که هر که در هر جمعه ناخن بگیرد ، خدا درد را از انگشتان او بیرون کند و دوا را در آنها داخل گرداند . (5)

و ابوالهمس به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که : مرا تعلیم نما چیزی که سبب زیادتی روزی من گردد؟ فرمود که : در هر جمعه شارب و ناخن بگیر . (6)

و در اخبار بسیار وارد شده است که شارب و ناخن گرفتن در هر جمعه امان می بخشد از دیوانگی و خوره و پستی . (7)

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که حق و لازم است بر هر بالغی که در هر جمعه شارب و ناخن بگیرد و به طیبی خود را خوش بو کند . (8)

و در حدیث معتبر از آن حضرت منقول است که هر که ناخن های خود را در روز پنجشنبه بگیرد و یکی را بگذارد و در جمعه بگیرد ، فقر و پریشانی از او زایل گردد . 9

ص: 67

1- . بحار الأنوار : 76/122 .

2- . الفقیه : 1/126 .

3- . الفقیه : 1/128 .

4- . همان : 1/127 .

5- . خصال : 391 .

6- . ثواب الأعمال : 24 .

7-

8- و 9 . کافی : 6/511 ، خصال : 392 .

و به سند معتبر از آن حضرت منقول است که هر که ناخن و شارب در روز جمعه بگیرد و بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى سُنَّةِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»، حق تعالی بنویسد برای او به عدد هر مویی و ریزه ناخنی، ثواب بنده آزاد کردنی، و بیمار نشود مگر بیماری مردن. (1)

و به روایت «مصباح» در وقت ناخن گرفتن بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ

اللَّهِ، وَالْأَيَّمَةِ مِنْ بَعْدِهِ، عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ».

و در وقت شارب گرفتن بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ وَمِلَّةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَوْصِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ». (2)

و به روایت دیگر در هر دو بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ» (3)، و همه خوب است.

و از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که ملائکه بوی خوش را استشاق می نمایند، پس در هر جمعه بوی خوش را ترک مکن. (4)

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: حبیب من جبرئیل گفت که: یک روز نه یک روز خود را خوش بو کن، و روز جمعه را البته ترک مکن. (5)

و احادیث در باب نوره کشیدن در روز جمعه مختلف وارد شده است؛ اکثر احادیث دلالت بر استحباب می کند. (6)

و در روایتی وارد شده است که مورث پرسی است (7) و ظاهراً موافق عامه وارد شده است، و اول اقوی است.

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که در روز جمعه

ص: 68

1- همان: 1/126.

2- مصباح المتهجد: 286.

3- کافی: 3/417.

4- و 5. کافی: 6/511.

5-

6- کافی: 6/506 و 507.

7- الفقیه: 1/120 و 121.

غسل کند و این دعا را بخواند :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ، وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ .

برای او طهارت باشد تا جمعه آینده ؛ یعنی از گناهان پاک شود ، یا اعمال او با طهارت معنوی و مقبول واقع شود ، (1) و در بعضی روایات در آخر دعا «وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» است . (2)

و به سند معتبر منقول است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم به حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود که : یا علی ! در هر جمعه غسل کن ؛ اگر چه باید قوت روز خود را بفروشی و آب بخوری و غسل کنی و گرسنه بمانی ، زیرا که هیچ سنتی از این بزرگ تر نیست (3).

و منقول است که چون حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام هر گاه کسی را سرزنش می نمود ، می فرمود که تو عاجزتری از کسی که ترک غسل می کند در روز جمعه و پیوسته در غم می باشد تا جمعه دیگر . (4)

و در روایتی وارد شده است که بعد از غسل جمعه این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ طَهِّرْ نِي وَطَهِّرْ قَلْبِي ، وَأَنْتَ غُسْلِي ، وَأَجْرِ عَلَيَّ لِسَانِي ذِكْرَكَ وَذِكْرَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَاجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَالْمُتَطَهِّرِينَ (5).

ص: 69

1- . الفقيه : 1/112 .

2- . بحار الأنوار : 78/128 .

3- . مستدرک الوسائل : 2/503 ، جمال الأسبوع : 228 .

4- . کافی : 3/42 .

5- . بحار الأنوار : 81/125 ، فقه الرضا عليه السلام : 175 .

و در کتاب «من لایحضر» دعا چنین است: **اللَّهُمَّ طَهِّرْني وَطَهِّرْ غُسلِي ، وَأَجِرْ عَلِي لِسَانِي مَحَبَّةً مِنْكَ .** (1)

و احادیث در باب غسل جمعه مختلف است ؛ اکثر علما قائل به استحباب شده اند ، و بعضی واجب دانسته اند ، و احوط آن است که تا ممکن باشد ترک نکنند ، و قصد واجب و سنت در کار نیست ، و قصد قربت کافی است ، و اگر پیش از ظهر میسر نشود ، بعد از ظهر تا شام سنت است به جا آوردن و تیت ادا و قضا در کار نیست ، و اگر نشود ، در روز شنبه تا شام قضا سنت است ، و کسی که ترسد در روز جمعه آب به دست او نیاید سنت است که در روز پنجشنبه به عمل آورد . (2)

ص: 70

1- . الفقیه : 1/112 (... وَطَهِّرْ قَلْبِي ، وَأَنْقِ غُسلِي ...) .

2- . وسائل الشیعه آل البیت : 3/319 .

فصل چهارم: در بیان فضیلت تصدق و سایر مستحبات روز جمعه است

به سند صحیح از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که ثواب تصدق در روز جمعه مضاعف است و آن حضرت در هر جمعه یک اشرفی تصدق می فرمودند. (1)

و به سند صحیح از ابو حمزه ثمالی منقول است که گفت: با حضرت امام زین العابدین علیه السلام نماز صبح کردم در مدینه در روز جمعه، چون از تعقیب فارغ شدند به خانه تشریف بردند و من در خدمت آن حضرت بودم، پس کنیز خود را طلبیدند و فرمودند که باید هر سائلی که امروز بیاید او را طعام بدهید و رد نکنید که روز جمعه است. (2)

و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که باید در هر جمعه چیز نیکوی تازه از میوه و گوشت برای اهل و عیال خود ببرید تا آن که شاد شوند به آمدن جمعه. (3)

و در حدیث دیگر مروی است که آن حضرت یکی از اصحاب خود را فرمود در روز جمعه که امروز روزه داشته ای؟ گفت: نه.

فرمود که: تصدقی کرده ای؟ گفت: نه.

فرمود که: برو با زن خود جماع کن که تصدقی است از تو بر او. (4)

ص: 71

1- . محاسن : 1/59 .

2- . علل الشرایع : 1/45 .

3- . کافی : 6/299 ، الفقیه : 1/423 .

4- . قرب الإسناد : 67 .

و به سند موثق از حضرت کاظم علیه السلام منقول است که هر که یک انار در روز جمعه ناشتا بخورد، تا چهل روز دلش را نورانی گرداند، و اگر دو انار بخورد، تا هشتاد روز، و اگر سه انار بخورد، تا صد و بیست روز، و وسوسه شیطان را از او دور گرداند، و هر که وسوسه شیطان از او دور گردد، معصیت خدا نکند، و هر که معصیت خدا نکند، داخل بهشت شود. (1)

و در روایت دیگر منقول است که حضرت صادق علیه السلام در شب جمعه انار تناول می فرمودند. (2)

و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که هفت برگ کاسنی در روز جمعه پیش از زوال بخورد، داخل بهشت شود. (3)

و به سند معتبر از آن حضرت مروی است که: «حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم چون در تابستان از خانه بیرون می آمد (برای خوابیدن)، (4)

روز پنجشنبه بیرون می آمد، و چون در زمستان [از سرما] داخل خانه می شد، در روز جمعه بوده، و در روایت دیگر داخل شدن و بیرون آمدن [او] هر دو در روز جمعه بود». (5)

و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که تصدق کردن در شب جمعه و روز جمعه هزار برابر با اوقات دیگر زیادتی دارد. (6)

و به سند صحیح از آن حضرت منقول است که اُفّ باد بر مسلمانی که در هر هفته روز جمعه را صرف آموختن مسائل دین خود نگرداند و برای این امر خود را از کارهای دیگر فارغ نگرداند. (7)

ص: 72

1- . کافی : 6/355 .

2- . محاسن : 2/540 .

3- . همان : 510 .

4- . در نسخه عبارت «برای خوابیدن» را اضافه دارد که در مصادر نیست و ظاهراً علامه رحمه الله برای فهم معنی، در ترجمه آورده است

6 . کافی : 6/532 ، مکارم الأخلاق : 128 ، وسائل الشیعه آل البيت : 5/326 ح 1 .

5-

6- . المقنعه : 156 .

7- . خصال : 393 .

فصل پنجم: در بیان امری چند است که در روز جمعه

از آنها احتراز باید نمود

و به سند معتبر از حضرت امام علیّ نقی علیه السلام منقول است که مکروه است سفر کردن و سعی در حوائج نمودن در روز جمعه پیش از زوال از جهت فوت شدن نماز جمعه، اما بعد از نماز جایز است و موجب برکت است. (1)

و از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که ایمان به خدا ندارد کسی که در روز جمعه پیش از زوال نماز جمعه سفر کند و اگر سفر کند خدا او را در آن سفر حفظ ننماید، و اهل او را نیز حفظ ننماید، و از فضل خود او را روزی ندهد. (2)

مترجم (3) گوید که: این حدیث محمول است بر تقیّه بر سفر بعد از زوال؛ زیرا

ص: 73

1- . الفقیه : 1/424 .

2- . مصباح کفعمی : 184 .

3- . نسخه ب : مؤلف .

که خلافی نیست در آن که بعد از زوال روز جمعه سفر کردن حرام است کسی را که نماز جمعه از او ساقط نباشد و بعد از صبح و پیش از زوال مکروه است .

و شیخ زین الدین علیه الرحمه از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که : هر که در روز جمعه سفر کند دو ملک موکلند او را نفرین کنند که : حفظ خدا در این سفر با تو نباشد و حاجت برآورده نشود. (1)

و نقل کرده است که صیّادی در روز جمعه پیوسته به شکار ماهی می رفت و به نماز جمعه حاضر نمی شد . روزی خود و استرش به زمین فرو رفتند ، و در [آن] هنگام مردم رسیدند که گوش ها و دم استر نمایان بود و باقی به زمین فرو رفته بود. (2)

و ایضا نقل کرده است که جماعتی به سفر رفتند در وقت نماز جمعه ، چون فرود آمدند آتش در خیمه ایشان گرفت بی آن که آتشی ببینند ، و دیگری به سفر رفت و از اسب افتاد و پایش شکست. (3)

و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که باکی نیست سفر کردن در شب جمعه. (4)

و در حدیث صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است که مکروه است شعر برای روزه دار و محرم و در حرم و در روز جمعه و در شب ها .

راوی گفت : هر چند شعر حقی باشد ؟

فرمود که : هر چند شعر حق باشد. (5)

و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که : هر که یک بیت شعر بخواند در شب جمعه یا در روز جمعه ، در آن

ص: 74

1- و 3 . بحار الأنوار : 89/214 .

2- . فضائل الأوقات بیهقی : 482 ، تاریخ مدینه دمشق : 35/204 .

3-

4- . الفقیه : 2/266 ، محاسن : 2/347 .

5- . تهذیب الأحکام : 4/195 .

شب و در آن روز بهره ای از ثواب به غیر آن نداشته باشد. (1)

و به روایت معتبر دیگر : در آن شب و در آن روز نمازش مقبول نگردد. (2)

و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که هر گاه ببینید که در روز جمعه مرد پیری تواریخ جاهلیت و کفر را برای مردم نقل می کند ، سنگ ریزه بر سرش بزنید. (3)

و در روایت دیگر وارد شده است که آن حضرت نهی فرمود از حجامت کردن در روز چهارشنبه و جمعه. (4)

و به سند معتبر از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام منقول است که در روز جمعه ساعتی هست که هر که در آن ساعت حجامت کند بمیرد و به روایت دیگر خون قطع نمی شود. (5)

مترجم گوید که : این احادیث در باب حجامت وارد شده است و اگر فصد را نیز بدون ضرورت در روز جمعه به عمل نیاورند ، شاید بهتر باشد .

و در حدیث صحیح از حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه منقول است که مردم در نماز جمعه بر سه قسم اند :

اول : کسی که حاضر شود پیش از پیشنماز ، و ساکت و خاموش باشد ؛ یعنی به غیر ذکر خدا سخن نگوید ، این نماز ؛ کفاره گناهان اوست تا ده روز ، چنان که حق تعالی می فرماید که : «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا» (6) .

و دوم : کسی است که با اضطراب و قلق می آید و سخن بسیار می گوید و او بهره ای از ثواب ندارد .

و سوم : کسی است که در وقت خطبه می آید و مشغول نماز می شود ، او

ص: 75

1- الفقیه: 423/1

2- تهذیب الأحکام : 2/240 .

3- الفقیه : 1/423 .

4- الفقیه : 4/10 .

5- خصال : 637 .

6- سوره انعام ، آیه 160 .

خلاف سنت می کند که در وقت خطبه نماز می کند؛ اگر از خدا حاجتی سؤال کند بر خدا لازم نیست که حاجت او را روا کند. (1)

و در حدیث معتبر از حضرت کاظم علیه السلام منقول است که نباید مردم نماز کنند تا امام از خطبه فارغ شود. (2)

و از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام منقول است که: پیش از آن که پیشنماز به مسجد آید هر کس جای مقرری داشته باشد می تواند صف ها را بشکافد و به جای خود برود و وقتی که پیشنماز آمد دیگر پا به گردن مردم نگذارد و هر جای که بیابد بنشیند؛ مگر آن که جمعی صف آخر را گرفته باشند و صف های پیش را خالی گذاشته باشند که آنها را حرمتی نیست باید که صف آنها را بشکافد و پیش رود. (3)

و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که: هر که در روز جمعه غسل کند و خود را پاکیزه کند و روغن بر خود بمالد و خود را خوش بو کند - به هر بوی خوشی که در خانه خود یابد - و به مسجد آید و صف ها را نشکافد و پیش از آمدن پیشنماز آنچه خواهد نماز کند و چون شروع به خطبه کند خاموش شود و سخن نگوید و گوش کند خدای تعالی گناهان او را از این جمعه تا جمعه دیگر بیامزد. (4)

ص: 76

1- . قرب الإسناد : 34 .

2- . قرب الإسناد : 214 .

3- . قرب الأسناد : 154 .

4- . بحار الأنوار : 81/127 ، مسند احمد : 3/81 .

فصل ششم: در فضیلت صلوات بر محمد و آل محمد، و کیفیت آن و فضل و کیفیت زیارات ایشان علیهم السلام و سایر مؤمنان

اشاره

به سند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که: هر که در روز جمعه صد مرتبه صلوات بر من بفرستد حق تعالی شصت حاجت او را برآورد؛ سی از برای دنیا، و سی از برای آخرت. (1)

و به سند معتبر از حضرت مروی است که سنت است که در هر جمعه هزار مرتبه صلوات بر محمد و اهل بیت او بفرستی و در سایر روزها صد مرتبه. (2)

و حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که: بسیار صلوات فرستید بر من در شب نورانی و روز روشن؛ شب جمعه و روز آن.

پرسیدند که: حدّ بسیار کدام است؟

فرمود که: اقلّش صد مرتبه است و آنچه زیاده بگوید بهتر. (3)

و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که هیچ عبادت در روز جمعه نزد من محبوب تر نیست از صلوات بر محمد و آل مطهر او. (4)

ص: 77

1- . ثواب الأعمال : 156 .

2- . کافی : 3/416 .

3- . کافی : 3/428 .

4- . کافی : 3/429 .

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که در روز قیامت حق تعالی روزها را به صحرای محشر درآورد به صورتی که مردم بشناسند و روز جمعه پیش آنها رود مانند عروس صاحب جمال و کمالی که به خانه داماد برند، پس بایستد بر در بهشت، و روزهای دیگر در عقب او باشند، پس شهادت دهد و شفاعت نماید برای هر که صلوات بر محمد و آل او فرستد.

و فرمود که: اقلش صد مرتبه است، و بهتر آن است که بعد از عصر باشد، و افضل آن است که چنین بگوید: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ. (1)**

و در حدیث معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که هر که در روز جمعه بعد از نماز صبح بگوید:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ وَسَمَائِكَ وَأَرْضِكَ

وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، بر او گناه [یک سال (2)] نوشته نشود. (3)

و به روایت دیگر فرمود که: هر که بعد از نماز جمعه و نماز صبح در روز جمعه بگوید: **«اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَرُسُلِكَ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»**، تا یک سال گناهی بر او نوشته نشود. (4)

و در حدیث دیگر فرمود که: هر که در روز جمعه صد مرتبه صلوات فرستد و صد مرتبه **«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»** بگوید و صد مرتبه سوره **«قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ»** بخواند، البته آمرزیده شود. (5)

و از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که فرمود که: بسیار درود فرستید بر

ص: 78

1- جمال الأسبوع: 277.

2- در نسخه ها چنین است: «در آن روز براو گناهی نوشته نشود» که در مصادریافت نشد، و مطابق نقل بحار الأنوار اصلاح شد.

3- بحار الأنوار: 89/354.

4- بحار الأنوار: 86/364.

5- بحار الأنوار: 86/284.

من در هر روز جمعه ؛ که هر که بر من صلوات بیشتر فرستد ، در قیامت به من نزدیک تر خواهد بود ، و منزلش نزد من عظیم تر خواهد بود ، و هر که در روز جمعه صد مرتبه بر من صلوات فرستد در روز قیامت روی او نورانی باشد ، و هر که در روز جمعه هزار مرتبه بر من صلوات فرستد نمیرد تا جای خود را در بهشت ببیند . (1)

و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که بعد از نماز صبح در روز جمعه و غیر جمعه بگوید : **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ ،** نمیرد تا حضرت قائم علیه السلام را دریابد ، (2) و اگر صد مرتبه این صلوات را بخواند حق تعالی شصت حاجت او را برآورد ، سی از حاجات دنیا و سی از حاجات آخرت . (3)

و ایضا از آن حضرت منقول است که چون صبح روز جمعه طالع می شود حق تعالی ملکی چند می فرستد که تا شب صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام را بنویسند . (4)

و به سند صحیح از آن حضرت علیه السلام منقول است که صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله وسلم

در مابین ظهر و عصر برابر است با هفتاد حج ، و اگر بعد از عصر روز جمعه بگوید :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ ، بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَعَلَى أَزْوَاجِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ، حق تعالی ثواب جن و انس را در آن روز به او عطا کند . (5)

و در روایت دیگر هر که این صلوات را بعد از عصر بخواند ، حق تعالی صد هزار حسنه برای او بنویسد ، و صد هزار گناه از او محو کند و صد هزار حاجت او را برآورد ، و صد هزار درجه او را بلند کند . (6)

و این صلوات به سندهای بسیار وارد شده است و در بعضی از روایات چنین است :

ص: 79

1- . بحار الأنوار : 89/358 .

2- . مصباح المتهجد : 368 .

3- . ثواب الأعمال : 156 .

4- . دعائم الإسلام : 1/179 ، بحار الأنوار : 83/133 .

5- . السرائر : 3/577 ، بحار الأنوار : 90/94 .

6- . ثواب الأعمال : 38 .

«وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ» (1) و اسانید دیگر ، در اعمال بعد از عصر مذکور خواهد شد .

و به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است که : هیچ عمل در روز جمعه بهتر نیست از صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله وسلم ؛ اگرچه صد و یک مرتبه باشد .

راوی گفت : چگونه صلوات فرستم بر ایشان ؟ فرمود که می گویی :

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَجَمِيعِ خَلْقِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ ، عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، وَرَحْمَهُ
اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ . (2)

زیارت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم و ائمه اطهار علیهم السلام از دور]

و شیخ طوسی و سید بن طاووس رحمه الله علیهما از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : هر که خواهد که زیارت کند قبر حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم و قبور ائمه

علیهم الصلاه والسلام را زیارت کند در شهر خود ، پس در روز جمعه غسل کند و دو جامه پاکیزه بپوشد و بیرون رود به سوی بیابانی و صحرا بی ، پس چهار رکعت نماز کند به دو سلام و هر سوره که میسر شود بخواند ، پس بعد از سلام دوم رو به قبله بایستد و بگوید :

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ الْمُرْسَلُ ، وَالْوَصِيُّ الْمُرْتَضَى ، وَالسَّيِّدَةُ الْكُبْرَى ، وَالسَّيِّدَةُ الزَّهْرَاءُ ،
وَالسُّبْحَانَ الْمُتَنَجِّبَانَ ، وَالْأَوْلَادُ الْأَعْلَامَ ، وَالْأَمْنَاءُ الْمُتَنَجِّبُونَ ، جُنْتُ انْقِطَاعًا إِلَيْكُمْ وَإِلَى آبَائِكُمْ وَوَلَدِكُمْ الْخَلْفِ عَلَى بَرَكَةِ الْحَقِّ ، فَقَلْبِي لَكُمْ
مُسَلِّمٌ ، وَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ ، حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ لِدِينِهِ ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ .

إِنِّي لَمِنَ الْقَائِلِينَ بِفَضْلِ لَكُمْ ، مُقَرَّرٍ بِرَجْعَتِكُمْ ، لَا أَنْكِرُ اللَّهَ قُدْرَةً ، وَلَا أَرْعَمُ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ، سُبْحَانَ اللَّهِ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ ، يُسَبِّحُ اللَّهَ
بِأَسْمَائِهِ جَمِيعِ خَلْقِهِ ، وَالسَّلَامُ

ص: 80

1- . کافی : 3/429 .

2- . جمال الأسبوع : 155 .

عَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَأَجْسَادِكُمْ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. (1)

و به روایت دیگر : این زیارت را در بام خانه خود بکن. (2)

و در کتاب «عروس» از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : سلمان فارسی رحمه الله در روز جمعه به قبرستانی گذشت ، پس ایستاد و گفت :

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الدِّيَارِ ، فَنِعْمَ دَارُ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ، يَا أَهْلَ الْجَمْعِ ، هَلْ عَلِمْتُمْ أَنَّ الْيَوْمَ الْجُمُعَةُ ؟

یعنی : سلام بر شما باد ای اهل خانه ها ! خوب خانه ای است قبر برای مؤمنان . ای گروه ! آیا می دانید که امروز روز جمعه است ؟

چون به خانه برگشت و خوابید یکی از مردگان آن قبرستان به خواب او آمد و گفت : یا ابا عبد الله ! آمدی به نزد ما و بر ما سلام کردی و ما جواب سلام تو گفتیم و گفتی که می دانید که روز جمعه است ؟ می دانیم و این را هم می دانیم که مرغان در روز جمعه چه می گویند ، می گویند : سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ ، سَبَّحْتَ

رَحْمَتِكَ غَضَبِكَ ، مَا عَرَفَ عَظَمَتِكَ مَنْ حَلَفَ بِاسْمِكَ كَاذِبًا .

یعنی : عظمت تو را نمی داند کسی که قسم دروغ به نام مقدس تو یاد کند. (3)

و به سند معتبر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که : زیارت کنید مردگان خود را در روز جمعه که می دانند که کی به زیارت ایشان رفته است و شاد می شوند. (4)

و در روایتی وارد شده است که : هر که قبر پدر و مادر خود را یا یکی از ایشان را در همه جمعه زیارت کند آمرزیده شود و او را نیکو (5) به پدر و مادر بنویسند. (6)

ص: 81

1- و 2 . مصباح المتهجد : 289 ، جمال الأسبوع : 153 .

2-

3- . بحار الأنوار : 89/355 ، جامع الأحاديث كتاب العروس : 155 .

4- . أمالی طوسی : 688 .

5- . نسخه ب : نیکوکار

6- . بحار الأنوار : 89/359 ، المعجم الصغير : 2/69 .

فصل هفتم: در بیان فضل سوره هایی که سنّت است در روز جمعه بخوانند

شیخ طوسی علیه الرحمه گفته است که : سنّت است بعد از نماز صبح روز جمعه صد مرتبه سوره توحید بخواند و صد مرتبه صلوات بر محمّد و آل محمّد بفرستد و صد مرتبه استغفار بکند و سوره نساء و سوره هود و سوره كهف و سوره صافات و سوره رحمن بخواند. (1)

و به سند معتبر از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام منقول است که : هر که سوره «نساء» در هر جمعه بخواند از فشار قبر ایمن گردد. (2)

و از حضرت باقر علیه السلام مروی است که : هر که سوره «هود» در هر جمعه بخواند ، حق تعالی در قیامت او را در زمره پیغمبران محشور گرداند و گناहانی که کرده است در دنیا به او نگویند که کرده ای. (3)

ص: 83

1- . مصباح المتهجّد : 284 .

2- . ثواب الأعمال : 105 .

3- . ثواب الأعمال : 106 .

و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که : هر که سوره «مؤمنین» را در هر جمعه مداومت نماید ، خدا ختم اعمال او را به سعادت بکند و منزل او در فردوس اعلی با پیغمبران و مرسلان باشد . (1)

و در حدیث دیگر فرمود که : هر که سوره «صافات» در هر روز جمعه بخواند پیوسته محفوظ باشد از هر آفتی ، و هر بلا [بی را] در حیات دنیا از او دفع کند ، و روزی بر او گشاده شود در نهایت فراوانی ، و نرسد به او بدی ؛ نه در دنیا ، و نه در بدن او ، و نه در مال او ، و نه در فرزندان او از شیطان لعین ، و نه از جنّاران معاندان ، و اگر در آن روز یا در آن شب بمیرد خدا او را شهید مبعوث گرداند و شهید بمیراند و با شهیدان در بهشت در یک درجه باشد . (2)

و فرمود که : هر که در شب جمعه یا هر روز جمعه سوره «احقاف» بخواند ، ترسی در دنیا به او نرسد ، و از فزع اکبر قیامت ایمن گردد . (3)

و به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است که مستحبّ است که بعد از نماز صبح روز جمعه سوره «رحمن» را بخواند و هر گاه بخواند : «فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ» ، بگوید : «لَا بَشِيءَ مِنْ آلَائِكَ رَبِّ أَكْذِبُ» . (4)

و در کتاب «عروس» این روایت را به لفظ و جوب روایت کرده است و حمل بر استحباب مؤکّد کرده اند . (5)

و منقول است که : هر که سوره «کهف» را بعد از عصر روز جمعه بخواند یا در شب جمعه بخواند ، کفّاره گناهان او باشد از جمعه تا جمعه دیگر . (6)

و در کتاب «عروس» روایت کرده است از حضرت امام حسین علیه السلام که حضرت

ص: 84

1- . ثواب الأعمال : 108 .

2- . همان : 112 .

3- . همان : 114 .

4- . همان : 116 .

5- . بحار الأنوار : 89/354 .

6- . ثواب الأعمال : 107 .

رسول صلی الله علیه و آله وسلم گفت که: «آیه الکرسی» در آسمان بر لوحی از زمرد سبز نوشته است به مدادی که مخصوص خداست و در هر روز جمعه آن لوح بر پیشانی حضرت اسرافیل می خورد، پس اسرافیل می گوید: «سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ، وَلَا الْعِبَادَةُ وَالْخُضُوعُ إِلَّا لَوْجْهِهِ، ذَاكَ اللَّهُ الْقَدِيرُ الْوَاحِدُ الْعَزِيزُ».

پس چون این تسبیح را می خواند هر ملکی که در آسمان ها هست خدا را تسبیح و تهلیل می کند، پس هیچ ملک مقرب و پیغمبر مرسل نمی ماند مگر آن که دعا می کنند برای کسی که «آیه الکرسی علی التنزیل» بخواند. (1)

و از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که: حضرت امام زین العابدین علیه السلام چون روز جمعه می شد «آیه الکرسی» می خواند تا ظهر، و چون از نمازها فارغ می شد شروع می کرد به خواندن سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَا». (2)

و از عبدالله بن الحسن روایت کرده است که گفت: مادرم - دختر حضرت امام حسین علیه السلام - گفت: حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم را شبی در خواب دیدم گفت: ای دختر! ترازوی عمل خود را سبک مگردان و سنگین کن آن را به خواند آیه الکرسی که هیچ یک از اهل من نمی خواند این آیه را مگر آن که آسمان ها و زمین با ملائکه به خروش آیند و صدا به تسبیح و تقدیس و تهلیل و تمجید بلند می کنند و برای او دعا می کنند که حق تعالی گناهان او را بیامرزد. (3)

و حضرت صادق علیه السلام فرمود که: حضرت علی بن الحسین علیهما السلام سوگند یاد می کرد که هر که پیش از زوال آفتاب هفتاد مرتبه «آیه الکرسی» بخواند که مرتبه هفتادم متصل به زوال گردد حق تعالی گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد و اگر

ص: 85

1- . بحار الأنوار : 89/355 ، جامع الأحادیث کتاب العروس : 158 .

2- . بحار الأنوار : 89/355 .

3- . بحار الأنوار : 89/355 ، جامع الأحادیث کتاب العروس : 159 .

در آن سال بمیرد گناهانش آمرزیده باشد و در قیامت او را حساب نکنند و «آیه الکرسی علی التنزیل» این است :

«اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَىٰ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ...» تا آخر (1).

مؤلف گوید که: به روایت علی بن ابراهیم و کلینی «آیه الکرسی علی التنزیل» چنین است :

«لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَىٰ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ مَن ذَا الَّذِي ... تا هُم فِيهَا خَالِدُونَ» ،
و بعد از آن : وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (2).

و اگر در خصوص این مواضع به یکی از این دو روش بخواند شاید بد نباشد ، و اگر به روش مشهور بخواند شاید احوط باشد ، اما در تلاوت مصحف باید که به روش مشهور بخواند .

و شیخ زین الدین قدس الله روحه روایت کرده است از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم که هر که در روز جمعه سوره کهف بخواند تا هشت روز خدا او را از گناهان و بلاها حفظ نماید و اگر دجال خروج کند به او آسیبی نرسد ، و هر که سوره دخان را در شب جمعه یا روز جمعه بخواند حق تعالی برای او در بهشت خانه ای بنا کند ، و هر که سوره آل عمران را در روز جمعه بخواند خدا و ملائکه بر او صلوات فرستند تا آفتاب غروب کند (3).

ص: 86

1- . بحار الأنوار : 89/356 ، جامع الأحادیث کتاب العروس : 159 .

2- . کافی : 8/290 .

3- . بحار الأنوار : 89/358 .

فصل هشتم: در بیان دعاها و نمازهای روز جمعه است از نماز صبح تا زوال

اشاره

سید بن طاووس رحمه الله از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که هر که بعد از نماز صبح در روز جمعه بنشیند و مشغول تعقیب باشد تا آفتاب طالع گردد، در فردوس اعلی هفتاد درجه برای او بلند گردد که از هر درجه ای تا درجه دیگر هفتاد سال راه باشد و به دویدن اسبی که برای دوانیدن فرجه کرده باشند. (1)

و در حدیث دیگر فرمود که روز جمعه روز نماز است؛ هر که بعد از آن که آفتاب مقدار یک نیزه بلند شود یا بیشتر دو رکعت نماز خالص از برای خدا بکند دویست حسنه برای او نوشته شود و دویست گناه از او محو گردد، و هر که هشت رکعت بکند حق تعالی در بهشت هشتصد درجه برای او بلند کند و جمیع گناهانش را بیامرزد، و هر که دوازده رکعت بکند هزار و دویست حسنه برای او نوشته شود و هزار و دویست گناه از او محو شود و هزار و دویست درجه در بهشت برای او بلند گردد. (2)

و شیخ طوسی رحمه الله روایت کرده است که: سنت است که این دعا را در تعقیب

ص: 87

1- . جمال الأسبوع : 108 ، روضه الواعظین : 334 .

2- . جمال الأسبوع : 108 .

نماز صبح روز جمعه بخواند :

اللَّهُمَّ إِنِّي تَعَمَّدْتُ إِلَيْكَ بِحَاجَتِي ، وَأَنْزَلْتُ بِكَ الْيَوْمَ فَقْرِي وَفَاقَتِي وَمَسَّ كَنْتِي ، وَأَنَا لِمَغْفِرَتِكَ أَرْجِي مِنِّي لِعَمَلِي ، وَلِمَغْفِرَتِكَ وَرَحْمَتِكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِي ، فَتَوَلَّ قَضَاءَ كُلِّ حَاجَةٍ لِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيْهَا ، وَتَيَسَّرْ ذَلِكَ عَلَيْكَ ، وَلِفَقْرِي إِلَيْكَ ، فَإِنِّي لَمْ أُصِبْ خَيْرًا قَطُّ إِلَّا مِنْكَ ، وَلَمْ يَصْرِفْ عَنِّي سُوءًا قَطُّ أَحَدٌ غَيْرِكَ ، وَلَسْتُ أَرْجُو لِأَخْرَتِي وَدُنْيَايَ غَيْرَكَ ، وَلَا لِيَوْمِ فَقْرِي وَيَوْمِ يُفْرِدُنِي النَّاسُ فِي حُفْرَتِي وَأُفْضَى إِلَيْكَ بِذَنْبِي سِوَاكَ. (1)

و سید بن طاووس رحمه الله به سندهای معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که هر که بعد از نماز صبح روز جمعه پیش از آن که سخن بگوید ، این دعا بخواند :

اللَّهُمَّ مَا قُلْتُ فِي جُمُعَتِي هَذِهِ مِنْ قَوْلٍ ، أَوْ حَلَفْتُ فِيهَا مِنْ حَلْفٍ ، أَوْ نَذَرْتُ فِيهَا مِنْ نَذْرٍ ، فَمَسِدِيَّتِكَ بَيْنَ يَدَيِ ذَلِكَ كُلِّهِ ، فَمَا شِئْتُ مِنْهُ أَنْ يَكُونَ كَانَ ، وَمَا لَمْ تَشَأْ مِنْهُ لَمْ يَكُنْ . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَتَجَاوَزْ عَنِّي . اللَّهُمَّ مَنْ صَلَّيْتَ عَلَيْهِ فَصَلِّ لِمَوَاتِي عَلَيْهِ ، وَمَنْ لَعَنْتَ فَلَعْنَتِي عَلَيْهِ ، كَفَّارِهِ كُنَّاهَانِ أَوْ بَاشَدِ أَوْ جُمُعَةٍ تَا جُمُعَةٍ دِيْغَرِ . (2)

و به روایت دیگر اگر در ماه یک بار یا در سالی یک مرتبه بخواند ، کفاره مابین باشد . (3)

و به سند معتبر از محمد بن سنان روایت کرده است که حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که : ای محمد بن سنان ! امروز دعای واجب و لازم را خوانده ای ؟ و آن روز جمعه بود .

گفتم : آن دعا چیست ؟ فرمود که : بگو :

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّمْسُ الطَّالِعَةُ ، وَالنُّورُ الْفَاضِلُ الْبَهِيُّ ، اُشْهِدُكَ بِنُوحِيدِي لِلَّهِ ، لِتَكُونَ شَاهِدِي إِذَا ظَهَرَ الرَّبُّ لِفَضْلِ الْقَضَاءِ ، وَفِي الْعَالَمِ الْجَدِيدِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ ، وَبِنُورِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ ، أَنْ تُسَوِّءَ خَلْقِي ، وَأَنْ تُرَدِّدَ رُوحِي

ص: 88

1- . مصباح المتهدج : 285 .

2- و 3 . جمال الأسبوع : 151 .

3-

فِي الْعَذَابِ، بِنُورِكَ الْمَحْجُوبِ عَنْ كُلِّ نَاطِرٍ، وَنَوَّرَ قَلْبِي، فَإِنِّي أَنَا عَبْدُكَ وَفِي قَبْضَتِكَ، وَلَا رَبَّ لِي سِوَاكَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِقَلْبٍ خَاضِعٍ، وَإِلَى وَجْهِكَ بِبَدَنِ خَاشِعٍ، وَإِلَى الْأَيْمَةِ الرَّاشِدِينَ بِفُؤَادٍ مُتَوَاضِعٍ، وَإِلَى النُّقَبَاءِ الْكِرَامِ، وَالنُّجَبَاءِ الْأَعَزَّةِ بِالذُّلِّ، وَأُزْغِمُ أَنْفِي لِمَنْ وَحَدَّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرِكَ، وَلَا خَالِقَ سِوَاكَ، وَأُصَدِّعُ خُدْيَ لِأَوْلِيَائِكَ الْمُقَرَّبِينَ، وَأَنْفِي عَنْكَ كُلَّ ضِدٍّ وَنَدٍّ، فَإِنِّي أَنَا عَبْدُكَ الذَّلِيلُ الْمُعْتَرِفُ بِذُنُوبِي، وَأَسْأَلُكَ يَا سَيِّدِي حَطَّهَا عَنِّي، وَتَخْلِيصِي عَنِ الْأَدْنَسِ وَالْأَرْجَاسِ.

إِلَهِي وَسَيِّدِي قَدْ انْقَطَعَتْ ذَوِي الْقُرْبَى، وَأَسَدٌ تَغْنَيْتُ بِكَ عَنْ أَهْلِ الدُّنْيَا مُتَعَرِّضًا لِمَعْرُوفِكَ، أَعْطِنِي مِنْ مَعْرُوفِكَ مَعْرُوفًا تُغْنِينِي بِهِ عَمَّنْ سِوَاكَ. (1)

و منقول است که هر که پیش از طلوع آفتاب روز جمعه ده مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» بخواند و دعا کند، دعایش مستجاب گردد. (2)

[نماز به روایت سید بن طاووس رحمه الله]

و سید بن طاووس رضی الله عنه از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که به حضرت امیرالمؤمنین و فاطمه زهرا علیهما السلام فرمود که می خواهم شما را مخصوص گردانم به امر خیری که خدا مرا امر کرده، باید که حفظ نمایید.

گفتند: بفرما که چیست؟

فرمود که: دو رکعت نماز بکنید و در هر رکعت بعد از فاتحه، سه مرتبه «آیه الکرسی»، و سه مرتبه «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ»، و سه مرتبه آیات آخر حشر را یعنی «لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ» تا آخر سوره بخوانید، و بعد از نماز بگویید:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ كُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، يَحِقُّ عَلَيْكَ فِيهِ إِجَابَةُ الدُّعَاءِ إِذَا دُعِيَ

ص: 89

1- جمال الأسبوع: 152.

2- در «عدّه الداعی: 278» درباره سوره جحد آمده است.

بِهِ ، وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّ كُلِّ ذِي حَقٍّ عَلَيْكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ عَلَى جَمِيعِ مَنْ هُوَ دُونَكَ ، أَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا ، پس حاجات خود را ذکر کند (1).

نماز دیگر

شیخ و سید از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده اند که حضرت

رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که : هر که خواهد فضیلت روز جمعه را دریابد ، پیش از ظهر چهار رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت «فاتحه» یک بار و «آیه الکرسی» و سوره «توحید» هر یک را پانزده بار بخواند .

و چون از نماز فارغ شود هفتاد مرتبه بگوید : «أَسْأَلُكَ تَغْفِيرُ اللَّهِ» و پنجاه مرتبه «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» ، و پنجاه مرتبه «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ» ، و پنجاه مرتبه «صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَآلِهِ» ، و چون این عمل را به جا آورد از جای خود برنخیزد تا خدا او را از آتش جهنم آزاد گرداند ، (2) و نمازش را مقبول کند و دعایش را مستجاب گرداند . (3)

نماز دیگر

شیخ و سید به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : چون روز جمعه شود دو رکعت نماز بکن در هر رکعت سوره حمد را یک مرتبه و توحید را شصت مرتبه بخوان و چون به رکوع روی بگو : «سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ» سه مرتبه یا هفت مرتبه ، و چون به سجده روی بگو :

سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخِيَالِي ، وَآمَنَ بِكَ فُؤَادِي ، وَأَبُوءُ إِلَيْكَ بِالنَّعْمِ ، وَأَعْتَرِفُ لَكَ

ص: 90

1- . جمال الأسبوع : 90 .

2- . مصباح المتهجد : 316 ، جمال الأسبوع : 91 .

3- . جمال الأسبوع : 105 .

بِالدُّنْبِ الْعَظِيمِ ، عَمِلْتُ سُوءًا ، وَظَلَمْتُ نَفْسِي ، فَأَعْفِرْ لِي ذُنُوبِي ، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ .

أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ نِقَمَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ ، لَا أَبْلُغُ مِدْحَتَكَ ، وَلَا أَحْصِي نِعْمَتَكَ ، وَلَا الشُّنَاءَ عَلَيْكَ ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ ، عَمِلْتُ سُوءًا ، وَظَلَمْتُ نَفْسِي ، فَأَعْفِرْ لِي ذُنُوبِي ، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ .

راوی گفت : فدای تو شوم ؛ در کدام ساعت روز جمعه این نماز را بکنم ؟

فرمود که : چون روز بلند شود تا زوال ، پس فرمود که : هر که این نماز را بکند چنان است که قرآن را چهل مرتبه ختم کرده باشد . (1)

نماز دیگر

به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که حلبی از آن حضرت سؤال کرد که : می خواهم مرا عملی تعلیم نمایی که بهترین اعمال باشد در این روز .

حضرت فرمود که : هیچ کس نزد حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم از فاطمه علیها السلام بزرگ تر و عزیز تر نبود و به او این عمل را تعلیم نمود ، فرمود که : هر که صبح کند در روز جمعه پس باید که غسل کند و چهار رکعت نماز بکند به دو سلام ؛ و در رکعت اول بعد از حمد سوره توحید را پنجاه مرتبه بخواند ، و در رکعت دوم سوره عادیات را پنجاه مرتبه بخواند ، و در رکعت سوم «إذا زلزلت» پنجاه مرتبه ، و در رکعت چهارم «إذا جاء نصر الله» پنجاه مرتبه .

چون از نماز فارغ شود این دعا را بخواند :

إِلَهِي وَسَيِّدِي مَنْ تَهَيَّأَ أَوْ تَعَبَّأَ أَوْ أَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِيُفَادِهِ إِلَى مَخْلُوقٍ ، رَجَاءَ رِفْدِهِ

ص: 91

وَفَوَائِدِهِ وَنَائِلِهِ وَفَوَاضِلِهِ وَجَوَائِزِهِ ، فَإِلَيْكَ يَا إِلَهِي كَانَتْ الْيَوْمَ تَهَيَّبَتِي وَنَعَّبَتِي وَإِعْدَادِ يَوْمِ تَعْدَادِي ، رَجَاءُ رِقْدِكَ وَمَعْرُوفِكَ ، وَنَائِلِكَ وَجَوَائِزِكَ ، فَلَا تَحْرِمْنِي ذَلِكَ .

يَا مَنْ لَا يَخِيبُ عَلَيْهِ مَسْأَلَةُ السَّائِلِ ، وَلَا تَنْقُصُهُ عَطِيَّةُ نَائِلِ ، فَإِنِّي لَمْ آتِكَ بِعَمَلٍ صَالِحٍ قَدَّمْتُهُ ، وَلَا بِشَفَاعَةٍ مَخْلُوقٍ رَجَوْتُهُ .

أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِشَفَاعَةِ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ ، صَدِّ لِمَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ، أَرْجُو عَظِيمَ عَفْوِكَ الَّذِي عَفَوْتَ بِهِ عَلَى الْخَاطِئِينَ عِنْدَ عُكُوفِهِمْ عَلَى الْمَحَارِمِ ، فَلَمْ يَمْنَعَكَ طُولُ عُكُوفِهِمْ عَلَى الْمَحَارِمِ ، أَنْ عُدْتَ عَلَيْهِمْ بِالْمَغْفِرَةِ ، وَأَنْتَ سَيِّدِي الْعَوَّادُ بِالنِّعْمَاءِ ، وَأَنَا الْعَوَّادُ بِالْخَطَاءِ .

أَسْأَلُكَ بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ ، أَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ ، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ ذَنْبِي الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ ، يَا عَظِيمُ . (1)

نماز دیگر

به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که سوره «ابراهیم» و سوره «حجر» [را] در دو رکعت در روز جمعه بخواند ، هرگز پریشانی و دیوانگی و بلانی به او نرسد . (2)

نماز دیگر

حارث همدانی از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده است که اگر توانی در روز جمعه ده رکعت نماز بکن و رکوع و سجودش را تمام به جا آور و بعد از

ص: 92

1- . مصباح المتهجد : 319 ، جمال الأسبوع : 93 .

2- . مصباح المتهجد : 319 ، جمال الأسبوع : 93 .

هر دو رکعت صد مرتبه بگو: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ»، که فضیلت بسیار دارد. (1)

و این سه نماز به روایت شیخ علیه الرحمه است .

نماز دیگر

شیخ و سید قدس الله روحهما به سند معتبر از داوود بن کثیر روایت کرده اند که گفت: به خدمت حضرت صادق علیه السلام رفتم، دیدم که حضرت نماز می کردند و در قیام و رکوع و سجود دعا می خواند و چون فارغ شدند روی مبارک به جانب من گردانیدند و فرمودند که: این، دو رکعت نماز است که هر که به جا آورد آتش جهنم را به دیده خود نبیند، پس نماز را تعلیم من نمود و فرمود که:

روز جمعه پیش از زوال بکن و در رکعت اول بعد از فاتحه الكتاب سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ»، و در دوم سوره توحید بخوان، و در اول نماز تکبیرات و دعاهای مستحب افتتاح را بخوان، و چون در رکعت دوم از سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ» فارغ شوی، دست به فتوت بردار و بگو:

إِلَهِي إِلَهِي إِلَهِي أَسْأَلُكَ رَاغِبًا، وَأَقْصِدُكَ سَائِلًا، وَاقْفَا بَيْنَ يَدَيْكَ، مُتَضَرِّعًا

إِلَيْكَ، إِنَّ أَقْنَطَتِي دُنُوبِي نَشَطَنِي عَفْوِكَ، وَإِنْ أَسْكَنْتَنِي عَمَلِي أَنْطَقَنِي صَفْحِكَ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، وَأَسْأَلُكَ الْعَفْوَ الْعَفْو.

پس به رکوع برو و بعد از تسبیح رکوع بگو: هَذَا وَقُوفُ الْعَائِدِ بِكَ يَا رَبِّ، أَدْعُوكَ مُتَضَرِّعًا وَرَاكِعًا، مُتَقَرِّبًا إِلَيْكَ بِالذَّلَّةِ خَائِدًا، فَلَسْتُ بِأَوَّلِ مَنْطِقٍ مِنْ حِشْمِهِ مُتَذَلِّلًا، أَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مَوْلَايَ، أَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مَوْلَايَ.

و چون به سجده روی دست ها را رو به آسمان بگشا، مانند گدایان که چیزی طلبند و بگو:

ص: 93

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ، رَبِّ هَذِهِ يَدَايَ مَبْسُوطَتَانِ بَيْنَ يَدَيْكَ، هَذِهِ جَوَامِعُ بَدَنِي، خَاضِعَةٌ لِعَفْوِكَ، وَهَذِهِ أَسْبَابِي مُجْتَمِعَةٌ لِعِبَادَتِكَ، لَا أَدْرِي بِأَيِّ نِعْمَاتِكَ أَقْلِبُ، وَلَا يَهِيَ أَقْصَدُ، لِعِبَادَتِكَ أَمْ لِمَسْأَلَتِكَ، أَمْ الرَّغْبَةَ إِلَيْكَ، فَأَمَلًا قَلْبِي خَشِيَ بِكَ مِنْكَ، وَاجْعَلْنِي فِي كُلِّ حَالَتِي لَكَ قَصْدِي، أَنْتَ سَيِّدِي فِي كُلِّ مَكَانٍ، وَإِنْ حُجِبَتْ عَنْكَ أَعْيُنُ النَّاطِرِينَ إِلَيْكَ.

أَسْأَلُكَ بِكَ إِذْ جَعَلْتَ فِيَّ طَمَعًا فِيكَ بِعَفْوِكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَتَرْحَمَ مَنْ يَسْأَلُكَ وَهُوَ مَنْ قَدْ عَلِمْتَ بِكَمَالِ عُيُوبِهِ وَذُنُوبِهِ، لَمْ يَبْسُطِ إِلَيْكَ يَدَهُ إِلَّا- ثَقَّةً بِكَ، وَلَا- لِسَانَهُ إِلَّا فَرَحًا بِكَ، فَارْحَمْ مَنْ كَثُرَ ذَنْبُهُ عَلَى قَلْبِهِ، وَقَلَّتْ ذُنُوبُهُ فِي سَعَةِ عَفْوِكَ، وَجَرَّأَنِي جُرْمِي وَذَنْبِي بِمَا جَعَلْتَ مِنْ طَمَعٍ، إِذَا يَبَسَ الْغُرُورُ الْجَهْلُ مِنْ فَضْلِكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَسْأَلُكَ لِإِخْوَانِي فِيكَ الْعَفْوِ الْعَفْوِ.

پس سر از سجده بردار و به سجده دوم برو، پس بگو: یا مَنْ هَدَانِي إِلَيْهِ، وَذَلَّنِي حَقِيقَةَ الْوُجُودِ عَلَيْهِ، وَسَاقَنِي مِنَ الْخَيْرِ إِلَى مَعْرِفَتِهِ، وَبَصَّرَنِي رُشْدِي بِرَأْفَتِهِ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَقْبَلْنِي عَبْدًا، وَلَا تَذْزِنِي فَرْدًا، أَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مَوْلَايَ، أَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ.

پس داوود گفت که: حضرت صادق علیه السلام سوگند یاد کرد که هر که این نماز را بکند، برنخیزد مگر آمرزیده و اگر حاجتی داشته باشد روا گردد. (1)

نماز دیگر

سید از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که هر که در روز جمعه چهار رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت بعد از فاتحه، پنجاه مرتبه سوره توحید

ص: 94

بخواند ، نمیرد تا جای خود را در بهشت ببیند یا دیگری برای او ببیند. (1)

مؤلف گوید : که این نماز حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام است ، بعد از این مذکور خواهد شد إن شاء الله .

[نماز اعرابی]

نماز دیگر ، نماز اعرابی است که عامه روایت کرده اند و اکثر علمای امامیه رضوان الله علیهم در کتب خود ذکر کرده اند که زید بن ثابت گفت : مردی از بادیه نشینان به خدمت حضرت رسالت صلی الله علیه و آله وسلم ایستاد و گفت : پدر و مادرم فدای تو باد یا رسول الله ! ما در بادیه می باشیم و دوریم از مدینه و نمی توانیم هر جمعه به نماز جمعه حاضر شویم ، پس دلالت کن مرا عملی که چون به جا آورم فضیلت نماز جمعه را دریابم و چون به اهل و قبیله خود برگردم ایشان را نیز خبر کنم .

حضرت فرمود که : چون روز بلند شود دو رکعت نماز بکن و در رکعت اول بعد از حمد «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» هفت مرتبه ، و در رکعت دوم «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» هفت مرتبه بخوان ، و بعد از سلام هفت آیه الکرسی بخوان ، پس برخیز و هشت رکعت نماز بکن به دو سلام ، اما بعد از هر دو رکعت تشهد بخوان و در دو تشهد سلام مگو و در دو تا سلام بگو و در هر رکعت سوره «إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ» یک مرتبه و سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ» بیست و پنج مرتبه بخوان ، و چون از نمازها فارغ شوی بگو : «سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» هفتاد مرتبه. (2)

و به روایت سید بن طاووس رحمه الله بعد از هشت رکعت ، هفت مرتبه این دعا را بخواند :

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ، يَا أَرْحَمَ

ص: 95

1- . جمال الأسبوع : 108 .

2- . مصباح المتهجد : 317 .

سوره حمد را ده مرتبه و هر یک از «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» ، و «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» و «قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ» و آیه الکرسی را ده مرتبه ، و به روایت دیگر «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» و آیه «شَهِدَ اللَّهُ تَعَالَى الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» ، هر یک نیز ده مرتبه بخواند و چون از چهار رکعت فارغ شود صد مرتبه بگوید : «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ» . (1)

و به روایت دیگر : به جای این استغفار ، صد مرتبه بگوید :

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ، غَافِرِ الذَّنْبِ ، وَاسِعِ الْمَغْفِرَةِ .

و صد مرتبه بگوید : سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

و صد مرتبه بگوید : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ . (2)

پس بعد از این ها آن دعا را بخواند که بعد از این می آید .

و حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که : هر که این نماز را بکند و این دعاها را بخواند ، حق تعالی دفع کند از او شرّ اهل آسمان و زمین را (3) و شرّ شیطان و شرّ پادشاهان جائر را و هفتاد حاجت از حوایج دنیای او و هفتاد حاجت از حوایج آخرت او را برآورد .

و فرمود که : شب و روز ، بیست و چهار ساعت است ؛ حق تعالی برای صاحب این نماز در هر ساعت هفتاد هزار کس را که مستوجب جهنّم شده باشند از مسلمانان آزاد گرداند .

و فرمود که : به حقّ خداوندی که مرا به راستی به [سوی] خلق فرستاده است چون بنده این نماز را بکند و این دعاها را بخواند خداوند کریم هفتاد هزار ملک

ص : 97

1- . جمال الأسبوع : 192 ، مصباح المتهدّد : 316 .

2- . مصباح المتهدّد : 316 (نماز کامله در مصباح شیخ به همین جا ختم می شود و بقیّه ادعیه از سیّد بن طاووس نقل شده است.)

3- . منتهی المطلب : 1/360 ، وسائل الشیعه آل البيت : 7/368 .

بفرستد که برای او حسنات بنویسند و گناهان از او رفع کنند و درجات برای او بلند کنند و استغفار برای او کنند و صلوات فرستند بر او تا بمیرد و اگر مردی یا زنی را فرزند نشود و این نماز را بکنند با این دعاها خدا ایشان را فرزند روزی کند، و اگر بعد از این اعمال بمیرد ثواب هفتاد شهید برای او بوده باشد و چون از نماز فارغ شود خدا به هر قطره ای که از آسمان ببارد و به عدد هر گیاه که از زمین بروید ثوابی به او عطا کند و او را مانند اجر پیغمبران کرامت کند، و درگاه توانگری را بر او بگشاید و در فقر و فاقه و پریشانی را بر او ببندد و او را مار و عقرب نکزند، و به سوختن و غرق شدن و لقمه در گلو ماندن نمیرد.

و حضرت صادق علیه السلام فرمود: من ضامنم که چنین باشد و حقّ جلّ و علا هر روز سیصد و شصت نظر لطف به سوی او افکند و هر که را خدا به سوی او نظر افکند رحمت و آمرزش بر او نازل گردد و هر که این نماز را بکند و سوره ها و دعاها که مذکور شد در این، به زعفران بنویسد و به آب باران بشوید؛ اگر آن آب را دیوانه ای یا پیسی یا خوره داری بیاشامد، شفا یابد و خدا عذاب او و پدر و مادر او را تخفیف دهد؛ هر چند کافر باشند.

و حضرت صادق علیه السلام فرمود که: این نماز را «صلاه کامله» می نامند. (1)

[دعای بعد از نماز کامله]

و دعای بعد از نماز این است:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الصَّادِقِينَ، كَمَا أَنْتَ وَهُمْ بِكَ وَمِنْكَ أَهْلُهُ، وَآكْفِنِي بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ صَلَواتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ كُلِّ مِهْمٍ، وَأَفْضِلْ لِي

ص: 98

بِهِمْ كُلُّ حَاجَةٍ مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَوَفَّقَنِي لِمَا يُرْضِيكَ عَنِّي ، وَأَرْشَدَنِي لِلَّذِي هُوَ أَفْضَلُ .

وَاعْصِي مِنِّي فِي جَمِيعِ أُمُورِي ، وَأَعِزَّنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ، وَلَا تُسَلِّطْهُ عَلَيَّ طَرْفَةَ عَيْنٍ ، وَلَا أَقَلَّ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ ، وَامْنَعْنِي أَنْ يُفْرَطَ عَلَيَّ أَوْ أَنْ يَطْغَى أَوْ أَنْ يَصِيلَ إِلَيَّ مِنْهُ مَكْرُوهٌ أَوْ أَدَى ، أَوْ يَسَّ تَفْرِعَنِي ، أَوْ يُزَيِّنَ لِي إِزْتِكَابَ مَا فِيهِ سَخَطُكَ ، وَالْبُعْدُ مِنْ رِضْوَانِكَ ، إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْظُرْ إِلَيَّ فِي وَفْتِي هَذَا وَفِي جَمِيعِ أَوْقَاتِي نَظْرَةً يَكُونُ لِي فِيهَا الْخَيْرَةُ لِلدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَتَقْلِبْنِي مَعَهَا عَنْ مَوْضِعِي بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ ، وَتَجْعَلْنِي بِهَا مِنْ عُنُقَائِكَ وَطُلُقَائِكَ مِنَ النَّارِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاجْعَلْنِي وَأَهْلِي وَمَنْ أَعْنَى بِهِ وَأَحْزَنَ لَهُ ، فِي وَدَائِعِكَ وَأَمَانِكَ وَعِيَاذِكَ وَجِوَارِكَ وَحِرَاسَتِكَ وَصِدْقِيَّتِكَ وَكِلَاءَتِكَ وَحِيَاطَتِكَ وَرِعَايَتِكَ وَحِمَايَتِكَ وَمُرَاعَاتِكَ ، حَيْثُ كُنْتُ وَأَيْنَ حَلَلْتُ ، فِي بَرٍّ أَوْ بَحْرٍ أَوْ سَهْلٍ أَوْ جَبَلٍ .

وَإَكْفِنَا شَرَّ كُلِّ عَدُوٍّ وَبَاغٍ وَحَاسِدٍ وَلِصٍّ وَمُعَانِدٍ وَفَرِيدٍ وَكَائِدٍ وَغَاصِبٍ وَظَالِمٍ وَمُخَاصِمٍ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ ، وَمِنْ شَرِّ الْجِنَّ وَالْأَنْسِ ، وَخُذْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ ، وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ ، وَطُمَّهْ بِالْبَلَاءِ طَمًّا ، وَعُمَّهْ بِالْبَلَاءِ عَمًّا ، وَقَمَّهْ بِهِ قَمًّا ، وَاجْتَبَّهْ عَنْ جَدِّدِ الْأَرْضِ ، وَازْمِهِ بِبَلِيَّتِهِ لَا أُخْتَ لَهَا ، وَامْنَعُهُ مِنْ أَنْ يُفْرَطَ عَلَيْنَا ، أَوْ أَنْ يَطْغَى ، أَوْ أَنْ يَصِيلَ إِلَيْنَا بِمَكْرُوهٍ وَأَدَى ، وَأَحْلِلْ بِهِ كُلَّ بَلَاءٍ ، وَأَنْزِلْ بِسَاحَتِهِ وَعَقْوَتِهِ كُلَّ لَأْوَاءٍ ، وَلَا تُمْهِلْهُ لِحُظَّةٍ وَلَا طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، وَامْنُنْ عَلَيَّ بِالْعَفْوِ عَنْ ذُنُوبِي ، وَالتَّعَمُّدِ لِخَطَايَايَ ، وَالصَّفْحِ عَنْ جَرَائِرِي ، وَالْمُسَامَحَةِ لِي ، وَتَرْكِ

مُواخَذْتِي بِجَهْلِي وَسُوءِ عَمَلِي ، وَأَعْفُ عَنِّي ، وَأَغْفِرْ لِي قَبِيحَ مَا كَانَ مِنِّي بِحُسْنِ مَا عِنْدَكَ .

يَا مَنْ إِذَا وَعَدَ وَفَى ، وَإِذَا تَوَعَّدَ عَفَى ، يَا مَنْ يَغْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ ، وَيَعْلَمُ مَا يَفْعَلُ عِبَادُهُ ، يَا مَنْ يَا مُرُّ بِالْعَفْوِ وَالتَّجَاوُزِ ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَعْفُ عَنِّي وَتَجَاوَزْ ، يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ ، يَا أَكْرَمَ مِنْ كُلِّ كَرِيمٍ ، وَأَزَافَ مِنْ كُلِّ رَنُوفٍ ، وَأَعْطَفَ مِنْ كُلِّ عَطُوفٍ ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْعِمَ عَلَيَّ بِالْعَفْوِ وَالْعَافِيَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ .

أَنْتَ يَا سَيِّدِي قُلْتَ «فَمَنْ عَفَى وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ» (1)، يَا كَرِيمُ ، يَا غَفُورُ يَا جَوَادُ ، يَا مُحْسِنُ يَا مُجْمِلُ ، يَا مُنْعِمُ يَا مُفْضِلُ ، يَا أَرْحَمَ مَنْ اسْتَرْحَمَ ، وَأَجُودَ مَنْ سَأَلَ ، وَأَكْرَمَ مَنْ أَعْطَى .

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْظِرْ إِلَيَّ بِعَيْنِكَ الرَّحِيمَةِ نَظْرَةَ تَكُونُ لِي فِيهَا الْخَيْرَةُ ، وَمَعَهَا الْمَغْفِرَةُ وَالرِّضْوَانُ ، وَأَعْتِقْنِي مِنَ النَّارِ ، وَأَنْقِذْنِي مِنَ النَّارِ ، وَفُتِّكْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ ، وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ يَا رَحْمَنُ ، وَزَوِّجْنِي مِنَ الْحُورِ الْعِينِ ، وَوَقِّفْنِي لِمَا يُرْضِيكَ عَنِّي ، وَطَهِّرْنِي مِنَ الذُّنُوبِ ، وَطَهِّرْ قَلْبِي مِنَ الذَّنْبِ ، وَطَهِّرْ جَسَدِي مِنَ الدَّنَسِ ، وَعَيْنِي مِنَ الْخِيَانَةِ ، وَصَدْرِي مِنَ الْوَسْوَاسِ وَالْحَرَجِ ، وَلَا تُخْرِجْنِي مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا وَأَنْتَ عَنِّي رَاضٍ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَارزُقْنِي رِزْقًا وَاسِعًا حَلَالًا طَيِّبًا ، صَبَا صَبَا ، هَنِينًا مَرِينًا عَفِيًّا دَارًا عَاجِلًا سَيِّحًا سَيِّحًا (2)

سَرِيعًا وَشَكَا ، تُغْنِينِي عَنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ ، وَتَصُونُنِي بِهِ عَمَّنْ سِوَاكَ ، وَسَهِّلْ لِي مِنْ أَمْرِي مَا قَدْ عَسَرَ ، وَأَصْلِحْ لِي مَا فَسَدَ .

يَا لَطِيفُ ، يَا لَطِيفُ ، يَا لَطِيفُ ، أَسَدُ تَلَطَّفُ اللَّهُ-اللَّطِيفَ لِمَا أَحَافُ وَأَحْدَرُ تَعْسِيرُهُ أَنْ تُيسِّرَ ، يَا مَنْ الْعَسِيرُ عَلَيْهِ سَهْلٌ يَسِيرٌ ، أَسْأَلُكَ بِحَفِيِّ لُطْفِكَ ، وَبِمُحَمَّدٍ حَبِيبِكَ وَبِآلِهِ

ص: 100

1- . سورة شوري ، آيه 40 .

2- . خ ل : سَحَا سَحَا .

الطَّيِّبِينَ صَدَّقْتِكِ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَلْطَفَ لِي بِطُفْرِكَ اللَّطِيفِ الْخَفِيِّ، وَتَفْضَلَ عَلَيَّ بِرَحْمَتِكَ وَجُودِكَ، وَتَوَحَّدَنِي بِنَظْرِكَ وَنَصْرِكَ، وَتَجْعَلَنِي مِمَّنْ رَضِيَتْ عَنْهُ فَأَرْضِيَتْهُ، وَتَوَكَّلَ عَلَيْكَ فَكَفَيْتَهُ، وَسَأَلَكَ فَأَسْعَفْتَهُ، وَأَمَّا لَكَ فَكُنْتَ عِنْدَ أَمَلِهِ .

يَا تَيْتِي يَا رَجَائِي، يَا عُدَّتِي يَا كَهْفِي، يَا سَدِيدِي يَا سَدَنَدِي يَا مُعْتَمَدِي يَا مُنْزَعِي، يَا مَنْ هُوَ وِلِيِّي فِي كُلِّ شِدَّةٍ، وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ فِي كُلِّ كُرْبَةٍ، وَذُخْرِي وَذَخِيرَتِي فِي كُلِّ نَائِبَةٍ وَضُرُورَةٍ، وَعُدَّتِي وَعِيَادِي مِنْ كُلِّ مَرَضٍ وَعِلَّةٍ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَهَبْ لِي وَلِوَالِدِي وَلِوَالِدِي وَذَوِي عِنَايَتِي، أَلْعَافِيَةَ الشَّافِيَةَ الْكَافِيَةَ الدَّائِمَةَ التَّامَّةَ السَّابِغَةَ الْكَامِلَةَ، وَأَدْمِهَا لَنَا، وَأَنْشُدْهَا عَلَيْنَا، وَأَمْسَحْ عَلَيْنَا بِيَدِكَ يَدِ الْعَافِيَةِ، وَهَبْ لَنَا عَافِيَةً فِي أَثَرِ عَافِيَةِ مُتَّصِلَةٍ بِعَافِيَةِ، عَافِيَةٍ تَسْتَمِلُ عَلَيَّ عَافِيَةَ تَحِيْطُ الْعَافِيَةَ، عَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَعَافِيَةَ فِي الْآخِرَةِ، عَافِيَةَ شَافِيَةَ كَافِيَةَ تَامَّةَ دَائِمَةً مُتَّابِعَةً مُتْرَادِفَةً مُتَّصِلَةً مُتْرَاكِمَةً مُتَضَاعِفَةً مُتَوَالِيَةً، يَا وَهَّابُ يَا كَرِيمُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَفْضِلْ عَنِّي الدِّينَ، وَخَلِّصْنِي مِنْ أَذَاهِ وَبَلِيَّتِيهِ، وَسَهِّلْ لِي الْخُرُوجَ إِلَى كُلِّ ذِي حَقٍّ مِنْ حَقِّي، وَتَحَمَّلْ عَنِّي يَا مَوْلَايَ مَظَالِمَ عِبَادِكَ وَتَبِعَاتِهِمْ، وَهَبْ لِي مَا بَيْنِي وَبَيْنَكَ، وَاسْتَوْهَبْ لِي مَا بَيْنِي وَبَيْنَ خَلْقِكَ، يَا مَنْ لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهُ، وَلَا يَبِيدُ مَا عِنْدَهُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَجُدْ لِي بِمَا لَا يَنْقُصُكَ، وَاعْفُ لِي عَمَّا لَا يَضُرُّكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَآكُفْنِي مَوْوَنَهُ مَنْ يُعَادِينِي، وَيَبْغِينِي وَيَكِيدُونِي، وَيُخْلِفُونِي مِمَّا لَا عِلْمَ لِي بِهِ، وَبِمَا أَنَا فِي غَفْلَةٍ عَنْهُ، وَخُذْهُ مِنْ مَأْمَنِهِ، وَمِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ، وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ، وَلَا تَمْهَلْهُ لِحُظَّةٍ وَلَا طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَارْزُقْنِي الْحَجَّ إِلَى بَيْتِكَ الْحَرَامِ، وَزِيَارَةَ قَبْرِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي عَامِي هَذَا وَفِي كُلِّ عَامٍ مَا أَبْقَيْتَنِي، فِي يُسْرِ مِنْكَ

وَعَافِيهِ ، فِي سِعَةِ رِزْقٍ وَكَفَايَةِ وَخَيْرٍ وَسَعَادَةٍ وَسَلَامَةٍ وَغِنَطَةٍ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَانْشُرْ عَلَيَّ رَحْمَتَكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ مَغْفِرَتِكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ سَعَتِكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رِزْقِكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ غِنَاكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ تَوْفِيقِكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ تَيْسِيرِكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ عِصْمَتِكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ عَفْوِكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ عَافِيَتِكَ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ جَوَامِعِ الْخَيْرِ وَالْبَرَكَاتِ وَالسَّعَادَاتِ وَالْمَعُونَاتِ وَالْكَفَايَاتِ وَالْوَقَايَاتِ ، وَالْأَرْزَاقِ الدَّارَةِ مِنْ خَزَائِنِكَ الْوَاسِعَاتِ .

وَأَعْلِقْ عَنِّي أَبْوَابَ الشُّرُورِ وَالْإِثْمِ ، وَالْأَحْلَامِ وَالْأَسَمِ قَامِ ، وَالْأَثْرَامِ وَالْأَمْرَاضِ ، وَالْعِلَلِ وَالْعَاهَاتِ ، وَالْأَفَاتِ وَالْبَلِيَّاتِ ، وَاللَّوْازِبِ وَالْمَصَائِبِ ، وَالْمُهَمَّاتِ وَالسَّدَائِدِ ، وَالْكَرْبَاتِ وَالرَّزِيَّاتِ ، وَالْفَجِيعَاتِ وَالْحَادِثَاتِ وَالْأَذْيَاتِ ، وَالْهَمُومِ وَالْغُمُومِ ، وَالْفَقْرَ وَالْغَدْرَ وَالْمَكْرَ ، وَالْخَتَرَ وَالْكَفْرَ وَعَذَابَ الْقَبْرِ ، وَبَلِيَّةَ أَعْدَمَ عَلَيْهَا الصَّبْرَ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ قَدْ أَمَلْتُكَ يَا مَوْلَايَ فَلَا تُخَيِّبْنِي ، وَرَجَوْتُكَ فَلَا تُقْطِعْ رَجَائِي ، وَدَعَوْتُكَ يَا إِلَهِي فَلَا تَرُدِّ دُعَائِي ، وَابْتَهَلْتُ إِلَيْكَ فَلَا تُعْرِضْ عَنِّي يَا مُعْتَمِدِي ، وَتَقَرَّبْتُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ ، صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ ، فَاقْضِ حَوَائِجَنَا صَغِيرَهَا وَكَبِيرَهَا ، مَا ذَكَرْتُهُ أَوْ نَسِيتُهُ مِنْهَا ، مَا قَصَدْتُهُ أَوْ سَهَوْتُ عَنْهُ ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ ، وَجَمِيعَ مَا أَنْتَ أَحْصَى لِقَدْرِهِ (1) ، وَأَنْتَ أَحْصَى لِدُنُوبِي مَتَى .

فَاغْفِرْهَا لِي يَا إِلَهِي ، إِنَّ دُنُوبِي كَثِيرَةٌ ، وَأَفْعَالِي سَدِيقَةٌ ، وَجَرَائِرِي وَأَجْرَامِي عَظِيمَةٌ ، وَإِقْدَامِي وَاجْتِرَائِي أَكْثَرُ مِنْ أَنْ يُحْصَى أَوْ يُعَدَّ أَوْ يُذَكَّرَ أَوْ يُنْشَرَ ، وَاعْتِمَادِي يَا سَيِّدِي عَلَى عَفْوِكَ ، وَعَلَى مَا وَعَدْتَهُ بِهِ مِنْ فَضْلِكَ .

ص: 102

فَأَنْتَ يَا سَيِّدِي قُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ «يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ» (1)، فَأَغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَحْرَزْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَأَعْلَنْتُ، وَأَخْطَأْتُ وَتَعَمَّدْتُ، وَحَفِظْتُ وَنَسِيتُ، وَعَلِمْتُ وَشَهِدْتُ، وَرَحِمْتِكَ وَسِعَتْ كُلُّ شَيْءٍ وَأَنَا شَيْءٌ، فَلْتَسَعْنِي رَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، مَغْفِرَتِكَ يَا سَيِّدِي أَعْظَمَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ، فَتَفَضَّلْ بِهَا عَلَيَّ .

إِغْفِرْ لِي يَا سَيِّدِي مَا تَبْتُ إِلَيْكَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فِيهِ، وَأَغْفِرْ لِي يَا سَيِّدِي مَا آلَيْتُ عَلَى نَفْسِي أَنْ لَا آتِيَهُ ثُمَّ آتَيْتُهُ، وَتَعَمَّدَ لِي مَا أَكْذَبُ (2) عَلَى نَفْسِي الْأَفْطَاعَ مِنْهُ ثُمَّ لَمْ أَفِ بِهِ، وَاصْفَحْ عَمَّا جَعَلْتُ عَلَى نَفْسِي عِنْدَ الشَّدَائِدِ وَالْعَلَلِ وَالْأَخْطَارِ وَالْإِضْطِرَارِ وَالْمَرَضِ أَنْ لَا أَفْعَلَهُ، فَلَمَّا أَقَلَّتْ وَأَنْهَضَتْ وَعَافَيْتْ وَأَتَمَمْتَ لَمْ يَكُنْ مِنِّي وَفَاءً بِهِ .

يَا غَافِرَ الذَّنْبِ، يَا سَاتِرَ الْعُيُوبِ، يَا كَاشِفَ الضُّرِّ عَنِ الْيُوبِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاكْشِفْ ضُرِّي بِرَحْمَتِكَ، وَأَقِلْ عَثْرَتِي بِعِزَّتِكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ لِي فِي نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَالِدِي وَوَالِدَتِي وَمَنْ يَعْنِينِي أَمْرَهُ وَيُخْصِنِي (3) الْبَرَكَهَ التَّامَّةَ، وَكُنْ لِي وَلَهُمْ رَاحِمًا وَوَلِيًّا وَحَافِظًا وَنَاصِرًا وَرَازِقًا وَمُعِينًا، وَاجْعَلْنِي فِي وَدَائِعِكَ وَأَمَانِكَ وَحِرْزِكَ وَحِرَاسَتِكَ وَصِيَانَتِكَ، وَخَيْرِ مَا جَرَتْ بِهِ الْمَقَادِيرُ مِنْ عِنْدِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَمَا قَسَمْتُ لِي مِنْ قِسْمٍ، أَوْ رَزَقْتَنِي مِنْ رِزْقٍ، فَاجْعَلْهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاسِدًا مَبَارَكًا، قَرِيبَ الْمَطْلَبِ، سَهْلَ الْمَأْخِذِ، فِي يُسْرِ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ، وَسَلَامَةٍ وَسَعَادَةٍ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَوَسِّعْ رِزْقِي أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، وَنَمِّرْهُ وَوَفِّرْهُ، وَلَا تُكِدِّدْهُ وَلَا تُعَسِّرْهُ، وَسَهِّلْهُ وَلَا تُتَكِّدْهُ، وَإِنْ كَانَ فِي أُمَّ الْكِتَابِ عِنْدَكَ أَنِّي شَقِيٌّ أَوْ مَحْرُومٌ أَوْ مُقْتَرٌّ عَلَى رِزْقِي، فَامْحُ مِنْ أُمَّ الْكِتَابِ شِقَائِي وَحِرْمَانِي

ص: 103

-1

-2. خ ل : ما أَكْتُبُ .

-3. خ ل : وَيُهْمُنِي .

وَإِقْتَارِي، وَاکْتَبْنِي عِنْدَكَ سَعِيدًا، مُوقِّفًا لِلْخَيْرِ، مُوسِعًا عَلَيَّ فِي رِزْقِي، فَإِنَّكَ قُلْتَ وَأَنْتَ أَصْدَقُ الْقَائِلِينَ «يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ» (1).

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ، وَارْحَمْهُمَا كَمَا رَيَّيَانِي صَدِّغِيَا، وَجَازِهِمَا عَنِّي بِأَلَاءِ حَسَانِ إِحْسَانَا، وَبِالسَّيِّئَاتِ غُفْرَانَا، وَنَضَّرْ وُجُوهَهُمَا، وَأَلْحِقْهُمَا بِبَنِيهِمَا نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَآلِهِ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ، وَاسْقِهِمَا بِكَأْسِهِ مَسْرَبًا مَاءَ عَذْبَا رَوِيَا سَائِعًا هَنِيئًا، لَا- ظَمًا بَعْدَهُ أَبَدًا، وَبَيِّضْ وُجُوهَهُمَا يَوْمَ تَبْيَضُّ فِيهِ الْوُجُوهُ، وَأَعْلِهِمَا وَأَعْطِهِمَا مُنِيَّتَهُمَا وَكِتَابَهُمَا بِأَيْمَانِهِمَا، وَمَحِّصْ عَنْهُمَا سَيِّئَاتِهِمَا، وَضَاعِفْ لَهُمَا حَسَنَاتِهِمَا.

وَكُنْ أَنْتَ يَا سَيِّدِي لَهُمَا، فَإِنَّهُمَا فَقِيرَانِ إِلَى رَحْمَتِكَ، مُحْتَاجَانِ إِلَى عَفْوِكَ، مُضْطَرَّانِ إِلَى غُفْرَانِكَ، أَدْخِلْ قُبُورَهُمُ الضِّيَاءَ وَالنُّورَ، وَالْفَرَحَ وَالسُّرُورَ، وَالسَّعَةَ وَالْحُبُورَ، وَلَا تُؤَاخِذْهُمَا بِقَبِيحِ كَانٍ مِنْهُمَا، وَاجْعَلْهُمَا مِنْ أَهْلِ جَنَّتِكَ جَنَّاتِ النَّعِيمِ، وَأَحِلَّهُمَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِ لِمِكَ، لَا يَمَسُّهُمَا فِيهَا نَصَبٌ، وَلَا يَمَسُّهُمَا فِيهَا لُغُوبٌ، وَأَجْرُهُمَا مِنَ الْعَذَابِ، وَأَعْتَقَهُمَا مِنَ النَّارِ، وَاجْمَعْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمَا فِي مُسْتَقَرِّ رَحْمَتِكَ، وَفُرْبٍ مِنْ رِضْوَانِكَ وَمَغْفِرَتِكَ.

وَأَفْعَلْ مِثْلَ ذَلِكَ بِأَجْدَادِي وَجَدَّاتِي، وَأَعْمَامِي وَعَمَّاتِي، وَأَخْوَالِي وَخَالَاتِي، وَأَوْلَادِي وَأُمَّهَاتِ أَوْلَادِي، وَمَعَارِفِي وَجِيرَانِي، وَمَنْ أَحَبَّنِي وَرَبَّانِي وَخَدَمَنِي، مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، وَمُجِبِّي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَإِذَا صِدْرْتُ إِلَى دَارِ الْبَلِي، وَنَسَيْتُنِي أَهْلُ الدُّنْيَا، وَلَمْ يَكُنْ لِي زَائِرٌ وَلَا ذَاكِرٌ، فَكُنْ أَنْتَ يَا سَيِّدِي مُونِسِي وَذَاكِرِي، وَالنَّاظِرِ إِلَيَّ، وَالرَّاحِمِ لِي، وَالْغَافِرِ لِدُنْبِي، وَالصَّافِحِ عَنِّ خَطِيئَاتِي، وَالْمُنَوِّرِ لِحُفْرَتِي،

ص: 104

وَالسَّاتِرِ لِي ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاجْعَلِ الْمَوْتَ خَيْرَ غَائِبٍ أَنْتَظِرُهُ ، وَالْقَبْرَ خَيْرَ بَيْتٍ سَكَنْتُهُ ، وَلِقْنِي حُجَّتِي عِنْدَ خُرُوجِ رُوحِي ، وَسَهْلَ هَلِّ عَلَيَّ فِرَاقِ الدُّنْيَا ، وَأَرِنِي قَبْلَ خُرُوجِ رُوحِي مَا تَقَرُّ بِهِ عَيْنِي ، وَاجْعَلْ مَلَكَ الْمَوْتِ عَلَيْهِ السَّلَامُ شَفِيعًا رَفِيقًا لِي ، وَعَلَيَّ مُتَحَنِّنًا مُتَعَطِّفًا ، وَبِي رُتُوفًا رَحِيمًا .

وَأَرِنِي يَا سَيِّدِي مَلَائِكَةَ الرَّحْمَةِ وَالْبُشْرَى بِالْمَغْفِرَةِ بِمَا تَكُونُ بِهِ عَيْنِي قَرِيرَةً ، وَنَفْسِي إِلَيْهِ تَائِقَةً سَاكِنَةً ، وَجَوَارِحِي بِهِ مُطْمَئِنَّةً ، قَبْلَ فِرَاقِ الدُّنْيَا ، وَسَهْلَ هَلِّ عَلَيَّ الْمُسَاءَلَةَ ، وَادْفَعْ عَنِّي الصَّعْطَةَ ، وَاجْعَلْ لِي فِي قَبْرِ الثُّورِ وَالرَّحْمَةِ ، وَاجْعَلْ مُنْقَلَبِي أَطْيَبَ مُنْقَلَبٍ ، وَقَبْرِي أَفْسَحَ قَبْرٍ ، وَأَقْلَبْنِي إِلَى رِضْوَانِكَ وَالْجَنَّةِ ، وَلَا تَجْعَلْنِي حَطْبًا لِلنَّارِ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَمَا ذَكَرْتُهُ مِنْ حَوَائِجِي ، أَوْ نَسِيْتُهُ أَوْ حَفِظْتُهُ أَوْ أَهْمَلْتُهُ ، نَطَقَ بِهِ لِسَانِي أَوْ لَمْ يَنْطِقْ ، فَأَقْضِهِ لِي ، وَتَفَصَّلْ بِهِ عَلَيَّ ، وَأَرِنِي فِي نَوْمِي مِنْ عِلَامَاتِ إِبْرَاهِيمَ ، وَتَبَاشِيرِ قَبُولِكَ وَإِقْبَالِكَ ، مَا أَعْتَبْتُ بِهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَارْزُقْنِي التَّوْبَةَ قَبْلَ الْمَوْتِ ، وَالْعِصْمَةَ وَالطَّهَارَةَ مِنَ الذُّنُوبِ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ، وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً ، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَوَقِّفْنِي لِلْحَمْدِ عَلَى نِعَمِكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ ، وَالشُّكْرِ لِإِحْسَانِكَ الَّذِي أَسَّيْتَهُ إِلَيَّ ، وَالْأَقْبَالَ عَلَى تَحْمِيدِكَ وَتَمْجِيدِكَ وَتَكْبِيرِكَ وَتَسْبِيحِكَ وَتَقْدِيسِكَ وَتَهْلِيلِكَ وَتَعْظِيمِكَ فِي كُلِّ وَقْتٍ ، وَالرِّضَا بِقَضَائِكَ وَقَدْرِكَ إِذَا قَضَيْتَ وَقَدَّرْتَ ، وَالصَّبْرَ عَلَى بَلَائِكَ وَمِحْنِكَ إِذَا ابْتَلَيْتَ وَامْتَحَنْتَ ، وَالتَّسْلِيمَ عِنْدَ حَتْمِكَ إِذَا حَتَمْتَ وَأَمَرْتَ ، وَرَضْنِي بِقَضَائِكَ .

وَبَارِكْ لِي فِي فَضْلِكَ وَعَطَائِكَ ، وَسَهِّلْ لِي حُلُولَ دَارِ جَنَّتِكَ ، وَأَذْهِبْ عَنِّي الْحَزْنَ بِفَضْلِكَ ، وَجَنِّبْنِي مَعْصِيَتَكَ ، وَأَعِزَّنِي مِنَ التَّعَرُّضِ لِمَا يُسْخِطُكَ ، وَيُبَاعِدُنِي

مِنْ رِضْوَانِكَ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاحْفَظْنِي وَاحْفَظْ عَلَيَّ ، وَاحْرُسْ نِي وَاحْرُسْ [عَلَيَّ] ، وَاكْفُنِي وَاكْفِنِي ، وَاجْعَلْنِي وَأَهْلِي وَوَلَدِي وَمَنْ يَعْنِينِي أَمْرَهُ وَيُخْصِنِي فِي وَدَائِعِكَ الْمَحْفُوظَةِ ، وَصِيَانَتِكَ الْمَكْلُوءَةِ .

أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَبِحَقِّ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ ، وَرُسُلِكَ وَحَمَلَةِ عَرْشِكَ ، وَبِحَقِّ يَسِّ الْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ، وَطِهِ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ ، وَبِحَقِّ الْقَبْرِ الَّذِي نَصَبْتَهُ مِنْ حَبِيبِكَ مُحَمَّدًا صَدِّقًا لِمَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَبِحَقِّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ وَالرُّكْنِ وَالْمَقَامِ ، وَالْأَلَاءِ الْعِظَامِ ، وَبِأَسَدِ مَايِكَ الْحُسَيْنِ الْكَرِيمِ ، وَبِأَسَدِ مَايِكَ الْإِسْمَاعِيلِ الْكَلْبِ ، وَالْأَجَلِّ الْأَكْرَمِ ، الْمَكْنُونِ الْمَخْرُوجِ ، الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَبْتَ ، وَإِذَا سُبِّحَتْ بِهِ أُعْطِيَتْ وَأَسَدِ عَفْتِ ، وَلَمْ تَرُدَّ سَائِلَكَ .

وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ ، أَوْ تَسَمَّيْتَ بِهِ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ ، أَوْ مَأْثُورٍ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ ، وَمَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ ، وَوَسَّيْتَهُ جِلْمُكَ ، وَأَسَدِ تَقَلَّ بِهِ عَفْوِكَ وَعَرْشُكَ ، وَبِكَ وَلَا شَيْءَ أَعْظَمَ مِنْكَ ، أَنْ تَصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلِهِ ، وَأَنْ تَسْمَعَ دُعَائِي ، وَتُجِيبَ دُعَائِي ، وَتَرْحَمَ تَصَدُّرُوعِي ، وَتَقْبَلَ عَلَيَّ ، وَتَقْبَلَ تَوْبَتِي ، وَتَدِيمَ عَافِيَتِي ، وَتَسْهَلْ قَضَاءَ حَاجَتِي وَدِينِي ، وَتُوسِّعَ عَلَيَّ فِي رِزْقِي ، وَتُصَيِّحَ جِسْمِي ، وَتُطِيلَ عُمْرِي ، وَتَغْفِرَ ذَنْبِي ، وَتُوفِّقَنِي لِمَا يُرْضِيكَ ، وَتَقْلِبَنِي إِلَى رِضْوَانِكَ وَالْجَنَّةِ بِرَحْمَتِكَ ، وَتُعْتَقِنِي مِنَ النَّارِ بِجُودِكَ ، وَتَكْفِينِي كُلَّ مُهِمٍّ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بِكَرَمِكَ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَذَلِكَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ (1).

و اگر تواند این دعا را در سجده آخر نماز کامله بخواند و الا بعد از نماز بخواند:

ص: 106

اللَّهُمَّ إِنِّي [أَسْأَلُكَ (1)] بِالْمُمَاسَّةِ الَّتِي لَا تَتَزَعَّعُ، إِلَّا صَدَّقْتَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَغَفَرْتَ لِي ذَنْبِي، وَعَزَمْتَ عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِي، وَأَسْأَلُكَ بِالَّذِي نَظَرَ بِهِ مُوسَى إِلَى نُورِكَ، وَلَمْ يَسْتَطِعِ النَّظَرَ إِلَيْكَ لِجَلَالِكَ وَهَيْبَتِكَ، إِلَّا صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَغَفَرْتَ لِي ذَنْبِي، وَعَزَمْتَ عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِي .

وَأَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي أَنْزَلْتَ بِهَا الصَّخْرَةَ بَعْدَ نُورِكَ، فَانْشَقَّتْ لِاعْتِرَازِكَ عَنْ قَدْرِكَ بِلَحْظٍ، أَوْ وَهْمٍ أَوْ فِكْرٍ أَوْ رَوِيٍّ بَعْلِمٍ أَوْ عَقْلِ، تَعَالَيْتَ عَنْ ذَلِكَ عُلُوًّا كَبِيرًا، إِلَّا صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَغَفَرْتَ لِي ذَنْبِي، وَعَزَمْتَ عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِي .

وَأَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي نَظَرْتَ بِهَا إِلَى سَائِرِ الْجِبَالِ، فَتَصَدَّعَتْ لِكِبْرِيَاءِ عَظَمَتِكَ أَفْطَارُهَا، إِلَّا صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَغَفَرْتَ لِي ذَنْبِي، وَعَزَمْتَ عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِي .

وَأَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي نَظَرْتَ بِهَا إِلَى أَعْوَارِ الْبِحَارِ فَمَا جَتَّ، وَتَقَلَّبَتْ بِأَمْوَاجِهَا، إِلَّا صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَغَفَرْتَ لِي ذَنْبِي، وَعَزَمْتَ عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِي .

يَا كَفِيلَ الْكُفْلَاءِ كَفَّلْتَنِي نَفْسِي حَيْثُ مَا تَوَجَّهْتُ، فَاحْفَظْنِي يَا خَيْرَ لِي مِنْ أَبِي وَأُمِّي، وَكَفَّلْتَنِي أَبِي وَأُمِّي حَتَّى تَحْفَهُمَا بِنُورِكَ، وَتُوقِّعَهُمَا لِطَاعَتِكَ، وَتُنَجِّيهُمَا مِنْ عَذَابِكَ، وَكَفَّلْتَنِي ذُنُوبِي وَذُيُونَ خَلْقِكَ عَلَيَّ حَتَّى تَقْضِيَهَا جَمِيعَهَا عَنِّي، وَتُخَلِّصَنِي مِنْ عِظَمِ تَبِعَاتِهَا، وَأَمَانَاتِي حَتَّى تُؤَدِّيَهَا، وَحَاجَاتِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ حَتَّى تَقْضِيَهَا، وَتَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي، وَتُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ .

يَا مُحْتَمِلًا لِعِظَائِمِ الْأُمُورِ، يَا مُنْتَهَى هَمِّ الْمُهْمُومِ، وَيَا كَاشِفَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ، يَا رَبَّنَا الْعَظِيمِ شَأْنُهُ، حَسْبُنَا أَنْتَ، إِنَّكَ رَبُّنَا، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، إِذَا أَرَدْتَ شَيْئًا تَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ، أَسْأَلُكَ بِهَذَا الدُّعَاءِ، وَبِهَذِهِ الْأَسْمَاءِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ

ص: 107

تَقْضِي لِي حَاجَاتِي ، وَتُفَرِّجَ عَنِّي وَعَنْ جَمِيعِ إِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
النَّبِيِّ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ . (1)

مترجم گوید : این دعاهاى طولانى ، مخصوص روايت سيّد بن طاووس است ، و در روايت ديگران نيست ، و بدون اين دعاها به عمل مى
توان آورد ، و سيّد و شيخ و ديگران نمازهاى ديگر ذكر کرده اند كه فقير سند آنها را چون معتبر نمى دانستم ترك كردم .

ص: 108

1- . جمال الأسبوع : 201 .

و مشهور میان علما آن است که بیست رکعت است و گویا همان شانزده رکعت نافله ظهر و عصر است که چهار رکعت بر آن افزوده شده است؛ یا برای فضیلت روز جمعه چنانچه از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است، یا برای متفرق گردانیدن چنانچه ابن بابویه گفته است. (1)

و بدان که در این نافله چند خلاف هست:

اول آن که: اکثر علما را اعتقاد آن است که جمیع نافله را پیش از زوال باید کرد، و بعضی گفته اند شش رکعت آن را میان جمعه و عصر باید کرد و اکثر اخبار بر آن دلالت دارد، و ظاهراً مخیر باشد و هر دو خوب باشد. (2)

دوم: در عدد رکعات است و اکثر علما بیست رکعت گفته اند و از بعضی روایات بیست و دو رکعت ظاهر می شود، چنانچه شیخ مفید علیه الرحمه به آن قائل شده است، و از بعضی روایات شانزده رکعت ظاهر می شود.

سوم: در کیفیت تفریق است و در آن نیز در اخبار و اقوال اختلاف بسیار هست و مشهور آن است که شش رکعت را وقتی می کند که آفتاب پهن شود

ص: 109

1- . فقه الرضا علیه السلام: 12، بحار الأنوار: 90/23، علل الشرایع: 266.

2- . وسائل الشیعه اسلامیّه: 5/22 باب استحباب تقدیم نوافل الجمعه علی الزوال ...

و شش رکعت را وقت چاشت و شش رکعت را نزدیک به زوال و دو رکعت را بعد از زوال پیش از فریضه (1).

و بعضی گفته اند که شش رکعت اول را در وقت چاشت می کند و شش رکعت دوم را نزدیک به زوال و دو رکعت را در اول زوال و شش رکعت را بعد از فریضه ، و بر این نحو احادیث صحیحه وارد شده است .

و ابن جنید و شیخ مفید علیهما الرحمه بیست رکعت را به روش مشهور قائل شده اند و دو رکعت بعد از عصر اضافه کرده اند که بیست و دو رکعت باشد .

چنانچه در حدیث صحیح از حضرت امام رضا علیه السلام وارد شده است که : شش رکعت را در بامداد بکن ، و شش رکعت را بعد از آن یعنی به فاصله ، و شش رکعت را بعد از آن ، و دو رکعت را بعد از زوال ، و دو رکعت بعد از عصر (2) ، و ظاهرا همه خوب است .

و بسیاری از احادیث دلالت می کند بر آن که دو رکعت زوال را وقتی می کند که مشتبه باشد که زوال شده است یا نه ، چنانچه شیخ مفید گفته است و ظاهرا این اولی و احوط باشد .

و ابن بابویه رحمه الله گفته است که همه را باهم پیش از زوال و میان دو نماز و بعد از عصر می توان کرد و چون با هم کند شانزده رکعت می کند ؛ زیرا که زیادتی چهار رکعت برای تفریق است چنانچه در فقه الرضا علیه السلام وارد شده است و ظاهرا به این عمل توان کرد .

و دعاهای بسیار در عقیب این نوافل وارد شده است به طرق مختلفه و هر یک را جدا ایراد می نمایم که به هر روایت که خواهد و میسر باشد عمل نماید .

ص: 110

1- . جامع الأحادیث کتاب العروس : 161 ، مستدرک الوسائل : 6/20 .

2- . تهذیب الأحکام : 3/246 .

شیخ طوسی و سید بن طاووس و دیگران رضی الله عنهم روایت کرده اند که حضرت امام زین العابدین علیه السلام در خلال رکعات نافله روز جمعه این دعاها را به این ترتیب می خواندند: بعد از دو رکعت اول:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحُرْمَةِ مَنْ عَاذَ بِكَ مِنْكَ، وَلِجَأِ إِلَى عِزِّكَ، وَاعْتَصَمَ بِحَبْلِكَ، وَلَمْ يَتَّقِ إِلَّا بِكَ، يَا وَهَبَ الْعَطَايَا، يَا [مَنْ] سَمِيَ نَفْسَهُ مِنْ جُودِهِ الْوَهَّابِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَالِيهِمْ، وَعَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا، وَارْزُقْنِي حَلَالًا طَيِّبًا مِمَّا شِئْتُمْ، وَأَتَى شِئْتُمْ، وَكَيْفَ شِئْتُمْ، فَإِنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا مَا شِئْتَ حَيْثُ [شِئْتَ] كَمَا شِئْتَ. (1)

زیادتی این دعا به روایت دیگر: اللَّهُمَّ قَلْبِي يَرْجُوكَ لِسَعَةِ رَحْمَتِكَ، وَنَفْسِي تَخَافُكَ لِشِدَّةِ عِقَابِكَ، فَاسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُؤْمِنَنِي مَكْرَكَ، وَتُعَافِيَنِي مِنْ سَخَطِكَ، وَتَجْعَلَنِي مِنْ أَوْلِيَاءِ طَاعَتِكَ، وَتَفْضَلَ عَلَيَّ بِرَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ، وَتَسُدَّ رَنِي بِسَعَةِ فَضْلِكَ عَنِ التَّدَلُّلِ لِعِبَادِكَ، وَتَرْحَمَنِي بِخَيْبَةِ الرَّدِّ وَسَفْعِ نَارِ الْجَحِيمِ. (2)

پس دو رکعت نماز می کنی و این دعا را می خوانی: اللَّهُمَّ كَمَا عَصَيْتُكَ وَاجْتَرَأْتُ عَلَيْكَ، فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ لِمَا تُبْتُ إِلَيْكَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فِيهِ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا وَابْتُ بِهِ عَلَى نَفْسِي وَلَمْ أَفِ بِهِ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِلْمَعَاصِي الَّتِي قَوَيْتُ عَلَيْهَا بِنِعْمَتِكَ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ مَا خَالَطَنِي مِنْ كُلِّ خَيْرٍ أَرَدْتُ بِهِ وَجْهَكَ، فَإِنَّكَ أَنْتَ أَنْتَ وَأَنَا أَنَا. 3.

زیادتی به روایت دیگر: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَظِّمِ النُّورَ فِي

قَلْبِي ، وَصَغَّرِ الدُّنْيَا فِي عَيْنِي ، وَاحْبِسْ لِسَانِي بِذِكْرِكَ عَنِ النُّطْقِ بِمَا لَا يُرْضِيكَ ، وَاحْرُسْ نَفْسِي مِنَ الشَّهَوَاتِ ، وَاكْفِنِي طَلَبَ مَا قَدَّرْتَ لِي
عِنْدَكَ حَتَّى أَسْتَعْنِيَ بِهِ عَمَّا فِي أَيْدِي عِبَادِكَ . (1)

پس دورکعت دیگر می کنی و این دعا را می خوانی : اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَدْعُوْكَ وَاَسْأَلُكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ ذُو النُّوْنِ اِذْ ذَهَبَ مُعَاذِيْهٖ بَا ، فَظَنَّ اَنْ لَنْ تَقْدِرَ
عَلَيْهِ ، فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحٰنَكَ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ ، فَاِنَّهُ دَعَاكَ وَهُوَ عَبْدُكَ ، وَاَنَا اَدْعُوْكَ وَاَنَا عَبْدُكَ ،
وَسْأَلُكَ وَاَنَا اَسْأَلُكَ ، فَفَرَّجْ عَنِّيْ كَمَا فَرَّجْتَ عَنْهُ .

وَأَدْعُوْكَ اَللّٰهُمَّ بِمَا دَعَاكَ بِهِ اَيُّوْبُ ، اِذْ مَسَّهُ الضَّرُّ فَنَادَى اِنِّيْ مَسَّنِيَ الضَّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ ، فَفَرَّجْتَ عَنْهُ ، فَاِنَّهُ دَعَاكَ وَهُوَ عَبْدُكَ ، وَاَنَا
اَدْعُوْكَ وَاَنَا عَبْدُكَ ، وَسْأَلُكَ وَاَنَا اَسْأَلُكَ ، فَفَرَّجْ عَنِّيْ كَمَا فَرَّجْتَ عَنْهُ .

وَأَدْعُوْكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ يُوْسُفُ ، اِذْ فَرَّقَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اَهْلِهِ وَاِذْ هُوَ فِي السِّجْنِ ، فَفَرَّجْتَ عَنْهُ ، فَاِنَّهُ دَعَاكَ وَهُوَ عَبْدُكَ ، وَاَنَا اَدْعُوْكَ وَاَنَا عَبْدُكَ ،
وَسْأَلُكَ وَاَنَا اَسْأَلُكَ ، فَاسْتَجِبْ لِيْ كَمَا اسْتَجَبْتَ لَهُ ، وَفَرَّجْ عَنِّيْ كَمَا فَرَّجْتَ عَنْهُ .

وَأَدْعُوْكَ اَللّٰهُمَّ وَاَسْأَلُكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ النَّبِيُّونَ فَاسْتَجَبْتَ لَهُمْ ، فَاِنَّهُمْ دَعَوْكَ وَهُمْ عِبِدُكَ ، وَسْأَلُوكَ وَاَنَا اَسْأَلُكَ ، اَنْ تُصَلِّىَ عَلَيَّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَلِ
مُحَمَّدٍ بِاَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَاَنْ تُبَارِكَ عَلَيْهِمْ بِاَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَاَنْ تُفَرِّجَ عَنِّيْ كَمَا فَرَّجْتَ عَنْ اَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَعِبَادِكَ الصَّالِحِيْنَ .

زيادتی به روایت دیگر : اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَلِ مُحَمَّدٍ ، وَاَعِنِّيْ بِالْيَقِيْنِ ، وَاَعِنِّيْ بِالتَّوَكُّلِ ، وَاكْفِنِيْ رُوْعَاتِ القُنُوْطِ ، وَاَفْسَحْ لِيْ فِيْ اِنْتِظَارِ
جَمِيْلِ الصَّنْعِ ، وَاَفْتَحْ لِيْ بَابَ الرَّحْمَةِ اِلَيْكَ ، وَاَلْخَشِيْهِ مِنْكَ ، وَاَلْوَجَلْ مِنَ الذُّنُوْبِ ، وَحَبِّبْ اِلَيَّْ الدُّعَاءَ ، وَصِلْهُ مِنْكَ بِالْاِجَابَةِ .

ص: 112

پس به سجده می روی و در سجود می گویی : سَجَدَ وَجْهِي الْبَالِي الْفَانِي لَوَجْهِكَ الدَّائِمِ الْبَاقِي ، سَجَدَ وَجْهِي مُتَعَفِّرًا فِي التُّرَابِ لِخَالِقِهِ ، وَحَقٌّ أَنْ يَسْجُدَ ، سَجَدَ وَجْهِي لِمَنْ خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ، سَجَدَ وَجْهِي الْحَقِيرُ الدَّلِيلُ لَوَجْهِكَ الْعَزِيزِ الْكَرِيمِ ، سَجَدَ وَجْهِي اللَّئِيمُ الدَّلِيلُ لَوَجْهِكَ الْكَرِيمِ الْجَلِيلِ .

پس سر از سجده برمی داری و این دعا را می خوانی : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلِ الثَّوْرَ فِي بَصَرِي ، وَالْيَقِينَ فِي قَلْبِي ، وَالنَّصِيحَةَ فِي صَدْرِي ، وَذِكْرَكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ عَلَى لِسَانِي ، وَمِنْ طَيِّبِ رِزْقِكَ يَا رَبِّ غَيْرَ مَمْنُونٍ وَلَا مَحْظُورٍ فَارْزُقْنِي ، وَمِنْ ثِيَابِ الْجَنَّةِ فَارْزُقْنِي ، وَمِنْ حَوْضِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَاسْقِنِي ، وَمِنْ مُضَلَّاتِ الْفِتَنِ فَأَجِرْنِي ، وَلَكَ يَا رَبِّ فِي نَفْسِي فَذَلَّلْنِي ، وَفِي أَعْيُنِ النَّاسِ فَعَظَّمْنِي .

وَالْيَا إِلَهِيكَ يَا رَبِّ فَحَبِّبْنِي ، وَبِذُنُوبِي فَلَا تَقْضَ حُنِي ، وَبِسَدِّ رِيَّتِي فَلَا تُخْزِنِي ، وَبِعَمَلِي فَلَا تُبْسِدْ لَنِي ، وَعِضْدَ بَكَ فَلَا تُنْزِلْ بِي ، أَشَدَّ كُؤَالِيكَ غُرْبَتِي ، وَبُعْدَ دَارِي وَطُولَ أَمَلِي ، وَافْتِرَابَ أَجَلِي ، وَقَلَّةَ مَعْرِفَتِي ، فَنِعْمَ الْمُسْتَكِي إِلَيْهِ أَنْتَ يَا رَبِّ ، وَمِنْ شَرِّ الْجِنَّ وَالْأَنْسِ فَسَلِّمْ لِي ، إِلَى مَنْ تَكَلَّمْتَنِي يَا رَبِّ الْمُسْتَضْعَفِينَ ، إِلَى عَدُوِّ مَلَكَّتُهُ أَمْرِي ، أَوْ إِلَى بَعِيدٍ فَيَجْهَمَنِي .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَعِيشَةِ مَعِيشَةً أَقْوَى بِهَا عَلَى جَمِيعِ حَاجَاتِي ، وَأَتَوَصَّلُ بِهَا إِلَيْكَ فِي حَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي آخِرَتِي ، مِنْ غَيْرِ أَنْ تُتْرَفَنِي فِيهَا فَأَطْغِي ، أَوْ تُقْتِرَهَا عَلَيَّ فَأَشْقِي ، وَأَوْسِعْ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ رِزْقِكَ ، وَأَفْضِ عَلَيَّ مِنْ حَيْثُ شِئْتُمْ مِنْ فَضْلِ لَيْكَ ، وَأَنْشُرْ عَلَيَّ مِنْ رَحْمَتِكَ ، وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْ بَرَكَاتِكَ نِعْمَةً مِثْلَ سَابِعَةِ وَعَطَاءٍ غَيْرِ مَمْنُونٍ ، وَلَا تَسُدَّ عَلَيَّ عَنْ شُكْرِ نِعْمَتِكَ عَلَيَّ بِإِكْتَارٍ مِنْهَا ، تُلْهِينِي عَجَائِبُ بَهْجَتِهِ ، وَتَقْتِنُنِي زَهْرَاتُ نَظَرَتِهِ ، وَلَا بِإِقْلَالٍ عَلَيَّ مِنْهَا فَيَقْصُرُ بِعَمَلِي كُدُّهُ ، وَيَمْلَأُ صَدْرِي

هَمُّهُ ، وَأَعْطِنِي مِنْ ذَلِكَ يَا إِلَهِي غِنَى عَنْ شِرَارِ خَلْقِكَ ، وَبَلَاغًا أَنَالُ بِهِ رِضَاكَ .

وَأَعُوذُ بِكَ يَا إِلَهِي مِنْ شَرِّ الدُّنْيَا وَشَرِّ أَهْلِهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا ، وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا لِي سِجْنًا ، وَلَا فِرَاقَهَا عَلَيَّ حُزْنًا ، أَجْرِنِي مِنْ فِتْنَتِهَا مَرْضِيًّا عَنِّي ، مَقْبُولًا فِيهَا عَمَلِي إِلَى دَارِ الْحَيَوَانِ وَمَسَاكِنِ الْأَخْيَارِ ، وَأَبْدِلْنِي بِالدُّنْيَا الْفَانِيَةِ نَعِيمَ الدَّارِ الْبَاقِيَةِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَزْلِهَا وَزَلْزَالِهَا ، وَسَطَوَاتِ سُلْطَانِهَا ، وَمِنْ شَرِّ شَيَاطِينِهَا ، وَبَعِي مَنْ بَعِيَ عَلَيَّ فِيهَا .

اللَّهُمَّ مَنْ كَادَنِي فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَكَذِّهْ ، وَمَنْ أَرَادَنِي فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَرِدْهُ ، وَفُلَّ عَنِّي حَدًّا مَنْ نَصَبَ لِي حَدَّهُ ، وَأَطْفِئْ عَنِّي نَارَ مَنْ شَبَّ لِي وَفُودَهُ ، وَاكْفِنِي هَمًّا مَنْ أَدْخَلَ عَلَيَّ هَمَّهُ ، وَأدْفَعْ عَنِّي شَرَّ الْحَسَدِ ، وَأَعْصِبْ مَنِي مِنْ ذَلِكَ بِالسَّكِينَةِ ، وَاللِّبْسَةَ نِي دِرْعَكَ الْحَصِينَةَ ، وَأَجِنِّي فِي سِتْرِكَ الْوَاقِي ، وَأَصْلِحْ لِي حَالِي لِلْمَّ عِيَالِي ، وَصِدْقِ مَقَالِي بِفِعَالِي ، وَبَارِكْ لِي فِي أَهْلِي وَوَلَدِي وَمَالِي .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَالسَّلَامَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَعَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا ، وَارْزُقْنِي حَلَالًا طَيِّبًا وَسَائِعًا ، مِمَّا شِئْتَ وَأَنْتَ شِئْتَ وَكَيْفَ شِئْتَ ، فَإِنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا مَا شِئْتَ حَيْثُ شِئْتَ كَمَا شِئْتَ .

چون خواهی شش رکعت دوم را به جا آوری ، دو رکعت بکن و بعد از آن این دعا را بخوان : اَسْتَهِدُّ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ ، وَحَدَه لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَاَسْتَهِدُّ اَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، صَلَّيَ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَاَسْتَهِدُّ اَنْ الدِّينَ كَمَا شَرَعَ ، وَاَلْاِسْلَامَ كَمَا وَصَفَ ، وَاَلْقَوْلَ كَمَا حَدَّثَ ، ذَكَرَ اللهُ مُحَمَّدًا وَاَلَّ مُحَمَّدًا بِخَيْرٍ ، وَحَيَّاهُمْ بِالسَّلَامِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، اللَّهُمَّ ارْزُدْ عَلَيَّ جَمِيعَ

خَلَقِكَ مَظَالِمَهُمُ الَّتِي قَبْلِي ، صَدَّغْتَهَا وَكَبَّرْتَهَا ، فِي يُسْرٍ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ ، وَمَا لَمْ تَبْلُغْهُ قُوَّتِي ، وَلَمْ تَسَّعْهُ ذَاتُ يَدِي ، وَلَمْ يَقْوَعْ عَلَيْهِ بَدَنِي ، فَادَّعَى عَنِّي مِنْ جَزِيلٍ مَا عِنْدَكَ مِنْ فَضْلِ لِيكَ ، حَتَّى لَا تُخَلِّفَ عَلَيَّ شَيْئًا مِنْهُ تَنْقُصُهُ مِنْ حَسَنَاتِي ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَعَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا ، وَارْزُقْنِي حَلَالًا طَيِّبًا وَسِدْعًا ، مِمَّا شِئْتَ وَأَنْتَ شِئْتَ وَكَيْفَ شِئْتَ ، فَإِنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا مَا شِئْتَ حَيْثُ شِئْتَ كَمَا شِئْتَ .

زياده بر این به روایت دیگر : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاسَدِّ تَعْمَلْنِي بِطَاعَتِكَ ، وَفَنِّعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَنِي ، وَأَسَدِّبْ نِعَمَكَ عَلَيَّ ، وَهَبْ لِي شُكْرًا تَرْضَى بِهِ عَنِّي ، وَحَمْدًا عَلَى مَا أَلْهَمْتَنِي ، وَأَقْبِلْ بَقَلْبِي إِلَى مَا يَقْرُبُنِي إِلَيْكَ ، وَاشْدِّ غَلْنِي عَمَّا يُبَاعِدُنِي عَنْكَ ، وَأَلْهَمْنِي خَوْفَ عِقَابِكَ ، وَارْجُزْنِي عَنِ الْمُنَى لِمَنَازِلِ الْمُتَّقِينَ بِمَا يُسْخِطُكَ مِنَ الْعَمَلِ ، وَهَبْ لِي الْجِدَّ فِي طَاعَتِكَ .

پس برمی خیزی و دو رکعت دیگر را بجای می آوری ، و بعد از آن این دعا می خوانی : يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ ، وَيَا مَنْ آمَنْ عُقُوبَتُهُ عِنْدَ كُلِّ عَثْرَةٍ ، وَيَا مَنْ يُعْطَى الْكَثِيرَ بِالْقَلِيلِ ، وَيَا مَنْ أَعْطَى الْكَثِيرَ بِالْقَلِيلِ ، وَيَا مَنْ أَعْطَى مَنْ سَأَلَهُ تَحَنُّنًا مِنْهُ وَرَحْمَةً ، وَيَا مَنْ أَعْطَى مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ وَمَنْ لَمْ يَعْرِفْهُ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِهِ تَقْضًا مِنْهُ وَكَرَمًا .

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَعْطِنِي بِمَسْأَلَتِي إِيَّاكَ مِنْ جَمِيعِ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، فَإِنَّهُ غَيْرُ مُنْقُوصٍ مَا أَعْطَيْتَ ، وَرِزْدَنِي مِنْ فَضْلِ لِيكَ ، إِنِّي إِلَيْكَ رَاغِبٌ ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَعَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا ، وَارْزُقْنِي

حَلَالًا طَيِّبًا وَسَاعًا ، مِمَّا شِئْتَ وَأَنْتَى شِئْتَ وَكَيْفَ شِئْتَ ، فَإِنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا مَا شِئْتَ حَيْثُ شِئْتَ كَمَا شِئْتَ .

زيادتی به روایت دیگر : اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ ، وَاَجْعَلْ لِي قَلْبًا طَاهِرًا ، وَّلِسَانًا صَادِقًا ، وَنَفْسًا سَامِيَةً اِلَى نَعِيمِ الْجَنَّةِ ، وَاَجْعَلْنِي بِالتَّوَكُّلِ عَلَیْكَ عَزِيْزًا ، وَبِمَا اَتَوَقَّعُهُ مِنْكَ غَنِيًّا ، وَبِمَا رَزَقْتَنِي قَانِعًا رَاضِيًا ، وَعَلَى رَجَائِكَ مُعْتَمِدًا ، وَإِلَيْكَ فِى حَوَائِجِي قَاصِدًا ، حَتَّى لَا اُعْتَمِدَ اِلَّا عَلَیْكَ ، وَلَا اَتَّقِيَ فِیْكَ اِلَّا بِكَ .

پس دو رکعت ششم را به جا می آوری و این دعا را می خوانی : اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ تَعْلَمُ سِرِّيَّتِي ، فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ ، وَاَقْبَلْ سَيِّدِي وَمَوْلَايَ مَعْدِرَتِي ، وَتَعْلَمُ حَاجَتِي ، فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ ، وَاَعْطِنِي مَسْأَلَتِي ، وَتَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِي ، فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ ، وَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي .

اَللّٰهُمَّ وَمَنْ اَرَادَنِي بِسُوءٍ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ وَاَصْرِفْهُ عَنِّي ، وَاكْفِنِي كَيْدَ عَدُوِّي ، فَإِنَّ عَدُوِّي عَدُوُّ اَلِ مُحَمَّدٍ ، وَعَدُوُّ اَلِ مُحَمَّدٍ عَدُوُّ مُحَمَّدٍ ، وَعَدُوُّ مُحَمَّدٍ عَدُوُّكَ ، فَأَعْطِنِي سُؤْلِي يَا مَوْلَايَ فِى عَدُوِّي عَاجِلًا غَيْرَ اَجَلٍ ، يَا مُعْطِيَ الرَّغَائِبِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ ، وَاَعْطِنِي رَغْبَتِي فِيمَا سَأَلْتُكَ فِى عَدُوِّكَ ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ .

يا اِلهي اِلهها وَاَحَدًا ، لَا اِلهَ اِلَّا اَنْتَ ، صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ ، اَلطَّيِّبِيْنَ الطَّاهِرِيْنَ ، وَاَرِنِي الرَّخَاءَ وَالسُّرُورَ ، عَاجِلًا غَيْرَ اَجَلٍ ، وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ الْمُرْضِيِّيْنَ بِاَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِاَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ .

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ ، وَاَجْعَلْ لِي مِنْ اَمْرِي فَرَجًا وَمَخْرَجًا ، وَاَزْرِؤْنِي حَلَالًا طَيِّبًا وَسَاعًا ، مِمَّا شِئْتَ وَأَنْتَى شِئْتَ وَكَيْفَ شِئْتَ ، فَإِنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا مَا شِئْتَ حَيْثُ شِئْتَ كَمَا شِئْتَ .

زيادتي به روايت ديگر: إِلَهِي ظَلَمْتُ نَفْسِي، وَعَظَمَ عَلَيْهَا إِسْرَافِي، وَطَالَ فِي مَعَاصِيكَ أَنْهَمَاكِي، وَتَكَاثَفَتْ ذُنُوبِي، وَتَظَاهَرَتْ عُيُوبِي، وَطَالَ بِكَ اغْتِرَارِي، وَدَامَ لِلشَّهَوَاتِ اتِّبَاعِي، فَأَذَا الْخَائِبُ إِنَّ لَمْ تَرْحَمْنِي، وَأَنَا الْهَالِكُ إِنَّ لَمْ تَعْفُ عَنِّي، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لِي وَتَجَاوِزْ عَنِّي سَيِّئَاتِي، وَأَعْطِنِي سُؤْلِي، وَآكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي، وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ فَتَعْجِزَ عَنِّي، وَأَنْقِذْنِي بِرَحْمَتِكَ مِنْ خَطَايَايَ، وَأَسْعِدْنِي بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ سَيِّدِي.

و چون خواهی شش رکعت سوم را بکنی دو رکعت بکن و این دعا را بخوان: اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اَنْسُ الْاَنْسِيْنَ لِاَوْدَانِكَ، وَ اَحْصَدَ رُحْمَ لِكِفَايَةِ الْمُتَوَكِّلِيْنَ عَلَيْكَ، تُشَاهِدُهُمْ فِي ضَمَائِرِهِمْ، وَتَطَّلِعُ عَلَى سَرَائِرِهِمْ، وَتُحِيطُ بِمَبَالِغِ بَصَائِرِهِمْ، وَسَرِي لَكَ اللّٰهُمَّ مَكْشُوفٌ، وَاَنَا اِلَيْكَ مَلْهُوفٌ، فَاِذَا اَوْحَشَتْ نِيَّ الْغُرْبَةَ اَنْسَنِي ذِكْرَكَ، وَاِذَا صَبَّتْ عَلَيَّ الْهُمُومُ لَجَأْتُ اِلَى الْاِسْتِجَارَةِ بِكَ، عَلِمَا بِاَنَّ اَذِمَّةَ الْاُمُورِ بِيَدِكَ، وَمَصَدَّرَهَا عَنْ فَضَائِكَ، خَاضِعًا لِحُكْمِكَ.

اَللّٰهُمَّ اِنْ عَمِيْتُ عَنْ مَسْأَلَتِكَ اَوْ فَهَيْتُ عَنْهَا، فَلَسْتُ بِبِدْعٍ مِنْ وِلَايَتِكَ، وَلَا بِبُوتِرٍ مِنْ اَنَاةِكَ. اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ اَمَرْتَ بِدُعَائِكَ، وَصَدَّ جَمِيَّتَ الْاِجَابَةِ لِعِبَادِكَ، وَلَنْ يَخِيْبَ مَنْ فَرَغَ اِلَيْكَ بِرَغْبَتِهِ، وَفَصَدَّ اِلَيْكَ بِحَاجَتِهِ، وَلَمْ تَرْجِعْ يَدَ طَالِبِهِ، صِفْرًا مِنْ عَطَائِكَ، وَلَا خَالِيَةً مِنْ نُحْلِ هِبَاتِكَ، وَاَيُّْ رَاحِلٍ اَمَّكَ فَلَمْ يَجِدْكَ قَرِيْبًا، اَوْ وَاوَدَّ وَفَدَّ اِلَيْكَ فَاَفْتَطَعْتُهُ عَوَائِقُ الرَّدِّ دُونَكَ، بَلْ اَيُّْ مُسْتَجِيرٍ بِفَضْلِكَ لَمْ يَنْلُ مِنْ فَيْضِ جُودِكَ، وَاَيُّْ مُسْتَنْبِطٍ لِمَزِيْدِكَ اَكْدَى دُونَ اسْتِمَاحِهِ سَجَالِ عَطِيَّتِكَ.

اَللّٰهُمَّ وَقَدْ قَصَدْتُ اِلَيْكَ بِحَاجَتِي، وَقَرَعْتُ بَابَ فَضْلِكَ يَدُ مَسْأَلَتِي، وَنَاجَاكَ بِخُشُوعِ الْاِسْتِكَانَةِ قَلْبِي، وَعَلِمْتُ مَا يَحْدُثُ مِنْ طَلِبَتِي قَبْلَ اَنْ يَخْطُرَ بِفِكْرِي اَوْ يَفْعَ فِي صَدْرِي، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَصَلِّ لِي اَللّٰهُمَّ دُعَائِي اِيَّاكَ بِاجَابَتِكَ، وَاَشْفَعْ مَسْأَلَتِي اِيَّاكَ بِنُجْحِ حَوَائِجِي، يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ.

پس دو رکعت دیگر می کنی و می گویی: یا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ، وَأَمَنْ سَخَطَهُ عِنْدَ كُلِّ عَثْرَةٍ، يَا مَنْ يُعْطِي الْكَثِيرَ بِالْقَلِيلِ، يَا مَنْ أُعْطِيَ مِنْ سَأَلِهِ تَحَنُّنًا مِنْهُ وَرَحْمَةً، يَا مَنْ أُعْطِيَ مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ وَلَمْ يَعْرِفْهُ تَفَضُّلاً مِنْهُ وَكَرَمًا، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَعْطِنِي بِمَسْأَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ سُؤْلِي مِنْ جَمِيعِ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ،

فَإِنَّهُ غَيْرُ مُنْقُوصٍ مَا أُعْطِيتَ، وَأَصْرَفَ عَنِّي شَرَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَيَا ذَا الْمَنْنِ وَلَا يَمُنُّ عَلَيْهِ، يَا ذَا الْجُودِ وَالْمَنْنِ وَالطَّوْلِ وَالنَّعَمِ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَعْطِنِي سُؤْلِي، وَاكْفِنِي جَمِيعَ الْمُهَمِّ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

پس دو رکعت دیگر می کنی و می گویی: یا ذَا الْمَنْنِ لَا- مِنْ عَلَيْكَ، يَا ذَا الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، يَا أَمَانَ الْخَائِفِينَ، وَظَهْرَ اللَّاحِظِينَ، وَجَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ، إِنْ كَانَ فِي أُمَّ الْكِتَابِ عِنْدَكَ أُنِّي شَقِيٌّ مَحْرُومٌ، أَوْ مُقْتَرٌّ عَلَى رِزْقِي، فَأَمِّحْ مِنْ أُمَّ الْكِتَابِ شِقَايَ وَحِرْمَانِي وَإِفْتَارَ رِزْقِي، وَاكْتُبْنِي عِنْدَكَ سَعِيدًا مُوقَفًا لِلْخَيْرِ، مُوسَعًا عَلَى فِي رِزْقِي، فَإِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ عَلَى نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، «يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ» (1)، وَقُلْتَ «وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ» (2)، وَأَنَا شَيْءٌ فَلْتَسَعْنِي، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَمَنْ عَلَى بِالتَّوَكُّلِ عَلَيْكَ، وَالتَّسَلُّيمِ لِأَمْرِكَ، وَالرِّضَا بِقَدْرِكَ حَتَّى لَا أَحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ، وَلَا تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ (3).

و سید بن طاووس رضی الله عنه در کتاب «جمال الأسبوع» گفته است که روایت دیگر به ما رسیده است در دعاهاى نوافل جمعه که نزدیک است الفاظ آنها به روایت سابق اما مختصرتر است، آن را نیز ایراد نمودیم برای آن که اگر کسی وقتش تنگ باشد و عمل به آن روایت نتواند نمود، از فضیلت این دعاها محروم نماند.

ص: 118

1- . سوره رعد، آیه 39 .

2-2 . سوره اعراف، آیه 156 .

3- . جمال الأسبوع: 233 - 238، مصباح المتهجد: 351 - 357 .

پس به سند معتبر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است که پدرم حضرت علی بن الحسین علیهما السلام در روز جمعه بیست رکعت نماز می کرد و در مابین صلوات ، این دعوات را به این ترتیب می خواند : چون از دو رکعت اول سلام می گفت ، این دعا را می خواند :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحُزْمِهِ مَنْ عَادَ بِكَ مِنْكَ ، وَلَجَأً إِلَى عِزِّكَ ، وَاعْتَصَمَ بِحَبْلِكَ ، وَلَمْ يَتَّقِ إِلَّا بِكَ ، يَا وَهَّابَ الْعَطَايَا ، يَا مُطَلِقَ الْأَسَارَى ، يَا [مَنْ] سَمَى نَفْسَهُ مِنْ جُودِهِ الْوَهَّابِ ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْمُرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَعَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا ، وَارْزُقْنِي حَلَالًا طَيِّبًا سَائِغًا ، مِمَّا شِئْتَ كَيْفَ شِئْتَ ، وَأَتَى شِئْتَ ، فَإِنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا مَا شِئْتَ .

پس دو رکعت می کرد و می گفت : اللَّهُمَّ فَكَمَا عَصَيْتُكَ وَاجْتَرَأْتُ عَلَيْكَ ، فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ لِمَا تَبَيَّنْتُ إِلَيْكَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فِيهِ ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا وَابَيْتُ بِهِ عَلَى نَفْسِي ثُمَّ لَمْ أَفِ لَكَ بِهِ ، وَلِلْمَعَاصِي الَّتِي قَوَيْتُ عَلَيْهَا بِنِعْمَتِكَ ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ مَا خَالَطَنِي فِي كُلِّ خَيْرٍ أَرَدْتُ بِهِ وَجْهَكَ ، فَأَنْتَ أَتَى ، وَأَنَا أَنَا .

پس دو رکعت می کرد و بعد از سلام می گفت : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلَكَ ذُو التُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا ، فَظَنَّ أَنْ لَنْ تَقْدِرَ عَلَيْهِ ، فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ، فَفَرَّجْتَ عَنْهُ ، فَإِنَّهُ دَعَاكَ وَهُوَ عَبْدُكَ ، وَأَنَا أَدْعُوكَ وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا أَسْأَلُكَ ، فَفَرَّجْ عَنِّي يَا رَبِّ كَمَا فَرَّجْتَ عَنْهُ . وَأَدْعُوكَ اللَّهُمَّ بِمَا دَعَاكَ بِهِ أَيُّوبُ ، إِذْ مَسَّهُ الضَّرُّ فَفَرَّجْتَ عَنْهُ ، فَإِنَّهُ دَعَاكَ وَهُوَ عَبْدُكَ ، وَأَنَا أَدْعُوكَ وَأَنَا عَبْدُكَ ، وَسَأَلَكَ وَأَنَا أَسْأَلُكَ ، فَفَرَّجْ عَنِّي يَا رَبِّ كَمَا فَرَّجْتَ عَنْهُ .

وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ يُوسُفُ ، إِذْ فُرِّقَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَهْلِهِ ، إِذْ هُوَ فِي السِّجْنِ فَفَرَّجْتَ

عَنْهُ ، فَإِنَّهُ دَعَاكَ وَهُوَ عَبْدُكَ ، وَأَنَا أَدْعُوكَ وَأَنَا عَبْدُكَ ، وَسَأَلَكَ وَأَنَا أَسْأَلُكَ ، أَنْ تُصَدِّقَ لِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ بِأَفْضَلِ صَـلَوَاتِكَ ، وَأَنْ تُبَارِكَ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَأَنْ تُفَرِّجَ عَنِّي كَمَا فَرَّجْتَ عَنِ أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ .

پس به سجده می رفت و می گفت: سَجَدَ وَجْهِي الْبَالِي الْفَانِي لَوَجْهِكَ الدَّائِمِ الْبَاقِي الْكَرِيمِ ، سَجَدَ وَجْهِي مُتَعَفِّرًا فِي التُّرَابِ لِخَالِقِهِ ، وَحَقًّا لَهُ أَنْ يَسْجُدَ ، سَجَدَ وَجْهِي لِمَنْ خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ، سَجَدَ وَجْهِي الْحَقِيرُ الدَّلِيلُ لَوَجْهِكَ الْكَبِيرِ الْجَلِيلِ ، سَجَدَ وَجْهِي اللَّئِيمُ لَوَجْهِكَ الْعَزِيزِ الْكَرِيمِ .

پس سر از سجود برمی داشت و این دعا را می خواند: اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلِ التُّورَةَ فِي بَصَرِي ، وَالْيَقِينَ فِي قَلْبِي ، وَالنَّصِيحَةَ فِي صَدْرِي ، وَذِكْرَكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ عَلٰى لِسَانِي ، وَمِنْ طَيِّبِ رِزْقِكَ يَا رَبِّ غَيْرَ مَمْنُونٍ وَلَا مَحْظُورٍ فَارْزُقْنِي ، وَمِنْ مُضِيَّاتِ الْفِتَنِ فَاجِرْنِي ، وَلَكَ يَا رَبِّ فِي نَفْسِي فَذَلَّلْنِي ، وَفِي أَعْيُنِ النَّاسِ فَعَظَّمْنِي .

وَإِلَيْكَ فَحَبِّبْنِي ، وَبِدُنُوبِي فَلَا تَقْضَ حُنِي ، وَبِسَرِيرَتِي فَلَا تُخْزِنِي ، وَغَضَبِكَ فَلَا تُنْزِلْ بِي ، أَشْهُو إِلَيْكَ غُرْبَتِي ، وَبِعَدَدِ دَارِي وَطُولِ أَمَلِي ، وَاقْتِرَابِ أَجَلِي ، وَقَلَّةِ حِيلَتِي ، فَنِعْمَ الْمُسْتَكْتَبِي إِلَيْهِ أَنْتَ رَبِّي ، وَمِنْ شَرِّ الْجِنَّ وَالْأَنْسِ فَسَلِّمْنِي ، إِلَى مَنْ تَكَلَّنِي يَا رَبِّ ، إِلَى الْمُسْتَضْعَفِينَ لِي ، أَمْ إِلَى عَدُوِّ مَلَكَتُهُ أَمْرِي ، أَوْ إِلَى بَعِيدٍ فَيَتَجَهَّمُنِي .

اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَعِيْشَةِ ، مَعِيْشَةً اَقْوٰى بِهَا عَلٰى طَاعَتِكَ ، وَاَبْلُغْ بِهَا عَلٰى جَمِيْعِ حَاجَاتِي ، وَاَتَوَصَّلُ بِهَا اِلَيْكَ فِي الْحَيٰةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ، مِنْ غَيْرِ اَنْ تُتْرَفَنِي فِيْهَا فَاتَّقِي ، اَوْ تُقْتَرَهَا عَلَيَّ فَاشْقِي ، وَاَوْسِعْ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ رِزْقِكَ ، وَاَفِضْ عَلَيَّ مِنْ حَيْثُ شِئْتَ مِنْ فَضْلِكَ .

وَأُنْشُرْ عَلَيَّ مِنْ رَحْمَتِكَ ، وَأَنْزِلْ عَلَيَّ مِنْ بَرَكَاتِكَ نِعْمَةً مِنْكَ سَابِغَةً وَعَطَاءًا غَيْرَ

مَمْنُونٍ ، وَلَا تَشَدَّ عَلَيَّ عَنْ شُكْرِ نِعْمَتِكَ عَلَيَّ بِإِكْتَارٍ مِنْهَا تُلْهِينِي عَجَائِبُ بَهْجَتِهِ ، وَتَقْتِنِي زَهْرَاتُ نَضْرَتِهِ ، وَلَا بِإِقْلَالٍ عَلَيَّ مِنْهَا يَقْصُرُ بِعَمَلِي كُدُّهُ ، وَيَمْلَأُ صَدْرِي هَمُّهُ ، أَعْطِنِي يَا إِلَهِي مِنْ ذَلِكَ غِنًى عَنْ شِرَارِ خَلْقِكَ ، وَبِلَاغَا أَنَالَ بِهِ رِضْوَانِكَ .

وَأَعُوذُ بِكَ يَا إِلَهِي مِنْ شَرِّ الدُّنْيَا وَشَرِّ أَهْلِهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا ، وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا لِي سِجْنًا ، وَلَا تَجْعَلْ فِرَاقَهَا عَلَيَّ حُزْنًا ، أَخْرِجْنِي مِنْ فِتْنَتِهَا ، وَاجْعَلْ عَمَلِي مَقْبُولًا ، وَأُورِدْنِي دَارَ الْحَيَوَانِ وَمَسَاكِنَ الْأَخْيَارِ ، وَأَبْدِلْنِي بِالدُّنْيَا الْفَانِيَةِ نَعِيمَ الدَّارِ الْبَاقِيَةِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَزْلِهَآ وَزَلْزَالِهَآ ، وَسَطَوَاتِ سُلْطَانِهَآ ، وَمِنْ شَرِّ شَيْطَانِيهَا ، وَبَغْيِ مَنْ بَغَى فِيهَا .

إِلَهِي مَنْ كَادَنِي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ [وَكِدُّهُ] ، وَمَنْ أَرَادَنِي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (1) وَأَرِدُهُ ، وَقُلْ عَلَيَّ حَادًّا مَنْ نَصَبَ لِي حَادَّةً ، وَأَطْفِئْ عَلَيَّ نَارَ مَنْ شَبَّ لِي وَقُودُهُ ، وَاكْفِنِي هَمَّ مَنْ أَدْخَلَ عَلَيَّ هَمُّهُ ، وَادْفَعْ عَلَيَّ شَرَّ الْحَسَدِ ، وَأَعْصِمْنِي مِنْ ذَلِكَ بِالسَّكِينَةِ ، وَالْبَسْنِي دِرْعَكَ الْحَصِينَةِ ، وَأَحِينِي وَأَجْنِنِي فِي سِتْرِكَ ، وَأَصْلِحْ لِي حَالِي ، وَصَدِّقْ مَقَالِي بِفِعَالِي ، وَبَارِكْ لِي فِي أَهْلِي وَمَالِي .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْمَرَضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَبَارِكْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

پس حاجات خود را می طلبید و دو رکعت دیگر می کرد و می گفت: «أشهد أن لا إله إلا الله»، وحده لا شريك له، وأشهد أن محمدا عبده ورسوله، صد لى الله عليه وآله، وأن الدين كما شرع، وأن الأسماء كما وصف، والقول كما حدث، ذكر الله محمدا وآل محمدا بخير، وحياتهم بالسلام .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، اللَّهُمَّ وَازِدْ إِلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ مِظَالِمَهُمُ الَّتِي قَبْلِي ، صَدَّغِيرَهَا وَكَبِيرَهَا ، فِي يُسْرِ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ ، وَمَا لَمْ تَبْلُغْهُ

ص: 121

1- . مابین قوسین در دو نسخه نبود و از «جمال الأسبوع» کامل شد .

فُوتِي، وَلَمْ تَسْغُهُ ذَاتُ يَدِي، وَلَمْ يَقْوَعْ عَلَيْهِ بَدَنِي، فَأَدَّه عَنِّي مِنْ جَزِيلِ مَا عِنْدَكَ مِنْ فَضْلِكَ حَتَّى لَا تُخَلِّفَ عَلَيَّ شَيْئًا تَنْقُصُهُ مِنْ حَسَنَاتِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

پس دو رکعت دیگر به جا می آورد، و بعد از آن می گفت: يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ، وَيَا مَنْ آمَنُ عُقُوبَتَهُ عِدَّ كُلِّ عَثْرَةٍ، تا آخر دعایی که در روایت سابقه گذشت.

پس دو رکعت دیگر می کرد و می گفت: اَللّٰهُمَّ اِنِّكَ تَعَلَّم سِرِّي، فَصَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاَقْبَلْ سَيِّدِي وَمَوْلَايَ مَعْدِرَتِي، وَتَعَلَّم حَاجَتِي، فَصَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي.

اَللّٰهُمَّ مَنْ ارَادَنِي بِسُوْءٍ فَصَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاصْرِفْهُ عَنِّي، وَاكْفِنِي كَيْدَ عَدُوِّي، فَاِنَّ عَدُوِّي عَدُوُّ آلِ مُحَمَّدٍ، وَعَدُوُّ آلِ مُحَمَّدٍ عَدُوُّ مُحَمَّدٍ، وَعَدُوُّ مُحَمَّدٍ عَدُوُّكَ، فَاعْطِنِي سُؤْلِي يَا مَوْلَايَ فِي عَدُوِّي عَاجِلًا غَيْرَ اَجَلٍ، يَا مُعْطِيَ الرَّغَائِبِ، صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لِي رَغْبَتِي فِيمَا سَأَلْتُكَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ.

يَا اِلٰهِي اِلٰهًا وَاَحَدًا، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ، صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، اَلطَّيِّبِيْنَ الطَّاهِرِيْنَ، وَاَرِنِي الرَّخَاءَ وَالسُّرُورَ، عَاجِلًا غَيْرَ اَجَلٍ، يَا رَبَّ الْعَالَمِيْنَ.

پس بعد از دو رکعت دیگر می گفت: اَللّٰهُمَّ اِنَّ قَلْبِي يَرْجُوكَ لِسَعَةِ رَحْمَتِكَ، وَنَفْسِي خَائِفَةٌ لِسَيِّئَةِ عِقَابِكَ، فَوَقِّفْنِي لِمَا يُؤَمِّنِي مَكْرَكَ، وَعَافِنِي مِنْ سَخَطِكَ، وَاجْعَلْنِي مِنْ اَوْلِيَاءِ طَاعَتِكَ، وَتَفَضَّلْ عَلَيَّ بِرَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ، وَاسْتُرْنِي بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ وَفَضْلِكَ، وَاغْنِنِي عَنِ التَّرَدُّدِ اِلَى عِبَادِكَ، وَارْحَمْنِي مِنْ خَيْرِهِ الرَّدِّ وَسُوْءِ الْجَزْمَانِ، يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ.

پس دو رکعت می کرد و می گفت: اَللّٰهُمَّ عَظَمِ التُّوْرَ فِي قَلْبِي، وَصَدَّ غَيْرِ الدُّنْيَا فِي عَيْنِي، وَاَطْلُقْ لِسَانِي بِذِكْرِكَ، وَاَحْرُسْ نَفْسِي مِنَ الشَّهْوَاتِ، [وَاكْفِنِي] طَلَبَ مَا

فَدَرْتَهُ لِي عِنْدَكَ ، حَتَّى أَسْتَعِينِي عَمَّا فِي يَدِ عِبَادِكَ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

پس دو رکعت دیگر می کرد و می گفت : اَللّٰهُمَّ اَعِنِّي بِالْيَقِينِ ، وَاكْفِنِي بِالتَّوَكُّلِ عَلَيَّكَ ، وَاكْفِنِي رُوعَاتِ الْقُلُوبِ ، وَافْسَحْ لِي فِي اِنْتِظَارِ جَمِيلِ الصَّنْعِ ، وَافْتَحْ لِي يَا رَبُّ بَابَ الرَّغْبَةِ اِلَيْكَ ، وَالْخَشْيَةِ مِنْكَ ، وَالْوَجَلَ مِنَ الذُّنُوبِ ، وَحَبِّبْ اِلَيَّ الدُّعَاءَ ، وَصِلْهُ لِي بِالْاَجَابَةِ ، يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اَللّٰهُمَّ لَا تُؤَيِّسْنِي مِنْ رَوْحِكَ ، وَلَا تُقْنِطْنِي مِنْ رَحْمَتِكَ ، وَلَا تُؤَمِّمْنِي مَكْرَكَ ، فَاِنَّهُ لَا يَبْسُ مِنْ رَوْحِكَ اِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ ، وَلَا يَقْنُطُ مِنْ رَحْمَتِكَ اِلَّا الْقَوْمُ الصَّادِقُونَ ، وَلَا يَأْمَنُ مَكْرَكَ اِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ . اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَاٰلِ مُحَمَّدٍ ، وَاَزْحَمْنِي بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَاَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ، وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ، يَا مَنْ هُوَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

پس دو رکعت در اول زوال می کردند و بعد از آن مشغول نماز فریضه می شدند (1) و دعاهاى بعد از این دو رکعت بعد از این مذکور خواهد شد إن شاء الله تعالى .

و شیخ و سیّد رضی الله عنهما به سند معتبر از جابر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام دعاهاى بین الرکعات را به این نحو نیز روایت کرده اند :

فرمود که : دو رکعت نماز می کنی به تائى ، پس این دعا را می خوانی :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ ، وَاَجِرْنِي مِنَ السَّيِّئَاتِ ، وَاَسَدِّ تَعْمَلْنِي عَمَلًا بِطَاعَتِكَ ، وَاَرْفَعْ دَرَجَتِي بِرَحْمَتِكَ ، وَاَعِزَّنِي مِنْ نَارِكَ وَسَدِّ خَطِيئِكَ . اَللّٰهُمَّ اِنْ قَلْبِي يَرْجُوكَ لَسَّ عَهْ رَحْمَتِكَ ، وَنَفْسِي تَخَافُكَ لَشِدَّةِ عِقَابِكَ ، فَوْفَّقْنِي لِمَا يُؤَمِّمْنِي مَكْرَكَ ، وَيُعَافِينِي مِنْ سَدِّ خَطِيئِكَ ، وَاَجْعَلْنِي مِنْ اَوْلِيَائِكَ ، وَتَقْضِلْ عَلَيَّ بِمَغْفِرَتِكَ وَرَحْمَتِكَ ، وَاَسْتُرْنِي بِسَعَةِ فَضْلِكَ عَنِ التَّدَلُّلِ لِعِبَادِكَ ، وَاَزْحَمْنِي مِنْ خَبِيْثَةِ الرَّدِّ وَسَفْعِ نَارِ الْجَزْمَانِ .

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ خَيْرُ مَا تَبِيَّ وَاَكْرَمُ مَزُوْرٍ ، وَخَيْرٌ مَنْ طَلَبَتْ اِلَيْهِ الْحَاجَاتُ ، وَاَجْوَدُ مَنْ

ص: 123

أَعْطَى ، وَأَرْحَمُ مِنَ اسْتُرْجِمَ ، وَأَزْفُ مِنْ عَفَى ، وَأَعَزُّ مِنْ اعْتَمِدَ . اللَّهُمَّ وَبِإِيكَ فَاقَهُ ، وَلِي عِنْدَكَ حَاجَاتٌ ، وَلَكَ عِنْدِي طَلِبَاتٌ مِنْ ذُنُوبٍ أَنَا بِهَا مُرْتَهِنٌ ، قَدْ أَوْقَرْتُ ظَهْرِي وَأَوْبَقْتَنِي ، وَإِلَّا تَرَحَّمَنِي وَتَغْفِرْهَا لِي أَكُنُ مِنَ الْخَاسِرِينَ .

پس به سجده می روی و می گویی : اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ ، وَأَتَشْفَعُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ، وَأَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ ، أَنْ تُقِيلَنِي عَثْرَتِي ، وَتَسْتُرَ عَلَيَّ ذُنُوبِي ، وَتَغْفِرَها لِي ، وَتَقْلِبَنِي بِقَضَاءِ حَاجَتِي ، وَلَا تُعَذِّبَنِي بِقَبِيحِ مَا كَانَ مِنِّي ، يَا أَهْلَ النَّقْوَى ، وَيَا أَهْلَ الْمَغْفِرَةِ ، يَا بَرُّ يَا كَرِيمٌ ، أَنْتَ أَبْرُّ بِي مِنْ أَبِي وَأُمِّي وَمِنْ نَفْسِي وَمِنْ النَّاسِ أَجْمَعِينَ ، بِي إِلَيْكَ فَاقَهُ وَفَقَّرَ ، وَأَنْتَ غَنِيُّ عَنِّي ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاسْتَجِبْ دُعَائِي ، وَكُفِّ عَنِّي أَنْوَاعَ الْبَلَاءِ ، فَإِنَّ عَفْوَكَ وَجُودَكَ يَسْعُنِي .

پس سر از سجده برمی داری و دو رکعت دیگر می کنی و می گویی : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ ، وَارْفَعْ دَرَجَتِي ، وَأَعِزَّنِي مِنْ نَارِكَ وَسَخَطِكَ . اللَّهُمَّ عَظِّمِ الثَّوْرَ فِي قَلْبِي ، وَصَدِّغْ الدُّنْيَا فِي عَيْنِي ، وَأَطْلِقْ لِسَانِي بِذِكْرِكَ ، وَاحْرُسْ نَفْسِي مِنَ الشَّهَوَاتِ ، وَآكْفِنِي طَلَبَ مَا قَدَّرْتَهُ لِي عِنْدَكَ حَتَّى أَسْتَعِينِيَ بِهِ عَمَّا فِي أَيْدِي عِبَادِكَ .

پس دو رکعت دیگر می کنی و می گویی : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَجِرْنِي مِنَ السَّيِّئَاتِ ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ ، وَارْفَعْ دَرَجَتِي بِرَحْمَتِكَ ، وَأَعِزَّنِي مِنْ نَارِكَ وَسَخَطِكَ . اللَّهُمَّ اغْنِنِي بِالْيَقِينِ ، وَأَعِزَّنِي بِالتَّوَكُّلِ ، وَآكْفِنِي رَوْعَةَ الْقُنُوطِ ، وَأَفْسَحْ لِي فِي انْتِظَارِ جَمِيلِ الصُّنْعِ ، وَافْتَحْ لِي بَابَ الرَّحْمَةِ ، وَحَبِّبْ إِلَيَّ الدُّعَاءَ ، وَصِلْهُ مِنكَ بِالْأَجَابَةِ .

پس دو رکعت می کنی و می گویی : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَجِرْنِي مِنَ السَّيِّئَاتِ ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ ، وَارْفَعْ دَرَجَتِي بِرَحْمَتِكَ ، وَأَعِزَّنِي مِنْ نَارِكَ وَسَخَطِكَ . اللَّهُمَّ اسْتَعْمِلْنِي بِمَا عَلَّمْتَنِي ، وَمَتَّعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي ، وَبَارِكْ لِي فِي نِعْمِكَ عَلَيَّ ، وَهَبْ لِي شُكْرًا تَرْضَى بِهِ عَنِّي ، وَحَمْدًا عَلَيَّ مَا أَلْهَمْتَنِي ، وَأَقْبِلْ بِقَلْبِي إِلَى مَا يُرْضِيكَ عَنِّي ، وَاسْتَعْمِلْنِي عَمَّا يُبَاعِدُنِي مِنكَ ، وَأَلْهَمْنِي خَوْفَ عِقَابِكَ ، وَارْجُرْنِي عَنِ الْمُنَى لِمَنَازِلِ الْمُتَّقِينَ بِمَا يُسَخِّطُكَ ، وَهَبْ لِي الْجِدَّ فِي طَاعَتِكَ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

پس دو رکعت دیگر می کنی و می گویی : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَجِرْنِي مِنَ السَّيِّئَاتِ ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ ، وَارْفَعْ دَرَجَتِي بِرَحْمَتِكَ ، وَأَعِزَّنِي مِنْ نَارِكَ

وَسَخَطِكَ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاجْعَلْ لِي قَلْبًا طَاهِرًا ، وَلِسَانًا صَادِقًا ، وَنَفْسًا سَامِيَةً إِلَى نَعِيمِ دَارِ الْجَنَّةِ ، وَاجْعَلْنِي بِالتَّوَكُّلِ عَلَيْكَ عَزِيْزًا ، وَبِمَا أَتَوَقَّعُهُ مِنْكَ غَنِيًّا ، وَبِمَا رَزَقْتَنِيهِ قَانِعًا رَاضِيًّا ، وَ[عَلَى] رَجَائِكَ مُعْتَمِدًا ، وَإِلَيْكَ فِي حَوَائِجِي قَاصِدًا ، حَتَّى لَا أَعْتَمِدَ إِلَّا عَلَيْكَ ، وَلَا أَتَّقِيَ فِيهَا إِلَّا بِكَ .

پس دو رکعت می کنی و می گویی : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَجْرِنِي مِنَ السَّيِّئَاتِ ، وَأَسَدِّتَعْمَلْنِي عَمَلًا بِطَاعَتِكَ ، وَارْفَعْ دَرَجَتِي بِرَحْمَتِكَ ، وَأَعِزَّنِي مِنْ سَخَطِكَ وَنَارِكَ .

اللَّهُمَّ ظَلَمْتُ نَفْسِي ، وَعَظَمْتُ عَلَيْهَا إِسْرَافِي ، وَطَالَ فِي مَعَاصِيكَ انْتِهَامِي ، وَتَكَاثَرَتْ ذُنُوبِي ، وَطَالَ بِكَ اغْتِرَارِي ، وَتَظَاهَرَتْ سَيِّئَاتِي ، وَدَامَ لِلشَّهَوَاتِ اتِّبَاعِي ، فَأَذَابَا الْخَائِبُ إِن لَّمْ تَرْحَمْنِي ، وَأَذَابَا الْهَالِكُ إِن لَّمْ تَعْفُ عَنِّي ، فَأَغْفِرْ لِي ذُنُوبِي ، وَتَجَاوِزْ عَنِّي سَيِّئَاتِي ، وَأَعْطِنِي سُؤْلِي ، وَاكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي ، وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي فَتَعْجِزَ عَنِّي ، وَأَنْقِذْنِي بِرَحْمَتِكَ مِنْ خَطَايَايَ سَيِّدِي . (1)

اما تعقيب دو رکعت که بیست رکعت به آن تمام می شود و نزدیک زوال کرده می شود ، و بنا بر قول بعضی بعد از زوال ، پس به سند موثق از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : هر که بعد از دو رکعت که در روز جمعه پیش از فریضه

ص : 125

کرده می شود، صد مرتبه بگوید: «سُبْحَانَ رَبِّي وَأَتُوبُ وَأَسْتَغْفِرُ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»، حق تعالی در بهشت مسکنی برای او بنا کند. (1)

و به روایت شیخ چنین است: «سُبْحَانَ رَبِّي وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ (2) رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ». (3)

و ایضا سید رحمه الله به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که: حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه چون از نماز نافله زوال فارغ می شدند، این دعا را می خواندند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ. اللَّهُمَّ بِكَ الْغِنَى عَنِّي وَبِی الْفَاقَةَ إِلَيْكَ، أَنْتَ الْغَنِيُّ وَأَنَا الْفَقِيرُ إِلَيْكَ، أَقْلَتْنِي عَثْرَتِي، وَسَتَرْتَ عَلَيَّ ذُنُوبِي، فَاقْضِ الْيَوْمَ حَاجَتِي، وَلَا تُعَذِّبْنِي بِقَبِيحٍ مَا تَعَلَّمْتُ مِنِّي، فَإِنَّ عَفْوَكَ وَجُودَكَ يَسْعُنِي.

پس به سجود می رفتند و این دعا می خواندند: يَا أَهْلَ التَّقْوَى، يَا أَهْلَ الْمَغْفِرَةِ، يَا بُرِّ يَا رَحِيمٍ، أَنْتَ أَبْرُؤِي مِنْ أَبِي وَأُمِّي وَمِنْ جَمِيعِ الْخَلَائِقِ، اِقْلِبْنِي بِقَضَائِ حَاجَتِي، مُجَابَا دَعْوَتِي، مَرْحُومًا صَوْتِي، فَدَكَشَفْتَ أَنْوَاعَ الْبَلَاءِ عَنِّي. (4)

و شیخ طوسی علیه الرحمه دعا را از آن حضرت چنین روایت کرده است: اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ، وَأَتَسْفَعُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّئَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَأَنْ تُصَلِّئَ عَلَيَّ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ، وَأَنْ تُقِيلَنِي عَثْرَتِي، وَتَسْتُرَ عَلَيَّ ذُنُوبِي، وَتَغْفِرَها لِي، وَتَقْضِيَ الْيَوْمَ حَاجَتِي، وَلَا تُعَذِّبْنِي بِقَبِيحٍ عَمَلِي، فَإِنَّ عَفْوَكَ وَجُودَكَ يَسْعُنِي.

پس به سجده رود و بگوید: يَا أَهْلَ التَّقْوَى، يَا أَهْلَ الْمَغْفِرَةِ، أَنْتَ خَيْرٌ لِي مِنْ أَبِي وَأُمِّي وَمِنْ النَّاسِ أَجْمَعِينَ، وَبِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ وَفَقْرٌ وَفَاقَةٌ، وَأَنْتَ غَنِيٌّ عَنِّي،

ص: 126

1- جمال الأسبوع: 248 (سبحان ربِّي و بحمده و أستغفر ربِّي و أتوب إليه).

2- در مصباح مطبوع و نسخه بدلهای آن «الله» نیست، ولی در دو نسخه الف و ب آمده است.

3- مصباح المتهجد: 361.

4- جمال الأسبوع: 248.

عَذَابِي ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُقِيلَنِي عَثْرَتِي ، وَأَنْ تُقَلِّبَنِي بِقَضَاءِ حَاجَتِي ، وَتُسْتَجِيبَ لِي دُعَائِي ، وَتَرْحَمَ صَوْتِي ، وَتَكُفَّ أَنْوَاعَ الْبَلَاءِ عَنِّي ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

پس هفتاد مرتبه بگوید : اَسْتَجِيرُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ .

چون سر از سجده بردارد این دعا را بخواند : يَا شَارِعَا لِمَلَائِكَتِهِ دِينَ الْقِيَمَةِ دِينَا ، وَيَا رَاضِيَا بِهِ مِنْهُمْ لِنَفْسِهِ ، وَيَا خَالِقَا مِنْ سَوَى الْمَلَائِكَةِ مِنْ خَلْقِهِ لِلْإِبْتِلَاءِ بِدِينِهِ ، وَيَا مُسَدِّدِي خَلْقِهِ لِدِينِهِ رُسُلًا إِلَى مَنْ دُونَهُمْ ، وَيَا مُجَازِي أَهْلِ الدِّينِ بِمَا عَمِلُوا فِي الدِّينِ ، اجْعَلْنِي بِحَقِّ اسْمِكَ الَّذِي فِيهِ تَفْصِيلُ الْأُمُورِ كُلِّهَا مِنْ أَهْلِ دِينِكَ الْمُؤَثِّرِينَ لَهُ ، بِالْإِزَامِكُمْ حَقَّهُ ، وَتَقْرِيبِكُمْ قُلُوبَهُمْ لِلرَّغْبَةِ فِي آدَاءِ حَقِّكَ إِلَيْكَ ، لَا تَجْعَلْ بِحَقِّ اسْمِكَ الَّذِي فِيهِ تَفْصِيلُ الْأُمُورِ وَتَفْسِيرُهَا شَيْئًا سِوَى دِينِكَ عِنْدِي أَثِيرًا ، وَلَا إِلَيَّ أَشَدَّ تَحَبُّبًا ، وَلَا بِي لَاصِقًا ، وَلَا أَنَا إِلَيْهِ أَشَدَّ انْقِطَاعًا مِنْهُ ، وَاغْلِبْ بَالِي وَهَوَايَ وَسِرِّي وَعَلَانِيَتِي ، بِأَخْذِكَ بِنَاصِيَتِي إِلَى طَاعَتِكَ وَرِضَاكَ فِي الدِّينِ . (1)

و شیخ و سیّد رضی اللہ عنہما این دعا را نیز از حضرت علی بن الحسین علیهما السلام روایت کرده اند که بعد از دو رکعت این دعا را بخوانند :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، شَجَرَةَ النَّبُوَّةِ ، وَمَوْضِعِ الرِّسَالَةِ ، وَمُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ ، وَمَعْدِنِ الْعِلْمِ ، وَأَهْلِ بَيْتِ الْوَحْيِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، أَلْفُكِ الْجَارِيَةِ فِي اللَّجَجِ الْغَامِرَةِ ، يَا مَنْ مِنْ رِكَبِهَا ، وَيَغْرُقُ مَنْ تَرَكَهَا ، أَلْمَتَقَدِّمُ لَهُمْ مَارِقًا ، وَالْمَتَأَخِّرُ عَنْهُمْ زَاهِقًا ، وَاللَّازِمُ لَهُمْ لَاحِقًا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، الْكَهْفِ الْحَصِينِ ، وَغِيَاثِ الْمُضْطَرِّينَ ، وَمَلْجَأِ الْهَارِبِينَ ، وَمُنْجِي الْخَائِفِينَ ، وَعِصْمَةِ الْمُعْتَصِمِينَ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، صَلَاةً كَثِيرَةً تَكُونُ لَهُمْ رِضًا ، وَلِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ آدَاءً وَقَضَاءً ، بِحَوْلٍ مِنْكَ وَقُوَّةٍ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

ص: 127

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، الَّذِينَ أُوجِبَتْ حَقُّهُمْ وَمَوَدَّتُهُمْ ، وَفَرَضَتْ طَاعَتَهُمْ وَوَلَايَتَهُمْ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ،
وَاعْمُرْ قَلْبِي بِطَاعَتِكَ ، وَلَا تُخْزِهِ بِمَعْصِيَتِكَ ، وَارْزُقْنِي مُوَسَاةَ مَنْ قَتَّرْتَ عَلَيْهِ مِنْ رِزْقِكَ ، مِمَّا وَسَّعْتَ [عَلَيْ (1)] مِنْ فَضْلِكَ ، وَنَشَرْتَ عَلَيَّ
مِنْ عَدْلِكَ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ نِعْمَةٍ ، وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ مِنْ كُلِّ هَوْلٍ . (2)

ص: 128

1- . نسخه الف : - عَلَيَّ .

2- . مصباح المتهجد : 361 ، جمال الأسبوع : 251 .

شیخ و سید و دیگران رحمه الله علیهم به سند بسیار معتبر از محمد بن مسلم روایت کرده اند که : حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود که : چه مانع است احدی از شما را هر گاه چیزی از غم دنیا به او برسد از آن که در روز جمعه دو رکعت نماز بکند و حمد و ثنای حق تعالی به جا آورد ، و صلوات بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم و آتش بفرستد و دست به سوی آسمان بکشد و این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ مَلِكٌ ، وَأَنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ مُّقْتَدِرٌ ، وَأَنَّكَ مَا تَشَاءُ مِنْ أَمْرٍ يَكُونُ ، وَمَا شَاءَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَكُونُ ، وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكَ ، لِيُنْجِحَ بِكَ طَلِبَتِي ، وَيَقْضِيَ بِكَ حَاجَتِي .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْجِحْ طَلِبَتِي ، وَأَقْضِ حَاجَتِي بِتَوْجُّهِ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ . اللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَنِي مِنْ خَلْقِكَ بِبَغْيٍ أَوْ عَنَتٍ أَوْ سُوءٍ أَوْ مَسَاءَةٍ أَوْ كَيْدٍ ، مِنْ جَنِّيٍّ أَوْ إِنْسِيٍّ ، مِنْ قَرِيبٍ أَوْ بَعِيدٍ ، صَغِيرٍ أَوْ كَبِيرٍ ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَخْرِجْ صَدْرَهُ ، وَأَفْجِمْ لِسَانَهُ ، وَقْصِرْ يَدَهُ ، وَاسْدُدْ بَصَرَهُ ، وَادْفَعْ فِي نَحْرِهِ ، وَأَقْمَعْ رَأْسَهُ ، وَأَوْهِنْ كَيْدَهُ ، وَأَمْتُهُ بِدَانِهِ وَغِيْظَهُ ، وَاجْعَلْ لَهُ شَاغِلًا مِنْ نَفْسِهِ ، وَاکْفِنِيهِ بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ ، وَعِزَّتِكَ وَعَظَمَتِكَ ، وَقُدْرَتِكَ وَسُدِّ لَطَانِكَ وَمَنْعَتِكَ ، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ يَا اللَّهُ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَالْمَخِ مَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ مِنْكَ لَمْحَةً تُوهِنُ بِهَا كَيْدَهُ ، وَتَغْلِبُ بِهَا مَكْرَهُ ، وَتُضَعِّفُ بِهَا قُوَّتَهُ ، وَتَكْسِرُ بِهَا حِدَّتَهُ ، وَتَرُدُّ بِهَا كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ ، يَا رَبِّي وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ .

پس سه مرتبه بگوید : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَكْفِيكَ ظُلْمٍ مَنْ لَمْ تَعْظُمِ الْمَوَاعِظُ ، وَلَمْ تَمْنَعُهُ مِنِّي الْمَصَائِبُ وَلَا الْغَيْرُ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاسْتَجِبْ لِي بِشِدَّةٍ غَلِيَّةٍ شَاغِلٍ فِي نَفْسِهِ وَجَمِيعِ مَا يُعَانِيهِ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . اللَّهُمَّ إِنِّي بِكَ أَعُوذُ ، وَبِكَ أَسْتَجِيرُ ، مِنْ شَرِّ فُلَانٍ ، پس نام برد ظالمی را که از او در بیم است ، البته کفایت شر او می شود این شاء الله . (1)

نماز دیگر

شیخ و دیگران به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : هر گاه احدی از شما را حاجتی رو دهد ، پس باید که روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدارد ، و چون روز جمعه شود غسل کند و جامه پاکیزه بپوشد و به بلندترین بام های خانه خود برود و دو رکعت نماز بکند ، پس دست ها را به جانب آسمان بلند و این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ إِنِّي حَلَلْتُ بِسَاحَتِكَ لِمَعْرِفَتِي بِوَحْدَانِيَّتِكَ وَصِدْمَدَانِيَّتِكَ ، وَأَنَّه لَا قَادِرَ عَلَى فِضَاءِ حَاجَتِي غَيْرِكَ ، وَقَدْ عَلِمْتُ يَا رَبُّ أَنَّ كُلَّمَا شَاهَدْتُ نِعْمَتَكَ عَلَيَّ اشْتَدَّتْ فَاقَتِي إِلَيْكَ ، وَقَدْ طَرَفَنِي يَا رَبُّ مِنْ مَهْمٍ أَمْرِي مَا قَدْ عَرَفْتُهُ قَبْلَ مَعْرِفَتِي ، لِأَنَّكَ عَالِمٌ غَيْرُ مُعَلَّمٍ .

فَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَى السَّمَاوَاتِ فَأَنْشَقَّتْ ، وَعَلَى الْأَرْضِينَ فَأَنْبَسَتْ طُتْ ، وَعَلَى الْجِبَالِ فَاسْتَقَرَّتْ ، وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ

ص: 130

الَّذِي جَعَلْتَهُ عِنْدَ مُحَمَّدٍ وَعِنْدَ عَلِيٍّ ، وَعِنْدَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ ، وَعِنْدَ الْأَيْمَةِ كُلِّهِمْ ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُقْضِيَ لِي يَا رَبِّ حَاجَتِي ، وَتُيسِّرَ لِي عَسِيرَهَا ، وَتُكْفِيَنِي مُهِمَّهَا ، وَتَفْتَحَ لِي قُفْلَهَا ، فَإِنْ فَعَلْتَ ذَلِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ ، وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَلَكَ الْحَمْدُ ، غَيْرَ جَائِرٍ فِي حُكْمِكَ ، وَلَا مُتَّبِعٍ فِي قَضَائِكَ ، وَلَا خَائِفٍ فِي عَدْلِكَ .

پس جانب راست رورا بر زمین گذارد و بگوید : اَللّٰهُمَّ اِنَّ يُوْسُفَ بْنَ مَتَّى عَبْدَكَ وَبَيْبِكَ دَعَاكَ فِي بَطْنِ الْحُوْتِ بِدُعَائِي هَذَا ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ ، وَاَنَا اَدْعُوْكَ ، فَاسْتَجِبْ لِي بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْكَ .

پس این دعا را بخواند : اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ حُسْنَ الظَّنِّ بِكَ ، وَالصِّدْقَ فِي التَّوَكُّلِ عَلَيْكَ ، وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ تَبْتَلِيَنِيْ بِبَلِيَّهِ تَحْمِلُنِيْ صَدْرُورُتْهَا عَلَيَّ رُكُوْبِ مَعَاصِيكَ ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اَقُوْلَ قَوْلًا اَلْتَمَسُ بِهِ سِوَاكَ ، وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ تَجْعَلَنِيْ عِظَةً لِغَيْرِيْ ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ يَكُوْنَ اَحَدٌ اَسَدًا عَلَيَّ بِمَا اَتَيْتَنِيْ مِنْهُ .

وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَتَكَلَّفَ طَلَبَ مَا لَمْ تُقَسِّمْ لِي ، وَمَا قَسَمْتَ لِي مِنْ قِسْمٍ اَوْ رَزَقْتَنِيْ مِنْ رِزْقٍ ، فَاَتِيَنِيْ بِهِ فِيْ يَسْرِ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ ، حَالًا اَوْ طَيِّبًا ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ كُذْلٍ شَدِيْءٍ يُّرْحِزُّ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ ، اَوْ يُبَاعِدُ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ ، اَوْ يَصَدِّقُ بِوَجْهِكَ الْكَرِيْمِ عَلَيَّ ، وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ تَحُوْلَ خَطِيئَتِيْ وَظُلْمِيْ وَجَوْرِيْ وَاَتَّبَاعَ هَوَايَ وَاَسَدَ تَعْجَالِ شَهْوَتِيْ دُوْنَ مَغْفِرَتِكَ وَرِضْوَانِكَ ، وَثَوَابِكَ وَنَائِلِكَ وَبَرَكَاتِكَ ، وَوَعْدِكَ الْحَسَنِ الْجَمِيْلِ عَلَيَّ نَفْسِكَ ، يَا جَوَادُ يَا كَرِيْمُ .

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِبَيْبِكَ وَصَفِيِّكَ ، وَحَبِيْبِكَ وَاَمِيْنِكَ ، وَرَسُوْلِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، اَلذَّابِ عَنْ حَرِيْمِ الْمُؤْمِنِيْنَ ، اَلْقَائِمِ بِحُجَّتِكَ ، اَلْمُطْبِعِ لِاَمْرِكَ ، اَلْمُبَلِّغِ لِرِسَالَتِكَ ، اَلنَّاصِحِ لِاُمَّتِهِ حَتَّى اَنَاةِ الْيَقِيْنِ ، اِمَامِ الْخَيْرِ ، وَقَائِدِ الْخَيْرِ ، وَخَاتَمِ

النَّبِيِّينَ ، وَسَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ ، وَإِمَامَ الْمُتَّقِينَ ، وَحُجَّتِكَ عَلَى الْعَالَمِينَ ، أَدَّاعِي إِلَى صِرَاطِكَ الْمُسْتَقِيمِ .

الَّذِي بَصَّرْتَهُ سَبِيلَكَ ، وَأَوْضَحْتَ لَهُ حُجَّتَكَ وَبُرْهَانَكَ ، وَمَهَّدْتَ لَهُ أَرْضَكَ ، وَأَلْزَمْتَهُ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ ، وَعَرَجْتَ بِهِ إِلَى سَمَاوَاتِكَ ، فَصَلِّ لِي بِجَمِيعِ مَلَائِكَتِكَ ، وَعَيِّبْتَهُ فِي حُجَّتِكَ ، فَنَظَرَ إِلَى نُورِكَ ، وَرَأَى آيَاتِكَ ، وَكَانَ مَعَكَ كَقَابِ قَوْسَيْنِ أَوْ أُذُنِي ، فَأَوْحَيْتَ إِلَيْهِ بِمَا أَوْحَيْتَ ، وَنَاجَيْتَهُ بِمَا نَاجَيْتَ ، وَأَنْزَلْتَ عَلَيْهِ بِوَحْيِكَ طَاوُوسَ الْمَلَائِكَةِ الرُّوحَ الْأَمِينَ رَسُولَكَ ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

فَأَظْهَرَ الدِّينَ لِأَوْلِيَائِكَ الْمُتَّقِينَ ، فَأَدَّى حَقَّكَ ، وَفَعَلَ مَا أَمَرْتَ بِهِ فِي كِتَابِكَ بِقَوْلِكَ «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ» (1) ، فَفَعَلَ صَلِّ لِي اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَبَلِّغْ رِسَالَتِكَ ، وَأَوْضَحْ حُجَّتَكَ . فَصَلِّ اللَّهُمَّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ ، وَاعْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي ، [وَتَجَاوَزْ عَنِّي ، وَارزُقْنِي وَتَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِهِ ، وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِ ، (2)] وَاجْعَلْنِي مِنْ جِيرَانِهِ فِي جَنَّتِكَ ، إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ .

اللَّهُمَّ وَاتَّقَرَّبْ إِلَيْكَ بِوَلِيِّكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، وَوَصِيَّ نَبِيِّكَ مَوْلَايَ وَمَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، فَسَيِّمِ النَّارَ ، وَقَارِئِدِ الْأَبْرَارِ ، وَقَاتِلِ الْكُفْرَ وَالْفَجَارَ (3) ، وَوَارِثِ الْأَنْبِيَاءِ ، وَسَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ ، وَالْمُؤَدِّيَ عَنِ نَبِيِّهِ (4) ، وَالْمُوفِي بَعْهْدِهِ ، وَالذَّائِدِ

عَنْ حَوْضِهِ ، الْمَطِيحِ لِأَمْرِكَ ، عَيْنِكَ فِي بِلَادِكَ ، وَحُجَّتِكَ عَلَى عِبَادِكَ ، زَوْجِ الْبُتُولِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ، وَوَالِدِ السُّبُطِينَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ ، رِيحَانَتِي رَسُولِكَ ، وَشَنْفَى عَرْشِكَ ، وَسَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ ، مُغْسَلِ جَسَدِ رَسُولِكَ وَحَبِيبِكَ ، الطَّيِّبِ الطَّاهِرِ ، وَمُلْحَدِهِ فِي قَبْرِهِ .

ص: 132

1- . سورة مائده ، آيه 67 .

2- . ما بين قوسين از مصباح كامل شده است .

3- . خ ل : الفجره .

4- . خ ل : يمينه .

اللَّهُمَّ فَحَقِّهِ عَلَيْكَ ، وَيَحِقُّ مُحِبِّيهِ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، اغْنِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَأَهْلِي وَوَلَدِي وَقَرَابَتِي ، وَخَاصَّتِي وَعَامَّتِي ، وَجَمِيعِ إِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، وَالْمُسَدِّمِينَ وَالْمُسَدِّمَاتِ ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ ، وَسُقِّ إِلَيَّ رِزْقًا وَاسِعًا مِنْ عِنْدِكَ ، تَسَدُّ بِهِ فَاقَتِي ، وَتَلْمُ بِهِ شَعْتِي ، وَتُعْنِي بِهِ فَقْرِي ، يَا خَيْرَ الْمَسْئُولِينَ ، وَيَا خَيْرَ الرَّازِقِينَ ، أُرْزُقْنِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، يَا قَرِيبُ يَا مُجِيبُ .

اللَّهُمَّ وَأَتَقَرَّبُ (1) إِلَيْكَ يَا أَوْلَى الْبَارِئَاتِ النَّقِيِّ ، الطَّيِّبِ الزَّكِيِّ ، الْأَعْمَامِ بْنِ الْأَعْمَامِ ، أَلْسَيْدِ بْنِ أَلْسَيْدِ ، الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ . وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالْقَتِيلِ الْمَسْلُوبِ (2) ، قَتِيلِ كَرْبَلَاءَ ، الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ .

وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِسَيِّدِ الْعَابِدِينَ ، وَقُرَّةِ عَيْنِ الصَّالِحِينَ ، عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ . وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِبَاقِرِ الْعِلْمِ ، صَاحِبِ الْحِكْمَةِ وَالْبَيَانِ ، وَوَارِثِ مَنْ كَانَ قَبْلَهُ ، مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ . وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالصَّادِقِ ، الْخَيْرِ الْفَاضِلِ ، جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ .

وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالكَرِيمِ الشَّهِيدِ الْهَادِي ، أَلْمَوْلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ . وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالشَّهِيدِ الْغَرِيبِ الْحَبِيبِ ، أَلْمَدْفُونِ بِطُوسٍ ، عَلِيِّ بْنِ مُوسَى . وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالزَّكِيِّ النَّقِيِّ ، مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ . وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالطَّهْرِ الطَّاهِرِ النَّقِيِّ ، عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ . وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِوَلِيِّكَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ .

وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالْبَقِيَّةِ الْبَاقِي (3) ، أَلْمُقِيمِ بَيْنَ أَوْلِيَائِهِ ، أَلَّذِي رَضِيَتْهُ لِنَفْسِكَ ، أَلطَّيِّبِ الطَّاهِرِ الْفَاضِلِ الْخَيْرِ ، نُورِ الْأَرْضِ وَعِمَادِهَا ، وَرَجَاءِ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَسَيِّدِهَا ، أَلْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ ، وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ ، أَلتَّصِيحِ الْأَمِينِ ، أَلْمُؤَدِّي عَنِ النَّبِيِّينَ ، وَخَاتَمِ الْأَوْصِيَاءِ النُّجَبَاءِ الطَّاهِرِينَ ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ .

اللَّهُمَّ بِهِؤُلَاءِ أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ ، وَبِهِمْ أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ ، وَبِهِمْ أَقْسِمُ عَلَيْكَ ، فَحَقِّهِمْ عَلَيْكَ

ص: 133

1- . خ ل : وَإِنِّي أَتَقَرَّبُ .

2- . خ ل : الْمَسْلُوبِ الْمَظْلُومِ ، خ .

3- . خ ل : الْبَاقِيَةِ .

إِلَّا غَفَرْتَ لِي وَرَحِمْتَنِي ، وَرَزَقْتَنِي رِزْقًا وَاسِعًا ، تُغْنِينِي بِهِ عَمَّنْ سِوَاكَ ، يَا عِدَّتِي عِنْدَ كُرْبَتِي ، يَا صَاحِبِي عِنْدَ شِدَّتِي ، يَا وَلِيَّيَّ عِنْدَ نِعْمَتِي ، يَا عِصْمَةَ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ ، يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ ، يَا مُغْنِيَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ ، يَا مُغِيثَ الْمَلْهُوفِ الضَّرِيرِ ، يَا مُطْلِقَ الْمَكْبَلِ الْأَسِيرِ ، وَيَا جَابِرَ الْعَظْمِ الْكَسِيرِ ، يَا مُخْلَصَ الْمَكْرُوبِ الْمَسْجُونِ .

أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَرْزُقَنِي رِزْقًا وَاسِعًا تَلُمُّ بِهِ شَعْنِي ، وَتَجَبِّرُ بِهِ فَاقَتِي ، وَتَسْتُرُ بِهِ عَوْرَتِي ، وَتُغْنِيَّ بِهِ فَقْرِي ، وَتَقْضِيَّ بِهِ دِينِي ، وَتَقَرُّ بِهِ عَيْنِي .

يَا خَيْرَ مَنْ سَأَلَ ، وَيَا أَوْسَعَ مَنْ جَادَ وَأَعْطَى ، وَيَا أَرْأَفَ مَنْ مَلَكَ ، وَيَا أَقْرَبَ مَنْ دُعِيَ ، وَيَا أَرْحَمَ مَنْ اسْتُرِحِمَ ، أَدْعُوكَ لَهُمْ لَا يُفْرَجُهُ إِلَّا أَنْتَ ، وَلِكَرْبٍ لَا يَكْشِفُهُ غَيْرُكَ ، وَلِهِمْ لَا يَنْفُسُهُ سِوَاكَ ، وَلِرَغْبَةٍ لَا تَنَالُ إِلَّا مِنْكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مَنْ حَقَّكَ عَلَيْهِمْ عَظِيمٌ ، وَبِحَقِّ مَنْ حَقُّهُمْ عَلَيْكَ عَظِيمٌ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَنْ تَرْزُقَنِي الْعَمَلَ بِمَا عَلَّمْتَنِي مِنْ مَعْرِفَةِ حَقِّكَ ، وَأَنْ تَبْسُطَ عَلَيَّ مَا حَظَرْتَ مِنْ رِزْقِكَ ، يَا قَرِيبُ يَا مُجِيبُ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

نماز دیگر

شیخ و دیگران به سند معتبر از میسر بن عبدالعزیز روایت کرده اند که گفت : روزی در خدمت حضرت صادق علیه السلام بودم ، مردی از اصحاب ما آمد و گفت : فدای تو شوم ؛ من پریشانم .

حضرت فرمود که : روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدار ، و در چاشت روز جمعه در بام خانه خود یا بیابانی که کسی تو را نبیند حضرت

ص: 134

رسول صلی الله علیه و آله وسلم را زیارت کن ، پس به دوزانو بنشین و زانوها را به زمین یا به خاک برسان ، و باید که رو به قبله باشی ، و دست راست را بر روی دست چپ بگذار و بگو :

اللَّهُمَّ أَنْتَ أَنْتَ ، انْقَطَعَ الرَّجَاءُ إِلَّا مِنْكَ ، وَخَابَتِ الْأُمَالُ إِلَّا فِيكَ ، يَا تَقَّةَ مَنْ لَا تَقَّةَ لَهُ ، لَا تَقَّةَ لِي غَيْرِكَ ، اجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرَجًا وَمَخْرَجًا ، وَارْزُقْنِي مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ ، وَمِنْ حَيْثُ لَا أَحْتَسِبُ .

پس بر خاک سجده کن و بگو : یا مُغِيثُ ، اجْعَلْ لِي رِزْقًا مِنْ فَضْلِكَ .

اگر چنین کنی ، البته در صبح روز شنبه روزی تازه به دست تو می آید . (1)

مؤلف گوید که : اگر آن زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم که سابقا مذکور شد به جا آورد خوب است ، و هر زیارت دیگر از زیارات منقول مجوز است .

نماز دیگر

شیخ و کفعمی به سند معتبر روایت کرده اند : حضرت صادق علیه السلام به مردی از

اصحاب خود فرمود : برای حاجت ، روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدار و چون پسین پنجشنبه شود ، بر ده مسکین تصدق کن ؛ به هر مسکین مدی بده از گندم ، و چون روز جمعه شود غسل بکن ، و به صحرا برو و نماز جعفر بن ابی طالب علیه السلام را به جا آور ، و زانوهای خود را بگشا و به زمین برسان که جامه در میان نباشد و بگو :

يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ ، وَسَتَرَ عَلَيَّ الْقَبِيحَ ، يَا مَنْ لَمْ يُؤَاخِذْ بِالْجَرِيرَةِ وَلَمْ يَهْتِكِ السُّتْرَ ، يَا عَظِيمَ الْعَفْوِ ، يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ ، يَا وَاسِعَ الْمَغْفَرَةِ ، يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ ، يَا صَاحِبَ كُلِّ نَجْوَى ، وَمُنْتَهَى كُلِّ شَكْوَى ، يَا مُقِيلَ الْعَثَرَاتِ ، يَا كَرِيمَ الصَّفْحِ ، يَا عَظِيمَ الْمَنِّ ، يَا مُبْتَدِلَنَا بِالنَّعْمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا .

ص: 135

1- . مصباح المتهجد : 329 ، مكارم الأخلاق : 333 ، وسائل الشيعة اسلاميه : 5/254 .

پس بگو: «یا رَبَّاهُ» ده مرتبه ، «یا اَللهُ» ده مرتبه ، «یا سَیِّداهُ» ده مرتبه ، «یا مَوْلایاهُ» ده مرتبه ، «یا رَجاءَهُ» ده مرتبه ، «یا غِیاثَهُ» ده مرتبه ، «یا غایه رَعْبَتاهُ» ده مرتبه ، «یا رَحْمَنُ» ده مرتبه ، «یا رَحِیْمُ» ده مرتبه ، «یا مُعْطِی الخَیْراتِ» ده مرتبه ، «صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ کَثِیْراً طَیِّباً مُبارِکاً کَأَفْضَلِ ما صَلَّیْتَ عَلَی أَحَدٍ مِنْ خَلْقِکَ» ده مرتبه ، پس حاجت خود را بطلب .(1)

و به یک روایت کفعمی : پس گونه راست خود را بر زمین گذار و بگو صد مرتبه : «یا مُحَمَّدُ یا عَلِیُّ ، یا عَلِیُّ یا مُحَمَّدُ ، اِکْفِیانی فِائِکُما کافِیانِ ، اُنْصُرْنا فِائِکُما ناصِرِنا» ، پس گونه چپ را بر زمین گذار و بگو صد مرتبه : «أَدْرِکُنِی ، أَدْرِکُنِی» ، پس بگو : «الْغَوْثُ ، الْغَوْثُ» آن قدر که یک نفس وفا کند .(2)

نماز دیگر برای حاجت

شیخ و کفعمی و دیگران از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : هر گاه حاجتی داشته باشی ، روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدار و در روز جمعه غسل بکن و جامه های نو بپوش و بر بام بلندی از خانه خود بالا رو و یا مصلائی خود را به کنار خانه خود ببر که خلوت باشد ، و دو رکعت نماز بکن و در رکعت اول بعد از حمد سوره «قُلْ هُوَ اللهُ» بخوان ، و در دوم سوره «قُلْ یا اَیُّهَا الْکافِرُونَ» ، پس دست ها را به سوی آسمان بردار و باید که نیم ساعت پیش از زوال باشد و این دعا را بخوان :

اَللّهُمَّ اِنِّی ذَخَرْتُ تَوْحِیدِی اِیَّاکَ ، وَ مَعْرِفَتِی بِکَ ، وَ اِخْلاصِی لَکَ ، وَ اِفْرارِی بِرُبُوبِیَّتِکَ ، وَ ذَخَرْتُ وِلايَهَ مَنْ اَنْعَمْتَ عَلَیِّ بِمَعْرِفَتِهِمْ مِنْ بَرِّیَّتِکَ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، لِيَوْمِ فَرَعَى اِلَيْکَ عَاجِلاً وَآجِلاً ، قَدْ فَرَعْتُ اِلَيْکَ وَ اِلَيْهِمْ یا مَوْلایَ فی

ص: 136

1- . مصباح المتهدج : 330 ، بلد الأمین : 152 .

2- . بلد الأمین : 152 .

هَذَا الْيَوْمَ ، وَفِي مَوْقِفِي هَذَا ، وَسَأَلْتُكَ مَا دَاتِي مِنْ نِعْمَتِكَ ، وَإِزَاحَهُ مَا أَحْشَاهُ مِنْ بَقْمَتِكَ ، وَالْبَرَكَهَ لِي فِي جَمِيعِ مَا رَزَقْتَنِيهِ ، وَتَحْصِينَ صَدْرِي مِنْ كُلِّ هَمٍّ وَجَانِحَةٍ وَمُصِيبَةٍ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

پس دو رکعت دیگر نماز بکن و در رکعت اول بعد از حمد ، پنجاه مرتبه سوره توحید ، و در رکعت دوم شصت مرتبه سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» بخوان ، پس دست ها را به سوی آسمان بردار و این دعا را بخوان :

اللَّهُمَّ إِنِّي حَلَلْتُ بِسَاحَتِكَ ، لِمَعْرِفَتِي بِوَحْدَانِيَّتِكَ وَصَمَدَانِيَّتِكَ ، وَأَنَّهُ لَا يَقْدِرُ عَلَى فِضَائِهِ حَوَائِجِي غَيْرُكَ ، وَقَدْ عَلِمْتُ يَا رَبُّ أَنَّهُ كُلَّمَا تَظَاهَرَتْ نِعْمَتُكَ عَلَيَّ اللهُ تَدَدَتْ فَاقَتِي إِلَيْكَ ، وَقَدْ طَرَفْتَنِي هُمْ كَذَا وَكَذَا ، وَبِهِ جَاي «كَذَا وَكَذَا» حَاجَتِ خُودِ رَا ذَكَرَ كُنْدَ وَبِگُوِيْدُ : وَأَنْتَ بِكَشْفِهِ عَالِمٌ غَيْرُ مُعَلِّمٍ ، وَوَاسِعٌ غَيْرُ مُتَكَلِّفٍ ، فَاسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَى الْجِبَالِ فَاسْتَبَقَرْتُ ، وَوَضَعْتَهُ عَلَى السَّمَاءِ فَارْتَفَعْتُ ، وَاسْأَلُكَ بِالْحَقِّ الَّذِي جَعَلْتَهُ عِدَّةَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَعِدَّةَ الْأَيْمَةِ عَلِيِّ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَعَلِيِّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسَى وَعَلِيِّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ وَالْحَسَنِ وَالْحُجَّهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ ، وَأَنْ تُقْضِيَ حَاجَتِي ، وَتُسَيِّرَ عَسِيرَهَا ، وَأَنْ تُكْفِيَنِي مُهِمَاتِهَا ، فَإِنْ فَعَلْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ ، وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَلَكَ الْحَمْدُ ، غَيْرَ جَائِرٍ فِي حُكْمِكَ ، وَغَيْرَ مُتَّهَمٍ فِي فِضَائِكَ ، وَلَا خَائِفٍ فِي عَدْلِكَ .

پس گونه راست خود را به زمین برسان و زانوها را از جامه بیرون آور که برسد به مصلائی که بر آن نماز می کنی ، و بعد از آن بگو :

اللَّهُمَّ إِنَّ يُونُسَ بْنَ مَتَّى عَبْدَكَ وَنَبِيَّكَ دَعَاكَ فِي بَطْنِ الْحُوتِ ، وَهُوَ عَبْدُكَ ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ ، وَأَنَا عَبْدُكَ ، فَاسْتَجِبْ لِي كَمَا اسْتَجَبْتَ لَهُ ، يَا كَرِيمُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ ، يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، بِرَحْمَتِكَ اسْتَعْنْتُ فَأَعِنِّي ، أَلْسَاعَةَ السَّاعَةِ السَّاعَةَ يَا كَرِيمُ .

پس گونه چپ را به زمین برسان و همین دعا را بخوان ، پس پیشانی را بر

زمین بگذار و هر حاجت که داری از خدا بطلب ، پس سر از سجده بردار و بعد از

آن این دعا را بخوان ، و دعا این است :

اللَّهُمَّ اسدُ قُرَى بِفَضْلِكَ ، وَتَعَمَّدَ ظُلْمِي بِعَفْوِكَ ، وَفَرَّغَ قَلْبِي لِذِكْرِكَ . اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَمَا بَيْنَهُنَّ ، وَرَبَّ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَمَا فِيهِنَّ ، وَرَبَّ السَّبْعِ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ ، وَرَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ ، وَرَبَّ الْمَلَائِكَةِ أَجْمَعِينَ ، وَرَبَّ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ ، وَرَبَّ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ .

أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي بِهِ تَقُومُ السَّمَاوَاتُ ، وَبِهِ تَقُومُ الْأَرْضُونَ ، وَبِهِ تَرْزُقُ الْأَنْبِيَاءَ ، وَبِهِ أَحْصَيْتَ عَدَدَ الْجِبَالِ وَكَيْلَ الْبِحَارِ ، وَبِهِ تُرْسِلُ الرِّيَّاحَ ، وَبِهِ تَرْزُقُ الْعِبَادَ ، وَبِهِ أَحْصَيْتَ عَدَدَ الرَّمَالِ ، وَبِهِ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ ، وَبِهِ تَقُولُ لِكُلِّ شَيْءٍ كُنْ فَيَكُونُ ، أَنْ تَسْتَجِيبَ لِي ، وَأَنْ تُعْطِيَنِي سُؤْلِي ، وَأَنْ تُعَجِّلَ لِي الْفَرَجَ مِنْ عَذَابِكَ بِرَحْمَتِكَ فِي عَافِيَةٍ ، وَأَنْ تُؤْمِنَ خَوْفِي فِي أُمَّتٍ خَوْفٍ ، وَأَعْظِمَ عَافِيَةَ ، وَأَفْضَلَ الرِّزْقِ وَالسَّعَةِ وَالسَّعَةِ ، مَا لَمْ تَزَلْ تُعَوِّدُنِيهَا يَا إِلَهِي ، وَتَرْزُقَنِي الشُّكْرَ عَلَى مَا أَبْلَيْتَنِي ، وَتَجْعَلَ ذَلِكَ تَامًا أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي ، حَتَّى تَصِلَ ذَلِكَ بِنَعِيمِ الْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ بِيَدِكَ مَقَادِيرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَبِيَدِكَ مَقَادِيرُ الْمَوْتِ وَالْحَيَاةِ ، وَبِيَدِكَ مَقَادِيرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَبِيَدِكَ مَقَادِيرُ الْخِذْلَانِ وَالنَّصْرِ ، وَبِيَدِكَ مَقَادِيرُ الْغِنَى وَالْفَقْرِ ، وَبِيَدِكَ مَقَادِيرُ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ ، فَبَارِكْ لِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي ، وَبَارِكْ لِي فِي جَمِيعِ أُمُورِي .

اللَّهُمَّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، وَعَذُوكَ حَقٌّ ، وَلِقَاؤُكَ حَقٌّ ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْمَحْيَا وَشَرِّ الْمَمَاتِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدَّجَالِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْعَجْزِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ وَالْهَرَمِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ مَكَارِهِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ قَدْ سَبَقَ مِنِّي مَا قَدْ سَبَقَ مِنْ زَلَلٍ قَدِيمٍ ، وَمَا قَدْ جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي ، وَأَنْتَ يَا

رَبِّ تَمْلِكُ مِنِّي مَا لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ، وَخَلَقْتَنِي يَا رَبِّ ، وَتَفَرَّدْتَ بِخَلْقِي ، وَلَمْ أَكُ شَيْئًا إِلَّا بِكَ ، وَلَسْتُ أَرْجُو الْخَيْرَ إِلَّا مِنْ عِنْدِكَ ، وَلَمْ أَصْرِفْ عَنْ نَفْسِي سُوءًا قَطُّ إِلَّا مَا صَرَفْتَهُ عَنِّي أَنْتَ ، عَلَّمْتَنِي يَا رَبِّ مَا لَمْ أَعْلَمْ ، وَرَزَقْتَنِي يَا رَبِّ مَا لَمْ أَمْلِكْ وَلَمْ أَحْتَسِبْ ، وَبَلَغْتَ بِي يَا رَبِّ مَا لَمْ أَكُنْ أَرْجُو ، وَأَعْطَيْتَنِي يَا رَبِّ مَا قَصَّرَ عَنْهُ أَمَلِي ، فَلَكَ الْحَمْدُ كَثِيرًا ، يَا غَافِرَ الذَّنْبِ إِغْفِرْ لِي ، وَأَعْظِمْنِي فِي قَلْبِي مِنَ الرِّضَا مَا يُهَوِّنُ عَلَيَّ بَوَائِقَ الدُّنْيَا .

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي الْيَوْمَ يَا رَبِّ الْبَابَ الَّذِي فِيهِ الْفَرَجُ وَالْعَافِيَةُ ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ . اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي بَابَهُ ، وَهَيِّئْ لِي سَبِيلَهُ ، وَلِيِّنْ لِي مَخْرَجَهُ . اللَّهُمَّ وَكُلُّ مَنْ قَدَّرْتَ لَهُ عَلَيَّ مَقْدَرَةً مِنْ خَلْقِكَ ، فَخُذْ عَنِّي بِقُلُوبِهِمْ وَاللِّسَانِيَّةَ ، وَأَسْمَاعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ، وَمِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ، وَمِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ ، وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شِمَائِلِهِمْ ، وَمِنْ حَيْثُ شِئْتَ وَمِنْ أَيْنَ شِئْتَ ، وَكَيْفَ شِئْتَ وَأَتَى شِئْتَ ، حَتَّى لَا يَصِلَ إِلَيَّ وَاحِدٌ مِنْهُمْ بِسُوءٍ .

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْنِي فِي حِفْظِكَ وَسِتْرِكَ وَجِوَارِكَ ، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ ، وَلَا إِلَهَ غَيْرِكَ . اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمَعَكَ السَّلَامُ ، أَسْأَلُكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ فَكَاكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ ، وَأَنْ تُسَكِّنَنِي دَارَ السَّلَامِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ ، عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ ، مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ أَعْلَمْ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا أَرْجُو ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا أَحْذَرُ ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تَرْزُقَنِي مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ ، وَمِنْ حَيْثُ لَا أَحْتَسِبُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ بِنُ أُمَّتِكَ ، وَفِي قَبْضَتِكَ ، نَاصِيَةِ يَدَيْ بِيَدِكَ ، مَاضٍ فِي حُكْمِكَ ، عَدْلٌ فِي فِضَاؤِكَ ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَةٌ بِهِ نَفْسِكَ ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي شَيْءٍ مِنْ كُتُبِكَ ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ ، أَوْ اسْتَأْذَنْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ ، عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ، وَخَيْرِيكَ مِنْ خَلْقِكَ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ،

وَأَنْ تُبَارِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا صَلَّيْتَ وَتَرَحَّمْتَ وَبَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ .

وَأَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ نُورَ صَدْرِي ، وَرَبِيعَ قَلْبِي ، وَجَلَاءَ حُزْنِي ، وَذَهَابَ غَمِّي ، وَاشْرَحَ لِي بِهِ صَدْرِي ، وَيَسِّرْ بِهِ أَمْرِي ، وَاجْعَلْهُ نُورًا فِي بَصْرِي ، وَنُورًا فِي مَخِّي ، وَنُورًا فِي عِظَامِي ، وَنُورًا فِي عَصَبِي ، وَنُورًا فِي فَصْبِي ، وَنُورًا فِي شَعْرِي ، وَنُورًا فِي بَشْرِي ، وَنُورًا مِنْ فَوْقِي ، وَنُورًا مِنْ تَحْتِي ، وَنُورًا عَنْ يَمِينِي ، وَنُورًا عَنْ شِمَالِي ، وَنُورًا فِي مَطْعَمِي ، وَنُورًا فِي مَسْرَبِي ، وَنُورًا فِي مَحْشَرِي ، وَنُورًا فِي قَبْرِي ، وَنُورًا فِي حَيَاتِي ، وَنُورًا فِي مَمَاتِي ، وَنُورًا فِي كُلِّ شَيْءٍ مِنِّي ، حَتَّى تُبَلِّغَنِي بِهِ إِلَى الْجَنَّةِ .

يَا نُورُ ، يَا نُورَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، أَنْتَ كَمَا وَصَفْتَ نَفْسَكَ فِي كِتَابِكَ وَعَلَى لِسَانِ نَبِيِّكَ ، وَقَوْلِكَ الْحَقُّ ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ ، وَقُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ ، «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكُوهِ فِيهَا مِصْبَاحُ الْمِصْبَاحِ فِي زُجَاجِهِ الزُّجَاجُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ تَوَقَّدُ مِنْ شَجَرِهِ مُبَارَكُهُ زَيْتُونُهُ لَا شَرْقِيَّةَ وَلَا غَرْبِيَّةَ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيئُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ» (1) .

اللَّهُمَّ فَاهْدِنِي لِنُورِكَ ، وَاهْدِنِي بِنُورِكَ ، وَاجْعَلْ لِي فِي الْقِيَامَةِ نُورًا مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي ، وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي ، تَهْدِينِي بِهِ إِلَى دَارِ السَّلَامِ ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي ، وَكُلِّ مَا أُحِبُّ أَنْ تُلْسِنِي فِيهِ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ .

اللَّهُمَّ أَقِلْ عَثْرَتِي ، وَآمِنْ رَوْعَتِي ، وَاحْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي ، وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي ، وَمِنْ فَوْقِي وَمِنْ تَحْتِي ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي .

ص: 140

«اللَّهُمَّ مَا لَكَ الْمُلْكُ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُدِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» (1)

، رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا ، إِزْحَمْنِي وَأَعْفِرْ ذَنْبِي ، وَأَفْضِلْ لِي جَمِيعَ حَوَائِجِي ، وَأَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ مَلِكٌ ، وَأَنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَأَنَّكَ مَا تَشَاءُ مِنْ أَمْرٍ يَكُونُ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيمَانًا صَادِقًا ، وَيَقِينًا لَيْسَ بَعْدَهُ كُفْرٌ وَرَحْمَةً ، أَنَالَ بِهَا شَرَفَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . (2)

نماز حاجت دیگر

شیخ و کفعمی و دیگران به سند معتبر از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده اند که : هر گاه تو را حاجتی به سوی پروردگار خود بوده باشد ، روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدار ، و نزدیک به زوال دو رکعت نماز بکن در زیر آسمان ، پس این دعا را بخوان :

اللَّهُمَّ إِنِّي حَلَلْتُ بِسَاحَتِكَ ، بِمَعْرِفَتِي بِوَحْدَانِيَّتِكَ ، وَأَنَّهُ لَا قَادِرَ عَلَى خَلْقِهِ غَيْرِكَ ، وَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّهُ كُلَّمَا تَظَاهَرَتْ نِعْمَتُكَ عَلَيَّ اللَّهُ تَدَّتْ فَاقَتِي إِلَيْكَ ، وَقَدْ طَرَفَنِي مِنْ هَمٍّ كَذَا وَكَذَا مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي ، وَأَنْتَ تَكْشِفُهُ ، عَالِمٌ غَيْرُ مُعَلِّمٍ ، وَاسِعٌ غَيْرُ مُتَكَلِّفٍ ، فَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَى الْجِبَالِ فَنُسِفَتْ ، وَعَلَى السَّمَاءِ فَاَنْشَقَّتْ ، وَعَلَى النُّجُومِ فَاَنْثَرَتْ ، وَعَلَى الْأَرْضِ فَسُطِحَتْ .

وَبِالْأَسْمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ عِنْدَ مُحَمَّدٍ صَ لَمَوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ ، وَعِنْدَ عَلِيِّ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَعَلِيِّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسَى وَعَلِيِّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ وَالْحَسَنِ وَالْحَبِيبِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَقْضِيَ لِي حَاجَتِي ، وَتُيسِّرَ لِي عَسِيرَهَا ، وَتَفْتَحَ لِي قُفْلَهَا ، وَتَكْفِينِي هَمَّهَا ، فَإِنْ فَعَلْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ ، وَإِنْ

ص: 141

1- . سورة آل عمران ، آیه 26 .

2- . مصباح المتهجد : 330 - 336 ، دروع الواقیه : 155 ، العدد القويّه : 227 با اختلاف .

لَمْ تَفْعَلْ فَلَكَ الْحَمْدُ، غَيْرَ جَائِرٍ فِي حُكْمِكَ، وَلَا مُتَّهَمٍ فِي قَضَائِكَ، وَلَا خَائِفٍ فِي عَدْلِكَ .

پس به سجده می روی و می گویی: اللَّهُمَّ إِنَّ يُونُسَ بْنَ مَتَّى عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ، دَعَاكَ فِي بَطْنِ الْحُوتِ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ، وَفَرَّجْتَ عَنْهُ، فَاسْتَجِبْ لِي كَمَا اسْتَجَبْتَ لَهُ، وَفَرِّجْ عَنِّي كَمَا فَرَّجْتَ عَنْهُ .

پس جانب راست روی خود را بر زمین می گذاری و می گویی:

يَا حَسَنَ الْبَلَاءِ عِدْدِي، يَا كَرِيمَ الْعَفْوِ عَنِّي، يَا مَنْ لَا غِنَى لِي شَيْءٍ عَنْهُ، يَا مَنْ لَا بَدَّ لِي شَيْءٍ مِنْهُ، يَا مَنْ مَصِيرُ كُلِّ شَيْءٍ إِلَيْهِ، يَا مَنْ رِزْقُ كُلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِ، تَوَلَّنِي وَلَا تَوَلَّنِي شِرَارَ خَلْقِكَ، وَكَمَا خَلَقْتَنِي فَلَا تُصَيِّعْنِي .

پس جانب چپ رو را بر زمین می گذاری و می گویی: «اللَّهُمَّ اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا» ده مرتبه، پس باز پیشانی را بر زمین می گذاری و می گویی: اللَّهُمَّ أَنْتَ لَهَا وَلِكُلِّ عَظِيمَةٍ، وَأَنْتَ لِهَذِهِ الْأُمُورِ الَّتِي قَدْ أَحَاطْتُ بِهَا وَأَكْتَنَفْتَنِي، فَكَفِّنِيهَا وَخَلِّصْنِي مِنْهَا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (1)

نماز دیگر برای حاجت

شیخ و سید و کفعمی به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که: هر گاه حاجت و مهم ضروری داشته باشد باید که روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدارد، پس دو رکعت نماز بکند نزدیک به زوال پیش از دو رکعت از نافله جمعه که در اول زوال می کند و چون فارغ شود این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الَّذِي خَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ،

ص: 142

وَعَنْتَ لَهُ الْوُجُوهُ، وَذَلَّلْتَ لَهُ النَّفُوسَ، وَوَجَلْتَ لَهُ الْقُلُوبَ مِنْ حَسَبِ يَتِّكَ، وَأَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ مَلِيكٌ، وَأَنَّكَ مُقْتَدِرٌ، وَأَنَّكَ مَا تَشَاءُ مِنْ أَمْرٍ يَكُونُ، وَأَنَّكَ اللَّهُ الْمَاجِدُ الْوَاحِدُ، الَّذِي لَا يُخْفِيكَ سَائِلٌ، وَلَا يَنْفُصُكَ نَائِلٌ، وَلَا يَزِيدُكَ كَثْرَةَ الدُّعَاءِ إِلَّا كَرَمًا وَجُودًا.

لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْخَالِقُ الرَّازِقُ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمُحْيِي الْمُمِيتُ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْبَدِيءُ الْبَدِيعُ، لَكَ الْفَحْرُ وَلَكَ الْكَرَمُ، وَلَكَ الْمَجْدُ وَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الْأَمْرُ، وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، يَا أَحَدًا يَا صَمَدًا، يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدًا، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. پس حاجت خود را از خدا طلب کند، و این دعا برای ادای دین نیز خوب است. (1)

دعایی است برای حاجت به غیر از نماز

شیخ و سید و کفعمی رحمهم الله از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام روایت کرده اند که حضرت صادق علیه السلام فرمود که: هر که را حاجتی باشد و روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدارد و شب ها به چیزی که در آن روح دمیده باشد افطار نکند و این دعا را بخواند، خدا حاجتش را روا گرداند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي بِهِ ابْتَدَعْتَ عَجَائِبَ الْخَلْقِ فِي غَامِضِ الْعِلْمِ بِجُودِ جَمَالِ وَجْهِكَ، فِي عَظِيمِ عَجِيبِ خَلْقِ أَصَدِّ نَافٍ غَرِيبِ أَجْنَاسِ الْجَوَاهِرِ، فَخَرَّتِ الْمَلَائِكَةُ سُدًّا لِهَيْبَتِكَ مِنْ مَخَافَتِكَ، فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِلْكَلِيمِ عَلَى الْجَبَلِ الْعَظِيمِ، فَلَمَّا بَدَأَ شُعَاعُ نُورِ الْحُجُبِ الْعَظِيمَةِ، أَثْبَتَّ مَعْرِفَتَكَ فِي قُلُوبِ الْعَارِفِينَ بِمَعْرِفَةِ تَوْحِيدِكَ، فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَعَلَّمُ بِهِ حَوَاطِرَ رَجْمِ الظُّنُونِ بِحَقَائِقِ الْإِيمَانِ، وَغَيْبِ عَزِيمَاتِ الْيَقِينِ، وَكَسْرِ الْحَوَاجِبِ، وَإِغْمَاضِ الْجُفُونِ، وَمَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ الْأَعْطَافُ،

ص: 143

وإِرَادَةَ لِحْظِ الْعُيُونِ، وَحَرَكَاتِ السُّكُونِ، فَكَوْنُهُ مِمَّا شِئْتَ أَنْ يَكُونَ مِمَّا إِذَا لَمْ تُكَوِّنْهُ، فَكَيْفَ يَكُونُ، فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي فَتَقْتَهُ بِهِ رَتَقَ عَقِيمٍ غَوَاشِي جُفُونِ حَدَقِ عُيُونِ قُلُوبِ النَّاطِرِينَ، فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ . وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَ فِي الْهَوَاءِ بَحْرًا مُعَلَّقًا عَجَاجًا مُعْطِطًا، فَحَبَسَتْهُ فِي الْهَوَاءِ عَلَى صَمِيمِ تَيَّارِ الْيَمِّ الرَّاحِرِ فِي مُسْتَحْفَلَاتِ عَظِيمِ تَيَّارِ أَمْوَاجِهِ عَلَى صَحْصَاحِ صَفَاءِ الْمَاءِ، فَعَزَّلَجَ الْمَوْجُ فَسَبَّحَ مَا فِيهِ لِعَظَمَتِكَ، فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِلْجَبَلِ، فَتَحَرَّكَ وَتَزَعَزَعَ وَاسْتَفْرَكَ، وَدَرَجَ اللَّيْلُ الْحَلِيكُ، وَدَارَ بِلُطْفِهِ الْفَلَكَ فَهَمَّكَ، فَتَعَالَى رَبُّنَا، فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ . وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا نُورَ النُّورِ، يَا مَنْ بَرَأَ الْحُورَ كَدْرًا مَنثورًا، بِقَدَرٍ مَقْدُورٍ، لِعَرْضِ النُّشُورِ، لِنُفْرِهِ النَّافُورِ، فَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا وَاحِدًا، يَا مَوْلَى كُلِّ أَحَدٍ، يَا مَنْ هُوَ عَلَى الْعَرْشِ وَاحِدٌ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا مَنْ لَا تَنَامُ وَلَا يُرَامُ وَلَا يُضَامُ، وَيَا مَنْ بِهِ تَوَاصَلَتِ الْأَرْحَامُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ. (1)

دعای دیگر برای حاجت که بعد از نماز جمعه باید خواند

شیخ رحمه الله و دیگران از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : چون حاجتی داشته باشی روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدار ، و بعد از نماز جمعه این دعا را بخوان :

ص: 144

1- . مصباح المتهجد : 339 ، جمال الأسبوع : 216 ، بلد الأمين : 156 ، بحار الأنوار : 87/44 .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِبِسْمِ اللَّهِ (1) اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، الْحَيُّ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، مَلَأَ السَّمَاوَاتِ وَمِائِلَ الْأَرْضِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، الْحَيُّ الْقَيُّومُ، الَّذِي عَنَتَ لَهُ الْوُجُوهُ، وَخَشَعَتَ لَهُ الْأَبْصَارُ، وَأَذِنَتْ لَهُ الثُّفُوسُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. پس هر حاجت که خواهی بطلب که مستجاب است إن شاء الله. (2)

نماز دیگر برای حاجت

شیخ و سید و دیگران از حضرت امام رضا علیه السلام روایت کرده اند که: هر که را حاجتی باشد که کار بر او تنگ شده باشد، باید که آن حاجت را به درگاه عزت و جلال کریم متعال عرض نماید.

راوی گفت: چگونه کند؟

فرمود که: روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدارد، پس در روز جمعه غسل بکند و سر خود را به خطمی بشوید، و پاکیزه ترین جامه های خود را بپوشد، و به بهترین بوهای خوش خود را خوشبو کند، پس تصدقی به فقیر مسلمانی بدهد از مال خود، پس برود به جایی که کنارهای آسمان پیدا باشد یعنی به بام بلندی یا به صحرائی رود، و رو به قبله نموده و دو رکعت نماز بکند، و در هر رکعت بعد از حمد پانزده مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ» بخواند و در رکوع و سر برداشتن از رکوع، و در سجده اول و سر برداشتن، و در سجده دوم و سر برداشتن؛ هر یک پانزده مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ» بخواند.

و در رکعت دوم بعد از پانزده مرتبه «قُلْ هُوَ اللَّهُ» تشهد بخواند و سلام بگوید،

ص: 145

1- . نسخه الف و المجتبی: بسم الله .

2- . مصباح المتهجد: 341، المجتبی من دعاء المجتبی: 53، بحار الأنوار: 87/47 .

و بعد از سلام باز پانزده مرتبه «قُلْ هُوَ اللَّهُ» بخواند ، پس به سجده رود و پانزده مرتبه بخواند ، پس جانب راست رو را بر زمین گذارد و پانزده مرتبه بخواند ، پس جانب چپ رو را به زمین گذارد و پانزده مرتبه بخواند ، پس باز پیشانی را بر زمین گذارد و پانزده مرتبه بخواند ، پس با گریه و تضرع این دعا را بخواند :

يَا جَوَادُ يَا مَاجِدُ ، يَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ ، يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ، يَا مَنْ هُوَ هَكَذَا [و] لَا هَكَذَا غَيْرُهُ ، أَشْهَدُ أَنْ كُلَّ مَعْبُودٍ مِنْ لَدُنْ عَرْشِكَ إِلَى قَرَارِ أَرْضِكَ بَاطِلٌ إِلَّا وَجْهَكَ جَلَّ جَلَالُكَ ، يَا مُعَزُّ كُلِّ ذَلِيلٍ ، يَا مُذِلَّ كُلِّ عَزِيزٍ ، تَعَلَّمَ كُرْبَتِي ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَفَرِّجْ عَنِّي .

پس جانب راست رو را بر زمین گذارد و سه مرتبه این دعا را بخواند ، پس جانب چپ رو را بر زمین گذارد و سه مرتبه این دعا را بخواند .

پس حضرت فرمود که : چون اعمال را به جا آورد ، حق تعالی حاجتش را [برآورد] ، و باید که حاجتش متوجه گردد به سوی خدا و متوسل گردد به محمد و آل محمد علیهم السلام و هر یک را به خصوص نام برد و بگوید :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُ إِلَيْكَ ، وَأَتَشَفَّعُ بِمُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَعَلِيٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرَ وَمُوسَى وَعَلِيٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَالْحَسَنِ وَالْحُجَّهَ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِمْ ، وَتَقْضِيَ حَاجَتِي ، وَتُنْجِحَ طَلِبَتِي ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

نماز دیگر

شیخ و سید رضی الله عنهما به سند معتبر از حضرت امام علی نقی علیه السلام روایت کرده اند که : هر گاه تو را حاجتی ضروری بوده باشد ، روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدار ، و در روز جمعه در اول روز غسل کن و تصدق کن بر

ص: 146

1- . مصباح المتهجد : 341 ، جمال الأسبوع : 214 ، تذکره الفقهاء : 1/74 .

مسکین به آنچه تو را ممکن باشد، و در موضعی که میان تو و آسمان سقفی و پرده ای نبوده باشد - از صحن خانه یا غیر آن - بنشین، در زیر آسمان می نشینی و چهار رکعت نماز به جا می آوری؛ و در رکعت اول بعد از سوره حمد «یس»، و در رکعت دوم «حم دخان»، و در رکعت سوم «إِذَا وَقَعَتْ»، و در رکعت چهارم «تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ»، و اگر این سوره ها را ندانی «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» بخوان، و چون از نماز فارغ شوی، کف را به سوی آسمان بگشا و این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يَكُونُ أَحَقَّ الْحَمْدِ بِكَ، وَأَرْضَى الْحَمْدِ لَكَ، وَأَوْجِبَ الْحَمْدَ لَكَ، وَأَحَبَّ الْحَمْدِ إِلَيْكَ، وَلَكَ الْحَمْدُ كَمَا أَنْتَ أَهْلُهُ، وَكَمَا رَضَيْتَ لِنَفْسِكَ، وَكَمَا حَمِدَكَ مَنْ رَضِيَتْ حَمْدَهُ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ.

وَلَكَ الْحَمْدُ كَمَا حَمِدَكَ جَمِيعُ أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَمَلَائِكَتِكَ، وَكَمَا يَنْبَغِي لِعِزِّكَ وَكِبَرِيَّاتِكَ وَعَظَمَتِكَ، وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا تَكِلُ الْأَلْسُنُ عَنْ صِفَتِهِ، وَيَقِفُ الْقَوْلُ عَنْ مُنْتَهَاهُ، وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا لَا يَقْصُرُ عَنْ رِضَاكَ، وَلَا يُفْضِلُهُ شَيْءٌ مِنْ مَحَامِدِكَ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ، وَالشَّدَّةِ وَالرِّخَاءِ، وَالْعَافِيَةِ وَالْبَلَاءِ، وَالسَّنِينِ وَالذُّهُورِ، لَكَ الْحَمْدُ عَلَى الْآيَاتِ وَنِعْمَائِكَ عَلَيَّ وَعِنْدِي، وَعَلَى مَا أَوْلَيْتَنِي وَأَبْلَيْتَنِي، وَعَافَيْتَنِي وَرَزَقْتَنِي وَأَعْطَيْتَنِي، وَفَضَّلْتَنِي وَشَرَّفْتَنِي، وَكَرَّمْتَنِي وَهَدَيْتَنِي لِدِينِكَ، حَمْدًا لَا يَبْلُغُهُ وَصْفٌ وَاصِفٍ، وَلَا يُدْرِكُهُ قَوْلٌ قَائِلٍ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا فِيمَا آتَيْتَهُ إِلَيَّ مِنْ إِحْسَانِكَ وَإِفْضَالِكَ عَلَيَّ عِنْدِي، وَتَفْضِيلِكَ إِلَيَّ عَلَى غَيْرِي، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا سَوَّيْتَ مِنْ خَلْقِي وَأَدَّبْتَنِي، فَأَحْسَنْتَ أَدْبِي، مَنَّا مِنْكَ عَلَيَّ، لَا لِسَابِقِهِ كَانَتْ مِنِّي، فَأَيُّ النَّعِيمِ يَا رَبِّ لَمْ تَخْخِذْ عِنْدِي، وَأَيُّ الشُّكْرِ لَمْ تَسْجُدْ لِي، وَرَضِيَتْ بِطُفْفِكَ لُطْفًا، وَمِنْ جَمِيعِ الْخَلْقِ خَلْفًا، يَا رَبِّ أَنْتَ الْمُنْعِمُ عَلَيَّ، الْمُحْسِنُ الْمُتَّفَضِّلُ الْمُجْمِلُ، ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، وَالْفَوَاضِلِ وَالنَّعْمِ الْعِظَامِ.

فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى ذَلِكَ يَا رَبِّ، لَمْ تَخَذُلْنِي فِي شَدِيدِهِ، وَلَمْ تُسَلِّمْنِي بِجَرِيرِهِ، وَلَمْ تَفْضَحْنِي بِسَرِيرِهِ، لَمْ تَزَلْ نِعْمَاؤُكَ عَلَيَّ عَامَّةً عِنْدَ كُلِّ عُسْرٍ وَيُسْرٍ، أَنْتَ حَسَنُ الْبَلَاءِ، وَلَكَ عِنْدِي قَدِيمُ الْعَفْوِ، أَمْتَعْنِي بِسَمْعِي وَبَصَرِي وَجَوَارِحِي، وَمَا أَقَلَّتِ الْأَرْضُ مِنِّي .

اللَّهُمَّ وَإِنَّ أَوَّلَ مَا أَسْأَلُكَ مِنْ حَاجَتِي وَأَطْلُبُ إِلَيْكَ مِنْ رَغْبَتِي، وَأَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهِ بَيْنَ يَدَيَّ مَسْأَلَتِي، وَأَتَقَرَّبُ بِهِ إِلَيْكَ بَيْنَ يَدَيَّ طَلِبَتِي، الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تَصَلِّ لِي عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ كَأَفْضَلِ مَا أَمَرْتَ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَيْهِمْ، وَكَأَفْضَلِ مَا سَأَلْتَ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، وَكَمَا أَنْتَ مُسْتَوِلٌ لَهُ وَلَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ .

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِمْ بَعْدَ مَنْ صَلَّى عَلَيْهِمْ، وَبَعْدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِمْ، وَبَعْدَ مَنْ لَا يُصَلِّي لِي عَلَيْهِمْ، صَدَقَ دَائِمَةً تَصَدَّقَ لَهَا بِالْوَصِيلَةِ وَالرَّفْعَةِ وَالْفَضِيلَةِ، وَصَلِّ عَلَى جَمِيعِ أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ، وَصَلِّ اللَّهُمَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَسَلِّمْ عَلَيْهِمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا .

اللَّهُمَّ وَمِنْ جُودِكَ وَكَرَمِكَ، أَنْكَ لَا تُحْيِي مَنْ طَلَبَ إِلَيْكَ، وَسَأَلَكَ وَرَغِبَ فِيهَا عِنْدَكَ، وَتُبَغِضُ مَنْ لَمْ يَسْأَلْكَ، وَلَيْسَ أَحَدٌ كَذَلِكَ غَيْرَكَ، وَطَمَعِي يَا رَبِّ فِي رَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ، وَتَقْتِي بِإِحْسَانِكَ وَفَضْلِكَ حَدَانِي عَلَى دُعَائِكَ، وَالرَّغْبَةِ إِلَيْكَ، وَإِنْزَالِ حَاجَتِي بِكَ، وَقَدْ قَدَّمْتُ أَمَامَ مَسْأَلَتِي التَّوَجُّهَ بِنَبِيِّكَ، الَّذِي جَاءَ بِالْحَقِّ وَالصِّدْقِ مِنْ عِنْدِكَ، وَنُورِكَ وَصِدْرِاطِكَ الْمُسْتَقِيمِ، الَّذِي هَدَيْتَ بِهِ الْعِبَادَ، وَأَحْيَيْتَ بِنُورِهِ الْبِلَادَ، وَخَصَّصْتَهُ بِالْكَرَامَةِ، وَأَكْرَمْتَهُ بِالشَّهَادَةِ، وَبَعَثْتَهُ عَلَى حِينِ فِتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

اللَّهُمَّ وَإِنِّي مُؤْمِنٌ بِسِرِّهِ وَعَلَانِيَتِهِ وَسِرِّ أَهْلِ بَيْتِهِ، الَّذِينَ أَذْهَبَتْهُمْ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرَتْهُمْ تَطْهِيرًا، وَعَلَانِيَتِهِمْ . اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَلَا تَقْطَعْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَاجْعَلْ عَمَلِي بِهِ مُتَقَبَّلًا .

اللَّهُمَّ دَلَّلْتَ عِبَادَكَ عَلَى نَفْسِكَ ، فَقُلْتَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ ، «وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسِّرْ تَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ» (1) ، وَقُلْتَ «يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ» (2) ، وَقُلْتَ «وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوحًا فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ» (3) .

أَجَلْ يَا رَبِّ نِعْمَ الْمَدْعُوُّ أَنْتَ ، وَنِعْمَ الرَّبُّ ، وَنِعْمَ الْمُجِيبُ ، وَقُلْتَ «قُلِ ادْعُوا اللَّهَ - أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيَا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى» (4) ، وَأَنَا أَدْعُوكَ اللَّهُمَّ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى كُلِّهَا ، مَا عَلِمْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ أَعْلَمْ .

أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الَّتِي إِذَا دُعِيتَ بِهَا أَجَبْتَ ، وَإِذَا سُدِّتْ بِهَا أُعْطِيتَ ، وَأَدْعُوكَ مُتَضَرِّعًا إِلَيْكَ مُسْتَكِينًا ، دُعَاءَ مَنْ أَسْلَمَتْهُ الْغَفْلَةُ ، وَأَجْهَدَتْهُ الْحَاجَةُ ، أَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ اسْتَكَانَ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ ، وَرَجَاكَ لِعَظِيمِ مَغْفِرَتِكَ ، وَجَزِيلِ مَثُوبَتِكَ .

اللَّهُمَّ إِن كُنْتَ خَصَصْتَ أَحَدًا بِرَحْمَتِكَ ، طَائِعًا فِيمَا أَمَرْتَهُ ، وَعَمِلَ لَكَ فِيمَا لَهُ خَلَقْتَهُ ، فَإِنَّهُ لَمْ يَبْلُغْ ذَلِكَ إِلَّا بِكَ وَبِتَوْفِيقِكَ . اللَّهُمَّ مَنْ أَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِوَفَادِهِ مَخْلُوقٍ ، رَجَاءَ رِفْدِهِ وَجَوَائِزِهِ ، فَإِلَيْكَ يَا سَدِيدِي كَانَ اسْتِعْدَادِي رَجَاءَ رِفْدِكَ وَجَوَائِزِكَ ، فَاسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَنْ تُعْطِنِي مَسْأَلَتِي وَحَاجَتِي .

پس هر حاجت که خواهی بطلب ، پس این دعا را بخوان :

يَا أَكْرَمَ الْمُتَمَعِّينَ وَأَفْضَلَ الْمُحْسِنِينَ ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَمَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ مِنْ خَلْقِكَ ، فَأَخْرِجْ صَدْرَهُ ، وَأَفْجِمْ لِسَانَهُ ، وَاسْدُدْ بَصَرَهُ ، وَأَقْمَعْ رَأْسَهُ ، وَاجْعَلْ لَهُ سُدًّا غَلَا فِي نَفْسِهِ ، وَاكْفِنِيهِ بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ ، وَلَا تَجْعَلْ مَجْلِسِي هَذَا آخِرَ الْعَهْدِ مِنَ الْمَجَالِسِ الَّتِي أَدْعُوكَ بِهَا مُتَضَرِّعًا إِلَيْكَ ، فَإِنْ جَعَلْتَهُ فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي كُلِّهَا ، مَغْفِرَةً

ص: 149

1- . سورة بقره ، آيه 186 . 2 . سورة زمر ، آيه 53 .

2-

3- . سورة صافات ، آيه 75 .

4- . سورة اسراء ، آيه 110 .

لَا تُغَادِرْ لِي ذَنْبًا، وَاجْعَلْ دُعَائِي فِي الْمُسْتَجَابِ، وَعَمَلِي فِي الْمَرْفُوعِ الْمُتَقَبَّلِ عِنْدَكَ، وَكَلَامِي فِيمَا يَصَدُّ عِدِّيكَ مِنَ الْعَمَلِ الطَّيِّبِ، وَاجْعَلْنِي مَعَ نَبِيِّكَ وَصَفِيِّكَ وَالْأَنْبِيَاءِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ.

فَبِهِمُ اللَّهُمَّ اتَّوَسَّلْ، وَإِلَيْكَ بِهِمْ أَرْغَبُ، فَاسْتَجِبْ دُعَائِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَأَقْلَنِي مِنَ الْعَثَرَاتِ، وَمَصَارِعِ الْعِبَرَاتِ.

پس حاجت خود را باز بطلب و به سجده رو و بگو: لا-إله إلا الله-الرحيم الكريم، لا-إله إلا الله-العلي العظيم، سبحان الله رب السموات السبع، ورب الأرضين السبع، ورب العرش العظيم. اللهم إني أعوذ بك من عقوبتك، وأعوذ برضاك من سخطك، وأعوذ بك منك، لا-أبلغ مدحتك، ولا الثناء عليك، أنت كما أثنيت على نفسك. اجعل حياتي زيادة لي من كل خير، واجعل وفاتي راحة لي من كل سوء، واجعل قره عيني في طاعتك.

پس بگو: یا تفتی ورجانی، لا تحرق وجهی بالنار بعد سجودی لک یا رب، من غیر من منی علیک، بل لک المن لیدلک علی، فازحم ضعفی ورقه جلدی، واكفنی ما أهمنی من أمر الدنيا والآخرة، وارزقنی مرافقه النبی وأهل بیته علیه وعليهم السلام، فی الدرجات العلی من الجنة.

پس باز بگو: یا نور النور، یا مدبر الأمور، یا جواد یا ماجد، یا واحد یا أحد یا صمد، یا من لم یلد ولم یولد، ولم یكن له كفوا أحد، یا من هو هكذا ولا-هكذا غيره، یا من ليس في السموات العلی والأرضین السفلی إله سواه، یا معز كل ذليل، ومذل كل عزيز، قد وعزتک وجلالک عیل صبری، فصل علی محمد وآل محمد، وفرج عني.

پس خصوص بلايي که دعا برای رفع آن می کند نام ببرد و بگوید: «الساعة الساعة، یا أرحم الراحمين»، دعای آخر را از «یا نور النور» تا آخر، سه مرتبه در

سجده بخواند، پس سر بردارد و از روی نهایت خضوع و خشوع ده مرتبه بگوید: «وَأَعُوْثُ بِاللّٰهِ وَرِسُوْلِهِ وَبِآلِهِ ، صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ» . پس جانب چپ رو را بر زمین گذارد و دعای آخر را که اشاره به آن شد باز بخواند و تصرّح کند و مبالغه نماید در دعا که هیچ دعایی برای قضای حوائج از این بهتر نیست إن شاء الله . (1)

نماز دیگر برای شکر قضای حاجت

ابن بابویه علیه الرحمه گفته است که : هر گاه یکی از نمازهای حاجت را به جا آوری و حاجتت برآورده شود ، دو رکعت نماز شکر بکن و در رکعت اول بعد از حمد سوره «توحید» ، و در رکعت دوم سوره «قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ» بخوان ، و در رکعت اول در رکوع می گویی : «الْحَمْدُ لِلّٰهِ شُكْرًا» ، و در سجده ها می گویی : «شُكْرًا لِلّٰهِ وَحَمْدًا» ، و در رکعت دوم در رکوع و سجده ها همه می گویی :

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي قَضَىٰ حَاجَتِي ، وَأَعْطَانِي مَسْأَلَتِي . (2)

دعای دیگر

سیّد بن طاووس رضی الله عنه به سند از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام و وهب بن مبنه و حسن بصری روایت کرده است که : حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله وسلم فرمود : من این نام ها را در شب معراج در لوحی از نور نوشته دیدم و میان آن لوح و عرش الهی حجابی نبود .

پس جبرئیل گفت : یا محمد ! اگر نه این بود که باعث طغیان امت تو می شد هر آینه خبر می دادم تو را به بزرگی این نام ها ، به درستی که حق تعالی می فرماید که

ص: 151

1- . مصباح المتهدّج : 342 - 347 ، جمال الأسبوع : 209 - 214 .

2- . الفقیه : 1/561 .

هر که در هر جمعه یک مرتبه این دعا را بخواند و جمیع اهل آسمان ها و زمین با او در مقام مکر و ضرر درآیند ، آسیبی به او نتوانند رسانند ، و هر که در هر جمعه یک بار یا دو بار این دعا را بخواند پیوسته در امان خدا باشد و کسی قادر بر ضرر او نباشد .

حسن بصری گفت: شش مرتبه این دعا را خواندم و هر مرتبه کسی که می خواست به من ضرر برساند دیده اش بسته شد و مرا ندید ، و حجاج مرا طلبید که به قتل رساند ، چون این دعا را خواندم مرا گرامی داشت و نزدیک خود نشانید .

و حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه فرمود : ابراهیم علیه السلام این دعا را خواند و از آتش نمرود نجات یافت ، و حضرت موسی علیه السلام این دعا را خواند در وقتی که به نزد فرعون رفت و از شر او نجات یافت .

و کعب الأحبار گفت : خضر علیه السلام این دعا را خواند و به آب زندگانی رسید ، و حضرت اسماعیل این دعا را خواند که از ذبح نجات یافت و خدا ذبح عظیم برای فدای او فرستاد .

و حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود : هر صاحب کربی که این دعا را بخواند خدا شدت او را به راحت مبدل گرداند و هر غمناکی که این دعا را بخواند خدا غمش را زایل گرداند ، و هر حاجتمندی که بخواند خدا حاجت دنیا و آخرت او را روا گرداند .

و کعب الأحبار گفت : در تورات خواندم که هر که در هر جمعه یک بار این دعا را بخواند او را قبول و مهابتی و عظمتی و جلالتی و رتبه ای نزد پادشاهان و بزرگان و اشراف به هم رسد .

و حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود : به هر که مصیبتی و بلیّه ای از احوال دنیا و آخرت برسد و این دعا را بخواند خدا او را فرج دهد و حاجات او را برآورد ، و غم او را زایل گرداند و او را بر دشمن یاری دهد .

و کعب گفت : هر که این دعا را خواند باید که با طهارت باشد و در هر جمعه

بخواند و هر حاجت از حاجات دنیا و عقبی که داشته باشد بطلبد ، به درستی که خدا حکم کرده است و واجب گردانیده است که رد نکند دعای کسی را که این دعا را بخواند ؛ هر که باشد .

و در روز احزاب حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم این دعا را خواند ، و خدا او را بر کافران نصرت داد ، و نام های مقدس مبارک حق تعالی در این دعا هست .

دعا این است : بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ أَخَذْتُ الْأَوَّلِينَ ، وَأَخَذْتُ الْآخِرِينَ ، وَأَخَذْتُ الْقَائِمِينَ ، وَأَخَذْتُ الْقَاعِدِينَ ، تَغْشَى أَبْصَارَهُمْ ظُلْمَةٌ ، وَتُرْسَلُ السَّمَاءُ عَلَيْهِمْ لَهَبًا ، وَالْأَرْضُ سُهْبًا ، فَأَعَشَيْنَاهُمْ فَهَمْ لَا يُبْصِرُونَ .

اللَّهُ يَرْعَانِي وَيَقْوِينِي عَلَى الْخَلْقِ ، بِنُورِ اللَّهِ اسْتَبْصِرُ ، وَبِقُوَّةِ اللَّهِ الْقُدُّوسِ اسْتَتَعِنُ ، اللَّهُ يُعْطِينِي ، وَاللَّهُ الْمَلِكُ الْجَبَّارُ يَرْفَعُنِي عَلَى أَجْنِحِهِ الْكُرُوبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالصَّافِيينَ وَالْمُسَبِّحِينَ ، لَكَ اللَّهُ أَدْعُو وَأَنْتَ اللَّهُ أَزْحَمُ الرَّاحِمِينَ .

لَكَ اللَّهُ أَدْعُو إِلَهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، لَكَ اللَّهُ أَدْعُو إِلَهُ الْمَلَائِكَةِ الْمُفْرَبِينَ ، لَكَ اللَّهُ أَدْعُو إِلَهُ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ ، لَكَ اللَّهُ أَدْعُو إِلَهُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ ، لَكَ اللَّهُ أَدْعُو إِلَهُ الْكَوَاكِبِ ، لَكَ اللَّهُ أَدْعُو إِلَهُ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ ، لَكَ اللَّهُ أَدْعُو إِلَهَا مُقَدَّسًا .

أَنْتَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ، الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ، الْوَاسِعُ عَهُ رَحْمَتُهُ ، الْخَالِقُ كُرْسِيِّ عَظَمَتِهِ ، الْعَزِيزُ الْعَظِيمُ الْجَلِيلُ ، تَبَارَكَ اسْمُ اللَّهِ مَلِكِ الْمُلُوكِ ، تَكُونُ أَسْمَاؤُكَ هَذِهِ لِي عَضْدًا وَنَصْرًا وَفَتْحًا وَهَيْبَةً وَتُورًا وَعَظْمَةً ، أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي ، وَيَكُونُ لِي حِفْظًا وَخَلَاصًا وَنَجَاحًا .

أَنَا عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ ، تَغْشَانِي رَحْمَتُكَ ، وَيَغْشَانِي عِقَابُكَ ، بِعِزَّتِكَ وَهَيْبَتِكَ نَجِّنِي مِنَ الْأَفَاتِ ، كَمَا نَجَّيْتَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلَكَ مِنَ النَّارِ ، وَكَمَا كَبَسَ مُوسَى كَلِيمُكَ فِرْعَوْنَ ، وَبِأَسْمَائِكَ هَذِهِ فَجِّنِي بِهَا . وَكَمَا الْأَرْضُ مَكْبُوسَةٌ تَحْتَ السَّمَاءِ ، وَبَنُو آدَمَ مَكْبُوسُونَ تَحْتَ السَّمَاءِ وَتَحْتَ مَلِكِ الْمَوْتِ ، وَكَمَا مَلِكُ الْمَوْتِ مَكْبُوسٌ بَيْنَ يَدَيِ

اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ، كَذَلِكَ يَكُونُ الْخَلَائِقُ مَكْبُوسِينَ تَحْتَ قَدَمِي أَبَدًا مَا أَحْيَيْتَنِي .

يا ناصِرَ الْمُسْتَضْرِحِينَ، يَا صَرِيحَ الْمُسْتَضْرِحِينَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، أَنْتَ لِي جِزْءٌ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَمِنْ بَنِي آدَمَ وَبَنَاتِ حَوَاءَ وَاتِّبَاعِهِمْ، وَمِنْ شَرِّ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ، أَنْ لَا يَسُدُّ طَوْعًا عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ، عَزَّ جَارُكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، تَمَسَّكَتُ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى الَّتِي لَا انْفِصَامَ لَهَا، الَّتِي لَا يُجَاوِزُهَا بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ .

اعْتَصَمْتُ بِجِبِلِّ اللَّهِ الْمَتِينِ، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ، وَمِنْ شَرِّ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ، وَمِنْ شَرِّ مَنْ يُرِيدُ بِي سُوءًا أَوْ يُرِيدُ بِي [شَرًّا]، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، (وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا) (1) .

حَسْبِيَ اللَّهُ، بِسْمِ اللَّهِ، وَبِاللَّهِ أُؤْمِنُ، وَبِاللَّهِ أَتَّقِي، وَبِهِ أَتَعَوَّذُ، وَبِاللَّهِ أَعْتَصِمُ، وَبِاللَّهِ الْعَظِيمِ أَسْتَجِيرُ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ، الَّتِي لَا يُجَاوِزُهَا بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ، مِمَّا ذَرَأَ أَوْ بَرَأَ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَطْرُقُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ عَيْنٍ نَاطِرَةٍ، وَأُذُنٍ سَامِعَةٍ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ مَارِدٍ وَجَبَّارٍ عَنِيدٍ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَلْبَسْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، وَتَوَكَّلْتُ فِي أُمُورِي عَلَيْكَ، أَنْتَ وَلِيِّي وَمَوْلَايَ .

إِلَهِي فَلَا تُسَلِّمْ لِي مَنْنِي وَلَا تَخْذُلْنِي، وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا، وَلَا تُؤَاخِذْنِي بِذُنُوبِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي، وَأَعِنِّي عَلَى شُكْرِ نِعْمَتِكَ، يَا مُحْسِنُ يَا جَبَّارُ، اجْعَلْنِي عَبْدًا شَكُورًا، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، أَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَمَا فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ، وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

ص: 154

1- . سورة طلاق، آية 3 .

اللَّهُمَّ حَبِّبْنِي إِلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ حَتَّى لَا يَكُونُ لِي فِي قَلْبِ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ غِلْظَةٌ وَلَا يُعَارِضُونِي ، وَاجْعَلْهُمْ يَسَّرًا تَقْبِلُونِي بِوَجْهِهِ بَسِيطِهِ ، وَيَقْبِضُونَ حَوَائِجِي ، وَيَطْلُبُونَ مَرْضَاتِي ، وَيَخْشَوْنَ سَخَطِي ، بِاسْمِكَ الْقُدُّوسِ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ ، أَدْعُوكَ يَا اللَّهُ يَا نُورًا فِي نُورٍ ، وَنُورًا إِلَى نُورٍ ، وَنُورًا فَوْقَ نُورٍ ، وَنُورًا تَحْتَ نُورٍ ، يُضِيئُ بِهِ كُلُّ نُورٍ وَكُلُّ ظُلْمَةٍ ، وَيُطْفِئُ بِهِ شِدَّةَ كُلِّ شَيْطَانٍ وَسُلْطَانٍ .

بِاسْمِكَ الَّذِي تَكَلَّمْتَ بِهِ الْمَلَائِكَةَ فَلَا يَكُونُ لِلْمَوْجِ سَبِيلٌ ، وَبِهِ يَدْرُلُّ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ يَكُونُ تَحْتَ قَدَمِي ، بِاسْمِكَ الَّذِي سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ ، وَاسْتَقَرَّتْ بِهِ عَلَى نَفْسِكَ وَعَلَى كُرْسِيِّكَ ، بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ يَكُونُ لِي نُورًا وَهَيْبَةً عِنْدَ جَمِيعِ الْخَلْقِ ، بِأَسْمَائِكَ الْمُقَدَّسَةِ الْمُبَارَكَةِ .

أَنْتَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ الْعَظِيمُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، يَا رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَوَارِثَهُ يَا اللَّهُ ، أَنْتَ الْمَحْمُودُ فِي كُلِّ فِعْلٍ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الرَّفِيعُ فِي جَلَالِهِ ، يَا اللَّهُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، يَا رَحْمَنَ كُلِّ شَيْءٍ وَرَاحِمَهُ ، يَا مُمِيتَ كُلِّ شَيْءٍ وَوَارِثَهُ ، يَا حَيُّ حِينَ لَا حَيَّ فِي دِيْمُومِيهِ مُلْكِهِ وَبِقَائِهِ ، يَا رَافِعَ الْمُرْتَعِيعِ فَوْقَ سَمَائِهِ بِقُدْرَتِهِ .

يَا قَيُّومُ لَا يَمُوتُهُ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِهِ ، يَا آخِرُ يَا بَاقِي ، يَا أَوَّلَ كُلِّ شَيْءٍ وَآخِرَهُ ، يَا دَائِمٌ بَعِيرٌ فَنَاءً وَلَا زَوَالٍ لِمُلْكِهِ ، يَا صَمَدٌ مِنْ غَيْرِ شَبِيهِ ، فَلَا شَيْءَ كَمِثْلِهِ ، يَا مُبْدِيَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمُعِيدَهُ ، يَا مَنْ لَا يَصِفُ الْوَاصِفُونَ كُنْهَ جَلَالِهِ فِي مُلْكِهِ وَعِزِّهِ وَجَبْرُوتِهِ .

يَا كَبِيرُ ، أَنْتَ الَّذِي لَا تَهْتَدِي الْعُقُولُ لِصِفَتِهِ فِي عَظَمَتِهِ ، يَا بَاعِثُ يَا مُنْشِئُ بِلَا مِثَالٍ ، يَا زَاكِي الطَّاهِرُ مِنْ كُلِّ آفَةٍ ، يَا كَافِي الْمَتَوَسِّعُ لِمَا خَلَقَ مِنْ عَطَايَا فَضْلِهِ الَّذِي لَا يَنْفَدُ ، يَا نَقِيٌّ مِنْ كُلِّ سُوءٍ لَمْ يُخَالِطْهُ فِعَالُهُ .

يَا جَبَّارُ أَنْتَ الَّذِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ ، يَا حَتَّانُ يَا مَتَّانُ ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْأَكْرَامِ ، أَنْتَ الَّذِي قَدَّمَ الْخَلَائِقَ مَتَّهُ وَفَضْلَهُ ، يَا دَيَانَ الْعِبَادِ ، وَكُلُّ يَوْمٍ خَاضِعًا

لَهَيْبَتِهِ ، يَا خَالِقَ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ ، وَكُلَّ إِلَهٍ مِيعَادُهُ (1) ، يَا رَحِيمَ كُلِّ صَرِيحٍ وَمَكْرُوبٍ .

يَا صَادِقَ الْوَعْدِ فَلَا تَصِفُ الْأَلْسُنُ جَلَالَ مُلْكِهِ وَعِزَّهُ ، يَا مُبْدِيَ الْبِدَائِعِ لَمْ يَتَّبِعْ فِي إِنْشَائِهَا عَوْنَ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِهِ ، يَا عَالِمَ الْغُيُوبِ فَلَا يَقْوَتُهُ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِهِ ، يَا مُعِيدَ مَا أَفْنَى إِذَا بَرَزَ الْخَلَائِقُ لِدَعْوَتِهِ ، يَا حَلِيمًا ذَا أَنَاةٍ فَلَا شَيْءٌ يُعَادِلُهُ مِنْ خَلْقِهِ .

يَا حَمِيدَ الْفِعَالِ فِي خَلْقِهِ بِلُطْفِهِ ، يَا عَزِيزَ الْغَالِبِ عَلَى أَمْرِهِ فَلَا شَيْءٌ يُعَادِلُهُ ، يَا ظَاهِرَ الْبَطْشِ الشَّدِيدِ ، الَّذِي لَا يُطَاقُ انْتِقَامُهُ ، يَا عَالِي الْقَرِيبِ فِي عُلُوِّهِ وَارْتِقَاعِهِ وَدَوَامِهِ ، يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ ، فَلَا شَيْءٌ يَفْهَرُ سُلْطَانَهُ ، يَا نُورَ كُلِّ شَيْءٍ وَهَدَاهُ .

أَنْتَ الَّذِي أَضَاءَتْ الظُّلْمَةُ بِنُورِهِ ، يَا قُدُّوسَ الطَّاهِرِ فَلَا شَيْءٌ كَمِثْلِهِ ، يَا قَرِيبَ الْمُتَدَانِي دُونَ كُلِّ شَيْءٍ ، يَا عَالِي الشَّامِخِ فِي السَّمَاءِ فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ عُلُوُّهُ وَارْتِقَاعُهُ ، يَا بَدِيعَ الْبِدَائِعِ وَمُعِيدَهَا بَعْدَ فَنَائِهَا بِقُدْرَتِهِ ، يَا مَلِكُ يَا مُتَكَبِّرُ ، يَا مَنْ الْعَدْلُ أَمْرُهُ وَالصِّدْقُ وَعْدُهُ ، يَا مَحْمُودًا فِي أَحْوَالِهِ ، فَلَا تَبْلُغُ الْأَوْهَامُ كُنْهَ جَلَالِهِ فِي مُلْكِهِ وَعِزِّهِ .

يَا كَرِيمَ الْعَفْوِ ، أَنْتَ الَّذِي مَلَأَ كُلَّ شَيْءٍ عَدْلُهُ وَفَضْلُهُ ، يَا عَظِيمَ الْمَفَاخِرِ وَالْكَبْرِيَاءِ فَلَا يُدْرِكُ عِزُّ مُلْكِهِ ، يَا عَجِيبَ فَلَا تَنْطِقُ الْأَلْسُنُ بِكُلِّ آيَةٍ وَثَنَائِهِ ، أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ أَمَانًا مِنْ عُقُوبَتِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَأَسْأَلُكَ نُورًا وَنَصْرًا وَرَفْعَةً عِنْدَ جَمِيعِ خَلْقِكَ ، مِنْ بَنِي آدَمَ وَبَنَاتِ حَوَاءَ ، رَبِّ الْأَرْوَاحِ الْفَانِيَةِ ، وَالْأَجْسَادِ الْبَالِيَةِ ، وَالْأَرْوَاحِ الْمُرْتَفَعَةِ .

وَأَسْأَلُكَ بِطَاعَةِ الْعُرُوقِ الْمُلتَمِّمَةِ إِلَى أَمَاكِنِهَا ، وَبِطَاعَةِ الْقُبُورِ الْمُتَشَقِّقَةِ عَنْ أَهْلِهَا ، وَبِدَعْوَتِكَ الصَّادِقَةِ فِيهِمْ ، وَأَخَذِكَ الْحَقِّ مِنْهُمْ ، إِذَا بَرَزَ الْخَلَائِقُ ، فَهُمْ مِنْ مَخَافَتِكَ وَشِدَّةِ سُلْطَانِكَ يَنْتَظِرُونَ قَضَاءَكَ ، وَيَخَافُونَ عَذَابَكَ ، وَيَرْجُونَ رَحْمَتَكَ ،

ص: 156

اجْعَلْنِي مِنَ الْمَقْرَبِينَ الْفَائِزِينَ ، وَأَلْقِ عَلَيَّ مَحَبَّةً وَنُورًا وَنِعْمَةً وَهَيْبَةً ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يُسَمِعُ قَوْلِي لَهُ ، وَيَرْفَعُ أَمْرِي عَلَى كُلِّ أَمْرٍ ، أَنَا عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ ، الْفَقِيرُ إِلَى رَحْمَتِكَ .

اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ عَالِيًا مُتَعَالِيًا ، يَا نُورَ النُّورِ ، يَا مَصْدَبَاحَ النُّورِ ، أَذْرَأُ بِكَ فِي نُحُورِهِمْ ، وَأَسَدُ تَعِيدُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ ، وَأَسَدُ تَعِينُ بِكَ عَلَيْهِمْ ، فَأَكْفِنِي أَمْرَهُمْ بِلا حَوْلٍ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ ، يَا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ، «إِنْ نَسَأُ نَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ» (1) ، «إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ» (2) ، «يَا مُوسَى أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْأَمِينِينَ» (3) ، «كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ» (4) .

اللَّهُمَّ بَعِزَّتِكَ يَا دَائِمَ الْبَقَاءِ ، أَسْأَلُكَ بِالْأَسْمِ الَّذِي أَحْطَتْهُ بِحِجَابِ النُّورِ ، نُورِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، تُضِيئُ بِهِ أَبْصَارَ النَّاطِرِينَ ، عُدْتُ بِرُبُوبِيَّتِكَ يَا اللَّهُ ، بِاسْمِكَ الَّذِي تَقُولُ لِلشَّيْءِ كُنْ فَيَكُونُ ، إِلَّا قَضَيْتَ حَاجَتِي ، وَأَنْجَحْتَ طَلِبَتِي ، وَيَسَّرْتَ أَمْرِي ، وَسَتَّرْتَ عَوْرَتِي ، وَأَمَنْتَ رَوْعَتِي ، وَرَزَقْتَنِي نُورًا وَعِزًّا وَهَيْبَةً وَقَبُولًا وَرَفَعَهُ عِنْدَ جَمِيعِ خَلْقِكَ بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ .

وَإِسْمِكَ الَّذِي وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ أَوْسَعُ مِنْهُ ، يَا دَائِمَ الْبَقَاءِ أَدِمْ مَا أَنَا فِيهِ مِنْ نِعْمَتِكَ وَعَافِيَّتِكَ ، وَاجْعَلْ أُمُورِي أَوْلَاهَا صَدَاحًا ، وَآخِرَهَا فَلَاحًا ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . پس هر دعا که خواهی بکن که مستجاب است إن شاء الله تعالی . (5)

ص: 157

1- . سوره شعراء ، آیه 4 .

2- . سوره هود ، آیه 81 .

3- . سوره مجادله ، آیه 21 .

4- . سوره قصص ، آیه 31 .

5- . جمال الأسبوع : 218 - 223 .

فصل یازدهم: در بیان اعمالی چند که اختصاص به روز جمعه ندارد و در روز جمعه انجام دادن آنها افضل است

نماز حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم

سید بن طاووس قدس الله روحه به سند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام روایت کرده است که از آن حضرت سؤال کردند از نماز حضرت جعفر طیار .

حضرت فرمود : چرا غافلی از نماز حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم ، شاید حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم

نماز جعفر را نکرده باشد و شاید جعفر نماز آن حضرت را نکرده باشد .

راوی گفت : پس آن نماز را تعلیم کن به من .

حضرت فرمود : دو رکعت نماز می کنی و در هر رکعت یک مرتبه فاتحه و پانزده مرتبه سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهَا» می خوانی ، پس در رکوع و بعد از سر برداشتن ، و در سجده اول و سر برداشتن ، و در سجده دوم و سر برداشتن ؛ هر یک پانزده مرتبه سوره قدر را می خوانی ، پس تشهد می خوانی و سلام می گویی ، و چون فارغ شوی ، میان تو و خدا گناهی [نیست] مگر آن که آمرزیده است ، و هر حاجت که بطلبی رواست ، و بعد از آن این دعا را می خوانی :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّ آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَهِهَا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ

مُسْلِمُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعَدَّهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَأَعَزَّ جُنْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ، فَلَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ أَنْتَ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، فَلَكَ الْحَمْدُ، وَأَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَإِنْجَاؤُكَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالتَّوَابُ حَقٌّ. اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ، اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَأَخَّرْتُ وَأَسْرَرْتُ وَأَعْلَنْتُ، أَنْتَ إِلَهِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ. (1)

مؤلف گوید: این نماز از نمازهای مشهور است و عامه و خاصه در کتب خود روایت کرده اند و بعضی این را از نمازهای روز جمعه شمرده اند و از روایات اختصاصی معلوم نمی شود و ظاهراً در سایر ایام توان کرد.

نماز حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه

ابن بابویه و عیاشی و شیخ و دیگران به سندهای صحیح و حسن و معتبر بسیار از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که: هر کس چهار رکعت نماز بگذارد؛ یعنی به دو سلام، و در هر رکعت بعد از سوره فاتحه، پنجاه مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ» بخواند، چون فارغ گردد میان او و حق تعالی گناهی نماند مگر آن که آمرزیده شده باشد. (2)

و سید و شیخ از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که: هر کس چهار رکعت

ص: 160

1- . جمال الأسبوع : 162 .

2- . بلد الأمين : 149 ، البيان شهيد اول : 125 ، دعوات راوندی : 86 ، وسائل الشیعه اسلامیه : 5/244 .

نماز امیرالمؤمنین علیه السلام را به جا آورد، از گناهان بیرون آید مانند روزی که از مادر متولد شده باشد، و حاجت های او برآورده شود؛ در هر رکعت سوره حمد و پنجاه مرتبه سوره «توحید» بخواند، و چون فارغ شود این دعا را بخواند که تسبیح آن حضرت است:

سُبْحَانَ مَنْ لَا تَبِيدُ مَعَالِمُهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا اضْمِحْلَالَ لِفَخْرِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْفَدُ مَا عِنْدَهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا انْقِطَاعَ لِمُدَّتِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يُشَارِكُ أَحَدًا فِي أَمْرِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا إِلَهَ غَيْرُهُ.

پس این دعا را بخواند: یا مَنْ عَفَى عَنِ السَّيِّئَاتِ وَلَمْ يُجَازِ بِهَا، اِرْحَمْ عَبْدَكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ نَفْسِي، اَنَا عَبْدُكَ يَا سَيِّدَاهُ، اَنَا عَبْدُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ يَا رَبَّاهُ، بِكَ إِلَهِي، بِكَيْفِيَّتِكَ يَا أَمَلَاهُ، يَا رَحْمَانَاهُ يَا غِيَاثَاهُ، عَبْدُكَ عَبْدُكَ، لَا حِيلَةَ لَهُ، يَا مُنْتَهَى رَغْبَتَاهُ، يَا مُجْرِيَ الدِّمِّ فِي عُرُوقِي، عَبْدُكَ يَا سَيِّدَاهُ يَا مَالِكَاهُ.

أَيَا هُوَ أَيَا هُوَ يَا رَبَّاهُ، عَبْدُكَ لَا حِيلَةَ لِي، وَلَا غِنَى بِي عَنْ نَفْسِي، وَلَا أَسَدَ تَطِيعَ لَهَا صَدْرًا وَلَا نَفْعًا، وَلَا أَحَدٌ مِنْ أَصَانِعِهِ، تَقَطَّعَتْ أَسَدَ بَابِ الْخَدَائِعِ عَنِّي، وَاضِدَ مَحَلِّ كُلِّ مَطْنُونٍ عَنِّي، أَفْرَدَنِي الدَّهْرُ إِلَيْكَ، فَقُمْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ هَذَا الْمَقَامَ يَا إِلَهِي، بَعْلِمِكَ هَذَا كَانَ كُلُّهُ، فَكَيْفَ أَنْتَ صَانِعُ بِي.

وَكَيْفَ شِعْرِي كَيْفَ تَقُولُ لِي دُعَائِي، أَتَقُولُ نَعَمْ أَمْ تَقُولُ لَا-، فَإِنْ قُلْتَ لَا-، فَيَا وَيْلِي يَا وَيْلِي يَا وَيْلِي، يَا عَوْلِي يَا عَوْلِي، يَا شِقْوَتِي يَا شِقْوَتِي يَا شِقْوَتِي، يَا ذُلِّي يَا ذُلِّي يَا ذُلِّي، إِلَى مَنْ وَمِمَّنْ أَوْ عِنْدَ مَنْ أَوْ كَيْفَ أَوْ مَاذَا أَوْ إِلَى أَيِّ شَيْءٍ الْجَأُ وَمَنْ أَرْجُو وَمَنْ يَجُودُ عَلَيَّ بِفَضْلِهِ حِينَ يَرْفُضُنِي، يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ.

وَإِنْ قُلْتَ نَعَمْ، كَمَا هُوَ الظَّنُّ بِكَ، وَالرَّجَاءُ لَكَ، فَطُوبَى لِي، أَنَا السَّعِيدُ وَأَنَا الْمَسْعُودُ، فَطُوبَى لِي، وَأَنَا الْمَرْحُومُ، يَا مُتَرَحِّمًا يَا مُتَرَتِّفًا، يَا مُتَعَطِّفًا يَا مُتَجَبِّرًا، يَا مُتَمَلِّكًا يَا مُقْسِطًا، لَا عَمَلَ مَعَ نَجَاحِ حَاجَتِي، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي جَعَلْتَهُ فِي مَكْنُونٍ

عَنِيكَ ، وَاسْتَمَّرَ عِنْدَكَ فَلَا يَخْرُجُ مِنْكَ إِلَى شَيْءٍ سِوَاكَ ، أَسْأَلُكَ بِهِ وَبِكَ ، وَبِكَ وَبِهِ ، فَإِنَّهُ أَجَلٌ وَأَشْرَفُ أَسْمَائِكَ ، لَا شَيْءَ لِي غَيْرُ هَذَا ، وَلَا أَحَدٌ أَعُوذُ عَلَيْهِ مِنْكَ .

يَا كَيِّنُونَ يَا مُكُونُ ، يَا مَنْ عَرَفَنِي نَفْسَهُ ، يَا مَنْ أَمَرَنِي بِطَاعَتِهِ ، يَا مَنْ نَهَانِي عَنْ مَعْصِيَتِهِ ، يَا مَدْعُوُّ وَيَا مَسْئُولُ ، يَا مَطْلُوبَا إِلَيْهِ ، رَفَضَتْ وَصِيَّتَكَ الَّتِي أَوْصَيْتَنِي بِهَا وَلَمْ أُطِيعَكَ ، وَلَوْ أُطِيعْتُكَ فِيمَا أَمَرْتَنِي لَكَيْفِيَّتِي مَا فُتُّتُ إِلَيْكَ فِيهِ ، وَأَنَا مَعَ مَعْصِيَتِي لَكَ رَاجٍ ، فَلَا تَحُلْ بَيْنِي وَبَيْنَ مَا رَجَوْتُ ، يَا مُتْرَحِّمُ لِي ، أَعِزَّنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي وَمِنْ تَحْتِي ، وَمِنْ كُلِّ جِهَاتِ الْأَعْيَانِ حَاطَهُ بِي .

اللَّهُمَّ بِمُحَمَّدٍ سَيِّدِي ، وَبِعَلِيِّ وَلِيِّ ، وَبِالْأَنْبِيَاءِ الرَّاشِدِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، اجْعَلْ عَلَيْنَا صَلَوَاتِكَ وَرَأْفَتَكَ وَرَحْمَتَكَ ، وَأَوْسِعْ عَلَيْنَا مِنْ رِزْقِكَ ، وَأَقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَجَمِيعَ حَوَائِجِنَا ، يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

پس حضرت فرمود کہ : ہر کہ این نماز را بہ جا آورد و این دعا را بخواند ، هیچ گناہی میان او و خدا نماند مگر آن کہ آمرزیدہ شود . (1)

و دعای دیگر بعد از این نماز : اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ خَالِقِ الْخَلْقِ بَعِيْرٍ مَنصَبٍ بِهِ ، اَلْمَوْصُوْفِ بَعِيْرٍ غَايَةٍ ، اَلْمَعْرُوْفِ بَعِيْرٍ تَحْدِيْدٍ ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْحَيِّ بَعِيْرٍ شَبِيْهِ وَلَا ضِدٌّ وَلَا نِدٌّ لَهُ ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَا تَقْنِيْ خَزَائِنُهُ ، وَلَا تَبِيْدُ مَعَالِمُهُ .

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَا اِلٰهَ مَعَهُ ، ذَلِكَ اللّٰهُ الَّذِي لَبَسَ الْبَهْجَةَ وَالْجَمَالَ ، وَتَرَدَّى بِالنُّوْرِ وَالْوَقَارِ ، ذَلِكَ الَّذِي يَرِيْ اَثَرَ النَّمْلِ فِي الصِّفَا ، وَيَسْمَعُ وَفَعِ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ ، ذَلِكَ اللّٰهُ الَّذِي هُوَ هَكَذَا وَلَا هَكَذَا غَيْرُهُ سُبْحَانَهُ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ حَتَّى قِيَوْمٍ لَا يَنَامُ ، وَمَلِكٌ لَا يُضَامُ ، وَعَزِيْزٌ لَا يُرَامُ ، وَبَصِيْرٌ لَا يُرْتَابُ ، وَسَمِيْعٌ لَا يَتَكَلَّفُ ، وَمُحْتَجِبٌ لَا يُرَى ، وَصَمَدٌ لَا يُطْعَمُ ، وَحَيٌّ لَا يَمُوْتُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَطْفَأَتْ بِهِ كُلُّ نُورٍ ، وَهُوَ حَتَّى خَلَقْتَهُ ، وَأَسْأَلُكَ

ص: 162

بِاسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَ بِهِ عَرْشَكَ، الَّذِي لَا يَعْلَمُ مَا هُوَ إِلَّا أَنْتَ، وَأَسْأَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ الْعَظِيمِ، وَأَسْأَلُكَ بِنُورِ اسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَ بِهِ نُورَ حِجَابِكَ الثُّورِ، وَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِاسْمِكَ الَّذِي تَصَدَّ عَصَعٌ بِهِ سَكَّانٌ سَمَاوَاتِكَ وَأَرْضِكَ، وَأَسْتَقِرُّ بِهِ عَرْشُكَ، وَتَطْوِي بِهِ سَمَاوَاتِكَ، وَتُبَدِّلُ بِهِ أَرْضَكَ، وَتُقِيمُ بِهِ الْقِيَامَةَ يَا اللَّهُ.

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَقْضِي بِهِ مَا تَشَاءُ بِذَلِكَ الْإِسْمِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي هُوَ نُورٌ مِنْ نُورٍ، وَنُورٌ مَعَ نُورٍ، فَفَوْقَ كُلِّ نُورٍ، وَنُورٌ يُضِيءُ بِهِ كُلُّ نُورٍ، وَنُورٌ عَلَى كُلِّ نُورٍ، وَنُورٌ فِي نُورٍ يَا اللَّهُ، يَذْهَبُ بِهِ الظُّلْمُ، وَبِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ عَلَى جَبْهَةِ إِسْرَافِيلَ، وَيَقْوَهُ ذَلِكَ الْإِسْمُ يَنْفُخُ إِسْرَافِيلُ فِي الصُّورِ.

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ عَلَى رَاحَةِ رِضْوَانِ خَازِنِ الْجِنَانِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الرَّكِيِّ الطَّاهِرِ، الْمَكْتُوبِ فِي كُنْهِ حُجْبِكَ، الْمَخْزُونِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ، عَلَى سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى، أَسْأَلُكَ بِهِ يَا اللَّهُ، وَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ عَلَى سِرَاقِ السَّرَائِرِ، وَأَدْعُوكَ بِهَذِهِ الْأَسْمَاءِ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، سُبْحَانَكَ سُبْحَانَكَ.

أَنْتَ الثُّورُ التَّامُّ الْبَارُّ الرَّحِيمُ، الْمَعِيدُ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَنُورُهُنَّ وَقَوَائِمُهُنَّ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ، نُورُ النُّورِ، دَائِمٌ قُدُّوسٌ، اللَّهُ الْقُدُّوسُ الْقَيُّومُ، حَتَّى لَا يَمُوتَ، مُدَبِّرُ الْأُمُورِ، فَزْدُ وَتَرَّ، حَقٌّ قَدِيمٌ.

وَأَسْأَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِمُوسَى عَلَى الْجَبَلِ فَجَعَلْتَهُ دَكًّا، وَخَرَّ مُوسَى صَدِّعًا، فَمَنَنْتَ بِهِ عَلَيْهِ، وَأَحْيَيْتَهُ بَعْدَ الْمَوْتِ بِذَلِكَ الْإِسْمِ، وَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِاسْمِكَ الَّذِي كَتَبْتَهُ عَلَى عَرْشِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِذَلِكَ الْإِسْمِ، وَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ، يَا قُدُّوسُ يَا قُدُّوسُ يَا قُدُّوسُ، وَأَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ قُدُّوسٌ، يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ.

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي يُمَشَى بِهِ عَلَى طَلَلِ الْمَاءِ، كَمَا يُمَشَى بِهِ عَلَى جَدَدِ الْأَرْضِ، يَا اللَّهُ وَأَسْأَلُكَ بِهِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَجْرَيْتَ بِهِ الْفَلَكَ فَجَعَلْتَهُ مَعَالِمَ

شَمْسِيكَ وَقَمَرِكَ ، وَكَتَبْتَ اسْمَكَ عَلَيْهِ ، وَبِأَنَّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، تُسَالُ فَتُجِيبُ ، فَأَنَا أُسَالُكَ بِهِيَ يَا اللَّهُ ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي هُوَ نُورٌ ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَقَمْتَ بِهِ عَرْشَكَ وَكُرْسِيَّكَ فِي الْهَوَاءِ ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي بِهِ سَبَقَتْ رَحْمَتُكَ غَضَبَكَ ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَ بِهِ الْفِرْدَوْسَ .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ وَبِأَنَّكَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ ، وَبِاسْمِكَ الْمَكْتُوبِ فِي دَارِ السَّلَامِ ، وَبِاسْمِكَ يَا اللَّهُ ، الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ ، الْمُقَدَّسِ النُّورِ ، الْمُصْطَفَى الَّذِي اصْطَفَيْتَهُ لِنَفْسِكَ مِنْ نَفْسِكَ ، بِهِ أَسْأَلُكَ وَبِنُورِ وَجْهِكَ الْمُنِيرِ ، وَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِاسْمِكَ الَّذِي يُمَشَى بِهِ فِي الظُّلَمِ ، وَيُمَشَى بِهِ فِي أَبْرَاجِ السَّمَاءِ .

وَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ، بِاسْمِكَ الَّذِي كَتَبْتَهُ عَلَى حِجَابِ عَرْشِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْنُونِ الْأَعَزِّ الْأَجَلِّ الْأَكْبَرِ الْأَعْظَمِ ، الَّذِي تُحِبُّهُ وَتَرْضَى عَمَّنْ دَعَاكَ بِهِ ، وَتُجِيبُ دَعْوَتَهُ ، وَلَا تَحْرِمُ سَائِلَكَ بِهِ بِذَلِكَ الْإِسْمِ ، وَأَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ طَيِّبٌ مُبَارَكٌ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْفُرْقَانِ ، وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ فِي اللُّوحِ الْمَحْفُوظِ .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ ، الَّذِي أَصَدَّ عَرَّ حَرْفٍ مِنْهُ أَعْظَمُ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ وَالْجِبَالِ ، وَكُلِّ شَيْءٍ خَلَقْتَهُ ، وَأَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ اصْطَفَيْتَهُ مِنْ عِلْمِكَ لِنَفْسِكَ ، وَاسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ فَأَجَبْتَهُ ، بِذَلِكَ الْإِسْمِ أَدْعُوكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِهِ ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ حَمَلَةُ عَرْشِكَ ، فَاسْتَقَرَّتْ أَقْدَامُهُمْ ، وَحَمَلْتَهُمْ عَرْشَكَ بِذَلِكَ الْإِسْمِ يَا اللَّهُ ، الَّذِي لَا يَعْلَمُهُ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ ، وَلَا حَامِلٌ عَرْشِكَ ، وَلَا كُرْسِيَّكَ إِلَّا مَنْ عَلَّمْتَهُ ذَلِكَ .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ مُحَمَّدٌ صَ لِمَا تَكَّ عَلَيْهِ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، صَلِّ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ، وَافْضِ حَاجَتِي ، وَآمِنْ

عَلَى بِالمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ ، وَالرِّزْقِ الْحَلَالِ الطَّيِّبِ الْوَاسِعِ ، وَالصَّحَّةِ وَالْعَافِيَةِ وَالسَّلَامَةِ فِي نَفْسِي وَدِينِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي وَإِخْوَانِي وَعَشِيرَتِي ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى حِلْمِهِ بَعْدَ عِلْمِهِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى عَفْوِهِ بَعْدَ قُدْرَتِهِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الْقَادِرِ بِقُدْرَتِهِ عَلَى كُلِّ قُدْرَةٍ ، وَلَا يَقْدِرُ أَحَدٌ قُدْرَتَهُ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ بِاسِطِ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ، وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ خَالِقِ الْخَلْقِ وَقَاسِمِ الرِّزْقِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الْخَالِقِ لِمَا يُرَى وَلِمَا لَا يُرَى ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عِلْمِ الْغُيُوبِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ بِجَمِيعِ مَحَامِدِهِ كُلِّهَا .

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى جَمِيعِ نِعَمَائِهِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى جَمِيعِ بَلَائِهِ عَلَى خَلْقِهِ بِقُدْرَتِهِ ، لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ ، وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ، الْأَوَّلُ كَانَ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ ، وَعَلِمَ كُلَّ شَيْءٍ بِعِلْمِهِ ، وَأَنْفَذَ كُلَّ شَيْءٍ بِبَصْرِهِ ، وَعَلِمَ كُلَّ شَيْءٍ بِغَيْرِ تَعْلِيمٍ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الْأَيْلِ الْقُدُّوسِ ، يُسَبِّحُ لَهُ [ما] فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، طَائِعِينَ غَيْرِ مُكْرَهِينَ ، وَكُلُّ شَيْءٍ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ، وَلَكِنْ لَا يَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ .

إِلَهِي عَلِمْتَ كُلَّ شَيْءٍ ، وَقَدَّرْتَ كُلَّ شَيْءٍ ، وَهَدَيْتَ كُلَّ شَيْءٍ ، وَدَعَوْتَ كُلَّ شَيْءٍ إِلَى جَلَالِكَ وَجَلَالِ وَجْهِكَ ، وَعَظِيمِ مُلْكِكَ ، وَتَعْظِيمِ سُلْطَانِكَ ، وَقَدِيمِ أَرْبُوبِيَّتِكَ ، لَكَ الشَّنَاءُ بِجَمِيعِ مَا يَنْبَغِي لَكَ أَنْ يُشْنَى بِهِ عَلَيْكَ مِنَ الْمَحَامِدِ وَالشَّنَاءِ وَالتَّقْدِيسِ وَالتَّهْلِيلِ .

سُبْحَانَ مَنْ هُوَ دَائِمٌ لَا يَلْهُو ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ قَائِمٌ لَا يَسْتَهْوِ ، نُورٌ كُلُّ نُورٍ ، وَهَادِي كُلِّ شَيْءٍ ، سُبْحَانَ أَهْلِ الْكِبْرِيَاءِ ، وَأَهْلِ التَّعْظِيمِ وَالشَّنَاءِ الْحَسَنِ ، تَبَارَكْتَ إِلَهِي وَاسْتَتَوَيْتَ عَلَى الْكُرْسِيِّ الْعِزِّ ، وَقَدْ عَلِمْتَ مَا تَحْتَ الثَّرَى ، وَمَا فَوْقَهُ وَمَا عَلَيْهِ ، وَمَا يَخْرُجُ مِنْهُ ، وَمَا يَخْرُجُ مِنْهُ مِنْ عِلْمِكَ ، سُبْحَانَكَ مَا أَحْسَنَ بِلَاؤُكَ ، وَلَكَ الْحَمْدُ مَا

أَظْهَرَ نِعْمَاءِكَ ، وَلَكَ الشُّكْرُ مَا أَكْبَرَ عَظَمَتِكَ .

إِلَهِي ، اغْفِرْ لِلْمُذْنِبِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، وَتَجَاوَزْ عَنِ الْخَاطِئِينَ ، فَإِنَّهُمْ قَصَرُوا وَلَمْ يَعْلَمُوا ، وَضَعْنَا لَكَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَمْ يَقُوا ،
وَاتَّكَلُوا عَلَى أَنَّكَ أَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ ، فَتَتَّحِ الْخَيْرَاتِ ، إِلَهُ مَنْ فِي الْأَرْضِينَ وَالسَّمَاوَاتِ ، وَأَنَّكَ دَيَّانٌ يَوْمَ الدِّينِ ، وَاغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَأَهْلِي
وَإِخْوَانِي ، وَارزُقني رزقا واسعا طيبا ، هنيئا مريئا سريعا حلالا ، إِنَّكَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ . (1)

نماز دیگر از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام

شیخ و سید رضی الله عنهما این نماز را ذکر کرده اند و تخصیص به روز جمعه داده اند و گفته اند که چون خواهی در روز جمعه این نماز
را بکنی ، در وقت وضو ساختن این دعا را بخوان :

بِسْمِ اللَّهِ ، بِسْمِ اللَّهِ ، بِسْمِ اللَّهِ خَيْرِ الْأَسْمَاءِ ، وَأَكْرَمِ الْأَسْمَاءِ ، وَأَشْرَفِ الْأَسْمَاءِ ، بِسْمِ اللَّهِ الْقَاهِرِ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي جَعَلَ مِنَ الْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ حَيًّا ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَى قَلْبِي بِالْإِيمَانِ ، وَرَزَقَنِي الْأَيْسَلَ .

اللَّهُمَّ تَبَّ عَلَيَّ وَطَهَّرْنِي ، وَأَقْضِ لِي بِالْحُسْنَى فِي عَافِيهِ ، وَفِي عَاقِبَةِ أَمْرِي وَجَمِيعِهِ ، وَأَرِنِي كُلَّ الَّذِي أَحَبُّ فِي الْعَاجِلِ وَالْأَجَلِ ، وَأَفْتَحْ لِي
أَبْوَابَ الْخَيْرَاتِ مِنْ عِنْدِكَ ، يَا سَمِيعَ الدُّعَاءِ .

پس برو به سوی مسجد و چون داخل مسجد شوی پیش از آن که شروع در نماز کنی ، این دعا را بخوان :

ص: 166

«يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» (1). اللَّهُمَّ اجْعَلْ مِنْ شَأْنِكَ شَأْنًا حَاجَتِي، وَأَقْضِ فِي شَأْنِكَ لِي حَاجَتِي، وَحَاجَتِي إِلَيْكَ اللَّهُمَّ الْعِثْقُ مِنَ النَّارِ، وَأَنْ تُقْبَلَ عَلَيَّ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ.

پس کف دست ها را به سوی آسمان بگشا و بگو: اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، مُقَدَّسًا مُعْظَمًا مُوقَّرًا. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلَّةِ، وَكَبَّرَهُ تَكْبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ أَهْلُ الْكِبْرِيَاءِ وَالْحَمْدِ وَالنَّسَاءِ وَالتَّقْدِيسِ وَالْمَجْدِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا شَرِيكَ لَهُ فِي تَكْبِيرِي، بَلْ مُخْلِصًا أَقُولُ، وَبِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

پس پاها را نزدیک یکدیگر درست بر زمین بگذار، و زنهار به جانب دیگر متوجه مشو، و به غیر اذکار نماز چیزی به خاطر مگذران، و در رکعت اول بعد از سوره حمد، سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» یا «الم سجده» یا هر سوره دیگر که بر تو آسان باشد بخوان، و در رکعت دوم سوره «یس»، و در رکعت سوم «حم دخان»، و در رکعت چهارم «تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ»، و اگر خواهی با سوره های دیگر نیز می توان کرد، پس چون در رکعت اول از قرائت فارغ شوی؛ پیش از آن که به رکوع روی این دعا را پانزده مرتبه بخوان:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، وَتَبَارَكَ اللَّهُ وَتَعَالَى، مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، وَلَا مَلْجَأَ وَلَا مُنْجَا مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، عَدَدَ الشَّعْرِ وَالْوَتْرِ وَالرَّمْلِ وَالْقَطْرِ، وَعَدَدَ كَلِمَاتِ رَبِّي، الطَّيِّبَاتِ الثَّمَاتِ الْمُبَارَكَاتِ.

پس دست ها را برابر گوش های خود بلند کن و «اللَّهُ اکبر» بگو و به رکوع برو

ص: 167

و در رکوع همین دعا را ده مرتبه بخوان ، پس سر از رکوع بردار و ایستاده ده مرتبه بخوان ، پس «الله اکبر» بگو و به سجده برو و در سجده ده مرتبه بخوان ، پس سر از سجده بردار و نشسته ده مرتبه بخوان ، پس به سجده دوم برو و باز ده مرتبه بگو و چون سر از سجده برداری ، برخیز و ایستاده پیش از آن که به قرائت شروع کنی ده مرتبه بگو ، و رکعت دوم و سوم و چهارم را نیز مثل رکعت اول بکن و در رکعت دوم و چهارم تشهد بخوان و در تشهد این دعا را بخوان :

بِسْمِ اللَّهِ ، اللَّهُمَّ إِنِّي وَجَّهْتُ إِلَيْكَ بِصَلَوَاتِي مُخْلِصًا لَكَ ، لَا شَرِيكَ لَكَ ، سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ ، كَذَبَ الْعَادِلُونَ بِكَ ، اتَّحِيَّاتُ وَالصَّلَوَاتُ لِلَّهِ . اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا صَلَاةً طَاهِرَةً مِنَ الرِّئَاءِ ، وَاجْعَلْهَا زَاكِيَةً لِي عِنْدَكَ ، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي ، يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى جَمِيعِ أَنْبِيَائِكَ ، وَاخْصِصْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ مِنْ صَلَوَاتِكَ بِأَفْضَلِهَا ، وَسَلِّمْ عَلَيَّ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ ، وَاخْصِصْ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ مِنْ سَلَامِكَ بِأَنَّمَاهُ ، ثُمَّ صَلِّ عَلَيَّ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ، وَاخْصِصْ أَوْلِيَاءَكَ الْمُخْلِصِينَ مِنْ سَلَامِكَ بِأَدْوَمِهِ ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ وَعَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ مَعَهُمْ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ .

پس سلام بگو و بعد از سلام این دعا را بخوان : اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَكَفَى بِكَ شَهِيدًا ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ رَبِّي ، وَأَنَّ رَسُولَكَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ نَبِيِّ ، وَأَنَّ [الدِّينَ] الَّذِي شَرَعْتَ لَهُ دِينِي ، وَأَنَّ الْكِتَابَ الَّذِي أَنْزَلْتَ عَلَيْهِ إِمَامِي ، وَأَشْهَدُ أَنَّ قَوْلَكَ حَقٌّ ، وَأَنَّ قَضَاءَكَ حَقٌّ ، وَأَنَّ عَطَاءَكَ عَدْلٌ ، وَأَنَّ جَنَّتَكَ حَقٌّ ، وَأَنَّ نَارَكَ حَقٌّ ، وَأَنَّكَ تُمِيتُ الْأَحْيَاءَ ، وَتُحْيِي الْمَوْتَى ، وَأَنَّكَ تَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ، وَأَنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ ، لَا تُعَادِرُ مِنْهُمْ أَحَدًا ، وَأَنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَكَفَى بِكَ شَهِيدًا ، فَاشْهَدْ لِي يَا رَبِّ ، فَإِنَّكَ أَنْتَ الْمُنْعِمُ عَلَيَّ لَا

غَيْرِكَ، وَأَنْتَ مَوْلَايَ . اَللّٰهُمَّ بِاَنْعَمِكَ تَتَمُّ الصَّالِحَاتُ . اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ مَغْفِرَةً عَزْمًا لَا تُعَادِرُ لِيْ ذَنْبًا ، وَلَا اُزْكِبْ بِعَوْنِكَ لِيْ بَعْدَهَا مُحَرَّمًا ، وَعَافِنِيْ مُعَافَاةً لَا بُلُوْى بَعْدَهَا اَبَدًا .

اَللّٰهُمَّ وَاِهْدِنِيْ هُدًى لَا اَضِلُّ بَعْدَهَا اَبَدًا ، وَاَنْفَعْنِيْ بِمَا عَلَّمْتَنِيْ ، وَاَجْعَلْهُ حُجَّةً لِيْ ، وَلَا تَجْعَلْهُ حُجَّةً عَلَيَّ ، وَاَزْرُقْنِيْ حَلَالًا مُّبَلَّغًا ، وَرَضِّنِيْ بِهِ ، وَتُبْ عَلَيَّ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ ، يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيْمُ ، اِهْدِنِيْ وَاَزْحَمْنِيْ مِنَ النَّارِ ، وَاِهْدِنِيْ لِمَا اِخْتَلَفَ فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِكَ ، اِنَّكَ تَهْدِيْ مَنْ تَشَاءُ اِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ، وَاَعْصِمْنِيْ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ ، وَاَبْلُغْ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنِّيْ تَحِيَّةً كَثِيْرَةً طَيِّبَةً مُّبَارَكَةً وَسَلَامًا ، اٰمِيْنَ
اٰمِيْنَ رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ . (1)

مؤلف گوید : ظاهر روایت آن است که چهار رکعت را به یک سلام به جا آورد و اگر به دو سلام بکند - موافق عمومات سایر اخبار - شاید بد نباشد ، و دور نیست که در رکعت دوم و چهارم ده مرتبه دعا را بعد از سجده دوم نشسته باید بخواند پیش از تشهد به طریق نماز جعفر .

نماز حضرت فاطمه صلوات الله عليها

سیّد بن طاووس قدس سره به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که فرمود : مادرم فاطمه علیها السلام دو رکعت نماز می کرد ، جبرئیل تعلیم او کرده بود ، و در رکعت اول بعد از سوره حمد صد مرتبه سوره «قدر» ، و در رکعت دوم صد مرتبه سوره «توحید» می خواند ، و چون سلام می گفت این دعا می خواند :

سُبْحَانَ ذِي الْعَرْشِ الشَّامِخِ الْمُنِيفِ ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْبَازِخِ الْعَظِيمِ ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاخِرِ الْقَدِيمِ ، سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْبُهْجَةَ وَالْجَمَالَ ، سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالنُّورِ

ص: 169

وَأَلْوَقَارِ، سُبْحَانَ مَنْ يَرَى أَثَرَ النَّمْلِ فِي الصَّفَا، سُبْحَانَ مَنْ يَرَى وَقَعَ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا [و] لَا هَكَذَا غَيْرُهُ. (1)

و سید گفته است که در روایت دیگر وارد شده است که بعد از این نماز، تسبیح مشهور حضرت فاطمه علیها السلام را که بعد از هر نماز خوانده می شود بخواند و بعد از آن صد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد. (2)

و شیخ رحمه الله در «مصبح» این نماز را مرسل روایت کرده است و گفته است که :

چون سلام بگویی، تسبیح فاطمه علیها السلام را بخوان و این دعا را بخوان - یعنی دعایی که پیش مذکور شد -.

پس گفته است که سزاوار است برای کسی که این نماز را بکند و از این دعا فارغ شود زانوها و ذراع های خود را برهنه کند و به سجده رود و جمیع مساجد سبعه را به خاک برساند که جامه در میان مانع نباشد و دعا کند و حاجات خود را از خدا طلب نماید و در سجده این دعا را بخواند :

يَا مَنْ لَيْسَ غَيْرُهُ رَبُّ يَدْعَى، يَا مَنْ لَيْسَ فَوْقَهُ إِلَهٌ يُخْشَى، يَا مَنْ لَيْسَ دُونَهُ مَلِكٌ يُتَّقَى، يَا مَنْ لَيْسَ لَهُ وَزِيرٌ يُؤْتَى، يَا مَنْ لَيْسَ لَهُ حَاجِبٌ يُرْشَى، يَا مَنْ لَيْسَ لَهُ بَوَّابٌ يَعْشَى، يَا مَنْ لَا يَزْدَادُ عَلَى كَثْرَةِ السُّؤَالِ إِلَّا كَرَمًا وَجُودًا، وَعَلَى كَثْرَةِ الذُّنُوبِ إِلَّا عَفْوًَا وَصَفْحًا، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا، پس حاجت های

خود را یاد کند. (3)

نماز دیگر از حضرت فاطمه صلوات الله علیها

شیخ و سید و دیگران به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : هر گاه تو را امر عظیم رود که از آن هراسان باشی، دو رکعت نماز بکن که

ص: 170

1- و 2 . جمال الأسبوع : 172 .

-2

3- . مصباح المتهجد : 301 .

حضرت فاطمه عليها السلام می کرده است ، و در هر رکعت بعد از حمد پنجاه مرتبه سوره توحید بخوان و بعد از سلام صلوات بر محمد و آل محمد عليهم السلام بفرست و دست به دعا بردار و بگو :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتُوجَّهُ إِلَيْكَ بِهِمْ ، وَأَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِحَقِّهِمُ الَّذِي لَا يَعْلَمُ كُنْهَهُ سِوَاكَ ، وَبِحَقِّ مَنْ حَقُّهُ عِنْدَكَ عَظِيمٌ ، وَبِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى ، وَكَلِمَاتِكَ الثَّمَاتِ الَّتِي أَمَرْتَنِي أَنْ أَدْعُوكَ بِهَا .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الَّذِي أَمَرْتَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، أَنْ يَدْعُوَ بِهِ الطَّيْرَ فَاجَابَتْهُ ، وَبِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الَّذِي قُلْتَ بِهِ لِلنَّارِ «كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمِ» (1) فَكَانَتْ ، وَبِأَحَبِّ أَسْمَائِكَ إِلَيْكَ ، وَأَسَدِّ رَفْعِهَا عِنْدَكَ ، وَأَعْظَمِهَا لَدَيْكَ ، وَأَسَدِّ رَعِيهَا إِجَابَةً ، وَأَنْجَحِهَا طَلِبَةً ، وَبِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَمُسْتَحِقُّهُ وَمُسْتَوْجِبُهُ .

وَأَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ ، وَأَزْعُبُ إِلَيْكَ ، وَأَتَصَدَّقُ مِنْكَ ، وَأَسَدِّ تَغْفِرَكَ وَأَسَدِّ تَمْنَحُكَ وَأَتَضَرَّعُ إِلَيْكَ ، وَأَخْضَعُ بَيْنَ يَدَيْكَ ، وَأَخْشَعُ لَكَ ، وَأُفِرُّ لَكَ بِسُوءِ صَنِيعِي ، وَأَتَمَلَّقُ وَأُلِجُّ عَلَيْكَ .

وَأَسْأَلُكَ بِكُتُبِكَ الَّتِي أَنْزَلْتَهَا عَلَى أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ ، صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ، مِنَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ ، مِنْ أَوْلَاهَا إِلَى آخِرِهَا ، فَإِنَّ فِيهَا اسْمَكَ الْأَعْظَمَ ، وَبِمَا فِيهَا مِنْ أَسْمَائِكَ الْعُظْمَى .

أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَنْ تُفَرِّجَ عَنِّي مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَتَجْعَلَ لِي فَرْجِي مَفْرُونا بِفَرَجِهِمْ ، وَتَقَدِّمَهُمْ فِي كُلِّ خَيْرٍ ، وَتَبْدَأَ بِهِمْ فِيهِ ، وَتَفْتَحَ أَبْوَابَ الدُّعَاءِ فِي هَذَا الْيَوْمِ ، وَتَأْذَنَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَفِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ بِفَرَجِي ، وَإِعْطَانِي سُؤْلِي وَأَمَلِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، فَقَدْ مَسَّنِي الْفَقْرُ ، وَنَالَنِي الضَّرُّ ، وَشَمَلَنِي الْخِصَاصَةُ ، وَالْجَائِنِي الْحَاجَةُ ، وَتَوَسَّمتُ بِالذَّلَّةِ ، وَغَلَبَتْنِي الْمَسْكِنَةُ ، وَحَقَّتْ عَلَيَّ الْكَلِمَةُ ، وَأَحَاطَتْ بِي الْخَطِيئَةُ .

ص: 171

وَهَذَا الْوَقْتُ الَّذِي وَعَدْتُ أَوْلِيَاءَكَ فِيهِ الْأَعْجَابَةَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَامْسَحْ مَا بِي بِيَمِينِكَ الشَّافِيَةَ، وَأَنْظُرْ إِلَيَّ بِعَيْنِكَ الرَّاحِمَةَ، وَأَدْخِلْنِي فِي رَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ، وَأَقْبِلْ إِلَيَّ بِوَجْهِكَ الَّذِي إِذَا أَقْبَلْتَ بِهِ عَلَى أَسِيرٍ فَكَلَّمْتَهُ، وَعَلَى ضَالٍّ هَدَيْتَهُ، وَعَلَى حَائِرٍ أَدَيْتَهُ، وَعَلَى فَقِيرٍ أَغْنَيْتَهُ، وَعَلَى ضَعِيفٍ قَوَّيْتَهُ، وَعَلَى خَائِفٍ أَمَنْتَهُ، وَلَا تُخْلِنِي لِقَى لِعَدُوِّكَ وَعَدُوِّي .

يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِعْزَامِ، يَا مَنْ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ هُوَ وَحَيْثُ هُوَ وَقُدْرَتَهُ إِلَّا هُوَ، يَا مَنْ سَدَّ الْهَوَاءَ بِالسَّمَاءِ، وَكَبَسَ الْأَرْضَ عَلَى الْمَاءِ، وَاخْتَارَ لِنَفْسِهِ أَحْسَنَ الْأَسْمَاءِ، يَا مَنْ سَمَّى نَفْسَهُ بِالْإِسْمِ الَّذِي بِهِ يَقْضَى حَاجَةَ كُلِّ طَالِبٍ يَدْعُوهُ بِهِ .

وَأَسْأَلُكَ بِذَلِكَ الْإِسْمِ، فَلَا شَفِيعَ أَقْوَى لِي مِنْهُ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَنْ تَقْضِيَ لِي حَوَائِجِي، وَتُسَمِّعَ مُحَمَّدًا وَعَلِيًّا وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَعَلِيًّا وَمُحَمَّدًا وَجَعْفَرًا وَمُوسَى وَعَلِيًّا وَمُحَمَّدًا وَعَلِيًّا وَالْحَسَنَ وَالْحُجَّةَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ وَبَرَكَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ، صَوْتِي فَيَسُدُّ فَعُوَالِي إِلَيْكَ، وَتَشْفَعَهُمْ فِيَّ وَلَا تُرَدَّنِي خَائِبًا، بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا يَا كَرِيمٌ . وَبِهِ جَاءَ «وَأَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا» حَاجَاتِ خُودِ رَا ذَكَرَ كُنْدَ (1).

نماز حضرت امام حسن مجتبی صلوات الله علیه

در روز جمعه چهار رکعت است، در هر رکعت پنجاه مرتبه سوره توحید به طریق نماز حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه. (2)

ص: 172

1- . مصباح المتهجد : 302 - 304 ، جمال الأسبوع : 172 - 175 .

2- . جمال الأسبوع : 175 .

نماز دیگر از حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام

سید بن طاووس قدس سره نماز دیگر از آن حضرت ذکر کرده است؛ سید ذکر کرده است که در روز جمعه چهار رکعت می کرده اند در هر رکعت بعد از سوره حمد، بیست و پنج مرتبه سوره توحید.

دعایی که آن حضرت - به روایت سید رضی الله عنه - می خوانده اند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ، وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُقِيلَنِي عَثْرَتِي، وَتَسْتُرَ عَلَيَّ ذُنُوبِي، وَتَغْفِرَ لِي، وَتَقْضِيَ لِي حَوَائِجِي، وَلَا تُعَذِّبَنِي بِقَيْحِ كَانِ مَنِّي، فَإِنَّ عَفْوَكَ وَجُودَكَ يَسْعُنِي، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (1)

نماز حضرت امام حسین صلوات الله عليه

به روایت سید بن طاووس: چهار رکعت است در هر رکعت سوره «فاتحه» پنجاه مرتبه، و سوره «توحید» پنجاه مرتبه و در رکوع «فاتحه» و «توحید» هر یک را ده مرتبه، و چون سر از رکوع بردارد هر یک را ده مرتبه و همچنین در سجده اولی و در بین السجدتین و در سجده دوم هر یک را ده مرتبه، و چون از چهار رکعت فارغ شود و سلام بگوید، این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِأِدْمَ وَحَوَاءَ، إِذْ قَالَا - «رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ» (2)، وَنَادَى نُوحٌ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَنَجَّيْتَهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ، وَأَطْفَأْتَ نَارَ نَمْرُودَ عَنْ خَلِيلِكَ إِبْرَاهِيمَ فَجَعَلْتَهَا بَرْدًا وَسَلَامًا،

ص: 173

1- . جمال الأسبوع: 175، بحار الأنوار: 88/185.

2- . سوره اعراف، آیه 23.

وَأَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِأَيُّوبَ إِذْ نَادَى «مَسْنَى الصَّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ» (1)، فَكَشَفْتَ مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ، وَأَتَيْتَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ، وَذَكَرَى لِأُولَى الْأَلْبَابِ .

وَأَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِإِدْرِ النَّوْنِ حِينَ نَادَاكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ، أَنْ «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ» (2)، فَجَبَّيْتَهُ مِنَ الغَمِّ، وَأَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِمُوسَى وَهَارُونَ دَعْوَتَهُمَا حِينَ قُلْتَ، «قَدْ أَجِيبْتُ دَعْوَتِكُمَا فَأَسْتَقِيمَا» (3)، وَغَرَّقْتَ فِرْعَوْنَ وَقَوْمَهُ، وَغَفَرْتَ لِدَاوُدَ ذَنْبَهُ، وَثَبَّتَ عَلَيْهِ، رَحْمَةً مِنْكَ وَذَكَرَى، وَفَدَيْتَ إِسْمَاعِيلَ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ، بَعْدَ مَا أَسْلَمَ وَتَلَّهَ لِلْجَبِينِ، فَنَادَيْتَهُ بِالْفَرَجِ وَالرَّوْحِ .

وَأَنْتَ الَّذِي نَادَاكَ زَكَرِيَّا نِدَاءً خَفِيًّا، فَقَالَ «رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاسْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا» (4)، وَقُلْتَ «وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ» (5) .

وَأَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ، لِتَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِكَ، فَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ أَهْوَنِ الدَّاعِينَ لَكَ، وَالرَّاغِبِينَ إِلَيْكَ، وَاسْتَجِبْ لِي كَمَا اسْتَجَبْتَ لَهُمْ بِحَقِّهِمْ عَلَيْكَ، فَطَهَّرْنِي بِتَطْهِيرِكَ، وَتَقَبَّلْ صَلَاتِي وَدُعَائِي بِقَبُولِ حَسَنِ، وَطَيِّبْ بَقِيَّةَ حَيَاتِي، وَطَيِّبْ وَفَاتِي، وَاخْلُفْنِي فِيمَنْ أَخْلَفُ، وَاحْفَظْنِي يَا رَبِّ بِدُعَائِي، وَاجْعَلْ ذُرِّيَّتِي ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً تَحُوطُهَا بِحَيَاتِكَ، بِكُلِّ مَا حُطَّتْ بِهِ ذُرِّيَّةٌ أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَايَكَ وَأَهْلِ طَاعَتِكَ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبٌ، وَلِكُلِّ دَاعٍ مِنْ خَلْقِكَ مُجِيبٌ، وَمِنْ كُلِّ سَائِلٍ رَقِيبٌ، أَسْأَلُكَ يَا إِلَهَ إِلَا أَنْتَ، الْحَيُّ الْقَيُّومُ، الْأَحَدُ الصَّمَدُ، الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، وَبِكُلِّ اسْمٍ رَفَعْتَ بِهِ سَمَاءَكَ، وَفَرَشْتَ بِهِ أَرْضَكَ،

ص: 174

- 1- . سورة انبياء ، آيه 83 .
- 2- . سورة انبياء ، آيه 87 .
- 3- . سورة يونس ، آيه 89 .
- 4- . سورة مريم ، آيه 4 .
- 5- . سورة انبياء ، آيه 90 .

وَأَرْسَيْتَ بِهِ الْجِبَالَ، وَأَجْرَيْتَ بِهِ الْمَاءَ، وَسَخَّرْتَ بِهِ السَّحَابَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ وَاللَّيْلَ وَالنَّهَارَ، وَخَلَقْتَ الْخَلَائِقَ كُلَّهَا .

أَسْأَلُكَ بِعَظَمَةِ وَجْهِكَ الْعَظِيمِ، الَّذِي أَشْرَفَتْ لَهُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ، فَأَضَاءَتْ بِهِ الظُّلُمَاتُ، إِلَّا صَلَّيْتَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَكَفَيْتَنِي أَمْرَ مَعَاشِي وَمَعَادِي، وَأَصَدِّ لِحَتِّ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، وَلَمْ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةً، وَأَصَدِّ لِحَتِّي أَمْرِي وَأَمْرَ عِيَالِي، وَكَفَيْتَنِي هَمَّهُمْ، وَأَعْنَيْتَنِي وَإِيَّاهُمْ مِنْ كَنْزِكَ وَخَزَائِنِكَ وَسَعَةِ فَضْلِكَ، الَّذِي لَا يَنْفَدُ أَبَدًا .

وَأَثْبِتْ فِي قَلْبِي يَنْبِيعَ الْحِكْمَةِ، الَّتِي تَنْفَعُنِي بِهَا، وَتَنْفَعُ بِهَا مَنْ ارْتَضَيْتَ مِنْ عِبَادِكَ، وَاجْعَلْ لِي مِنَ الْمُتَّقِينَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ إِمَامًا، كَمَا جَعَلْتَ إِبْرَاهِيمَ الْخَلِيلَ إِمَامًا، فَإِنَّ بِنُؤْفِقِكَ يَفُوزُ الْفَائِزُونَ، وَيَتُوبُ الْتَائِبُونَ، وَيَعْبُدُكَ الْعَابِدُونَ، وَيَسْتَدِيدُكَ يَصْلُحُ الصَّالِحُونَ الْمُحْسِنُونَ الْمُخْبِتُونَ، الْعَابِدُونَ لَكَ، الْخَائِفُونَ مِنْكَ، وَيَارْشَادِكَ نَجَا التَّاجِرُونَ مِنْ نَارِكَ، وَأَشْفَقْ مِنْهَا الْمُشْفِقُونَ مِنْ خَلْقِكَ، وَبِحَدِّ لَانِكَ خَيْرَ الْمُبْطِلُونَ، وَهَلَكَ الظَّالِمُونَ، وَغَفَلَ الْغَافِلُونَ .

اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْوِيهَا، فَأَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلِيهَا، وَأَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا . اللَّهُمَّ بَيْنَ لَهَا هُدَاهَا، وَاللَّهُمَّ تَقْوِيهَا، وَبَشِّرْهَا بِرَحْمَتِكَ حِينَ تَتَوَقَّأَهَا، وَنَزِّلْهَا مِنَ الْجَنَانِ عَلَيْهَا، وَطَيِّبْ وَفَاتِهَا وَمَحْيَاهَا، وَأَكْرِمْ مُقْلَبَهَا وَمَثْوَاهَا وَمُسْتَقَرَّهَا وَمَأْوِيهَا، فَأَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلَاهَا . (1)

نماز حضرت امام زين العابدين صلوات الله عليه

به روایت سیّد چهار رکعت است؛ در هر رکعت بعد از سوره فاتحه صد مرتبه سوره «توحید» .

دعای آن حضرت علیه السلام به روایت سیّد رحمه الله :

ص: 175

يا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَسَتَرَ الْقَبِيحَ ، يا مَنْ لَمْ يُؤَاخِذْ بِالْجَرِيرَةِ وَلَمْ يَهْتِكِ السُّتْرَ ، يا عَظِيمَ الْعَفْوِ ، يا حَسَنَ التَّجَاوُزِ ، يا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ ، يا بَاسِطَ
الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ ، يا صَاحِبَ كُلِّ نَجْوَى ، يا مُنْتَهَى كُلِّ شَكْوَى ، يا كَرِيمَ الصَّفْحِ ، يا عَظِيمَ الرَّجَاءِ ، يا مُبْتَدِئًا بِالنَّعْمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا ، يا رَبَّنَا
وَسَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا ، يا غَايَةَ رَغْبَتِنَا ، أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (1).

نماز حضرت امام محمد باقر صلوات الله عليه

به روایت سیّد، دو رکعت است در هر رکعت سوره «فاتحه» یک مرتبه و بعد از آن صد مرتبه «سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»
وَاللَّهُ أَكْبَرُ» .

دعای آن حضرت به روایت سیّد رحمه الله :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا حَلِيمٌ ذُو أَنَاةٍ عَفُورٌ وَدُودٌ ، أَنْ تَتَجَاوَزَ عَنِّي سَيِّئَاتِي وَمَا عَدَدِي بِحُسْنِ مَا عَدَدَكَ ، وَأَنْ تُعْطِيَنِي مِنْ عَطَاكَ مَا يَسَعُنِي ،
وَتُلْهِمَنِي فِيمَا أَعْطَيْتَنِي الْعَمَلَ فِيهِ بِطَاعَتِكَ وَطَاعَةِ رَسُولِكَ ، وَأَنْ تُعْطِيَنِي مِنْ عَفْوِكَ مَا أَسْتَوْجِبُ بِهِ كَرَامَتَكَ .

اللَّهُمَّ أَعْطِنِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، وَلَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ ، فَإِنَّمَا أَنَا بِكَ وَلَمْ أُصِبْ خَيْرًا قَطُّ إِلَّا مِنْكَ ، يَا أَبْصَرَ الْأَبْصَرِينَ ، يَا أَسْمَعَ السَّمَاعِينَ ، وَيَا
أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ، وَيَا جَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ ، يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (2).

نماز حضرت امام جعفر صادق صلوات الله عليه

به روایت سیّد رحمه الله دو رکعت است ؛ در هر رکعت سوره «فاتحه» یک مرتبه و آیه «شَهِدَ اللَّهُ» (3) صد مرتبه (4).

ص: 176

- 1- . جمال الأسبوع : 177 ، بحار الأنوار : 91/187 . مانند این دعا را ابن فهد حلّی در «عده الدّاعی : 315» از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم و کفعمی در «بلد الامین : 152» از امام صادق علیه السلام نقل کرده اند .
- 2- . جمال الأسبوع : 178 ، بحار الأنوار : 88/188 .
- 3- . سوره آل عمران ، آیه 18 .
- 4- . راوندی رحمه الله در «دعوات : 88» این نماز را برای امام باقر علیه السلام آورده است .

دعای آن حضرت علیه السلام به روایت سیّد رحمه الله :

یا صانع کُلِّ مَصْنُوعٍ، یا جابِر کُلِّ کَسِیرٍ، ویا حاضر کُلِّ مَلَأٍ، ویا شاهد کُلِّ نَجْوَى، ویا عالم کُلِّ خَفِیَّهِ، ویا شاهد عَمْرٍ غَائِبٍ، وَغَالِبٍ غَیْرِ مَعْلُوبٍ، ویا قَرِیبٌ غَیْرِ بَعِیدٍ، ویا مُؤَنَسٌ کُلِّ وَحِیدٍ، ویا حَیٌّ یا مُحِیِّ المَوْتِی وَمُمِیتِ الأَحْیاءِ، اَلْقائِمُ عَلَی کُلِّ نَفْسٍ بِما کَسَبَتْ، ویا حَیٌّ حَیْنَ لا حَیَّ، لا اِلهَ اِلاَّ اَنْتَ، صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. (1)

نماز حضرت امام موسی صلوات الله علیه

به روایت سیّد رحمه الله دو رکعت است ؛ در هر رکعت سوره «فاتحه» یک مرتبه و سوره «توحید» دوازده مرتبه. (2)

دعای آن حضرت علیه السلام به روایت سیّد رحمه الله :

إِلَهِي خَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لَكَ، وَضَلَّتِ الْأَحْلَامُ فِيكَ، وَوَجَلَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْكَ، وَهَرَبَ كُلُّ شَيْءٍ إِلَيْكَ، وَضَاقَتِ الْأَشْيَاءُ دُونَكَ، وَمَلَأَ كُلُّ شَيْءٍ نُورَكَ، فَأَنْتَ الرَّفِيعُ فِي جَلَالِكَ، وَأَنْتَ الْبَهِيُّ فِي جَمَالِكَ، وَأَنْتَ الْعَظِيمُ فِي قُدْرَتِكَ، وَأَنْتَ الَّذِي لَا يُؤْوِدُكَ شَيْءٌ.

یا مُنْزِلَ نِعْمَتِي، یا مُفَرِّجَ كُرْبَتِي، ویا قاضِي حاجَتِي، أَعْطِنِي مَسْأَلَتِي بِلا إِلَهَ اِلاَّ اَنْتَ، آمَنْتُ بِكَ، مُخْلِصاً لَكَ دِينِي، أَصْبَحْتُ عَلَی عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ ما اسَّ تَطَعْتُ، أَبوءُ لَكَ بِالنِّعْمَةِ، وَأَسأَلُكَ تَغْفِيرَكَ مِنَ الذُّنُوبِ الَّذِي لا يَغْفِرُها غَيْرُكَ، يا مَنْ هُوَ فِي عُلُوِّه دَانٍ، وَفِي دُنُوِّه عالٍ، وَفِي إِشْرَاقِهِ مُنِيرٌ، وَفِي سُلْطانِهِ قَوِيٌّ، صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. (3)

ص: 177

1- . جمال الأسبوع : 178 . 5. جمال الأسبوع : 179 ، دعوات راوندی : 88 .

2-

3- و 3 . جمال الأسبوع : 179 .

نماز حضرت امام رضا صلوات الله عليه

به روایت سیّد رحمه الله شش رکعت است ؛ در هر رکعت سوره «فاتحه» یک مرتبه و سوره «هل أتى» ده مرتبه. (1)

دعای آن حضرت علیه السلام به روایت سیّد رحمه الله :

يا صاحِبِي فِي شِدَّتِي ، وَيَا وَلِيِّي فِي نِعْمَتِي ، وَيَا إِلَهِي وَإِلَهَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ، يَا رَبَّ كَهَيْعِصِ وَيَسَ وَالْقُرْآنَ الْحَكِيمَ ،
أَسْأَلُكَ يَا أَحْسَنَ مَنْ سُئِلَ ، وَيَا خَيْرَ مَنْ دُعِيَ ، وَيَا أَجْوَدَ مَنْ أُعْطِيَ ، وَيَا خَيْرَ مُرْتَجَا ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. (2)

نماز [حضرت امام] جواد صلوات الله عليه

به روایت سیّد رحمه الله دو رکعت است ؛ در هر رکعت سوره «فاتحه» یک مرتبه و سوره «توحید» هفتاد مرتبه .

دعای آن حضرت علیه السلام به روایت سیّد بن طاووس رحمه الله :

اللَّهُمَّ رَبَّ الْآزْوَاجِ الْفَانِيَةِ ، وَالْأَجْسَادِ الْبَالِيَةِ ، أَسْأَلُكَ بِطَاعَةِ الْأَزْوَاجِ الرَّاجِعَةِ إِلَى أَجْسَادِهَا ، وَبِطَاعَةِ الْأَجْسَادِ الْمُتَمِّمَةِ بِعُرُوقِهَا ، وَبِكَلِمَتِكَ
التَّافِيَةِ بَيْنَهُمْ ، وَأَخْذِكَ الْحَقِّ مِنْهُمْ ، وَالْخَلِيقِ بَيْنَ يَدَيْكَ يَنْتَظِرُونَ فَضْلَ قَضَائِكَ ، وَيَرْجُونَ رَحْمَتَكَ ، وَيَخَافُونَ عِقَابَكَ ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلِ النُّورَ فِي بَصَرِي ، وَالْيَقِينَ فِي قَلْبِي ، وَذِكْرَكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ عَلَيَّ لِسَانِي ، وَعَمَلًا صَالِحًا فَازُقْنِي. (3)

نماز حضرت امام علی نقی صلوات الله عليه

به روایت سیّد رحمه الله دو رکعت است ؛ در رکعت اول بعد از فاتحه سوره «یس» و در رکعت دوم سوره «رحمن» .

ص: 178

1- . جمال الأسبوع : 179 ، دعوات راوندی : 89 .

2-

3- . جمال الأسبوع : 179 . 2. جمال الأسبوع : 180 .

دعاى آن حضرت عليه السلام به روايت سيّد رحمه الله :

يا باأر يا وُصُولُ، يا شاهِدَ كُلِّ غائِبٍ، ويا قَرِيبُ غَيْرِ بَعِيدٍ، ويا غَالِبُ غَيْرِ مَغْلُوبٍ، ويا مَنْ لا يَعْلَمُ كَيْفَ هُوَ إِلاَّ هُوَ، يا مَنْ لا تَبْلُغُ قُدْرَتُهُ،
أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْمَكْنُونِ، الْمَكْتُومِ عَمَّنْ شِئْتَ، الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ، الْمُقَدَّسِ النُّورِ التَّامِّ، الْحَيِّ الْقَيُّومِ، نُورِ السَّمَاوَاتِ وَنُورِ
الْأَرْضِينَ، عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ الْعَظِيمِ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (1).

نماز حضرت امام حسن عسکری صلوات الله عليه

به روايت سيّد رحمه الله چهار رکعت است؛ در دو رکعت اوّل بعد از سوره «حمد»، پانزده مرتبه سوره «إِذَا زُلْزِلَتْ»، و در دو رکعت دوم
بعد از «فاتحه» پانزده مرتبه سوره «توحيد» .

دعاى آن حضرت عليه السلام : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدُ، لا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، الْبَدِيءُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ، وَأَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، وَلا إِلَهَ إِلاَّ
أَنْتَ، الَّذِي لا يُدْرِكُ شَيْءٌ، وَأَنْتَ كُلَّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ، لا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، خَالِقُ ما يُرى وَما لا يُرى، الْعَالِمُ بِكُلِّ شَيْءٍ بِغَيْرِ تَعْلِيمٍ، أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ
وَنِعْمَائِكَ، بِأَنَّكَ اللَّهُ الرَّبُّ الْوَاحِدُ، لا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ .

وَأَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ الْوَتْرُ الْفَرْدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ، الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، وَأَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ اللَّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ
أَنْتَ، اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ، الْقَائِمُ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِما كَسَبَتْ، الرَّقِيبُ الْحَفِيفُ، وَأَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ اللَّهُ الْأَوَّلُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ، وَالْآخِرُ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ،
وَالْبَاطِنُ دُونَ كُلِّ شَيْءٍ، الصَّارُ النَّافِعُ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ .

وَأَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، الْحَيُّ الْقَيُّومُ، الْبَاعِثُ الْوَارِثُ، الْحَتَّانُ الْمَتَّانُ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، ذُو الْجَلالِ وَالْإِكْرَامِ، وَذُو
الطُّولِ وَذُو الْعِزَّةِ وَذُو السُّلْطَانِ، لا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَحْطَتْ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا، وَأَحْصَيْتَ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (2).

ص: 179

نماز حضرت صاحب الأمر صلوات الله عليه

به روایت سیّد رحمه الله دو رکعت است ، و در هر رکعت سوره «فاتحه الكتاب» را می خواند تا «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» ، پس این آیه را صد مرتبه می خواند و در مرتبه آخر سوره را تمام می کند ، پس سوره توحید را یک مرتبه می خواند ، و چون از نماز فارغ شود این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ عَظَمَ الْبَلَاءُ، وَبَرِحَ الْخَفَاءُ، وَأُنْكَشَفَ الْغِطَاءُ، وَضَاقَتِ الْأَرْضُ بِمَا وَسِعَتِ السَّمَاءُ، وَإِلَيْكَ يَا رَبُّ الْمُسْتَتَكِي، وَعَلَيْكَ الْمَعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، الَّذِينَ أَمَرْتَنَا بِطَاعَتِهِمْ.

وَعَجَّلِ اللَّهُمَّ (1) فَرَجَهُمْ بِقَائِمِهِمْ، وَأَظْهِرْ إِعْزَاؤَهُ، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ، إِكْفِيَانِي فَإِنَّكُمَا كَافِيَايَ، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ، أَنْصُرَانِي فَإِنَّكُمَا نَاصِرَايَ، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ، إِحْفَظَانِي فَإِنَّكُمَا حَافِظَايَ.

پس سه مرتبه می گویی : يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، أَلْعُوْثَ أَلْعُوْثَ أَلْعُوْثَ، أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي، أَلْأَمَانَ أَلْأَمَانَ أَلْأَمَانَ. (2)

مؤلف گوید که : به غیر از نماز حضرت رسول و امیرالمؤمنین و فاطمه صلوات الله علیهم اگر چه [نماز دیگر معصومین علیهم السلام] به سند معتبری به نظر نرسیده ، اما چون سیّد بن طاووس و قطب راوندی و جمعی از متأخرین در کتب خود ایراد نموده اند ما نیز متابعت ایشان کردیم .

نماز جعفر بن ابی طالب علیه السلام

بدان که این نماز از جمله متواترات است و خاصه و عامه به سندهای بسیار

ص: 180

1- . جمال الأسبوع : - اللَّهُمَّ .

2- . جمال الأسبوع : 181 ، دعوات راوندی : 89 . این دعای شریف را دیگران نیز با اختلاف اندک نقل نموده اند ؛ مانند : مزار ابن مهدی : 590 ، مزار شهید : 210 .

روایت کرده اند و مخالفان نیز این نماز را مستحبّ می دانند مگر نادری از ایشان ، اما اکثر ایشان به اعتبار عداوت باطنی که به امیرالمؤمنین علیه السلام و اقارب آن حضرت دارند ، این نماز را به عبّاس عمّ پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم نسبت داده اند . (1) و بعد از نوافل شبانه روزی نمازی به حسب صحّت سند و کثرت ثواب به این نماز نمی رسد .

و به سند معتبر از حضرت امام زین العابدین علیه السلام منقول است که : چون جعفر طیّار - برادر حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام - از هجرت حبشه مراجعت نمود ، در روزی آمد که فتح خیبر بر دست امیرالمؤمنین علیه السلام شده بود ، حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم به قدر مسافت یک تیر پرتاب به استقبال او شتافت ، چون جعفر نظرش بر جمال عدیم المثل آن حضرت افتاد مشتاقانه به جانب آن حضرت دوید . حضرت او را در برگرفت و دست در گردن او آورد و ساعتی با او سخن گفت ، پس بر ناقه غضبا سوار شد و جعفر را ردیف خود ساخت ، و چون ناقه به راه افتاد حضرت فرمود که : ای جعفر ! ای برادر ! می خواهی بخشش بزرگی کنم نسبت به تو ؟ می خواهی تو را عطیّه گرانبهایی بدهم ؟ می خواهی تو را برگزینم ؟

مردم گمان کردند که مال جزیل از غنایم خیبر به او عطا خواهد فرمود .

جعفر گفت : بلی ؛ پدر و مادرم فدای تو باد . پس حضرت نماز تسبیح را تعلیم نمود به او . (2)

و حضرت صادق علیه السلام فرمود : صفتش این است که آن چهار رکعت است به دو تشهد و دو سلام ، و در رکعت اوّل بعد از سوره حمد سوره «إِذَا زُلْزِلَتْ» می خواند ، و در رکعت دوم سوره «وَالْعَادِيَات» ، و در رکعت سوم سوره «إِذَا جَاءَ

ص: 181

1- . سنن ابی داوود : 1/292 ، کنز العمّال : 7/819 ، مجمع الزوائد هیشمی : 2/281 .

2- . مستدرک الوسائل : 6/223 . 3. جمال الأسبوع : 181 .

نَصَرَ اللَّهُ وَالْفَتْحِ» ، و در رکعت چهارم سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» ، و در هر رکعت بعد از فراغ از قرائت ، پانزده مرتبه می گوید : «سَبَّحَانَ اللَّهَ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ» ، و در رکوع همین تسبیحات را ده مرتبه می گوید و چون سر از رکوع برمی دارد ده مرتبه ، و در سجده اول ده مرتبه ، و بعد از سر برداشتن ده مرتبه ، و در سجده دوم ده مرتبه ، و بعد از سر برداشتن پیش از آن که برخیزد ده مرتبه ، در هر چهار رکعت چنین می کند که مجموع سیصد مرتبه شود ، و هزار و دویست تسبیح بوده باشد. (1)

و به روایت معتبر دیگر حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود : اگر هر روز بکنی بهتر است از برای تو از دنیا و آنچه در آن هست و اگر هر دو روز بکنی گناهایی که در میان دو نماز [جعفر علیه السلام] کرده ای ، آمرزیده شود ، و اگر در هر جمعه بکنی یا در ماهی یک مرتبه یا در سالی یک مرتبه بکنی ، هر گناهی که در میان دو نماز کرده ای آمرزیده شود. (2)

و به روایات معتبر دیگر اگر به قدر کف دریاها و به عدد ریگ بیابان ها و برگ درختان و ستاره های آسمان گناه بر تو باشد خدا بیامرزد ، و اگر از جنگ گریخته باشی که بدترین گناهان است خدا تو را بیامرزد. (3)

و به روایت دیگر اگر توانی هر روز بکن ، و اگر نتوانی هفته ای یک بار ، و اگر نتوانی ماهی یک بار ، و اگر نتوانی در عمر خود یک بار بکن تا خدا گناهان صغیره و کبیره و تازه و کهنه و عمدت و خطای تو را بیامرزد. (4)

و سید به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که در آخر رکعت نماز جعفر ، این دعا را بخوان ؛ یعنی در سجده آخر نماز :

ص: 182

-1

-2 . مقنع : 139 ، بحار الأنوار : 88/211 ، وسائل الشیعه اسلامیة : 5/197 .

-3 . وسائل الشیعه : 5/198 . 3 . الفقیه : 1/552 .

-4

سُبْحَانَ اللَّهِ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وُلْدًا ، سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْعِزُّ وَالْوَقَارُ ، سُبْحَانَ مَنْ تَعَطَّفَ بِالْمَجْدِ وَتَكَرَّمَ بِهِ .

سُبْحَانَ مَنْ أَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عِلْمُهُ ، سُبْحَانَ ذِي الْفَضْلِ وَالطُّوْلِ ، سُبْحَانَ ذِي الْمَنْ وَالنَّعْمِ ، سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْأَمْرِ ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ ، سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْجَبْرُوتِ ، سُبْحَانَ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ .

سُبْحَانَ مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ السَّمَاوَاتُ بِكُنُوفِهَا ، سُبْحَانَ مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ الْأَرْضُونَ وَمَنْ عَلَيْهَا ، سُبْحَانَ مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ الطَّيْرُ فِي أَوْكَارِهَا ، سُبْحَانَ مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ السَّبَاعُ فِي آجَامِهَا ، سُبْحَانَ مَنْ سَبَّحَتْ لَهُ حَيْتَانُ الْبَحْرِ وَهَوَاهُ ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ ، سُبْحَانَ مَنْ أَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عِلْمُهُ .

يَا ذَا النِّعَمِ وَالطُّوْلِ ، يَا ذَا الْمَنْ وَالْفَضْلِ ، يَا ذَا الْقُوَّةِ وَالْكَرَمِ ، أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ ، وَمُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ ، وَيَسَدِّمِكَ الْأَعْظَمِ الْأَعْلَى ، وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّاتِ كُلِّهَا ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ . پس حاجات خود را از حق تعالی طلب نماید . (1)

دعای دیگر در سجود آخر :

کلینی به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که در سجده آخر نماز جعفر - چون از تسبیحات فارغ شوی - بگو :

سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْعِزُّ وَالْوَقَارُ ، سُبْحَانَ مَنْ تَعَطَّفَ بِالْمَجْدِ وَتَكَرَّمَ بِهِ ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ ، سُبْحَانَ مَنْ أَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عِلْمُهُ ، سُبْحَانَ ذِي الْمَنْ وَالنَّعْمِ ، سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْأَمْرِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ ، وَمُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ ، وَأَسْمِكَ

ص: 183

الْأَعْظَمِ ، وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ الَّتِي تَمَّتْ صِدْقًا وَعَدْلًا ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ ، پس حاجات خود را ذکر کند . (1)

و شیخ در مصباح این دعا را ذکر کرده است با این زیادتى : سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْكَرَمِ ، سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْفَضْلِ ، سُبْحَانَ ذِي الْقُوَّةِ وَالطُّوْلِ تا آخر دعا . (2)

دعای بعد از نماز جعفر علیه السلام

سید بن طاووس قدس سره به سند معتبر از حسن بن قاسم روایت کرده است که : رفتم به خدمت حضرت امام موسی علیه السلام در بغداد در چاشت روز جمعه ، دیدم که حضرت ، نماز جعفر می کرد ، پس چون از نماز فارغ شد دست به جانب آسمان برداشت و این دعا را خواند : یا مَنْ لَا تَخْفَى عَلَيْهِ اللُّغَاتُ ، وَلَا تَشَابَهُ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ ، يَا مَنْ هُوَ كُلَّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ ، يَا مَنْ لَا يَشْغَلُهُ شَأْنٌ عَنْ شَأْنٍ ، يَا مُدَبِّرَ الْأُمُورِ ، يَا بَاعِثَ مَنْ فِي الْقُبُورِ ، يَا مُحْيِيَ الْعِظَامِ وَهِيَ رَمِيمٌ ، يَا بَطَّاشُ يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ ، يَا فَعَالًا لِمَا يُرِيدُ .

یا رازِقَ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ، ویا رازِقَ الْجَنِينِ وَالطِّفْلِ الصَّغِيرِ ، ویا راحِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ ، ویا جابِرَ الْعَظْمِ الْكَسِيرِ ، یا مُدْرِكَ الْهَارِبِينَ ، ویا غَايَةَ الطَّالِبِينَ ، یا مَنْ يَعْلَمُ مَا فِي الضَّمِيرِ وَمَا تُكِنُّ الصُّدُورُ ، یا رَبَّ الْأَرْبابِ ، وَسَيِّدَ السَّادَاتِ ، وَجَبَّارَ الْجَبَابِرَةِ ، وَمَلِكَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، ویا مُجْرِيَ الْمَاءِ فِي النَّبَاهِ ، ویا مُكَوِّنَ طَعْمِ الثَّمَارِ .

أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي لَا يَقُومُ لَهُ شَيْءٌ ، وَلَا يَقُومُ لَهُ أَرْضٌ وَلَا سَمَاءٌ ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي اشْتَقَّقْتَهُ مِنْ عَظَمَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِعَظَمَتِكَ الَّتِي اشْتَقَّقْتَهَا مِنْ كِبَرِيائِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِكِبَرِيائِكَ الَّتِي اشْتَقَّقْتَهَا مِنْ كَيْنُونِيَّتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِكَيْنُونِيَّتِكَ الَّتِي اشْتَقَّقْتَهَا

ص: 184

-1

-2 . مصباح المتهجد : 305 .

مِنْ جُودِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِجُودِكَ الَّذِي اسْتَقْفْتَهُ مِنْ عِزِّكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِعِزِّكَ الَّذِي اسْتَقْفْتَهُ مِنْ كَرَمِكَ .

وَأَسْأَلُكَ بِكَرَمِكَ الَّذِي اسْتَقْفْتَهُ مِنْ رَحْمَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي اسْتَقْفْتَهَا مِنْ رَأْفَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِرَأْفَتِكَ الَّتِي اسْتَقْفْتَهَا مِنْ حِلْمِكَ ،
وَأَسْأَلُكَ بِحِلْمِكَ الَّذِي اسْتَقْفْتَهُ مِنْ لُطْفِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِلُطْفِكَ الَّذِي اسْتَقْفْتَهُ مِنْ قُدْرَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِأَسْمَانِكَ كُلِّهَا ، وَأَسْأَلُكَ بِأَسْمَانِكَ
الْمُهَيَّمِينَ الْعَزِيزِ الْقَدِيرِ عَلَى مَا تَشَاءُ مِنْ أَمْرِكَ .

يَا مَنْ سَمَكَ السَّمَاءَ بِغَيْرِ عَمَدٍ ، وَأَقَامَ الْأَرْضَ بِغَيْرِ سَدَنَدٍ ، وَخَلَقَ الْخَلْقَ مِنْ غَيْرِ حَاجَةٍ بِهِ إِلَيْهِمْ إِلَّا إِفَاضَةً لِإِحْسَانِهِ وَنِعْمِهِ ، وَإِبَانَةً لِحِكْمَتِهِ ،
وَإِظْهَارًا لِقُدْرَتِهِ ، اللَّهُ هُدًى يَا سَيِّدِي أَنْتَ لَمْ تَأْتَسْ بِإِبْدَاعِهِمْ لِأَجْلِ وَحْشِهِ بِتَفَرُّدِكَ ، وَلَمْ تَسْتَعِنْ بِغَيْرِكَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ أَمْرِكَ ، أَسْأَلُكَ بِغِنَاكَ عَنْ
خَلْقِكَ ، وَبِحَاجَتِهِمْ إِلَيْكَ ، وَقَفْرِهِمْ وَفَاقَتِهِمْ إِلَيْكَ ، أَنْ تَصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، وَأَهْلَ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الْأَتْمَّةَ الرَّاشِدِينَ ، وَأَنْ
تَجْعَلَ لِعَبْدِكَ الدَّلِيلَ بَيْنَ يَدَيْكَ مِنْ أَمْرِهِ فَرَجًا وَمَخْرَجًا .

يَا سَيِّدِي ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَارْزُقْنِي الْخَوْفَ مِنْكَ وَالْخَشْيَةَ لَكَ أَيَّامَ حَيَاتِي ، سَيِّدِي ازْحَمَّ عَبْدُكَ الْأَسِيرَ بَيْنَ يَدَيْكَ ، سَيِّدِي ازْحَمَّ
عَبْدُكَ الْمُرْتَهَنَ بِعَمَلِهِ ، يَا سَيِّدِي أَنْتَ عَبْدُكَ الْغَرِيقَ فِي بَحْرِ الْخَطَايَا ، يَا سَيِّدِي ازْحَمَّ عَبْدُكَ الْمُقَرَّبَ بَدْنِهِ وَجُرْأَتِهِ عَلَيْكَ ، يَا سَيِّدِي الْوَيْلُ قَدْ
حَلَّ بِي إِنْ لَمْ تَرْحَمْنِي .

يَا سَيِّدِي هَذَا مَقَامُ الْمُسْتَجِيرِ بِعُفُوكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، هَذَا مَقَامُ الْمَسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ ، هَذَا مَقَامُ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ الْحَقِيرِ ، الْمُحْتَاجِ إِلَى مَلِكٍ
كَرِيمٍ رَحِيمٍ ، يَا وَيْلَتَا مَا أَغْفَلَنِي عَمَّا يُرَادُ مِنِّي يَا سَيِّدِي ، وَهَذَا مَقَامُ الْمُذْنِبِ الْمُسْتَجِيرِ بِعُفُوكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، هَذَا مَقَامُ مَنْ انْقَطَعَتْ حِيلَتُهُ ،
وَخَابَ رَجَاؤُهُ إِلَّا مِنْكَ ، هَذَا مَقَامُ الْعَانِي الْأَسِيرِ ، هَذَا مَقَامُ الطَّرِيدِ الشَّرِيدِ .

يَا سَيِّدِي أَقْلُنِي عَثْرَاتِي ، يَا مُقِيلَ الْعَثْرَاتِ ، يَا سَيِّدِي أَعْطِنِي سُؤْلِي ، سَيِّدِي

ارْحَمْ بَدَنِي الضَّعِيفَ ، وَجِدِّي الرَّقِيقَ ، الَّذِي لَا قُوَّةَ لَهُ عَلَى حَرِّ النَّارِ ، يَا سَيِّدِي ارْحَمْنِي ، فَإِنِّي عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ أُمَّتِكَ ، بَيْنَ يَدَيْكَ وَفِي قَبْضَتِكَ ، لَا طَاقَةَ لِي بِالْخُرُوجِ مِنْ سُلْطَانِكَ .

سَيِّدِي وَكَيْفَ لِي بِالنَّجَاهِ وَلَا نُصَابُ إِلَّا لَدَيْكَ ، وَكَيْفَ لِي بِالرَّحْمَةِ وَلَا نُصَابُ إِلَّا مِنْ عِنْدِكَ ، يَا إِلَهَ الْأَنْبِيَاءِ ، وَوَلِيَّ الْأَتْقِيَاءِ ، وَبَدِيعَ مَزِيدِ الْكِرَامَةِ ، إِلَيْكَ قَصَدْتُ ، وَبِكَ أَنْزَلْتُ حَاجَتِي ، وَإِلَيْكَ سَدَّ كَثُوتُ إِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي ، وَبِكَ أَسْتَعِيْثُ فَأَعِثْنِي وَأَنْقِذْنِي بِرَحْمَتِكَ مِمَّا اجْتَرَأْتُ عَلَيْكَ .

يَا سَيِّدِي يَا وَيْلَتَا ، أَيْنَ أَهْرَبُ مِمَّنِ الْخَلَائِقُ كُلُّهُمْ فِي قَبْضَتِهِ ، وَالنَّوَاصِي كُلُّهَا بِيَدِهِ ، يَا سَيِّدِي مِنْكَ هَرَبْتُ إِلَيْكَ ، وَوَقَفْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ ، مُتَضَرِّعًا إِلَيْكَ ، رَاجِيًا لِمَا عِنْدَكَ .

يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي ، حَاجَتِي حَاجَتِي ، الَّتِي إِنْ أُعْطِيْتِيهَا لَمْ يَضُرَّنِي مَا مَنَعْتَنِي ، وَإِنْ مَنَعْتِيهَا لَمْ يَنْفَعْنِي سَائِرَ مَا أُعْطِيْتَنِي ، أَسْأَلُكَ فَكَاكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ ، سَيِّدِي قَدْ عَلِمْتُ وَأَيَّقْتُ بِأَنَّكَ إِلَهُ الْخَلْقِ ، وَالْمَلِكُ الْحَقُّ ، الَّذِي لَا سَمِيَّ لَهُ ، وَلَا شَرِيكَ لَهُ ، يَا سَيِّدِي أَنَا عَبْدُكَ ، مُقَرَّرٌ لَكَ بِوَحْدَانِيَّتِكَ ، وَبِوَجُودِ رُبُوبِيَّتِكَ .

أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي خَلَقْتَ خَلْقَكَ بِلَا مِثَالٍ وَلَا تَعَبٍ وَلَا نَصَبٍ ، أَنْتَ الْمَعْبُودُ ، وَبَاطِلُ كُلِّ مَعْبُودٍ غَيْرِكَ ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تَحْشُرُ بِهِ الْمَوْتَى إِلَى الْمَحْشَرِ ، يَا مَنْ لَا يَدْرُ عَلَى ذَلِكَ أَحَدٌ غَيْرُهُ ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تُحْيِي بِهِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ، أَنْ تَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي ، وَتُعَافِنِي وَتُعْطِنِي ، وَتَكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي ، أَشْهَدُ أَنَّهُ لَا يَقْدِرُ عَلَى ذَلِكَ أَحَدٌ غَيْرِكَ .

أَيَّا مَنْ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ، أَيَّا مَنْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ، وَأَخْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ ، وَخَاصَّتِكَ وَخَالِصَتِكَ وَصَفِيِّكَ ، وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، وَأَمِينِكَ عَلَيَّ وَحِيكَ ، وَمَوْضِعِ

سِرِّكَ، وَرَسُولِكَ الَّذِي أَرْسَلْتَهُ إِلَىٰ عِبَادِكَ، وَجَعَلْتَهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ، وَتُورًا اسْتِصْنَاءً بِهِ الْمُؤْمِنُونَ، فَبَشِّرْ بِالْجَزِيلِ مِنْ تَوَابِكَ، وَأَنْذِرْ بِالْأَلِيمِ مِنْ عِقَابِكَ .

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِ بِكُلِّ فَضِيلَةٍ مِنْ فَضَائِلِهِ، وَبِكُلِّ مَنَقِبَةٍ مِنْ مَنَاقِبِهِ، وَبِكُلِّ حَالٍ مِنْ حَالَاتِهِ، وَبِكُلِّ مَوْقِفٍ مِنْ مَوَاقِفِهِ، صَلَاةً تُكْرِمُ بِهَا وَجْهَهُ، وَأَعْطِهِ الدَّرَجَةَ وَالْوَسِيلَةَ وَالرَّفْعَةَ وَالْفَضِيلَةَ . اللَّهُمَّ شَرِّفْ فِي الْقِيَامَةِ مَقَامَهُ، وَعَظِّمْ بُنْيَانَهُ، وَأَعْلِ دَرَجَتَهُ، وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ فِي أُمَّتِهِ، وَأَعْطِهِ سُؤْلَهُ، وَارْزُقْهُ فِي الْفَضِيلَةِ إِلَىٰ غَايَتِهَا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتِهِ، أَيْمَةَ الْهُدَىٰ، وَمَصَابِيحِ الدُّجَىٰ، وَأُمْنَانِكَ فِي خَلْقِكَ، وَأَصَفِيَانِكَ مِنْ عِبَادِكَ، وَحُجَجِكَ فِي أَرْضِكَ، وَمَنَارِكَ فِي بِلَادِكَ، الْأَصَابِرِينَ عَلَىٰ بِلَادِكَ، الْأَطْمَالِينَ رِضَاكَ، الْأَمْوِينَ بِوَعْدِكَ، غَيْرِ شَاكِينَ فِيكَ، وَلَا جَاهِدِينَ عِبَادَتِكَ، وَأَوْلِيَانِكَ وَسَلَائِلِ أَوْلِيَانِكَ، وَخِزَانِ عِلْمِكَ، الَّذِينَ جَعَلْتَهُمْ مَفَاتِيحَ الْهُدَىٰ، وَنُورَ الدُّجَىٰ، عَلَيْهِمْ صَلَوَاتُكَ وَرَحْمَتُكَ وَرِضْوَانُكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَلَىٰ مَنَارِكَ فِي عِبَادِكَ، الدَّاعِيَ إِلَيْكَ بِإِذْنِكَ، الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ، الْمُؤَدِّي عَنِ رَسُولِكَ، عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ .

اللَّهُمَّ إِذَا أَظْهَرْتَهُ فَأَنْجِزْ لَهُ مَا وَعَدْتَهُ، وَسُقِّ إِلَيْهِ أَصْحَابُهُ، وَأَنْصُرْهُ وَقَوِّ نَاصِرِيهِ، وَبَلِّغْهُ أَفْضَلَ أَمَلِيهِ، وَأَعْطِهِ سُؤْلَهُ، وَجَدِّدْ بِهِ عِزَّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، بَعْدَ الدُّلِّ الَّذِي قَدْ نَزَلَ بِهِمْ بَعْدَ نَبِيِّكَ، فَصَارُوا مَقْتُولِينَ مَطْرُودِينَ مُشَرَّدِينَ، خَائِفِينَ غَيْرِ آمِنِينَ، لِقَوَا فِي جَنِّبِكَ الْأَذَىٰ ائْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ وَطَاعَتِكَ وَالتَّكْذِيبِ، فَصَبِّرُوا عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ فِيكَ، رَاضِينَ بِذَلِكَ، مُسَلِّمِينَ لَكَ فِي جَمِيعِ مَا وَرَدَ عَلَيْهِمْ، وَمَا يَرِدُ إِلَيْهِمْ .

اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ قَائِمِهِمْ بِأَمْرِكَ، وَأَنْصُرْهُ وَأَنْصُرْ بِهِ دِينَكَ الَّذِي غُيِّرَ وَبُدِّلَ، وَجَدِّدْ بِهِ مَا أَمْتَحَىٰ مِنْهُ وَبُدِّلْ بَعْدَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، الَّذِينَ بَلَّغُوا عَنْكَ الْهُدَىٰ، وَاعْتَقَدُوا

لَكَ الْمَوَاقِبَ بِالطَّاعَةِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِمْ وَعَلَى أَزْوَاجِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ ، وَالسَّلَامَ عَلَيْهِمْ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتَهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ ، وَأَوْلِيَا الْعِزْمِ مِنْ أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ ، وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ أَجْمَعِينَ ، وَأَعْظِمِي سُؤْلِي فِي دُنْيَايَ وَآخِرَتِي ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ كَمَا دَعَوْتُكَ لِنَفْسِي لِعَاجِلِ الدُّنْيَا وَآجِلِ الْآخِرَةِ ، فَأَعْطِهِ جَمِيعَ أَهْلِي وَإِخْوَانِي فِيكَ ، وَجَمِيعَ شَيْعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ ، الْمُسْتَضَى عَفِينٍ فِي أَرْضِكَ بَيْنَ عِبَادِكَ ، الْخَائِفِينَ مِنْكَ ، الَّذِينَ صَبَرُوا عَلَى الْأَذَى وَالتَّكْذِيبِ فِيكَ وَفِي رَسُولِكَ وَأَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، أَفْضَلَ مَا يَأْمُلُونَ ، وَآكْفَهُمْ مَا أَهْمُهُمْ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . اللَّهُمَّ اجْزِهِمْ عَنَّا جَنَاتِكَ النَّعِيمِ ، وَاجْمَعِ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

دعای دیگر به روایت دیگر ، اضافه دعای اول : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَوْفِيقَ أَهْلِ الْهُدَى ، وَأَعْمَالَ أَهْلِ التَّقْوَى ، وَمُنَاصَحَةَ أَهْلِ التَّوْبَةِ ، وَعَظْمَ أَهْلِ الصَّبْرِ ، وَحَذَرَ أَهْلِ الْخَشْيَةِ ، وَطَلَبَ أَهْلِ الرَّهْبَةِ ، وَعِرْفَانَ أَهْلِ الْعِلْمِ ، وَفَقَهَ أَهْلِ الْوَرَعِ ، حَتَّى أَخَافَكَ اللَّهُمَّ مَخَافَةً تَحْجِزُنِي عَنْ مَعَاصِيكَ ، وَحَتَّى أَعْمَلَ بِطَاعَتِكَ عَمَلًا أَسْتَحِقُّ بِهِ كَرِيمَ كَرَامَتِكَ ، وَحَتَّى أَنْصَحَكَ فِي التَّوْبَةِ خَوْفًا لَكَ ، وَحَتَّى أَخْلِصَ لَكَ فِي النَّصِيحَةِ حُبًّا لَكَ ، وَحَتَّى أَتَوَكَّلَ عَلَيْكَ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا بِحُسْنِ ظَنِّي بِكَ ، سُبْحَانَ خَالِقِ الثُّورِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَتَقَضِّصْ عَلَيَّ فِي أُمُورِي كُلِّهَا بِمَا لَا يَمْلِكُهُ غَيْرُكَ ، وَلَا يَفِيءُ عَلَيْهِ سِوَاكَ ، وَاسْمَعْ زِدَائِي ، وَأَجِبْ دُعَائِي ، وَاجْعَلْهُ مِنْ شَأْنِكَ ، فَإِنَّهُ عَلَيْكَ يَسِيرٌ ، وَهُوَ عِنْدِي عَظِيمٌ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (2)

ص: 188

1- . مصباح المتهجد : 306 - 310 ، جمال الأسبوع : 183 - 187 .

2- . مصباح المتهجد : 311 ، جمال الأسبوع : 187 .

شیخ و سید از مفضل بن عمر روایت کرده اند که گفت: دیدم روزی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام نماز جعفر را به جا آوردند، پس این دعا را خواندند:

«یا رَبِّ، یا رَبِّ» به قدری که یک نفس وفا کند، «یا رَبَّاهُ، یا رَبَّاهُ» به قدر یک نفس، «رَبِّ، رَبِّ» باز به قدر یک نفس، «یا اَللهُ، یا اَللهُ» باز به قدر یک نفس، «یا رَحِيمُ، یا رَحِيمُ» باز به قدر یک نفس، «یا رَحْمَنُ، یا رَحْمَنُ» هفت مرتبه، «یا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ» هفت مرتبه، پس این دعا را خواندند:

اَللّهُمَّ اِنِّی اَفْتَرِحُ الْقَوْلَ بِحَمْدِكَ، وَاَنْطِقُ بِالثَّنَاءِ عَلَیْكَ، وَاُمَجِّدُكَ وَلَا غَايَةَ لِمَدْحِكَ، وَاُثْنِي عَلَیْكَ، وَمَنْ يَبْلُغْ غَايَةَ ثَنَائِكَ، وَاَمَدَ مَجْدِكَ، وَاَتَى لِخَلِيقَتِكَ كُنْهُ مَعْرِفَهُ مَجْدِكَ، وَاَيَّ زَمَنِ لَمْ تَكُنْ مَمْدُوحًا بِفَضْلِكَ، مَوْصُوفًا بِمَجْدِكَ، عَوَّادًا عَلٰی الْمُذْنِبِينَ بِحِلْمِكَ، تَخَلَّفَ سُدَّكَ اَرْضِكَ عَنْ طَاعَتِكَ، فَكُنْتَ عَلَيْهِمْ عَطُوفًا بِجُودِكَ، جَوَادًا بِفَضْلِكَ، عَوَّادًا بِكَرَمِكَ، يَا لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ الْمَنَّانُ، ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ.

پس حضرت فرمود که: ای مفضل! هر گاه تو را حاجت ضروری بوده باشد، نماز جعفر را بکن، و این دعا را بخوان و حوائج خود را از خدا طلب کن که برآورده می شود این شاء الله تعالی. (1)

دعای دیگر بعد از نماز جعفر

به روایت شیخ و سید رحمهما الله: سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْعِرُّ وَتَرَدَّى بِهِ، سُبْحَانَ مَنْ تَعَطَّفَ بِالْمَجْدِ وَتَكَرَّمَ بِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ جَلًّا جَلَالُهُ، سُبْحَانَ مَنْ أَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ بِعِلْمِهِ، وَخَلَقَهُ بِقُدْرَتِهِ، سُبْحَانَ ذِي الْمَنِّ وَالنِّعَمِ، سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْكَرَمِ.

ص: 189

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعَرْشِ مِنْ عَرْشِكَ ، وَمُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ ، وَبِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ ، وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّاتِ الَّتِي تَمَّتْ صِدْقًا وَعَدْلًا ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ ، وَأَنْ تَجْمَعَ لِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بَعْدَ عُمْرٍ طَوِيلٍ .

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ، الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ، الْخَالِقُ الرَّازِقُ ، الْمُحْيِي الْمُمِيتُ ، الْبَدِيءُ الْبَدِيعُ ، لَكَ الْكَرَمُ وَلَكَ الْمَجْدُ ، وَلَكَ الْمَنُّ وَلَكَ الْجُودُ ، وَلَكَ الْأَمْرُ وَحَدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ ، يَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ يَا صَدَمَدُ ، يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ، يَا أَهْلَ النَّوَى ، وَيَا أَهْلَ الْمَغْفَرَةِ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، يَا عَفُوًّا يَا غَفُورًا ، يَا وَدُودًا يَا شَكُورًا ، أَنْتَ أَبُّ بِي مِنْ أَبِي وَأُمِّي ، وَأَرْحَمُ بِي مِنْ نَفْسِي وَمِنْ النَّاسِ أَجْمَعِينَ ، يَا كَرِيمُ يَا جَوَادُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي صَدَّقْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ ، وَطَلَبَ نَائِلِكَ وَمَعْرُوفِكَ ، وَرَجَاءَ رِفْدِكَ وَجَائِزَتِكَ ، وَعَظِيمِ عَفْوِكَ ، وَقَدِيمِ غُفْرَانِكَ . اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَارْفَعْهَا فِي عَلَيِّينَ ، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي ، وَاجْعَلْ نَائِلَكَ وَمَعْرُوفَكَ وَرَجَاءَ مَا أَرْجُو مِنْكَ فَكَأَنَّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ ، وَالْفُورَ بِالْجَنَّةِ ، وَمَا جَمَعْتَ مِنْ أَنْوَاعِ النِّعَمِ ، وَمِنْ حُسْنِ الْحُورِ الْعِينِ .

وَاجْعَلْ جَائِزَتِي مِنْكَ الْعِتْقَ مِنَ النَّارِ ، وَغُفْرَانَ ذُنُوبِي ، وَذُنُوبِ وَالْيَدَى وَمَا وَلَدَا وَجَمِيعَ إِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، وَالْمُسَدِّ لِمِينَ وَالْمُسَدِّ لِمَاتِ ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ ، وَأَنْ تَسُدَّ تَجِيبَ دُعَائِي ، وَتَرْحَمَ صَدْرِي وَرَحْمَتِي وَزِدَائِي ، وَلَا تُرَدِّدْنِي خَائِبًا خَاسِرًا ، وَأَقْلِبْنِي مُنْجِحًا مُفْلِحًا مَرْحُومًا ، مُسْتَجَابًا دُعَائِي ، مَغْفُورًا لِي ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ ، قَدْ عَظَمَ الذَّنْبُ مِنْ عَبْدِكَ ، فَلْيَحْسُنِ الْعَفْوَ مِنْكَ ، يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ ، يَا وَاسِعَ الْمَغْفَرَةِ ، يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ ، يَا نَفَّاحًا بِالْحَيَّرَاتِ ، يَا مُعْطِيَ الْمَسْئُولَاتِ ، يَا فَكَكَ الرَّقَابِ مِنَ النَّارِ .

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَفِيكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَأَعْطِنِي سُؤْلِي، وَاسْتَجِبْ دُعَائِي، وَارْحَمْ صَدْرِي وَتَصَدَّقْ رُغْمِي وَزِدْنِي، وَأَقْضِ لِي حَوَائِجِي كُلَّهَا لِدُنْيَايَ وَآخِرَتِي وَدِينِي، مَا ذَكَرْتُ مِنْهَا وَمَا لَمْ أَذْكَرْ، وَاجْعَلْ لِي فِي ذَلِكَ الْخَيْرَ، وَلَا تَرُدَّنِي خَائِبًا خَاسِرًا، وَأَقْلِبْنِي مُفْلِحًا مُنْجِحًا، مُسْتَجَابًا لِي دُعَائِي، مَغْفُورًا لِي، مَرْحُومًا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ، يَا عَلِيُّ يَا أَبَا الْحَسَنِ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، أَنَا عَبْدُكُمْ وَمَوْلَاكُمْ، غَيْرُ مُسْتَنْكَفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ، بَلْ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ عَبْدٌ مُقَرَّرٌ، مُتَمَسِّكٌ بِحَبْلِكُمَا، مُعْتَصِمٌ مِنْ ذُنُوبِي بِوَلَايَتِكُمَا، أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكُمْ، وَأَتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكُمْ، وَأَقْدُمُكُمْ بَيْنَ يَدَي حَوَائِجِي إِلَى اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ، فَاشْفَعْ لِي فِي فَكَاحِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَغُفْرَانِ ذُنُوبِي، وَإِجَابَةِ دُعَائِي . اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَتَقَبَّلْ دُعَائِي، وَاعْفِرْ لِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (1).

دعای دیگر بعد از این نماز

يَا نُورِي فِي كُلِّ ظُلْمَةٍ، وَيَا أُنْسِي فِي كُلِّ وَحْشَةٍ، وَيَا ثِقَتِي فِي كُلِّ شِدَّةٍ، وَيَا رَجَائِي فِي كُلِّ كُرْبَةٍ، وَيَا دَلِيلِي فِي الضَّلَالَةِ، إِذَا انْقَطَعَتْ دَلَالَةُ الْأَدْلَاءِ، فَإِنَّ دَلَالَتَكَ لَا تَنْقَطِعُ عِنْدَ كُلِّ خَيْرٍ، وَلَا يَضِلُّ مَنْ هَدَيْتَ، أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَأَسْأَلُكَ بِمَقْتِ، وَرَزَقْتَنِي فَوَفِّقْ، وَعَوَّدْتَنِي فَأَحْسِبْ، وَأَعْطَيْتَنِي فَأَجْزِلْ، بِلَا اسْتِحْفَاقٍ مِنِّي لِذَلِكَ بِفِعْلٍ، وَلَكِنْ ابْتِدَاءً مِنْكَ بِكَرَمِكَ وَجُودِكَ، وَأَنْفَقْتُ رِزْقَكَ فِي مَعَاصِيكَ، وَتَقَوَّيْتُ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ سَخَطَكَ، وَأَفْنَيْتُ عُمْرِي فِي مَا لَا تُحِبُّ، وَلَمْ يَمْنَعَكَ جُرْأَتِي عَلَيْكَ، وَرُكُوبِي مَا نَهَيْتَنِي، وَدُخُولِي فِي مَا حَرَّمْتَ عَلَيَّ، أَنْ عُدْتُ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ، وَأَظْهَرْتُ مِنِّي،

ص: 191

الْجَمِيلَ ، وَسَتَرْتَ عَلَيَّ الْقَبِيحَ ، وَلَمْ يَمْنَعْنِي عَزُوكَ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ ، أَنْ عُدْتُ فِي مَعَاصِيكَ ، فَأَنْتَ الْعَوَاذُ بِالْفَضْلِ ، وَأَنَا الْعَوَاذُ بِالْمَعَاصِي .

فِيَا أَكْرَمَ مَنْ أُقِرَّ لَهُ بِدَنْبٍ ، وَأَعَزَّ مَنْ خُضِعَ لَهُ بِذُلٍّ ، لِكَرَمِكَ أَقْرَبْتُ بِدَنْبِي ، وَلِعِزَّتِكَ خَضَعْتُ بِذُلِّي ، فَمَا أَنْتَ صَانِعٌ بِي فِي كَرَمِكَ بِإِقْرَارِي بِدَنْبِي وَعِزَّتِكَ ، وَخُضُوعِي بِذُلِّي ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

فایده چند است : اوّل : بدان که مشهور میان علما و اقوی آن است که نماز جعفر را به جای نوافل شبانه روزی می توان انجام داد که به هر دو حساب شود ، و همچنین به نیت قضای نافله می توان بجا آورد . (2)

و احادیث بر این مضامین وارد شده است و بعضی تجویز کرده اند که نماز فریضه را [اگر] اداء و قضاءً به کیفیت نماز جعفر انجام دهند ، [صحّت آن] خالی از قوتی نیست ولیکن احوط ترک است . (3)

دوم : روایات وارد شده است و اکثر علما گفته اند که کسی که ضرورتی و تعجیل داشته باشد می تواند نماز جعفر را بدون تسبیحات به جا آورد و تسبیحات را در راه بخواند . (4)

سوم : حدیث صحیح وارد شده است که کسی که دو رکعت از نماز جعفر را بکند و او را امر ضروری رو دهد ، می تواند پی آن کار برود و دو رکعت دیگر را در وقت دیگر بکند ، و اگر بدون عذر چنین نکند و همه را باهم بکند بهتر است . (5)

چهارم : روایت معتبری از حضرت قائم علیه السلام وارد شده است که کسی که

ص: 192

1- . مصباح المتهجد : 314 ، جمال الأسبوع : 191 .

2- . وسائل الشیعه اسلامیه : 5/200 .

3- . مختلف الشیعه : 2/247 .

4- . وسائل الشیعه اسلامیه : 5/202 .

5- . وسائل الشیعه اسلامیه : 5/201 .

تسبیحات نماز جعفر را در موضعی فراموش کند ، هر وقت که به خاطرش آید بخواند، (1) و از علما کسی متعرض این حکم نشده است ، و اگر به این روایت عمل کنند ظاهراً بد نباشد .

پنجم : خلاف است در تعیین سوره ها که مستحب است در این نماز خوانده شود ؛ مشهور آن است که در رکعت اول «إِذَا زُلْزِلَتْ» ، و در دوم «وَالْعَادِيَات» ، و در سوم «إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ» ، و در چهارم «قُلْ هُوَ اللَّهُ» بخواند. (2)

و ابن بابویه و پدرش در رکعت اول «وَالْعَادِيَات» ، و در رکعت دوم «إِذَا زُلْزِلَتْ» گفته اند. (3)

و در روایتی در اول «إِذَا زُلْزِلَتْ» ، و در دوم «إِذَا جَاءَ» ، و در سوم «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» ، و در چهارم «توحيد» وارد شده است. (4)

و در روایت صحیحی وارد شده است که در هر رکعت «قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ» و «قُلْ هُوَ اللَّهُ» هر دو را بخواند. (5)

و در روایتی وارد شده است که هر سوره که خواهد بخواند ، و ابن بابویه گفته است که همه را با سوره «توحيد» می توان ، (6) و ظاهراً همه خوب است اگر چه اول و سوم افضل است .

ششم : مشهور آن است که تسبیحات بعد از سجده دوم رکعت اول و سوم را نشسته می خواند ، و بعضی گفته اند بعد از برخاستن به رکعت دیگر پیش از قرائت می خواند ، (7) و عمل به مشهور اولی است .

ص: 193

1- . وسائل الشیعه اسلامیّه : 5/203 .

2- . وسائل الشیعه اسلامیّه : 5/198 .

3- . فقه الرضا علیه السلام : 155 .

4- . وسائل الشیعه اسلامیّه : 5/198 .

5- . الفقیه : 1/556 .

6- . الفقیه : 1/553 .

7- . مختلف الشیعه : 2/350 .

هفتم: بعضی گفته اند که چهار رکعت را به یک سلام می کند(1) و مشهور و اقوی دو سلام است، (2) چنانچه گذشت.

هشتم: مشهور میان علما آن است که تسبیحات این نماز که پیش از رکوع خوانند بعد از قرائت می خوانند، و این بابویه موافق بعضی از روایات قائل شده است که مخیر است میان آن که پیش از قرائت بخوانند یا بعد از قرائت، و عمل به

مشهور اقوی و اولی است. (3)

ص: 194

1- . مقنع صدوق : 141 (از ظاهر قول ایشان فهمیده می شود، اگرچه در کتب دیگرش به دو سلام فرموده است).

2- . ذکری شهید اول : 250 .

3- . الفقیه : 1/552 ، مختلف الشیعه : 2/249 .

فصل دوازدهم: در بیان ادعیه زوال جمعه و آداب توجه به نماز جمعه و دعاهای آن

اشاره

شیخ طوسی و سید بن طاووس روایت کرده اند از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم که در ساعت استجابت، این دعا را بخوانند:

سُبْحَانَكَ (1) لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ، يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، پس حاجات خود را بطلبد. (2)

و گفته اند که: زوال شمس [که] بشود بخواند دعایی را که محمد بن مسلم از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است و آن این است:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَسُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبْرَهُ تَكْبِيرًا.

ص: 195

1- . نسخه ب: سُبْحَانَ .

2- . مصباح المتهجد: 416، جمال الأسبوع: 252 .

پس این دعا را بخواند که مستحب است: یا سَابِغِ النَّعْمِ، یا دَافِعِ النَّقَمِ، یا بَارِئِ النَّسَمِ، یا عَلِيَّ الْهَمَمِ، یا مُغْشِي الظُّلَمِ، یا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ، یا كَاشِفَ الضُّرِّ وَالْأَلَمِ، یا مُنَسِّمَ الْمُسْتَوْحِشِينَ فِي الظُّلَمِ، یا عَالِمًا لَا يُعَلَّمُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ.

یا مَنْ اسْمُهُ دَوَاءٌ، وَذِكْرُهُ شِفَاءٌ، وَطَاعَتُهُ غِنَى، إِزْحَمَ مِنْ رَأْسِ مَالِهِ الرَّجَاءُ، وَسِلَاحُهُ الْبُكَاءُ، سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، یا مَنَّانُ یا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، یا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ. (1)

و به سند صحیح از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که در روز جمعه، عید فطر و عید اضحی، چون مهیای رفتن به سوی نماز شوی، این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ فِي هَذَا الْيَوْمِ، أَوْ تَعَبَّأَ أَوْ أَعَدَّ أَوْ اسْتَعَدَّ لِفَوَادِهِ إِلَى مَخْلُوقٍ، رَجَاءَ رَفْدِهِ وَنُؤَافِيهِ وَفَوَاضِلِهِ وَعَطَايَاهُ، فَإِلَيْكَ يَا سَيِّدِي تَهَيَّئْتِي وَتَعَبَّئْتِي وَإِعْدَادِي وَاسْتِعْدَادِي، رَجَاءَ رَفْدِكَ وَجُودِكَ، وَنُؤَافِيكَ وَفَوَاضِلِكَ وَعَطَايَاكَ.

وَقَدْ غَدَوْتُ إِلَى عِيدٍ مِنْ أَعْيَادِ مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَلَمْ أَفِدْ إِلَيْكَ الْيَوْمَ بِعَمَلٍ صَالِحٍ أَتَّقِي بِهِ قَدَمْتَهُ، وَلَا أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِمَخْلُوقٍ أَمَلْتُهُ، وَلَكِنِّي أَتَيْتُكَ خَاضِعًا مَقْرًا بِذَنْبِي وَإِسَائِي إِلَى نَفْسِي. فَيَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ، اغْفِرْ لِي الْعَظِيمَ مِنْ ذُنُوبِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ الْعِظَامَ إِلَّا أَنْتَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (2)

شیخ و سید گفته اند: چون متوجه مسجد شود پیاده برود، و چون خواهد داخل مسجد شود، رو به قبله آورد و بگوید:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، وَمِنَ اللَّهِ وَإِلَى اللَّهِ، وَخَيْرِ الْأَسْمَاءِ لِلَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.

ص: 196

1- . مصباح المتهجد: 361، جمال الأسبوع: 254 .

2- . مصباح المتهجد: 286، إقبال الأعمال: 1/477 .

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَتَوْبَتِكَ ، وَأَعْلِقْ عَنِّي أَبْوَابَ مَعْصِيَةِ بَيْتِكَ ، وَاجْعَلْنِي مِنْ زُورِ بَيْتِكَ وَعُمَارِ مَسَاجِدِكَ ، وَمِمَّنْ يُنَاجِيكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَمِنَ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ، وَادْحَرْ عَنِّي الشَّيْطَانَ الرَّجِيمَ وَجُنُودَ إبْلِيسَ أَجْمَعِينَ .

پس داخل مسجد شود و بگوید : اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي بَابَ رَحْمَتِكَ وَتَوْبَتِكَ ، وَأَعْلِقْ عَنِّي بَابَ سَخَطِكَ ، وَبَابَ كُلِّ مَعْصِيَةٍ هِيَ لَكَ . اللَّهُمَّ أَعْطِنِي فِي مَقَامِي هَذَا جَمِيعَ مَا أَعْطَيْتَ أَوْلِيَاءَكَ مِنَ الْخَيْرِ ، وَأَصْرِفْ عَنِّي جَمِيعَ مَا صَدَرَتْهُ عَنْهُمْ مِنَ الْأَسْوَءِ وَالْمَكَارِهِ . «رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ» (1) .

اللَّهُمَّ افْتَحْ مَسَامِعَ قَلْبِي لِذِكْرِكَ ، وَارزُقْنِي نَصْرَ آلِ مُحَمَّدٍ ، وَتَبَتَّنِي عَلَى أَمْرِهِمْ ، وَصِدْلَ مَا بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ ، وَاحْفَظْهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ ، وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ ، وَامْنَعُهُمْ أَنْ يُوصَلَ إِلَيْهِمْ بِسُوءٍ .

اللَّهُمَّ إِنِّي زَائِرُكَ فِي بَيْتِكَ ، وَعَلَى كُلِّ مَاتِي حَقٌّ لِمَنْ آتَاهُ وَزَارَهُ ، وَأَنْتَ أَكْرَمُ مَاتِي وَخَيْرُ مَزُورٍ ، وَخَيْرٌ مَنْ طَلَبَتْ إِلَيْهِ الْحَاجَاتُ ، وَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ ، بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ، وَبِحَقِّ الْوَلَايَةِ أَنْ تَصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُدْخِلَنِي الْجَنَّةَ ، وَتَمُنَّ عَلَيَّ بِفَكَارِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ .

و چون به جای نماز آید ، رو به قبله بایستد و بگوید : اللَّهُمَّ إِنِّي أَقْدَمُ إِلَيْكَ مُحَمَّدًا نَبِيَّ الرَّحْمَةِ ، وَأَهْلَ بَيْتِهِ الْأَوْصِيَاءَ الْمَرْضِيَّةَ بَيْنَ بَيْنِ يَدَيَّ حَوَائِجِي ، وَأَتَوَجَّهُ بِهِمْ إِلَيْكَ ، فَاجْعَلْنِي بِهِمْ عِنْدَكَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَاتِي بِهِمْ مَقْبُولَةً ، وَدُعَائِي بِهِمْ مُسْتَجَابًا ، وَذَنْبِي بِهِمْ مَغْفُورًا ، وَرِزْقِي بِهِمْ مَبْسُوطًا ، وَأَنْظُرْ إِلَيَّ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ نَظْرَةَ أَسْتَكْمِلُ بِهَا الْكِرَامَةَ

ص: 197

وَالْإِيمَانَ، ثُمَّ لَا تَصْرِفُهُ إِلَّا بِمَغْفِرَتِكَ وَتَوْبَتِكَ، «رَبَّنَا لَا تُرْغِ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ» (1).

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ، وَرِضَاكَ طَلَبْتُ، وَثَوَابِكَ ابْتَغَيْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ. اللَّهُمَّ أَقْبِلْ إِلَيَّ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ، وَأَقْبِلْ إِلَيْكَ بِقَلْبِي. اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنِي مِمَّنْ يُنَاجِيهِ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا هَدَيْتَنِي، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا فَضَّلْتَنِي، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا رَزَقْتَنِي، وَلَكَ الْحَمْدُ [عَلَى] كُلِّ بَلَاءٍ حَسَنٍ أَبْلَيْتَنِي. اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ صَلَاتِي، وَتَقَبَّلْ دُعَائِي، وَاعْفُزْ لِي وَارْحَمْنِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ. (2)

و این دعاها به سندهای معتبر منقول است که در «بحار الأنوار» ذکر کرده ام. (3)

و اما آداب نماز جمعه

سنت است که بامداد به مسجد بیاید، و هر کس زودتر به مسجد می آید ثوابش بیشتر است.

اما بعد؛ بدان که باید غسل کرده باشد، و ناخن و شارب گرفته باشد، و سر تراشیده باشد، و سر را به خطمی و سدر شسته باشد، و خود را خوش بو کرده باشد، و ریش را شانه کرده باشد، چنان که در باب هر یک احادیث بسیار گذشت، و باید که پاکیزه ترین جامه های خود را بپوشد، و عمامه بر سر گذارد خصوصا پیشنماز، و در هنگام رفتن به مسجد تند نرود مگر آن که وقت تنگ شده باشد بلکه به آرام تن و آرام دل برود که دلش به یاد خدا باشد.

ص: 198

1- .سوره آل عمران ، آیه 8.

2- . مصباح المتهجد : 287 ، جمال الأسبوع : 150 .

3- . بحار الأنوار : 81/365 .

و اشهر آن است که بعد از ظهر با وجوب جمعه سفر کردن حرام است و خریدن و فروختن بعد از اذان جمعه برای کسی که بر او نماز جمعه واجب باشد حرام است، و احوط آن است که هیچ معامله نکند خصوصا معامله ای که با نماز منافات داشته باشد، و احوط آن است که در وقت خطبه مأمومان رو به قبله و رو به پیشنماز باشند و سخن نگویند و گوش دهند خطبه را اگر شنوند، و در وقت خطبه نماز نکنند.

و در روایتی وارد شده است که در وقت خطبه احتبا نکنند که زانوها را از زمین بردارند و دست ها را بر آنها چنبر کنند. (1)

[قنوت نماز جمعه]

و قنوت های نماز جمعه بسیار است، از آن جمله بهترین دعاها در قنوت اول این است که کلینی به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که: در قنوت جمعه در رکعت اول بعد از قرائت، در قنوت می گویی:

لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ، وَرَبُّ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ، وَمَا فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا كَرَّمْتَنَا بِهِ. اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ اخْتَرْتَهُ لِدِينِكَ، وَخَلَقْتَهُ لِحَبَّتِكَ. اللَّهُمَّ لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا، وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً، إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ. (2)

مؤلف گوید: مشهور در کلمات فرج «سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ» است

ص: 199

1- . وسائل الشیعه اسلامیّه : ج 6 کتاب الصلاه ، ابواب صلاه الجمعه و آدابها .

2- . کافی : 3/426 .

و عمل به هر دو خوب است ، و «آل محمد» در هر دو موضع در این روایت نیست و ما الحاق کردیم ؛ برای احادیث بسیار که در آنها نهی از صلوات بر آن حضرت بدون صلوات بر آل وارد شده است .

و ابن بابویه و شیخ و سید و غیر ایشان قدس سرهم به سندهای صحیح از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده اند که در قنوت نماز جمعه و نماز وتر این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ تَمَّ نُورُكَ فَهَدَيْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ رَبَّنَا ، وَبَسَّ طْتَ يَدَكَ فَأَعْطَيْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ رَبَّنَا ، وَعَظَّمْتَ حِلْمَكَ فَعَفَوْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ رَبَّنَا ، وَجَهَّكَ أَكْرَمُ الْوُجُوهِ ، وَجَهَّكَ خَيْرَ الْجِهَاتِ ، وَعَظَيْتَكَ أَفْضَلَ الْعَظِيَّاتِ وَأَهْنَوْهَا ، تُطَاعُ رَبَّنَا فَتَسَّ كُرُّ ، وَتُعْصَى رَبَّنَا فَتَغْفِرُ لِمَنْ شِئْتَ ، تُجِيبُ الْمُصَدِّقَ وَتَكْشِفُ الضُّرَّ ، وَتَشْفِي السَّقِيمَ ، وَتُنْجِي مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ، لَا يَجْزِي بِآلَيْكَ أَحَدٌ ، وَلَا يُحْصَى نِعْمَاتُكَ قَوْلَ قَائِلٍ .

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ رُفِعَتِ الْأَبْصَارُ ، وَنُقِلَتِ الْأَقْدَامُ ، وَمُدَّتِ الْأَعْنَاقُ ، وَرُفِعَتِ الْأَيْدِي ، وَدُعِيَتِ بِاللِّسَنِ ، وَتُحَوِّكُمُ إِلَيْكَ فِي الْأَعْمَالِ ، رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ، وَافْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ خَلْقِكَ بِالْحَقِّ ، وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ . اللَّهُمَّ إِلَيْكَ نَسُو غَيْبِهِ نَبِينَا ، وَشِدَّةَ الزَّمَانِ عَلَيْنَا ، وَوُقُوعَ الْفِتَنِ ، وَتَظَاهِرَ الْأَعْدَاءِ ، وَكَثْرَةَ عَادُونَا ، وَقَلَّةَ عَادِدِنَا ، فَافْرُجْ ذَلِكَ يَا رَبِّ بِفَتْحٍ مِنْكَ تُعَجِّلُهُ ، وَنَصْرٍ مِنْكَ تُعِزُّهُ ، وَإِمَامٍ عَدْلٍ تُظْهِرُهُ ، إِلَهَ الْحَقِّ رَبِّ الْعَالَمِينَ (1).

و شیخ و سید رحمهما الله گفته اند که : مستحب است که در قنوت جمعه این دعا را بخوانند : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِوَالِدَيِّ وَأَهْلِ بَيْتِي وَإِخْوَانِي ، الْيَقِينَ وَالْعَفْوَ وَالْمُعَافَاةَ وَالْمَغْفِرَةَ وَالرَّحْمَةَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ (2).

و به سند معتبر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده اند که در قنوت

ص: 200

1- . جمال الأسبوع : 257 ، مصباح المتهجّد : 366 .

2- . جمال الأسبوع : 257 ، مصباح المتهجّد : 365 .

جمعه کلمات فرج را بخوان ، پس بگو :

يا الله الذي ليس كمثله شيء، صل على محمد وآل محمد، صلاة كثيرة طيبة مباركة. اللهم أعط محمدًا وآل محمد جميع الخير كله، واصرف عن محمد وآل محمد الشر كله.

اللهم اغفر لي وارحمني، وتب علي وعافني، ومن علي بالجنة طولًا - منك، ونجني من النار، واغفر لي ما سلف من ذنوبي، وارزقني العصمة فيما بقي من عمري، أن أعود في شيء من معاصيك أبدا، حتى تتوفاني وأنت عني راضٍ، وأثبت لي عندك الشهادة، ثم لا تحولني عنها أبدا برحمتك.

يا مُقلِّبِ القُلُوبِ والأَبْصارِ، ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ وَدِينِ رَسُولِكَ، وَثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى الْهُدَى بِرَحْمَتِكَ، وَلَا تُرِغْ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي، وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً، إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ. (1)

و ایضا از حضرت امام رضا علیه السلام روایت کرده اند که از شخصی پرسید که : در قنوت نماز جمعه چه دعا می خوانی ؟

گفت : آنچه مردم می خوانند ؟

حضرت فرمود : چنان مکن ، لیکن بگو :

اللَّهُمَّ اصْلِحْ عَبْدَكَ وَخَلِيفَتَكَ بِمَا اصْدَلَحْتَ بِهِ أَنْبِيَاءَكَ وَرُسُلَكَ، وَحُفَّهُ بِمَلَائِكَتِكَ، وَأَيِّدُهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ مِنْ عِنْدِكَ، وَاسَلِّمْ لَكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصِدًا يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ سُوءٍ، وَأَبْدِلْهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ أَمْنًا، يَعْبُدُكَ لَا يُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا، وَلَا تَجْعَلْ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ عَلَى وِلْيَتِكَ سُلْطَانًا، وَأُذِنَ لِي فِي جِهَادِ عَدُوِّكَ وَعَدُوِّي، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (2)

ص: 201

1- . جمال الأسبوع : 256 ، مصباح المتهجد : 365 .

2- . جمال الأسبوع : 256 ، مصباح المتهجد : 367 .

و ایضا به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که باید در میان

قنوت نماز جمعه این دعا را نیز بخوانید :

اللَّهُمَّ إِنَّ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ ، قَامُوا بِكِتَابِكَ وَسُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، فَاجْزِهِمْ خَيْرَ الْجَزَاءِ . (1)

و در روایتی وارد شده است که در قنوت نماز جمعه در کلمات فرج مگو : «وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ» . (2)

و احوط آن است که در قنوت نمازها مطلقا این عبارت را نگویند و در بعضی از کتب قدیمه به نظر رسیده است که در قنوت جمعه بعد از کلمات فرج این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، صَلَاةً كَثِيرَةً زَاكِيَةً طَيِّبَةً مُبَارَكَةً مُتَقَبَّلَةً ، رَبِّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي ، وَفَنِي عَذَابَ النَّارِ ، يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ ، ثَبَّتْ قَلْبِي عَلَى طَاعَتِكَ ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ تَرْضَى بِهِ لِيَدِينَكَ ، وَلَا تُرْغِ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي ، وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ، إِنَّكَ [أَنْتَ] الْوَهَّابُ (3)

و انا تعقیبات نماز جمعه

شیخ طوسی به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : هر که بعد از نماز جمعه پیش از آن که نمازی بکند سوره حمد یک مرتبه و هر یک از سوره توحید و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» را هفت مرتبه ، و «آیه الکرسی» را - اگر تا «هُم فِيهَا خَالِدُونَ» بخواند بهتر است - و آیه سخره : «إِنَّ رَبَّكُمُ

ص: 202

1- و 3 . مصباح المتهجد : 367 .

2-

3- . بحار الأنوار : 89/262 .

اللَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ...» تا آخر آیه (1) - و اگر تا «إِنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ» بخواند بهتر است - و آیه «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ» (2) تا آخر سوره ، بخواند کفاره گناهان او باشد از این جمعه تا جمعه دیگر. (3)

و به روایت معتبر دیگر از آن حضرت منقول است : هر که روز جمعه بعد از سلام هر یک از حمد و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» و «قُلْ هُوَ اللَّهُ» و «قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ» را هفت مرتبه ، و آخر سوره «برائت» : «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ» ، و آخر سوره حشر : «لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ» تا آخر سوره ، و پنج آیه از «آل عمران» : «إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ... تا * إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْمُعَادَ» (4) بخواند ، از این جمعه تا جمعه دیگر کفایت شرّ دشمنان و بلاها از او بشود. (5)

و ابن بابویه و شیخ و سیّد رحمهم الله به سند دیگر از آن حضرت روایت کرده اند که: هر که بعد از فارغ شدن از نماز جمعه پیش از آن که پا را بگرداند - و به روایت دیگر ، پیش از آن که مرتب نشیند - هر یک از سوره حمد و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» را هفت مرتبه بخواند ، تا جمعه دیگر فتنه و بلائی به او نرسد .

و اگر این دعا را بخواند : «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ ، الَّتِي حَشَوَهَا بَرَكَهٌ وَعُمَارُهَا الْمَلَائِكَةُ ، مَعَ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَأَبِينَا إِبْرَاهِيمَ» ، حق تعالی جمع کند میان او و محمد و ابراهیم علیهم الصلاه والسلام در دار السلام که بهشت است ، و اگر غیر سیّد بخواند به جای «وَأَبِينَا» ، «وَأَبِيهِ» بگوید. (6)

ص: 203

- 1- . سوره اعراف ، آیه 54 - 56 .
- 2- . سوره توبه ، آیه 128 .
- 3- . تهذیب الأحكام : 3/18 .
- 4- . سوره آل عمران ، آیه 190 - 194 .
- 5- . مصباح المتهجد : 368 .
- 6- . مصباح المتهجد : 377 ، جمال الأسبوع : 259 ، امالی صدوق : 406 .

و ایضا به سند دیگر روایت کرده اند: هر که بعد از نماز جمعه یا ظهر روز جمعه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت بعد از حمد، هفت توحید بخواند و بعد از فارغ شدن این دعا را بخواند - که گذشت - تا جمعه دیگر بلایی و فتنه ای به او نرسد، و حق تعالی او را با محمد و ابراهیم صلوات الله علیهما در بهشت مجتمع گرداند. (1)

و به روایت دیگر بعد از نماز جمعه، سوره حمد یک مرتبه و «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» هفت مرتبه، و باز سوره حمد یک مرتبه و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» هفت مرتبه، و باز سوره حمد یک مرتبه و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» را هفت مرتبه بخواند، و بعد از آن، آن دعا که گذشت - و به روایت دیگر، این دعا - را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي تَعَمَّدْتُ إِلَيْكَ بِحَاجَتِي، وَأَنْزَلْتَ بِكَ الْيَوْمَ فَقْرِي وَفَاقَتِي وَمَسَّ كَتَنِي، وَأَنَا لِرَحْمَتِكَ أَرْجِي مِنْهُ لِعَمَلِي، وَلَمْغْفِرَتِكَ وَرَحْمَتِكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِي، فَتَوَلَّ يَا رَبِّ قَضَاءَ كُلِّ حَاجَةٍ هِيَ لِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيْهَا وَتَيَسَّرِ ذَلِكَ عَلَيْكَ، فَإِنِّي لَمْ أُصِبْ خَيْرًا قَطُّ إِلَّا مِنْكَ، وَلَمْ يَصْرِفْ عَنِّي أَحَدٌ سُوءًا غَيْرَكَ، وَلَيْسَ أَرْجُو لِأَخْرَتِي وَدُنْيَايَ سِوَاكَ، وَلَا لِيَوْمِ فَقْرِي وَتَقَرُّدِي فِي حُفْرَتِي إِلَّا أَنْتَ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَعْطِنِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَخَيْرَ الْآخِرَةِ، وَاصْرِفْ عَنِّي شَرَّ الدُّنْيَا وَشَرَّ الْآخِرَةِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، الَّتِي حَشُوها بَرَكَهٌ، وَعُمَارُها الْمَلَائِكَةُ، مَعَ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ. (2)

و سید گفته است که: مستحب است که صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد به این نحو: «اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَأَنْبِيَائِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ»، هر که این را بگوید، تا یک سال بر او گناهی ننویسند.

و به روایت دیگر بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ»،

پس هر که این را بگوید، نمیرد تا حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه را دریابد. (3)

ص: 204

1- . همان . 2. جمال الأسبوع: 261.

2-

3- . همان .

و در کتاب «اعلام الدین» از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است: هر که بعد از نماز جمعه یا ظهر روز جمعه سه مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَاتَكَ وَصَلَاةَ مَلَائِكَتِكَ وَرُسُلِكَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»، برای او امان باشد از بلاها تا جمعه دیگر، و هر که بعد از نماز جمعه هفت مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ»

مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ»، از اصحاب حضرت قائم علیه السلام باشد. (1)

و به روایت دیگر از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است: هر که بعد از نماز جمعه پیش از آن که پای خود را از هیئت حال تشهّد تغییر دهد یا سخن بگوید، توحید و معوذتین هر یک را هفت مرتبه بخواند، حق تعالی او را حفظ نماید در دین و دنیا و اهل و فرزندان او. (2)

و به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است: هر که میان دو نماز روز جمعه صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام بفرستد، ثوابش معادل هفتاد رکعت نماز باشد. (3)

و شیخ در «مصباح» از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است: هر که بعد از نماز جمعه صد مرتبه «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» بخواند و صد مرتبه صلوات بفرستد و هفتاد مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ»، خدا صد حاجت او را برآورد؛ هشتاد [حاجت] از حاجات آخرت و بیست [حاجت] از حاجات دنیا، (4) و به روایت دیگر برعکس. (5)

و شیخ کفعمی رحمه الله روایت کرده است: این صلوات مخصوص تعقیب نماز جمعه است: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا تَبْقَى صَلَاةٌ إِلَّا وَبَارِكْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا تَبْقَى بَرَكَةٌ إِلَّا وَبَارِكْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا يَبْقَى سَلَامٌ إِلَّا وَبَارِكْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا يَبْقَى رَحْمَةٌ إِلَّا وَبَارِكْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا يَبْقَى رَحْمَةٌ.

ص: 205

- 1- . اعلام الدین : 366 .
- 2- . مصباح کفعمی : 421 .
- 3- . مصباح کفعمی : 422 .
- 4- . مصباح المتهدّد : 368 .
- 5- . بحار الأنوار : 90/68 ح 11 .

به درستی که از حضرت صادق علیه السلام منقول است : هر که بر آن حضرت به این نحو صلوات فرستد ، گناهان او محو گردد و خدا او را بر دشمنش یاری دهد و اسباب خیر را برای او مهیا گرداند و آرزوهای او را برآورد و روزی او را فراخ گرداند و از رفقای محمد صلی الله علیه و آله وسلم باشد در بهشت .

پس گفته است که : این صلوات به روایت دیگر نیز وارد شده است :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا يَبْقَى مِنْ صَلَوَاتِكَ شَيْءٌ ، وَارْحَمْ

مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا يَبْقَى مِنْ رَحْمَتِكَ شَيْءٌ ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا يَبْقَى مِنْ بَرَكَاتِكَ شَيْءٌ ، وَسَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى لَا يَبْقَى مِنْ سَلَامِكَ شَيْءٌ . (1)

و مروی است که مردی را به نزد حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم آوردند و جمعی بر او شهادت دادند که ناقه را دزدیده است و حضرت به ظاهر شرع حکم فرمود که دست او را ببرند ، پس آن مرد این صلوات را خواند و به برکت این صلوات ، ناقه به قدرت الهی به سخن آمد و گفت : او بری است از دزدی من .

پس حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود : چون این مرد این کلمات را گفت ، نظر کردم به سوی ملائکه که در میان بازارهای مدینه می دویدند که نگذارند که دست او بریده شود و به آن مرد گفت که روی تو در وقتی که بر صراط گذری از ماه شب چهارده روشن تر خواهد بود . (2)

و شیخ و سیّد به سند معتبر از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده اند که : هر که خواهد که خدا او را فرزند کرامت کند ، بعد از نماز جمعه دو رکعت نماز به جا آورد و رکوع و سجود آن را طول بدهد و بعد از آن بگوید :

ص: 206

1- . مصباح کفعمی : 422 .

2- . المجتبی من دعاء المجتبی : 108 .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلَكَ بِهِ زَكَرِيَّا عَلَيْهِ السَّلَامُ ، إِذْ نَادَاكَ «رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ» . اللَّهُمَّ فَهَبْ لِي ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ، إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ . اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ اللَّهُ تَخَلَّلْتُهَا ، وَفِي أَمَانَتِكَ أَخَذْتُهَا ، فَإِنْ قَضَيْتَ فِي رَحِمِهَا وَلَدًا ، فَاجْعَلْهُ غُلَامًا مُبَارَكًا زَكِيًّا ، وَلَا تَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ نَصِيبًا وَلَا شَرِكًا . (1)

و ایضا روایت کرده اند به سند معتبر از حضرت امام زین العابدین علیه السلام که بعد از ظهر روز جمعه این دعا را بخواند :

اللَّهُمَّ اللَّهُ تَرَّ مِنْ نَفْسِي الْمَوْفُوفَةَ عَلَيْكَ ، الْمَحْبُوسَةَ لِأَمْرِكَ ، بِالْجَنَّةِ مَعَ مَعْصُومٍ مِنْ عِزِّهِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، مَحْرُومٍ لِطُلَاغِ مَتِّهِ ، مَنْسُوبٍ لَوْلَادَتِهِ ، تَمَلُّاً بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا مُلِئْتُ جَوْرًا وَظُلْمًا ، وَلَا تَجْعَلْنِي مِمَّنْ تَقَدَّمَ فَمَرَقَ ، أَوْ تَأَخَّرَ فَمُحِقَ ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ لَزِمَ فَلَحِقَ ، وَاجْعَلْنِي شَهِيدًا سَعِيدًا فِي قَبْضَتِكَ .

يَا إِلَهِي سَهِّلْ لِي نَصِيبًا جَزُلًا وَقَضَاءً حَتْمًا لَا يُعْيِرُهُ شَقَاءٌ ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ هَدَيْتَهُ فَهَدَى ، وَرَكَّبْتَهُ فَنَجَا ، وَوَالَيْتَ فَاسَدَ تَشْتَيْتَ ، فَلَا سُدَّ لَطَانَ لِإِبْلِيسَ عَلَيْهِ ، وَلَا سَبِيلَ لَهُ إِلَيْهِ ، وَمَا اللَّهُ تَعَمَّلْتَنِي فِيهِ مِنْ شَيْءٍ ، فَاجْعَلْ حَلَالًا مَا كَلِي وَمَطْعَمِي وَمَلْبَسِي وَمَنْكَحِي ، وَقَنِّعْنِي يَا إِلَهِي بِمَا رَزَقْتَنِي ، وَمَا رَزَقْتَنِي مِنْ رِزْقٍ فَأَرِنِي فِيهِ عَدْلًا ، حَتَّى أَرَى قَلِيلَهُ كَثِيرًا ، وَأَبْدَلُهُ فَيْكَ بَدْلًا ، وَلَا تَجْعَلْنِي مِمَّنْ طَوَّلْتَ لَهُ فِي الدُّنْيَا أَمَلَهُ وَقَدِ انْقَضَى أَجَلُهُ ، وَهُوَ مَغْبُونٌ عَمَلُهُ .

أَسْأَلُكَ بِتَوْدُعِكَ يَا إِلَهِي غُدُوِي وَرَوَاحِي وَمَقِيلِي وَأَهْلَ وَلَايَتِي ، مَنْ كَانَ مِنْهُمْ أَوْ هُوَ كَائِنٌ ، زَيْتِي وَإِيَاهُمْ بِالتَّقْوَى وَالْيُسْرِ ، وَاطْرُدْ عَنِّي وَعَنْهُمْ الشُّكَّ وَالْعُسْرَ ، وَامْنَعْنِي وَإِيَاهُمْ مِنْ ظُلْمِ الظَّلَمَةِ ، وَأَعْيُنِ الْحَسَدِ ، وَاجْعَلْنِي وَإِيَاهُمْ مِمَّنْ حَفِظْتَ ، وَأَسْتُرْنِي وَإِيَاهُمْ فِيمَنْ سَتَرْتَ ، وَاجْعَلْ آلَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ أُنْمَتِي وَقَادَتِي ، وَأَمِنْ رَوْعَتِهِمْ وَرَوْعَتِي ، وَاجْعَلْ حُبِّي وَنُصْرَتِي وَدِينِي فِيهِمْ وَلَهُمْ ، فَإِنَّكَ إِنْ وَكَلْتَنِي إِلَى نَفْسِي رَلَّتْ قَدَمِي .

ص: 207

1- . مصباح المتهجد : 378 ، كافي : 3/482 ح 3 و در «جمال الأسبوع : 271» به نقل از امام صادق علیه السلام .

مَا أَحْسَنَ مَا صَدَّعْتَ بِي يَا رَبِّ إِذْ هَدَيْتَنِي لِلْأَسْمَاءِ ، وَبَصَّرْتَنِي مَا جَهَلْتُ غَيْرِي ، وَعَرَّفْتَنِي مَا أَنْكَرْتُ غَيْرِي ، وَالْهَمَّتَنِي مَا ذَهَلُوا عَنْهُ ، وَفَهَّمْتَنِي قَبِيحَ مَا فَعَلُوا وَصَدَّعْتَنِي ، حَتَّى سَدَّ هَدْيُ مِنَ الْأَمْرِ مَا لَمْ يَسُدَّ هَدْيًا وَأَنَا غَائِبٌ ، فَمَا نَفَعَهُمْ قُرْبُهُمْ ، وَلَا صَدَّرَنِي بُعْدِي ، وَأَنَا مِنْ تَحْوِيلِكَ إِيَّائِي عَنِ الْهُدَى وَجِلٌّ ، وَمَا تَنْجُو نَفْسِي إِنْ نَجَحْتُ إِلَّا بِكَ ، وَلَنْ يَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ إِلَّا عَنِّي .

رَبِّ نَفْسِي غَرِيقُ خَطَايَا مُجْحَفَةٍ ، وَرَهِينُ ذُنُوبٍ مُؤَبَّقَةٍ ، وَصَاحِبُ عُيُوبٍ جَمَّةٍ ، فَمَنْ حَمِدَ عِنْدَكَ نَفْسَهُ فَأَيَّتِي عَلَيْهَا زَارٍ ، وَلَا أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِإِحْسَانٍ ، وَلَا فِي جَنَبِكَ سَفَنِكَ دَمِي ، وَلَمْ يُنَجِلِ الصِّيَامُ وَالْقِيَامُ جِسْمِي ، فَأَيُّ ذَلِكَ أَرْكَبُ نَفْسِي ، وَأَشَدُّ كُرْهًا عَلَيَّ وَأَحْمَدُهَا بِي ، بَلِ الشُّكْرُ لَكَ اللَّهُمَّ لِسْتِرِكَ عَلَى مَا فِي قَلْبِي ، وَتَمَامِ النِّعْمَةِ عَلَيَّ فِي دِينِي ، وَقَدْ أَمَّتْ مَنْ كَانَ مَوْلِدُهُ مَوْلِدِي ، وَلَوْ شِئْتَ لَجَعَلْتَ مَعَ نَفَادِ عُمْرِهِ عُمْرِي .

مَا أَحْسَنَ مَا فَعَلْتَ بِي يَا رَبِّ ، لَمْ تَجْعَلْ سَهْمِي فِيْمَنْ لَعَنْتَ ، وَلَا حَظِّي فِيْمَنْ أَهَنْتَ إِلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ مِلْتُ بِهِوَائِي وَإِرَادَتِي وَمَحَبَّتِي ، فَفِي مِثْلِ سَهْمِي نُوْحٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَأَحْمِلْنِي ، وَمَعَ الْقَلِيلِ فَتَجَنَّبِي ، وَفِيْمَنْ رَزَحَتْ عَنِ النَّارِ فَزَحْزَحْنِي ، وَفِيْمَنْ أَكْرَمْتَ بِمُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَأَكْرِمْنِي ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ عَلَيْهِمْ ، مِنَ النَّارِ فَأَعْتِقْنِي .

پس به سجده شکر برو و دعاهاى سجده شکر را بخوان .(1)

ص: 208

1- . جمال الأسبوع : 267 .

فصل سیزدهم: در بیان اعمال بعد از نماز عصر روز جمعه است تا آخر روز

اشاره

ابن ادریس رحمه الله و غیر او به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : هر که بعد از عصر روز جمعه این صلوات را بخواند ، مثل ثواب عمل جنّ و انس در این روز به او عطا کنند :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ ، بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَعَلَى أَزْوَاجِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. (1)

و ابن بابویه رحمه الله به سند معتبر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است هر که این صلوات را بعد از نماز عصر روز جمعه بخواند ، حق تعالی برای او صد هزار حسنه بنویسد و صد هزار گناه از او محو کند و صد هزار حاجت او را برآورد و صد هزار درجه او را بلند گرداند. (2)

و سیّد بن طاووس رحمه الله به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است

ص: 209

1- . سرائر : 3/577 .

2- . ثواب الأعمال : 38 .

که: هر که بعد از نماز عصر روز جمعه - پیش از آن که از جای نماز خود برخیزد - ده مرتبه این صلوات را بخواند، صلوات فرستند بر او ملائکه از این جمعه تا جمعه آینده همین ساعت.

و به روایت دیگر از آن حضرت روایت کرده است که: چون نماز عصر روز جمعه را ادا کند هفت مرتبه این صلوات را بخواند. (1)

و در این دو روایت چنین است: «وَعَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَعَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ» تا آخر.

و ابن بابویه رحمه الله در «ثواب الأعمال» چنین روایت کرده است: «وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ وَعَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ». (2)

و به روایت شیخ در «تهذیب» : «وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَعَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ». (3)

و به روایت شیخ در «مصباح» : «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، الْأَيْمَةِ

الْمُرْتَضِينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ» (4) تا آخر به نحو روایت اول، و همه خوب است و اگر به همه طرق بخواند افضل است.

و کلینی رضی الله عنه روایت کرده است که: چون روز جمعه نماز را ادا کردی بگو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ، بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ
اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. (5)

به درستی که هر که این صلوات را بعد از نماز عصر بگوید، حق تعالی صد هزار حسنه برای او بنویسد و صد هزار گناه از او محو کند و

صد هزار حاجت او را برآورد و صد هزار درجه در بهشت برای او بلند کند. 6

و به روایت دیگر، هر که این را هفت مرتبه بگوید خدا رد کند به او به عدد هر

ص: 210

1- . جمال الأسبوع : 274 .

2- . ثواب الأعمال : 158 .

3- . تهذیب الأحكام : 3/19 .

4- . مصباح المتهجد : 394 .

5- و 6 . کافی : 3/429 .

بنده ای حسنه ، و عملش در آن روز مقبول باشد و چون روز قیامت بیاید در میان دو دیده او نوری باشد . (1)

و سید بن طاووس رحمه الله به سند معتبر - بلکه صحیح - از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : در صلاه بر پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم بعد از عصر روز جمعه است می گویی :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ ، وَارْفَعْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ ، الَّذِينَ أَذْهَبَتْ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا . (2)

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که : چون روز قیامت بیاید حق تعالی روزها را مبعوث گرداند و روز جمعه در پیش آنها رود مانند عروس صاحب کمال و جمالی که برند به خانه داماد صاحب دین و مالی . پس روز جمعه بایستد بر در بهشت و روزهای دیگر در عقب او باشند ، پس شفاعت کند برای هر کس که بسیار صلوات فرستد در روز جمعه بر محمد و آل محمد .

راوی پرسید : بسیار چه مقدار است و در کدام وقت بهتر است ؟

فرمود : اقل بسیار صد مرتبه است و بهترین اوقات جمعه بعد از عصر است .

گفت : چگونه بگویم ؟

فرمود : می گویی : اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ . (3)

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت روایت کرده است که : بهترین اعمال در روز جمعه ، صلوات بر محمد و آل محمد است بعد از عصر .

پرسیدند : به چه نحو بگوئیم ؟

ص : 211

1- . کافی : 3/429 ح 5 .

2- . جمال الأسبوع : 275 .

3- . جمال الأسبوع : 277 .

فرمود که : بگوئید : صَدِّ لِمَوَاتِ اللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَأَنْبِيَائِهِ وَرُسُلِهِ وَجَمِيعِ خَلْقِهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَعَلَى أَزْوَاجِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ، صد مرتبه .(1)

و در حدیث معتبر دیگر فرمود : چون از نماز عصر روز جمعه فارغ شوی ، صد مرتبه بگو :

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَدِّ لِمَوَاتِكَ وَصَدِّ لِمَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ ، وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ (2).

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت روایت کرده است که : هر که در روز جمعه بعد از عصر هفتاد مرتبه بگوید : «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ» ، حق تعالی گناهان گذشته او را ببامرزد و در بقیه عمر او را نگاه دارد و اگر او گناه نداشته باشد

گناهان پدر و مادر او را ببامرزد .(3)

و برقی در «محاسن» به سند صحیح روایت کرده است از حماد که از حضرت صادق علیه السلام پرسید : بهترین اعمال چیست ؟

فرمود : صلوات بر محمد و آل محمد صد مرتبه بعد از عصر و هر چه زیاده بگویی بهتر .(4)

و به روایت ابن بابویه : صد و یک مرتبه .(5)

و شیخ و سید از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده اند : هر که در روز جمعه بعد از نماز عصر دو رکعت نماز بخواند و در رکعت اول سوره حمد و «آیه الکرسی» و بیست و پنج مرتبه «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» و در رکعت دوم سوره حمد

ص: 212

1- . جمال الأسبوع : 277 .

2- و 3 . جمال الأسبوع : 278 .

3-

4- . محاسن برقی : 1/59 .

5- . ثواب الأعمال : 158 ، که همان روایت محاسن را نقل کرده و عبارت «صد و یک مرتبه» وجود ندارد .

و «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» و بیست و پنج مرتبه «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» بخواند و بعد از سلام پنج مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ»، از دنیا بیرون نرود تا خدا در خواب جای او را در بهشت به او نماید. (1)

و ابن بابویه به سند معتبر از حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام روایت کرده است که: خدا را در روز [جمعه]، هزار نسیم رحمت هست که هر بنده را خواهد از آن رحمت ها عطا می نماید، پس هر که بعد از عصر روز جمعه صد مرتبه سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» بخواند، حق تعالی آن هزار رحمت را مضاعف گرداند و به او عطا فرماید. (2)

و در «فقه الرضا علیه السلام» مذکور است که ده مرتبه سوره قدر بعد از عصر خواندن، موجب ثواب عظیم است. (3)

صلوات کبیر

و شیخ و سید و غیر ایشان از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که: مستحب است خواندن این صلوات کبیر بعد از عصر روز جمعه:

اللَّهُمَّ إِنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، كَمَا وَصَفْتَهُ فِي كِتَابِكَ حَيْثُ تَقُولُ «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ» (4)، فَأَشْهَدُ أَنَّهُ كَذَلِكَ، وَأَنَّكَ لَمْ تَأْمُرْ بِالصَّلَاةِ عَلَيْهِ إِلَّا بَعْدَ أَنْ صَدَّقْتَ عَلَيْهِ أَنَّكَ وَمَلَائِكَتُكَ، وَأَنْزَلْتَ فِي مُحْكَمِ قُرْآنِكَ «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا» (5).

لَا لِحَاجَةَ إِلَى صَلَاةِ أَحَدٍ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ بَعْدَ صَلَاتِكَ عَلَيْهِ، وَلَا إِلَى تَرْكِيئِهِمْ إِيَّاهُ

ص: 213

1- . مصباح المتهجد : 318 ، جمال الأسبوع : 320 .

2- . امالی صدوق : 703 .

3- . فقه الرضا علیه السلام : 128 .

4- . سوره توبه ، آیه 128 .

5- . سوره احزاب ، آیه 56 .

بَعْدَ تَرْكِيكَ ، بَلِ الْخَلْقِ جَمِيعًا هُمُ الْمُحْتَاجُونَ إِلَى ذَلِكَ ، لِأَنَّكَ جَعَلْتَهُ بِابْنِكَ الَّذِي لَا تَقْبَلُ مِمَّنْ أَتَاكَ إِلَّا مِنْهُ ، وَجَعَلْتَ الصَّلَاةَ عَلَيْهِ قُرْبَةً مِنْكَ ، وَوَسِيلَةً إِلَيْكَ ، وَزُفَّةً عِدَدَكَ ، وَدَلَّلْتَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ ، وَأَمَرْتَهُمْ بِالصَّلَاةِ عَلَيْهِ ، لِيَزِدُوا بِهَا أَثَرَهُ لَدَيْكَ ، وَكَرَامَةً عَلَيْكَ ، وَوَكَّلْتَ بِالْمُصَلِّينَ عَلَيْهِ مَا لَيْسَ لَكَ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ ، وَيَبْلُغُونَ صَلَاتَهُمْ وَتَسْلِيمَهُمْ .

اللَّهُمَّ رَبَّ مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، فَإِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَا عَظَّمْتَ مِنْ أَمْرِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَأَوْجَبْتَ مِنْ حَقِّهِ ، أَنْ تُطَلِّقَ لِسَانِي مِنَ الصَّلَاةِ عَلَيْهِ بِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى ، وَبِمَا لَمْ تُطَلِّقْ بِهِ لِسَانَ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ ، وَلَمْ تُعْطِهِ إِيَّاهُ ، ثُمَّ تُؤْتِيَنِي عَلَى ذَلِكَ مُرَافَقَتَهُ ، حَيْثُ أَحَلَلْتَهُ عَلَى قُدْسِكَ وَجَنَّتِ فِرْدَوْسِكَ ، ثُمَّ لَا تَفَرِّقَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ أَبَدًا .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَبْدَأُ بِالشَّهَادَةِ لَهُ ، ثُمَّ بِالصَّلَاةِ عَلَيْهِ ، وَإِنْ كُنْتُ لَا أَبْلُغُ مِنْ ذَلِكَ رِضَى نَفْسِي ، وَلَا يُعْبِرُهُ لِسَانِي عَنْ ضَمِيرِي ، وَلَا أَلَمُ عَلَى التَّقْصِيرِ مِنِّي ، لِعَجْزِ قُدْرَتِي عَنْ بُلُوغِ الْوَاجِبِ عَلَيَّ مِنْهُ ، لِأَنَّهُ حَظُّ لِي وَحَقُّ عَلَيَّ ، وَأَدَاءٌ لِمَا أُوجِبْتَ لَهُ فِي عُنُقِي أَنْ قَدْ بَلَغَ رِسَالَتِكَ ، غَيْرَ مُفْرَطٍ فِيمَا أَمَرْتَ ، وَلَا مُجَاوِزٍ لِمَا نَهَيْتَ ، وَلَا مُقْصِرٍ فِيمَا أَرَدْتَ ، وَلَا مُتَعَدِّ لِمَا أَوْصَيْتَ .

وَتَلَا آيَاتِكَ عَلَى مَا أَنْزَلْتَ إِلَيْهِ وَحَيْكَ ، وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِكَ ، مُقْبِلًا غَيْرَ مُدْبِرٍ ، وَوَفَى بِعَهْدِكَ ، وَصَدَّقَ وَعْدَكَ ، وَصَدَعَ بِأَمْرِكَ ، لَا يَخَافُ فِيكَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ، وَبَاعَدَ فِيكَ الْأَقْرَبِينَ ، وَقَرَّبَ فِيكَ الْأَبْعَدِينَ .

وَأَمَرَ بِطَاعَتِكَ وَأَتَمَرَ بِهَا ، وَنَهَى عَنْ مَعْصِيَتِكَ وَأَنْتَهَى عَنْهَا سِرًّا وَعَلَانِيَةً ، وَدَلَّ عَلَى مَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ وَأَخَذَ بِهَا ، وَنَهَى عَنْ مَسَاوِي الْأَخْلَاقِ ، وَرَغِبَ عَنْهَا وَوَالَى أَوْلِيَاءَكَ بِالَّذِي تُحِبُّ أَنْ يُوَالُوا بِهِ قَوْلًا وَعَمَلًا ، وَدَعَى إِلَى سَبِيلِكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ .

وَعَبَدَكَ مُخْلِصًا حَتَّى أَتَاهُ الْيَقِينُ ، فَبَصَّتَهُ إِلَيْكَ تَقِيًّا تَقِيًّا زَكِيًّا قَدْ أَكْمَلْتَ بِهِ الدِّينَ ، وَأَتَمَّمْتَ بِهِ النِّعَمَ ، وَظَاهَرْتَ بِهِ الْحُجَجَ ، وَشَرَعْتَ بِهِ شَرَائِعَ الْأَسْوَءِ ، وَفَصَّلْتَ بِهِ الْحَلَالَ عَنِ الْحَرَامِ ، وَنَهَجْتَ بِهِ لِخَلْقِكَ صِرَاطَكَ الْأَمْسَدَ تَقِيمَ ، وَبَيَّنْتَ بِهِ الْعَلَامَاتِ وَالنُّجُومَ الَّذِي بِهِ يَهْتَدُونَ ، وَلَمْ تَدْعُهُمْ بَعْدَهُ فِي عَمِيَاءَ يَهِيمُونَ ، وَلَا فِي شُدْبَهَةٍ يَتَبَهُونَ ، وَلَمْ تَكَلِّمْهُمْ إِلَى النَّظَرِ لِأَنَّهُمْ فِي دِينِهِمْ بِأَرَائِهِمْ ، وَلَا التَّخِيرِ مِنْهُمْ بِأَهْوَائِهِمْ ، فَيَسْخَبُونَ فِي مُدْلَهَمَاتِ الْبِدْعِ ، وَيَتَخَيَّرُونَ فِي مُطَبَقَاتِ الظُّلْمِ ، وَتَتَفَرَّقُ بِهِمُ السُّبُلُ فِيمَا يَعْلَمُونَ .

وَأَشْهَدُ أَنَّكَ تَوَلَّى مِنَ الدُّنْيَا رَاضِيًا عَمَّا عَمَدَكَ ، مَرْضِيًا بِمَا عَمَدَكَ ، مَحْمُودًا عِنْدَ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ ، وَأَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ ، وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ الْمُصْطَفِينَ ، وَأَنَّكَ غَيْرُ مُلِيمٍ وَلَا ذَمِيمٍ ، وَأَنَّكَ لَمْ يَكُنْ مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ، وَأَنَّكَ لَمْ يَكُنْ سَاحِرًا ، وَلَا سُحْرَ لَهُ ، وَلَا كَاهِنًا وَلَا تُكْهَنَ لَهُ ، وَلَا شَاعِرًا وَلَا شِعْرَ لَهُ ، وَلَا كَذَّابًا ، وَأَنَّكَ رَسُولُكَ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ ، جَاءَ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِ الْحَقِّ ، وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ .

وَأَشْهَدُ أَنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوهُ ذَائِقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مَا أَتَانَا بِهِ مِنْ عِنْدِكَ ، وَأَخْبَرْنَا بِهِ عَنكَ أَنَّكَ الْحَقُّ الْيَقِينُ ، لَا شَكَّ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ وَوَلِيِّكَ ، وَنَجِّيكَ وَصِدْقِكَ وَصِدْقِ قَوْمِكَ وَخَيْرِيكَ مِنْ خَلْقِكَ ، الَّذِي انْتَجَبْتَهُ لِرِسَالَتِكَ ، وَاسْتَخْلَصْتَهُ لِدِينِكَ ، وَاسْتَرْعَيْتَهُ عِبَادَكَ ، وَاتَّمَنْتَهُ عَلَى وَحْيِكَ ، عَلِمَ الْهُدَى وَبَابِ النُّهَى ، وَالْعُرْوَةَ الْوُثْقَى ، فِيمَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ خَلْقِكَ ، الشَّاهِدِ لَهُمْ ، وَالْمُهَيَّبِينَ عَلَيْهِمْ ، أَشْرَفَ وَأَفْضَلَ وَأَرْكَى وَأَطْهَرَ وَأَنْمَى وَأَطْيَبَ مَا صَدَّقْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَأَصْدَفِيائِكَ الْمُخْلِصِينَ مِنْ عِبَادِكَ .

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْ صَدَقَاتِكَ وَغُفْرَانِكَ وَرِضْوَانِكَ وَمُعَافَاتِكَ وَكَرَامَتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَمَنْكَ وَفَضْلَكَ وَسَدَامَكَ وَشَرَفَكَ وَإِعْظَامَكَ وَتَبَجِيلَكَ ، وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ

وَرُسُوكَ وَأَنْبِيَانِكَ وَالْأَوْصِيَاءِ وَالشَّهَدَاءِ وَالصَّادِقِينَ ، وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ، وَحَسَنَ أَوْلِيَانِكَ رَفِيقًا ، وَأَهْلَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ ، وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا فَوْقَهُمَا وَمَا تَحْتَهُمَا ، وَمَا بَيْنَ الْخَافِقِينَ ، وَمَا بَيْنَ الْهَوَاءِ وَالسَّمَاسِ وَالْقَمَرِ وَالنُّجُومِ وَالْجِبَالِ وَالشَّجَرِ وَالِدَّوَابِّ ، وَمَا سَبَّحَ لَكَ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ، وَفِي الظُّلْمَةِ وَالضِّيَاءِ ، بِالْغُدُوِّ وَالْأَصَالِ ، وَفِي آنَاءِ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ وَسَاعَاتِهِ ، عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ ، وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ ، وَإِمَامِ الْمُتَّقِينَ ، وَمَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ ، وَمَوْلَى الْمُسْلِمِينَ ، وَقَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ ، وَرَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، إِلَى الْجَنِّ وَالْإِنْسِ وَالْأَعْجَمِينَ ، وَالشَّاهِدِ الْبَشِيرِ ، وَالْأَمِينِ النَّذِيرِ ، الدَّاعِي إِلَيْكَ بِإِذْنِكَ ، السَّرَاجِ الْمُنِيرِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي الْأَوَّلِينَ ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي الْآخِرِينَ ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ يَوْمَ الدِّينِ ، يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا هَدَيْتَنَا بِهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا اسْتَقْدْتَنَا بِهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا أَنْعَشْتَنَا بِهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا أَحْيَيْتَنَا بِهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا شَرَّفْتَنَا بِهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا أَعَزَّزْتَنَا بِهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا فَضَّلْتَنَا بِهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا رَحِمْتَنَا بِهِ .

اللَّهُمَّ اجْزِ نَبِيَّنَا مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، أَفْضَلَ مَا أَنْتَ جَازٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَبِيًّا عَنْ أُمَّتِهِ ، وَرَسُولًا عَمَّنْ أَرْسَلْتَهُ إِلَيْهِ . اللَّهُمَّ اخْصُصْهُ بِأَفْضَلِ قِسْمِ الْفَضَائِلِ ، وَبَلِّغْهُ أَعْلَى شَرَفِ الْمُكْرَمِينَ ، مِنَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى فِي أَعْلَى عِلِّيِّينَ ، فِي جَنَاتٍ وَنَهْرٍ ، فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ ، عِنْدَ مَلِيكِ مُقْتَدِرٍ .

اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ حَتَّى يَرْضَى ، وَزِدْهُ بَعْدَ الرِّضَا ، وَاجْعَلْهُ أَكْرَمَ خَلْقِكَ مِنْكَ مَجْلِسًا ، وَأَعْظَمَهُمْ عِنْدَكَ جَاهًا ، وَأَوْفَرَهُمْ عِنْدَكَ حَظًّا ، فِي كُلِّ خَيْرٍ أَنْتَ قَاسِمٌ لَهُ بَيْنَهُمْ . اللَّهُمَّ أوردْ عَلَيْهِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَذَوَى قَرَابَتِهِ وَأُمَّتِهِ مَنْ تُقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ ، وَأَقْرَبُ عِيُونِنَا بِرُؤْيَيْهِ ، وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَعْطِهِ مِنَ الْوَسِيلَةِ وَالْفَضِيلَةِ وَالشَّرَفِ وَالْكَرَامَةِ مَا يَعْطِيهِ بِهِ الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ ، وَالنَّبِيُّونَ وَالْمُرْسَلُونَ ، وَالْحَلْقُ أَجْمَعُونَ .

اللَّهُمَّ بِيضِ وَجْهِهِ ، وَأَعْمَلِ كَعْبِهِ ، وَأَقْلِ -ج حُجَّتَهُ ، وَأَجِبْ دَعْوَتَهُ ، وَابْعَثْهُ الْمَقَامَ الْمُحْمُودَ الَّذِي وَعَدْتَهُ ، وَأَكْرِمِ زُلْفَتَهُ ، وَأَجْزِلِ عَطِيَّتَهُ ، وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ ، وَأَعْطِهِ سُؤْلَهُ ، وَشَدِّ رَفِّ بُنْيَانِهِ ، وَعَظِّمْ بُرْهَانَهُ ، وَنَوِّزْ نُورَهُ ، وَأَوْرِدْنَا حَوْصَهُ ، وَاسْتَقِنَا بِكَأْسِهِ ، وَتَقَبَّلْ صَلَواتِهِ أُمَّتِهِ عَلَيْهِ ، وَأَفْصُصْ بِنَا أَثْرَهُ ، وَاسْلُكْ بِنَا سَبِيلَهُ ، وَتَوَفَّنَا عَلَى مِلَّتِهِ ، وَاسْتَعْمِلْنَا بِسُنَّتِهِ ، وَابْعَثْنَا عَلَى مِلَّتِهِ .

وَاجْعَلْنَا نَدِينُ بَدِينِهِ ، وَنَهْتَدِي بِهَدَاهِ ، وَنَقْتَدِي بِسُنَّتِهِ ، وَنَكُونُ مِنْ شِيعَتِهِ وَمَوَالِيهِ وَأَوْلِيَانِهِ وَأَحْبَابِهِ وَخِيَارِ أُمَّتِهِ وَمُقَدَّمِ زُمْرَتِهِ ، وَنَحْتِ لِيَاغِيهِ ، نَعَادِي عَدُوَّهُ ، وَنُوَالِي وَلِيِّهِ ، حَتَّى تُورِدَنَا بَعْدَ الْمَمَاتِ مَوْرِدَهُ ، غَيْرَ خَزَايَا وَلَا نَادِمِينَ وَلَا مُبَدِّلِينَ وَلَا نَاكِثِينَ .

اللَّهُمَّ وَأَعْطِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَعَ كُلِّ زُلْفَةٍ زُلْفَةً ، وَمَعَ كُلِّ قُرْبَةٍ قُرْبَةً ، وَمَعَ كُلِّ شَرَفٍ شَرَفًا ، وَشَفَعَهُ فِي كُلِّ مَنْ يَشْفَعُ لَهُ مِنْ أُمَّتِهِ وَغَيْرِهِمْ مِنَ الْأُمَّمِ ، حَتَّى لَا يُعْطَى مَلَكٌ مُقَرَّبٌ ، وَلَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ ، وَلَا نَبِيٌّ مُصَدَّقٌ ، إِلَّا دُونَ مَا أَنْتَ مُعْطِيهِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْهُ الْمُقَدَّمِ فِي الدَّعْوَةِ ، وَالْمُؤْتَرِّ بِهِ فِي الْأَثَرِ ، وَالْمُنَوَّهَ بِاسْمِهِ فِي الشَّفَاعَةِ ، إِذَا تَجَلَّيْتَ بِنُورِكَ ، وَجِئَ بِالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءَ وَالصَّالِحِينَ ، وَقَضَيْتَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ ، وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، ذَلِكَ يَوْمَ التَّغَابُنِ ، ذَلِكَ يَوْمَ الْحَسْرَةِ ، ذَلِكَ يَوْمَ الْأَزْفَةِ ، ذَلِكَ يَوْمَ لَا يُسْتَقَالُ فِيهِ مَا فَاتَ .

اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَازْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ ، كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَرَحِمْتَ وَبَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ . اللَّهُمَّ وَامْنُنْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَأَفْضَلِ مَا مَنَّتَ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ . اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَأَفْضَلِ مَا سَلَّمْتَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ . اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى اَنْمَةِ الْمُسَدِّ لِمِينَ ، الْاَوَّلِينَ مِنْهُمْ وَالْاٰخِرِينَ .

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى اِمَامِ الْمُسَدِّ لِمِينَ . اَللّٰهُمَّ وَاَحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ [وَاَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ ، وَافْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا ، وَاَنْصُرْهُ نَصْرًا عَزِيزًا ، وَاَجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا . اَللّٰهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ ، وَاَهْلِكَ اَعْدَاءَهُمْ مِنَ الْجَنِّ وَالْاِنْسِ .

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَاهْلِ بَيْتِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَاَزْوَاجِهِ الطَّيِّبِينَ الْاٰخِيَارِ ، الطَّاهِرِينَ الْمُطَهَّرِينَ ، اَلْهَدَاةِ الْمُهْتَدِينَ ، غَيْرِ الضَّالِّينَ وَلَا الْمُضِلِّينَ ، الَّذِيْنَ اَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ ، وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا .

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي الْاَوَّلِينَ ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي الْاٰخِرِينَ ، وَصَلِّ عَلَيْهِمْ فِي الْمَلَاةِ الْاَعْلَى ، وَصَلِّ عَلَيْهِمْ اَبَدَ الْاَبَدِينَ ، صَلَاةً لَا مُنْتَهَى لَهَا ، وَلَا اَمَدَ دُونَ رِضَاكَ ، اٰمِينَ اٰمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اَللّٰهُمَّ الْعَنِ الَّذِيْنَ بَدَّلُوا دِيْنََكَ وَكِتَابَكَ ، وَغَيَّرُوا سُنَّةَ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ سَلَامُكَ ، وَاَزَالُوا الْحَقَّ عَنْ مَوْضِعِهِ ، اَلْفَى لَعْنَةٍ مُخْتَلِفَةٍ غَيْرِ مُؤْتَلِفَةٍ ، وَالْعَنُهُمْ اَلْفَى لَعْنَةٍ مُؤْتَلِفَةٍ غَيْرِ مُخْتَلِفَةٍ ، وَالْعَنِ اَشْيَاعَهُمْ وَاتَّبَاعَهُمْ ، وَمَنْ رَضِيَ بِفِعَالِهِمْ مِنَ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ .

اَللّٰهُمَّ يَا بَارِيَّ الْمَسْمُوكَاتِ ، وَدَاحِيَ الْمَدْحُوَاتِ ، وَقَاصِمَ الْجَبَابِرَةِ ، وَرَحْمَانَ

الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا ، تُعْطَى مِنْهُمَا مَا تَشَاءُ ، وَتَمْنَعُ مِنْهُمَا مَا تَشَاءُ ، اَسْأَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، اَعْطِ مُحَمَّدًا حَتَّى يَرْضَى ، وَبَلِّغْهُ الْوَسِيْلَةَ الْعُظْمَى .

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ مُحَمَّدًا فِي السَّابِقِينَ غَايَتَهُ ، وَفِي الْمُنْتَجِبِينَ كَرَامَتَهُ ، وَفِي الْعَالِينَ ذِكْرَهُ ، وَاَسْـَٔدْ كُنْهَ اَعْلَى غُرْفِ الْفِرْدَوْسِ ، فِي الْجَنَّةِ الَّتِي لَا تَفُوقُهَا دَرَجَةٌ ، وَلَا يَفْضُلُهَا

شَيْءٌ . اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهَهُ ، وَأَضِيئِ نُورَهُ ، وَكُنْ أَنْتَ الْحَافِظَ لَهُ . اللَّهُمَّ اجْعَلْ مُحَمَّدًا أَوَّلَ قَارِعِ لِبَابِ الْجَنَّةِ ، وَأَوَّلَ دَاخِلِ وَأَوَّلَ شَافِعٍ وَأَوَّلَ مُسْتَفْعٍ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، أَوْلَاهِ السَّادَةِ ، أَلْكَفَاهِ الْكُھُولِ ، أَلْكَرَامِ الْقَادَةِ ، أَلْقَمَاقِمِ الصُّنْحَامِ ، أَللُّيُوثِ الْأَبْطَالِ ، عِصْمَةَ لِمَنْ اعْتَصَمَ بِهِ ، وَإِحَارَةَ لِمَنْ اسْتَجَارَ بِهِمْ ، وَأَلْكَهْفِ الْحَصِينِ ، وَأَلْفُلْكَ الْجَارِيَةِ فِي اللَّجَجِ الْغَامِرَةِ ، وَالرَّاعِبِ عَنْهُمْ مَارِقٌ ، وَالْمُتَأَخِّرِ عَنْهُمْ زَاهِقٌ ، وَاللَّازِمِ لَهُمْ لَاحِقٌ ، وَرِمَاحِكِ فِي أَرْضِكَ .

وَصَلِّ عَلَى عِبَادِكَ فِي أَرْضِكَ ، أَلَّذِينَ أَنْقَذْتَ بِهِمْ مِنَ الْهَلَكَةِ ، وَأَنْزَلْتَ بِهِمْ مِنَ الظُّلْمَةِ ، شَدَّ جَرَهُ النَّبُوَّةِ ، وَمَوْضِعِ الرِّسَالَةِ ، وَمُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ ، وَمَعْدِنِ الْعِلْمِ ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ، آمِينَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْتَكِينِ الْمُسْتَتَكِينِ ، وَأَبْتَغِي إِلَيْكَ ابْتِغَاءَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ ، وَأَتَضَرَّعُ إِلَيْكَ تَضَرُّعِ الضَّعِيفِ الضَّرِيرِ ، وَأَبْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالِ الْمُدْنِبِ الْخَاطِئِ ، مَسْأَلَةَ مَنْ خَصَّ عَتَّ لَكَ نَفْسَهُ ، وَرَغَمَ لَكَ أَنْفَهُ ، وَسَقَطَتْ لَكَ نَاصِيئَتُهُ ، وَأَنهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعَهُ ، وَفَاضَتْ لَكَ عَبْرَتُهُ ، وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ ، وَقَلَّتْ عَنْهُ حِيلَتُهُ ، وَأَسْلَمَتْهُ ذُنُوبُهُ .

وَأَسْأَلُكَ الصَّلْوةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَوْلَاءَ وَأَخْرَاءَ ، وَأَسْأَلُكَ حُسْنَ الْمَعِيشَةِ مَا أَبْقَيْتَنِي ، مَعِيشَةً أَقْوَى بِهَا فِي جَمِيعِ حَالَاتِي ، وَأَتَوَصَّلُ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا إِلَى آخِرَتِي ، عَفْوَ لَاتُتْرَفُنِي فَأَطْعِنِي ، وَلَا تُقْتَرَّ عَلَيَّ فَأَشْقِنِي ، أَعْطِنِي مِنْ ذَلِكَ غِنًى عَنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ ، وَبُلْغَةً إِلَى رِضَاكَ ، وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا عَلَيَّ سِدِّجَنَا ، وَلَا تَجْعَلْ فِرَاقَهَا عَلَيَّ حَزْنَاً ، أَخْرِجْنِي مِنْهَا وَمِنْ فِتْنَتِهَا مَرْضِيًّا عَنِّي ، مَقْبُولًا فِيهَا عَمَلِي ، إِلَى دَارِ الْحَيَوَانِ ، وَمَسَاكِينِ الْأَخْيَارِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَرْزُلِهَا وَزَلْزَالِهَا ، وَسَطَوَاتِ سَلْطَانِهَا ، وَسَرِّ شَيْطَانِهَا ، وَبَغْيِ مَنْ بَغَى عَلَيَّ فِيهَا . اللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَنِي فَأَرِدْهُ ، وَمَنْ كَادَنِي فَكِدْهُ ، وَافْقَأْ عَنِّي

عُيُونُ الْكُفْرَةِ، وَأَفْصِيءُ مَنِي مِنْ ذَلِكَ بِالسَّكِينَةِ، وَالْبَسِيءُ نِي دِرْعَكَ الْحَصِينَةَ، وَاجْعَلْنِي فِي سِتْرِكَ الْوَاقِي، وَأَصْلِحْ لِي حَالِي، وَبَارِكْ فِي أَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي وَحُرَاتِي، وَمَنْ أَحْبَبْتُ فَيْكَ وَأَحْبَبْتَنِي .

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا نَسِيتُ وَمَا تَعَمَّدْتُ . اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَنِي كَمَا أَرَدْتَ، فَاجْعَلْنِي كَمَا تُحِبُّ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

دعای مشهور به دعای عשרات

سید بن طاووس و دیگران به سندهای معتبر از امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده اند که : روزی حضرت امیرالمؤمنین با حضرت امام حسین صلوات الله علیهما گفت که :

ای فرزند ! البته تقدیرات خدا در حق تو جاری خواهد شد به هر نحوی که مصلحت داند ، پس عهد کن با من که رازی که با تو می گویم با کسی نگویی تا دوازده ماه از شهادت من بگذرد ، و تو را خبری می دهم که اصلش از خداوند عالمیان است و آن دعایی است که تو را تعلیم می نمایم که هر بامداد و پسین بخوانی تا مشغول نوشتن ثواب آن گردند هزار هزار ملک که هر یک را خدا قوت هزار هزار کاتب عطا کند در سرعت کتابت .

و موکل گرداند به استغفار از برای تو هزار هزار ملک که هر یک را خدا قوت هزار هزار استغفار کننده بدهد ، و بنا کند برای تو هزار هزار قصر که در هر قصری هزار هزار خانه باشد و همسایه جدت حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم باشی و در دارالسلام

برای تو خانه ای بنا کنند که همسایه اهل خود باشی و در جنت عدن برای تو هزار خانه بنا کنند .

و با تو از قبر تو نامه ای محشور شود سخن گو که به راستی سخن گوید که بر

ص: 220

صاحب من هیچ فرع و خوف نیست و بر صراط نلغزد و عذاب را بر او راهی نیست و به شهادت از دنیا مفارقت کنی و سعادت‌مند زندگانی کنی و هرگز تو را در نیابد فقر و پریشانی و تنگدستی و دیوانگی و بلاهای بد .

و در آن روز هر حاجت از حاجت های دنیا و آخرت که بطلبی برآورده شود و پی هر کاری که بروی تو را میسر گردد و به عدد هر نفسی از نفس های جنّ و انس برای تو هزار هزار حسنه نوشته شود و هزار هزار گناه محو شود و هزار درجه بلند شود و موکل گرداند برای استغفار کردن از برای تو عرش و کرسی و فردوس را تا روزی که محشور شوی و نزد عرش الهی بایستی .

پس عهد کن با من که این دعا را تعلیم نکنی مگر به اهل بیت و شیعیان خود ؛ زیرا که اگر به دیگران تعلیم نمایی ، حاجت های بد از خدا طلبند و روا شود و می خواهیم که این فضیلت مخصوص شما باشد و چون محشور شوید خوفی و اندوهی بر شما نباشد و باید که در هنگام خواندن دعا با وضو باشی و روی تو به جانب قبله باشد ، و اگر روز جمعه بعد از نماز عصر بخوانی بهتر است .

این است دعای عشرات :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ آتَاءَ اللَّيْلِ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ بِالْعُدُوِّ وَالْأَصَالِ ، «سُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ * وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ * يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ» (1) ، «سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا

ص: 221

1- . سوره روم ، آیه 17 - 19 با طليعه «فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ ...»

يَصِفُونَ * وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ * وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» (1)، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

سُبْحَانَ الَّذِي لَهُ الْعِزَّةُ وَالْكَرَمُ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا يَنْبَغِي السَّبِيحُ إِلَّا لَهُ، سُبْحَانَ مَنْ أَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ (2) عِلْمُهُ، سُبْحَانَ ذِي الطُّوْلِ وَالْفَضْلِ، سُبْحَانَ ذِي الْمَنِّ وَالنَّعَمِ، سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْكَرَمِ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ، سُبْحَانَ ذِي الْكِبْرِيَاءِ وَالْعِظَمَةِ وَالْجَبْرُوتِ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الْمُهَيَّمِنِ الْقُدُّوسِ، سُبْحَانَ الْقَائِمِ الدَّائِمِ، سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ .

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى، سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى، سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ، سُبْحَانَ الدَّائِمِ غَيْرِ الْغَافِلِ، سُبْحَانَ الْعَالِمِ بِغَيْرِ تَعَلُّمٍ، سُبْحَانَ خَالِقِ مَا يَرَى وَمَا لَا يَرَى، سُبْحَانَ الَّذِي يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَلَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ، وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَصَدُّ بِحْتُ وَأَمْسَدُ يَتُّ مِنْكَ فِي نِعْمَةٍ وَخَيْرٍ وَبِرَكَةٍ وَعَافِيَةٍ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَتِمِّمْ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ وَخَيْرَكَ وَبَرَكَاتِكَ وَعَافِيَتَكَ بِنَجَاهٍ مِنَ النَّارِ، وَارْزُقْنِي شُكْرَكَ وَعَافِيَتَكَ وَفَضْلَكَ وَكَرَامَتَكَ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي .

اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْتُ، وَبِفَضْلِكَ اسْتَعْنَيْتُ، وَفِي نِعْمَتِكَ أَصَدُّ بِحْتُ وَأَمْسَدُ يَتُّ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَصَدُّ بِحْتُ أَشَدُّ هِدْكَ وَكَفَى بِكَ شَهِيدًا، وَأَشْهَدُ مَلَائِكَتَكَ وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ، وَسِدَّكَ سَمَاوَاتِكَ وَأَرْضِكَ، وَأَنْبِيَاءَكَ وَرُسُلَكَ، وَوَرَثَةَ أَنْبِيَائِكَ، وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكَ، وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنِّي أَشَدُّ هِدْ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا صَدِّقُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، وَأَنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، تَحِيٌّ وَتُمِيَّتُ، وَتَحِيٌّ وَتَحِيٌّ .

ص: 222

1- . سورة صافات، آية 180 - 182 .

2- . در نسخه «الف» و «ب» و جمال الأسبوع «يَوْم» آمده، ولی در سایر مصادر «شَيْء» آمده است .

وَأَشْهَدُ أَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ ، وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ ، وَأَنَّ النَّشُورَ حَقٌّ ، وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا ، وَأَنَّكَ تَبَعْتَ مَنْ فِي الْقُبُورِ .

وَأَشْهَدُ أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَعَلِيَّ بْنَ مُوسَى وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَعَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَالْخَلْفَ الصَّالِحَ الْحُجَّةَ الْقَائِمَ الْمُنتَظَرَ ، صَلَوَاتِكَ يَا رَبِّ عَلَيِّهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَجْمَعِينَ ، هُمْ الْأَيَّمَةُ الْهَدَاءِ الْمُهْتَدُونَ ، غَيْرَ الضَّالِّينَ وَلَا الْمُضِلِّينَ .

وَأَنْتَ هُمْ أَوْلِيَاؤُكَ الْمُصَدِّقُونَ وَحِزْبُكَ الْغَالِبُونَ ، وَصِدْقُوكَ مِنْ خَلْقِكَ وَخَيْرَتُكَ مِنْ بَرِيَّتِكَ ، وَنُجْبَاؤُكَ الَّذِينَ انْتَجَبْتَهُمْ لِوَلَايَتِكَ ، وَاخْتَصَصْتَهُمْ مِنْ خَلْقِكَ ، وَاصْطَفَيْتَهُمْ عَلَى عِبَادِكَ ، وَجَعَلْتَهُمْ حُجَّةً عَلَى الْعَالَمِينَ ، صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمُ وَالسَّلَامُ ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَارْتَبِ لِي هَذِهِ الشَّهَادَةَ عِنْدَكَ ، حَتَّى تُلْقِنِيهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَنْتَ عَنِّي رَاضٍ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَمَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، حَمْدًا تَصْنَعُ لَهُ السَّمَاءُ كُنْفِيهَا ، وَتَسْبِيحُ لَكَ الْأَرْضُ وَمَنْ عَلَيْهَا . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يَصْدَعُ أَوَّلُهُ ، وَلَا يَنْفَدُ آخِرُهُ . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يَزِيدُ وَلَا يَبِيدُ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ سَرْمَدًا دَائِمًا أَبَدًا ، لَا انْقِطَاعَ [لَهُ] وَلَا نَفَادَ ، وَلَكَ يَنْبَغِي ، وَإِلَيْكَ يَنْتَهِي ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى وَمَعِيَ وَفِيَّ وَقَبْلِي وَبَعْدِي وَأَمَامِي وَفَوْقِي وَتَحْتِي وَوَلَدِي ، وَإِذَا مِتُّ وَقُبِرْتُ وَبَقِيْتُ فَرْدًا وَحِيدًا ثُمَّ فَنَيْتُ ، وَلَكَ الْحَمْدُ إِذَا نُشِرْتُ وَبُعِثْتُ يَا مَوْلَايَ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ بِجَمِيعِ مَحَامِدِكَ كُلِّهَا عَلَى جَمِيعِ نِعْمَانِكَ كُلِّهَا ، حَتَّى يَنْتَهِيَ الْحَمْدُ إِلَى مَا تُحِبُّ وَتَرْضَى . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى كُلِّ عَرِيقٍ سَاكِنٍ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى كُلِّ نَوْمَةٍ وَيَقَظَةٍ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى كُلِّ أَكْلَةٍ وَشَرْبَةٍ ، وَنَفْسٍ

وَبَطْشِهِ ، وَقَبْضِهِ وَسَطِّهِ ، وَعَلَى كُلِّ مَوْضِعٍ شَعْرِهِ ، وَعَلَى كُلِّ حَالٍ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كُلُّهُ ، وَلَكَ الشُّكْرُ كُلُّهُ ، وَلَكَ الْمَجْدُ كُلُّهُ ، وَلَكَ الْمُلْكُ كُلُّهُ ، وَلَكَ الْجُودُ كُلُّهُ ، وَيَدِكَ الْخَيْرُ كُلُّهُ ، وَإِلَيْكَ يَرْجِعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ ، عَلَانِيَتُهُ وَسِرُّهُ ، وَأَنْتَ مُنْتَهَى الشَّانِ كُلِّهِ . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا خَالِدًا مَعَ خُلُودِكَ ، وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا لَا مُنْتَهَى لَهُ دُونَ عِلْمِكَ ، وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا لَا أَمَدَ لَهُ دُونَ مَشِيَّتِكَ ، وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا لَا أَجْرَ لِقَائِهِ إِلَّا رِضَاكَ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى حِلْمِكَ بَعْدَ عِلْمِكَ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى عَفْوِكَ بَعْدَ قُدْرَتِكَ . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ بِاعْتِثِ الْحَمْدِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ وَارِثَ الْحَمْدِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ بِدِيْعِ الْحَمْدِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ مُبْتَدِعِ الْحَمْدِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ مُنْتَهَى الْحَمْدِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ مُبْتَدِئِ الْحَمْدِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ وَلِيَّ الْحَمْدِ .

وَلَكَ الْحَمْدُ صَادِقِ الْوَعْدِ ، وَفِي الْعَهْدِ ، عَزِيْزِ الْجُنْدِ ، قَدِيمِ الْمَجْدِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ رَفِيْعِ الدَّرَجَاتِ ، مُجِيبِ الدَّعَوَاتِ ، مُنْزِلِ الْآيَاتِ مِنْ فَوْقِ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ ، عَظِيمِ الْبَرَكَاتِ ، مُخْرِجِ النُّورِ مِنَ الظُّلُمَاتِ ، وَمُخْرِجِ مَنْ فِي الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ، مُبَدِّلِ السَّيِّئَاتِ حَسَنَاتٍ ، وَجَاعِلِ الْحَسَنَاتِ دَرَجَاتٍ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ ، شَدِيدِ الْعِقَابِ ذَا الطَّلُولِ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، إِلَيْكَ الْمَصِيرُ . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ، وَلَكَ الْحَمْدُ فِي النَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ، وَلَكَ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ نَجْمٍ فِي السَّمَاءِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ مَلَكٍ فِي السَّمَاءِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ نَزَلَتْ مِنَ السَّمَاءِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ فِي الْبِحَارِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا فِي جَوْفِ الْأَرْضِيْنَ ، وَأَوْزَانِ مِيَاهِ الْبِحَارِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ .

وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُكَ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ ، وَلَكَ

الْحَمْدُ عَدَدَ الْوَرَقِ وَالشَّجَرِ وَالْحَصَى وَالنُّوَى وَالثَّرَى ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ الْأَنْسِ وَالْجِنِّ ، وَالْبَهَائِمِ وَالسَّبَاعِ وَالْهَوَامِّ ، حَمْدًا كَثِيرًا مُبَارَكًا فِيهِ ، كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى ، وَكَمَا يُبْغَى لِكَرَمِ وَجْهِكَ ، وَعِزِّ جَلَالِكَ مِنْ الْحَمْدِ مُبَارَكًا فِيهِ أَبَدًا .

پس ده مرتبه می گویی : لا-إله إلا الله وحده لا شريك له ، له الملك وله الحمد ، يحيى ويميت ، وهو حي لا يموت ، بيده الخبز وهو على كل شيء قدير . و ده مرتبه : الْحَمْدُ لِلَّهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ . و ده مرتبه : يا الله يا الله . و ده مرتبه : يا رحمن يا رحمن . و ده مرتبه : يا رحيم يا رحيم .

و ده مرتبه : يا حنان يا منان . و ده مرتبه : يا حي يا قيوم . و ده مرتبه : يا منير ، يا منير . و ده مرتبه : يا قُدوس ، يا قُدوس . و ده مرتبه : يا بديع السموات والأرض . و ده مرتبه : يا ذا الجلال والإكرام . و ده مرتبه : يا حي لا إله إلا أنت . و ده مرتبه : يا الله لا إله إلا أنت . و ده مرتبه : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ . و ده مرتبه : «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» .

و ده مرتبه : اَللّهُمَّ اصْنَعْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، وَلَا تَصْنَعْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ ، فَإِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ، وَأَنَا أَهْلُ الذُّنُوبِ وَالْخَطَايَا ، فَازْحَمْنِي يَا مَوْلَايَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ . و ده مرتبه : آمين ، آمين . پس حاجت خود را از حق تعالی طلب کن که بر آورده می شود إن شاء الله تعالی . (1)

مؤلف گوید که : چون این دعا به سندهای معتبر منقول است و در روایات اختلافی در لفظ دعا بود در رساله مقباس (2) روایتی ایراد شد و در این جا روایت دیگر ، اگر اختلافی میان این دعا و آن دعا بیابند از این جهت است .

ص: 225

1- . جمال الأسبوع : 279 ، مصباح المتهدّد : 84 ، مفتاح الفلاح : 224 .

2- . مقباس المصاييع ، فصل نهم .

شیخ و سید و کفعمی قدس سرهم به سند معتبر روایت کرده اند که : حضرت امام زین العابدین علیه السلام در روز جمعه بعد از نماز عصر این دعا را می خواندند :

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْهَجْتَ سَبِيلَ الدَّلَالَةِ عَلَيَّ بِأَعْلَامِ الْهُدَايَةِ بِمَنِّكَ عَلَيَّ خَلَقْتَ ، وَأَقَمْتَ لَهُمْ مَنَارَ الْقَصْدِ إِلَى طَرِيقِ أَمْرِكَ بِمَعَادِنِ لُطْفِكَ ، وَتَوَلَّيْتَ أَسْبَابَ الْأَعْنَابِ إِلَيْكَ بِمُسْتَوْضِحَاتٍ مِنْ حُجَجِكَ ، قُدْرَةَ مِنْكَ عَلَى اسْتِخْلَاصِ أَفْضَلِ عِبَادِكَ ، وَحَظًّا لَهُمْ عَلَى آدَاءِ مَضْمُونِ شُكْرِكَ ، وَجَعَلْتَ تِلْكَ الْأَسْبَابَ لِخَصَائِصِ مَنْ أَهْلِ الْأَعْسَانِ عِنْدَكَ وَذَوِي الْحَبَاءِ لَدَيْكَ ، تَفْضِيلًا لِأَهْلِ الْمَنَازِلِ مِنْكَ ، وَتَعْلِيمًا أَنَّ مَا أَمَرْتَ بِهِ مِنْ ذَلِكَ ، مُبَرَّرٌ مِنَ الْحَوْلِ وَالْقُوَّةِ إِلَّا بِكَ ، وَشَاهِدًا فِي إِمْضَاءِ الْحُجَّةِ عَلَى عَدْلِكَ وَقَوَامِ وَجُوبِ حُكْمِكَ .

اللَّهُمَّ وَقَدْ اسْتَشَفَعْتُ الْمَعْرِفَةَ بِذَلِكَ إِلَيْكَ ، [وَأَثَقْتُ بِفَضِيلَتِهَا عِنْدَكَ ، وَقَدَّمْتُ الثَّقَةَ بِكَ وَسَيْلَهُ فِي اسْتِئْجَازِ مَوْعُودِكَ ، وَالْأَخْذِ بِصَالِحِ مَا نَدَبْتَ إِلَيْهِ عِبَادَكَ ، وَانْتِجَاعًا بِهَا مَحَلَّ تَصَدِيقِكَ وَالْأَنْصَابِ إِلَى فَهْمِ غَبَاوَةِ الْفَطْنِ عَنْ تَوْحِيدِكَ ، عَلِمًا بِعَوَاقِبِ الْخَيْرِ فِي ذَلِكَ ، وَاسْتِرْشَادًا لِبُرْهَانِ آيَاتِكَ ، وَاعْتِمَادًا لِحِزْزِ وَاقِيَا مِنْ دُونِكَ ، وَاسْتِجْدَادًا بِالْإِعْتِصَامِ بِكَ كَافِيًا مِنْ أَسْبَابِ خَلْقِكَ ، فَأَرِنِي مُبَشِّرَاتٍ مِنْ إِجَابَتِكَ تَقِي بِحُسْنِ الظَّنِّ بِكَ ، وَتَنْفِي عَوَارِضِ التَّهَمِّ لِقَضَائِكَ ، فَإِنَّهُ ضَمَانُكَ لِلْمُجْتَدِينَ (1) ، وَوَفَاؤُكَ لِلرَّاغِبِينَ إِلَيْكَ .

اللَّهُمَّ وَلَا أَذِلَّنَّ عَلَى التَّعَزُّزِ بِكَ ، وَلَا أَسْتَقْفِينَ نَهَجَ الضَّلَالَةِ عَنْكَ ، وَقَدْ أَمَّتْكَ رَكَائِبُ طَلِبَتِي ، وَأُتِيحَتْ نَوَازِعُ الْأَمَالِ مِنِّي إِلَيْكَ ، وَنَاجَاكَ عَزْمُ الْبَصَائِرِ لِي فِيكَ . اللَّهُمَّ وَلَا أَسْلَبَنَّ عَوَانِدَ مِنْكَ غَيْرَ مُتَوَسِّمَاتٍ إِلَى غَيْرِكَ .

اللَّهُمَّ وَجَدُّ لِي وَصَلَهُ الْإِنْقِطَاعِ إِلَيْكَ ، وَاصْدُدْ قُوَى سَبَبِي عَنْ سِوَاكَ ، حَتَّى أَفِرَّ

عَنْ مَصَارِعِ الْهَلَكَاتِ إِلَيْكَ ، وَأَحْتِ الرَّحْلَةَ إِلَى إِثَارِكَ بِاسْتِظْهَارِ الْيَقِينِ فِيكَ ، فَإِنَّهُ لَا عُذْرَ لِمَنْ جَهَلَكَ بَعْدَ اسْتِعْلَاءِ الشَّنَاءِ عَلَيْكَ ، وَلَا حُجَّةَ لِمَنْ اخْتَزَلَ عَنْ طَرِيقِ الْعِلْمِ بِكَ ، مَعَ إِزَاحَةِ الْيَقِينِ مَوَاقِعِ الشُّكُوكِ فِيكَ ، وَلَا يَبْلُغُ إِلَى فَضَائِلِ الْقِسْمِ إِلَّا بِتَأْيِيدِكَ وَتَسْدِيدِكَ ، فَتَوَلَّى بِتَأْيِيدِ مَنْ عَوْنِكَ ، وَكَافَى عَلَيْهِ بِجَزِيلِ عَطَائِكَ .

اللَّهُمَّ أَنْتَ عَلَيَّ أَحْسَنَ الشَّاءِ ، لِأَنَّ بَلَاءَكَ عِنْدِي أَحْسَنُ الْبَلَاءِ ، أَوْفَرْتَنِي نِعْمًا وَأَوْفَرْتُ نَفْسِي ذُنُوبًا ، كَمْ مِنْ نِعْمَةٍ أَسَدَ بَعَثَهَا عَلَيَّ لَمْ أُوَدِّ شُكْرَهَا ، وَكَمْ مِنْ خَطِيئَةٍ أَحْصَيْتَهَا عَلَيَّ أَسَدَ تَحْيَى مِنْ ذِكْرِهَا ، وَأَخَافُ جَزَاءَهَا ، إِنْ تَعَفُّ لِي عَنْهَا فَأَهْلُ ذَلِكَ أَنْتَ ، وَإِنْ تَعَاقَبْنِي عَلَيْهَا فَأَهْلُ ذَلِكَ أَنَا .

اللَّهُمَّ فَارْحَمْ نِدَائِي إِذَا نَادَيْتُكَ ، وَأَقْبِلْ عَلَيَّ إِذَا نَجَيْتُكَ ، فَإِنِّي أَعْتَرَفُ لَكَ بِذُنُوبِي ، وَأَذْكُرُ لَكَ حَاجَتِي ، وَأَشْكُوا إِلَيْكَ مَسْكَنتِي وَفَاقَتِي وَقَسْوَةَ قَلْبِي وَمَيْلَ نَفْسِي ، فَإِنَّكَ قُلْتَ «فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ» (1) .

وَهَا أَنَا ذَا يَا إِلَهِي قَدِ اسْتَجَرْتُ بِكَ ، وَقَعَدْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ ، مُسَدِّ تَكِينًا مُتَضَرِّعًا إِلَيْكَ ، رَاجِيًا لِمَا عِنْدَكَ ، تَرَانِي وَتَعَلَّمْ مَا فِي نَفْسِي ، وَتَسَمَّعْ كَلَامِي ، وَتَعَرَّفْ حَاجَتِي وَمَسْكَنتِي وَحَالِي وَمُنْقَلَبِي وَمَثْوَايَ ، وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَبْتَدِيَّ فِيهِ مِنْطِقِي ، وَالَّذِي أَرْجُو مِنْكَ فِي عَاقِبَةِ أَمْرِي ، وَأَنْتَ مُحْصٍ لِمَا أُرِيدُ التَّفَوُّهُ بِهِ مِنْ مَقَالِي ، جَرَتْ مَقَادِيرُكَ بِأَسَدَ بَابِي وَمَا يَكُونُ مِنِّي فِي سَرِيرَتِي وَعَلايَتِي ، وَأَنْتَ مُتَمِّمٌ لِي مَا أَخَذْتَ عَلَيْهِ مِيثَاقِي ، وَبَيْدِكَ وَلَا بِيَدِ غَيْرِكَ زِيَادَتِي وَنُقْصَانِي .

وَأَحَقُّ مَا أَقْدَمُ إِلَيْكَ قَبْلَ الذِّكْرِ لِحَاجَتِي ، وَالتَّفَوُّهُ بِطَلْبَتِي شَهَادَتِي بِوَحْدَانِيَّتِكَ ، وَإِقْرَارِي بِرُبُوبِيَّتِكَ الَّتِي صَدَّ لَتْ عَنْهَا الْأَرَاءُ ، وَتَاهَتْ فِيهَا الْعُقُولُ ، وَقَصَّ رَتَّ دُونَهَا الْأَوْهَامُ ، وَكَلَّتْ عَنْهَا الْأَحْلَامُ ، فَأَنْقَطَعَ دُونَ كُنْهِ مَعْرِفَتِهَا مَنْطِقُ الْخَلَائِقِ ، وَكَلَّتِ الْأَلْسُنُ عَنْ غَايِهِ وَصَفِهَا ، فَلَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَبْلُغَ شَيْئًا مِنْ وَصْفِكَ ، وَيَعْرِفَ شَيْئًا مِنْ

ص: 227

نَعْتِكَ ، إِلَّا مَا حَدَدْتَهُ وَوَصَفْتَهُ ، وَوَقَفْتَهُ عَلَيْهِ ، وَبَلَّغْتَهُ إِيَّاهُ .

فَأَنَا مُقَرَّبٌ بِأَنْتَى لَا أَبْلُغُ مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، مِنْ تَعْظِيمِ جَلَالِكَ ، وَتَقْدِيسِ مَجْدِكَ وَتَمَجِيدِكَ وَكَرَمِكَ ، وَالشَّانِءِ عَلَيْكَ ، وَالْمَدْحِ لَكَ ، وَالذِّكْرِ لِإِلَائِكَ ، وَالْحَمْدِ لَكَ عَلَى بِلَائِكَ ، وَالشُّكْرِ عَلَى نِعْمَائِكَ .

وَذَلِكَ مَا تَكَلُّ الْأَلْسُنُ عَنْ صِفَتِهِ ، وَتَعْجِزُ الْأَبْدَانُ عَنْ آدَاءِ شُكْرِهِ ، وَإِقْرَارِي لَكَ بِمَا احْتَضَبْتُ عَلَى نَفْسِي مِنْ مُوبِقَاتِ الذُّنُوبِ الَّتِي قَدْ أَوْبَقْتَنِي ، وَأَخْلَقْتَ عِنْدَكَ وَجْهِي . وَلِكَبِيرِ خَطِيئَتِي وَعَظِيمِ جُرْمِي هَرَبْتُ إِلَيْكَ رَبِّي ، وَجَلَسْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ مَوْلَايَ ، وَتَضَرَّعْتُ إِلَيْكَ سَيِّدِي ، لِإِقْرَارِكَ بِوَحْدَانِيَّتِكَ ، وَبُوجُودِ رُبُوبِيَّتِكَ .

فَأَتْنِي عَلَيْكَ بِمَا أَتَيْتَ عَلَى نَفْسِيكَ ، وَأَصِدْفُكَ بِمَا يَلِيقُ بِكَ مِنْ صِدْفَاتِكَ ، وَأَذْكُرُ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ مِنْ مَعْرِفَتِكَ ، وَأَعْتَرِفُ لَكَ بِذُنُوبِي ، وَأَسْأَلُكَ تَغْفِيرَكَ لِخَطِيئَتِي ، وَأَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ مِنْهَا إِلَيْكَ ، وَالْعُودَ مِنْكَ عَلَيَّ بِالْمَغْفِرَةِ لَهَا ، فَإِنَّكَ قُلْتَ «اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا» (1) ، وَقُلْتَ «ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ» (2) .

إِلَهِي إِلَيْكَ اعْتَمَدْتُ لِغَضَاءِ حَاجَتِي ، وَبِكَ أَنْزَلْتُ الْيَوْمَ فُقْرِي وَفَاقَتِي ، الْإِثْمَاسَا مِنْي لِرَحْمَتِكَ ، وَرَجَاءً مِنْي لِعَفْوِكَ ، فَإِنِّي لِرَحْمَتِكَ وَعَفْوِكَ أَرْجِي مِنْكَ لِعَمَلِي ، وَرَحْمَتِكَ وَعَفْوِكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِي ، فَتَوَلَّ الْيَوْمَ غَضَاءَ حَاجَتِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيَّ ذَلِكَ ، وَتَيَسَّرْ ذَلِكَ عَلَيْكَ ، فَإِنِّي لَمْ أَرْ خَيْرًا قَطُّ إِلَّا مِنْكَ ، وَلَمْ يَصْرِفْ عَنِّي سُوءًا قَطُّ غَيْرِكَ .

فَأَرْحَمْنِي سَيِّدِي يَوْمَ يُفْرِدُنِي النَّاسُ فِي حُفْرَتِي ، وَأَفْضِي إِلَيْكَ بِعَمَلِي ، فَقَدْ قُلْتَ سَيِّدِي «وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ» (3) ، أَجَلُ وَعِزَّتِكَ سَيِّدِي لِنِعْمِ الْمُجِيبِ

ص: 228

1- . سورة نوح ، آية 10 .

2- . سورة غافر ، آية 60 .

3- . سورة صافات ، آية 75 .

أَنْتَ ، وَلِنِعْمِ الْمَدْعُوُّ أَنْتَ ، وَلِنِعْمِ الرَّبُّ أَنْتَ ، وَلِنِعْمِ الْفَادِرُ أَنْتَ ، وَلِنِعْمِ الْخَالِقُ أَنْتَ ، وَلِنِعْمِ الْمُبْدِيُّ أَنْتَ ، وَلِنِعْمِ الْمُعِيدُ أَنْتَ ، وَلِنِعْمِ الْمُسْتَعَاثُ أَنْتَ ، وَلِنِعْمِ الصَّرِيحُ أَنْتَ .

فَأَسْأَلُكَ يَا صَرِيحَ الْمَكْرُوبِينَ ، وَيَا غِيَاثَ الْمُسْتَعِيثِينَ ، وَيَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ وَالْفَعَالَ لِمَا يُرِيدُ ، يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ ، أَنْ تُكْرِمَنِي فِي مَقَامِي هَذَا وَفِيمَا بَعْدَهُ كَرَامَةً لَا تُهَيِّنُنِي بَعْدَهَا أَبَدًا ، وَأَنْ تَجْعَلَ أَفْضَلَ جَائِزَتِكَ الْيَوْمَ فَكَأَنَّكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ ، وَالْفُوزَ بِالْجَنَّةِ .

وَأَنْ تَصْرِفَ عَنِّي شَرَّ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ، وَشَرَّ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ ، وَشَرَّ كُلِّ ضَعِيفٍ مِنْ خَلْقِكَ أَوْ شَدِيدٍ ، وَشَرَّ كُلِّ قَرِيبٍ أَوْ بَعِيدٍ ، وَشَرَّ كُلِّ مَنْ دَرَأَتْهُ وَبَرَأَتْهُ وَأَنْسَأَتْهُ وَابْتَدَعَتْهُ ، وَمِنْ شَرِّ الصَّوَاعِقِ وَالْبَرَدِ وَالرَّيْحِ وَالْمَطَرِ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ صَغِيرَةٍ أَوْ كَبِيرَةٍ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ، إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ . (1)

ص: 229

1- . مصباح المتهجد : 416 ، جمال الأسبوع : 285 ، بلد الأمين : 77 .

دعای سمات از ادعیه مشهور است و اکثر علمای سلف بر این دعا مواظبت می نموده اند و در مصباح شیخ و کفعمی (1) و جمال الأسبوع سید بن طاووس، به سندهای معتبر از محمد بن عثمان عمروی که از نواب حضرت صاحب الأمر صلوات الله علیه است و از حضرت امام محمد باقر و امام جعفر صادق صلوات الله علیهما روایت کرده اند. (2)

ص: 229

1- . نسخه ب : کتب کفعمی .

2- . مصباح المتهدّد : 416 ، مصباح کفعمی : 422 ، جمال الأسبوع : 533 .

و به خطّ شیخ جلیل محمّد بن علیّ جبعی جدّ شیخ بهاء الدّین محمّد علیهما الرّحمه والغفران یافتم که روایت کرده بود به سند خود از احمد بن محمّد عیّاش ، از سیّد عبدالعزیز بن احمد حسین ، از محمّد بن علیّ راشدی ، از حسین بن احمد بن عمر که گفت : حاضر شدم در مجلس شیخ ابی جعفر محمّد بن عثمان بن سعید العمری قدّس اللّٰه روحه ، پس بعضی از ما با او گفت : ای سیّد من ! چه جهت دارد که بسیاری از مردم تصدیق می کنند دعای شَبّور یهود را بر [علیه] کسی که دزدی کرده باشد و مستجاب می دانند آن را و حال آن که یهود ملعونند بر زبان حضرت عیسی و حضرت محمّد رسول خدا صلّی اللّٰه علیهما وآلهما .

شیخ ابوجعفر گفت که : این دو علّت دارد : یکی ظاهر و دیگری باطن . اما علّت ظاهر پس به سبب آن است که مشتمل است بر نام های بزرگ خدا و مدایح عظیمه حق تعالی ولیکن آنچه نزد یهود است ناقص و تغییر یافته است و صحیحش نزد ماست که از بزرگواران اهل ذکر که اهل بیت رسالتند علیهم السلام به ما رسیده است و خلف از سلف روایت کرده اند تا به ما منتهی گردیده است .

و اما علّت باطن پس از معصوم علیه السلام به ما خبر رسیده است که هر گاه مؤمن دعا کند ، حق تعالی می فرماید : این دعایی است که من دوست می دارم شنیدن آن را ، حاجتش را برآورید ، اما میان آسمان و زمین معلق بدارید تا او دعا کند ؛ برای اشتیاقی که به دعای او دارم . و هر گاه کافر دعا کند ، حق سبحانه و تعالی می فرماید : این دعایی است که کراهت دارم از شنیدن آن ، حاجتش را برآورید و زود به او برسانید که من

صدای او را نشنوم و به حاجت خود مشغول گردد و در درگاه من خشوع نکند .

جماعت حاضران گفتند : یا شیخ ابوجعفر رضی الله عنه ! می خواهیم دعای سمات را - که می گویی موافق دعای شَبّور یهود است - بر ما املا کنی تا بنویسیم و نفرین کنیم به آن دعا بر جمعی که بر ما ستم می کنند ، و در مقام حيله و مکرند با ما و می خواهند که غالب باشند بر ما .

شیخ گفت: خبر داد مرا پدرم از محمد بن راشد، از محمد بن سنان، از مفصل بن عمر که گروهی از خواص شیعه از حضرت صادق علیه السلام سؤال کردند مثل این سؤالی که شما از من کردید، و حضرت همین جواب را که من گفتم فرمود و گفت که: حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود که:

اگر بدانند مردم آنچه ما می دانیم از عظمت شأن این نام ها نزد خدا و سرعت اجابت حق تعالی کسی را که او را به این نام ها بخواند با آن ثواب های بسیار که در آخرت برای او ذخیره می نماید هر آینه برای تحصیل این دعا مقاتله نمایند به شمشیرها، ولیکن حق تعالی مخصوص می گرداند به رحمت خود هر که را خواهد.

و فرمود: اگر سوگند یاد کنم که اسم اعظم خدا در این دعا هست هر آینه سوگند دروغ یاد نکرده ام، پس هر گاه این دعا را خوانید سعی کنید که دعای شما برای امور باقیه آخرت باشد نه لذت فانیه دنیا.

پس فرمود که: این دعا از علم های مکنون مخزون ماست و از دعاهای لازم الإجابة است. (1) این است دعا:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ، الْأَعَزِّ الْأَجَلِّ الْأَكْرَمِ، الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى مَغَالِقِ أَبْوَابِ السَّمَاءِ لِفَتْحِ الرَّحْمَةِ انْفَتَحَتْ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى مَضَائِقِ أَبْوَابِ الْأَرْضِ لِفَرَجِ انْفَرَجَتْ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى الْعُسْرِ لِيُسْرٍ تَيْسَّرَ (2)، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى الْأَمْوَاتِ لِلنُّشُورِ انْتَشَرَتْ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى كَشْفِ الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ انْكَشَفَتْ.

وَبِجَلَالِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ، أَكْرَمِ الْوُجُوهِ، وَأَعَزِّ الْوُجُوهِ، الَّذِي عَنَّتْ لَهُ الْوُجُوهُ، وَخَصَّعَتْ لَهُ الرَّقَابُ، وَخَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ، وَوَجَلَّتْ لَهُ الْقُلُوبُ مِنْ مَخَافَتِكَ،

ص: 231

1- . بحار الأنوار: 87/96 .

2- . مصباح كفعمي، جمال الأسبوع و بحار الأنوار: تيسرت .

وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي تُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِكَ، وَتُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا .

وَبِمَشِيَّتِكَ الَّتِي دَانَ لَهَا الْعَالَمُونَ، وَبِكَلِمَتِكَ الَّتِي خَلَقْتَ بِهَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ، وَبِحِكْمَتِكَ الَّتِي صَدَّعْتَ بِهَا الْعَجَائِبَ، وَخَلَقْتَ بِهَا الظُّلْمَةَ وَجَعَلْتَهَا لَيْلًا، وَجَعَلْتَ اللَّيْلَ سَكَنًا، وَخَلَقْتَ بِهَا النُّورَ وَجَعَلْتَهُ نَهَارًا، وَجَعَلْتَ النَّهَارَ نُشُورًا مُبْصِرًا، وَخَلَقْتَ بِهَا الشَّمْسَ وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ ضِيَاءً، وَخَلَقْتَ بِهَا الْقَمَرَ وَجَعَلْتَ الْقَمَرَ نُورًا، وَخَلَقْتَ بِهَا الْكَوَاكِبَ وَجَعَلْتَهَا نُجُومًا وَبُرُوجًا، وَمَصَابِيحَ وَزِينَةً وَرُجُومًا .

وَجَعَلْتَ لَهَا مَشَارِقَ وَمَغَارِبَ، وَجَعَلْتَ لَهَا مَطَالِعَ وَمَجَارِيَ، وَجَعَلْتَ لَهَا فَلَكَا وَمَسَابِيحَ، وَقَدَّرْتَهَا فِي السَّمَاءِ مَنَازِلَ فَأَحْسَنْتَ تَقْدِيرَهَا، وَصَوَّرْتَهَا فَأَحْسَنْتَ تَصْوِيرَهَا، وَأَحْصَيْتَهَا بِأَسْمَائِكَ إِحْصَاءً، وَدَبَّرْتَهَا بِحِكْمَتِكَ تَدْبِيرًا وَأَحْسَنْتَ تَدْبِيرَهَا، وَسَخَّرْتَهَا بِسُلْطَانِ اللَّيْلِ وَسُلْطَانِ النَّهَارِ وَالسَّاعَاتِ، وَعَدَدِ السَّنِينَ وَالْحِسَابِ، وَجَعَلْتَ رُؤْيِيهَا لِجَمِيعِ النَّاسِ مَرَّةً وَاحِدًا .

وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِمَجْدِكَ الَّذِي كَلَّمْتَ بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْمُقَدَّسِينَ، فَوْقَ إِحْسَاسِ الْكَرُوبِيِّينَ، فَوْقَ غَمَائِمِ النُّورِ، فَوْقَ تَابُوتِ الشَّهَادَةِ فِي عَمُودِ النَّارِ، وَفِي طُورِ سَيْنَاءَ، وَفِي جَبَلِ حُورَيْثٍ فِي الْوَادِ الْمُقَدَّسِ، فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ، مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ مِنَ الشَّجَرَةِ، وَفِي أَرْضِ مِصْرَ بِتِسْعِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ .

وَيَوْمَ فَرَقْتَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ، وَفِي الْمُنْبِجَاتِ الَّتِي صَدَّعْتَ بِهَا الْعَجَائِبَ فِي بَحْرِ سُوفٍ، وَعَقَدْتَ مَاءَ الْبَحْرِ فِي قَلْبِ الْغَمْرِ كَالْحِجَارَةِ، وَجَاوَزْتَ بِنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ، وَتَمَّتْ كَلِمَتُكَ الْحُسْنَى عَلَيْهِمْ بِمَا صَبَرُوا، وَأَوْرَثْتَهُمْ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْتَ فِيهَا لِلْعَالَمِينَ، وَأَعْرَفْتَ فِرْعَوْنَ وَجُنُودَهُ وَمَرَآكِبَهُ فِي الْيَمِّ .

وَبِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْآ عَظِيمِ، الْآ عَزَّ الْأَجَلَّ الْآ كَرَمِ، وَبِمَجْدِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِمُوسَى كَلِيمِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي طُورِ سَيْنَاءَ، وَلِإِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ قَبْلُ فِي مَسْجِدِ الْخَيْفِ، وَلِإِسْحَاقَ صَفِيِّكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَيْتِ شَيْعٍ (1)، وَلِيعْقُوبَ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَيْتِ إِيلَ، وَأَوْفَيْتَ لِإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِمِيثَاقِكَ، وَلِإِسْحَاقَ بِحَلْفِكَ، وَلِيعْقُوبَ بِشَهَادَتِكَ، وَلِلْمُؤْمِنِينَ بِوَعْدِكَ، وَلِلدَّاعِينَ بِأَسْمَائِكَ فَأَجَبْتَ .

وَبِمَجْدِكَ الَّذِي ظَهَرَ لِمُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى قُبَّةِ الرُّمَّانِ، وَبِأَيْدِكَ الَّذِي رُفِعَتْ عَلَى أَرْضِ مِصْرَ بِمَجْدِ الْعِزِّ وَالْعَلْبَةِ، بِآيَاتِ عَزِيزِهِ، وَبِسُلْطَانِ الْقُوَّةِ، وَبِعِزِّهِ الْقُدْرَةِ، وَبِشَأْنِ الْكَلِمَةِ التَّامَّةِ، وَبِكَلِمَاتِكَ الَّتِي تَفَضَّلْتَ بِهَا عَلَى أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَأَهْلِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَبِرَحْمَتِكَ الَّتِي مَنَنْتَ بِهَا عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَبِاسْتِطَاعَتِكَ الَّتِي أَقَمْتَ بِهَا الْعَالَمِينَ .

وَبُنُورِكَ الَّذِي قَدَّ خَرَّ مِنْ فَرْعِهِ طُورُ سَيْنَاءَ، وَبِعِلْمِكَ وَجَلَالِكَ وَكِبْرِيائِكَ وَعِزَّتِكَ وَجَبْرُوتِكَ الَّتِي لَمْ تَسَّ تَقْلَهَا الْأَرْضُ، وَانْخَفَضَتْ لَهَا السَّمَاوَاتُ، وَانزَجَرَ لَهَا الْعُمُقُ الْأَكْبَرُ، وَرَكَدَتْ لَهَا الْبِحَارُ وَالْأَنْهَارُ، وَخَصَمَتْ لَهَا الْجِبَالُ، وَسَكَنْتَ لَهَا الْأَرْضُ بِمَنَاجِبِهَا، وَاسْتَسَلَمَتْ لَهَا الْخَلَائِقُ كُلُّهَا، وَخَفَقَتْ لَهَا الرِّيَّاحُ فِي جَرِيَانِهَا، وَخَمَدَتْ لَهَا النَّبْرَانُ فِي أَوْطَانِهَا .

وَبِسُلْطَانِكَ الَّذِي عُرِفَتْ لَكَ بِهِ الْعَلْبَةُ دَهْرَ الدُّهُورِ، وَحُمِدَتْ بِهِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ، وَبِكَلِمَتِكَ كَلِمَةَ الصِّدْقِ الَّتِي سَدَّ بِقَتِّهَا لَأَيِّنَا آدَمَ وَذُرِّيَّتَهُ بِالرَّحْمَةِ .

وَأَسْأَلُكَ بِكَلِمَتِكَ الَّتِي غَلَبَتْ كُلَّ شَيْءٍ، وَبُنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِلْجَبَلِ فَجَعَلْتَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا، وَبِمَجْدِكَ الَّذِي ظَهَرَ عَلَى طُورِ سَيْنَاءَ فَكَلَّمْتَ بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ .

وَإِبْطَلَعْتِكَ فِي سَاعِيرٍ، وَظُهُورِكَ فِي جَبَلِ فَارَانَ بِرَبَوَاتِ الْمُقَدَّسِينَ، وَجُنُودِ

الْمَلَائِكَةِ الصَّافِينَ، وَخُشُوعِ الْمَلَائِكَةِ الْمُسَبِّحِينَ .

وَبَارَكَتِكَ الَّتِي بَارَكَتَ فِيهَا عَلَيَّ إِِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَبَارَكَتَ لِإِسْحَاقَ صَفِيِّكَ فِي أُمَّةِ عِيسَى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، وَبَارَكَتَ لِيَعْقُوبَ إِسْرَائِيلِكَ فِي أُمَّةِ مُوسَى .

وَبَارَكَتَ لِحَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي عِتْرَتِهِ وَدُرِّيَّتِهِ وَأُمَّتِهِ، وَكَمَا غَبْنَا عَنْ ذَلِكَ وَلَمْ نَشْهَدْهُ، وَأَمَّا بِهِ وَلَمْ نَرَهُ صِدْقًا وَعَدْلًا، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُبَارِكَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَتَرْحَمَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكَتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَيَّ إِِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، فَعَالَ لِمَا تُرِيدُ، وَأَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ(1) .

پس هر حاجت که داری ذکر کن، پس بگو: یا الله یا حنان یا منان، یا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ، وَبِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ الَّتِي لَا يَعْلَمُ تَفْسِيرَهَا وَلَا يَعْلَمُ بَاطِنَهَا غَيْرُكَ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ .

پس باز حاجت خود را بگو و دفع شرّ هر که را خواهی یاد کن و بگو: وَاعْفِرْ لِي مِنْ ذُنُوبِي مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ، وَوَسَّعْ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ رِزْقِكَ، وَاكْفِنِي مَوْنَةَ إِنْسَانٍ سَوْءٍ وَجَارٍ سَوْءٍ وَسُلْطَانٍ سَوْءٍ، إِنَّكَ عَلَيَّ مَا تَشَاءُ قَدِيرٌ، وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ(2) .

و در بعضی از نسخ مصباح چنین است: صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ، وَلَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ، وَأَنْتَ لِي مِمَّنْ يُؤْذِنِي، وَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي تَا آخِرِ دَعَا(3) .

ص: 234

1- خ ل: شَهِيدٌ .

2- مصباح المتهجد: 420 .

3- این عبارت در نسخه های مطبوع مصباح و دیگر منابع دعای سمات وجود ندارد .

و در مصباح سید بن باقی رحمه الله مذکور است که بعد از دعای سمات این دعا را بخواند: **اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ ، وَبِحَقِّ هَذِهِ الأَسْمَاءِ الَّتِي لَا يَعْلَمُ تَفْسِيرَهَا وَلَا تَأْوِيلَهَا وَلَا بَاطِنَهَا وَلَا ظَاهِرَهَا غَيْرَكَ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَرْزُقَنِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . (1)**

پس حاجت خود را بطلبد و بگوید: **وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، وَلَا تَفْعَلْ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ ، وَأَنْتَقِمَ لِي مِنْ فُلَانٍ وَنَامِ دَشْمَنِ رَا بَكُويد ، وَاغْفِرْ لِي مِنْ ذُنُوبِي مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ ، وَلِوَالِدَيْ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، وَوَسَّعْ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ رِزْقِكَ ، وَاكْفِنِي مَوْوَنَةَ إِنْسَانٍ سَوْءٍ وَجَارٍ سَوْءٍ وَسِدِّ لَطَانِ سَوْءٍ وَقَرِينِ سَوْءٍ وَيَوْمِ سَوْءٍ وَسَاعَةِ سَوْءٍ ، وَأَنْتَقِمَ لِي مِمَّنْ يَكِيدُنِي وَمِمَّنْ يَبْغِي عَلَيَّ ، وَيُرِيدُ بِي وَيَأْهَلِي وَأَوْلَادِي وَإِخْوَانِي وَجِيرَانِي وَقَرَابَاتِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ظُلْمًا ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ .**

پس بگوید: **اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ تَفَضَّلْ عَلَيَّ فَقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْغِنَاءِ وَالثَّرْوَةِ ، وَعَلَى مَرَضَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالشِّفَاءِ وَالصَّحَّةِ ، وَعَلَى أَحْيَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِاللُّطْفِ وَالْكَرَمِ ، وَعَلَى أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ ، وَعَلَى مُسَافِرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالرِّدِّ إِلَى أَوْطَانِهِمْ سَالِمِينَ غَانِمِينَ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَصَلَّى اللهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَعَتَرَتِهِ الطَّاهِرِينَ ، وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا . (2)**

و در بعضی از کتب به نظر رسیده که حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام بعد از دعای سمات ، این دعا را می خواندند :

يَا عُدَّتِي عِنْدَ كُرْبَتِي ، وَيَا غِيَاثِي عِنْدَ شِدَّتِي ، وَيَا وِلْيَتِي فِي نِعْمَتِي ، وَيَا مُنْجِحِي

ص: 235

1- . اختيار من المصباح ، ابن باقی ، مخطوط ، ص 166 ، حاشیه .

2- . مهج الدعوات : 294 .

فِي حَاجَتِي، وَيَا مُفْرَعِي فِي وَرْطَتِي، وَيَا مُنْقِذِي مِنْ هَلَكَتِي، وَيَا كَالِي فِي وَحْدَتِي، صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي، وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي، وَاجْمَعْ لِي شَمْلِي، وَأَنْجِحْ لِي طَلِبَتِي، وَأَصْلِحْ لِي سَأْنِي، وَاكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي، وَاجْعَلْ مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا، وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَ الْعَافِيَةِ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، وَعِنْدَ وَفَاتِي إِذَا تَوَفَّيْتَنِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، (وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ) (1). (2)

و در کتاب «صفوه الصفات» از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است: حضرت یوشع بن نون وصی حضرت موسی علیهما السلام در وقتی که به محاربه عمالقه مأمور شد بنی اسرائیل از ایشان بسیار ترسیدند؛ زیرا که جثه های عظیم و هیئت های غریب داشتند. و بنی اسرائیل در جنب ایشان بسیار حقیر می نمودند. پس حضرت یوشع علیه السلام این حالت را به جناب مقدس الهی شکایت کرد.

حق تعالی وحی فرستاد به آن حضرت که امر کن بزرگان و خواص بنی اسرائیل را که هر یک سبوی خالی بر دوش راست بگیرند به نام یکی از رؤسای عمالقه و شاخی از شاخ های گوسفند را میانش را تهی و سوراخ کنند مانند بوق و دهان را بر دم آن بگذارند و این دعا را بخوانند برای آن که شیاطین جنّ و انس این دعا را یاد نگیرند و تمیز حروفش نتوانند کرد و در آخر شب آن سبوها را بیندازند که در میان لشکر ایشان بشکنند.

چون چنین کردند و صبح شد دیدند که عمالقه همه مرده اند و باد کرده اند، پس شما نیز این دعا را بخوانید بر هر که با شما دشمنی کند و خواهد که شما را مغلوب و مقهور گرداند.

پس حضرت باقر علیه السلام فرمود: این دعا از عمیق علوم مکنونه مخزونه ماست،

ص: 236

1- ما بین القوسین فقط در مصباح ابن باقی است. اختیار من المصباح: 166 مخطوط

2- مصباح المتهدّج: 422.

میاموز این را به زنان و بی خردان و کودکان و ظالمان و منافقان .

و این روایت از حضرت صادق علیه السلام نیز مروی است به روایت عثمان بن سعید عمروی ، امّا در آن روایت چنان است که در وقتی نازل شد که حضرت موسی علیه السلام با عمالقه جهاد می کرد .

محمد بن علیّ راشدی که یکی از راویان این دعاست گفت : من در هر حاجتی که این دعا را خواندم ، البتّه روا شد و برای هر شدّتی که خواندم به زودی مستجاب گردید .

و مستحبّ است که نزد غروب آفتاب از هر روز جمعه و در شب شنبه خوانده شود و هر که این دعا را در وقتی که متوجّه حاجتی گردد یا نزد دشمنی یا پادشاهی رود بخواند ، البتّه حاجتش برآورده شود و ضرر به او نرسد ، و کسی که نتواند خواند بنویسد بر کاغذی و بر بازوی خود بندد یا در بغل بگذارد که باز همان تأثیر می کند .

و این دعا را «دعای شبّور» می نامند ؛ برای آن که بنی اسرائیل در میان بوق خواندند و شبّور در لغت به معنای بوق است .(1)

ص: 237

1- . بحار الأنوار : 90/102 به نقل از کفعمی در صفوه الصفات فی شرح دعاء السمات مخطوط : 2 - 4 .

شيخ طوسى و كفعمى و ديگران ، دعاهاى شب ها و روزهاى هفته را چنين ايراد نموده اند :

دعاى شب جمعه

به روايت شيخ و كفعمى و ابن باقى

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اللّٰهُمَّ رَبَّنَا كُنْتَ وَلَمْ يَكُنْ قَبْلَكَ شَيْءٌ ، وَأَنْتَ تَكُونُ حِينَ لَا يَكُونُ غَيْرَكَ شَيْءٌ ، لَا يَعْلَمُ أَحَدٌ كُنْهَ عِزَّتِكَ ، وَلَا يَسْتَطِيعُ أَحَدٌ أَنْ يُنَعْتَ عَظَمَتَكَ ، وَلَا يَعْلَمُ أَحَدٌ أَيْنَ مُسْتَقَرُّكَ .

أَنْتَ فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ ، وَأَنْتَ وَرَاءَ كُلِّ شَيْءٍ ، وَمَعَ كُلِّ شَيْءٍ ، وَأَمَامَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، إِنَّهُ تَخَلَّصْتَ الْعِزَّةَ لِرُجْهِكَ ، وَأَخْلَصْتَ الْكِبْرِيَاءَ وَالْعَظَمَةَ لِنَفْسِكَ ، وَخَلَقْتَ الْقُوَّةَ وَالْقُدْرَةَ لِسُلْطَانِكَ .

فَسُبْحَانَكَ رَبَّنَا ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى عَظَمَةِ مُلْكِكَ ، وَجَلَالِ وَجْهِكَ الَّذِي مَلَأَ نُورَهُ كُلَّ شَيْءٍ ، وَهُوَ حَيْثُ لَا يَرَاهُ شَيْءٌ يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ، فَسُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ ، تَسَلَّطْتَ فَلَا أَحَدَ مِنَ الْعِبَادِ وَصَفَكَ .

نَسَّ لَطَّتْ بِعِزَّتِكَ ، وَنَعَزَّتْ بِجَبْرُوتِكَ ، وَتَجَبَّرَتْ بِكِبْرِيائِكَ ، وَتَكَبَّرَتْ بِمُلْكِكَ ، وَتَمَلَّكَتْ بِقُدْرَتِكَ ، وَقَدَّرَتْ بِقُوَّتِكَ ، فَلَا يَسَّ تَطِيْعُ أَحَدٌ مِنْ
الْعِبَادِ وَصَدَفَكَ ، وَلَا يَقْدِرُ أَحَدٌ قَدْرَكَ ، وَلَا يَسْبِقُ أَحَدٌ مِنْ قَضَائِكَ ، سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى جَلَالِ وَجْهِكَ ، وَعَظَمَةِ مُلْكِكَ الَّذِي بِهِ
قَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ .

سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ ، مَلَأْتَ كُلَّ شَيْءٍ عَظْمَهُ ، وَخَلَقْتَ كُلَّ شَيْءٍ بِقُدْرِهِ ، وَأَحْطَطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ، وَأَخْصَدَ يَتَّ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ،
وَخَفِظْتَ كُلَّ شَيْءٍ كِتَابًا ، وَوَسَّعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً ، وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ . فَسُبْحَانَكَ رَبَّنَا ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى عِزِّهِ سُلْطَانِكَ ، الَّذِي خَشَعَ
لَهُ كُلُّ شَيْءٍ مِنْ خَلْقِكَ ، وَأَشْفَقَ مِنْهُ كُلُّ عِبَادِكَ ، وَخَضَعَتْ لَهُ كُلُّ خَلْقَتِكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَاجْزِهِ أَفْضَلَ الْجِزَاءِ ، وَأَفْضَلَ مَا أَنْتَ جَائِزٌ أَحَدًا مِنْ أَنْبِيَائِكَ عَلَى حِفْظِهِ دِينِكَ ، وَإِبْلَاغِهِ كِتَابِكَ ، وَاتِّبَاعِهِ
وَصِيَّتِكَ وَأَمْرِكَ ، حَتَّى تُشْرِفَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِتَفْضِيلِكَ إِيَّاهُ عَلَى جَمِيعِ رُسُلِكَ ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ .

اللَّهُمَّ كَمَا اسْتَفْذَنَّا بِمَا انْتَجَبْتَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَهَدَيْتَنَا بِمَا بَعَثْتَهُ ، وَبَصَّرْتَنَا بِمَا أَوْصَيْتَهُ مِنَ الْعَمَلِ ، فَصَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ ،
وَاجْزِهِ عَنَّا أَفْضَلَ الْجِزَاءِ ، وَأَفْضَلَ مَا جَرَيْتَ نَبِيًّا مِنْ أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ ، وَاجْمَعْ لِي بِهِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، إِنَّكَ ذُو فَضْلِ كَرِيمٍ ، يَا ذَا الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ . (1)

ص: 240

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَحْمَدُكَ وَأَنْتَ لِلْحَمْدِ أَهْلٌ بِمَحَامِدِكَ الْكَثِيرَةِ الطَّيِّبَةِ الَّتِي اسْتَوْجَبْتَهَا عَلَيَّ بِحُسْنِ صَنِيعِكَ إِلَيَّ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا ، فَإِنَّكَ قَدْ اصْطَنَعْتَ عِنْدِي بِأَنْ أَحْمَدَكَ كَثِيرًا ، وَأَسْجَحَكَ كَثِيرًا ، إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ، وَفِي الْأُمُورِ كُلِّهَا وَاقِيًا ، وَعَنِّي مُدَافِعًا ، تُؤَاتِرُنِي بِالنَّعْمِ وَالْأَعْسَانِ ، إِذْ عَزَمْتَ خَلْقِي إِنْسَانًا مِنْ نَسْلِ آدَمَ ، الَّذِي كَرَّمْتَ وَفَضَّلْتَ ، جَلَّ ثَنَاؤُكَ ، وَتَعَالَى ذِكْرُكَ ، وَإِذْ اسْتَفْذَنْتَنِي مِنَ الْأُمَمِ الَّتِي أَهْلَكْتَ حَتَّى أَخْرَجْتَنِي إِلَى الدُّنْيَا أَسْمَعُ وَأَعْقِلُ وَأَبْصُرُ .

وَإِذْ جَعَلْتَنِي مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، الْمَرْحُومَةِ الْمُثَابِ عَلَيْهَا ، وَرَبَّيْتَنِي عَلَى ذَلِكَ صَغِيرًا ، وَلَمْ تُغَادِرْ مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَيَّ شَيْئًا .

فَتَحْمَدُكَ نَفْسِي بِحُسْنِ الْفِعَالِ فِي الْمَنَازِلِ كُلِّهَا عَلَى خَلْقِي وَصُورَتِي وَهِدَايَتِي ، وَرَفْعِكَ إِيَّايَ مَنْزِلَهُ بَعْدَ مَنْزِلِهِ ، حَتَّى بَلَغْتَ بِي هَذَا الْيَوْمَ مِنَ الْعُمُرِ مَا بَلَغْتَ مَعَ جَمِيعِ نَعَمِكَ ، وَالْأَزْوَاقِ الَّتِي أَنْتَ عِنْدِي بِهَا مَحْمُودٌ مَسْكُورٌ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، وَعَلَى مَا جَعَلْتَهُ لِي بِمَنْكَ قُوَّةً فِي بَقِيَّةِ الْمُدَّةِ ، وَعَلَى مَا رَفَعْتَ عَنِّي مِنَ الْأَضْطِرَارِ ، وَاسْتَجَبْتَ لِي مِنَ الدُّعَاءِ فِي الرَّغَبَاتِ .

وَأَحْمَدُكَ عَلَى حَالِي هَذِهِ كُلِّهَا وَمَا سِوَاهَا ، مِمَّا أَحْصَى وَمِمَّا لَا أَحْصَى ، هَذَا ثَنَائِي عَلَيْكَ مُهَلَّلًا وَمَادِحًا تَائِبًا مُسْتَغْفِرًا مُتَعَوِّذًا ذَاكِرًا ، لِتَذَكُرَنِي بِالرِّضْوَانِ ، جَلَّ ثَنَاؤُكَ ، وَلَكَ الْحَمْدُ كَمَا تَوَلَّيْتَ الْحَمْدَ بِقُدْرَتِكَ ، وَاسْتَخْلَصْتَ الْحَمْدَ لِنَفْسِكَ ، وَجَعَلْتَ الْحَمْدَ مِنْ خَاصَّتِكَ ، وَرَضِيْتَ بِالْحَمْدِ مِنْ عِبَادِكَ ، وَفَتَحْتَ بِالْحَمْدِ كِتَابَكَ ، وَحَتَمْتَ بِالْحَمْدِ قَضَاءَكَ ، وَلَمْ يَغْدِلْ إِلَى غَيْرِكَ ، وَلَمْ يَقْصُرِ الْحَمْدُ دُونَكَ .

فَلَا مَدْفَعٌ لِلْحَمْدِ عَنكَ ، وَلَا مُسْتَقَرٌّ لِلْحَمْدِ إِلَّا عِنْدَكَ ، وَلَا يُنْبَغِي الْحَمْدُ إِلَّا لَكَ ،

حَمْدًا عَدَدَ مَا أَنْشَأْتَ ، وَمِلْأَ مَا ذَرَأْتَ ، وَعَدَدَ مَا حَمِدَكَ بِهِ جَمِيعُ خَلْقِكَ ، وَكَمَا رَضِيتَ بِهِ لِنَفْسِكَ ، وَرَضِيتَ بِهِ عَمَّنْ حَمِدَكَ ، وَكَمَا حَمَدَتْ نَفْسُكَ ، وَاسْتَحَمَدَتْ إِلَى خَلْقِكَ ، وَكَمَا رَضِيتَ لِنَفْسِكَ ، وَحَمَدَكَ جَمِيعُ مَلَائِكَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، حَمْدًا يَكُونُ أَرْضَى الْحَمْدِ لَكَ ، وَأَكْثَرَ الْحَمْدِ عِنْدَكَ ، وَأَطْيَبَهُ لَدَيْكَ ، حَمْدًا يَكُونُ أَحَبَّ الْحَمْدِ إِلَيْكَ ، وَأَشْرَفَ الْحَمْدِ عِنْدَكَ ، وَأَسْرَعَ الْحَمْدِ إِلَيْكَ .

حَمْدًا عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْتَهُ ، وَمِلْأَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْتَهُ ، وَوَزَنَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْتَهُ ، وَلَكَ الْحَمْدُ مِثْلَهُ وَمَعَهُ أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً ، كُلُّ ضِعْفٍ مِنْهُ عَدَدٌ

كُلِّ شَيْءٍ أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ ، وَمِلْأَ كُلِّ شَيْءٍ أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ ، وَزَنَهُ كُلِّ شَيْءٍ أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ ، يَا ذَا الْعِلْمِ الْعَلِيمِ ، وَالْمُلْكِ الْقَدِيمِ ، وَالشَّرَفِ الْعَظِيمِ ، وَالْوَجْهِ الْكَرِيمِ .

حَمْدًا دَائِمًا يَدُومُ مَا دَامَ سُلْطَانُكَ ، وَيَدُومُ مَا دَامَ وَجْهُكَ ، وَيَدُومُ مَا دَامَ جَنَّتُكَ ، وَيَدُومُ مَا دَامَتْ نِعْمَتُكَ ، وَيَدُومُ مَا دَامَتْ رَحْمَتُكَ ، حَمْدًا مِدَادَ الْحَمْدِ ، وَغَايَتَهُ وَمَعْدِنَهُ وَمُنْتَهَاهُ وَقَرَارَهُ وَمَأْوِيَهُ . حَمْدًا مِدَادَ كَلِمَاتِكَ وَزِنَةَ عَرْشِكَ ، وَسَعَةَ رَحْمَتِكَ ، وَزِنَةَ كُرْسِيِّكَ ، وَرِضَى نَفْسِكَ ، وَ مِلْأَ بَرَكَ وَبِحَرَكَ .

حَمْدًا سَعَهُ عِلْمُكَ وَمُنْتَهَاهُ ، وَعَدَدَ خَلْقِكَ وَمِقْدَارَ عَظَمَتِكَ ، وَكُنْهَ قُدْرَتِكَ وَمَبْلَغَ مَدْحَتِكَ . حَمْدًا يُفْضِلُ الْمُحَامِدَ كَفَضِّ لِكَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ . وَحَمْدًا عَدَدَ خَفَقَانِ أَجْنِحَةِ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ ، وَعَدَدَ نُجُومِ السَّمَاءِ وَالْدُّنْيَا مُنْذُ كَانَتْ ، وَإِذْ عَرَّشَكَ عَلَى الْمَاءِ حِينَ لَا أَرْضَ وَلَا سَمَاءَ . وَحَمْدًا يَصَدُّ عَدُوَّ لَا يَنْفَعُ يَبْلُغُكَ أَوْلَهُ وَلَا يَنْقَطِعُ آخِرُهُ . حَمْدًا سَرْمَدًا لَا يُحْصَى عَدَدًا ، وَلَا يَنْقَطِعُ أَبَدًا ، حَمْدًا كَمَا تَقُولُ وَفَوْقَ مَا تَقُولُ ، حَمْدًا كَثِيرًا نَافِعًا طَيِّبًا وَسَاعًا مُبَارَكًا فِيهِ ، حَمْدًا يَزِدَادُ كَثْرَةً وَطَيِّبًا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَتَرَحَّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ، وَأَعْطِهِ الْيَوْمَ أَفْضَلَ الْوَسَائِلِ ،

وَأَشْرَفَ الْأَعَاظِي ، وَأَعْظَمَ الْحَبَاءِ ، وَأَكْرَمَ الْمَنَازِلِ ، وَأَسْرَعَ الْجُدُودِ ، وَأَقْرَّ الْأَعْيُنِ .

اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالرَّكَانَةَ وَالسَّعَادَةَ وَالرَّفْعَةَ وَالْغِبْطَةَ ، وَشَرَفَ الْمُنتَهَى ، وَالنَّصِيبَ الْأَوْفَى ، وَالْغَايَةَ الْقُصْوَى ، وَالرَّفِيقَ الْأَعْلَى ، وَأَعْطِهِ حَتَّى يَرْضَى ، وَزِدْهُ بَعْدَ الرِّضَا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ الْأُمِّيِّ ، الَّذِي خَلَقْتَهُ لِنُبُوتِكَ ، وَأَكْرَمْتَهُ بِرِسَالَتِكَ ، وَبَعَثْتَهُ رَحْمَةً لِحَلْقِكَ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ .
اللَّهُمَّ أَقْبِلْ عَلَيْهِ رَاضِيًا بِوَجْهِكَ ، وَأَظِلَّهُ فِي ظِلِّ عَرْشِكَ ، وَاجْعَلْهُ فِي الْمَحَلِّ الرَّفِيعِ مِنْ جَنَّتِكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، نَبِيِّ الرَّحْمَةِ ، وَقَائِدِ الْخَيْرِ ، وَإِمَامِ الْهُدَى ، وَالِدَّاعِي إِلَى سَبِيلِ الْأَسَدِ لَامٍ ، وَرَسُولِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ ، وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ ، وَسَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ ، وَإِمَامِ الْمُتَّقِينَ ، وَنَجِيِّ الرُّوحِ الْأَمِينِ ، وَرَضِيِّ الْمُؤْمِنِينَ ، وَصَفِيِّ الْمُصْطَفِيِّينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا تَلَا آيَاتِكَ ، وَبَلَغَ رِسَالَتِكَ ، وَعَمِلَ بِطَاعَتِكَ ، وَصَدَعَ بِأَمْرِكَ ، وَنَصَحَ لِعِبَادِكَ ، وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِكَ ، وَذَبَّ عَنْ حُرْمَاتِكَ ، وَأَقَامَ حُدُودَكَ ، وَأَظْهَرَ دِينَكَ ، وَوَفَّى بَعْدَكَ ، وَأَوْذَى فِي جَنبِكَ ، وَدَعَا إِلَى كِتَابِكَ ، وَعَبَدَكَ مُخْلِصًا حَتَّى آتَاهُ الْيَقِينَ ، وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَتْوْفًا رَحِيمًا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَكْرِمْهُ كَرَامَةً تَبْدُو فَضِيلَتُهَا عَلَى جَمِيعِ الْخَلَائِقِ ، وَابْعَثْهُ الْمَقَامَ الْمُحْمُودَ الَّذِي وَعَدْتَهُ ، إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ . اللَّهُمَّ اجْعَلْ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَحَبَّ خَلْقِكَ إِلَيْكَ حُبًّا ، وَأَفْضَلَهُمْ عِنْدَكَ شَرَفًا ، وَأَقْدَمَهُمْ لَدَيْكَ مَنْزِلًا ، وَأَعْظَمَهُمْ عِنْدَكَ زُلْفَى ، وَأَقْرَبَهُمْ بِرُؤْيَيْكَ عَيْنًا ، وَأَطْلَقَهُمْ لِسَانًا ، وَأَكْرَمَهُمْ مَقَامًا ، وَأَذْنَاهُمْ مِنْكَ مَجْلِسًا ، وَأَقْرَبَهُمْ إِلَيْكَ وَسِيلَةً ، وَأَكْثَرَهُمْ تَبَعًا ، وَأَشْرَقَهُمْ وَجْهًا ، وَأَتَمَّهُمْ نُورًا ، وَأَنْجَحَهُمْ طَلِبَةً ، وَأَعْلَاهُمْ كَعْبًا ، وَأَوْسَعَهُمْ فِي الْجَنَّةِ مَنْزِلًا ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي الْمُنْتَجِبِينَ كَرَامَتَهُ، وَفِي الْأَكْرَمِينَ تَحِيَّتَهُ، وَفِي الْأَعْلَى ذِكْرَهُ، وَفِي الْأَفْضَلِ لَيْنَ مَنْزِلَتِهِ وَفِي الْمُصْطَفَيْنِ مَحَبَّتَهُ، وَفِي الْمُقَرَّبِينَ مَوَدَّتَهُ، وَفِي عَلِيِّينَ دَارَهُ، وَأَعْطِهِ أُمِّيَّتَهُ وَغَايَتَهُ، وَرَضِي نَفْسِهِ وَمُنْتَهَاها .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَشَرِّفْ بُنْيَانَهُ، وَعَظِّمْ بُرْهَانَهُ، وَثَقِّلْ مِيزَانَهُ وَكَرِّمْ نَزْلَهُ، وَأَحْسِنُ مَا بَهُ، وَأَجْزِلْ ثَوَابَهُ، وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ، وَقَرِّبْ وَسِيلَتَهُ، وَبَيِّضْ وَجْهَهُ، وَأَتِمِّ نُوْرَهُ، وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ، وَأَحِينَا عَلَى سُنَّتِهِ، وَتَوَفَّنَا عَلَى مِلَّتِهِ، وَتَحَرَّرْنَا مِنْهَا جَاهُ، وَلَا تُخَالِفْنَا بِنَا عَنْ سَبِيلِهِ .

وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَلِيهِ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ، وَعَرَّفْنَا وَجْهَهُ كَمَا عَرَفْتَنَا اسْمَهُ، وَأَقْرِ عَيْنُونَا بِرُؤْيِيَّتِهِ كَمَا أَقْرَزْتَهَا بِذِكْرِهِ، وَأَوْرِدْنَا حَوْصَهُ كَمَا آمَنَّا بِهِ، وَاسْقِنَا بِكَأْسِهِ، وَاجْعَلْنَا مَعَهُ فِي حِزْبِهِ، وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ تَنَالُهُ شَفَاعَتُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ كُلَّمَا ذُكِرَ السَّلَامُ، فَعَلَى بَيْنِنَا وَآلِهِ مِنَّا رَحْمَةً وَسَلَامًا .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ الْحَسَنِ الْجَمِيلِ، الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ، نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، ذُو (1) الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، وَكَلِمَاتِكَ الَّتِي لَا يُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ، وَبِسُلْطَانِكَ الْعَظِيمِ، وَقُرْآنِكَ الْحَكِيمِ، وَفَضْلِكَ الْكَبِيرِ، وَمَنَّكَ الْكَرِيمِ، وَمُلْكِكَ الْقَدِيمِ، وَخَلْقِكَ الْعَظِيمِ .

وَبِمَغْفِرَتِكَ وَرَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ، وَبِإِحْسَانِكَ وَرَأْفَتِكَ الْبَالِغَةِ، وَبِعَظَمَتِكَ وَكِبْرِيَانِكَ وَجَبْرُوتِكَ، وَبِفَخْرِكَ وَجَلَالِكَ وَمَجْدِكَ وَكَرَمِكَ وَبِرَكَاتِكَ، وَبِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبِحُرْمَةِ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ، فَإِنَّكَ أَمَرْتَ بِالْدُّعَاءِ، وَضَمِنْتَ الْإِجَابَةَ، وَإِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ .

وَأَدْعُوكَ لِذَلِكَ إِلَهِي، وَأَزْعُبُ إِلَيْكَ لِذَلِكَ، إِنِّي لَا أَبْرُحُ مِنْ مَقَامِي هَذَا، وَلَا تَتَّقِضِي مَسْأَلَتِي حَتَّى تَغْفِرَ لِي كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ، وَكُلَّ شَيْءٍ تَرَكْتُهُ مِمَّا أَمَرْتَنِي بِهِ،

ص: 244

وَكُلَّ شَيْءٍ أَتَيْتُهُ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ ، وَكُلَّ شَيْءٍ كَرِهْتَ مِنْ أَمْرِي وَعَمَلِي ، وَكُلَّ شَيْءٍ تَعَدَّيْتُهُ مِنْ أَمْرِكَ وَحُدُودِكَ ، وَكُلَّ شَيْءٍ وَعَدْتَ فَأَخْلَفْتَ ، وَكُلَّ شَيْءٍ عَاهَدْتَ فَنَقَضْتَ ، وَكُلَّ ذَنْبٍ فَعَلْتُهُ ، وَكُلَّ ظُلْمٍ ظَلَمْتُهُ ، وَكُلَّ جَوْرٍ جُرْتُهُ ، وَكُلَّ رَيْغٍ زَعَمْتُهُ ، وَكُلَّ سَفَهٍ سَفِهْتُهُ ، وَكُلَّ شَيْءٍ أَتَيْتُهُ .

قَدِيمًا أَوْ جَدِيدًا ، صَدِّغِي أَوْ كَبِيرًا ، دَقِيقًا أَوْ جَلِيلًا ، مِمَّا أَعْلَمُ وَمِمَّا لَا أَعْلَمُ ، وَمَا نَظَرْتُ إِلَيْهِ بِصَدْرِي ، وَأَصْغَى إِلَيْهِ سَمْعِي ، أَوْ نَطَقَ بِهِ لِسَانِي ، أَوْ سَاعَ فِي حَلْقِي ، أَوْ وَلَجَ فِي بَطْنِي ، أَوْ وَسَّوَسَ فِي صَدْرِي ، أَوْ رَكَنَ إِلَيْهِ قَلْبِي ، أَوْ بَسَطْتُ إِلَيْهِ يَدِي ، أَوْ مَسَّتْ إِلَيْهِ رِجْلَايَ ، أَوْ بَاسَدَ رَهْ جُلْدِي ، أَوْ أَقْضَى إِلَيْهِ فَرْجِي ، أَوْ لَانَ لَهُ طُورِي ، أَوْ قَلَبْتُ لَهُ شَيْئًا مِنْ أَرْكَانِي .

مَعْفِرَةً عَزَمًا جَزَمًا ، لَا تُعَادِرْ بَعْدَهَا ذَنْبًا ، وَلَا أَكْتَسِبْ بَعْدَهَا حَظِيئَةً وَلَا إِثْمًا ، مَعْفِرَةً تَطَهَّرُ بِهَا قَلْبِي ، وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي ، وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ إِصْرِي ، وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وِزْرِي ، وَتُرَكِّي بِهَا عَمَلِي ، وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي ، وَتُلَقِّنُنِي بِهَا عِدَدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي ، وَأَنْظُرُ بِهَا إِلَى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَعَلَى مِنْكَ نُورٌ وَكَرَامَةٌ .

يَا فَعَالَ الْخَيْرِ وَالنِّعْمَاءِ ، يَا مُجَلِّي عَظَائِمِ الْأُمُورِ ، وَيَا كَاشِفَ الصُّرِّ ، يَا رَاحِمَ الْمَسَاكِينِ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَإِلَيْكَ جَارَتْ نَفْسِي ، وَأَنْتَ مُنْتَهَى حِيلَتِي ، وَمُنْتَهَى رَجَائِي وَذُنُخْرِي ، وَإِلَيْكَ مُنْتَهَى رَغْبَتِي ، أَنْتَ الْغَنِيُّ وَأَنَا الْفَقِيرُ ، وَأَنْتَ السَّيِّدُ وَأَنَا الْعَبْدُ ، وَإِنَّمَا يَسْأَلُ الْعَبْدُ سَيِّدَهُ .

إِلَهِي فَلَا تَرُدُّ دُعَائِي ، وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي ، وَلَا تَجْبِئْنِي بِرَدِّ مَسْأَلَتِي ، وَأَقْبَلْ مَعْدِرَتِي وَتَضَرُّعِي ، وَلَا تَهْنُ عَلَيَّ شَكْوَايَ ، فَبِكَ الْيَوْمَ أَنْزَلْتُ حَاجَتِي وَرَغْبَتِي ، وَإِلَيْكَ وَجَّهْتُ وَجْهِي ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ .

أَنْتَ خَيْرٌ مِنْ سَبِيلٍ ، وَأَوْسَعُ مَنْ أَعْطَى ، وَأَرْحَمُ مَنْ قَدَرَ ، وَأَحَقُّ مَنْ رَحِمَ وَغَفَرَ وَعَفَا وَتَجَاوَزَ ، وَأَنْتَ أَحَقُّ مَنْ تَابَ عَلَيَّ ، وَقَبِلَ الْعُدْرَ وَالْمَلَقَ ، وَأَنْتَ أَحَقُّ مَنْ أَعَادَ

وَخَلَّصَ وَنَجَّى ، وَأَنْتَ أَحَقُّ مِنْ أَغَاثٍ وَسَمِيعٍ وَاسْتَجَابَ ، لِأَنَّهُ لَا يَرْحَمُ رَحْمَتَكَ أَحَدٌ ، وَلَا يُنْجِي نَجَاتَكَ أَحَدٌ .

اللَّهُمَّ فَارِشِ دُنِي وَسَدِّدْ دُنِي وَوَفِّقْنِي لِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى مِنَ الْأَعْمَالِ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَصَلِّ لِي اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ ، أَسْتَطِيفُ اللَّهُ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّطِيفِ لِمَا يَشَاءُ ، فِي تَيْسِيرٍ مَا أَخَافُ عُسْرَهُ ، فَإِنَّ تَيْسِيرَ الْعَسِيرِ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . (1)

[دعای حضرت امام زین العابدین علیه السلام در روز جمعه]

در ملحقات «صحیفه کامله» شهید رحمه الله ذکر کرده و کفعمی رحمه الله در کتب خود ایراد نموده ؛ دعای حضرت امام زین العابدین علیه السلام در روز جمعه را از جمله دعاهاى هفته :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْأَوَّلِ قَبْلَ الْأَنْشَاءِ وَالْآخِرِ بَعْدَ فَنَاءِ الْأَشْيَاءِ ، الْعَلِيمِ الَّذِي لَا يَنْسَى مِنْ ذِكْرِهِ ، وَلَا يَنْقُصُ مِنْ شَكْرِهِ ، وَلَا يَخِيبُ مَنْ دَعَاهُ ، وَلَا يَقْطَعُ رَجَاءَ مَنْ رَجَاهُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَكَفَى بِكَ شَهِيدًا ، وَأَشْهَدُ جَمِيعَ مَلَائِكَتِكَ وَسُكَّانِ سَمَاوَاتِكَ

وَحَمَلِهِ عَرْشِكَ ، وَمَنْ بَعَثْتَ مِنْ أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ ، وَأَنْشَأْتَ مِنْ أَصْنَانِ خَلْقِكَ ، أَيُّ شَيْءٍ أَتَيْتَ أَنْتَ اللَّهُ ، وَحَدِّدْ لِي شَرِيكَ لَكَ ، وَلَا خُلْفَ لِقَوْلِكَ وَلَا تَبْدِيلَ ، وَأَنْ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ ، أَدَى مَا حَمَلْتَهُ إِلَى الْعِبَادِ ، وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَقَّ الْجِهَادِ ، وَأَنَّهُ بَشَرٌ بِمَا هُوَ حَقٌّ مِنَ الثَّوَابِ ، وَأَنْذَرِ بِمَا هُوَ صِدْقٌ مِنَ الْعِقَابِ .

ص: 246

اللَّهُمَّ بِنْتِي عَلَى دِينِكَ مَا أَحْيَيْتَنِي ، وَلَا تُرْغِ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي ، وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ، إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَتْبَاعِهِ وَشِيعَتِهِ ، وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِ ، وَوَفَّقْنِي لِإِدَاءِ فَرَضِ الْجُمُعَاتِ ، وَمَا أُوجِبَتْ فِيهَا مِنَ الطَّاعَاتِ ، وَقَسَمْتَ لِأَهْلِهَا مِنَ الْعَطَاءِ فِي يَوْمِ الْجَزَاءِ ، إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ . (1)

دعای حضرت امام موسیٰ علیہ السلام در روز جمعه به روایت شیخ و کفعمی و علامه حلی قدس سرهم

مَرْحَبًا بِخَلْقِ اللَّهِ الْجَدِيدِ ، وَبِكُلِّ مَنْ كَاتِبِينَ وَشَاهِدِينَ ، أُكْتُبُ بِسْمِ اللَّهِ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَأَنَّ الْأِسْلَامَ كَمَا وَصَفَ ، وَالدِّينَ كَمَا شَرَعَ ، وَأَنَّ الْكِتَابَ كَمَا أَنْزَلَ ، وَالْقَوْلَ كَمَا حَدَّثَ ، وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ، وَصَلَوَاتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَشَرَائِفُ تَحِيَّاتِهِ وَسَلَامُهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ .

أَصَبَحْتُ فِي أَمَانِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُسَدُّ تَبَاحُ ، وَفِي ذِمَّةِ اللَّهِ الَّتِي لَا تُخْفَرُ ، وَفِي جِوَارِ اللَّهِ الَّذِي لَا يُضَامُ ، وَكَتَفِهِ الَّذِي لَا يُرَامُ ، وَجَارِ اللَّهِ آمِنٌ مَحْفُوظٌ ، مَا شَاءَ اللَّهُ كُلُّ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ، مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَأْتِي بِالْخَيْرِ إِلَّا اللَّهُ ، مَا شَاءَ اللَّهُ نِعْمَ الْقَادِرُ اللَّهُ ، مَا شَاءَ اللَّهُ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، يُحْيِي وَيُمِيتُ ، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ يَحْبِسُ رِزْقِي ، وَيَحْبُبُ مَسْأَلَتِي ، أَوْ يَقْصُرُ بِي عَنْ بُلُوغِ مَسْأَلَتِي ، أَوْ يَصُدُّ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ عَنِّي . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْزُقْنِي وَارْحَمْنِي وَاجْبُرْنِي وَعَافِنِي وَعَافِ عَنِّي وَارْفَعْنِي وَاهْدِنِي وَأَنْصُرْنِي ، وَأَلْقِ فِي قَلْبِي الصَّبْرَ وَالنَّصْرَ ، يَا مَالِكَ الْمُلْكِ ، فَإِنَّهُ لَا يَمْلِكُ ذَلِكَ غَيْرُكَ .

ص: 247

اللَّهُمَّ وَمَا كَتَبْتَ عَلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَوَقِّفْنِي ، وَاهْدِنِي لَهُ ، وَمَنْ عَلَيَّ بِهِ ، وَأَعِنِّي وَبَشِّرْنِي عَلَيْهِ ، وَاجْعَلْهُ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ غَيْرِهِ ، وَأَثَرٌ عِنْدِي مِمَّا سِوَاهُ ، وَزِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّارِ ، وَأَسْأَلُكَ النَّصِيبَ الْأَوْفَرَ فِي جَنَاتِ النَّعِيمِ .

اللَّهُمَّ طَهِّرْ لِسَانِي مِنَ الْكُذْبِ ، وَقَلْبِي مِنَ النِّفَاقِ ، وَعَمَلِي مِنَ الرِّيَاءِ ، وَبَصَرِي مِنَ الْخِيَانَةِ ، فَإِنَّكَ تَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ . اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ عِنْدَكَ مَحْرُومًا مُقْتَرًا عَلَيَّ رِزْقِي ، فَامْحُ حِرْمَانِي وَتَقْتِيرَ رِزْقِي ، وَاكْتُبْنِي عِنْدَكَ مَرْزُوقًا مُوَفَّقًا لِلْخَيْرَاتِ ، فَإِنَّكَ قُلْتَ تَبَارَكَتَ وَتَعَالَيْتَ «يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُنْبِتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ» (1) ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ . (2)

ص: 248

1- . سورة رعد ، آيه 39 .

2- . مصباح المتهجد : 501 ، بحار الأنوار : 87/134 به نقل از «منهاج الصلاح» علامه حلي ، مصباح كفعمي : 96 ، بلد الأمين : 87.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْعِزُّ وَالْوَقَارُ وَتَأَزَّرَ بِهِ، سُبْحَانَ مَنْ تَعَطَّفَ بِالْمَجْدِ وَتَكَرَّمَ بِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ، سُبْحَانَ مَنْ أَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ بِعِلْمِهِ، سُبْحَانَ ذِي الطَّوْلِ وَالْفَضْلِ، سُبْحَانَ ذِي الْمَنِّ وَالنَّعَمِ، سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْكَرَمِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَايِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ، وَمُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ، وَبِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ وَذِكْرِكَ الْأَعْلَى، وَبِكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ، وَتَمَّتْ كَلِمَاتُكَ صِدْقًا وَعَدْلًا، لَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِكَ، إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، أَسْأَلُكَ بِمَا لَا يَعْدِلُهُ شَيْءٌ مِنْ مَسَائِلِكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَجْعَلَ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا، وَأَنْ تُوسِّعَ عَلَيَّ رِزْقِي، فِي يَسْرٍ مَدِّكَ وَعَافِيَةٍ، سُبْحَانَ الْحَيِّ الْحَلِيمِ، سُبْحَانَ الْكَرِيمِ، سُبْحَانَ الْبَاعِثِ الْوَارِثِ، سُبْحَانَ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَهُ وَبِحَمْدِهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. (1)

[تعویذ روز جمعه]

شیخ رحمه الله به سند معتبر از امامزاده عبدالعظیم علیه السلام روایت کرده است که: حضرت امام محمد جواد علیه السلام این تعویذ را برای فرزند سعادتمند خود امام علی نقی علیه السلام نوشت در وقتی که در گهواره بود، [و] هر روز این تعویذ را بر او می خواند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. اللَّهُمَّ رَبِّ

ص: 249

الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ وَالنَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ ، وَقَاهِرَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ ، وَخَالِقَ كُلِّ شَيْءٍ وَمَالِكَهُ ، كُفَّ عَنِّي بَأْسَ أَعْدَائِنَا ، وَمَنْ أَرَادَ بِنَا سُوءًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ، وَأَعْمَ أَبْصَارَهُمْ وَقَلُوبَهُمْ ، وَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ حِجَابًا وَحَرَسًا وَمِدْفَعًا ، إِنَّكَ رَبُّنَا لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ لَنَا إِلَّا بِاللَّهِ ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْهِ أَنْتَبْنَا ، وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ .

رَبَّنَا وَعَافِنَا مِنْ شَرِّ كُلِّ سُوءٍ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ، وَمِنْ شَرِّ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ سُوءٍ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ ، رَبِّ الْعَالَمِينَ وَإِلَهَ الْمُرْسَلِينَ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ وَأَوْلِيائِكَ ، وَخُصَّ مُحَمَّدًا وَآلَهُ بِأَتَمِّ ذَلِكَ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

بِسْمِ اللَّهِ ، وَبِاللَّهِ أَوْمِنُ ، وَبِاللَّهِ أَعُوذُ ، وَبِاللَّهِ أَعْتَصِمُ ، وَبِاللَّهِ أَسْتَجِيرُ ، وَبِعِزَّةِ اللَّهِ وَمَنْعَتِهِ أَمْتَنُ مِنَ شَيَاطِينِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ ، وَمِنْ رَجَلِهِمْ وَخَيْلِهِمْ وَرَكُضِهِمْ وَعَظْفِهِمْ وَرَجَعَتِهِمْ وَكَيْدِهِمْ وَشَرِّهِمْ ، وَشَرِّ مَا يَأْتُونَ بِهِ ، تَحْتَ اللَّيْلِ وَتَحْتَ النَّهَارِ ، مِنَ الْبُعْدِ وَالْقُرْبِ ، وَمِنْ شَرِّ الْغَائِبِ وَالْحَاضِرِ ، وَالشَّاهِدِ وَالزَّائِرِ ، أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا ، أَعْمَى وَبَصِيرًا ، وَمِنْ شَرِّ الْعَامَّةِ وَالْخَاصَّةِ ، وَمِنْ شَرِّ نَفْسِي وَوَسْوَاسَتِهَا ، وَمِنْ شَرِّ الدَّهْشِ وَالْحَسِّ وَاللَّمْسِ وَاللَّبْسِ ، وَمِنْ عَيْنِ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ، وَبِالْإِسْمِ الَّذِي اهْتَرَّ لَهُ عَرْشُ بَلْقَيْسِ .

وَأُعِيدُ دِينِي وَنَفْسِي وَجَمِيعَ مَا تَحُوْطُهُ عِنَايَتِي ، مِنْ شَرِّ كُلِّ صُورَةٍ وَخِيَالٍ ، أَوْ بِيضٍ أَوْ سَوَادٍ أَوْ تَمَثَالٍ أَوْ مُعَاهَدٍ أَوْ غَيْرِ مُعَاهَدٍ ، مِمَّنْ سَكَنَ الْهَوَاءَ وَالسَّحَابَ ، وَالظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ، وَالظَّلَّ وَالْحُرُورَ ، وَالْبَرَّ وَالْبُحُورَ ، وَالسَّهْلَ وَالْوُغُورَ ، وَالْخَرَابَ وَالْعُمُرَانَ ، وَالْأَكَامَ وَالْأَجَامَ ، وَالْمَغَانِصَ وَالْكَنَائِسَ ، وَالنَّوَائِسَ وَالْفَلَوَاتِ وَالْجَبَانَاتِ .

مِنَ الصَّادِرِينَ وَالْوَارِدِينَ ، مِمَّنْ يَبْدُو بِاللَّيْلِ ، وَيَنْتَشِرُ بِالنَّهَارِ ، وَبِالْعَشِيِّ وَالْأَبْكَارِ ، وَالْعُغْدُوِّ وَالْأَصَالِ ، وَالْمُرْبِيِّينَ وَالْأَسَامِرَةَ وَالْأَفَاتِرَةَ ، وَالْفَرَاعِنَةَ

وَالْأَبْلَسِيهِ ، وَمِنْ جُذُودِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ ، وَعَشَائِرِهِمْ وَقَبَائِلِهِمْ ، وَمِنْ هَمْزِهِمْ وَلَمْزِهِمْ ، وَنَفْثِهِمْ وَوِقَاعِهِمْ ، وَأَخَذِهِمْ وَسِيَّحَرِهِمْ ، وَصَدْرِهِمْ وَعَيْبِهِمْ (1) ، وَلَمْحِهِمْ وَاحْتِيَالِهِمْ وَأَخْلَاقِهِمْ .

وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ ، مِنَ السَّحَرَةِ وَالْغِيَلَانِ وَأُمَّ الصَّبِيَانِ ، وَمَا وَلَدُوا وَمَا وَرَدُوا ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ دَاخِلٍ وَخَارِجٍ وَعَارِضٍ وَمُتَعَرِّضٍ وَسَاكِنٍ وَمُتَحَرِّكٍ ، وَصَدْرَبَانٍ عِزْقٍ وَصُدَاعٍ وَشَدِّ تَمِيقِهِ ، وَأُمَّ مَلْدَمٍ وَالْحَمَى ، وَالْمُثَلَّثَةَ وَالرَّبْعَ وَالْغَبَّ وَالنَّافِضَةَ وَالصَّالِبَةَ وَالذَّاخِلَةَ وَالْخَارِجَةَ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتَيْهَا ، إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا . (2)

[دعای حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه]

دعای حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه از ادعیه اسبوع - که در جمعه می خوانده اند - به روایت کفعمی ، و شیخ محمد بن هارون تلعبیری به سندهای معتبر این دعا را با سایر ادعیه اسبوع - که ذکر خواهد شد این شاء الله تعالی - در حدیث طویلی از حضرت امام علی نقی علیه السلام روایت کرده است :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا مِنْ شَيْءٍ كَانَ ، وَلَا مِنْ شَيْءٍ كَوَّنَ مَا قَدْ كَانَ ، مُسْتَسَدِّ هُدًى بِحُدُوثِ الْأَشْيَاءِ عَلَى أَرْزَلِيَّتِهِ ، وَبِمَا وَسَّحَمَهَا بِهِ مِنَ الْعَجْزِ عَلَى قُدْرَتِهِ ، وَبِمَا اضَّطَرَّهَا إِلَيْهِ مِنَ الْفَنَاءِ عَلَى دَوَامِهِ ، لَمْ يَخْلُ مِنْهُ مَكَانٌ فَيُدْرِكُ بِأَيْبَتِهِ ، وَلَا لَهُ شَيْخٌ مِثَالٍ فَيُوصَفُ بِكَيْفِيَّتِهِ ، وَلَمْ يَغِبْ عَنْ شَيْءٍ فَيُعْلَمَ بِحَيْثِيَّتِهِ ، مُبَائِنٌ لِجَمِيعِ مَا أَحْدَثَ فِي الصِّفَاتِ ، وَمُمْتَنِعٌ عَنِ الْأَدْرَاكِ بِمَا ابْتَدَعَ مِنْ تَصَرُّفِ الذَّوَاتِ ، وَخَارِجٌ بِالْكَبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ مِنْ جَمِيعِ تَصَرُّفِ الْحَالَاتِ .

ص: 251

1- . خ ل : عَيْبِهِمْ . 2 . مصباح المتهدج : 499 .

مُحَرَّمٌ عَلَى بَوَارِعِ نَاقِبَاتِ الْفِطَنِ تَحْدِيدُهُ ، وَعَلَى عَوَامِقِ ثَاقِبَاتِ الْفِكْرِ تَكْيِيفُهُ ، وَعَلَى غَوَائِصِ سَابِحَاتِ النَّظَرِ تَصْوِيرُهُ ، وَلَا تَحْوِيهِ الْأَمَاكِينُ لِعَظَمَتِهِ ، وَلَا تَدْرَعُهُ الْمَقَادِيرُ لِجَلَالِهِ ، وَلَا تَقْطَعُهُ الْمَقَائِيسُ لِكِبَرِيَانِهِ ، مُمْتَنِعٌ عَنِ الْأَوْهَامِ أَنْ تَكْتَنِبَهُ ، وَعَنِ الْأَفْهَامِ أَنْ تَسْتَعْرِقَهُ ، وَعَنِ الْأَذْهَانِ أَنْ تُمَثِّلَهُ .

قَدْ يَسْتَعْنِ اسْتِنْبَاطِ الْأَعْيَانِ بِطَوَامِحِ الْعُقُولِ ، وَنَضَبَتْ عَنِ الْأَشَارِهِ إِلَيْهِ بِالْاِكْتِنَاهِ بِحَارِ الْعُلُومِ ، وَرَجَعَتْ بِالصَّغَرِ مِنَ السُّمُوِّ إِلَى وَصْفِ قُدْرَتِهِ لَطَائِفِ الْخُصُومِ ، وَاحِدٌ لَا مِنْ عَدَدٍ ، وَدَائِمٌ لَا بِأَمَدٍ ، وَقَائِمٌ لَا بِعَمَدٍ ، لَيْسَ بِجِنْسٍ فَتُعَادِلُهُ الْأَجْنَاسُ ، وَلَا بِشَيْخٍ فَتَضَارِعُهُ الْأَشْبَاحُ ، وَلَا كَالْأَشْيَاءِ فَتَمْتَعُ عَلَيْهِ الصِّفَاتُ .

قَدْ صَدَلَتْ الْعُقُولُ فِي أَمْوَاجِ تَيَّارِ إِدْرَاكِهِ ، وَتَحَيَّرَتْ الْأَوْهَامُ عَنْ إِحَاطَةِ ذِكْرِ أَرْزَلِيَّتِهِ ، وَحَصِرَتْ الْأَفْهَامُ عَنْ اسْتِشْهَارِ وَصْفِ قُدْرَتِهِ ، وَغَرِقَتْ الْأَذْهَانُ فِي لُجَجِ أَفْلَاكِ مَلَكُوتِهِ ، مُقْتَدِرٌ بِالْأَلَاءِ ، مُمْتَنِعٌ بِالْكَبْرِيَاءِ ، وَمُتَمَلِّكٌ عَلَى الْأَشْيَاءِ ، فَلَا دَهْرٌ يُخْلِقُهُ ، وَلَا وَصْفٌ يُحِيطُ بِهِ .

قَدْ خَضَعَتْ لَهُ رِقَابُ الصَّعَابِ فِي مَحَلِّ تَخُومِ قَرَارِهَا ، وَأَدْعَنْتْ لَهُ رَوَاصِنُ الْأَسَدِ بَابِ فِي مُنْتَهَى شَوَاهِقِ أَقْطَارِهَا ، مُسْتَشْهِدٌ بِكَلْبِيَّةِ الْأَجْنَاسِ عَلَى رُبُوبِيَّتِهِ ، وَبِعَجْزِهَا عَلَى قُدْرَتِهِ ، وَبِفُطُورِهَا عَلَى قِدَمَتِهِ ، وَبِزَوَالِهَا عَلَى بَقَائِهِ ، فَلَا لَهَا مَحِيصٌ عَنْ إِدْرَاكِهِ إِيَّاهَا ، وَلَا خُرُوجٌ عَنْ إِحَاطَتِهِ بِهَا ، وَلَا أَحْتِجَابٌ عَنْ إِحْصَائِهِ لَهَا ، وَلَا امْتِنَاعٌ مِنْ قُدْرَتِهِ عَلَيْهَا .

كَفَى بِإِثْقَانِ الصُّنْعِ لَهُ آيَةً ، وَبِتَرْكِيبِ الطَّبِيعِ عَلَيْهِ دَلَالَةً ، وَبِحُدُوثِ الْفِطْرِ عَلَيْهِ قِدَمَةً ، وَبِإِحْكَامِ الصَّنْعَةِ عَلَيْهِ عِبْرَةً ، فَلَا إِلَيْهِ حُدٌّ مَنْسُوبٌ ، وَلَا لَهُ مَثَلٌ مَضْرُوبٌ ، وَلَا شَيْءٌ عَنْهُ بِمَحْجُوبٍ ، تَعَالَى عَنْ ضَرْبِ الْأَمْثَالِ لَهُ وَالصِّفَاتِ الْمَخْلُوقَةِ عُلُوًّا كَبِيرًا ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي خَلَقَ الدُّنْيَا لِلْفَنَاءِ وَالنَّبُودِ ، وَالْآخِرَةَ لِلْبَقَاءِ وَالْخُلُودِ ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَا يَنْقُصُهُ مَا أُعْطِيَ فَاسْتَدْنَى ، وَإِنْ جَازَ الْمَدَى فِي الْمُنَى ، وَبَلَغَ الْغَايَةَ الْقُصُوى ، وَلَا يَجُورُ فِي حُكْمِهِ إِذَا قَضَى .

وَسُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَا يُرَدُّ مَا قَضَى ، وَلَا يُصْرَفُ مَا أَمْضَى ، وَلَا يُمْنَعُ مَا أُعْطِيَ ،

وَلَا يَهْفُؤُا وَلَا يَنْسَى وَلَا يَعْجَلُ ، بَلْ يُمْهَلُ وَيَعْفُو وَيَغْفِرُ وَيَرْحَمُ وَيَصْبِرُ ، وَ«لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ» (1) .

لا- إله إلا الله ، الشَّاكِرُ لِلْمُطِيعِ لَهُ ، الْمُمْلِي لِلْمُشْرِكِ بِهِ ، الْقَرِيبُ مِمَّنْ دَعَاهُ عَلَى حَالِهِ (2) بَعْدَهُ ، وَالْبُرُّ الرَّحِيمُ لِمَنْ لَجَأَ إِلَى ظِلِّهِ وَاعْتَصَمَ بِحَبْلِهِ . وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، الْمُجِيبُ لِمَنْ نَادَاهُ بِأَخْفَضِ صَوْتِهِ ، السَّمِيعُ لِمَنْ نَاجَاهُ لِأَعْمَضِ سِرِّهِ ، الرَّؤُوفُ بِمَنْ رَجَاهُ لِتَفْرِيجِ هَمِّهِ ، الْقَرِيبُ مِمَّنْ دَعَاهُ لِتَنْفِيسِ كَرْبِهِ وَعَمِّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، الْحَلِيمُ عَمَّنْ أَلْحَدَ فِي آيَاتِهِ ، وَانْحَرَفَ عَنْ بَيِّنَاتِهِ ، وَدَانَ بِالْجُحُودِ فِي كُلِّ حَالَتِهِ .

وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، الْقَاهِرُ لِلْأَضْدَادِ ، الْمُتَعَالَى عَنِ الْأَنْدَادِ ، الْمُتَقَرِّدُ بِالْمَنَّةِ عَلَى جَمِيعِ الْعِبَادِ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، الْمُحْتَجِبُ بِالْمَلَكُوتِ وَالْعِزَّةِ ، الْمُتَوَحِّدُ بِالْجَبْرُوتِ وَالْقُدْرَةِ ، الْمُتَرَدِّى بِالْكَبْرِيَاءِ وَالْعِظَمَةِ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، الْمُتَقَدِّسُ بِدَوَامِ السُّلْطَانِ ، وَالْغَالِبُ بِالْحُجَّةِ وَالْبُرْهَانِ ، وَنَفَاذِ الْمَشِيئَةِ فِي كُلِّ حِينٍ وَأَوَانٍ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ، وَأَعْطِهِ الْيَوْمَ أَفْضَلَ الْيَوْمِ الْوَسَائِلِ ، وَأَشْرَفَ الْعَطَاءِ ، وَأَعْظَمَ الْجِبَاءِ ، وَأَقْرَبَ الْمَنَازِلِ ، وَأَسْعَدَ الْجُدُودِ ، وَأَقْرَبَ الْأَعْيُنِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَعْطِهِ الْوَسِيلَةَ وَالْفُضِيلَةَ وَالْمَكَانَ الرَّفِيعَ وَالْغِبْطَةَ وَشَرَفَ الْمُنتَهَى ، وَالنَّصِيبَ الْأَوْفَى وَالْغَايَةَ الْقُصْوَى ، وَالرَّفِيعَ الْأَعْلَى حَتَّى يَرْضَى ، وَزِدْهُ بَعْدَ الرِّضَا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، الَّذِينَ أَمَرْتَ بِطَاعَتِهِمْ ، وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، الَّذِينَ أَلْهَمْتَهُمْ عِلْمَكَ ، وَاسْتَحْفَظْتَهُمْ كِتَابَكَ ، وَاسْتَرْعَيْتَهُمْ عِبَادَكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَرَسُولِكَ ، وَحَبِيبِكَ وَخَلِيلِكَ ، وَسَيِّدِ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالْخَلْقِ أَجْمَعِينَ ، وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ ، الَّذِينَ أَمَرْتَ بِطَاعَتِهِمْ ، وَأَوْجَبْتَ عَلَيْنَا حَقَّهُمْ وَمَوَدَّتَهُمْ .

ص: 253

1- . سورة انبياء ، آيه 21 . 2. خ ل : حالٍ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَقْدَمُهُمْ بَيْنَ يَدَيْ مَسْأَلَتِي وَحَاجَتِي ، وَأَسْتَشْفَعُ بِهِمْ عِنْدَكَ أَمَامَ طَلِبَتِي . وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ سُؤَالَ وَجَلٍ مِنْ انْتِقَامِكَ ، حَذِيرٍ مِنْ نَقَمَتِكَ ، فَرِعٍ إِلَيْكَ مِنْكَ ، سُؤَالَ مَنْ لَمْ يَجِدْ لِفَاقَتِهِ مُجِيرًا غَيْرَكَ ، وَلَا لِحَوْفِهِ أَمْنَا غَيْرَ فَنَائِكَ ، وَتَطَوُّلِكَ يَا سَيِّدِي وَمَوْلَايَ عَلَيَّ مَعَ طُولِ مَعْصِيَتِي لَكَ .

أَقْصِدُ إِلَيْكَ وَإِنْ كَانَتْ سَبَقْتَنِي الذُّنُوبُ ، وَحَالَتْ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ، لِأَنَّكَ عِمَادُ الْمُعْتَمِدِ ، وَرِصْدُ الْمُرْتَصِدِ ، لَا تَنْقُصُكَ الْمَوَاهِبُ ، وَلَا تَغِيضُكَ الْمَطَالِبُ ، فَلَكَ الْمِنَّةُ الْجِسَامِ ، وَالنَّعْمُ الْعِظَامِ .

يَا كَثِيرَ الْخَيْرِ ، يَا دَائِمَ الْمَعْرُوفِ ، يَا مَنْ لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهُ ، وَلَا يَبِيدُ مُلْكُهُ ، وَلَا تَرَاهُ الْعَيُونَ ، وَلَا تَعْرُبُ مِنْهُ حَرَكَهٌ وَلَا سُدُّ كُونٌ ، لَمْ تَزَلْ سَيِّدِي وَلَا تَزَالُ ، وَلَا يَتَوَارَى عَنْكَ مُتَوَارٍ فِي كَنِينِ أَرْضٍ وَلَا سَمَاءٍ وَلَا تُحُومٍ وَلَا قَرَارٍ .

تَكَفَّلْتَ بِالْأَلَا زُرْزَاقٍ يَا رَزَاقُ ، وَتَقَدَّسْتَ عَنْ أَنْ تَسَاوَاكَ الصِّفَاتُ ، وَتَعَزَّزْتَ عَنْ أَنْ تُحِيطَ بِكَ تَصَارِيفُ اللُّغَاتِ ، وَلَمْ تَكُنْ مُسَدِّحًا فَتُوجَدَ مُتَقَلِّلاً عَنْ حَالِهِ إِلَى حَالِهِ ، بَلْ أَنْتَ الْفَرْدُ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ ذُو الْعِزِّ الْقَاهِرِ ، جَزِيلُ الْعَطَاءِ ، جَلِيلُ الشَّاءِ ، سَابِغُ النَّعْمَاءِ ، دَائِمُ الْبَقَاءِ ، أَحَقُّ مَنْ تَجَاوَزَ وَعَفَى عَمَّنْ ظَلَمَ وَأَسَاءَ ، بِكُلِّ لِسَانٍ تُمَجِّدُ ، وَفِي الشَّدَائِدِ عَلَيْكَ يُعْتَمَدُ .

فَلَكَ الْحَمْدُ وَالْمَجْدُ ، لِأَنَّكَ الْمَالِكُ الْأَبَدُ وَالرَّبُّ السَّرْمَدُ ، أَنْتَمَتَ إِِنْشَاءُ الْبَرَايَا فَاحْكَمْتَهَا بِلُطْفِ التَّقْدِيرِ ، وَتَعَالَيْتَ فِي اِرْتِفَاعِ شَأْنِكَ عَنْ أَنْ يُنْفَذَ فِيكَ حُكْمُ التَّغْيِيرِ ، أَوْ يُحْتَالَ مِنْكَ بِحَالٍ يَصِفُ فُكَّهَا الْمُلْحِدُ بِتَبْدِيلٍ ، أَوْ يُوجَدَ فِي الزِّيَادَةِ وَالنَّقْصَانِ مَسَاغٌ فِي اخْتِلَافِ التَّحْوِيلِ ، أَوْ تَلْتَبِقَ سَحَائِبُ الْأَحْطَاءِ بِكَ فِي بُحُورِ هَمَمِ الْأَحْلَامِ ، أَوْ تَمْتَثِلَ لَكَ مِنْهَا جِبَلَةٌ تَصِلُ إِلَيْكَ فِيهَا رَوِيَّاتُ الْأَوْهَامِ ، فَلَكَ مَوْلَايَ انْقَادَ الْخَلْقِ مُسْتَحْدِنِينَ بِإِقْرَارِ الرُّبُوبِيَّةِ ، وَمُعْتَرِفِينَ خَاضِعِينَ بِالْعُبُودِيَّةِ لَكَ .

سُبْحَانَكَ مَا أَعْظَمَ شَأْنَكَ ، وَأَعْلَى مَكَانَكَ ، وَأَنْطَقَ بِالصِّدْقِ بُرْهَانَكَ ، وَأَنْفَذَ

أَمْرِكَ ، وَأَحْسَنَ تَقْدِيرِكَ ، سَمَّكَ السَّمَاءَ فَرَفَعْتَهَا ، وَمَهَّدْتَ الْأَرْضَ فَفَرَشْتَهَا ، وَأَخْرَجْتَ مِنْهَا مَاءً تَجَاجَا وَنَبَاتًا رَجْرَاجًا ، فَسَبِّحَكَ نَبَاتُهَا ، وَجَرَّتْ بِأَمْرِكَ مِيَاهُهَا ، وَقَامَا عَلَى مُسْتَقَرِّ الْمَسْبِيهِ كَمَا أَمَرْتَهُمَا .

فِيَا مَنْ تَعَزَّزَ بِالْبَقَاءِ ، وَفَهَرَ عِبَادَهُ بِالْفَنَاءِ ، أَكْرَمَ مَثْوَايَ ، فَإِنَّكَ خَيْرُ مُنْتَجِعٍ لِكَشْفِ الضُّرِّ ، يَا مَنْ هُوَ مَأْمُولٌ فِي كُلِّ عُسْرٍ ، وَمُرْتَجَى لِكُلِّ يُسْرٍ ، بِكَ أَنْزَلْتَ الْيَوْمَ حَاجَتِي وَإِلَيْكَ أَبْتَهَلُ ، فَلَا تَرُدَّنِي خَائِبًا مِمَّا رَجَوْتُ ، وَلَا تَحْجُبْ دُعَائِي عَنْكَ ، إِذْ فَتَحْتَهُ لِي فَدَعَوْتُ ، وَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَسَكَّنَ رَوْعَتِي ، وَاسْتُرَّ عَوْرَتِي ، وَارْزُقْنِي مِنْ فَضْلِكَ الْوَاسِعِ رِزْقًا وَاسِعًا سَائِغًا حَلَالًا طَيِّبًا هَنِينًا مَرِينًا لَذِيذًا فِي عَافِيهِ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ الْلِقَاءِ ، وَاعْفِرْ لِي خَطَايَايَ فَقَدْ أَوْحَشْتَنِي ، وَتَجَاوَزْ عَن ذُنُوبِي فَقَدْ أَوْبَقْتَنِي ، فَإِنَّكَ مُجِيبٌ مُثِيبٌ رَقِيبٌ قَرِيبٌ قَادِرٌ غَافِرٌ فَاهِرٌ رَحِيمٌ كَرِيمٌ قَيُّومٌ ، وَذَلِكَ عَلَيْكَ سَهْلٌ يَسِيرٌ ، وَأَنْتَ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ .

اللَّهُمَّ إِنَّكَ افْتَرَضْتَ عَلَيَّ لِلْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ حُقُوقًا عَظُمَتْهَا ، وَأَنْتَ أَوْلَى مَنْ حَطَّ الْأُوزَارَ وَخَفَّفَهَا وَأَدَّى الْحُقُوقَ عَن عَبِيدِهِ ، فَاحْتَمِلْهُنَّ عَنِّي إِلَيْهِمَا ، وَاعْفِرْ لَهُمَا كَمَا رَجَاكَ كُلُّ مُوحِّدٍ ، مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْأَخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ ، وَالْحَقِّقْنَا وَإِيَّاهُمْ

بِالْأَبْرَارِ ، وَأَبِّحْ لَنَا وَلَهُمْ جَنَاتِكَ مَعَ النَّجْبَاءِ وَالْأَخْيَارِ ، إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ، قَرِيبٌ مُجِيبٌ لَطِيفٌ لِمَا تَشَاءُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَعِزَّتِهِ الطَّيِّبِينَ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا. (1)

دعای حضرت فاطمه صلوات الله علیها در روز جمعه به روایت شیخ و کفعمی رحمهما الله

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنْ أَقْرَبِ مَنْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ ، وَأَوْجِهْ مِنْ تَوَجَّهَ إِلَيْكَ ، وَأَنْجِحْ مَنْ سَأَلَكَ وَتَضَرَّعَ إِلَيْكَ . اللَّهُمَّ فَاجْعَلْنَا مِمَّنْ كَانَتْ يَرَاكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ الَّذِي فِيهِ يَلْقَاكَ ،

ص: 255

وَلَا تُمِثَّنَا إِلَّا [عَلَى] رِضَاكَ . اللَّهُمَّ وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ أَخْلَصَ لَكَ بِعَمَلِهِ ، وَأَحَبَّكَ فِي جَمِيعِ خَلْقِكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاعْفِرْ لَنَا مَغْفِرَةً جَزْمًا حَتْمًا ، لَا نَقْتَرِفُ بَعْدَهَا ذَنْبًا ، وَلَا نَكْتَسِبُ خَطِيئَةً وَلَا إِثْمًا . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، صَلْوَةً نَامِيَةً دَائِمَةً زَاكِيَةً مُتَّابِعَةً مُتَوَاصِلَةً مُتَرَادِفَةً ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

دعای شب شنبه به روایت شیخ و کفعمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا ، وَلَكَ الْحَمْدُ ، وَأَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الْأَوَّلُ الْكَائِنُ ، وَلَمْ يَكُنْ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِكَ ، أَوْ يُعَايَنُ شَيْءٌ مِنْ مُلْكِكَ ، أَوْ يُتَدَبَّرُ فِي شَيْءٍ مِنْ أَمْرِكَ ، أَوْ يُتَفَكَّرُ فِي شَيْءٍ مِنْ قَضَائِكَ ، قَائِمٌ بِقِسْطِكَ ، مُدَبِّرٌ لِأَمْرِكَ ، قَدْ جَرَى فِيهَا هُوَ كَائِنٌ قَدْرُكَ ، وَمَضَى فِيهَا أَنْتَ خَالِقٌ عِلْمُكَ ، خَلَقْتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِرَاشًا وَبِنَاءً ، فَسَوَّيْتَ السَّمَاءَ مَنْزِلًا رَضِيئَةً لِجَلَالِكَ وَوَقَارِكَ وَعِزَّتِكَ وَسُلْطَانِكَ .

ثُمَّ جَعَلْتَ فِيهَا كُرْسِيَّكَ وَعَرْشَكَ ، ثُمَّ سَدَّ كُنْتَهُمَا لَيْسَ فِيهِمَا شَيْءٌ غَيْرِكَ ، مُتَكَبِّرًا فِي عَظَمَتِكَ ، مُتَعَطِّمًا فِي كِبَرِيَّاتِكَ ، مُتَوَحِّدًا فِي عُلُوِّكَ ، مُتَمَكِّنًا فِي مُلْكِكَ ، مُتَعَالِيًا فِي سُلْطَانِكَ ، مُحْتَجِبًا فِي عِلْمِكَ ، مُسْتَتَوِيًا عَلَى عَرْشِكَ ، فَتَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ ، وَعَلَا هُنَاكَ بِهَاوُوكَ وَنُورُكَ وَعِزَّتِكَ وَسُلْطَانِكَ وَقُدْرَتِكَ وَحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَقُدْسُكَ وَأَمْرِكَ وَمَخَافَتِكَ ، وَتَمَكِينُكَ الْمَكِينُ ، وَكِبْرُكَ الْكَبِيرُ ، وَعَظَمَتُكَ الْعَظِيمَةُ .

وَأَنْتَ اللَّهُ الْحَيُّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ ، وَالْقَدِيمُ قَبْلَ كُلِّ قَدِيمٍ ، وَالْمَلِكُ بِالْمَلِكِ الْعَظِيمِ ، الْمُمْتَدِّحُ الْمُمْتَدِّحُ اسْمُكَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، وَخَالِقُهُنَّ وَنُورُهُنَّ وَرَبُّهُنَّ وَإِلَهُهُنَّ وَمَا فِيهِنَّ ، فَسُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ رَبَّنَا وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ .

ص: 256

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ، وَاجْزِهِ بِكُلِّ خَيْرٍ أَبْلَاهُ، وَشَرِّ جَلَاهُ، وَيُسِّرِ اتَاهُ، وَصَعِيفِ قَوَاهُ، وَيَتِيمِ اَوَاهُ، وَمَسْكِينِ رَحْمَهُ، وَجَاهِدِ لِي عِلْمَهُ، وَدِينِ بَصْرَهُ، وَحَقِّ نَصْرَهُ، أَلْجِزَاءَ الْآؤُفَى، وَالرَّفِيقِ الْآعْلَى، وَالسَّفَاعَةَ الْجَائِزَةَ، وَالْمَنْزِلَ الرَّفِيعَ فِي الْجَنَّةِ عِنْدَكَ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ. اجْعَلْ لَهُ مَنْزِلًا مَغْبُوطًا، وَمَجْلِسًا رَفِيعًا، وَظِلًّا ظَلِيلًا، وَمُرْتَفَقًا جَسِيمًا، وَنَظْرًا جَمِيلًا إِلَى وَجْهِكَ يَوْمَ تَحْجُبُهُ عَنِ الْمُجْرِمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْهُ فَرَطًا، وَاجْعَلْ حَوْضَهُ لَنَا مَوْرِدًا، وَلِقَاءَهُ لَنَا مَوْعِدًا، يَسْتَبْشِرُ بِهِ أَوْلْنَا وَآخِرْنَا، وَأَنْتَ عَنَّا رَاضٍ فِي دَارِكَ دَارِ السَّلَامِ مِنْ جَنَاتِكَ جَنَّاتِ النَّعِيمِ، آمِينَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي هُوَ نُورٌ مِنْ نُورٍ، وَنُورٌ فَوْقَ كُلِّ نُورٍ، وَنُورٌ تُضِيئُ بِهِ كُلَّ ظُلْمَةٍ، وَتَكْسِرُ بِهِ قُوَّةَ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ، وَجَبَّارٍ عَنِيدٍ، وَجَنِّيَّ عَتِيدٍ، وَتُؤْمِنُ بِهِ خَوْفَ كُلِّ خَائِفٍ، وَتُبْطِلُ بِهِ سِحْرَ كُلِّ سَاحِرٍ، وَحَسَدَ كُلِّ حَاسِدٍ، وَيَتَضَرَّعُ لِعَظَمَتِهِ الْبَرُّ وَالْفَاجِرُ، وَبِاسْمِكَ الْأَكْبَرِ الَّذِي سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، وَاسْتَوَيْتَ بِهِ عَلَى عَرْشِكَ، وَاسْتَقَرَّرْتَ بِهِ عَلَى كُرْسِيِّكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَفْتَحَ لِي اللَّيْلَةَ يَا رَبِّ بَابَ كُلِّ خَيْرٍ فَتَحْتَهُ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَأَوْلِيَايِكَ وَأَهْلِ طَاعَتِكَ، ثُمَّ لَا تُسَدَّهُ [عَنِّي أَبَدًا، حَتَّى أَلْقَاكَ وَأَنْتَ] عَنِّي رَاضٍ.

أَسْأَلُكَ ذَلِكَ بِرَحْمَتِكَ، وَأَزْعُبُ إِلَيْكَ فِيهِ بِقُدْرَتِكَ، فَشَفِّعِ اللَّيْلَةَ يَا رَبِّ رَغْبَتِي، وَأَكْرِمِ طَلِبَتِي، وَنَفِّسْ كُرْبَتِي، وَأَرْحَمِ عَبْرَتِي، وَصِلْ وَحْدَتِي، وَانْسُ وَحْشَتِي، وَاسْتُرْ عَوْرَتِي، وَامِنْ رَوْعَتِي، وَاجْبُرْ فَاقَتِي، وَلَقِّنِي حُجَّتِي، وَأَقْلِنِي عَثْرَتِي، وَاسْتَجِبِ اللَّيْلَةَ دُعَائِي، وَأَعْطِنِي مَسْأَلَتِي، وَكُنْ بِدُعَائِي حَفِيًّا، وَكُنْ بِي رَحِيمًا، وَلَا تَقْنَطْنِي وَلَا تُؤْيِسْنِي مِنْ رَوْحِكَ، وَلَا تَخْذُلْنِي وَأَنَا أَدْعُوكَ، وَلَا تَحْرِمْنِي وَأَنَا أَسْأَلُكَ، وَلَا تُعَذِّبْنِي وَأَنَا أَسْتَغْفِرُكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (1)

ص: 257

به روایت تلعهکبری و کفعمی ، حضرت امیر المؤمنین علیه السلام در این روز می خوانده اند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي قَرَنَ رَجَائِي بِعَفْوِهِ ، وَفَسَحَ أَمَلِي بِحُسْنِ تَجَاوُزِهِ وَصَدَّ فُجْحِهِ ، وَقَوَّى مَثَنِي وَظَهَّرِي وَسَاعَدِي وَبَدَنِي بِمَا عَرَّفَنِي مِنْ جُودِهِ وَكَرَمِهِ ، وَلَمْ يُخَلِّني مَعَ مُقَامِي عَلَى مَعْصِيَتِهِ وَتَقْصِيرِي فِي طَاعَتِهِ ، وَمَا يَحِقُّ عَلَيَّ مِنْ اعْتِقَادِ خَشْيَتِهِ وَاسْتِشْعَارِ خِيفَتِهِ ، مِنْ تَوَاتُرِ مَنِّهِ وَتَظَاهُرِ نِعَمِهِ .

وَسَدَّ بَحَانَ اللَّهِ الَّذِي يَتَوَكَّلُ كُلُّ مُؤْمِنٍ عَلَيْهِ ، وَيَصُدُّ طَرُّ كُلِّ جَا حِدٍ إِلَيْهِ ، وَلَا يَسْتَعْنِي أَحَدٌ إِلَّا بِفَضْلِ مَا لَدَيْهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، الْمُقْبِلُ عَلَى مَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِهِ ، الْتَوَّابُ عَلَى مَنْ تَابَ إِلَيْهِ مِنْ عَظِيمِ ذَنْبِهِ ، السَّاخِرُ طُ عَلَى مَنْ قَدَّ طَ مِنْ وَاسِعِ رَحْمَتِهِ ، وَيَسَسَ مِنْ عَاجِلِ رَوْحِهِ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَمَالِكُهُ ، وَمُبِيدُ كُلِّ شَيْءٍ وَمُهْلِكُهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ ، وَأَمِينِكَ وَشَاهِدِكَ ، النَّبِيِّ النَّقِيِّ ، وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مُعْتَرِفٍ بِذَنْبِهِ ، نَادِمٍ عَلَى اقْتِرَافِ تَبَعَاتِهِ ، وَأَنْتَ أَوْلَى مَنْ اعْتَمَدَ وَعَفَا وَجَادَ بِالْمَغْفِرَةِ عَلَى مَنْ ظَلَمَ وَأَسَاءَ ، فَقَدْ أُوْبَقْتَنِي الذُّنُوبُ فِي مَهَاوِي الْهَلَكَةِ ، وَأَحَاطَتْ بِي الْأَثَامُ ، وَبَقِيَتْ غَيْرُ مُسَدِّ تَقَلُّبِي بِهَا ، وَأَنْتَ الْمُرْتَجَى وَعَلَيْكَ الْمُعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ ، وَأَنْتَ مَلْجَأُ الْخَائِفِ الْغَرِيبِ ، وَأَنْتَ أَرْأَفُ مَنْ كُلِّ رَنْوَفٍ سَدِّ مَفِيقِي ، إِلَيْكَ قَصَدْتُ سَدِّ يَدِي وَأَنْتَ مُنْتَهَى الْقَصْدِ لِلْقَاصِدِينَ ، وَأَرْحَمُ مَنْ اسْتَرْجَمَ فِي تَجَاوُزِكَ عَنِ الْمُذْنِبِينَ .

اللَّهُمَّ أَنْتَ الَّذِي لَا يَتَعَاطَمُكَ عُفْرَانُ الذُّنُوبِ ، وَكَشَفُ الْكُرُوبِ ، وَأَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ ، وَسَاتِرُ الْعُيُوبِ ، لِأَنَّكَ الْبَاقِي الرَّحِيمُ ، الَّذِي تَسَدَّدْتَنِي بِالرُّبُوبِيَّةِ ، وَتَوَحَّدْتَ بِالْإِلَهِيَّةِ ، وَتَنَزَّهْتَ مِنَ الْحَيْثُوثِيَّةِ ، فَلَمْ يَحُدِّكَ وَاصِفٌ مَحْدُودًا بِالْكَثْفُوفِيَّةِ ، وَلَمْ تَقَّعْ عَلَيْكَ الْأَوْهَامُ بِالْمَائِيَّةِ وَالْحَيْثُوثِيَّةِ .

فَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ نِعْمَاتِكَ عَلَى الْأَنْامِ ، وَلَكَ الشُّكْرُ عَلَى كُرُورِ اللَّيَالِي وَالْأَيَّامِ . إلهي بِيَدِكَ الْخَيْرُ وَأَنْتَ وَلِيُّهُ ، مُتِيحِ الرَّغَائِبِ وَغَايَةُ الْمَطَالِبِ ،
أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ، وَقَدْ تَرَى يَا رَبُّ مَكَانِي ، وَتَطَّلِعُ عَلَى صَمِيرِي ، وَتَعْلَمُ سِرِّي ، وَلَا يَخْفَى عَلَيْكَ أَمْرِي ،
وَأَنْتَ أَقْرَبُ إِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ، فَتُبَّ عَلَيَّ تَوْبَةً لَا-أَعُودُ بَعْدَهَا فِيمَا يُسَخِّطُكَ ، وَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً لَا أَرْجِعُ مَعَهَا إِلَى مَعْصِيَتِكَ ، يَا أَكْرَمَ
الْأَكْرَمِينَ .

إلهي أَنْتَ الَّذِي أَصَلَّحْتَ قُلُوبَ الْمُفْسِدِينَ ، فَصَلِّحْ بِإِصْحَاحِكِ إِيَّاهَا ، فَأَصْلِحْ لِي بِإِصْلَاحِكَ ، وَأَنْتَ الَّذِي مَنَنْتَ عَلَى الصَّالِحِينَ فَهَدَيْتَهُمْ
بِرُّشْدِكَ عَنِ الضَّلَالَةِ ، وَعَلَى الْجَاهِلِينَ عَنْ قَصْدِكَ فَسَدَّدْتَهُمْ ، وَقَوَّمتَ مِنْهُمْ عَثْرَ الزَّلَالِ ، فَمَنْحَتْهُمْ مَحَبَّتَكَ ، وَجَنَّبْتَهُمْ مَعْصِيَتَكَ ،
وَأَدْرَجْتَهُمْ دَرَجَ الْمَغْفُورِ لَهُمْ ، وَأَحْلَلْتَهُمْ مَحَلَّ الْفَائِزِينَ ، فَاسْأَلُكَ يَا مَوْلَايَ أَنْ تُلْحِقَنِي بِهِمْ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَرْزُقَنِي رِزْقًا وَاسِعًا حَلَالًا طَيِّبًا فِي عَافِيَةٍ ، وَعَمَلًا يُقَرِّبُ إِلَيْكَ يَا خَيْرَ مَسْئُولٍ .

اللَّهُمَّ وَأَتَضَرَّعُ إِلَيْكَ ضَرَّاعَةً مُقِرَّةً عَلَى نَفْسِي بِالْهَمَوَاتِ ، وَأَتُوبُ إِلَيْكَ يَا تَوَّابٌ ، فَلَا تَرُدَّنِي خَائِبًا مِنْ جَزِيلِ عَطَائِكَ يَا وَهَّابٌ ، فَقَدِيمًا جُدَّتْ
عَلَيَّ الْمُدْنِيَيْنِ بِالْمَغْفِرَةِ ، وَسَتَرْتَ عَلَيَّ عِبَادَكَ قَبِيحَاتِ الْفِعَالِ ، يَا جَلِيلُ يَا مُتَعَالٌ .

أَتُوجَّهُ إِلَيْكَ بِمَنْ أَوْجَبْتَ حَقَّهُ عَلَيْكَ إِذْ لَمْ يَكُنْ لِي مِنَ الْخَيْرِ مَا أَتُوجَّهُ إِلَيْكَ بِهِ ، وَحَالَاتِ الدُّنُوبِ بَيْنِي وَبَيْنَ الْمُحْسِنِينَ ، وَإِذْ لَمْ يُوجِبْ لِي
عَمَلِي مُرَافَقَةَ الْمُتَّقِينَ ، فَلَا تَرُدَّ سَيِّدِي تَوَجُّهِي بِمَنْ تَوَجَّهْتُ بِهِ إِلَيْكَ ، أَتَخَذُلِي رَبِّي وَأَنْتَ أَمَلِي ، أَمْ تَرُدَّنِي صِفْرًا مِنَ الْعَفْوِ وَأَنْتَ مُتْتَهِي رَغْبَتِي .

يَا مَنْ هُوَ مَا أُمُورٌ فِي الشَّدَائِدِ ، مَوْصُوفٌ مَعْرُوفٌ بِالْجُودِ ، وَالْخَلْقُ لَهُ عَبِيدٌ ، وَإِلَيْهِ مَرْدُ الْأُمُورِ ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَجِدْ عَلَيَّ
بِإِحْسَانِكَ الَّذِي فِيهِ

الْغِنَى عَنِ الْقَرِيبِ وَالْبَعِيدِ ، وَالْأَعْوَانِ وَالْأَعْوَانِ ، وَالْحَقْنَى بِالذِّينِ غَمْرَتُهُمْ بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ وَكَرَامَتِكَ لَهُمْ ، وَنَطْوُلِكَ عَلَيْهِمْ ، وَجَعَلْتَهُمْ أَطَانِبَ أَبْرَارٍ أَتَقِيَاءَ أَخْيَارٍ ، وَلِنَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي دَارِكَ جِيرَانًا ، وَاعْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، مَعَ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ ، وَالْأَعْوَاهِ وَالْأَخَوَاتِ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

دعای حضرت فاطمه علیها السلام در روز شنبه به روایت کفعمی

اللَّهُمَّ افْتَحْ لَنَا خَزَائِنَ رَحْمَتِكَ ، وَهَبْ لَنَا اللَّهُمَّ رَحْمَةً لَا نَعْدُبُنَا بِعَدَاهَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَارْزُقْنَا مِنْ فَضْلِكَ الْوَاسِعِ رِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا ، وَلَا تُحَوِّجْنَا وَلَا تُثَقِّرْنَا إِلَى أَحَدٍ سِوَاكَ ، وَزِدْنَا لَكَ شُكْرًا ، وَإِلَيْكَ فَقْرًا وَفَاقَةً ، وَبِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ غِنًى وَتَعَفُّفًا .

اللَّهُمَّ وَسِّعْ عَلَيْنَا فِي الدُّنْيَا بِمَا تَقَدَّمُ لِلْعُسْبَى . اللَّهُمَّ إِذَا نَعُوذُ بِكَ أَنْ تَزُورَى وَجْهَكَ عَنَّا فِي حَالٍ وَنَحْنُ نَزْعَبُ إِلَيْكَ فِيهِ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَعْطِنَا مَا نُحِبُّ ، وَاجْعَلْهُ لَنَا قُوَّةً فِيمَا تُحِبُّ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (2)

دعای دیگر برای روز شنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رضوان الله عليهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ ، أَنْتَ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ، وَأَنْتَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ، مَلَكَتِ الْمُلُوكَ بِقُدْرَتِكَ ، وَاسْتَعْبَدتِ الْأَرْيَابَ بِعِزَّتِكَ ، وَعَلَوْتَ السَّادَةَ بِمَجْدِكَ ،

ص: 260

1- . بلد الأمين : 95 ، بحار الأنوار : 90/146 ح 9 به نقل از «مجموع الدعوات» تلعبیری .

2- . بحار الأنوار : 90/338 ح 53 به نقل از «بلد الأمين» که در این کتاب یافت نشد .

وَسَدَّدْتَ الْعُظْمَاءَ بِجُودِكَ ، وَدَوَّخْتَ (1) الْمُتَكَبِّرِينَ بِجَبْرُوتِكَ ، وَسَدَّدْتَ عَلَى أَهْلِ السُّلْطَانِ بُرُوبِيَّتَكَ ، وَذَلَّلْتَ الْجَبَابِرَةَ بِعِزِّهِ مُلْكِكَ ، وَابْتَدَأْتَ الْأُمُورَ بِقُدْرَةِ سُلْطَانِكَ .

كُلُّ شَيْءٍ سِوَاكَ قَامَ بِأَمْرِكَ ، وَحَسَّنَ الْعِزُّ وَالْإِسْمُ تِكْبَارُ بِعِظَمَتِكَ ، وَصَدَّ مَا الْفُحْرُ وَالْوَقَارُ بِعِزَّتِكَ ، وَتَكَبَّرْتَ بِجَلَالِكَ ، وَتَجَلَّلْتَ بِكِبْرِيَاءِكَ ، وَجَلَّ الْمَجْدُ وَالْكَرَمُ بِكَ ، وَأَقَامَ الْحَمْدُ عِنْدَكَ ، وَقَصَمْتَ الْجَبَابِرَةَ بِجَبْرُوتِكَ ، وَاصْطَفَيْتَ الْفَخْرَ لِعِزَّتِكَ ، وَالْمَجْدَ وَالْعِلَاءَ لِنَفْسِكَ .

فَتَفَرَّدْتَ بِذَلِكَ كُلِّهِ ، وَتَوَحَّدْتَ فِي الْمُلْكِ وَحَدِّكَ ، وَاسْتَبَقَيْتَ الْمُلْكَ وَالْجَلَالَ لِرُوحِكَ ، وَخَلَصَ الْبَقَاءَ وَالْإِسْمَ تِكْبَارًا لَكَ ، فَكُنْتَ كَمَا أَنْتَ أَهْلُهُ بِمَكَانِكَ ، وَكَمَا تُحِبُّ وَيُنْبَغِي لَكَ ، فَلَا مِثْلَ لَكَ ، وَلَا عَدْلَ وَلَا شِدْهَ لَكَ وَلَا خَطَرَ لَكَ ، وَلَا يَبْلُغُ شَيْءٌ مَبْلَغَكَ ، وَلَا يَقْدِرُ شَيْءٌ قُدْرَتَكَ ، وَلَا يُدْرِكُ شَيْءٌ أَثْرَكَ ، وَلَا يَنْزِلُ شَيْءٌ مَنْزِلَتَكَ ، وَلَا يَسْتَطِيعُ شَيْءٌ مَكَانَكَ ، وَلَا يَحُولُ شَيْءٌ دُونَكَ ، وَلَا يَمْتَنِعُ مِنْكَ شَيْءٌ أَرْدَتَهُ ، وَلَا يَقُوتُكَ شَيْءٌ طَلَبْتَهُ ، خَالِقِ الْخَلْقِ وَمُبْتَدِعُهُ ، وَبَارِي الْخَلْقِ وَوَارِثُهُ .

أَنْتَ الْجَبَّارُ تَعَزَّزْتَ بِجَبْرُوتِكَ ، وَتَجَبَّرْتَ بِعِزَّتِكَ ، وَتَمَلَّكَتَ بِسُلْطَانِكَ ، وَسَدَّدْتَ بِمُلْكِكَ ، وَتَعَظَّمْتَ بِكِبْرِيَاءِكَ ، وَتَكَبَّرْتَ بِعِظَمَتِكَ ، وَافْتَخَرْتَ بِعُلُوكَ ، وَعَلَوْتَ بِفَخْرِكَ ، وَاسْتَكْبَرْتَ بِجَلَالِكَ ، وَتَجَلَّلْتَ بِكِبْرِيَاءِكَ ، وَتَشَرَّفْتَ بِمَجْدِكَ ، وَتَكَرَّمْتَ بِجُودِكَ ، وَجُدْتَ بِكَرَمِكَ ، وَقَدَّرْتَ بِعُلُوكَ ، وَتَعَالَيْتَ بِقُدْرَتِكَ ، أَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى حَيْثُ لَا تُدْرِكُكَ الْأَبْصَارُ ، وَلَيْسَ فَوْقَكَ مَنْظَرٌ .

بَدِيعِ الْخَلْقِ فَتَمَّ مُلْكَكَ ، وَمَلَكَتَ قُدْرَتَكَ ، وَجَرَتْ قُوَّتُكَ ، وَقَدَّمتَ عِزَّكَ ، وَأَنْفَذْتَ أَمْرَكَ بِسُلْطَانِكَ ، وَسَلَّطْتَ بِقُدْرَتِكَ ، وَقَرَّبْتَ فِي نَائِكَ ، وَنَائِتَ فِي قُرْبِكَ ، وَلِنْتَ فِي تَجَبُّرِكَ ، وَتَجَبَّرْتَ فِي لِينِكَ ، وَأَسَدَّ عَتَ رَحْمَتِكَ فِي شِدْهِ نِقْمَتِكَ ، وَأَشَدَّدْتَ نِقْمَتَكَ فِي سَعَةِ رَحْمَتِكَ ، وَتَهَيَّيْتَ بِجَلَالِكَ ، وَتَجَالَلْتَ فِي هَيْبَتِكَ .

ص: 261

1- . أى ذللت .

فَطَهَّرَ دِينَكَ ، وَتَمَّ نُورَكَ ، وَفَلَجَتْ حُجَّتَكَ ، وَاشْتَدَّ بِأَسْكَ ، وَعَلَا كِبْرَكَ ، وَعَلَبَ مَكْرَكَ ، وَعَلَتْ كَلِمَتَكَ ، وَلَا يُسْتَطَاعُ مُضَادَّتُكَ ، وَلَا يُمْتَنَعُ مِنْ نِقْمَاتِكَ ، وَلَا يُجَارُ مِنْ بِأَسْكَ ، وَلَا يُنْتَصَرُ مِنْ عِقَابِكَ ، وَلَا يُنْتَصَفُ مِنْكَ إِلَّا بِكَ ، وَلَا يُحْتَالُ لِكَيْدِكَ ، وَلَا تُدْرِكُ حِيلَتَكَ ، وَلَا يَزُولُ مُلْكُكَ ، وَلَا يُعَارِزُ أَمْرَكَ ، وَلَا تُرَامُ قُدْرَتُكَ ، وَلَا يَقْصِرُ عِزُّكَ ، وَلَا يَذِلُّ اسْتِكْبَارُكَ ، وَلَا تُبْلَغُ جَبْرُوتُكَ ، وَلَا يُنَالُ كِبْرِيَاؤُكَ ، وَلَا تَصْغُرُ عَظَمَتُكَ ، وَلَا يَضْمَحِلُّ فُخْرُكَ .

وَلَا يَهُونُ جَلَالُكَ ، وَلَا يَتَضَعُ مَعْزُ رُكْنُكَ ، وَلَا تَضَعُ عُنُقُ يَدِكَ ، وَلَا تَسْفُلُ كَلِمَتُكَ ، وَلَا يَخْدَعُ خَادِعُكَ ، وَلَا يَعْلِبُ مَنْ غَالِبُكَ ، بَلْ فَهْرَ مَنْ عَارَكَ ، وَعُغْلِبَ مَنْ حَارَبَكَ ، وَذَلَّ مَنْ كَايَدَكَ ، وَضَعَّ عُنْفَ مَنْ ضَادَكَ ، وَخَابَ مَنْ اغْتَرَّ بِكَ ، وَخَسِرَ مَنْ نَاوَاكَ ، وَذَلَّ مَنْ عَادَاكَ ، وَهَزِمَ مَنْ قَاتَلَكَ ، وَاكْتَفَيْتَ بِعِزِّهِ قُدْرَتُكَ ، وَتَعَالَيْتَ بِتَأْيِيدِ أَمْرِكَ ، وَتَكَبَّرْتَ بِعَدَدِ جُنُودِكَ عَمَّنْ صَدَّ وَتَوَلَّى عَنْكَ ، وَامْتَنَعْتَ بِعِزَّتِكَ ، وَعَزَّزْتَ بِمَنْعِكَ ، وَبَلَّغْتَ مَا أَرَدْتَ ، وَأَدْرَكْتَ حَاجَتَكَ ، وَأَنْجَحْتَ طَلِبَتَكَ ، وَقَدَّرْتَ عَلَى مَشِيَّتِكَ .

وَكُلُّ شَيْءٍ لَكَ وَبِنِعْمَتِكَ وَبِمَقْدَارِ عِنْدِكَ ، وَلَكَ خَزَائِنُكَ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَخَلْقُكَ وَبِرِيَّتِكَ وَبِدَعْوَتِكَ ، ابْتَدَعْتَهُمْ بِقُدْرَتِكَ ، وَعَمَرْتَ بِهِمْ أَرْضَكَ ، وَجَعَلْتَهُمْ لَهُمْ مَسْكَنًا عَارِيَّةً إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى مُنْتَهَاهُ عِنْدَكَ ، وَمُنْقَلَبُهُمْ فِي قَبْضَتِكَ ، وَذَوَائِبُ نَوَاصِيهِمْ بِيَدِكَ ، أَحَاطَ بِهِمْ عِلْمُكَ ، وَأَحْصَاهُمْ حِفْظُكَ ، وَوَسَّعَهُمْ كِتَابُكَ ، فَخَلَقْتَ كُلَّهُمْ يَهَابُ جَلَالِكَ ، وَيَرْعَدُ مِنْ مَخَافَتِكَ فَرَقًا مِنْكَ ، وَيُسَبِّحُ بِحَمْدِ قُدْسِكَ ، لِهَيْبِهِ جَلالِ عِزِّكَ تَسْبِيحًا وَتَقْدِيسًا ، لِقَدِيمِ عِزِّ كِبْرِيَاؤِكَ .

إِنَّكَ أَهْلُ الْكِبْرِيَاءِ وَلَا يَنْبَغِي إِلَّا لَكَ ، وَمَحَلُّ الْفَخْرِ وَلَا يَلِيْقُ إِلَّا بِكَ ، وَمَدْوُخُ الْمَرَدَةِ ، وَقَاصِمُ الْجَبَابِرَةِ ، وَمُبِيرُ الظُّلْمَةِ ، رَبُّ الْخَلْقِ ، وَمُدَبِّرُ الْأُمْرِ ، ذُو الْعِزِّ الشَّامِخِ ، وَالسُّلْطَانِ الْبَاذِخِ ، وَالْجَلالِ الْقَادِرِ ، وَالْكَبْرِيَاءِ الْقَاهِرِ ، وَالضِّيَاءِ الْفَاخِرِ ، كَبِيرِ الْمُتَكَبِّرِينَ ، وَصَغَارِ الْمُعْتَدِينَ ، وَنِكَالِ الظَّالِمِينَ ، وَغَايَةِ الْمُتَنَافِسِينَ ،

وَصَرِيحُ الْمُسْتَضْرِحِينَ ، وَصَمَدُ الْمُؤْمِنِينَ ، وَسَبِيلُ حَاجَةِ الطَّالِبِينَ .

الْمُتَعَالَى قُدْسُكَ ، الْمَقْدَسُ وَجْهَكَ ، تَبَارَكْتَ بَعْلُو اسْمِكَ ، وَعَلَا عِزُّ مَكَانِكَ ، وَفَخَمَتْ كِبْرِيَاءُ عَظَمَتِكَ ، وَعِزُّهُ عِزَّتِكَ ، لِكِرَامَتِكَ وَجَلَالِكَ ، فَأَشْرَقَ مِنْ نُورِ الْحُجُبِ نُورُ وَجْهِكَ ، وَأَغَشَى النَّاطِرِينَ بِهَاوُوكَ ، وَاسْتَنَارَ فِي الظُّلُمَاتِ نُورُكَ ، وَعَلَا فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ أَمْرُكَ ، وَأَحَاطَ بِالسَّرَائِرِ عِلْمُكَ ، وَحَفِظَ كُلَّ شَيْءٍ إِحْصَاوُوكَ .

لَيْسَ شَيْءٌ يُقْصِرُ عَنْهُ عِلْمُكَ ، وَلَا يَقْوُتُ شَيْءٌ حِفْظَكَ ، تَعْلَمُ وَهَمَّ النُّفُوسِ ، وَبَيَّهَ الْقُلُوبِ ، وَمَنْطَقَ الْأَلْسُنِ ، وَنَقَلَ الْأَقْدَامِ ، وَخَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ، وَالسِّرَّ وَأَخْفَى وَالْأَسْتِ تَعْلَانِ وَالنَّجْوَى ، وَمَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ، وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ، إِلَيْكَ مُنْتَهَى الْأَنْفُسِ وَمَعَادُ الْخَلَائِقِ ، وَمَصِيرُ الْأُمُورِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ وَأَمِينِكَ وَشَهِيدِكَ وَصَدِيقِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ ، الرَّاشِدِ الْمَهْدِيِّ ، الْمُؤَوَّقِ النَّبِيِّ ، الَّذِي آمَنَ بِكَ وَبِمَلَائِكَتِكَ ، وَبَلَغَ رِسَالَتِكَ ، وَتَلَا آيَاتِكَ ، وَجَاهَدَ عُدُوَّكَ ، وَعَبَدَكَ مُخْلِصًا حَتَّى آتَاهُ الْيَقِينَ ، وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رُؤُوفًا رَحِيمًا ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا .

اللَّهُمَّ شَرَّفْ بُنْيَانَهُ ، وَكَرِّمْ مَقَامَهُ ، وَثَقِّلْ مِيزَانَهُ ، وَبَيِّضْ وَجْهَهُ ، وَأَفْلِحْ حُجَّتَهُ ، وَأَعْطِهِ الْوَسِيلَةَ وَالشَّرْفَ وَالرُّفْعَةَ وَالْفَضِيلَةَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ . اللَّهُمَّ اجْعَلْ مُحَمَّدًا أَحَبَّ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ إِلَيْكَ حُبًّا ، وَأَقْرَبَهُمْ مِنْكَ مَجْلِسًا ، وَأَعْظَمَهُمْ عِنْدَكَ بُرْهَانًا ، وَأَشْرَفَهُمْ لَدَيْكَ مَكَانًا . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأُورِدْنَا حَوْضَهُ ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ ، وَاسْقِنَا بِكَأْسِهِ ، وَاجْعَلْنَا مِنْ رُفَقَائِهِ ، وَلَا تَفَرِّقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ أَبَدًا .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِإِلَهِ الْإِنْتِ ، الَّذِي اعْتَرَفَتْ لَكَ بِهَا الْمَلَائِكَةُ ، وَخَصَّكَ لَكَ بِهَا الْجَبَابِرَةُ ، وَعَنْتَ لَكَ بِهَا الرُّجُوهُ ، وَخَشَعَتْ لَكَ مِنْهَا الْأَبْصَارُ ، وَالرُّكْبُ وَالْأَصْلَابُ وَالْأَحْشَاءُ ، وَأَجْسَادُ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ ، وَبِتَقْلِيكِ الْقُلُوبِ ، وَعِلْمِكَ بِالْغُيُوبِ ، وَبِتَدْيِيرِكَ الْأُمُورِ ، وَبِعِلْمِكَ مَا قَدْ كَانَ وَمَا هُوَ كَائِنٌ ، وَبِمَعْدُودِ إِحْسَانِكَ ،

وَمَذْكُورِ بِلَايِكَ، وَسَوَابِغِ نِعْمَاتِكَ، وَفَضَائِلِ كَرَامَاتِكَ، وَخَيْرِ الدُّعَاءِ، وَخَيْرِ الْأَجَابِ، وَخَيْرِ الْأَجَلِ، وَخَيْرِ الْمَسْأَلِ، وَخَيْرِ الْعَطَاءِ، وَخَيْرِ الْعَمَلِ، وَخَيْرِ الْجَزَاءِ، وَخَيْرِ الدُّنْيَا وَخَيْرِ الْآخِرَةِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَنَعُوذُ بِكَ يَا رَبِّ مِنَ الضَّلَالَةِ بَعْدَ الْهُدَى، وَمِنَ الْكُفْرِ بَعْدَ الْإِيمَانِ، وَمِنَ النِّفَاقِ بَعْدَ الْأَسْلامِ، وَمِنَ الشُّكِّ بَعْدَ الْيَقِينِ، وَمِنَ الْفُرْقَةِ بَعْدَ الْجَمَاعَةِ، وَمِنَ الْإِخْتِلَافِ بَعْدَ الْأُلْفَةِ، وَمِنَ الْعِزَّةِ بَعْدَ الدُّلَّةِ، وَمِنَ الْهَوَانِ بَعْدَ الْكِرَامَةِ، وَنَعُوذُ بِكَ يَا رَبِّ مِنْ أَنْ نَرْضَى لَكَ سَخَطًا، أَوْ نَسْخَطَ لَكَ رِضًا، أَوْ نُوَالِيَ لَكَ عَدُوًّا، أَوْ نُعَادِيَ لَكَ وَلِيًّا، أَوْ نُنْتَهِكَ لَكَ مَحْرَمًا، أَوْ نُبَدِّلَ نِعْمَتَكَ كُفْرًا، أَوْ نَتَّبِعَ هَوَى بَغَيْرِ هُدَى مِنْكَ.

وَنَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَجْعَلَ الْإِيمَانَ فِي قُلُوبِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا، وَالزِّيَادَةَ فِي عِبَادَتِكَ مَا أَبْقَيْتَنَا، وَالْبَرَكَهَ فِيمَا آتَيْتَنَا، وَالْمُعَافَاةَ فِي مَحِيانَا وَمَمَاتِنَا، وَالسَّعَةَ فِي أَرْزَاقِنَا، وَالنَّصْرَ عَلَيَّ عَدُوِّنَا، وَالتَّوْفِيقَ لِرِضْوَانِكَ، وَالْكَرَامَةَ كُلَّهَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَلَا تَحْرِمْنَا فَضْلَكَ، وَلَا تُنْسِنَا ذِكْرَكَ، وَلَا تَكْشِفْ عَنَّا سِتْرَكَ، وَلَا تَصَدِّ رِفْعَنَا وَجْهَكَ، وَلَا تُحْلِلْ عَلَيْنَا غَضَبَكَ، وَلَا تُنَزِعْ مِنَّا كَرَامَتَكَ، وَلَا تُبَاعِدْنَا مِنْ جِوَارِكَ، وَلَا تَحْطُرْ عَلَيْنَا رِزْقَكَ وَرَحْمَتَكَ، وَلَا تَكِلْنَا إِلَى أَنْفُسِنَا، وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِجَهْلِنَا، وَلَا تُهِنَّا بَعْدَ إِذْ أَكْرَمْتَنَا، وَلَا تُضَعِّبْنَا بَعْدَ إِذْ رَفَعْتَنَا، وَلَا تُضَيِّبْنَا بَعْدَ إِذْ أَعَزَّزْتَنَا، وَلَا تَخْذُلْنَا بَعْدَ إِذْ نَصَرْتَنَا، وَلَا تُفَرِّقْنَا بَعْدَ إِذْ جَمَعْتَنَا، وَلَا تُشَدِّمْتَنَا بِنَا الْأَعْدَاءِ، وَلَا تُجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ.

وَاجْعَلْنَا مِنَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ، وَاجْعَلْنَا مِنَ الْمُصْطَفَيْنِ الْأَخْيَارِ، وَمِنَ الرَّفَقَاءِ الْأَبْرَارِ، وَاجْعَلْ كِتَابَنَا فِي عِلِّيِّينَ، وَاسْقِنَا مِنْ رَحِيقِ مَخْتُومٍ، وَرَوِّجْنَا مِنَ الْحُورِ الْعِينِ، وَأَخْذِلْنَا مِنَ الْوِلْدَانِ، وَاجْعَلْنَا مِنْ

أَصْفِيَانِكَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشَّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ ، وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاعْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ ، وَارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ، وَاجْزِهِمَا بِأَحْسَنِ مَا عَمِلَا إِلَيَّ . اللَّهُمَّ أَكْرِمْ مَثْوَاهُمَا ، وَتَوَزَّ لَهُمَا فِي قُبُورِهِمَا ، وَافْتَحْ لَهُمَا فِي لَحْدَيْهِمَا ، وَبَرِّدْ عَلَيْهِمَا مَضَاجِعَهُمَا ، وَأَدْخِلْهُمَا جَنَّتِكَ ، وَحَرِّمْهُمَا عَلَى النَّارِ ، وَأَعِزَّنِي وَإِيَّاهُمَا مِنْهَا ، وَعَرِّفْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمَا فِي مُسَدِّ تَقَرُّرِ رَحْمَتِكَ وَجِوَارِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَأَدْخِلْ عَلَيْهِمَا مِنْ بَرَكَهٍ دُعَائِي لَهُمَا مَا تَنْفَعُهُمَا بِهِ ، وَتَأْجِرْنِي عَلَيْهِ ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاعْفِرْ لَنَا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ ، وَدَوَامَ الْعَافِيَةِ ، وَشُدَّ كَرْ الْعَافِيَةِ ، وَالْمُعَافَاةَ لِلدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مِنْ كُلِّ سُوءٍ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ . (1)

دعای دیگر برای روز شنبه از حضرت امام زین العابدین علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ كَلِمَةِ الْمُعْتَصِمِينَ ، وَمَقَالَةِ الْمُحْتَرِزِينَ ، وَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ جَوْرِ الْجَائِرِينَ ، وَكَيْدِ الْحَاسِدِينَ ، وَبَغْيِ الظَّالِمِينَ ، وَأَحْمَدُهُ فَوْقَ حَمْدِ الْحَامِدِينَ . اللَّهُمَّ أَنْتَ الْوَاحِدُ بِلَا شَرِيكِ ، وَالْمَلِكُ بِلَا تَمْلِكِي ، لَا تُضَادُّ فِي حُكْمِكَ ، وَلَا تُتَنَازَعُ فِي مُلْكِكَ .

أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ، وَأَنْ تُوزِعَنِي مِنْ

ص: 265

1- . بلد الأمين : 97 ، مصباح المتهجد : 431 ، بحار الأنوار : 90/148 ح 10 ، اختيار من المصباح مخطوط : 337 .

شُكْرٍ نُعْمَاكَ مَا تَبْلُغُ بِي غَايَةَ رِضَاكَ ، وَأَنْ تُعِينَنِي عَلَى طَاعَتِكَ ، وَلِزُورِ عِبَادَتِكَ ، وَاسْتِحْقَاقِ مَثُوبَتِكَ بِلُطْفِ عِنَايَتِكَ ، وَتَرْحَمَنِي بِصَدَى عَنْ مَعَاصِيكَ مَا أَحْيَيْتَنِي ، وَتُوفَّقَنِي لِمَا يَنْفَعُنِي مَا أَبْقَيْتَنِي ، وَأَنْ تَسَّرَ رَحَ بِكِتَابِكَ صَدْرِي ، وَتَحُطَّ بِتِلَاوَتِهِ وَرُزْي ، وَتَمْنَحَنِي السَّلَامَةَ فِي دِينِي وَنَفْسِي ، وَلَا تُوحِشْ بِي أَهْلَ أُنْسِي ، وَتَمِّمْ (1) إِحْسَانَكَ فِيمَا بَقِيَ مِن عُمْرِي ، كَمَا أَحْسَنْتَ فِيمَا مَضَى مِنْهُ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (2)

دعای دیگر روز شنبه از حضرت امام موسی علیه السلام به روایت شیخ و کفعمی و علامه حلی رحمه الله علیهم

مَرْحَبًا بِخَلْقِ اللَّهِ الْجَدِيدِ ، وَبِكُلِّمَا مِنْ كَاتِبِينَ وَشَاهِدِينَ ، أَكْتُبَا بِسْمِ اللَّهِ ، اللَّهُ هَدُنَا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَأَنَّ الْأَسْمَاءَ كَمَا وَصَفَ ، وَأَنَّ الدِّينَ كَمَا شَرَعَ ، وَأَنَّ الْكِتَابَ كَمَا أَنْزَلَ ، وَالْقَوْلَ كَمَا حَدَّثَ ، وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ، وَصَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ .

أَصَبَحْتُ اللَّهُمَّ فِي أَمَانِكَ ، أَسَدَلَمْتُ إِلَيْكَ نَفْسِي ، وَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ وَجْهِي ، وَفَوَّضْتُ إِلَيْكَ أَمْرِي ، وَاللَّجَأْتُ إِلَيْكَ ظَهْرِي ، رَهْبَةً مِنْكَ ، رَغْبَةً إِلَيْكَ ، لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ ، أَمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ وَرَسُولِكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي فَقِيرٌ إِلَيْكَ فَارْزُقْنِي بِغَيْرِ حِسَابٍ ، إِنَّكَ تَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ ، وَتَرَكَ الْمُنْكَرَاتِ ، وَحُبَّ الْمَسَاكِينِ ، وَأَنْ تَتُوبَ عَلَيَّ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكَرَامَتِكَ الَّتِي أَنْتَ أَهْلُهَا أَنْ تَجَاوَزَ عَنِّي سُوءَ مَا عَدَدِي بِحُسْنِ مَا عَدَدَكَ ، وَأَنْ تُعْطِيَنِي مِنْ جَزِيلِ عَطَايِكَ أَفْضَلَ مَا أَعْطَيْتَهُ أَحَدًا مِنْ عِبَادِكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ مَالٍ يَكُونُ عَلَيَّ فِتْنَةً ، وَمِنْ وَلَدٍ يَكُونُ لِي عَدُوًّا . اللَّهُمَّ قَدْ

ص: 266

1- . خ ل : تَبِمَّ .

2- . بلد الأمين : 100 ، مصباح كفعمی : 101 ، بحار الأنوار : 90/152 ح 11 .

تَرَى مَكَانِي ، وَتَسْمَعُ دُعَائِي وَكَلَامِي ، وَتَعْلَمُ حَاجَتِي ، أَسْأَلُكَ بِجَمِيعِ أَسْمَائِكَ أَنْ تَقْضِيَ لِي كُلَّ حَاجَةٍ مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَدْعُوكَ دُعَاءَ عَبْدٍ صَدَّعَتْ قُوَّتُهُ ، وَاشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ ، وَعَظُمَ جُرْمُهُ ، وَقَلَّ عِذْرُهُ ، وَضَعُفَ عَمَلُهُ ، دُعَاءَ مَنْ لَا يَجِدُ لِفَاقَتِهِ سَادًا غَيْرَكَ ، وَلَا لِيَصَدَّ عَفْوُهُ سِوَاكَ ، أَسْأَلُكَ جَوَامِعَ الْخَيْرِ وَخَوَاتِمَهُ وَسَوَابِقَهُ وَفَوَائِدَهُ ، وَجَمِيعَ ذَلِكَ بِدَوَامِ فَضْلِكَ وَإِحْسَانِكَ وَمَنِّكَ وَرَحْمَتِكَ ، فَارْحَمْنِي وَأَعِزَّنِي مِنَ النَّارِ .

يَا مَنْ كَبَسَ الْأَرْضَ عَلَى الْمَاءِ ، وَيَا مَنْ سَمَكَ السَّمَاءَ فِي الْهَوَاءِ ، وَيَا وَاحِدًا قَبْلَ كُلِّ أَحَدٍ ، وَيَا وَاحِدًا قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ ، وَيَا مَنْ لَا يَعْلَمُ وَلَا يَدْرِي كَيْفَ هُوَ إِلَّا هُوَ ، وَيَا مَنْ لَا يَقْدِرُ قُدْرَتَهُ إِلَّا هُوَ ، وَيَا مَنْ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ، وَيَا مَنْ لَا يَسْغُلُهُ شَأْنٌ عَنْ شَأْنٍ ، وَيَا غَوْثَ الْمُسْتَغِيثِينَ ، وَيَا صَرِيحَ الْمَكْرُوبِينَ ، وَيَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ ، وَيَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا ، رَبِّ ارْحَمْنِي رَحْمَةً لَا تُضِلُّنِي وَلَا تُشْقِيَنِي بَعْدَهَا أَبَدًا ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَسَلَّمَ . (1)

تسبیح روز شنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الْأَيْلَةِ الْحَقِّ ، سُبْحَانَ الْقَابِضِ الْبَاسِطِ ، سُبْحَانَ الصَّارِ النَّافِعِ ، سُبْحَانَ الْقَاضِي بِالْحَقِّ ، سُبْحَانَهُ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى ، سُبْحَانَ مَنْ عَلَا فِي هَوَاءٍ ، سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى ، سُبْحَانَ الْحَسَنِ الْجَمِيلِ ، سُبْحَانَ الرَّؤُوفِ الرَّحِيمِ ، سُبْحَانَ الْغَنِيِّ الْحَمِيدِ ، سُبْحَانَ الْخَالِقِ الْبَارِي ، سُبْحَانَ الرَّفِيعِ الْأَعْلَى ، سُبْحَانَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا وَلَا هَكَذَا غَيْرُهُ ، سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ لِرَبِّي الْحَيِّ الْحَلِيمِ .

ص: 267

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ دَائِمٌ لَا يَسْهُو ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ قَائِمٌ لَا يَلْهُو ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ غَنِيٌّ لَا يَفْتَقِرُ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ تَوَاضَعٌ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِهِ ، سُبْحَانَ مَنْ ذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِهِ ، سُبْحَانَ مَنْ اسْتَسَلَّمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِهِ ، سُبْحَانَ مَنْ خَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِمُلْكِهِ ، سُبْحَانَ مَنْ انْقَادَتْ لَهُ الْأُمُورُ بِأَزْمَتِهَا . (1)

تعويذ روز شنبه از حضرت صادق عليه السلام به روایت سابقه و به روایت «طَبِّ الْأَنْفَةِ»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيذُ نَفْسِي بِاللَّهِ الَّذِي «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ» (2) .

پس سوره حمد و «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» و «قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» [را] می خوانی و می گویی :

كَذَلِكَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسَيِّدُنَا وَمَوْلَانَا ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ، نُورُ النُّورِ ، مُدَبِّرُ الْأُمُورِ ، وَ(نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكُوهِ فِيهَا مِصْبَاحُ الْمِصْبَاحِ فِي رُجَاجِهِ الرُّجَاجُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرِهِ مُبَارَكٌ رَيْتُونَهُ لَا شَرْقِيَّةَ وَلَا غَرْبِيَّةَ يَكَادُ رَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ» (3) .

ص: 268

1- . بلد الأمين : 101 و 102 ، مصباح كعمى : 103 ، مصباح المتهدج : 437 ، اختيار من المصباح مخطوط : 341 .

2- . سوره بقره ، آيه 255 .

3- . سوره نور ، آيه 35 .

«الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ، وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ، قَوْلَهُ الْحَقُّ، وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يَنْفَخُ فِي الصُّورِ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ» (1)، «الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا» (2)، «وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ، يَنْزِلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا» (3)، «وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا» (4).

[أَعُوذُ] مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي سَرٍّ مُعْلِنٍ بِهِ أَوْ مُسِرٍّ، وَمِنْ شَرِّ الْجَنَّةِ وَالْبَشَرِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَظْهَرُ وَيَكْمُنُ بِالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ طَوَارِقِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ الْحَمَامَاتِ وَالْحُشُوشِ وَالْخَرَابَاتِ وَالْأَوْدِيَةِ وَالصَّحَارَى وَالْغِيَاضِ وَالشَّجَرِ، وَمَا يَكُونُ فَيَالًا نَهَارًا.

وَأَعِيدُ نَفْسِي وَمَنْ يَعْنِينِي أَمْرُهُ، بِاللَّهِ مَالِكِ الْمُلْكِ، يُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ يَشَاءُ، وَيَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ يَشَاءُ، وَيُعِزُّ مَنْ يَشَاءُ، وَيُذِلُّ مَنْ يَشَاءُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ، وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ، وَيُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ، وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ، وَيَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ، لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، يَسُطُّ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ، إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ، خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى، الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى، لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ، وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى.

وَإِنْ تَجَهَّرَ بِالقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى، اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى، لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ، مُنْزِلُ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْفُرْقَانِ الْعَظِيمِ، مِنْ شَرِّ كُلِّ طَاغٍ وَبَاغٍ وَنَافِثٍ وَشَيْطَانٍ وَسُلْطَانٍ وَسَاحِرٍ وَكَاهِنٍ وَنَاطِرٍ وَطَارِقٍ وَمُتَحَرِّكِ وَسَاكِنٍ وَمُتَكَلِّمٍ وَسَاكِتٍ وَصَامِتٍ، وَمُتَحِيلٍ وَمُتَمَثِّلٍ وَمُتَلَوِّنٍ وَمُتَحَقِّقٍ.

وَنَسْتَجِيرُ بِاللَّهِ حِرْزَنَا وَنَاصِرِنَا وَمُؤَنِّسِنَا، وَهُوَ يَدْفَعُ عَنَّا، لَا شَرِيكَ لَهُ، وَلَا مُعِزًّا

ص: 269

1- . سورة انعام ، آيه 73 .

2- . سورة ملك ، آيه 3 .

3- . سورة طلاق ، آيه 12 .

4- . سورة جن ، آيه 28 .

لِمَنْ أَدَلَّ، وَلَا مُذِلَّ لِمَنْ أَعَزَّ، وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّازُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا. (1)

و به روایت «طَبِّ الْأَثْمَةِ» چنین می گوید : به جای سوره حمد و سایر سوره ها و «بِاللَّهِ [لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ] رَبِّ الْعَالَمِينَ» تا آخر سوره ، و «بِرَبِّ الْفَلَقِ» تا آخر سوره ، و «بِرَبِّ النَّاسِ» تا آخر سوره ، و «بِاللَّهِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ» تا آخر سوره. (2)

عوذۀ دیگر برای روز شنبه به روایت شیخ و سید و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ . اللَّهُمَّ رَبَّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ وَالنَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ ، وَقَاهِرَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ ، كُفِّ عَنِّي بِأَسِّ الْأَشْرَارِ ، وَأَعْمِ أَبْصَارَهُمْ وَقُلُوبَهُمْ ، وَاجْعَلْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ حِجَابًا ، إِنَّكَ رَبُّنَا وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْ عَائِدِ بِهِ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ رَبِّي أَخَذُ بِنَاصِيَتِهَا ، وَمِنْ شَرِّ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ سُوءٍ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمْ. (3)

دعای شب یکشنبه به روایت متقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الْمُلْكُ ، وَبِيَدِكَ الْخَيْرُ ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، سُبْحَانَكَ لَكَ التَّسْبِيحُ وَالتَّقْدِيسُ وَالتَّهْلِيلُ وَالتَّكْبِيرُ وَالتَّمْجِيدُ وَالتَّحْمِيدُ وَالكِبْرِيَاءُ

ص: 270

1- . مصباح المتهدّد : 438 ، مصباح كفعمی : 103 ، جمال الأسبوع : 50 ، بلد الأمين : 102 .

2- . طب الأئمة : 41 .

3- . بلد الأمين : 103 ، دعوات راوندی : 99 ، مصباح المتهدّد : 440 ، مصباح كفعمی : 104 ، اختيار من المصباح مخطوط : 342 .

وَالْجَبْرُوتُ وَالْمَلَائِكَةُ وَالْعِزَّةُ وَالْوَقَارُ وَالْجَمَالُ وَالْعِزَّةُ وَالْجَلَالُ وَالْغَايَةُ وَالسُّلْطَانُ وَالْمَنْعَةُ وَالْحَوْلُ وَالْقُوَّةُ وَالِدُنْيَا وَالْآخِرَةُ وَالْخَلْقُ وَالْأَمْرُ .

تَبَارَكْتَ رَبَّ الْعَالَمِينَ وَتَعَالَيْتَ ، سُبْحَانَكَ لَكَ الْحَمْدُ ، وَلَكَ الْبَهْجَةُ وَالْجَمَالُ وَالْبَهَاءُ وَالنُّورُ وَالْوَقَارُ وَالْكَمَالُ وَالْعِزَّةُ وَالْجَلَالُ وَالْفَضْلُ وَالْإِخْسَانُ وَالْكَبْرِيَاءُ وَالْجَبْرُوتُ وَبَسَطْتَ الرَّحْمَةَ وَالْعَافِيَةَ ، وَوَلَيْتَ الْحَمْدَ لَا شَرِيكَ لَكَ ، أَنْتَ اللَّهُ لَا شَيْءٌ مِثْلَكَ .

فَسُبْحَانَكَ مَا أَعْظَمَ شَأْنَكَ ، وَأَعَزَّ سُلْطَانَكَ ، وَأَشَدَّ جَبْرُوتَكَ ، وَأَحْصَى عَدَدَكَ ، وَسُبْحَانَكَ يُسَبِّحُ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ لَكَ ، وَقَامَ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ بِكَ ، وَأَشَدَّ فَوْقَ الْخَلْقِ كُلُّهُمْ مِنْكَ ، وَتَضَرَّعَ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ إِلَيْكَ ، وَسَبْحَانَكَ تَسْبِيحًا يَنْبَغِي لَكَ وَلَوْجِهَكَ ، وَيَبْلُغُ مُنْتَهَى عِلْمِكَ ، وَلَا يَقْصُرُ دُونَ أَفْضَلِ رِضَاكَ ، وَلَا يَقْضِي لَهْ شَيْءٌ مِنْ مَحَامِدِ خَلْقِكَ ، سُبْحَانَكَ خَلَقْتَ كُلَّ شَيْءٍ وَإِلَيْكَ مَعَادُهُ ، وَبَدَأْتَ كُلَّ شَيْءٍ وَإِلَيْكَ مُنْتَهَاهُ ، وَأَنْشَأْتَ كُلَّ شَيْءٍ وَإِلَيْكَ مَصِيرُهُ ، وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ .

بِأَمْرِكَ ازْتَفَعَتِ السَّمَاءُ ، وَوَضِعَتِ الْآرَاضُونَ ، وَأُزْسِيَّتِ الْجِبَالُ ، وَسَجَّرتِ الْبُحُورُ ، فَمَلَكَوْتَكَ فَوْقَ كُلِّ مَلَكَوْتٍ ، تَبَارَكْتَ بِرَحْمَتِكَ ، وَتَعَالَيْتَ بِرَأْفَتِكَ ، وَتَقَدَّسْتَ فِي مَجْلِسِ وَقَارِكَ ، لَكَ التَّسْبِيحُ بِحِلْمِكَ ، وَلَكَ التَّحْمِيدُ بِفَضْلِكَ ، وَلَكَ الْحَوْلُ بِقُوَّتِكَ ، وَلَكَ الْكَبْرِيَاءُ بِعَظَمَتِكَ ، وَلَكَ الْحَمْدُ وَالْجَبْرُوتُ بِسُلْطَانِكَ ، وَلَكَ الْمَلَكَوْتُ بِعِزَّتِكَ ، وَلَكَ الْقُدْرَةُ بِمُلْكِكَ ، وَلَكَ الرِّضَا بِأَمْرِكَ ، وَلَكَ الطَّاعَةُ عَلَى خَلْقِكَ .

أَحْصَيْتَ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ، وَأَحْطَتَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ، وَوَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً ، وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ، عَظِيمُ الْجَبْرُوتِ ، عَزِيزُ السُّلْطَانِ ، قَوِيُّ الْبَطْشِ ، مَلِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبُّ الْعَالَمِينَ ، ذُو الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَالْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ ، «يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ» (1) .

ص: 271

فَسُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَا يَمُوتُ أَبَدَ الْأَبَدِ ، وَسُبْحَانَ رَبِّ الْعِزَّةِ أَبَدَ الْأَبَدِ ، وَسُبْحَانَ الْقُدُّوسِ رَبِّ الْعِزَّةِ أَبَدَ الْأَبَدِ ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ ، وَسُبْحَانَ رَبِّي الْأَعْلَى ، وَسُبْحَانَ رَبِّي وَتَعَالَى ، وَسُبْحَانَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَرْشُهُ ، وَفِي الْأَرْضِ قُدْرَتُهُ ، وَسُبْحَانَ الَّذِي فِي الْبَحْرِ سَبِيلُهُ ، وَسُبْحَانَ الَّذِي فِي الْقُبُورِ قَضَاؤُهُ ، وَسُبْحَانَ الَّذِي فِي الْجَنَّةِ رِضَاؤُهُ ، وَسُبْحَانَ الَّذِي فِي جَهَنَّمَ سُلْطَانُهُ .

سُبْحَانَ الَّذِي سَبَقَتْ رَحْمَتُهُ غَضَبَهُ ، سُبْحَانَ مَنْ لَهُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ ، سُبْحَانَ اللَّهِ بِالْعَشِيِّ ، سُبْحَانَ اللَّهِ بِالْأَبْكَارِ ، سُبْحَانَهُ وَبِحَمْدِهِ ، عَزَّ وَجْهَهُ ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ ، وَعَلَا اسْمُهُ الْمُبَارَكُ ، وَتَقَدَّسَ فِي مَجْلِسِ وَقَارِهِ وَكُرْسِيِّ عَرْشِهِ ، يَرَى كُلَّ عَيْنٍ وَلَا تَرَاهُ عَيْنٌ ، وَيُدْرِكُ كُلَّ شَيْءٍ وَلَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ ، وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ ، أَمْرًا خَصَصْتَنَا بِهِ دُونَ مَنْ عَبْدَ غَيْرِكَ ، وَتَوَلَّى سِوَاكَ ، وَصَلِّ اللَّهُمَّ عَلَيْهِ بِمَا أَنْتَ جَبْتَ لَهُ مِنْ رِسَالَتِكَ ، وَأَكْرَمْتَهُ بِهِ مِنْ نُبُوتِكَ ، وَلَا تَحْرِمْنَا النَّظَرَ إِلَى وَجْهِهِ ، وَالْكَوْنَ مَعَهُ فِي دَارِكَ ، وَمُسْتَقَرًّا مِنْ جِوَارِكَ .

اللَّهُمَّ كَمَا أُرْسَدَ لِقَابُكَ فَابْلَغْ ، وَحَمَلْتَهُ فَأَدِّ ، حَتَّى أَظْهَرَ سُلْطَانَكَ ، وَأَمَّنْ بِكَ لَا شَرِيكَ لَكَ ، فَضَاعِفِ اللَّهُمَّ ثَوَابَهُ ، وَكْرِّمُهُ بِقُرْبِهِ مِنْكَ ، كِرَامَةً يَفْضُلُ بِهَا عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ ، وَيَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ مِنْ عِبَادِكَ ، وَاجْعَلْ مَثْوَانَا مَعَهُ فِيمَا لَا ظَنَنَ لَهُ مِنْهُ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَسْأَلُكَ بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ وَطَوْلِكَ وَمَنْكَ ، وَعَظِيمِ مُلْكِكَ وَجَلَالِ ذِكْرِكَ وَكِبَرِ مَجْدِكَ وَكِبَرِ سُلْطَانِكَ وَلُطْفِ جَبَرُوتِكَ وَتَجَبُّرِ عَظَمَتِكَ ، وَحِلْمِ عَفْوِكَ وَتَحَنُّنِ رَحْمَتِكَ وَتَمَامِ كَلِمَاتِكَ وَنَفَازِ أَمْرِكَ وَرُبُوبِيَّتِكَ الَّتِي دَانَ لَكَ بِهَا كُلُّ ذِي رُبُوبِيَّةٍ ، وَأَطَاعَكَ كُلُّ ذِي طَاعَةٍ ، وَتَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِهَا كُلُّ ذِي رَغْبَةٍ فِي مَرْضَاتِكَ ، وَيَلُودُ بِهَا كُلُّ ذِي رَهْبَةٍ مِنْ سَخَطِكَ ، أَنْ تَرْزُقَنِي فَوَائِحَ الْخَيْرِ

وَخَوَاتِمَهُ وَذَخَائِرَهُ وَجَوَائِزَهُ وَفَوَاضِلَهُ وَفَضَائِلَهُ وَخَيْرَهُ وَنَوَافِلَهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاهْدِ بِالْيَقِينِ مُعْلَنًا، وَأَصْلِحْ بِالْيَقِينِ سَرَائِرَنَا، وَاجْعَلْ قُلُوبَنَا مُطْمَئِنَّةً إِلَى ذِكْرِكَ، وَأَعْمَالَنَا خَالِصَةً لَكَ .
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَسْأَلُكَ الرَّبِّحَ مِنَ التَّجَارَةِ الَّتِي لَا تَبُورُ، وَالْغَنِيمَةَ مِنَ الْأَعْمَالِ الْخَالِصَةِ الْفَاضِلَةِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ،
وَالذِّكْرَ الْكَثِيرَ لَكَ، وَالْعَفَافَ وَالسَّلَامَةَ مِنَ الذُّنُوبِ وَالْخَطَايَا .

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا أَعْمَالًا زَاكِيَةً مُتَقَبَّلَةً تَرْضَى بِهَا عَنَّا، وَتَسْهَلُ لَنَا سَكْرَةَ الْمَوْتِ، وَشِدَّةَ هَوْلِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ . اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ خَاصَّةَ الْخَيْرِ وَعَامَّتَهُ
لِخَاصَّتِنَا وَعَامَّتِنَا، وَمِنْ فَضْلِكَ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، وَالنَّجَاءَ مِنْ عَذَابِكَ، وَالْفُورَ بِرَحْمَتِكَ .

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا لِقَاءَكَ، وَارْزُقْنَا النَّظَرَ إِلَى وَجْهِكَ، وَاجْعَلْ لَنَا فِي لِقَائِكَ نَصْرَةً وَسُرُورًا . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَحْضِرْنَا
ذِكْرَكَ عِنْدَ كُلِّ غَفْلَةٍ، وَشُكْرَكَ عِنْدَ كُلِّ نِعْمَةٍ، وَالصَّبْرَ عِنْدَ كُلِّ بَلَاءٍ، وَارْزُقْنَا قُلُوبًا وَجِلَّةً مِنْ خَشْيَتِكَ خَاشِعَةً لِذِكْرِكَ مُنِيبَةً إِلَيْكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يُوفَى بِعَهْدِكَ، وَيُؤْمِنُ بِوَعْدِكَ، وَيَعْمَلُ بِطَاعَتِكَ، وَيَسْتَعِي فِي مَرْضَاتِكَ، وَيَرْغَبُ فِيهَا
عِنْدَكَ، وَيَقْرَأُ إِلَيْكَ مِنْكَ، وَيَرْجُو أَيَّامَكَ، وَيَخَافُ سُوءَ حِسَابِكَ، وَيَخْشَاكَ حَقَّ خَشْيَتِكَ، وَاجْعَلْ ثَوَابَ أَعْمَالِنَا جَنَّتِكَ بِرَحْمَتِكَ، وَتَجَاوَزُ
عَنْ ذُنُوبِنَا بِرَأْفَتِكَ .

وَأَعِزَّنَا مِنْ ظُلْمِهِ خَطَايَانَا بِنُورِ وَجْهِكَ، وَتَعَمَّدْنَا بِفَضْلِكَ، وَأَلْبَسْنَا عَافِيَتَكَ، وَهَنَّبْنَا كِرَامَتَكَ، وَأَتَمَّمْ عَلَيْنَا نِعْمَتَكَ، وَأَوْزِعْنَا أَنْ نَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
، آمِينَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ . (1)

ص: 273

دعای دیگر از حضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیه در روز یکشنبه به روایت تلکبری و کفعمی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَىٰ حِلْمِهِ وَأَنَاثِهِ ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَىٰ عِلْمِي بِأَنَّ ذَنْبِي وَإِنْ كَبُرَ صَغِيرٌ عِنْدَ عَفْوِهِ ، وَجُرْمِي وَإِنْ عَظُمَ حَقِيرٌ عِنْدَ رَحْمَتِهِ ، وَسَدُّ بَحَانِ اللّٰهِ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ ، وَأَنْشَأَ جَنَّاتِ الْمَأْوَىٰ بِلا أَمَدٍ ، وَخَلَقَ الْخَلَائِقَ بِلا ظَهْرٍ وَلا سَنَدٍ .

وَلا إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ ، الْمُنْذِرُ مَنْ عِنْدَ عَنْ طَاعَتِهِ ، وَعَنَا عَنْ أَمْرِهِ ، وَالْمُحَدِّثُ مَنْ لَجَّ فِي مَعْصِيَتِهِ ، وَاسْتَكْبَرَ عَنْ عِبَادَتِهِ ، وَالْمُعَذِّرُ إِلَىٰ مَنْ تَمَادَىٰ فِي عِيَّتِهِ وَصَدَّ لَأَلَّتِهِ ، لِتَثْبِيتِ حُجَّتِهِ عَلَيْهِ وَعِلْمِهِ بِسُوءِ عَاقِبَتِهِ ، وَاللّٰهُ أَكْبَرُ الْجَوَادِ الْكَرِيمِ ، الَّذِي لَيْسَ لِقَدِيمِ إِحْسَانِهِ وَعَظِيمِ امْتِنَانِهِ عَلَىٰ جَمِيعِ خَلْقِهِ نِهَائِيَّةٌ ، وَلا لِقُدْرَتِهِ وَسُلْطَانِهِ عَلَىٰ بَرِيَّتِهِ غَايَةٌ .

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ أَهْلِ بَيْتِهِ كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ . اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَذْنِبِ أَوْبَقْتِهِ مَعَاصِيهِ فِي ضَيْقِ الْمَسِّ لَكَ ، وَلَيْسَ لَهُ مُجِيرٌ سِوَاكَ ، وَلا أَمَلٌ غَيْرُكَ ، وَلا مَغِيثٌ أَرْأَفُ بِهِ مِنْكَ ، وَلا مُعْتَمِدٌ يُعْتَمَدُ عَلَيْهِ غَيْرُ عَفْوِكَ .

أَنْتَ مَوْلَايَ الَّذِي جُدْتَ بِالنَّعْمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا ، وَأَهْلَيْتَهَا بِتَطَوُّلِكَ غَيْرَ مُؤَهَّلِيهَا وَلَمْ يَعْزِكَ مَنَعٌ ، وَلا أَكْدَاكَ إِعْطَاءٌ ، وَلا أَنْفَدَاكَ سَعَتِكَ سُؤَالَ مُلْحٍ ، بَلْ أَرَدْتَ أَرْزَاقَ عِبَادِكَ تَطَوُّلاً مِنْكَ عَلَيْهِمْ ، وَتَفْضُلاً مِنْكَ لَدَيْهِمْ .

اللّٰهُمَّ كَلَّتِ الْعِبَارَةُ عَنْ بُلُوغِ مَدْحِكَ ، وَهَفَا اللَّسَانُ عَنْ نَشْرِ مَحَامِدِكَ وَتَفْضُلِكَ ، وَقَدْ تَعَمَّدْتُكَ بِقَصْدِي إِلَيْكَ ، وَإِنْ أَحَاطَتْ بِئِي الذُّنُوبُ ، وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ، وَأَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ ، وَأَجُودُ الْأَجُودِينَ ، وَأَنْعَمُ الرَّازِقِينَ ، وَأَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ، الْأَوَّلُ

وَالْأَخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ، أَجَلَ وَأَعَزُّ وَأَزَافٌ وَأَكْرَمٌ مِنْ أَنْ تَرُدَّ مِنْ أَمْلَكَ وَرَجَاكَ وَطَمِعَ فِيمَا قَبْلَكَ (1) ، فَلَكَ الْحَمْدُ يَا أَهْلَ الْحَمْدِ .

إِلَهِي إِنِّي جُرْتُ عَلَى نَفْسِي فِي النَّظَرِ لَهَا ، وَسَأَلْتُ الْأَيَّامَ بِاقْتِرَافِ الْأَثَامِ ، وَأَنْتَ وَلِيُّ الْأَنْعَامِ ، ذُو الْجَلَالِ وَالْأَكْرَامِ ، فَمَا بَقِيَ لَهَا إِلَّا نَظْرَكَ ، فَاجْعَلْ مَرَدَّهَا مِنْكَ بِالنَّجَاحِ ، وَأَجْمِلِ النَّظَرَ مِنْكَ لَهَا بِالْفَلَاحِ ، فَإِنَّكَ الْمُعْطَى النَّفَّاحُ ، ذُو الْأَلَاءِ وَالنَّعَمِ وَالسَّمَاحِ ، يَا فَالِقَ الْأَصْبَاحِ امْنَحْهَا سُؤْلِهَا ، وَإِنْ لَمْ تَسْتَحِقَّ يَا غَفَّارُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تُمَضَى بِهِ الْمَقَادِيرَ ، وَبِعِزَّتِكَ الَّتِي تُتِمُّ بِهَا التَّدَابِيرَ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَتُرْزُقَنِي رِزْقًا وَسِعًا حَلَالًا طَيِّبًا مِنْ فَضْلِكَ ، وَأَنْ لَا تَحْتَوِلَ بَيْنِي وَبَيْنَ مَا يُقَرِّبُنِي مِنْكَ يَا حَنَّانُ ، وَأَدْرِجْنِي فِيمَنْ أَبْحَثَ لَهُ عَفْوَكَ وَرِضْوَانَكَ ، وَأَسْأَلُكَ جَنَّاتِكَ ، بِرَأْفَتِكَ وَطَوْلِكَ وَامْتِنَانِكَ .

إِلَهِي أَنْتَ أَكْرَمْتَ أَوْلِيَاءَكَ بِكَرَامَتِكَ ، فَأَوْجَبْتَ لَهُمْ حِيَاطَتَكَ ، وَأَظْلَلْتَهُمْ بِرِعَايَتِكَ مِنَ السَّابِعِ فِي الْمَهَالِكِ ، وَأَنَا عَبْدُكَ فَأَنْقِذْنِي بِرَحْمَتِكَ ، وَالْبِسْ نَبِيَّ الْعَافِيَةِ ، وَإِلَى طَاعَتِكَ فَمِلْ بِي ، وَعَنْ طُغْيَانِكَ وَمَعَاصِيكَ فَرُدَّنِي ، فَقَدْ عَجَّتْ إِلَيْكَ الْأَصْوَاتُ بِضُرُوبِ اللُّغَاتِ ، يَسْأَلُونَكَ الْحَاجَاتِ ، تُرْتَجَى لِمَحَقِّ الْعُيُوبِ ، وَغُفْرَانِ الذُّنُوبِ ، يَا عَلَامَ الْعُيُوبِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَهْدِيكَ فَاهْدِنِي ، وَأَعْتَصِمُ بِكَ فَاعْصِمْنِي ، وَأَدِّعْنِي حُقُوقَكَ عَلَيَّ ، إِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ، وَاصْرِفْ عَنِّي شَرَّ كُلِّ ذِي شَرٍّ إِلَى خَيْرٍ مَا لَا يَمْلِكُهُ أَحَدٌ سِوَاكَ ، وَاحْتَمِلْ عَنَّا (2) مُفْتَرَضَاتِ حُقُوقِ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ ، وَاغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْأَخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَالْقَرَابَاتِ ، يَا وَلِيَّ الْبَرَكَاتِ ، وَعَالِمَ الْخَفِيَّاتِ (3) .

ص: 275

1- . خ ل : عِنْدَكَ .

2- . خ ل : عَنِّي .

3- . بلد الأمين : 105 ، بحار الأنوار : 90/160 به نقل از «مجموع الدعوات» تلعبكبرى .

دعای حضرت فاطمه صلوات الله علیها در روز یکشنبه

اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَ يَوْمِي هَذَا فَلَاحًا ، وَآخِرَهُ نَجَاحًا ، وَأَوْسَطَهُ صَلَاحًا . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ أَنْابَ إِلَيْكَ فَقَبِلْتَهُ ، وَتَوَكَّلَ عَلَيْكَ فَكَفَيْتَهُ ، وَتَضَرَّعَ إِلَيْكَ فَرَحِمْتَهُ . (1)

دعای دیگر برای روز یکشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی رضی الله عنهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ ، أَنْتَ اللَّهُ الْحَيُّ الْأَوَّلُ ، الْكَائِنُ قَبْلَ جَمِيعِ الْأُمُورِ ، وَالْمُكُونُ لَهَا بِقُدْرَتِكَ ، وَالْعَالِمُ بِمَصَادِرِهَا كَيْفَ تَكُونُ ، أَنْتَ الَّذِي سَمَوْتَ بِعَرْشِكَ فِي الْهَوَاءِ لِعُلُوِّ مَكَانِكَ ، وَسَدَدْتَ الْأَبْصَارَ عَنْهُ بِتِلْأَلُو نُورِكَ ، وَاحْتَجَبْتَ عَنْهُمْ بِعَظِيمِ مُلْكِكَ ، وَتَوَحَّدْتَ فَوْقَ عَرْشِكَ بِقَهْرِكَ وَسُلْطَانِكَ .

ثُمَّ دَعَوْتَ السَّمَاوَاتِ إِلَى طَاعِهِ أَمْرًا ، فَأَجَبْنَ مَدْعِنَاتٍ إِلَى دَعْوَتِكَ ، وَأَسَدَتْ بَقَرَاتُ إِلَى غَيْرِ عَمَدٍ مِنْ خِيْفَتِكَ ، وَرَزَيْتَهَا لِلنَّاطِرِينَ ، وَأَسَدَتْ كَنْتَهَا الْعِبَادَ الْمُسَبِّحِينَ ، وَفَتَقْتَ الْأَرْضِينَ لِمَنْ فِيهَا مِهَادًا ، وَأَزْسَيْتَهَا بِالْجِبَالِ أَوْتَادًا ، فَوَسَخَ سِنْخُهَا فِي الثَّرَى ، وَعَلَتْ ذُرَيْهَا فِي الْهَوَاءِ .

فَأَسَدَتْ بَقَرَاتُ عَلَى الرِّوَايَةِ السَّمَامِيَّاتِ ، وَرَزَيْتَهَا بِالنَّبَاتِ ، وَخَفَّفْتَ عَنْهَا بِالْأَحْيَاءِ وَالْأَمْوَاتِ ، مَعَ حَكِيمٍ مِنْ أَمْرِكَ ، يَقْصُرُ عَنْهُ الْمَقَالُ ، وَلَطِيفٍ مِنْ صُنْعِكَ فِي الْفِعَالِ ، قَدْ أَبْصَرَهُ الْعِبَادُ حِينَ نَظَرُوا ، وَفَكَرَ فِيهِ النَّاطِرُونَ فَاعْتَبَرُوا ، فَتَبَارَكَتْ مُنْشَى الْخَلْقِ

ص: 276

بِقُدْرَتِكَ ، وَصَانِعِ صُورِ الْأَجْسَادِ بِعَظَمَتِكَ ، وَنَافِحِ النَّسِيمِ فِيهَا بِعِلْمِكَ ، وَمُحْكِمِ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بِحِكْمَتِكَ .

وَأَنْتَ الْحَامِدُ نَفْسَهُ بِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، الْمُجَلِّلُ رِذَاءَ الرَّحْمَةِ خَلْقَهُ ، الْمُسَبِّحُ عَلَيْهِمْ فَضْلَهُ ، الْمَوْسِعُ عَلَيْهِمْ رِزْقَهُ ، لَمْ يَكُنْ قَبْلَكَ يَا رَبُّ رَبُّ ، وَلَا مَعَكَ يَا إِلَهِي إِلَهٌ ، لَطُفْتَ فِي عَظَمَتِكَ دُونَ اللَّطْفَاءِ مِنْ خَلْقِكَ ، وَعَظُمْتَ عَلَى كُلِّ عَظِيمٍ بِعَظَمَتِكَ ، وَعَلِمْتَ مَا تَحْتَ أَرْضِكَ كَعِلْمِكَ مَا فَوْقَ عَرْشِكَ .

تَبَطَّنْتَ لِلظَّاهِرِينَ مِنْ خَلْقِكَ ، وَلَطُفْتَ لِلنَّاطِرِينَ فِي فُطْرَاتِ أَرْضِكَ ، فَكَانَتْ وَسَاوِسُ الصُّدُورِ كَالْعَلَانِيَةِ عِنْدَكَ ، وَعَلَانِيَةُ الْقَوْلِ كَالسِّرِّ فِي عِلْمِكَ ، فَانْقَادَ كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِكَ ، وَخَضَعَ كُلُّ سُلْطَانٍ لِسُلْطَانِكَ ، وَقَهَرْتَ مُلُوكَ الْمُلُوكِ بِمُلْكِكَ ، وَصَارَ أَمْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ بِيَدِكَ .

يَا لَطِيفَ اللَّطْفَاءِ فِي أَجَلِ الْجَلَالَةِ ، وَيَا أَعْلَى الْأَعْلَى فِي أَقْرَبِ الْقُرْبِ ، أَنْتَ الْمُعْشَى بِنُورِكَ حَادِقَ النَّاطِرِينَ ، وَالْمُحَيَّرَ فِي النَّظَرِ أَطْرَفَ الطَّارِفِينَ ، وَالْمُطَلَّ شِعَاعُهُ أَبْصَارَ الْمُبْصِرِينَ ، فَحَدَقَ الْأَبْصَارَ حَسِرٌ دُونَ النَّظَرِ إِلَيْكَ ، وَأَنَاسَى الْعُيُونَ خَاشِعَةً لِرُبُوبِيَّتِكَ ، لَمْ تَبْلُغْ مُقَلَّ حَمَلِهِ الْعَرْشِ مُنْتَهَاكَ ، وَلَا الْمَقَائِسُ قَدْرَ عُلُوكَ ، وَلَا يُحِيطُ بِكَ الْمُتَفَكِّرُونَ ، فَسُبْحَانَكَ وَيَحْمَدُكَ ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ ، أَلْبَرِّ بِالْأُمَّةِ ، أَلْوَاعِظِ بِالْحِكْمَةِ ، وَالِدَلِيلِ عَلَى كُلِّ خَيْرٍ وَحَسَنَةٍ ، إِمَامِ الْهُدَى ، وَخَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ ، وَفَاتِحِ مَذْخُورِ الشَّفَاعَةِ ، الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ ، وَمُجَلِّ الطَّيِّبَاتِ ، وَمُحَرِّمِ الْخَبَائِثِ ، وَوَاضِعِ الْأَصَارِ ، وَفَكَكَايِ الْأَغْلَالِ الَّتِي كَانَتْ عَلَى أَهْلِ التَّوْرَةِ وَالْإِنجِيلِ .

اللَّهُمَّ وَكَمَا أَحَلَلْتَ وَحَرَّمْتَ بِمَا جَاءَ بِهِ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مِنَ الْهُدَى ، فَاجْزِهِ خَيْرَ الْجَزَاءِ ، وَصَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ أَفْضَلَ الصَّلَاةِ ، وَابْعَثْهُ الْمَقَامَ ،

الْمَحْمُودَ ، الَّذِي وَعَدْتَهُ مَقَامًا يَغِيبُهُ بِهِ الْأَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ ، وَيَبْدُو فَضْلَهُ فِيهِ عَلَى جَمِيعِ الْعَالَمِينَ ، وَأَعْطِهِ حَتَّى يَرْضَى ، وَزِدْهُ بَعْدَ الرِّضَا ، وَامْنُنْ عَلَيْهِ كَمَا مَنَنْتَ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ، آمِينَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْمُتَرَحَّمِ بِهِ ، يَا مُتَمَلِّكًا بِالْمُلْكِ الْعَظِيمِ ، الْمُتَعَالِ الْمُقْتَدِرِ الْبُرْهَانَ الْعَزِيزِ الْمُتَعَزِّزِ الرَّحْمَنِ ، الَّذِي بِهِ تَقُومُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا ، وَبِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْمَكْنُونِ فِي نَفْسِكَ ، الَّذِي لَا يُرَامُ وَلَا يُنَالُ .

وَبِاسْمِكَ الْأَعَزِّ الْأَكْرَمِ الْأَجَلِّ الْأَعْظَمِ الْمُصْطَفَى ، وَذِكْرِكَ الْأَعْلَى ، وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ ، وَبِأَسْمَانِكَ الْحُسْنَى كُلِّهَا ، الَّتِي إِذَا دُعِيَ بِهَا أَجَبْتَ ، وَإِذَا سُئِلَتْ بِهَا أُعْطِيتَ ، وَإِذَا سُمِّيتَ بِهَا رَضِيتَ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُقَسِّمَ لِي الْيَوْمَ سَهْمًا وَفِيهَا وَنَصِيبًا جَزِيلاً مِنْ كُلِّ خَيْرٍ يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ، فِي هَذَا الْيَوْمِ وَفِي هَذَا الشَّهْرِ وَفِي هَذِهِ السَّنَةِ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ .

اللَّهُمَّ وَمَا رَزَقْتَنِي فَأَتَيْتَنِي بِهِ فِي يُسْرٍ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ ، وَبَارِكْ لِي فِيهِ ، وَبَلِّغْنِي فِيهِ أَمَلِي وَأَمَلِي فِيكَ الْيَوْمَ ، وَأَطِلْ فِي الْخَيْرِ بَقَائِي ، وَأَمْتَعْنِي بِسَمْعِي وَبَصَرِي ، وَاجْعَلْهُمَا الْوَارِثَيْنِ مِنِّي ، وَاخْصُصْ نِي مِنْكَ بِالنُّعْمَةِ ، وَأَعْظِمْ لِي الْعَافِيَةَ ، وَاجْمَعْ لِي الْيَوْمَ لُطْفَ كَرَامَةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَاحْفَظْ لِي الْيَوْمَ أَمْرِي كُلَّهُ ، الْغَائِبَ مِنْهُ وَالشَّاهِدَ وَالسَّرَّ وَالْعَلَانِيَةَ .

وَأَسْأَلُكَ يَا وَلِيَّ الْمَسْأَلَةِ وَالرَّغْبَةِ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَرْزُقَنِي الرَّغْبَةَ إِلَهَ الْأَرْضِ وَإِلَهَ السَّمَاءِ ، وَأَنْ تُتِمَّ لِي مَا قَصَدْتُ عَنْهُ رَغْبَتِي مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي ، وَبِرَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ ، إِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ جَمِيعًا ، وَارْحَمْهُمَا كَمَا

رَبَّيَانِي صَدِّغِي، وَاجْزِهِمَا عَنِّي خَيْرًا. اَللّٰهُمَّ اجْزِهِمَا بِالْاِحْسَانِ اِحْسَانًا، وَبِالسَّيِّئَاتِ غُفْرَانًا، وَافْعَلْ ذَلِكَ بِكُلِّ مَنْ وَّلَدَنِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، اَسْتَوْدِعُ اللّٰهَ الْعَلِيَّ الْعَلِيَّ الَّذِي لَا تَضِيْعُ وَدَائِعُهُ، دِيْنِي وَنَفْسِي وَخَوَاتِيْمَ عَمَلِي وَوَلَدِيْ وَاَهْلِيْ وَمَالِيْ وَاَهْلَ بَيْتِيْ وَقُرَابَاتِيْ وَاَهْلَ حُرَاتِيْ، وَمَا مَلَكَتْهُ يَمِيْنِيْ وَجَمِيْعَ نِعَمِهِ عِنْدِيْ، اَسْتَوْدِعُ اللّٰهَ نَفْسِي الْمَرْهُوْبَ الْمَخُوْفَ الْمُتَضَعِّعَ لِعَظَمَتِهِ كُلِّ شَيْءٍ.

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا فِيْ كَنَفِكَ وَفِيْ حِفْظِكَ وَفِيْ جِوَارِكَ وَفِيْ حِرْزِكَ وَفِيْ مَنَعِكَ وَفِيْ عِزِّ جَارِكَ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَتَقَدَّسَتْ اَسْمَاؤُكَ، وَلَا اِلٰهَ غَيْرُكَ. اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ، وَشُكْرَ الْعَافِيَةِ، وَدَوَامَ الْعَافِيَةِ.

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ حُسْنَ الْعَافِيَةِ، وَالْمُعَافَاةَ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ مِنْ كُلِّ سُوْءٍ، تَوَكَّلْتُ عَلٰى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوْتُ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيْكٌ فِي الْمُلْكِ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الدُّلِّ وَكَبَّرَهُ تَكْبِيْرًا، وَسُبْحَانَ اللّٰهِ بُكْرَةً وَّاصِيْلًا. (1)

دعای دیگر برای روز یکشنبه

که شیخ شهید و کفعمی از حضرت امام زین العابدین علیه السلام روایت کرده اند :

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَا اَرْجُوْ اِلَّا فَضْلَهُ، وَلَا اَخْشَى اِلَّا عَدْلَهُ، وَلَا اَعْتَمِدُ اِلَّا قَوْلَهُ، وَلَا اَتَمَسُّكُ اِلَّا بِحَبْلِهِ، بِكَ اَسْتَجِيْرُ يَا ذَا الْعَفْوِ وَالرِّضْوَانِ، مِنْ الظُّلْمِ وَالْعَدْوَانِ، وَمِنْ غَيْرِ الزَّمَانِ، وَتَوَاتُرِ الْاَحْزَانِ، وَمِنْ انْقِضَاءِ الْمُدَّةِ قَبْلَ التَّأْهِبِ وَالْعُدَّةِ، وَاِيَّاكَ اَسْتَرْشِدُ لِمَا فِيْهِ الصَّلَاحُ وَالْاِصْلَاحُ، وَبِكَ اَسْتَعِيْنُ فِيمَا يَقْتَرِنُ بِهِ النَّجَاحُ وَالْاَنْجَاحُ، وَاِيَّاكَ اَرْغَبُ فِي لِبَاسِ الْعَافِيَةِ وَتَمَامِهَا، وَشُمُوْلِ السَّلَامَةِ وَدَوَامِهَا.

ص: 279

1- . مصباح المتهجد : 444، بلد الأمين : 106، بحار الأنوار : 90/161، اختيار من المصباح مخطوط : 345.

وَأَعُوذُ بِكَ يَا رَبِّ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ، وَأَحْتَرِزُ بِسَدِّ لُطَائِنِكَ مِنْ جَوْرِ السَّلَاطِينِ ، فَتَقَبَّلْ مَا كَانَ مِنْ صَدِّ لِمَوْتِي وَصَوْمِي ، وَاجْعَلْ غَدَى وَمَا بَعْدَهُ أَفْضَلَ مِنْ سَاعَتِي وَيَوْمِي ، وَأَعِزَّنِي فِي عَشِيرَتِي وَقَوْمِي ، وَاحْفَظْنِي فِي يَقِظَتِي وَنَوْمِي ، فَأَنْتَ اللَّهُ خَيْرُ حَافِظٍ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَبْرَأُ إِلَيْكَ فِي يَوْمِي هَذَا وَمَا بَعْدَهُ مِنَ الْأَحَادِ مِنَ الشَّرِكِ وَالْأَلْحَادِ ، وَأُخْلِصُ لَكَ دُعَائِي تَعَرُّضًا لِلْإِعْجَابِ ، وَأُقِيمُ عَلَى طَاعَتِكَ رَجَاءً لِلْإِعْتَابِ (1) ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ خَيْرِ خَلْقِكَ ، الدَّاعِي إِلَى حَقِّكَ ، وَأَعِزَّنِي بِعِزِّكَ الَّذِي لَا يُضَامُ ، وَاحْفَظْنِي بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ ، وَاخْتِمِ بِالْإِنْقِطَاعِ إِلَيْكَ أَمْرِي ، وَبِالْمَغْفِرَةِ عُمْرِي ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ . (2)

دعای حضرت امام موسیٰ علیہ السلام در روز یکشنبه به روایت شیخ و علامہ و کفعمی و ابن باقی رحمہم اللہ

مَرْحَبًا بِخَلْقِ اللَّهِ الْجَدِيدِ ، وَبِكُلِّ مَنْ كَاتِبِينَ وَشَاهِدِينَ ، أُكْتُبُ بِسْمِ اللَّهِ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ الْأَسَدَ لَامَ كَمَا وَصَفَ ، وَالذِّينَ كَمَا شَرَعَ ، وَأَنَّ الْكِتَابَ كَمَا أَنْزَلَ ، وَالْقَوْلَ كَمَا حَدَّثَ ، وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ، حَيَّا اللَّهُ مُحَمَّدًا بِالسَّلَامِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ كَمَا هُوَ أَهْلُهُ وَعَلَى آلِهِ ، أَصَدَّ بَحْتٍ وَأَصَدَّ بَحِّ الْمَلَائِكَةِ وَالْكَبَرِيَاءِ وَالْعِظَمَةِ وَالْخَلْقِ وَالْأَمْرِ وَاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَمَا يَكُونُ فِيهِمَا لِلَّهِ ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَ هَذَا النَّهَارِ صَدًّا لِحَا ، وَأَوَّلَ طَهْ فَلَاحَا ، وَآخِرَهُ نَجَاحَا ، وَأَسْأَلُكَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . اللَّهُمَّ لَا تَدْعُ لِي ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ ، وَلَا هَمًّا إِلَّا فَرَّجْتَهُ ، وَلَا دَيْنًا إِلَّا قَضَيْتَهُ ، وَلَا غَائِبًا إِلَّا حَفِظْتَهُ وَأَدَيْتَهُ ، وَلَا مَرِيضًا إِلَّا شَفَيْتَهُ وَعَافَيْتَهُ ، وَلَا حَاجَةً مِنْ

ص: 280

1- . خ ل : لِلْإِعْتَابِ .

2- . بلد الأمين : 109 ، مصباح كفعمی : 108 ، بحار الأنوار : 90/164 .

حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَكَ فِيهَا رِضَىٰ وَلى فِيهَا صَلاَحٌ إِلا قَصَيْتَهَا .

اللَّهُمَّ تَمَّ نُورُكَ فَهَـدَيْتَ ، وَعَظَمَ حِلْمُكَ فَعَفَوْتَ ، وَبَسَّ طَتَ يَدِكَ فَأَعْطَيْتَ ، فَلَكَ الْحَمْدُ وَجْهَكَ خَيْرُ الْوُجُوهِ ، وَعَطَيْتَكَ أَنْفَعُ الْعَطِيَّهِ ، فَلَكَ الْحَمْدُ تَطَاعُ رَبَّنَا فَتَشَدُّ كُرُّ ، وَتُعْصَى رَبَّنَا فَتَغْفِرُ ، تُجِيبُ الْمُضْطَرَّ ، وَتَكْشِفُ الضَّرَّ ، وَتَشْفِي السَّقِيمَ ، وَتُنَجِي مِنَ الْكُرْبِ الْعَظِيمِ ، لَا يَجْزَى بِأَلَانِكَ أَحَدٌ ، وَلَا يُحْصَى نِعْمَاكَ أَحَدٌ .

رَحْمَتِكَ وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ، وَأَنَا شَيْءٌ فَارْحَمْنِي ، وَمِنَ الْخَيْرَاتِ فَارْزُقْنِي ، [وَأَتَقَبَّلُ صَلَوَاتِي ، وَأَسْمَعُ دُعَائِي ، وَلَا تُعْرِضْ عَنِّي يَا مُؤَلَايَ حِينَ أَدْعُوكَ ، وَلَا تَحْرِمْنِي إِلَهِي حِينَ أَسْأَلُكَ مِنْ أَجْلِ خَطَايَايَ ، وَلَا تَحْرِمْنِي لِقَاءِكَ ، وَاجْعَلْ مَحَبَّتِي وَإِرَادَتِي مَحَبَّتَكَ وَإِرَادَتَكَ ، وَاجْعَلْ هَوْلَ الْمُطَّلَعِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيْمَانًا لَا يَرْتَدُّ ، وَنَعِيمًا لَا يَنْفَدُ ، وَمُرَافَقَةً لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي أَعْلَى جَنَّةِ الْخُلْدِ . اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ الْعَفَافَ وَالتَّوْقَى ، وَالْعَمَلَ بِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى ، وَالرِّضَا بِالْقَضَاءِ ، وَالتَّنَظَّرَ إِلَى وَجْهِكَ . اللَّهُمَّ لَقِّنِي حُجَّتِي عِنْدَ الْمَمَاتِ ، وَلَا تُرِنِي عَمَلِي حَسْرَاتٍ .

اللَّهُمَّ اكْفِنِي طَلَبَ مَا لَمْ تُقَدِّرْ لِي مِنْ رِزْقٍ ، وَمَا قَسَدْتُمْ لِي فَأَتَيْتَنِي بِهِ فِي سِرِّ مِنْكَ وَعَافِيَةٍ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَوْبَةً نَصُوحًا تَقْبَلُهَا مِنِّي تُبْقِي عَلَيَّ بَرَكَتَهَا ، وَتَغْفِرُ بِهَا مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي ، وَتَعْصِمُنِي بِهَا فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي ، يَا أَهْلَ التَّقْوَى وَأَهْلَ الْمَغْفِرَةِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ . (1)

نَسِيحِ رُوزِ يَكْشِبُهُ بِهِ رَوَايَتِ شَيْخٍ وَكُفْعَمِي وَابْنِ بَاقِي رَحْمَهُمُ اللَّهُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ مَنْ مَلَأَ الدَّهْرَ قُدْسَهُ ، سُبْحَانَ مَنْ يَعْشَى الْأَبَدَ نُورَهُ ، سُبْحَانَ مَنْ أَسْرَقَ

ص: 281

سوره فاتحه را می خواند و می گوید: «أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ» تا آخر سوره، و «أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ» تا آخر سوره، و «أَعُوذُ بِاللَّهِ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ» تا آخر سوره، پس این دعا را می خواند:

أَعِيذُ نَفْسِي بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ، لَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ، الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا، وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا، وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا، مِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ، وَمِنْ شَرِّ الْجِنَّةِ وَالْبَشَرِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَصْغُرُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ الْحَمَامَاتِ وَالْخِرَابَاتِ وَالْأَوْدِيَةِ وَالصَّحَارَى وَالْأَشْجَارِ وَالْأَنْهَارِ.

وَأَعِيذُ نَفْسِي وَأَهْلِي وَإِخْوَانِي وَجَمِيعَ قَرَابَاتِي، بِاللَّهِ مَالِكِ الْمُلْكِ، تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ، وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ، وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ، وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ، بِيَدِكَ الْخَيْرُ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَمُنْزِلُ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْفُرْقَانِ الْعَظِيمِ، مِنْ شَرِّ كُلِّ طَاغٍ وَبَاغٍ وَسِدِّ لَطَانٍ وَشَيْطَانٍ وَسَاحِرٍ وَكَاهِنٍ وَنَاطِقٍ وَمُتَحَرِّكِ وَسَاكِنٍ.

نَسْتَجِيرُ بِاللَّهِ حِرْزَنَا وَنَاصِرِينَ وَمُؤْنِسِينَ، مِنْ كُلِّ شَرٍّ وَهُوَ يَدْفَعُ عَنَّا، لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا مُعِينَ، وَلَا مُعِزَّ لِمَنْ أَدَلَّ، وَلَا مُذِلَّ لِمَنْ أَعَزَّ، وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّازُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ. (1)

ص: 283

1- . مصباح المتهجد: 449، بحار الأنوار: 90/167 ح 18، در اختیار من المصباح مخطوط: 347 آمده است: «يتعوذ بعوذه يوم السبت الطويله» .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، أَنْتَ اللَّهُ الْفَائِمْ عَلَى عَرْشِكَ أَبَدًا، أَحَاطَ بِصَرَكَ بِجَمِيعِ خَلْقِكَ، وَالْخَلْقُ كُلُّهُمْ عَلَى الْفَنَاءِ، وَأَنْتَ الْبَاقِي الْكَرِيمُ الْفَائِمْ، الدَّائِمُ بَعْدَ فَنَاءِ كُلِّ شَيْءٍ، الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، بِيَدِكَ مَلَكُوتُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، أَبَدَ الْأَبْدِينَ وَدَهَرَ الدَّاهِرِينَ .

أَنْتَ الَّذِي قَصَمْتَ بِعِزَّتِكَ، وَأَطَقْتَ فِي قُبْضَتِكَ الْأَرْضِينَ، وَأَغَشَّيْتَ بِضَوْءِ نُورِكَ النَّاطِرِينَ، وَأَشْبَعْتَ بِفَضْلِ رِزْقِكَ الْأَكْلِينَ، وَعَلَوْتَ بِعِزَّتِكَ عَلَى الْعَالَمِينَ، وَأَعْمَرْتَ سَمَاوَاتِكَ بِالْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، وَعَلَّمْتَ تَسْبِيحَكَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ .

وَأَنْقَادَتْ لَكَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ بِأَرْمَتَيْهَا، وَحَفِظْتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ بِمَقَالِيدِهَا، وَأَذَعَنْتَ لَكَ بِالطَّاعَةِ وَمَنْ فَوْقَهَا، وَأَبَتْ حَمَلَ الْأَمَانَةِ مِنْ شَفَقَتَيْهَا، وَقَامَتْ بِكَلِمَاتِكَ فِي قَرَارِهَا، وَاسْتَبْقَامَ الْبُحْرَانِ مَكَانَهُمَا، وَاخْتَلَفَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ كَمَا أَمَرْتَهُمَا، وَأَحْصَيْتَ كُلَّ شَيْءٍ مِنْهُمَا عَدَدًا، وَأَحْطَتَ بِهِمَا عِلْمًا .

خَالِقِ الْخَلْقِ وَمُصَدِّ طَفِيهِ وَمُهَيِّمِنُهُ وَمُنْشِئُهُ وَبَارئُهُ وَذَارئُهُ، كُنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ إِلَهًا وَاحِدًا، وَكَانَ عَرْشُكَ عَلَى الْمَاءِ، مِنْ قَبْلِ أَنْ تَكُونَ أَرْضٌ وَلَا سَمَاءٌ أَوْ شَيْءٌ مِمَّا خَلَقْتَ فِيهِمَا، بِعِزَّتِكَ كُنْتَ قَدِيمًا بَدِيعًا مُبْتَدِعًا كَيْتُونَا كَانْنَا مُكُونًا كَمَا سَمَّيْتَ نَفْسَكَ .

إِبْتَدَعْتَ الْخَلْقَ بِعِظَمَتِكَ، وَدَبَّرْتَ أُمُورَهُمْ بِعِلْمِكَ، فَكَانَ عَظِيمٌ مَا ابْتَدَعْتَ مِنْ خَلْقِكَ، وَقَدَّرْتَ عَلَيْهِ مِنْ أَمْرِكَ عَلَيْكَ هَيِّنًا يَسِيرًا، لَمْ يَكُنْ لَكَ ظَهِيرٌ عَلَى خَلْقِكَ، وَلَا مُعِينٌ عَلَى حِفْظِكَ، وَلَا شَرِيكَ لَكَ فِي مُلْكِكَ، وَكُنْتَ رَبَّنَا تَبَارَكْتَ أَسْمَاؤُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، عَلَى ذَلِكَ عَلَيْنَا غَنِيًّا، فَإِنَّمَا أَمْرُكَ لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْتَهُ أَنْ تَقُولَ لَهُ كُنْ

فَيَكُونُ ، وَلَا يُخَالِفُ شَيْءٌ مَحَبَّتِكَ ، فَسُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ رَبَّنَا ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ ، وَتَعَالَيْتَ عَلَى ذَلِكَ عُلُوًّا كَبِيرًا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ ، كَمَا سَبَقَتْ بِهِ رَحْمَتُكَ ، وَقَرَّبَ إِلَيْنَا بِهِ هُدَاكَ ، وَأَوْرَثْنَا بِهِ كِتَابَكَ ، وَدَلَّلْتَنَا بِهِ عَلَى طَاعَتِكَ ، فَأَصْبَحْنَا مُبْصِرِينَ بِنُورِ الْهُدَى الَّذِي جَاءَ بِهِ ، ظَاهِرِينَ بِعِزِّ الدِّينِ الَّذِي دَعَا إِلَيْهِ ، نَاجِينَ بِحُجَجِ الْكِتَابِ الَّذِي نَزَلَ عَلَيْهِ .

اللَّهُمَّ فَآثِرُهُ بِقُرْبِ الْمَجْلِسِ مِنْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَأَكْرَمُهُ بِتَمَكِينِ الشَّفَاعَةِ عِنْدَكَ ، تَفْضِيلًا مِنْكَ لَهُ عَلَى الْفَاضِلِينَ ، وَتَشْرِيفًا مِنْكَ لَهُ عَلَى الْمُتَّقِينَ .

اللَّهُمَّ وَامْنَحْنَا مِنْ شِدَّةِ فِئَاتِهِ نَصِيبًا نَرِدُّ بِهِ مَعَ الصَّادِقِينَ جَنَانَهُ ، وَنَنْزِلُ بِهِ مَعَ الْأَمِينِ فَسُحَّةَ رِيَاضِهِ ، غَيْرَ مَرْفُوضِينَ عَنْ دَعْوَتِهِ ، وَلَا مَرْدُودِينَ عَنْ سَبِيلِ مَا بَعَثْتَهُ بِهِ ، وَلَا مَحْجُوبَةً عَنَّا مُرَافَقَتَهُ ، وَلَا مَحْظُورَةً عَنَّا دَاوَةَ ، آمِينَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ ، الَّذِي لَا يَعْلَمُهُ أَحَدٌ غَيْرِكَ ، وَالَّذِي سَخَّرْتَ بِهِ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ، وَأَجْرَيْتَ بِهِ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ ، وَبِهِ أَنْشَأْتَ السَّحَابَ وَالْمَطَرَ وَالرِّيَّاحَ ، وَالَّذِي بِهِ تَنْزِلُ الْغَيْثَ وَتُنْزِلُ الْمَرْعَى ، وَتُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ .

وَالَّذِي بِهِ تَرْزُقُ مَنْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ، وَتَكَلِّفُهُمْ وَتَحْفَظُهُمْ ، وَالَّذِي هُوَ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ ، وَالَّذِي فَلَقْتَ بِهِ الْبَحْرَ لِمُوسَى ، وَأَسْرَيْتَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ مَخْزُونٌ مَكْنُونٌ ، وَبِكُلِّ اسْمٍ دَعَاكَ بِهِ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ ، أَوْ نَبِيٌّ مُرْسَلٌ ، أَوْ عَبْدٌ مُصْطَفَى ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَجْعَلَ رَاحَتِي فِي لِقَائِكَ ، وَخَاتِمَ عَمَلِي فِي سَبِيلِكَ ، وَحَاجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ ، وَاخْتِلَافِي إِلَى مَسَاجِدِكَ وَمَجَالِسِ الذِّكْرِ ، وَاجْعَلْ خَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ الْقَاكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاحْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي ، وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي ، وَمِنْ فَوْقِي وَمِنْ تَحْتِي ، وَاحْفَظْنِي مِنَ السَّيِّئَاتِ وَمَحَارِمِكَ كُلِّهَا .

وَمَكَّنْ لِي فِي دِينِي الَّذِي ارْتَضَيْتَ لِي ، وَفَهَّمْنِي فِيهِ ، وَاجْعَلْهُ لِي نُورًا ، وَيَسِّرْ لِي الْيُسْرَ وَالْعَافِيَةَ ، وَاعِزِّمْ عَلَيَّ رُشْدِي كَمَا عَزَّمْتَ عَلَيَّ خَلْقِي ، وَأَعِزَّنِي عَلَى نَفْسِي بِيْرٍ وَتَقْوَى ، وَعَمَلٍ رَاجِحٍ ، وَبَيْعٍ رَاجِحٍ ، وَتِجَارَةٍ لَنْ تَبُورَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَمَا قَرَّبَ إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ عَمَلٍ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ حَوْنِ الْأَمَانَةِ ، وَأَكْلِ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ، وَمِنْ التَّزْيِينِ بِمَا لَيْسَ فِيَّ ، وَمِنْ الْأَنْثَامِ وَالْبُغْيِ بَعْدَ الْحَقِّ ، وَأَنْ أُشْرِكَ بِكَ مَا لَمْ تُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا ، وَأَجْرَنِي مِنْ مُضِلَّاتِ الْفِتَنِ ، مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ، وَمِنْ مُحِبَّاتِ (1) الْخَطَايَا .

وَنَجِّنِي مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ، وَاهْدِنِي سَبِيلَ الْأَسْلامِ ، وَاكْسِنِي حُلَّ الْأَيْمَانِ ، وَاللِّبَسَةَ لِيَابِسِ التَّقْوَى ، وَاسْتُرْنِي بِسِتْرِ الصَّالِحِينَ ، وَزَيِّنِي بِزِينَةِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَثَقِّلْ عَمَلِي فِي الْمِيزَانِ ، وَاللِّقْنِي مِنْكَ بِرُوحٍ وَرِيحَانٍ ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ، وَصَلِّ عَلَى اللَّهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا . (2)

دعای حضرت امیر المؤمنین صلوات الله علیه در روز دوشنبه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانِي لِلْأَسْلامِ ، وَأَكْرَمَنِي بِالْأَيْمَانِ ، وَبَصَّرَنِي فِي الدِّينِ ،

ص: 286

1- . خ ل : مُحِيطَاتِ .

2- . مصباح المتهجد : 450 ، بلد الأمين : 111 ، مصباح كفعمى : 110 ، اختيار من المصباح مخطوط : 348 .

وَشَرَفَنِي بِالْيَقِينِ ، وَعَرَفَنِي الْحَقَّ الَّذِي عَنْهُ يُؤْفَكُونَ ، وَالنَّبَأَ الْعَظِيمَ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي يَرْزُقُ الْقَاسِطَ وَالْعَادِلَ وَالْعَاقِلَ وَالْجَاهِلَ ، وَيَرْحَمُ السَّاهِيَ وَالْغَافِلَ ، فَكَيْفَ الدَّاعِيَ السَّائِلَ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اللَّطِيفُ بِمَنْ شَرَدَ عَنْهُ مِنْ مُسْرِفِي عِبَادِهِ ، لِيَرْجِعَ عَنْ عُنُقِهِ وَعِنَادِهِ ، الرَّاضِيَ مِنَ الْمُنِيبِ الْمَخْلُصِ بِدُونِ الْوُسْعِ وَالطَّاقَةِ .

وَاللَّهُ أَكْبَرُ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ، الَّذِي لَهُ فِي كُلِّ صِدْفٍ مِنْ غَرَائِبِ فِطْرَتِهِ وَعَجَائِبِ صَنْعَتِهِ آيَةٌ بَيِّنَةٌ تُوجِبُ لَهُ الرُّبُوبِيَّةَ ، وَعَلَى كُلِّ نَوْعٍ مِنْ غَوَامِضِ تَقْدِيرِهِ وَحُسْنِ تَدْبِيرِهِ دَلِيلٌ وَاضِحٌ وَشَاهِدٌ عَدْلٌ يَقْضِيَانِ لَهُ بِالْوَحْدَانِيَّةِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَارْزُقْنَا مِنْ كُلِّ خَيْرٍ خَيْرَهُ ، وَمِنْ كُلِّ فَضْلٍ فَضْلَهُ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا مَنْ يَصْرِفُ الْبُلَايَا وَيَعْلَمُ الْخَفَايَا وَيُجْزِلُ الْعَطَايَا ، سُؤَالَ نَادِمٍ عَلَى اقْتِرَافِ الْأَثَامِ ، وَسَالِمٍ عَلَى الْمَعَاصِي مِنَ اللَّيَالِي وَالْأَيَّامِ ، إِذْ لَمْ يَجِدْ مُجِيرًا سِوَاكَ لِغُفْرَانِهَا ، وَلَا مَوْئِلًا يَقْرَعُ إِلَيْهِ لِإِزْتِجَاءِ كَشْفِ فَاقَتِهِ إِلَّا إِيَّاكَ يَا جَلِيلٌ .

أَنْتَ الَّذِي عَمَّ الْخَلَائِقُ مِنْكَ ، وَعَمَّرْتَهُمْ سَعَهُ رَحْمَتِكَ ، وَشَدَّ مَلَتَهُمْ سِوَابِعَ نِعَمِكَ ، يَا كَرِيمَ الْمَاءِ ، وَالْجَوَادَ الْوَهَّابَ ، وَالْمُنْتَقِمَ مِمَّنْ عَصَاهُ بِالْيَمِّ الْعَذَابِ ، دَعَوْتِكَ مُقَرًّا بِالْأَسَاءَةِ عَلَى نَفْسِي ، إِذْ لَمْ أَجِدْ مَلْجَأً إِلَّا إِلَيْهِ فِي اغْتِفَارِ مَا اكْتَسَبْتُ ، يَا خَيْرَ مَنْ اسْتُدْعَى لِبَدْلِ الرَّغَائِبِ ، وَأَنْجَحَ مَأْمُولٍ لِكَشْفِ اللَّوَاظِبِ ، لَكَ عَنَتِ الْوُجُوهُ فَلَا تَرُدَّنِي مِنْكَ بِجُرْمَانٍ ، إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ ، وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ .

إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ ، أَيُّ رَبِّ أَرْتَجِيهِ ، أَمْ أَيُّ إِلَهٍ أَقْصِدُهُ إِذَا أَلَمَّ بِي النَّدَمُ ، وَأَحَاطَتْ بِي الْمَعَاصِي وَنَكَابُ خَوْفِ النَّقَمِ ، وَأَنْتَ وَلِيُّ الصَّفْحِ وَمَأْوَى الْكُرَمِ ، إِلَهِي أَتَقِيمُنِي مَقَامَ التَّهْتِكِ وَأَنْتَ جَمِيلُ السَّرِّ ، وَتَسْأَلُنِي عَنِ اقْتِرَافِي عَلَى رُؤُوسِ الْأَشْهَادِ وَقَدْ عَلِمْتَ مَحَبِّيَّاتِ السَّرِّ .

فَإِنْ كُنْتُ يَا إِلَهِي مُسْرِفًا عَلَى نَفْسِي ، مُخْطِئًا عَلَيْهَا بِإِنْتِهَاكِ الْحُرْمَاتِ ، نَاسِبًا لِمَا

اجْتَرَمْتُ مِنَ الْهَفَوَاتِ ، فَأَنْتَ لَطِيفٌ تَجُودُ عَلَى الْمُسْرِفِينَ بِرَحْمَتِكَ ، وَتَتَفَضَّلُ عَلَى الْخَاطِئِينَ بِكَرَمِكَ ، فَاذْهَبْنِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، فَإِنَّكَ تُسَكِّنُ بِتَحَنُّنِكَ رُوعَاتِ قُلُوبِ الْوَجِلِينَ ، وَتُحَقِّقُ بِتَطَوُّلِكَ أَمَلَ الْأَمِلِينَ ، وَتُقِيضُ سِجَالَ عَطَايَاكَ عَلَى غَيْرِ الْمُسْتَأْهِلِينَ ، فَأَمَّتِي بِرَجَاءٍ لَا يَشُوبُهُ قُنُوطٌ ، وَأَمَلٍ لَا يُكَدِّرُهُ يَأْسٌ ، يَا مُحِيطًا بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا .

وَقَدْ أَصَدَّ بَحْثُ سَيِّدِي وَأَمْسِيَّتُ عَلَى بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ مَنَحِكَ سَائِلًا ، وَعَنِ التَّعَرُّضِ لِسِوَاكَ بِالْمَسْأَلَةِ عَادِلًا ، وَلَيْسَ مِنْ جَمِيلِ امْتِنَانِكَ رَدُّ سَائِلٍ مَأْسُورٍ مَلْهُوفٍ وَمُضْطَرٍّ لِانْتِظَارِ خَيْرِكَ الْمَأْلُوفِ .

إِلَهِي أَنْتَ الَّذِي عَجَزَتِ الْأَوْهَامُ عَنِ الْأَعْيَانِ بِكَ ، وَكَلَّتِ الْأَلْسُنُ عَنْ نَعْتِ ذَانِكَ ، فَبِالْإِيكِ وَطَوْلِكَ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي ، وَأَوْسِعْ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ الْوَاسِعِ رِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا فِي عَافِيَةٍ ، وَأَقْلِبْ لِي الْعَثْرَةَ يَا غَايَةَ الْأَمِلِينَ ، وَجَبَّارَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ ، وَالْبَاقِي بَعْدَ فَنَاءِ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ ، وَدِيَانَ يَوْمِ الدِّينِ .

وَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ ثِقَةٌ مَنْ لَمْ يَتَّقِ بِنَفْسِهِ لِإِعْفَاكِ حَالِهِ (1) ، وَأَمَلٌ مَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ تَأْمِيلٌ لِكَثْرَةِ زَلَلِهِ ، وَرَجَاءٌ مَنْ لَمْ يَرْتَجِ لِنَفْسِهِ بِوَسِيلِهِ عَمَلِهِ ، إِلَهِي فَأَتَّقْ ذُنُوبِي بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْمَهَالِكِ ، وَنَجِّنِي يَا مَوْلَايَ مِنْ ضَيْقِ الْمَسَالِكِ ، وَأَحْلِلْنِي دَارَ الْأَخْيَارِ ، وَاجْعَلْنِي مُرَافِقَ الْأَبْرَارِ ، وَاعْفِرْ لِي ذُنُوبَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، يَا مُطَّلِعًا عَلَى الْأَسْرَارِ .

وَاحْتَمِلْ عَنِّي يَا مَوْلَايَ أَدَاءَ مَا افْتَرَضْتَ عَلَيَّ لِلْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْأَخْوَانِ وَالْأَخَوَاتِ ، بِلُطْفِكَ وَكَرَمِكَ يَا عَلِيَّ الْمَلَكُوتِ ، وَأَشْرِكْنَا فِي دُعَاءِ مَنْ اسْتَجِيبَ لَهُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، إِنَّكَ عَلِيمٌ جَوَادٌ كَرِيمٌ وَهَابٌ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَثْرَتِهِ الطَّاهِرِينَ . (2)

ص: 288

1- . خ ل : عَمَلِهِ .

2- . بلد الأمين : 112 ، بحار الأنوار : 90/171 به نقل از «مجموع الدعوات» تلعبرى .

دعای حضرت فاطمه صلوات الله علیها در روز دوشنبه

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ قُوَّةَ فِي عِبَادَتِكَ ، وَتَبَصُّرًا فِي كِتَابِكَ ، وَفَهْمًا فِي حُكْمِكَ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَلَا تَجْعَلِ الْقُرْآنَ بِنَا مَا حِلًّا ، وَالصِّرَاطَ زَانِلًا ، وَمُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عَنَا مَوْلِيًا . (1)

دعای دیگر برای روز دوشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَهْلُ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ ، وَمُنْتَهَى الْجَبْرُوتِ ، وَمَالِكُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَظِيمَ الْمَلَكُوتِ ، شَدِيدَ الْجَبْرُوتِ ، عَزِيزَ الْقُدْرَةِ ، لَطِيفًا لِمَا يَشَاءُ (2) .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ مُدَبِّرِ الْأُمُورِ ، مُبْدِيِ الْخَفِيَّاتِ ، عَالِمِ السَّرَائِرِ ، مُحْيِيِ الْمَوْتَى ، مَلِكِ الْمُلُوكِ ، وَرَبِّ الْأَرْبَابِ ، وَإِلَهِ الْأَلِهَةِ ، وَجَبَّارِ الْجَبَابِرَةِ ، وَأَوَّلِ كُلِّ شَيْءٍ وَآخِرِهِ ، وَبَدِيعِ كُلِّ شَيْءٍ وَمُنْتَهَاهُ ، وَمَرَدِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَصِيرُهُ ، وَمُبْدِيِ كُلِّ شَيْءٍ وَمُعِيدُهُ .

اللَّهُمَّ خَشَعَتْ لَكَ الْأَصْوَاتُ ، وَحَارَتْ دُونَكَ الْأَبْصَارُ ، وَأَفْضَتْ إِلَيْكَ الْقُلُوبُ ، وَالْخَلْقُ كُلُّهُمْ فِي قَبْضَتِكَ ، وَالنَّوَاصِي كُلُّهَا بِيَدِكَ ، وَالْمَلَائِكَةُ مُسْتَفِقُونَ مِنْ خَشْيَتِكَ ، وَكُلُّ مَنْ كَفَرَ بِكَ دَاخِرٌ لَكَ ، لَا يَقْضِي فِي الْأُمُورِ إِلَّا أَنْتَ ، وَلَا يُدَبِّرُ مَصَادِرَهَا غَيْرُكَ ، وَلَا يَقْصُرُ مِنْهَا شَيْءٌ دُونَكَ ، وَلَا يَصِيرُ شَيْءٌ إِلَّا إِلَيْكَ .

ص: 289

1- . بحار الأنوار : 90/338 ح 53 .

2- . خ ل : تَشَاءُ .

اللَّهُمَّ كُلَّ شَيْءٍ مُسْتَفِيقٌ مِنْكَ ، وَكُلَّ شَيْءٍ ضَارِعٌ إِلَيْكَ ، أَنْتَ الْفَادِرُ الْحَكِيمُ ، وَأَنْتَ اللَّطِيفُ الْجَلِيلُ ، وَأَنْتَ الْعَلِيُّ الْقَرِيبُ ، لَكَ التَّسْبِيحُ وَالْعِظَمَةُ ، وَلَكَ الْمُلْكُ وَالْقُدْرَةُ ، وَلَكَ الْحَوْلُ وَالْقُوَّةُ ، وَلَكَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ ، أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ مُلْكُكَ ، وَوَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ حِفْظُكَ ، وَقَهَرَ كُلَّ شَيْءٍ جَبْرُوتُكَ ، وَخَافَ كُلَّ شَيْءٍ وَطَأْتُكَ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ تَبَارَكَتْ أَسْمَانُكَ ، وَتَعَالَى ذِكْرُكَ ، وَقَهَرَ سُلْطَانُكَ ، وَتَمَّتْ كَلِمَاتُكَ ، أَمْرُكَ قَضَاءٌ ، وَكَلَامُكَ نُورٌ ، وَرِضَاكَ رَحْمَةٌ ، وَسَخَطُكَ عَذَابٌ ، تَقْضِي بَعْلِمٍ ، وَتَعْفُو بِحِلْمٍ ، وَتَأْخُذُ بِقُدْرَةٍ ، وَتَفْعَلُ مَا تَشَاءُ ، وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ، شَدِيدُ النَّقْمَةِ ، قَرِيبُ الرَّحْمَةِ ، شَدِيدُ الْعِقَابِ ، أَنْتَ قُوَّةٌ كُلُّ ضَعِيفٍ ، وَغِنَى كُلِّ فَقِيرٍ ، وَحِرْزٌ كُلِّ ذَلِيلٍ ، وَمَفْرَعٌ كُلِّ مَلْهُوفٍ ، وَالْمُطْلِعُ عَلَى كُلِّ خَفِيٍّ ، وَشَاهِدٌ كُلِّ نَجْوَى ، وَمُدَبِّرٌ كُلِّ أَمْرٍ ، عَالِمُ السَّرَائِرِ الْغُيُوبِ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ نُورُ التُّورِ ، مُدَبِّرُ الْأُمُورِ ، دِيَانُ الْعِبَادِ ، مَلِكُ الْآخِرَةِ وَالْدُّنْيَا ، الْعَظِيمُ شَأْنُهُ ، الْعَزِيزُ سُلْطَانُهُ ، الْعَلِيُّ مَكَانُهُ ، النَّبِيرُ كِتَابُهُ ، الَّذِي يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ ، وَيُمْتَنَعُ بِهِ ، وَلَا يُمْتَنَعُ مِنْهُ ، وَيَحْكُمُ وَلَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ ، وَيَقْضِي فَلَا رَادَ لِقَضَائِهِ ، الَّذِي مَنْ تَكَلَّمَ سَمِعَ كَلَامَهُ ، وَمَنْ سَكَتَ عَلِمَ بِمَا فِي نَفْسِهِ ، وَمَنْ عَاشَ فَعَلَيْهِ رِزْقُهُ ، وَمَنْ مَاتَ فَإِلَيْهِ مَرَدُّهُ ، ذُو التَّمَجِيدِ وَالتَّحْمِيدِ وَالتَّهْلِيلِ وَالتَّفْضِيلِ وَالكِبْرِيَاءِ وَالْعِزَّةِ وَالسُّلْطَانِ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا مَضَى ، وَعَلَى مَا بَقِيَ ، وَعَلَى مَا تُبْدِي ، وَعَلَى مَا تُخْفِي ، وَعَلَى مَا قَدْ كَانَ ، وَعَلَى مَا هُوَ كَائِنٌ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى حِلْمِكَ بَعْدَ عِلْمِكَ ، وَعَلَى عَفْوِكَ بَعْدَ قُدْرَتِكَ ، وَعَلَى أَنْاتِكَ بَعْدَ حُجَّتِكَ ، وَعَلَى صَفْحِكَ بَعْدَ إِعْذَارِكَ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا تَأْخُذُ وَتُعْطِي ، وَعَلَى [مَا] تُبْلِي وَتَبْتَلِي ، وَعَلَى مَا تُمَيِّتُ وَتُحْيِي ، وَعَلَى كُلِّ شَيْءٍ مِنْ أَمْرِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَعَلَى الْمَوْتِ وَالْحَيَاةِ ، وَالنُّوْمِ وَالْيَقَظَةِ ، وَعَلَى الذِّكْرِ وَالْعَفْلَةِ ، وَعَلَى الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا

تُقْضَىٰ فِيهَا خَلْقَتَ ، وَعَلَىٰ مَا تَحْفَظُ فِيهَا قَدْرَتَ ، وَعَلَىٰ مَا تُرْتَّبُ فِيهَا ابْتِدَاعَتَ ، وَعَلَىٰ بِقَائِكَ بَعْدَ خَلْقِكَ .

حَمْدًا يَمَلَأُ مَا خَلَقْتَ ، وَيَبْلُغُ حَيْثُ أَرَدْتَ ، وَتَضَعُ غُفَّ السَّمَاوَاتِ عَنْهُ ، وَتَعْرُجُ الْمَلَائِكَةَ بِهِ ، حَمْدًا يَكُونُ أَرْضَى الْحَمْدِ لَكَ ، وَأَفْضَلَ الْحَمْدِ عِنْدَكَ ، وَأَحَقَّ الْحَمْدِ لَدَيْكَ ، وَأَحَبَّ الْحَمْدِ إِلَيْكَ ، حَمْدًا لَا يَحْجُبُ عَنْكَ ، وَلَا يَنْتَهِي دُونَكَ ، وَلَا يَقْصُرُ عَنْ أَفْضَلِ رِضَاكَ ، وَلَا يَفْضُلُهُ شَيْءٌ مِنْ مَحَامِدِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، حَمْدًا يُفْضَلُ حَمْدَ مَنْ مَضَى ، وَيَفُوقُ حَمْدَ مَنْ بَقِيَ ، وَيَكُونُ فِيهَا يَصْعَدُ إِلَيْكَ ، وَمَا تَرْضَى بِهِ لِنَفْسِكَ .

حَمْدًا عَدَدَ فَطْرِ الْمَطَرِ ، وَوَرَقِ الشَّجَرِ ، وَتَسْبِيحِ الْمَلَائِكَةِ ، وَمَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ، حَمْدًا عَدَدَ أَنْفَاسِ خَلْقِكَ ، وَطَرْفِهِمْ وَلَفْظِهِمْ وَأَطْلَالِهِمْ ، وَمَا عَنْ أَيْمَانِهِمْ ، وَمَا عَنْ شَمَائِلِهِمْ ، وَمَا فَوْقَهُمْ وَمَا تَحْتَهُمْ ، حَمْدًا عَدَدَ مَا قَهَرَ مُلْكُكَ ، وَوَسِعَ حِفْظُكَ ، وَمَلَأَ كُرْسِيَّكَ ، وَأَحَاطَتْ بِهِ قُدْرَتُكَ ، وَأَحْصَاهُ عِلْمُكَ ، حَمْدًا عَدَدَ مَا تَجْرَى بِهِ الرِّيَّاحُ ، وَتَحْمِلُ السَّحَابُ ، وَيَخْتَلِفُ بِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ ، وَتَسِيرُ بِهِ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ، حَمْدًا يَمَلَأُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ، وَمَا بَيْنَهُنَّ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِمَّا فَوْقَهُنَّ وَمَا تَحْتَهُنَّ ، وَمَا يُفْضَلُ عَنْهُنَّ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ، واجعله أوجه المقربين ، وأعلى الأعلين وأفضل المفضلين . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، واسمع كلامه إذا دعاك ، وأعطه إذا سألَكَ ، وشفعه إذا شفع .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَآتِ مُحَمَّدًا وَآلَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ خَيْرَهُ ، وَمِنْ كُلِّ فَضْلٍ أَفْضَلَهُ ، وَمِنْ كُلِّ عَطَاءٍ أَجْزَلَهُ ، وَمِنْ كُلِّ كَرَامَةٍ أَكْرَمَهَا ، وَمِنْ كُلِّ جَنَّةٍ أَعْلَاهَا فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى الْأَقْرَبِ الْمُكْرَمِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ ، وَمُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ ، وَمَا ذَكَرْتَ مِنْ عَظَمَتِكَ ، وَخَيْرِ مَا عِنْدَكَ ، وَعَظْمَةِ وَقَارِكَ ، وَطِيبِ خَبْرِكَ ، وَصِدْقِ

حَدِيثِكَ، وَيَمْحَامِدِكَ الَّتِي اصْطَنَعْتَ لِنَفْسِكَ، وَكُتُبِكَ الَّتِي أَنْزَلْتَ عَلَى أَنْبِيَائِكَ، وَبِقَدْرِكَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَجَزِيلِ عَطَائِكَ عِنْدَ عِبَادِكَ، أَنْ تَقْبَلَ حَسَنَاتِي، وَتُكَفِّرَ عَنِّي سَيِّئَاتِي، وَتَجَاوِزَ عَنِّي فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَ الصَّدَقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَارْزُقْنِي رِزْقًا وَسِيمًا حَلَالًا طَيِّبًا، تُؤَدِّي بِهِ أَمَانَتَنَا، وَنَسِّ تَعِينُ بِهِ عَلَى زَمَانَا، وَتُنْفِقُ مِنْهُ فِي طَاعَتِكَ وَفِي سَبِيلِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَصْدِ لِمَحْ لَنَا قُلُوبَنَا وَأَعْمَالَنَا، وَأَمْرَ دُنْيَانَا وَآخِرَتِنَا كُلَّهُ، وَأَصْدِ لِمَحْ بِمَا أَصْدَ لِمَحْتِ بِهِ الصَّالِحِينَ. اللَّهُمَّ يَسِّرْنَا لِلْيُسْرَى، وَجَبِّبْنَا الْعُسْرَى، وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا وَمِرْقًا.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاحْفَظْ لَنَا أَنْفُسَنَا وَدِينَنَا وَأَمَانَتَنَا بِحِفْظِ الْإِيمَانِ، وَاسْتُرْنَا بِسِتْرِ الْإِيمَانِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَلَا تَكِلْنَا إِلَى أَنْفُسِنَا فَنَفْعِجِرَ عَنْهَا، وَلَا تَنْزِعْ مِنَّا صَالِحًا أَعْطَيْتَنَاهُ، وَلَا تَرُدَّنَا فِي سُوءِ اسْتِنْقَدْتَنَا مِنْهُ، وَاجْعَلْ غِنَانَا فِي أَنْفُسِنَا، وَأَنْزِعِ الْفَقْرَ مِنْ بَيْنِ أَعْيُنِنَا.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنَا نَتْلُو كِتَابَكَ حَقَّ تِلَاوَتِهِ، وَنَعْمَلُ بِمُحْكَمِهِ، وَنُؤْمِنُ بِمُتَشَابِهِهِ، وَنَرُدُّ عِلْمَهُ إِلَيْكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَصِّرْنَا فِي دِينِكَ، وَالْهِنْمَا كِتَابَكَ، وَلَا تَرُدَّنَا ضَلَالًا، وَلَا نَعْمَ عَلَيْنَا هُدًى.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَهَبْ لَنَا مِنَ الْيَقِينِ يَقِينًا تُبَلِّغُنَا بِهِ رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ، وَتُهَوِّنْ عَلَيْنَا بِهِ هُمُومَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَحْزَانَهُمَا، وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا، وَلَا دُنْيَانَا أَكْبَرَ هَمِّنَا، وَلَا نَسْ لِمَطِّ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِيهَا مَا صَدَّ حَبْنَاهُ، وَفِي الْآخِرَةِ إِذَا أَفْضَدْنَا إِلَيْهَا، وَإِذَا جَمَعْتَ الْأَوْلِينَ وَالْآخِرِينَ، فَاجْعَلْنَا فِي خَيْرِهِمْ جَمَاعَةً، وَإِذَا فَرَّقْتَ بَيْنَهُمْ فَاجْعَلْنَا فِي الْأَهْدِينَ سَبِيلًا.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَارِكْ لَنَا فِي الْمَوْتِ، وَاجْعَلْهُ خَيْرَ غَائِبٍ نَنْتَظِرُهُ، وَبَارِكْ لَنَا فِيمَا بَعْدَهُ مِنَ الْقَضَاءِ، وَاجْعَلْنَا فِي جَوَارِكَ وَذِمَّتِكَ وَكَفَنِكَ

وَرَحْمَتِكَ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَلَا تُغَيِّرْ مَا بَنَا مِنْ نِعْمَتِكَ وَإِنْ غَيَّرْنَا ، وَكُنْ بِنَا لَطِيفًا ، وَالطُّفَّ لِحَاجَتِنَا مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، فَإِنَّكَ عَلَيْهَا قَادِرٌ وَبِهَا عَلِيمٌ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاخْتِمْ أَعْمَالَنَا بِأَحْسَنِهَا ، وَاجْعَلْ ثَوَابَهَا رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْحَمْنَا ، فَقَدْ دَعَوْنَاكَ كَمَا أَمَرْتَنَا ، فَاسْتَجِبْ لَنَا كَمَا وَعَدْتَنَا ، وَاجْعَلْ دُعَاءَنَا فِي الْمَسِّ تَجَابٍ مِنَ الدُّعَاءِ ، وَأَعْمَالَنَا فِي الْمَرْفُوعِ الْمُتَقَبَّلِ ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا . (1)

دعای حضرت سید الساجدین صلوات الله علیه در روز دوشنبه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يُشْهَدْ أَحَدًا حِينَ فَطَرَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ ، وَلَا اتَّخَذَ مُعِينًا حِينَ بَرَأَ النَّسَمَاتِ ، لَمْ يُشَارِكْ فِي الْأِلَهِيَّةِ ، وَلَمْ يُظَاهَرْ فِي الْوَحْدَانِيَّةِ ، كَلَّتِ الْأَلْسُنُ عَنْ غَايَةِ صِدْقَتِهِ ، وَالْعُقُولُ عَنْ كُنْهِ مَعْرِفَتِهِ ، وَتَوَاضَعَتِ الْجَبَابِرَةُ لِهَيْبَتِهِ ، وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِخَشْيَتِهِ ، وَانْقَادَ كُلُّ عَظِيمٍ لِعَظَمَتِهِ ، فَلَكَ الْحَمْدُ مُتَوَاتِرًا مُتَّسِقًا وَمُتَوَالِيًا مُسْتَوْسِقًا ، وَصَلَوَاتُهُ عَلَى رَسُولِهِ أَبَدًا ، وَسَلَامُهُ دَائِمًا سَرْمَدًا .

اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَوَّلَ يَوْمِي هَذَا صَاحًا ، وَأَوَّلَ طَهْرًا فَلَاحًا ، وَآخِرَهُ نَجَاحًا ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ يَوْمٍ أَوَّلُهُ فَرْعٌ ، وَأَوَّلُهُ طَهْرٌ جَزَعٌ ، وَآخِرُهُ وَجَعٌ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ نَذْرٍ نَذَرْتُهُ ، وَكُلِّ وَعْدٍ وَعَدْتُهُ ، وَكُلِّ عَهْدٍ عَاهَدْتُهُ ، ثُمَّ لَمْ أَفِ بِهِ .

ص: 293

1- . مصباح المتهجد : 453 ، بلد الأمين : 114 ، بحار الأنوار : 90/173 ، اختيار من المصباح مخطوط : 350 .

وَأَسْأَلُكَ فِي مَظَالِمِ عِبَادِكَ عِدِي ، فَأَيُّمَا عَبْدٍ مِنْ عِبِيدِكَ ، أَوْ أُمَةٍ مِنْ إِمَائِكَ كَانَتْ لَهُ قِبَلِي مَظْلَمَةٌ ظَلَمْتُهَا إِيَّاهُ فِي نَفْسِهِ ، أَوْ فِي عَرَضِهِ ، أَوْ فِي مَالِهِ ، أَوْ فِي أَهْلِهِ وَوَلَدِهِ ، أَوْ غَيْبِهِ اغْتَبْتُهُ بِهَا ، أَوْ تَحَامَلْتُ عَلَيْهِ بِمَيْلٍ أَوْ هَوَى أَوْ أَنْفَهٍ أَوْ حَمِيَّةٍ أَوْ رِنَاءٍ أَوْ عَصَبِيَّةٍ ، غَائِبًا كَانَ أَوْ شَاهِدًا ، حَيًّا كَانَ أَوْ مَيِّتًا ، فَفَقَصْرَتْ يَدِي ، وَضَاقَ وَسْعِي عَنْ رَدِّهَا عَلَيْهِ ، وَالتَّحَلُّلُ مِنْهُ .

فَأَسْأَلُكَ يَا مَنْ يَمْلِكُ الْحَاجَاتِ وَهِيَ مُسْتَجِيبَةٌ لِمَسْئَلَتِهِ ، وَمُسْرِعَةٌ إِلَى إِرَادَتِهِ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُرْضِيَهُ عَنِّي بِمَا شِئْتَ ، وَتَهَبَ لِي مِنْ عِنْدِكَ رَحْمَةً ، إِنَّهُ لَا تَنْقُصُكَ الْمَغْفِرَةُ ، وَلَا تَضُرُّكَ الْمَوْهَبَةُ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ أَوْلَنِي فِي كُلِّ يَوْمٍ اثْنَيْنِ نِعْمَتَيْنِ مِنْكَ ثِنْتَيْنِ ؛ سَعَادَةً فِي أَوَّلِهِ بِطَاعَتِكَ ، وَنِعْمَةً فِي آخِرِهِ بِمَغْفِرَتِكَ ، يَا مَنْ هُوَ الْأَعْلَى ، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ سِوَاهُ . (1)

دعای حضرت کاظم علیہ السلام در روز دوشنبه به روایت شیخ و علامه و کفعمی و ابن باقی رحمهم الله

مَرْحَبًا بِخَلْقِ اللَّهِ الْجَدِيدِ ، وَبِكُلِّ مَنْ كَاتِبْتَنِي وَشَاهِدْتَنِي ، أَكْتُبَا بِسْمِ اللَّهِ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ الْأَسْلَامَ كَمَا وَصَفَ ، وَأَنَّ الدِّينَ كَمَا شَرَعَ ، وَأَنَّ الْقَوْلَ كَمَا حَدَّثَ ، وَأَنَّ الْكِتَابَ كَمَا أَنْزَلَ ، وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ، حَيَّا اللَّهُ مُحَمَّدًا بِالسَّلَامِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

اللَّهُمَّ مَا أَصَبَ بَحْتُ فِيهِ مِنْ عَافِيَةٍ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ ، فَأَنْتَ الَّذِي أَعْطَيْتَنِي وَرَزَقْتَنِي وَوَفَّقْتَنِي لَهُ وَسَتَرْتَنِي ، فَلَا حَمْدَ لِي يَا إِلَهِي فِيمَا كَانَ مِنِّي مِنْ خَيْرٍ ، وَلَا عُذْرَ لِي فِيمَا كَانَ مِنِّي مِنْ شَرٍّ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَتَّكِلَ عَلَى مَا لَا حَمْدَ لِي فِيهِ أَوْ مَا لَا عُذْرَ لِي مِنْهُ .

ص: 295

اللَّهُمَّ إِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ لِي عَلَى جَمِيعِ ذَلِكَ إِلَّا بِكَ ، يَا مَنْ بَلَغَ أَهْلَ الْخَيْرِ الْخَيْرَ ، وَأَعَانَهُمْ عَلَيْهِ ، بَلِّغْنِي الْخَيْرَ ، وَأَعِنِّي عَلَيْهِ . اللَّهُمَّ أَحْسِنْ عَاقِبَتِي فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا ، وَأَجْزِنِي مِنْ مَوَاقِبِ الْخِزْيِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ ، وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ الْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ ، وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ ، وَأَسْأَلُكَ الْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ ، وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ . اللَّهُمَّ رَضِّنِي بِقَضَائِكَ حَتَّى لَا أَحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ ، وَلَا تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ عَلَيَّ . اللَّهُمَّ أَعْطِنِي مَا أَحْبَبْتَ ، وَاجْعَلْهُ خَيْرًا لِي .

اللَّهُمَّ مَا أَنْسَدَيْتَنِي فَلَا تُنْسِنِي ذِكْرَكَ ، وَمَا أَحْبَبْتَ فَلَا أُحِبَّ مَعْصِيَتِكَ . اللَّهُمَّ اْمْكُرْ لِي ، وَلَا تَمْكُرْ عَلَيَّ ، وَأَعِنِّي وَلَا تُعِنْ عَلَيَّ ، وَأَنْصُرْ نِي وَلَا تُنْصُرْ عَلَيَّ ، وَاهْدِنِي وَيَسِّرْ لِي الْهُدَى ، وَأَعِنِّي عَلَى مَنْ ظَلَمَنِي حَتَّى أَبْلُغَ فِيهِ ثَارِي . اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي لَكَ شَاكِرًا ، لَكَ ذَاكِرًا ، لَكَ مُجْتَبَاً ، لَكَ رَاهِبًا ، وَاخْتِمْ لِي مِنْكَ بِخَيْرٍ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعِلْمِكَ الْغَيْبِ ، وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ ، أَنْ تُحْيِيَنِي مَا كَانَتِ الْحَيَوةُ خَيْرًا لِي ، وَأَنْ تَتَوَقَّأَنِي إِذَا كَانَتِ الْوَفَاءُ خَيْرًا لِي ، وَأَسْأَلُكَ خَشْيَتِكَ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ ، وَالْعَدْلَ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ ، وَالْقَصْدَ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ ، وَأَنْ تُحَبِّبَ إِلَيَّ لِقَاءَكَ فِي غَيْرِ ضَرِّ رَأٍ مُضِرِّهِ ، وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلِّهِ ، وَاخْتِمْ لِي بِمَا خَتَمْتَ بِهِ لِعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ . (1)

تسبيح روز دوشنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الْحَنَّانِ الْمَنَّانِ الْجَوَادِ ، سُبْحَانَ الْكَرِيمِ الْأَكْرَمِ ، سُبْحَانَ الْبَصِيرِ الْعَلِيمِ ،

ص: 295

1- . مصباح المتهجد : 506 ، بلد الأمين : 117 ، مصباح كفعمی : 114 ، اختيار من المصباح مخطوط : 353 .

سُبْحَانَ السَّمِيعِ الْوَاسِعِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ عَلَى إِقْبَالِ اللَّيْلِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ عَلَى إِدْبَارِ النَّهَارِ وَإِدْبَارِ اللَّيْلِ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فِي آنَاءِ اللَّيْلِ وَآنَاءِ النَّهَارِ ، وَلَهُ الْحَمْدُ وَالْمَجْدُ وَالْعِزَّةُ وَالْكَبْرِيَاءُ ، مَعَ كُلِّ نَفْسٍ وَكُلِّ طَرْفَةٍ وَكُلِّ لَمَحَةٍ سَبَقَ فِي عِلْمِهِ ، سُبْحَانَكَ عَدَدَ ذَلِكَ ، سُبْحَانَكَ زِنَةَ ذَلِكَ وَمَا أَحْصَى كِتَابُكَ ، سُبْحَانَكَ زِنَةَ عَرْشِكَ ، سُبْحَانَكَ سُبْحَانَكَ سُبْحَانَكَ .

سُبْحَانَ رَبَّنَا ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، سُبْحَانَ رَبَّنَا تَسْبِيحًا كَمَا يَنْبَغِي لِكِرَامِ وَجْهِهِ وَعِزِّ جَلَالِهِ ، سُبْحَانَ رَبَّنَا تَسْبِيحًا مُقَدَّسًا مُزَكَّى ، كَذَلِكَ تَعَالَى رَبَّنَا ، سُبْحَانَ الْحَيِّ الْحَلِيمِ ، سُبْحَانَ الَّذِي كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ، سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ آدَمَ ، وَأَخْرَجَنَا مِنْ صُلْبِهِ .

سُبْحَانَ الَّذِي يُحْيِي الْأَمْوَاتَ وَيُمِيتُ الْأَحْيَاءَ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ رَحِيمٌ لَا يَعْجَلُ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ قَرِيبٌ لَا يَعْجَلُ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ جَوَادٌ لَا يَبْتَخُلُ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ حَلِيمٌ لَا يَجْهَلُ ، سُبْحَانَ مَنْ جَلَّ ثَنَاؤُهُ ، وَلَهُ الْمِدْحَةُ الْبَالِغَةُ فِي جَمِيعِ مَا يُثْنَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَجْدِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْحَلِيمِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ . (1)

عوذة حضرت جواد عليه السلام در روز دوشنبه

به روایت مشایخ مذکورین ، و در «طب الأئمة» از حضرت صادق علیه السلام نیز روایت کرده اند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيدُ نَفْسِي بِرَبِّي الْأَكْبَرِ مِمَّا يَخْفَى وَمَا يَظْهَرُ (2) ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ أَثْمَى وَذَكْرٍ ، وَمِنْ شَرِّ مَا رَأَتْ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ، فُؤُوسٌ فُؤُوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ ، أَدْعُوكُمْ أَيُّهَا الْجِنُّ

ص: 296

1- . مصباح المتهجد: 459، بلد الأمين: 118، مصباح كفعمی: 115، بحار الأنوار: 90/179، اختيار من المصباح مخطوط: 352 .

2- . طب الأئمة: + فلان بن فلان و نسخه الف .

إِنْ كُنْتُمْ سَامِعِينَ مُطِيعِينَ ، وَأَدْعُوكُمْ إِلَى اللَّطِيفِ الْخَبِيرِ ، وَأَدْعُوكُمْ أَيُّهَا الْإِنْسُ وَالْجِنُّ إِلَى الَّذِي خَتَمْتُمْ بِخَاتَمِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، وَخَاتَمِ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ ، وَخَاتَمِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، وَخَاتَمِ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَالنَّبِيِّينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ .

أَجْزَ عَنْ فُلَانٍ بِنِ فُلَانٍ كُلَّمَا يَغْدُو وَيَرُوحُ مِنْ ذِي سُمَّ حَيٍّ أَوْ عَقْرَبٍ أَوْ سَاحِرٍ أَوْ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ أَوْ سُلْطَانٍ عَنِيدٍ ، أَخَذْتُ عَنْهُ مَا يُرَى وَمَا لَا يُرَى وَمَا رَأَتْ عَيْنٌ نَائِمٌ أَوْ يَقْظَانٌ بِإِذْنِ اللَّهِ اللَّطِيفِ الْخَبِيرِ ، لَا سُلْطَانَ لَكُمْ عَلَى اللَّهِ ، لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَالْآلِ الطَّاهِرِينَ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا .

و به جای «فلان بن فلان» نام شخصی را که تعویذ برای او می خواند بگوید . و اگر از برای خواندن «عنی» به جای «عنه» نیز «عنی» بگوید و اگر نام خود و پدرش را بگوید نیز خوب است . (1)

عوذۀ دیگر برای روز دوشنبه به روایات سابقه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، إِسْمَى الرَّبِّ عَلَى الْعَرْشِ ، وَقَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ بِحِكْمَتِهِ ، وَمَدَّتِ النُّجُومُ بِأَمْرِهِ ، وَسَدَّتِ الْجِبَالُ وَهِيَ طَائِعَةٌ ، وَنُصِبَتْ لَهُ الْأَجْسَادُ وَهِيَ بِالِيَهُ .

وَقَدْ احْتَجَبْتُ مِنْ ظُلْمِ كُلِّ بَاقٍ ، وَاحْتَجَبْتُ بِالَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا ، وَجَعَلَ فِيهَا سِدْرًا جَا وَقَمْرًا مُنِيرًا ، وَزَيَّنَهَا لِلنَّاطِرِينَ ، وَحَفِظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ، وَجَعَلَ فِي الْأَرْضِ أَوْتَادًا ، أَنْ يُوصَلَ إِلَيَّ أَوْ إِلَى أَحَدٍ مِنْ إِخْوَانِي أَوْ أَخَوَاتِي بِسُوءٍ أَوْ

ص: 297

1- . مصباح المتهجد : 460 ، بلد الأمين : 118 ، مصباح كفعمی : 115 ، الدعوات : 100 ، طب الأئمة : 43 ، جمال الأسبوع : 76 .

فَاحِشِهِ أَوْ بِكَيْدٍ ، حَمَّ حَمَّ حَمَّ ، تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ . (1)

دعای شب سه شنبه به روایات سابقه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ، أَنْتَ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ، وَأَنْتَ مَلِكٌ لَا مَلِكَ مَعَكَ ، وَلَا شَرِيكَ لَكَ ، وَلَا إِلَهَ دُونَكَ ، اِعْتَرَفَ بِذَلِكَ الْخَلَائِقُ ، رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الْمُلْكُ الْعَظِيمُ الَّذِي لَا يَزُولُ ، وَالْغِنَى الْكَبِيرُ الَّذِي لَا يِعْوُلُ ، وَالسُّلْطَانُ الْعَزِيزُ الَّذِي لَا يُضَامُ ، وَالْعِزُّ الْمَنِيْعُ الَّذِي لَا يُرَامُ ، وَالْحَوْلُ الْوَاسِعُ الَّذِي لَا يُضَيَّقُ ، وَالْقُوَّةُ الْمُتَمَيِّنَةُ الَّتِي لَا تَضَعُفُ ، وَالْكَبْرِيَاءُ الْعَظِيمُ الَّذِي لَا يُوصَفُ ، وَالْعَظَمَةُ الْكَبِيرَةُ ، فَحَوْلُ أَرْكَانِ عَرْشِكَ الثُّورُ وَالْوَقَارُ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَخْلُقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ، وَكَانَ عَرْشُكَ عَلَى الْمَاءِ ، وَكُرْسِيُّكَ يَتَوَقَّدُ نُورًا ، وَسَدْرُكَ سَدْرُ الدَّقِ الثُّورِ وَالْعَظَمَةُ ، وَالْأَكْلِيلُ الْمُحِيطُ بِهِ هَيْكَلُ السُّلْطَانِ وَالْعِزَّةُ وَالْمَدْحَةُ .

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَالْبَهَاءِ وَالنُّورِ وَالْحُسْنِ وَالْجَمَالِ وَالْعُلَى وَالْعَظَمَةِ وَالْكَبْرِيَاءِ وَالْجَبْرُوتِ وَالسُّلْطَانِ وَالْقُدْرَةِ ، وَأَنْتَ الْكَرِيمُ الْقَدِيرُ عَلَى جَمِيعِ مَا خَلَقْتَ وَلَا يَقْدِرُ شَيْءٌ قَدْرَكَ ، وَلَا يُضَعِّفُ شَيْءٌ عَظَمَتَكَ ، خَلَقْتَ مَا أَرَدْتَ بِمَشِيئَتِكَ ، فَفَنَدَ فِيهَا خَلَقْتَ عِلْمَكَ ، وَأَحَاطَ بِهِ خُبْرَكَ ، وَأَتَى عَلَى ذَلِكَ أَمْرَكَ ، وَوَسِعَهُ حَوْلَكَ وَقُوَّتَكَ .

لَكَ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ، وَالْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَالْأَمْثَالُ الْعُلْيَا ، وَالْأَلَاءُ وَالْكَبْرِيَاءُ ، ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، وَالنَّعَمِ الْعِظَامِ ، وَالْعِزَّةِ الَّتِي لَا تُرَامُ ، سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ .

ص: 298

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ ، الْمُقَفَّى عَلَى آثَارِهِمْ ، وَالْمُحْتَجِّ بِهِ عَلَى أُمَّهِمْ ، وَالْمُهَيَّبِينَ عَلَى تَصْدِيْقِهِمْ ،
وَالنَّاصِرِينَ لَهُمْ مِنْ ضَلَالٍ مَنْ ادَّعَى مِنْ غَيْرِهِمْ دَعْوَتَهُمْ ، وَسَارَ بِخِلَافِ سِيرَتِهِمْ ، صَدِّ لَمَوْهَ تُعْظَمُ بِهَا نُورُهُ عَلَى نُورِهِمْ ، وَتَرْيَدُهُ بِهَا شَرَفًا عَلَى
شَرَفِهِمْ ، وَتَبْلُغُهُ بِهَا أَفْضَلَ مَا بَلَغَتْ نَبِيًّا مِنْهُمْ ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ .

اللَّهُمَّ فَرِّدْ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَعَ كُلِّ فَضِيلَةٍ فَضِيلَةً ، وَمَعَ كُلِّ كَرَامَةٍ كَرَامَةً ، حَتَّى تُعْرِفَ فَضِيلَتَهُ وَكَرَامَتَهُ أَهْلَ الْكَرَامَةِ عِنْدَكَ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ ، وَهَبْ لَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مِنَ الرَّفْعَةِ أَفْضَلَ الرَّفْعَةِ ، وَمِنَ الرِّضَى أَفْضَلَ الرِّضَى ، وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ الْعُلْيَا ، وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ الْكُبْرَى ، وَآتِهِ
سُؤْلَهُ فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى ، آمِينَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَكْبَرِ الْعَظِيمِ الْمَخْزُونِ ، الَّذِي تَفْتَحُ بِهِ أَبْوَابَ سَمَاوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ ، وَنَسْتُ تَوْجِبُ رِضْوَانَكَ ، الَّذِي تُحِبُّ وَتَهْوَى
وَتَرْضَى عَمَّنْ دَعَاكَ بِهِ ، وَهُوَ حَقٌّ عَلَيْكَ إِلَّا تَحْرِمَ بِهِ سَائِلَكَ .

وَبِكُلِّ اسْمٍ دَعَاكَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ، وَالْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ ، وَالْحَفَظَةُ الْكِرَامُ الْكَاتِبُونَ ، وَأَنْبِيَائُكَ الْمُرْسَلُونَ ، وَالْأَخْيَارُ الْمُتَجَبِّبُونَ ، وَجَمِيعٍ مَنْ
فِي سَمَاوَاتِكَ وَأَقْطَارِ أَرْضِكَ ، وَالصُّفُوفِ حَوْلَ عَرْشِكَ تَقَدَّسُ لَكَ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَنْظُرَ فِي حَاجَتِي إِلَيْكَ ، وَأَنْ
تَرْزُقَنِي نَعِيمَ الْآخِرَةِ ، وَحُسْنَ ثَوَابِ أَهْلِهَا فِي دَارِ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِكَ ، وَمَنَازِلِ الْأَخْيَارِ فِي ظِلِّ أَمِينٍ .

فَإِنَّكَ أَنْتَ بَرَأْتَنِي ، وَأَنْتَ تُعِيدُنِي ، لَكَ أَسَدُ لَمْتُ نَفْسِي ، وَإِلَيْكَ فَوَضْتُ أَمْرِي ، وَإِلَيْكَ الْجَأْتُ ظَهْرِي ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ ، وَبِكَ وَثِقْتُ . اللَّهُمَّ
إِنِّي أَدْعُوكَ دُعَاءَ ضَعِيفٍ مُضْطَرٍّ ، وَرَحْمَتِكَ يَا رَبَّ أَوْثِقْ عِنْدِي مِنْ دُعَائِي . اللَّهُمَّ فَأُذِنِ اللَّيْلَةَ لِدُعَائِي أَنْ يَعْرِجَ إِلَيْكَ ، وَأُذِنِ لِكَلَامِي أَنْ يَلْجَأَ
إِلَيْكَ ، وَاصْرِفْ بَصْرَكَ عَن حَاطَتِي .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُضِلَّ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَأَشْتَقِي، أَوْ أَنْ أُغْوِيَ نَاكِسًا، وَأَنْ أَعْمَلَ بِمَا لَا تَهْوَى، فَأَنْتَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ الْعُلَى، وَأَنْتَ تَرَى وَلَا تُرَى، وَأَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى، فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ اللَّيْلَةَ أَفْضَلَ النَّصِيبِ فِي الْأَنْصِيبَاءِ، وَأَتَمَّ النَّعْمَةِ فِي النَّعْمَاءِ، وَأَفْضَلَ الشُّكْرِ فِي السَّرَّاءِ، وَأَحْسَنَ الصَّبْرِ فِي الضَّرَّاءِ، وَأَفْضَلَ الرَّجُوعِ إِلَى أَفْضَلِ دَارِ الْمَأْوَى.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَسْأَلُكَ الْمَحَبَّةَ لِمَحَابِبِكَ، وَالْعِصْمَةَ لِمَحَارِمِكَ، وَالْوَجَلَ مِنْ خَشْيَتِكَ، وَالْحَشْيَةَ مِنْ عَذَابِكَ، وَالنَّجَاهَ مِنْ عِقَابِكَ، وَالرَّغْبَةَ فِي حُسْنِ ثَوَابِكَ، وَالْفَقْهَ فِي دِينِكَ، وَالْفَهْمَ فِي كِتَابِكَ، وَالْقُنُوعَ بِرِزْقِكَ، وَالْوَرَعَ عَنْ مَحَارِمِكَ، وَالْإِسْتِحْلَالَ لِحَلَالِكَ، وَالتَّحْرِيمَ لِحَرَامِكَ، وَالْإِنْتِهَاءَ عَنْ مَعَاصِيكَ، وَالْحِفْظَ لَوَصِيَّتِكَ، وَالصَّدْقَ بِوَعْدِكَ، وَالْوَفَاءَ بِعَهْدِكَ، وَالْإِعْتِصَامَ بِحَبْلِكَ، وَالْوُقُوفَ عِنْدَ مَوْعِظَتِكَ، وَالْإِزْدِجَارَ عِنْدَ زَوَاجِرِكَ، وَالْإِصْطِبَارَ عَلَى عِبَادَتِكَ، وَالْعَمَلَ بِجَمِيعِ أَمْرِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَعَلَى عِتْرَتِهِ الْأَمْهَدِيِّينَ، وَالسَّلَامَ عَلَيْهِمْ. (1)

دعای حضرت امیر المؤمنین علیہ السلام در روز سه شنبه به روایت تلعبیری و کفعمی رحمه الله علیهما

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَنَّ عَلَيَّ بِاسْتِحْكَامِ الْمَعْرِفَةِ وَالْإِخْلَاصِ بِالتَّوْحِيدِ لَهُ، وَلَمْ يَجْعَلْنِي مِنْ أَهْلِ الْغَوَايَةِ وَالْغَبَاوَةِ وَالشَّكِّ وَالشَّرِكِ، وَلَا مِمَّنِ اسْتَحْوَذَ الشَّيْطَانُ عَلَيْهِ فَأَغْوَاهُ وَأَضَلَّهُ، وَاتَّخَذَ إِلَهُهُ هَوَاهُ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ الضُّرَّ، وَيَعْلَمُ السِّرَّ وَالْجَهْرَ، وَيَمْلِكُ الْخَيْرَ وَالشَّرَّ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الَّذِي

ص: 300

يَحْلُمُ عَنْ عِبْدِهِ إِذَا عَصَاهُ ، وَيَتَلَقَّاهُ بِالْأَسْعَافِ وَالتَّلْبِيهِ إِذَا دَعَاهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، الْبَسِيطُ مُلْكُهُ ، الْمَعْدُومُ شِرْكُهُ ، الْمَجِيدُ عَرْشُهُ ، الشَّدِيدُ بَطْشُهُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنْ لَمْ يَحِدْ لِسُؤَالِهِ مَسْئُولًا سِوَاكَ ، وَأَعْتَمِدُ عَلَيْكَ اعْتِمَادَ مَنْ لَمْ يَجِدْ لِاعْتِمَادِهِ مُعْتَمِدًا غَيْرَكَ ، لِأَنَّكَ الْأَوَّلُ الَّذِي ابْتَدَأْتَ الْإِبْتِدَاءَ ، فَكَوَّنْتَهُ بَادِيًا بِلُطْفِكَ ، فَاسَدْتَ تَكَانَ عَلَى مَشِيئَتِكَ مُنْشَأًا كَمَا أَمَرْتَ (1) بِأَحْكَامِ التَّقْدِيرِ وَحُسْنِ التَّدْبِيرِ ، وَأَنْتَ أَجَلُّ وَأَعَزُّ مِنْ أَنْ تُحِيطَ الْعُقُولُ بِمَبْلَغِ وَصْفِكَ ، وَأَنْتَ الْعَالِمُ الَّذِي لَا يَعْرُوبُ عَنْكَ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ (2) فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ، وَالْجَوَادُ الَّذِي لَا يُبْخَلُكَ الْإِحْطَاحُ الْمُلْحِنُ ، فَإِنَّمَا أَمْرُكَ لِسَيِّءٍ إِذَا أَرَدْتَهُ أَنْ تَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ .

أَمْرُكَ مَاضٍ ، وَوَعْدُكَ حَتْمٌ ، وَحُكْمُكَ عَدْلٌ ، وَقَوْلُكَ فَضْلٌ ، لَا يَعْرُوبُ عَنْكَ شَيْءٌ ، وَلَا يُفُوتُكَ شَيْءٌ ، وَإِلَيْكَ مَرْدُّ كُلِّ شَيْءٍ ، وَأَنْتَ الرَّقِيبُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ ، إِحْتَجَبَتْ بِأَلَانِكَ فَلَا تُرَى (3) ، وَشَهِدَتْ كُلُّ نَجْوَى ، وَتَعَالَيْتَ عَلَى الْعُلَى ، وَتَفَرَّدْتَ بِالْكَبْرِيَاءِ وَتَعَزَّزْتَ بِالْقُدْرَةِ وَالْبَقَاءِ ، وَذَلَّلْتَ لَكَ الْجَبَابِرَةَ بِالْقَهْرِ وَالْفَنَاءِ .

فَلَكَ الْحَمْدُ بِالْآخِرَةِ وَالْأُولَى ، وَلَكَ الشُّكْرُ فِي الْبَدءِ وَالْعُقْبَى ، أَنْتَ إِلَهِي قَادِرٌ رَوْفٌ غَافِرٌ مَلِكٌ قَاهِرٌ رَازِقٌ بَدِيعٌ مُجِيبٌ سَمِيعٌ بَصِيرٌ قَدِيرٌ ، بِيَدِكَ نَوَاصِي الْعِبَادِ ، وَنَوَاحِي (4) الْبِلَادِ ، حَتَّى قِيَوْمِ جَوَادٍ مَاجِدٍ رَحِيمٍ كَرِيمٍ .

أَنْتَ إِلَهِي ، الْمَالِكُ الَّذِي مَلَكَتْ الْمُلُوكَ ، فَتَوَاضَعَ لِهَيْبَتِكَ الْأَعْرَاءُ ، وَدَانَ لَكَ بِالطَّاعَةِ الْأَخِلَاءُ ، وَاحْتَوَيْتَ بِإِلَهِيَّتِكَ عَلَى الْمَجْدِ وَالشَّانِ ، وَلَا يُوَوِّدُكَ حِفْظُ خَلْقِكَ ، وَلَا قَلَّتْ عَطَايَاكَ بِمَنْ مَنَحْتَهُ سَعَهُ رِزْقِكَ ، وَأَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ ، سَتَرْتَ عَلَى عُيُوبِي ، وَأَخْصَيْتَ عَلَى ذُنُوبِي ، وَأَكْرَمْتَنِي بِمَعْرِفَةِ دِينِكَ ، وَلَمْ تَهْتِكْ عَنِّي جَمِيلَ سِتْرِكَ يَا حَنَّانُ ، وَلَمْ تَفْضَحْنِي يَا مَنَّانُ .

ص: 301

1- . خ ل : أَرَدْتَ .

2- . خ ل : الدَّرَهُ . 2 . خ ل : فَلَمْ تُر .

3-

4- . خ ل : قَوَاصِي .

أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُوسِّعَ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ الْوَاسِعِ رِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا هَنِيئًا مَرِيئًا صَدِّقًا صَبِيحًا ، وَأَسْأَلُكَ يَا إِلَهِي أَمَانًا مِنْ عُقُوبَتِكَ ، وَأَسْأَلُكَ سُبُوحَ نِعْمَتِكَ ، وَدَوَامَ عَافِيَتِكَ ، وَمَحَبَّةَ طَاعَتِكَ ، وَاجْتِنَابَ مَعْصِيَتِكَ ، وَحُلُولَ جَنَّتِكَ ، فَإِنَّكَ تَمْحُو مَا تَشَاءُ وَتَثْبُتُ وَعِنْدَكَ أُمُّ الْكِتَابِ .

إِلَهِي إِنْ كُنْتُ افْتَرَقْتُ ذُنُوبًا حَالَتْ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بِافْتِرَافِي لَهَا ، فَأَنْتَ أَهْلٌ أَنْ تَجُودَ عَلَيَّ بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ ، وَتُنْقِذَنِي مِنَ أَلِيمِ عُقُوبَتِكَ ، وَتُدْرَجَنِي دَرَجَ الْمُكْرَمِينَ ، وَتُلْحِقَنِي مَوْلَايَ بِالصَّالِحِينَ ، مَعَ الَّذِينَ تَتَوَقَّيهِمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ إِذْ خَلُّوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ، بِصَفْحِكَ وَتَعَمُّدِكَ يَا رَوْفُ يَا رَحِيمُ .

رَبِّ أَسْأَلُكَ الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَنْ تَحْتَمِلَ عَنِّي وَاجِبَ حُقُوقِ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ ، وَأَدَّ حَقَّ وَقْفِهِمْ عَنِّي ، وَالْحَقَّ مَعَهُمْ بِالْأَبْرَارِ ، وَالْأَخْوَانِ وَالْأَخَوَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ جَمِيعًا ، إِنَّكَ قَرِيبٌ مُجِيبٌ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ . (1)

دعای حضرت فاطمه علیها السلام به روایت «بلد الامین»

اللَّهُمَّ اجْعَلْ غَفْلَةَ النَّاسِ لَنَا ذِكْرًا ، وَاجْعَلْ ذِكْرَهُمْ لَنَا سُكْرًا ، وَاجْعَلْ صَالِحَ مَا نَقُولُ بِالسِّتِنَانِيَّةِ فِي قُلُوبِنَا . اللَّهُمَّ إِنَّ مَغْفِرَتَكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِنَا ، وَرَحْمَتِكَ أَرْجَى عِنْدَنَا مِنْ أَعْمَالِنَا . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَوَفِّقْنَا لِصَالِحِ الْأَعْمَالِ وَالصَّوَابِ مِنَ الْفِعَالِ . (2)

ص: 302

1- . بلد الامین : 120 ، بحار الأنوار : 90/183 به نقل از «مجموع الدعوات» تلعبکبری .

2- . بحار الأنوار : 90/339 به نقل از «بلد الامین» که در این کتاب یافت نشد .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، أَهْلُ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ، وَأَهْلُ السُّلْطَانِ وَالْعِزَّةِ وَالْقُدْرَةِ، وَأَهْلُ الْبِهَاءِ وَالْمَجْدِ، وَلِيُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، خَلَقَ الْخَلْقَ بِقُدْرَتِهِ، وَأَعْلَى الْأَعْلَى بِعِزَّتِهِ، وَأَعْظَمَ الْعُظْمَاءَ بِمَجْدِهِ، وَالَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ، وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ، وَالطَّيْرُ صَافَاتٌ بِأَمْرِهِ، كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَوَتَهُ وَتَسْبِيحَهُ، وَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى، وَالْأَمْثَالُ الْعُلْيَا، وَلَا شَيْءَ أَعْلَمُ مِنْهُ، وَلَا شَيْءَ أَجَلُ مِنْهُ، وَلَا شَيْءَ أَعَزُّ مِنْهُ.

سُبْحَانَ الَّذِي بَعِزَّتِهِ رَفَعَ السَّمَاءَ، وَوَضَعَ الْأَرْضَ، وَنَصَبَ الْجِبَالَ، وَسَخَّرَ النُّجُومَ، وَالَّذِي بَعِزَّتِهِ أَظْلَمَ اللَّيْلَ، وَأَشْرَقَ النَّهَارَ، وَأَسْرَجَ الشَّمْسَ، وَأَنَارَ الْقَمَرَ، سُبْحَانَ الَّذِي بَعِزَّتِهِ سَيَّرَ السَّحَابَ، وَأَنْزَلَ الْمَطَرَ، وَأَخْرَجَ الثَّمَرَ، وَأَعْظَمَ الْبَرَكَهَ، سُبْحَانَ الَّذِي مُلْكُهُ دَائِمٌ، وَكُرْسِيُّهُ رَفِيعٌ وَبَطْشُهُ شَدِيدٌ، سُبْحَانَ الَّذِي عَذَابُهُ أَلِيمٌ، وَعِقَابُهُ سَرِيعٌ، وَأَمْرُهُ مَفْعُولٌ.

سُبْحَانَ الَّذِي كَلِمَتُهُ تَامَةٌ، وَعَهْدُهُ وَفِيٌّ، وَعَقْدُهُ وَثِيقٌ، سُبْحَانَ الَّذِي عِزُّهُ قَاهِرٌ، وَكِبْرِيَاؤُهُ مانِعٌ، وَأَمْرُهُ غَالِبٌ، سُبْحَانَ الَّذِي مَقَامُهُ مَخُوفٌ، وَسُلْطَانُهُ عَظِيمٌ، وَبُرْهَانُهُ مُبِينٌ، وَبِقَاؤُهُ حَقٌّ، سُبْحَانَ الَّذِي حُجَّتُهُ بِالِغَةِ، وَحِفْظُهُ مَحْفُوظٌ، وَكَيْدُهُ مَتِينٌ، سُبْحَانَ الَّذِي قَوْلُهُ صَادِقٌ، وَمِحَالُهُ شَدِيدٌ، وَطَلْبُهُ مُدْرِكٌ، وَسَبِيلُهُ قَاصِدٌ.

سُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ رِزْقُ كُلِّ شَيْءٍ، وَنَاصِيئُهُ كُلِّ دَابَّةٍ، وَيَعْلَمُ مَسَّةَ تَفْرَافِهَا وَمَسَّةَ تَوَدَّعِهَا كُلُّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ، سُبْحَانَ ذِي الْعُلَى وَالْجَبَرُوتِ، سُبْحَانَ ذِي الْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْعِزَّةِ، سُبْحَانَ ذِي السُّلْطَانِ وَالْقُدْرَةِ، سُبْحَانَ ذِي الْأَعْسَانِ وَالْمَهَابَةِ، سُبْحَانَ ذِي الْحَوْلِ وَالْقُوَّةِ، سُبْحَانَ ذِي الْفَضْلِ وَالسَّعَةِ، سُبْحَانَ ذِي الطُّوْلِ وَالْمَنْعَةِ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ وَالْأَكْرَامِ، سُبْحَانَ ذِي الْجُودِ وَالسَّمَاحَةِ.

سُبْحَانَ ذِي الثَّنَاءِ وَالْمِدْحَةِ ، سُبْحَانَ ذِي الْأَيْدِي وَالْبَرَكَهِ ، سُبْحَانَ ذِي الشَّرَفِ وَالرَّفْعَةِ ، سُبْحَانَ ذِي الْعَفْوِ وَالْمَغْفِرَةِ ، سُبْحَانَ ذِي الْمَنْ وَالرَّحْمَةِ ، سُبْحَانَ ذِي الْوَقَارِ وَالسَّكِينَةِ ، سُبْحَانَ ذِي الْكُرَمِ وَالْكَرَامَةِ ، سُبْحَانَ ذِي الثُّورِ وَالْبَهْجَةِ ، سُبْحَانَ ذِي الرَّجَاءِ وَالنَّقْهِ ، سُبْحَانَ رَبِّ الْأَخْرَجِ وَالْأَوْلِيَّةِ (1) ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا يَبْلَى مَجْدُهُ ، وَلَا يَعْزُرُ جَدُّهُ ، وَلَا يَزُولُ مُلْكُهُ ، وَلَا يَبْدُلُ قَوْلُهُ ، وَلَا مَعْتَبَ لِحُكْمِهِ ، لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ ، أَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ الَّتِي يُفْضَلُ بِهَا عَلَى أَنْبِيَائِكَ ، وَابْعَثْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَقَامًا مَحْمُودًا فِي أَفْضَلِ كَرَامَتِكَ ، وَقَرِّبْهُ مِنْ مَجْلِسِكَ ، وَفَضِّلْهُ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ ، ثُمَّ عَرَّفْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ فِي ذَلِكَ الْمَقَامِ مِنْ كَرَامَتِكَ ، وَنَحْنُ آمِنُونَ رَاضُونَ بِمَنْزِلَةِ السَّابِقِينَ مِنْ عِبَادِكَ ، وَاجْمَعْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ فِي أَفْضَلِ مَسَاكِينِ الْجَنَّةِ الَّتِي يُفْضَلُ بِهَا أَنْبِيَائُكَ وَأَحِبَّائُكَ مِنْ خَلْقِكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَلَالِكَ وَجَمَالِكَ وَخَيْرِكَ الْمَبْسُوطِ ، وَطَاعَتِكَ الْمَفْرُوضَةِ ، وَثَوَابِكَ الْمَحْمُودِ ، وَسِتْرِكَ الْفَائِضِ ، وَرِزْقِكَ الدَّائِمِ ، وَفَضْلِكَ الْوَاسِعِ ، وَمَعْرُوفِكَ الْعَامِّ ، وَثَوَابِكَ الْكَرِيمِ ، وَأَمْرِكَ الْغَالِبِ ، وَمَنْكَ الْقَدِيمِ ، وَحِصْنِكَ الْمُنِيعِ ، وَنَصْرِكَ الْقَدِيمِ ، وَحَبْلِكَ الْمَتِينِ ، وَعَهْدِكَ الْوَفِيِّ ، وَوَعْدِكَ الصَّادِقِ عَلَى نَفْسِكَ وَذِمَّتِكَ الَّتِي لَا تَخْفَرُ ، وَعَزَّتِكَ الَّتِي أَدَلَّتْ بِهَا الْخَلَائِقُ ، وَدَانَ لَكَ بِهَا كُلُّ شَيْءٍ ، مَعَ أَنِّي لَا أَسْأَلُكَ بِشَيْءٍ أَعْظَمَ مِنْكَ ، يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ .

وَأَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ ، وَبِكُلِّ دَعْوَةٍ دَعَوْتِكَ بِهَا ، أَوْ لَمْ أَدْعُكَ بِهَا ، أَنْ تُصَلِّ لِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَجْعَلَ الْأَسْمَاءَ وَالصِّيَامَ وَالْقِيَامَ وَالصَّبْرَ وَالصَّلَاةَ وَالْهَدْيَ وَالْتَّقْوَى وَالْحِلْمَ وَالْعِلْمَ وَالْحُكْمَ وَالتَّوْفِيقَ وَالتَّصَدِيقَ وَالسَّكِينَةَ وَالْوَقَارَ وَالرَّأْفَةَ وَالرَّقَّةَ فِي قُلُوبِنَا وَأَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا ، وَفِي لُحُومِنَا وَدِمَائِنَا ، وَاجْعَلْهُ هَمَّنًا وَهَوَانًا فِي مَحِيَانَا وَمَمَاتِنَا .

ص:304

1- . خ ل : الأولى .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ قُلُوبًا سَلِيمَةً، وَاللِّسَنَةَ صَادِقَةً، وَأَزْوَاجًا صَالِحَةً، وَإِيمَانًا ثَابِتًا، وَعِلْمًا نَافِعًا، وَبِرًّا ظَاهِرًا، وَتِجَارَةً رَيْبِحَةً، وَعَمَلًا نَجِيحًا، وَسَعْيًا مَسْكُورًا، وَذَنْبًا مَغْفُورًا، وَتَوْبَةً نَصُوحًا، لَا تُغَيِّرُهَا سَرَاءٌ وَلَا ضَرَاءٌ.

وَأَزْرُقْنَا اللَّهُمَّ دِينًا قَيِّمًا، وَشُكْرًا دَائِمًا، وَصَبْرًا جَمِيلًا، وَحَيَاةً طَيِّبَةً، وَوَفَاةً كَرِيمَةً، وَفُوزًا عَظِيمًا، وَظِلًّا ظَلِيلًا، وَالْفِرْدَوْسَ نُزُلًا، وَنَعِيمًا مُقِيمًا، وَمُلْكًا كَبِيرًا، وَشَرَابًا طَهُورًا، وَثِيَابَ سُندُسٍ خُضْرًا، وَاسْتَبْرَقًا وَحَرِيرًا.

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْ غَفْلَةَ النَّاسِ لَنَا ذِكْرًا، وَذِكْرَهُمْ لَنَا شُكْرًا، وَاجْعَلْ نَبِيَّنَا صَدَقَةً لِي، وَاللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَرَطًا، وَحَوْضَهُ لَنَا مَوْرِدًا، وَاجْعَلِ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالذُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عَلَيْنَا بَرَكَهً، وَأَزْرُقْنَا عِلْمًا وَإِيمَانًا وَهُدًى وَإِسْلَامًا وَإِخْلَاصًا وَتَوَكُّلاً عَلَيْكَ، وَرَغْبَةً إِلَيْكَ، وَرَهْبَةً مِنْكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ (1).

دعای حضرت علی بن الحسین صلوات الله علیهما در روز سه شنبه به روایت شیخ شهید و کفعمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ حَقُّهُ كَمَا يَسْتَحِقُّهُ حَمْدًا كَثِيرًا، وَأَعُوذُ بِهِ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي، وَأَعُوذُ بِهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الَّذِي يَزِيدُنِي ذَنْبًا إِلَى ذَنْبِي، وَأَحْتَرِزُ بِهِ مِنْ كُلِّ جَبَّارٍ فَاجِرٍ، وَسُلْطَانٍ جَائِرٍ، وَعَدُوِّ قَاهِرٍ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ جُنْدِكَ، فَإِنَّ جُنْدَكَ هُمُ الْغَالِبُونَ، وَاجْعَلْنِي مِنْ حِزْبِكَ، فَإِنَّ حِزْبَكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَوْلِيَائِكَ، فَإِنَّ أَوْلِيَاءَكَ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ. اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي، فَإِنَّهُ عِصْمَةُ أَمْرِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي، فَإِنَّهَا دَارُ

ص: 305

مَقَرِّي ، وَإِلَيْهَا مِنْ مُجَاوِرِهِ اللَّئَامِ مَفَرِّي ، وَاجْعَلِ الْحَيَوَةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ ، وَالْوَفَاةَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ ، وَتَمَامِ عِدَّةِ الْمُرْسَلِينَ ، وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ ، وَأَصْحَابِهِ الْمُتَنْجِبِينَ ، وَهَبْ لِي فِي الثَّلَاثَةِ ثَلَاثًا ، لَا تَدْعُ لِي ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ ، وَلَا هَمًّا إِلَّا فَرَّجْتَهُ ، وَلَا عَمَّا إِلَّا أَذْهَبْتَهُ ، وَلَا عَدُوًّا إِلَّا دَفَعْتَهُ ، بِسْمِ اللَّهِ خَيْرِ الْأَسْمَاءِ ، بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ ، أَسْتَدْفِعُ كُلَّ مَكْرُوهِهِ أَوَّلُهُ سَخَطُهُ ، وَأَسْتَجْلِبُ كُلَّ مَحْبُوبٍ أَوَّلُهُ رِضَاهُ ، فَاحْتِمِ لِي مِنْكَ بِالْغُفْرَانِ ، يَا وَلِيَّ الْأَعْيَانِ (1).

دعای حضرت کاظم علیہ السلام در روز سه شنبه به روایت شیخ ، علامه ، ابن باقی و کفعمی قدس الله ارواحهم

مَرْحَبًا بِخَلْقِ اللَّهِ الْجَدِيدِ ، وَبِكُفَا مِنْ كَاتِبِينَ وَشَاهِدِينَ ، أُكْتُبُ بِسْمِ اللَّهِ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ الْأَسْمَاءَ كَمَا وَصَفَ ، وَأَنَّ الدِّينَ كَمَا شَرَعَ ، وَأَنَّ الْكِتَابَ كَمَا أَنْزَلَ ، وَالْقَوْلَ كَمَا حَدَّثَ ، وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ، حَيَّا اللَّهُ مُحَمَّدًا بِالسَّلَامِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، أَصْبَحْتُ أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي .

اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي ، وَأَجِبْ دَعْوَاتِي ، وَاحْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي . اللَّهُمَّ إِنْ رَفَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَضَعُنِي ، وَإِنْ وَصَّ عَتْنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْفَعُنِي . اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي لِلْبَلَاءِ غَرَضًا ، وَلَا لِلْفِتْنَةِ نَصَبًا ، وَلَا تُتْبِعْنِي بِبَلَاءٍ عَلَى آثَرِ بَلَاءٍ ، فَقَدْ تَرَى صَدَّ عَفْيَ وَقَلَّةَ حِيلَتِي وَتَضَرُّعِي .

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ جَمِيعِ غَضَبِكَ فَأَعِدْنِي ، وَأَسْتَجِيرُ بِكَ مِنْ جَمِيعِ عَذَابِكَ فَأَجِرْنِي ، وَأَسْتَنْصِرُ بِكَ عَلَى عَدُوِّي فَأَنْصُرْنِي ، وَأَسْتَعِينُ بِكَ فَأَعِنِّي ، وَأَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ فَكَفِّنِي ،

ص: 306

وَأَسْتَهْدِيكَ فَاهْدِنِي ، وَأَسْتَعِصِمُكَ فَاعْصِمْنِي ، وَأَسْتَغْفِرُكَ فَاغْفِرْ لِي ، وَأَسْتَرْحِمُكَ فَارْحَمْنِي ، وَأَسْتَرْزُقُكَ فَارْزُقْنِي ، فَسُبْحَانَكَ مَنْ ذَا يَعْلَمُ مَا أَنْتَ وَلَا يَخَافُكَ ، وَمَنْ ذَا يَعْرِفُ قُدْرَتَكَ وَلَا يَهَابُكَ ، سُبْحَانَ رَبِّنَا .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيْمَانًا دَائِمًا ، وَقَلْبًا خَاشِعًا ، وَعِلْمًا نَافِعًا ، وَيَقِينًا صَادِقًا ، وَأَسْأَلُكَ دِينًا قَيِّمًا ، وَأَسْأَلُكَ رِزْقًا وَاسِعًا . اللَّهُمَّ لَا تَقْطَعْ رِجَاءَنَا ، وَلَا تَخَيِّبْ دُعَاءَنَا ، وَلَا تَجْهَدْ بِلَاءَنَا ، وَأَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ وَالشُّكْرَ عَلَى الْعَافِيَةِ ، وَأَسْأَلُكَ الْغِنَى عَنِ النَّاسِ أَجْمَعِينَ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَيَا مُنْتَهَى هِمَّةِ الرَّاعِبِينَ ، وَالْمُفْرَجَ عَنِ الْمَهْمُومِينَ ، وَيَا مَنْ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا فَحَسَبَهُ أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ .

اللَّهُمَّ إِنَّ كُلَّ شَيْءٍ لَكَ ، وَكُلُّ شَيْءٍ بِيَدِكَ ، وَكُلُّ شَيْءٍ إِلَيْكَ يَصِيرُ ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ ، وَلَا مُيسِّرَ لِمَا عَسَّرْتَ ، وَلَا مُعَسِّرَ لِمَا يَسَّرْتَ ، وَلَا مُعَقِّبَ لِمَا حَكَمْتَ ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجِدُّ ، وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ ، مَا شِئْتَ كَانَ ، وَمَا لَمْ تَشَأْ لَمْ يَكُنْ .

اللَّهُمَّ فَمَا قَصَدَ رَعْنَهُ عَمَلِي (1) وَرَأَى وَلَمْ تَبْلُغْهُ مَسْأَلَتِي مِنْ خَيْرٍ وَعَدَدْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ ، وَخَيْرٍ (2) أَنْتَ مُعْطِيهِ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ ، فَإِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ فِيهِ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ . (3)

تسبيح روز سه شنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ مَنْ هُوَ فِي عُلُوِّهِ دَانٍ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ فِي دُنُوِّهِ عَالٍ ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ فِي

ص: 307

1- . خ ل : عِلْمِي .

2- . خ ل : خَيْرٍ مَا .

3- . مصباح المتهجد : 507 ، بلد الأمين : 124 ، مصباح كفعمي : 119 ، اختيار من المصباح مخطوط : 357 .

إِشْرَاقِهِ مُنِيرٌ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ فِي سُلْطَانِهِ قَوِيٌّ، سُبْحَانَ الْحَلِيمِ الْجَمِيلِ، سُبْحَانَ الْغَنِيِّ الْحَمِيدِ، سُبْحَانَ الْوَاسِعِ الْعَلِيِّ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَى، سُبْحَانَ مَنْ يَكْشِفُ الضُّرَّ، وَهُوَ الدَّائِمُ الصَّمَدُ الْفَرْدُ الْقَدِيمُ، سُبْحَانَ مَنْ عَلَا فِي الْهَوَاءِ، سُبْحَانَ الْحَيِّ الرَّفِيعِ .

سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ، سُبْحَانَ الدَّائِمِ الْبَاقِي الَّذِي لَا يَزُولُ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْقُدُ مَا عِنْدَهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا تَبِيدُ مَعَالِمُهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يُشَاوِرُ فِي أَمْرِهِ أَحَدًا، سُبْحَانَ مَنْ لَا إِلَهَ غَيْرُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ .

سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ الشَّامِخِ الْمُبِينِ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْبَازِخِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْفَاخِرِ الْقَدِيمِ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ فِي عُلُوِّهِ دَانٍ، وَفِي دُنُوِّهِ عَالٍ، وَفِي إِشْرَاقِهِ مُنِيرٌ، وَفِي سُلْطَانِهِ قَوِيٌّ، وَفِي مُلْكِهِ دَائِمٌ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ (1).

تعويذ امام محمد تقی علیه السلام در روز سه شنبه به روایات سابقه و «طَبِّ الْأَنْمَةِ»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيدُ نَفْسِي بِإِلَهِ الْأَكْبَرِ، رَبِّ السَّمَاوَاتِ الْقَائِمَاتِ بِإِلَهِ عَمَدٍ، وَبِالَّذِي خَلَقَهَا فِي يَوْمَيْنِ، وَفَضَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا، وَخَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ، وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا، وَجَعَلَ فِيهَا جِبَالًا أَوْتَادًا، وَجَعَلَ فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا، وَأَنْشَأَ السَّحَابَ وَسَخَّرَهُ، وَأَجْرَى الْفُلُوكَ وَسَخَّرَ الْبَحْرَ، وَجَعَلَ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا، مِنْ شَرِّ مَا يَكُونُ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَتَعَقَّدُ عَلَيْهِ الْقُلُوبُ وَتَرَاهُ الْعُيُونُ، مِنْ الْجَنِّ وَالْأَنْسِ .

كَفَانَا اللَّهُ كَفَانَا اللَّهُ كَفَانَا اللَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا (2).

ص: 308

عوذہ دیگر برای روز سه شنبه به روایات سابقه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيدُ نَفْسِي بِرَبِّي الْأَكْبَرِ مِمَّا يَخْفَى وَيَظْهَرُ، مِنْ شَرِّ كُلِّ أَنْثَى وَذَكَرٍ، وَمِنْ شَرِّ مَا رَأَتْ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ، قُدُوسٌ قُدُوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ، أَدْعُوكُمْ أَيُّهَا الْجَنُّ إِنْ كُنْتُمْ سَامِعِينَ مُطِيعِينَ . وَأَدْعُوكُمْ أَيُّهَا الْإِنْسُ وَالْجِنُّ، بِالَّذِي دَانَتْ لَهُ الْخَلَائِقُ أَجْمَعُونَ، وَخَتَمْتُ بِعِزِّهِ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ، وَبِجَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَخَاتَمِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَخَاتَمِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ (3).

دعای شب چهار شنبه به روایات سابقه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، أَنْتَ اللَّهُ الْغَنِيُّ الدَّائِمُ الْمَلِكُ، أَشْهَدُ أَنَّكَ إِلَهٌ لَا تَخْتَرِمُ الْأَنَامَ مُلْكَكَ، وَلَا تَغَيِّرُ الْأَيَّامَ عِزَّكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَلَا رَبَّ سِوَاكَ، وَلَا خَالِقَ غَيْرِكَ .

أَنْتَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَكُلُّ شَيْءٍ خَلَقْتَكَ، وَأَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَكُلُّ شَيْءٍ عَبْدُكَ، أَنْتَ إِلَهٌ كُلُّ شَيْءٍ وَكُلُّ شَيْءٍ يَعْبُدُكَ، وَيَسْبُحُ بِحَمْدِكَ وَيَسْتَجِدُّ لَكَ، فَسُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، تَبَارَكَتَ أَسْمَاؤُكَ الْحُسْنَى كُلُّهَا إِلَها مَعْبُودًا فِي جَلَالِ عَظَمَتِكَ وَكِبْرِيَانِكَ، وَتَعَالَيْتَ مَلِكًا جَبَّارًا فِي وَقَارِ عِزِّهِ مُلْكِكَ .

وَتَقَدَّسَتْ رَبًّا مَنُوعَاتًا فِي تَأْيِيدِ مَنَعِهِ سُدَّ لَطَائِنِكَ ، وَارْتَفَعَتْ إِلَيْهَا قَاهِرًا فَوْقَ مَلَكُوتِ عَرْشِكَ ، وَعَلَوَتْ كُلُّ شَيْءٍ بِارْتِفَاعِكَ ، وَأَنْفَذَتْ كُلُّ شَيْءٍ
بَصْرَكَ ، وَلَطْفَ بِكُلِّ شَيْءٍ

ص: 309

-
- 1- . مصباح المتهجد : 467 ، بلد الأمين : 124 ، مصباح كفعمي : 120 ، اختيار من المصباح مخطوط : 357 .
 - 2- . مصباح المتهجد : 468 ، بلد الأمين : 125 ، مصباح كفعمي : 121 ، جمال الأسبوع : 87 ، الدعوات : 101 ، طب الأئمة : 43 .
 - 3- . مصباح المتهجد : 468 .

خَبْرِكَ ، وَأَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمُكَ ، وَوَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ حِفْظُكَ ، وَحَفِظَ كُلُّ شَيْءٍ كِتَابُكَ ، وَمَلَأَ كُلُّ شَيْءٍ نُورُكَ ، وَفَهَرَ كُلُّ شَيْءٍ مُلْكُكَ ، وَعَدَلَ فِي كُلِّ شَيْءٍ حُكْمُكَ ، وَخَافَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْ سَخَطِكَ ، وَدَخَلَتْ فِي كُلِّ شَيْءٍ مَهَابَتُكَ .

إِلَهِي مِنْ مَخَافَتِكَ وَتَأْيِيدِكَ قَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَا فِيهِنَّ مِنْ شَيْءٍ ، طَاعَهُ لَكَ وَخَوْفًا مِنْ مَقَامِكَ وَخَشْيَتِكَ ، فَتَقَارَّ كُلُّ شَيْءٍ فِي قَرَارِهِ ، وَانْتَهَى كُلُّ شَيْءٍ إِلَى أَمْرِكَ ، وَمِنْ شِدْهِ جَبْرُوتِكَ وَعِزَّتِكَ انْقَادَ كُلُّ شَيْءٍ لِمُلْكِكَ ، وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِسُلْطَانِكَ ، وَمِنْ غِنَاكَ وَسَعَتِكَ افْتَقَرَ كُلُّ شَيْءٍ إِلَيْكَ .

فَكُلُّ شَيْءٍ يَعِيشُ مِنْ رِزْقِكَ ، وَمِنْ عُلُوِّ مَكَانِكَ وَقُدْرَتِكَ عَلَوْتَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْ خَلْقِكَ ، وَكُلُّ شَيْءٍ أَسْفَلَ مِنْكَ ، وَتَقَضَى فِيهِمْ بِحُكْمِكَ ، وَتُجْرَى الْمَقَادِيرَ فِيهِمْ بِمَشِيَّتِكَ ، مَا قَدَّمْتَ مِنْهَا لَمْ يَسْبِقْكَ ، وَمَا أَخَّرْتَ مِنْهَا لَمْ يُعْجِزْكَ ، وَمَا أَمَضَّ يَتَ مِنْهَا أَمَضَّ يَتَهُ بِحُكْمِكَ وَعِلْمِكَ ، سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ ، وَآثِرُهُ بِصَفْوِ كَرَامَتِكَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ ، وَاخْصُصْهُ بِأَفْضَلِ الْوَسَائِلِ مِنْكَ ، وَبَلِّغْ بِهِ أَفْضَلَ مَحَلِّ الْمُكْرَمِينَ ، وَأَشْرَفَ رَحْمَتِكَ فِي شَرَفِ الْمُتَقَرَّبِينَ ، وَالذَّرَجَةَ الْعُلْيَا مِنَ الْأَعْلِينَ . اللَّهُمَّ بَلِّغْ بِهِ الْوَسِيلَةَ مِنَ الْجَنَّةِ فِي الرَّفْعَةِ مِنْكَ وَالْفَضِيلَةَ ، وَأَدِّمْ بِأَفْضَلِ الْكِرَامَةِ زُلْفَتَهُ ، حَتَّى تُتِمَّ النِّعْمَةَ عَلَيْهِ ، وَيَطُولَ ذِكْرُ الْخَلَائِقِ لَهُ ، وَاجْعَلْنَا مِنْ رُفَقَائِهِ عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ، مَعَ أَبِيْنَا إِبْرَاهِيمَ ، آمِينَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَهُ عَلَى مُوسَى فِي الْأَلْوَابِحِ ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَى السَّمَاوَاتِ فَاسْتَقَلَّتْ ، وَعَلَى الْأَرْضِ فَاسْتَقَرَّتْ ، وَعَلَى الْجِبَالِ فَأَزْسَتْ ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ نَبِيِّكَ ، وَإِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ ، وَمُوسَى نَجِيِّكَ ، وَعِيسَى كَلِمَتِكَ وَرُوحِكَ .

وَأَسْأَلُكَ بِتُورَاهِ مُوسَى وَإِنْجِيلِ عِيسَى وَزُبُورِ دَاوُدَ وَفُرْقَانِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَعَلَى جَمِيعِ أَنْبِيَائِكَ، وَبِكُلِّ وَحْيٍ أَوْحَيْتُهُ، وَقَضَاءِ قَضِيَّتِهِ، وَكِتَابِ أَنْزَلْتَهُ، يَا إِلَهَ الْحَقِّ الْمُبِينِ، وَالنُّورِ الْمُنِيرِ، أَنْ تُسَمِّعَ النُّعْمَةَ عَلَيَّ، وَتُحَسِّنَ لِي الْعَاقِبَةَ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا.

فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُكَ وَأَبْنُ عَبْدِكَ، نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، أَتَقَلَّبُ فِي قَبْضَةِ يَدِكَ، غَيْرَ مُعْجِزٍ وَلَا مُمْتَنِعٍ، عَجَزْتُ عَنْ نَفْسِي، وَعَجَزَ النَّاسُ عَنِّي، فَلَا عَشِيرَةَ تَكْفِينِي، وَلَا مَالَ يَهْدِينِي، وَلَا عَمَلٍ يُنْجِينِي، وَلَا قُوَّةَ لِي فَانْتَصِرْ، وَلَا أَنَا بَرِيءٌ مِنَ الذُّنُوبِ فَأَعْتَدِ لِي، وَعَظْمَ ذَنْبِي، فَلْيَسِّعْ عَفْوَكَ لِمَغْفِرَتِي اللَّيْلَةَ بِمَا وَأَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ، وَارْزُقْنِي الْقُوَّةَ مَا أَبْتَيْتُنِي، وَالْأَصْدَاحَ مَا أَحْيَيْتُنِي، وَالْعَوْنَ عَلَى مَا حَمَلْتُنِي، وَالصَّبْرَ عَلَى مَا أَبْلَيْتُنِي، وَالشُّكْرَ فِيمَا آتَيْتُنِي، وَالْبَرَكَهَ فِيمَا رَزَقْتُنِي.

اللَّهُمَّ لَقِّنِي حُجَّتِي يَوْمَ الْمَمَاتِ، وَلَا تُرِنِي عَمَلِي حَسْرَاتٍ، وَلَا تَقْصِدْ حَنِي بِسَرِيرَتِي يَوْمَ الْقَاكِ، وَلَا تُخْزِنِي بِسَيِّئَاتِي، وَبِبِلَائِكَ عِنْدَ قَضَائِكَ، وَأَصِّدْ لِيحَ مَا بَيْنِي وَبَيْنَكَ، وَاجْعَلْ هَوَايَ فِي تَقْوِيكَ، وَاكْفِنِي هَوْلَ الْمُطَّلَعِ، وَمَا أَهَمَّنِي وَمَا لَمْ يُهَمَّنِي، مِمَّا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي.

وَأَعِنِّي عَلَى مَا غَلَبَنِي وَمَا لَمْ يَغْلِبْنِي، فَكُلُّ ذَلِكَ بِيَدِكَ يَا رَبِّ فَاكْفِنِي، وَاهْدِ لِي وَأَصِّدْ لِيحَ بِالِي، وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ وَعَرِّفْنِي لِي، وَالْحَقِّنِي بِالَّذِينَ هُمْ خَيْرٌ مِنِّي، وَارْزُقْنِي مُرَافَقَةَ النَّبِيِّينَ وَالصُّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، وَحَسُنْ أَوْلِيكَ زَفِيحًا، أَنْتَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبُّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ، وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا (1).

ص: 311

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَرَضَاتُهُ فِي الطَّلَبِ إِلَيْهِ ، وَالْتِمَاسِ مَا لَدَيْهِ ، وَسَخَطُهُ فِي تَرْكِ الْأَلْحَاحِ فِي الْمَسْأَلَةِ عَلَيْهِ ، وَسَدِّحَانِ اللَّهِ شَاهِدِ كُلِّ نَجْوَى بِعِلْمِهِ ، وَمُبَايِنِ كُلِّ جِسْمٍ بِنَفْسِهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الَّذِي لَا يُدْرِكُ بِالْعُيُونِ وَالْأَبْصَارِ ، وَلَا يُجْهَلُ بِالْعُقُولِ وَالْأَلْبَابِ ، وَلَا يَخْلُو مِنَ الضَّمِيرِ ، وَيَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، الْمُتَجَلِّلُ عَنْ صِفَاتِ الْمَخْلُوقِينَ ، الْمُطَّلِعُ عَلَى مَا فِي قُلُوبِ الْخَلَائِقِ أَجْمَعِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنْ لَا يَمَلُّ دُعَاءَ رَبِّهِ ، وَأَتَصَدَّقُ بِإِيكَ تَصَدَّقَ غَرِيقٍ يَرَجُو كَشْفَ كَرْبِهِ ، وَأَبْتَهِّلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالًا تَائِبٍ مِنْ ذُنُوبِهِ وَخَطَايَاهُ ، وَأَنْتَ الرَّئُوفُ الَّذِي مَلَكَتِ الْخَلَائِقُ كُلَّهُمْ ، وَفَطَرْتَهُمْ أَجْنَاسًا ، مُخْتَلِفَاتِ الْأَلْوَانِ وَالْأَقْدَارِ عَلَى مَشِيَّتِكَ ، وَقَدَّرْتَ آجَالَهُمْ ، وَأَدْرَرْتَ أَرْزَاقَهُمْ ، فَلَمْ يَتَعَاطَمَكَ خَلْقٌ خَلَقْتَ حَتَّى كَوْنَتْهُ كَمَا شِئْتَ مُخْتَلِفًا مِمَّا شِئْتَ .

فَتَعَالَيْتَ وَتَجَبَّرْتَ عَنِ اتِّخَاذِ وَزِيرٍ ، وَتَعَزَّزْتَ مِنْ مُؤَامِرِهِ شَرِيكِ ، وَتَنَزَّهْتَ عَنِ اتِّخَاذِ الْأَبْنَاءِ ، وَتَقَدَّسْتَ عَنْ مُلَامَسَةِ النِّسَاءِ ، فَلَيْسَتْ الْأَبْصَارُ بِمُدْرِكِهِ لَكَ ، وَلَا الْأَوْهَامُ واقِعَهُ عَلَيْكَ ، وَلَيْسَ لَكَ شَرِيكٌ وَلَا نِدٌّ وَلَا عَدِيلٌ وَلَا نَظِيرٌ ، أَنْتَ الْفَرْدُ الْوَاحِدُ الدَّائِمُ الْأَوَّلُ الْآخِرُ ، وَالْعَالِمُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الْقَائِمُ ، الَّذِي لَمْ تَلِدْ وَلَمْ تُوَلَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ كُفُوًا أَحَدٌ ، لَمْ تُوصَفْ بِوَصْفٍ ، وَلَا تُدْرَكُ بِوَهْمٍ ، وَلَا يُغَيَّرُكَ فِي مَرِّ الدُّهُورِ صَرْفٌ ، كُنْتَ أَرْزَاقًا لَمْ تَزَلْ وَلَا تَزُلْ ، وَعِلْمُكَ بِالْأَشْيَاءِ فِي الْخَفَاءِ ، كَعِلْمِكَ بِهَا فِي الْأَجْهَارِ وَالْأَعْلَانِ .

فِيَا مَنْ ذَلَّ لِعَظَمَتِهِ الْعُظَمَاءُ ، وَخَضَعَتْ لِعِزَّتِهِ الرُّؤَسَاءُ ، وَمَنْ كَلَّتْ عَنْ بُلُوغِ ذَاتِهِ

السُّنُّ الْبُلْغَاءُ ، وَمَنْ أَحْكَمَ تَدْبِيرَ الْأَشْيَاءِ ، وَاسْتَعْجَمَتْ عَنْ إِدْرَاكِهِ عِبَارَةُ عُلُومِ الْعُلَمَاءِ ، أَنْعَدْبُنِي بِالنَّارِ وَأَنْتَ أَمَلِي ، أَوْ تَسَلَطْهَا عَلَيَّ بَعْدَ إِفْرَارِي لَكَ بِالتَّوْحِيدِ ، وَخُضُوعِي وَخُشُوعِي لَكَ بِالسُّجُودِ ، أَوْ تُلْجِئْ لِسَانِي فِي الْمَوْقِفِ ، وَقَدْ مَهَّدْتَ لِي بِمَنْكَ سَبِيلَ الْوُصُولِ إِلَى التَّحْمِيدِ وَالتَّسْبِيحِ وَالتَّمْجِيدِ .

فِيَا غَايَةَ الطَّالِبِينَ ، وَأَمَّنَ الْخَائِفِينَ ، وَعِمَادَ الْمَلْهُوفِينَ ، وَغِيَاثَ الْمُسْتَجِيرِينَ ، وَجَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ ، وَكَاشِفَ صُرِّ الْمَكْرُوبِينَ ، وَرَبَّ الْعَالَمِينَ ، وَدَيَانَ يَوْمِ الدِّينِ ، وَأَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَتُبَّ عَلَيَّ ، وَالْبِسْنِي الْعَافِيَةَ ، وَارزُقْنِي مِنْ فَضْلِكَ رِزْقًا وَاسِعًا ، وَاجْعَلْنِي مِنَ التَّوَابِينَ .

اللَّهُمَّ وَإِنْ كُنْتَ كَتَبْتَنِي سَقِيًّا عِنْدَكَ ، فَإِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ ، وَبِالْكِبْرِيَاءِ وَالْعِظَمَةِ الَّتِي لَا يُقَاوِمُهَا مُتَكَبِّرٌ وَلَا عَظِيمٌ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُحَوِّلَنِي سَعِيدًا ، فَإِنَّكَ تُجْرِي الْأُمُورَ عَلَيَّ إِرَادَتِكَ ، وَتُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْكَ أَحَدٌ يَا قَدِيرٌ ، وَأَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَأَنْتَ الرَّؤُوفُ الرَّحِيمُ الْحَبِيرُ ، تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي ، وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ، إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ .

فَالطُّفُّ بِي فَقَدِيمًا لَطْفًا بِمُسْرِفٍ عَلَيَّ نَفْسِهِ ، غَرِيقٌ فِي بُحُورِ خَطِيئَتِهِ ، أَسَلَمْتُهُ

لِلْحُتُوفِ كَثْرُهُ زَلَلِهِ ، وَتَطَوَّلَ عَلَيَّ يَا مُتَطَوِّلًا عَلَيَّ الْمَذْنِبِينَ بِالْعَفْوِ وَالصَّفْحِ ، فَإِنَّكَ لَمْ تَزَلْ آخِذًا بِالْفَضْلِ وَالصَّفْحِ عَلَيَّ الْعَاثِرِينَ وَمَنْ وَجَبَ لَهُ بِاجْتِرَائِهِ عَلَيَّ الْأَثَامَ حُلُولُ دَارِ الْبَوَارِ .

يَا عَالِمَ الْخَفِيَّاتِ وَالْأَسْرَارِ ، يَا جَبَّارُ يَا قَهَّارُ ، وَمَا لَزَمْتَنِيهِ مَوْلَايَ مِنْ فَرَضِ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَوَجِبِ حُقُوقِهِمْ مَعَ الْأَخْوَانِ وَالْأَخَوَاتِ ، فَاحْتَمِلْ ذَلِكَ عَنِّي إِلَيْهِمْ وَأَدِّهِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْأَعْكَرَامِ ، وَاغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (1)

ص: 312

دعای حضرت زهرا صلوات الله علیها در روز چهارشنبه

اللَّهُمَّ احْرُسْنَا بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ، وَرُكْنِكَ الَّذِي لَا يُرَامُ، وَيَأْسَدُ مَانِكَ الْعِظَامَ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاحْفَظْ عَلَيْنَا مَا لَوْ حَفِظَهُ غَيْرُكَ ضَاعَ، وَاسْتُرْ عَلَيْنَا مَا لَوْ سَتَرَهُ غَيْرُكَ شَاعَ، وَاجْعَلْ كُلَّ ذَلِكَ لَنَا مَطْوَعًا، إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ قَرِيبٌ مُجِيبٌ. (1)

دعای دیگر برای روز چهارشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ، خَلَقْتَ كُلَّ شَيْءٍ وَأَنْتَ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ، وَأَنْتَ وَارِثُ كُلِّ شَيْءٍ، أَحْصَى عِلْمُكَ كُلَّ شَيْءٍ، وَأَحَاطَتْ قُدْرَتُكَ بِكُلِّ شَيْءٍ، فَلَيْسَ يُعْجِزُكَ شَيْءٌ وَلَا يَتَوَارَى مِنْكَ شَيْءٌ، خَشَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِاسْمِكَ، وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِمُلْكِكَ، وَاعْتَرَفَ كُلُّ شَيْءٍ بِقُدْرَتِكَ.

اللَّهُمَّ لَا يَقْدِرُ أَحَدٌ قَدْرَكَ، وَلَا يَشْكُرُكَ أَحَدٌ حَقَّ شُكْرِكَ، وَلَا تَهْتَدِي الْعُقُولُ لِصِفَتِكَ، لَا يَدْرِي شَيْءٌ كَيْفَ أَنْتَ، غَيْرَ أَنْكَ كَمَا نَعَتَ نَفْسَكَ، حَارَتِ الْأَبْصَارُ دُونَكَ، وَكَلَّتِ الْأَلْسُنُ عَنْكَ، وَانْتَهَتِ الْعُقُولُ دُونَكَ، وَضَلَّتِ الْأَحْلَامُ فِيكَ، تَعَالَيْتَ بِقُدْرَتِكَ، وَعَلَوْتَ بِسُلْطَانِكَ، وَقَدَّرْتَ بِجَبْرُوتِكَ، وَقَهَرْتَ عِبَادَكَ.

اللَّهُمَّ وَأَذْرَكْتَ الْأَبْصَارَ، وَأَحْصَيْتَ الْأَعْمَالَ، وَأَخَذْتَ بِالتَّوَاصِي، وَوَجَلَّتْ دُونَكَ الْقُلُوبُ. اللَّهُمَّ فَأَمَّا الَّذِي نَرَى مِنْ خَلْقِكَ فَيَهْوِلُنَا مِنْ مُلْكِكَ، وَيُعْجِبُنَا مِنْ قُدْرَتِكَ، وَمَا نَصِفُ مِنْ سُلْطَانِكَ فَقَلِيلٌ فِيمَا يَغِيبُ عَنَّا مِنْهُ، وَقَصْدٌ رَفَهُمْنَا عَنْهُ، وَانْتَهَتْ عُقُولُنَا دُونَهُ، وَحَالَتِ الْعُيُوبُ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ.

ص: 314

اللَّهُمَّ أَشَدَّ خَلْقِكَ حَسَدِيهِ لَكَ، وَأَعْلَمُهُمْ بِكَ، وَأَفْضَلَ خَلْقِكَ بِكَ عِلْمًا أَحْوَفُهُمْ لَكَ، وَأَطْوَعُ خَلْقِكَ لَكَ أَقْرَبُهُمْ مِنْكَ، وَأَشَدَّ خَلْقِكَ لَكَ إِعْظَامًا أَذْنَاهُمْ إِلَيْكَ، لَا عِلْمَ إِلَّا حَسَدِيَّتِكَ، وَلَا حِلْمَ إِلَّا الْأَيْمَانَ بِكَ، لَيْسَ لِمَنْ لَمْ يَحْسَكَ عِلْمٌ، وَلَا لِمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِكَ حِلْمٌ، وَكَيْفَ لَا تَعْلَمُ مَا خَلَقْتَ، وَتَحْفَظُ مَا قَدَّرْتَ، وَتَفْهَمُ مَا ذَرَأْتَ، وَتَقْهَرُ مَا ذَلَّلْتَ، وَتَقْدِرُ عَلَى مَا تَشَاءُ، وَبَدَأَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْكَ، وَمُنْتَهَى كُلِّ شَيْءٍ إِلَيْكَ، وَقَوَامُ كُلِّ شَيْءٍ بِكَ، وَرِزْقُ كُلِّ شَيْءٍ عَلَيْكَ.

لَا يَنْتَقِصُ سُلْطَانِكَ مَنْ عَصَاكَ، وَلَا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ مَنْ أَطَاعَكَ، وَلَا يَرُدُّ أَمْرَكَ مَنْ سَخِطَ قَضَاءَكَ، وَلَا يَمْتَنِعُ مِنْكَ مَنْ تَوَلَّى غَيْرَكَ، كُلُّ سِرٍّ عِنْدَكَ عَلَانِيَةٌ، وَكُلُّ غَيْبٍ عِنْدَكَ شَهَادَةٌ، تَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ، تُحْيِي الْمَوْتَى وَتُمِيتُ الْأَحْيَاءَ، نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، مَلِكُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، لَيْسَ يَمْنَعُكَ عِزُّ سُلْطَانِكَ، وَلَا عِظَمُ شَأْنِكَ، وَلَا اِرْتِفَاعُ مَكَانِكَ، وَلَا شِدَّةُ جَبْرُوتِكَ، مِنْ أَنْ تُحْصِيَ كُلَّ شَيْءٍ، وَتَشْهَدَ كُلَّ نَجْوَى، تَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ، وَتَطَّلِعُ عَلَى مَا فِي الْقُلُوبِ.

اللَّهُمَّ لَمْ يَكُنْ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَمْرُ كُلِّ شَيْءٍ بِيَدِكَ، وَلَا تَفْعَلُ مَا يَشَاءُ غَيْرَكَ، وَكُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَكَ، رَحِيمٌ فِي قُدْرَتِكَ، عَالٍ فِي دُنُوكَ، قَرِيبٌ فِي اِرْتِفَاعِكَ، لَطِيفٌ فِي جَلَالِكَ، لَيْسَ يَسْتَعْلِكُ شَيْءٌ عَنْ شَيْءٍ، وَلَا يَسْتَتِرُ عَنْكَ شَيْءٌ، عِلْمُكَ فِي السِّرِّ كَعِلْمِكَ فِي الْعَلَانِيَةِ، وَقُدْرَتُكَ عَلَى مَا تَقْضِي كَقُدْرَتِكَ عَلَى مَا فَصَّيْتَ، وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةٌ، وَمَلَأَتْ كُلَّ شَيْءٍ عَظَمَةٌ، وَأَخَذَتْ بِكُلِّ (1) شَيْءٍ بِقُدْرِهِ، وَمَا فَصَّيْتَ فَهُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ لَا تُسْبِقُ إِنْ طَلَبْتَ، وَلَا تَقْصُرُ إِنْ أَرَدْتَ مُنْتَهَى دُونَ مَا تَشَاءُ، وَلَا تَقْصُرُ قُدْرَتَكَ عَمَّا تُرِيدُ، عَلَوْتَ فِي دُنُوكَ، وَدَنَوْتَ فِي عُلوِّكَ، وَلَطْفَتَ فِي جَلَالِكَ، وَجَلَلْتَ فِي لُطْفِكَ، وَلَا تَقَادَ لِمُلْكِكَ، وَلَا مُنْتَهَى لِعِظَمَتِكَ، وَلَا مِقْيَاسَ لِحَبْرُوتِكَ، وَلَا اسْتِحْرَازًا مِنْ قُدْرَتِكَ.

ص: 315

اللَّهُمَّ فَأَنْتَ الْأَبَدُ بِلا أَمَدٍ ، وَالْمَدْعُوفُ فَلَا مَنْجَى مِنْكَ ، وَالْمُنْتَهَى فَلَا مَحِيصَ عَنْكَ ، وَالْوَارِثُ فَلَا مَقْصَرَ دُونَكَ ، أَنْتَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ، وَالنُّورُ الْمُنِيرُ ، وَالْقُدُّوسُ الْعَظِيمُ ، وَارِثُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ، حَيُّهُ كُلُّ شَيْءٍ ، وَمَصِيرُ كُلِّ شَيْءٍ مَيْتٌ ، وَشَاهِدُ كُلِّ غَائِبٍ ، وَوَلِيُّ تَدْبِيرِ الْأُمُورِ .

اللَّهُمَّ بِيَدِكَ نَاصِيَةُ كُلِّ دَائِي ، وَإِلَيْكَ مَرْدُ كُلِّ نَسِيمَةٍ ، وَإِذْ ذُنُوبِكَ تَسْقُطُ كُلُّ وَرْقَةٍ ، وَلَا يَعْزُبُ عَنْكَ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ . اللَّهُمَّ فَتَتَّ أَبْصَارُ الْمَلَائِكَةِ وَعِلْمُ النَّبِيِّينَ وَعُقُولُ الْأَنْسِ وَالْجِنِّ وَفَهُمْ خَيْرَتَكَ مِنْ عِبَادِكَ فِي مَعْرِفَةِ ذَاتِكَ ، وَحَقِيقَةِ صِفَاتِكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، أَلْقَانِمٍ بِحُجَّتِكَ ، وَالذَّابِّ عَنْ حَرَمِكَ ، وَالتَّاصِحِ لِعِبَادِكَ فِيكَ ، وَالصَّابِرِ عَلَى الْأَذَى وَالتَّكْذِيبِ فِي جَنْبِكَ ، وَالْمُبْلَغِ رِسَالَتِكَ ، فَإِنَّهُ قَدْ آدَى الْأَمَانَةَ ، وَمَنَحَ النَّصِيحَةَ ، وَحَمَلَ عَلَى الْحُجَّةِ ، وَكَابَدَ الْعُسْرَةَ وَالشَّدَّةَ فِيمَا كَانَ يَلْقَى مِنْ جُهَالِ قَوْمِهِ .

اللَّهُمَّ فَأَعْطِهِ بِكُلِّ مَنَقَبِهِ مِنْ مَنَاقِبِهِ ، وَكُلِّ ضَرْبِيهِ مِنْ ضَرْبَانِيهِ ، وَحَالٍ مِنْ أَحْوَالِهِ ، وَمَنْزِلَةٍ مِنْ مَنْزِلَتِهِ ، رَأَيْتَهُ لَكَ فِيهَا نَاصِرًا ، وَعَلَى مَكْرُوهِ بِلَانِكَ صَابِرًا ، خَصَائِصَ مِنْ عَطَائِكَ ، وَفَضَائِلَ مِنْ حِبَائِكَ ، تَسَدَّرُ بِهَا نَفْسُهُ ، وَتُكْرَمُ بِهَا وَجْهُهُ ، وَتَرْفَعُ بِهَا مَقَامَهُ ، وَتُعْلَى بِهَا شَرَفُهُ عَلَى الْقَوْمِ بِقِسْطِكَ ، وَالذَّابِّينَ عَنْ حَرَمِكَ ، وَالذَّاعِيَةَ إِلَيْكَ ، وَالْأَدِلَاءَ عَلَيْكَ مِنَ الْمُتَنَجِّبِينَ الْكِرَامِ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ مِنْ وُلْدِ آدَمَ ، حَتَّى لَا تَبْقَى مَكْرَمَةٌ وَلَا حِبَاءٌ ، وَمِنْ حِبَائِكَ جَعَلْتَهُمَا مِنْكَ نُزُلًا لِمَلَكٍ مُقَرَّبٍ مُفْضَلٍ أَوْ نَبِيٍّ مُرْسَلٍ ، إِلَّا خَصَّصْتَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مِنْ ذَلِكَ الْمَكَانِ بِمَكَارِمِهِ ، بِحَيْثُ لَا يَلْحَقُهُ لَاحِقٌ ، وَلَا يَسْمُو إِلَيْهِ سَامٍ ، وَلَا يَطْمَعُ أَنْ يُدْرِكَهُ طَالِبٌ ، وَحَتَّى لَا يَبْقَى مَلَكٌ مُقَرَّبٌ مُكْرَمٌ مُفْضَلٌ ، وَلَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ ، وَلَا مُؤْمِنٌ صَالِحٌ ، وَلَا فَاجِرٌ طَالِحٌ ، وَلَا شَيْطَانٌ مَرِيدٌ ، وَلَا خَلْقٌ فِيمَا بَيْنَ ذَلِكَ شَهِيدٌ ، إِلَّا عَرَفْتَهُ مَنْزِلَةَ مُحَمَّدٍ ، صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ مِنْكَ ، وَكَرَامَتَهُ عَلَيْكَ ، وَخَاصَّتَهُ لَدَيْكَ .

ثُمَّ جَعَلْتَ خَالِصَ الصَّلَوَاتِ مِنْكَ ، وَمِنْ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَالْمُصَدِّقِينَ مِنْ رُسُلِكَ ، وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكَ ، عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَتَرَحَّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ، وَآمِنٌ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا مَنَنْتَ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ، وَسَلَّمْتَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا سَلَّمْتَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأُورِدْ عَلَيْهِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأُمَّتِهِ مَنْ تَقَرَّبَ بِهِ عَيْنُهُ ، وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْهُمْ وَمِمَّنْ تَسَدَّقِيهِ بِكَأْسِهِ ، وَتُورِدُنَا حَوْضَهُ ، وَتَحْشُرُنَا فِي زُمْرَتِهِ وَتَحْتَ لِيَاوِيهِ ، وَتَدْخُلُنَا فِي كُلِّ خَيْرٍ أَدْخَلْتَ فِيهِ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ ، وَتُخْرِجُنَا مِنْ كُلِّ سُوءٍ أَخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ ، صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلْنِي مَعَهُمْ فِي كُلِّ عَافِيَةٍ وَبَلَاءٍ ، وَاجْعَلْنِي مَعَهُمْ فِي كُلِّ شِدَّةٍ وَرَخَاءٍ ، وَاجْعَلْنِي مَعَهُمْ فِي كُلِّ مَثْوَى وَمُنْقَلَبٍ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَحِينِي مَحْيَاهُمْ ، وَأَمْتِنِي مَمَاتَهُمْ ، وَاجْعَلْنِي مَعَهُمْ فِي الْمَوَاطِنِ كُلِّهَا ، وَالْمَوَاقِفِ كُلِّهَا ، وَالْمَشَاهِدِ كُلِّهَا ، وَأَفْنِنِي خَيْرَ الْفَنَاءِ إِذَا أَفْنَيْتَنِي عَلَى مُوَالَاتِكَ وَمُؤَالَاهِ أَوْلِيَائِكَ ، وَمُعَادَاهِ أَعْدَائِكَ ، وَالرَّغْبَةِ إِلَيْكَ ، وَالرَّهْبَةِ مِنْكَ ، وَالْخُشُوعِ لَكَ ، وَالْوَفَاءِ بِعَهْدِكَ ، وَالتَّصَدِيقِ بِكِتَابِكَ ، وَالِاتِّبَاعِ لِسُنَّتِهِ نَبِيِّكَ ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، صَدِّ لَوْهَ تَبَلُّغُهُمْ بِهَا رِضْوَانِكَ وَالْجَنَّةَ ، وَتَدْخُلْنَا مَعَهُمْ فِي كِرَامَتِكَ ، وَتُنَجِّنَا بِهِمْ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّارِ ، يَا حَابِسَ يَدَيِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ ذَنْبِ

ابْنِهِ وَهُمَا يَتَنَاجِيَانِ الْأَشْيَاءَ يَا بَنِيَّ وَيَا أَبْتَاهُ ، يَا مُقَيِّضَ الرِّكْبِ لِيُوسِفَ فِي الْبَلَدِ الْقَفْرِ وَغِيَابِهِ الْجُبِّ ، وَجَاعِلَهُ بَعْدَ الْعُبُودِيَّةِ نَبِيًّا مَلِكًا .

يَا مَنْ سَمِعَ الْهَمْسَ مِنْ ذِي الثُّونِ فِي بَطْنِ الْحُوتِ فِي الظُّلُمَاتِ الثَّلَاثِ ، ظَلَمَهُ اللَّيْلِ ، وَظَلَمَهُ قَعْرِ الْبَحْرِ ، وَظَلَمَهُ بَطْنِ الْحُوتِ ، يَا كَاشِفَ ضُرِّ أَيُّوبَ ، يَا رَاحِمَ عِبْرَةَ دَاوُدَ ، يَا رَادَّ حُزْنِ يَعْقُوبَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ ، يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ ، يَا مُنْقِصَ هَمِّ الْمَهْمُومِينَ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاكْشِفْ عَنَّا كُلَّ ضُرٍّ ، وَنَقِّسْ عَنَّا كُلَّ هَمٍّ ، وَفَرِّجْ عَنَّا كُلَّ غَمٍّ ، وَاكْفِنَا كُلَّ مَوْوَنَةٍ ، وَأَجِبْ لَنَا كُلَّ دَعْوَةٍ ، وَاقْضِ لَنَا كُلَّ حَاجَةٍ مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاعْفِرْ لِي ذَنْبِي ، وَوَسِّعْ لِي رِزْقِي وَخُلْفِي ، وَطَيِّبْ لِي كَسْبِي ، وَفَقِّنِّي بِمَا رَزَقْتَنِي ، وَلَا تَذْهَبْ بِنَفْسِي إِلَى شَيْءٍ صَرَفْتَهُ عَنِّي .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّسِيانِ وَالْكَسَلِ وَالتَّوَانِي فِي طَاعَتِكَ وَالْفَسَلِ ، وَمِنْ عَذَابِكَ الْأَذْنَى عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِكَ الْأَكْبَرِ ، وَلَا تَجْعَلْ فُؤَادِي فَارِغًا مِمَّا أَقُولُ ، وَاجْعَلْ لِي لَيْلَكَ وَنَهَارَكَ بَرَكَاتٍ مِنْكَ عَلَيَّ ، وَاجْعَلْ سَعْيِي عِنْدَكَ مَشْكُورًا ، أَسْأَلُكَ مِنْ صَالِحِ مَا فِي أَيْدِي الْعِبَادِ ، مِنَ الْأَمَانَةِ وَالْإِيمَانِ وَالتَّقْوَى وَالتَّوَكُّلِ وَالزَّكَاةِ وَالْمَالِ وَالْوَالِدِ ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ .

اللَّهُمَّ مُثَبِّتَ الْقُلُوبِ ، ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ ، وَاجْعَلْ وَسِيلَتِي إِلَيْكَ ، وَرَغْبَتِي فِيمَا عِنْدَكَ ، وَاجْعَلْ ثَوَابَ عَمَلِي رِضَاكَ ، وَأَعْطِ نَفْسِي سُؤْلِهَا وَمُنَاهَا ، وَزَكَّهَا أَنْتَ خَيْرٌ مِنْ زَكَّاهَا ، وَأَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلَاهَا .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاسْتُرْ عَوْرَتِي ، وَامِنْ رَوْعَتِي ، وَاقْضِ دِينِي ، وَاعْفِرْ لِي ذَنْبِي ، وَوَسِّعْ لِي فِي قَبْرِي ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا رَزَقْتَنِي . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتَّقْوَى وَالتَّوَكُّلَ وَالْعَفْوَ وَالْغِنَى وَالْعَمَلَ بِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى ، وَأَسْأَلُكَ الشُّكْرَ وَالمُعَافَاةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَنِي مِنْ خَيْرِ عِبَادِكَ عَمَلًا ، وَخَيْرِهِمْ أَمَلًا ، وَخَيْرِهِمْ حَيَوَةً ، وَخَيْرِهِمْ مَوْتًا ، وَمِنْ الَّذِينَ اسْتَعْمَلْتَهُمْ بِطَاعَتِكَ ، وَتَوَقَّيْتَهُمْ بِرَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ ، وَتَرَكَ الْمُتَنَكَّرَاتِ ، وَحُبَّ الْمَسَاكِينِ ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي ، وَتَتُوبَ عَلَيَّ ، وَإِذَا نَزَلَتْ بِالْأَرْضِ فِتْنَةٌ فَأَقْلِبْنِي غَيْرَ مَفْتُونٍ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ ، وَأَفْتَحُ لِي بِخَيْرٍ ، وَأَخْتِمُ لِي بِخَيْرٍ ، وَأَتِي فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ، وَفِي عَذَابِ النَّارِ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَأَغْفِرُ لِي وَلِوَالِدَيَّ ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ . (1)

ص: 319

1- . مصباح المتهجد : 472 ، بلد الأمين : 128 ، بحار الأنوار : 90/195 ، اختيار من المصباح مخطوط : 359 .

دعای حضرت امام زین العابدین علیه السلام در روز چهارشنبه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ لِبَاسًا، وَالنَّوْمَ سَبَاتًا، وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا، لَكَ الْحَمْدُ أَنْ بَعَثْتَنِي مِنْ مَرْقَدِي، وَلَوْ شِئْتَ جَعَلْتَهُ سَرْمَدًا، حَمْدًا دَائِمًا لَا يَنْقَطِعُ أَبَدًا، وَلَا يُحْصَى لَهُ الْخَلَائِقُ عَدَدًا.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْ خَلَقْتَ فَسَوَّيْتِ، وَقَدَّرْتَ وَقَضَيْتِ، وَأَمَّتْ وَأَحْيَيْتِ، وَأَمْرَضْتَ وَشَفَيْتِ، وَعَافَيْتِ وَأَبْلَيْتِ، وَعَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَيْتِ، وَعَلَى الْمَلِكِ احْتَوَيْتِ.

أَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ صَدَّ عَفْتُ وَسَيَلْتُهُ، وَأَنْقَطَعَتْ حِيلَتُهُ، وَأَقْتَرَبَ أَجَلُهُ، وَتَدَانِي فِي الدُّنْيَا أَمَلُهُ، وَأَلَّهْتُ تَدَّتْ إِلَى رَحْمَتِكَ فَافْتُهُ، وَعَظُمْتَ لِتَفْرِيطِهِ حَسْرَتُهُ، وَكَثُرَتْ زَلَّتُهُ وَعَثْرَتُهُ، وَخَلَصَتْ لِرُجُوعِكَ تَوْبَتُهُ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ، وَارْزُقْنِي شَفَاعَةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَلَا تَحْرِمْنِي صُحْبَتَهُ، إِنَّكَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ أَفْضَلِي فِي الْأَرْبَعَاءِ أَرْبَعًا، اجْعَلْ قُوَّتِي فِي طَاعَتِكَ، وَنَشَاطِي فِي

عِبَادَتِكَ، وَرَغْبَتِي فِي ثَوَابِكَ، وَرُحْمَتِي فِي مَا يُوجِبُ لِي أَلِيمَ عِقَابِكَ، إِنَّكَ لَطِيفٌ لِمَا تَشَاءُ. (1)

ص: 320

1- . مصباح كفعمی : 123 ، بلد الأمين : 131 ، بحار الأنوار : 90/200 ، صحیفه سجادیه ابطحي : 550 .

دعای حضرت کاظم علیہ السلام در روز چهارشنبه به روایت شیخ و علامه و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله

مَرْحَبًا بِخَلْقِ اللَّهِ الْجَدِيدِ ، وَبِكُما مِنْ كَاتِبِينَ وَشَاهِدِينَ ، اُكْتُبَا بِسْمِ اللَّهِ ، اِنَّ هَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَاِنَّ هَدُ اَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَاِنَّ هَدُ اَنْ الْاِسْلَامَ كَمَا وَصَفَ ، وَالَّذِينَ كَمَا شَرَعَ ، وَاَنَّ الْكِتَابَ كَمَا اَنْزَلَ ، وَالْقَوْلَ كَمَا حَدَّثَ ، وَاَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ، حَيَّا اللَّهَ مُحَمَّدًا بِالسَّلَامِ ، وَصَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ .

اَللّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ اَفْضَلِ عِبَادِكَ نَصِيْبًا فِي كُلِّ خَيْرٍ تَقْسِمُهُ فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنْ نُورٍ تَهْدِي بِهِ ، اَوْ رِزْقٍ تَبْسُطُهُ ، اَوْ ضُرٍّ تَكْشِفُهُ ، اَوْ بَلَاءٍ تَصْرِفُهُ ، اَوْ شَرٍّ تَدْفَعُهُ ، اَوْ رَحْمَةٍ تَنْسُدُّهَا ، اَوْ مُصِيبَةٍ تَصْرِفُهَا . اَللّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدْ سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي ، وَاَعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي ، وَاَرْزُقْنِي عَمَلًا تَرْضَى بِهِ عَنِّي .

اَللّهُمَّ اِنِّي اَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ ، وَاَنْزَلْتَهُ فِي شَيْءٍ مِنْ كُتُبِكَ ، اَوْ اِنَّ تَاثُرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ ، اَوْ عَلَّمْتَهُ اَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ ، اَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي ، وَشِفَاءَ صَدْرِي ، وَنُورَ بَصْرِي ، وَذَهَابَ هَمِّي وَحُزْنِي ، فَاِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِكَ .

اَللّهُمَّ رَبَّ الْاَزْوَاجِ الْفَانِيَةِ ، وَرَبَّ الْاَجْسَادِ الْبَالِيَةِ ، اَسْأَلُكَ بِطَاعَةِ الْاَزْوَاجِ الْبَالِغَةِ اِلَى عُرُوقِهَا ، وَبِطَاعَةِ الْقُبُورِ الْمُنْسَقَّةِ عَنْ اَهْلِهَا ، وَبِدَعْوَتِكَ الصَّادِقَةِ فِيهِمْ ، وَاَخَذِكَ الْحَقِّ بَيْنَهُمْ ، وَبَيْنَ الْخَلَائِقِ ، فَلَا يَنْطِقُونَ مِنْ مَخَافَتِكَ ، يَرْجُونَ رَحْمَتَكَ ، وَيَخَافُونَ عَذَابَكَ ، اَسْأَلُكَ النَّوْرَ فِي بَصْرِي ، وَالْيَقِيْنَ فِي قَلْبِي ، وَالْاِخْلَاصَ فِي عَمَلِي ، وَذِكْرَكَ عَلَى لِسَانِي اَبَدًا مَا اَبْقَيْتَنِي .

اَللّهُمَّ مَا فَتَحْتَ لِي مِنْ بَابِ طَاعَةٍ فَلَا تُغْلِقْهُ عَنِّي اَبَدًا ، وَمَا اَغْلَقْتَ عَنِّي مِنْ بَابِ مَعْصِيَةٍ فَلَا تُفْتَحْهُ عَلَيَّ اَبَدًا . اَللّهُمَّ ارْزُقْنِي حَلَاوَةَ الْاِيْمَانِ ، وَطَعْمَ الْمَغْفِرَةِ ، وَلَذَّةَ الْاِسْلَامِ ، وَبَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ ، اِنَّهُ لَا يَمْلِكُ ذَلِكَ غَيْرُكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ ، أَوْ أَذِلَّ أَوْ أُذَلَّ ، أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ ، أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ ، أَوْ أَجُورَ أَوْ يُجَارَ عَلَيَّ ، أَخْرِجْنِي مِنَ الدُّنْيَا مَغْفُورًا لِي ذَنْبِي ، وَمَقْبُولًا عَمَلِي ، وَأَعْطِنِي كِتَابِي يَمِينِي ، وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَةِ النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَسَلَّمَ كَثِيرًا . (1)

تسبيح روز چهارشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ اللَّهِ مَنْ تَسَبَّحَ لَهُ الْأَنْعَامُ بِأَصْوَاتِهَا ، يَقُولُونَ سُبُوحًا قُدُوسًا ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَقِّ الْمُبِينِ ، سُبْحَانَ مَنْ تَسَبَّحَ لَهُ الْبِحَارُ بِأَمْوَاجِهَا ، سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ ، سُبْحَانَكَ مَنْ تَسَبَّحَ لَهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاوَاتِ بِأَصْوَاتِهَا ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْمَحْمُودِ فِي كُلِّ فِعَالِهِ ، سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ لَهُ الْكُرْسِيُّ وَمَا حَوْلَهُ وَمَا تَحْتَهُ ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْجَبَّارِ الَّذِي مَلَأَ كُرْسِيَهُ السَّمَاوَاتِ السَّبْعَ وَالْأَرْضِينَ السَّبْعَ .

سُبْحَانَ اللَّهِ بَعْدَ مَا سَبَّحَهُ الْمُسَبِّحُونَ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بَعْدَ مَا حَمَدَهُ الْحَامِدُونَ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بَعْدَ مَا هَلَّلَهُ الْمُهَلِّلُونَ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ بَعْدَ مَا كَبَّرَهُ الْمُكَبِّرُونَ ، وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ بَعْدَ مَا اسْتَغْفَرَهُ الْمُسْتَغْفِرُونَ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ بَعْدَ مَا مَجَّدَهُ الْمُمَجِّدُونَ ، وَبَعْدَ مَا قَالَهُ الْقَائِلُونَ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ بَعْدَ مَا صَلَّى عَلَيْهِ الْمُصَلُّونَ .

سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، تَسَبَّحُ لَكَ الدَّوَابُّ فِي مَرَاعِيهَا ، وَالْوُحُوشُ فِي مَطَانِّهَا ، وَالسَّبَاعُ فِي فَلَوَاتِهَا ، وَالطَّيْرُ فِي وُكُورِهَا ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، تَسَبَّحُ لَكَ الْبِحَارُ

ص: 322

بأَمْوَاجِهَا، وَالْحَيْتَانُ فِي مِيَاهِهَا، وَالْمِيَاهُ عَلَى مَجَارِيهَا، وَالْهَوَامُّ فِي أَمَاكِنِهَا، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَلْجَوَادُ الَّذِي لَا يَبْخُلُ، أَلْغَنِيُّ الَّذِي لَا يَعْدَمُ، أَلْجَدِيدُ الَّذِي لَا يَبْلَى، أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الْبَاقِي الَّذِي تَسْرُبَلُ بِالْبَقَاءِ، أَلدَّائِمُ الَّذِي لَا يَفْنَى، أَلْعَزِيزُ الَّذِي لَا يَذُلُّ، أَلْمَلِكُ الَّذِي لَا يَزُولُ.

سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَلْفَائِمُ الَّذِي لَا يَغِي، أَلدَّائِمُ الَّذِي لَا يَبِيدُ، أَلْعَلِيمُ الَّذِي لَا يَرْتَابُ، أَلْبَصِيرُ الَّذِي لَا يَضِلُّ، أَلْحَلِيمُ الَّذِي لَا يَجْهَلُ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَلْحَكِيمُ الَّذِي لَا يَحِيفُ، أَلرَّقِيبُ الَّذِي لَا يَسْهُو، أَلْمُحِيطُ الَّذِي لَا يَلْهُو، أَلشَّاهِدُ الَّذِي لَا يَغِيبُ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَلْقَوِيُّ الَّذِي لَا يَرَامُ، أَلْعَزِيزُ الَّذِي لَا يُضَامُ، أَلسَّلْطَانُ الَّذِي لَا يُغْلَبُ، أَلْمُدْرِكُ الَّذِي لَا يُدْرَكُ، أَلطَّالِبُ الَّذِي لَا يَعْجُزُ. (1)

تعويذ روز چهار شنبه از حضرت صادق عليه السلام به روایت «طب الأئمة»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيذُكَ يَا فُلَانُ بِنُ فُلَانِهِ، بِالْأَحَدِ الصَّمَدِ، مِنْ شَرِّ مَا نَفَثَ وَعَقَدَ، وَمِنْ شَرِّ أَبِي مُرَّةٍ وَمَا وَلَدَ، أَعِيذُكَ بِالْوَاحِدِ الْأَعْلَى مِمَّا رَأَتْ عَيْنٌ وَمِمَّا لَمْ تَرَ، وَأَعِيذُكَ بِالْفَرْدِ الْكَبِيرِ مِنْ شَرِّ مَنْ أَرَادَكَ بِأَمْرِ عَسِيرٍ، أَنْتَ فُلَانُ بْنُ فُلَانِهِ فِي جَوَارِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْمَهَارِ السَّلَامِ الْمُؤْمِنِ الْمُهَيَّبِ الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ، عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ، هُوَ اللَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. (2)

ص: 322

- 1- . مصباح المتهجد : 478، بلد الأمين : 132، مصباح : 125، بحار الأنوار : 90/202، اختيار من المصباح مخطوط : 363 .
- 2- . طب الأئمة : 44، بحار الأنوار : 90/203 .

تعویذ روز چهارشنبه از حضرت جواد علیه السلام به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيذُ نَفْسِي بِالْأَحَدِ الصَّمَدِ، مِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ، وَمِنْ شَرِّ ابْنِ قَتْرَةَ وَمَا وَلَدَ، أَسْتَعِيذُ بِاللَّهِ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ الْأَعْلَى، مِنْ شَرِّ مَا رَأَتْ عَيْنِي وَمَا لَمْ تَرَهُ، أَسْتَعِيذُ بِاللَّهِ الْوَاحِدِ الْفَرْدِ الْكَبِيرِ الْأَعْلَى، مِنْ شَرِّ مَنْ أَرَادَنِي بِأَمْرِ عَسِيرٍ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنِي فِي حِرْوَارِكَ وَحِصَّةِ نِيكَ الْحَصِينِ، الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْقَهَّارِ السَّلَامِ الْمُؤْمِنِ الْمُهَيِّمِ الْعَفَّارِ، عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ، هُوَ اللَّهُ، هُوَ اللَّهُ، هُوَ اللَّهُ، لَا شَرِيكَ لَهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا دَائِمًا. (1)

تعویذ دیگر برای روز چهارشنبه به روایت سابقه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيذُ نَفْسِي بِاللَّهِ الْأَكْبَرِ الْأَكْبَرِ الْأَكْبَرِ، رَبِّ السَّمَاوَاتِ الْقَائِمَاتِ بِلا عَمَدٍ، وَبِاللَّهِ خَالِقِهَا فِي يَوْمَيْنِ، وَخَالِقِ الْأَرْضِ فِي يَوْمَيْنِ، وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَانَهَا، وَجَعَلَ فِيهَا جِبَالًا أَوْتَادًا، أَوْ فِجَاجًا سُدُبُلًا، وَأَنْشَأَ السَّحَابَ، وَأَجْرَى الْفُلُوكَ، وَسَخَّرَ الْبَحْرَيْنِ، وَجَعَلَ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا، فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سِوَاءٍ لِلْسَّائِلِينَ. مِنْ شَرِّ مَا يَكُونُ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَتُعْقَدُ عَلَيْهِ الْقُلُوبُ، وَشِرَارِ الْجِنِّ وَالْأَنْسِ، كَفَانَا اللَّهُ، كَفَانَا اللَّهُ، كَفَانَا اللَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا. (2)

ص: 324

1- . مصباح المتهجد : 479، بلد الأمين : 133، الدعوات : 101، مصباح كفعمی : 126، اختيار من المصباح مخطوط : 363 .

2- . مصباح المتهجد : 480، بحار الأنوار : 90/204 .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، أَنْتَ الَّذِي بِكَلِمَتِكَ خَلَقْتَ جَمِيعَ خَلْقِكَ، فَكُلُّ مَشِيئِكَ أَتَتْكَ بِلا لُغُوبٍ، وَأَثَبْتَ مَشِيئَتَكَ، وَلَمْ تَأَنَّ فِيهَا لِمُؤُونِهِ، وَلَمْ تَنْصَبْ فِيهَا لِمَسَدِّ قَهٍّ، وَكَانَ عَرْشُكَ عَلَى الْمَاءِ، وَالظُّلْمَةُ عَلَى الْهَوَاءِ، وَالْمَلَائِكَةُ يَحْمِلُونَ عَرْشَكَ، عَرْشَ النُّورِ وَالْكَرَامَةِ، وَيَسَدُّ بِجُحُونَ بِحَمْدِكَ، وَالْخَلْقُ مُطِيعٌ لَكَ، خَاشِعٌ مِنْ خَوْفِكَ، لَا يَرَى فِيهِ نُورٌ إِلَّا نُورَكَ، وَلَا يَسْمَعُ فِيهِ صَوْتٌ إِلَّا صَوْتَكَ، حَقِيقٌ بِمَا لَا يَحِقُّ إِلَّا لَكَ.

خَالِقِ الْخَلْقِ وَمُبَدِّعِهِ، وَتَوَحَّدْتَ بِأَمْرِكَ، وَتَفَرَّدْتَ بِمُلْكِكَ، وَتَعَظَّمْتَ بِكِبْرِيَاؤِكَ، وَتَعَزَّزْتَ بِجَبْرُوتِكَ، وَتَسَدَّ لَطْفَتَ بِقُوَّتِكَ، وَتَعَالَيْتَ بِقُدْرَتِكَ، فَأَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى فَوْقَ السَّمَاوَاتِ الْعُلَى، كَيْفَ لَا يَقْصُرُ دُونَكَ عِلْمُ الْعُلَمَاءِ وَلَكَ الْعِزَّةُ، أَحْصَيْتَ خَلْقَكَ وَمَقَادِيرَكَ، لِمَا جَلَّ مِنْ جَلَالِ مَا جَلَّ مِنْ ذِكْرِكَ، وَلِمَا اِرْتَفَعَ مِنْ رَفِيعِ مَا اِرْتَفَعَ مِنْ كُرْسِيِّكَ، عَلَوْتَ عَلَى عُلُوِّ مَا اسْتَعْلَى مِنْ مَكَانِكَ.

كُنْتَ قَبْلَ جَمِيعِ خَلْقِكَ، لَا يَقْدِرُ الْقَادِرُونَ قَدْرَكَ، وَلَا يَصِفُ الْوَاصِفُونَ أَمْرَكَ، رَفِيعُ الْبُنْيَانِ، مُضِيئُ الْبُرْهَانِ، عَظِيمُ الْجَلَالِ، قَدِيمُ الْمَجْدِ، مُحِيطُ الْعِلْمِ، لَطِيفُ الْخَيْرِ، حَكِيمُ الْأَمْرِ، أَحْكَمُ الْأَمْرِ صَدُّعُكَ، وَفَهَرَ كُلُّ شَيْءٍ سُدَّ لَطَانِكَ، وَتَوَلَّيْتَ [الْعَظْمَةَ] بَعِزَّةَ مُلْكِكَ، وَالْكَبْرِيَاءَ بِعَظَمِ جَلَالِكَ.

ثُمَّ دَبَّرْتَ الْأَشْيَاءَ كُلَّهَا بِحُكْمِكَ، وَأَحْصَيْتَ أَمْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ كُلَّهَا بِعِلْمِكَ، وَكَانَ الْمَوْتُ وَالْحَيَاةُ بِيَدِكَ، وَضَرَعَ كُلُّ شَيْءٍ إِلَيْكَ، وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِمُلْكِكَ، وَأَنْقَادَ كُلِّ شَيْءٍ لِطَاعَتِكَ، فَتَقَدَّسَتْ رَبَّنَا، وَتَقَدَّسَ اسْمُكَ، وَتَبَارَكْتَ رَبَّنَا، وَتَعَالَى ذِكْرَكَ، وَبِقُدْرَتِكَ عَلَى خَلْقِكَ، وَلُطْفِكَ فِي أَمْرِكَ، لَا يَعْزُبُ عَنْكَ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ

وَالْأَرْضِ ، وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ، فَسُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ ، أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ يُبُوتَاتِ الْمُسْلِمِينَ صَ لَمَوْهُ تُبَيِّضُ بِهَا وَجْهَهُ ، وَتُقَرُّ بِهَا عَيْنُهُ ، وَتُزَيَّنُّ بِهَا مَقَامُهُ ، وَتَجْعَلُهُ حَظِيْبًا بِمَحَامِدِكَ ، مَا قَالَ صَدَقْتَهُ ، وَمَا سَأَلَ أُعْطِيْتَهُ ، وَلِمَنْ شَفَعَ شَفَعْتَهُ ، وَاجْعَلْ لَهُ مِنْ عَطَائِكَ عَطَاءً تَامًا ، وَقِسْمًا وَاثِمًا ، وَنَصِيْبًا جَزِيْلًا ، وَاسْمًا عَالِيًا عَلَى النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ ، وَحَسَنَ أَوْلِيَاكَ رَافِقًا .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي إِذَا ذُكِرَ أَهْتَرَّ لَهُ عَرْشُكَ ، وَتَهَلَّلَ لَهُ دُورُكَ ، وَاسْتَبَشَّرَتْ لَهُ مَلَائِكَتُكَ ، وَالَّذِي إِذَا ذُكِرَ نَضَعَصَدَّ عَتُّ لَهُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ ، وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالِدَّوَابُّ ، وَالَّذِي إِذَا ذُكِرَ تَفْتَحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ ، وَأَسْدَرَتْ لَهُ الْأَرْضُ ، وَسَبَّحَتْ لَهُ الْجِبَالُ ، وَالَّذِي إِذَا ذُكِرَ تَصَدَّعَتْ لَهُ الْأَرْضُ ، وَتَقَدَّسَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ وَالْإِنْسُ ، وَتَفَجَّرَتْ لَهُ الْأَنْهَارُ .

وَالَّذِي إِذَا ذُكِرَ ازْتَعَدَتْ مِنْهُ النَّفُوسُ ، وَوَجَلَّتْ مِنْهُ الْقُلُوبُ ، وَخَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ ، أَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدِيَّ ، وَارْحَمَهُمَا كَمَا رَبَّيْتَنِي صَ غَيْرًا ، وَارزُقْنِي ثَوَابَ طَاعَتِهِمَا وَمَرْضَاتِهِمَا ، وَعَرَّفْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمَا فِي جَنَّتِكَ ، أَسْأَلُكَ لِي وَلَهُمَا الْأَجْرَ فِي الْآخِرَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَالْعَفْوَ يَوْمَ الْقَضَاءِ ، وَبِرْدَ الْعَيْشِ عِنْدَ الْمَوْتِ ، وَقُوَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْتَقِطُ ، وَلَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ ، وَشَوْقًا إِلَى لِقَائِكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي صَ عَيْفٌ فَقَوٌّ فِي رِضَاكَ صَ غَفِي ، وَخُذْ إِلَيَّ الْخَيْرَ بِنَاصِيَتِي ، وَاجْعَلِ الْأَسْلَامَ مُنْتَهَى رِضَايَ ، وَاجْعَلِ الْبِرَّ أَكْبَرَ أَخْلَاقِي ، وَالتَّقْوَى زَادِي ، وَارزُقْنِي الظَّفَرَ بِالْخَيْرِ لِنَفْسِي ، وَأَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي ، وَبَارِكْ لِي فِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا بَلَاعِي .

وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي فِيهَا مَعَادِي ، وَاجْعَلْ دُنْيَايَ زِيَادَةً فِي كُلِّ خَيْرٍ ، وَاجْعَلْ

آخِرْتِي عَافِيَةً مِنْ كُلِّ شَرٍّ، وَهَيَّئْ لِي الْأَعْنَابَةَ إِلَى دَارِ الْخُلُودِ، وَالتَّجَافِي عَنِ دَارِ الْغُرُورِ، وَالْإِسْتِعْدَادَ لِلْمَوْتِ قَبْلَ أَنْ يَنْزِلَ بِي .

اللَّهُمَّ لَا تَأْخُذْنِي بَعْتَهُ، وَلَا تَقْتُلْنِي فَجَاءَهُ (1)، وَلَا تُعْجَلْنِي عَنْ حَقِّ وَلَا تَسْلُبْنِيهِ، وَعَافِنِي مِنْ مُمَارَسَةِ الذُّنُوبِ بِتَوْبِهِ نَصُوحٍ، وَمِنْ الْأَسْقَامِ الدَّوِيَّةِ بِالْعَفْوِ وَالْعَافِيَةِ، وَتَوَفَّ نَفْسِي آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً، رَاضِيَةً بِمَا لَهَا مَرَضِيَّةً، لَيْسَ عَلَيْهَا خَوْفٌ وَلَا حُزْنٌ وَلَا جَزَعٌ وَلَا فَرَعٌ وَلَا وَجَلٌ وَلَا مَقْتٌ مِنْكَ، مَعَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنْكَ الْحُسْنَى، وَهُمْ عَنِ النَّارِ مُبْعَدُونَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَمَنْ أَرَادَنِي بِحُسْنٍ فَأَعِنُّهُ عَلَيْهِ، وَيَسِّرْهُ لِي، فَإِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ، وَمَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ أَوْ حَسَدٍ أَوْ بَغْيٍ أَوْ عَدَاوَةٍ أَوْ ظُلْمٍ فَإِنِّي أَذْرُوكَ فِي نَحْرِهِ، وَأَسْتَعِينُ بِكَ عَلَيْهِ فَآكُفْنِيهِ بِمِ شَيْئٍ، وَأَشْغَلْهُ عَنِّي بِمِ شَيْئٍ، فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، وَمِنْ مَغَاوِيهِ وَاعْتِرَاضِهِ وَفَرَعِهِ وَوَسْوَاسِهِ . اللَّهُمَّ فَلَا تَجْعَلْ لَهُ عَلَيَّ سُلْطَانًا، وَلَا تَجْعَلْ لَهُ عَلَيَّ سَبِيلًا، وَلَا تَجْعَلْ لَهُ فِي مَالِي وَوَلَدِي شَرْكَاءَ وَلَا نَصيبًا، وَبَاعِدْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، حَتَّى لَا يُفْسِدَ شَيْئًا مِنْ طَاعَتِكَ، وَأَتِمِّمْ نِعْمَتَكَ عِنْدَنَا بِمَرْضَاتِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا. (2)

ص: 327

1- . خ ل و اختيار من المصباح : فُجَاءَهُ .

2- . مصباح المتهجد : 480، بلد الأمين : 133، مصباح : 126، بحار الأنوار : 90/203، اختيار من المصباح مخطوط: 364 .

دعای حضرت امیر المؤمنین صلوات الله عليه در روز پنجشنبه به روایت «بلد الأمين» و «مجموع الدعوات»

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ فِي كُلِّ نَفْسٍ مِنَ الْأَنْفَاسِ ، وَخَطَرِهِ مِنَ الْخَطَرَاتِ ، مِنْ لَاتُحْصَى ، وَفِي كُلِّ لَحْظَةٍ مِنَ اللَّحْظَاتِ نِعْمٌ لَاتُتَسَى ، وَفِي كُلِّ حَالٍ مِنَ الْحَالَاتِ عَائِدَةٌ لَاتُخْفَى ، وَسَدُّ بَحَانِ اللَّهِ الَّذِي يَقْهَرُ الْقَوَى ، وَيَنْصُرُ الضَّعِيفَ ، وَيَجْبُرُ الْكَسِيرَ ، وَيُغْنِي الْفَقِيرَ ، وَيَقْبَلُ الْيَسِيرَ ، وَيُعْطِي الْكَثِيرَ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، أَسْأَلُكَ النَّعْمَةَ ، أَلْبَالِغَ الْحِكْمَةِ ، أَلْدَامِغَ الْحُجْبَةِ ، أَلْوَاسِعَ الرَّحْمَةِ ، أَلْمَانِخَ (1) الْعِصْمَةِ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ذُو السُّلْطَانِ الْمَنِيعِ ، وَالْبُنْيَانِ الرَّفِيعِ ، وَالْأَنْشَاءِ الْبَدِيعِ ، وَالْحِسَابِ السَّرِيعِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ خَيْرِ النَّبِيِّينَ ، وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ ، وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ الْخَائِفِ مِنْ وَقْفِهِ الْمَوْقِفِ ، أَلْوَجَلِ مِنَ الْعَرَضِ ، أَلْمُسْتَفِقِ مِنَ الْحِسَابِ ، أَلْمُسْتَعِيدِ مِنْ بَوَائِقِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، أَلْمَأْخُوذِ عَلَى الْعِزَّةِ ، أَلدَّادِمِ عَلَى خَطِيئَتِهِ ، أَلْمَسْئُولِ الْمُحَاسَبِ ، أَلْمُثَابِ الْمُعَاقِبِ ، الَّذِي لَمْ يَكُنْهُ عَدَاكَ مَكَانٌ ، وَلَا وَجَدَ مَفْرًا إِلَّا إِلَيْكَ سِوَاكَ ، مُتَنَصِّلٍ مِنْ سَيِّئِ عَمَلِهِ ، مُتَقَرِّبِ بِعِظَمِ ذُنُوبِهِ ، قَدْ أَحَاطَتْ بِهِ الْهَمُومُ ، وَضَاقَتْ عَلَيْهِ رَخَائِبُ التُّخُومِ ، مُقَرِّ (2) بِالْمَوْتِ ، مُبَادِرٍ بِالتَّوْبَةِ قَبْلَ الْفُوتِ ، أَنْتَ مَنْنْتَ بِهَا عَلَيْهِ ، وَعَفَوْتَ عَنْهُ .

فَأَنْتَ إِلَهِي رَجَائِي إِذْ ضَاقَ عَنِّي الرَّجَاءُ ، وَمَلْجَأِي إِذْ لَمْ أَجِدْ فِنَاءً لِلْإِلْتِجَاءِ ، تَوَحَّدْتَ سَيِّدِي بِالْعِزِّ وَالْعَلَاءِ ، وَتَفَرَّدْتَ بِالْوَحْدَانِيَّةِ وَالْبَقَاءِ ، وَأَنْتَ الْمُتَعَزِّزُ الْفَرْدُ الْمُتَعَالُ ذُو الْمَجْدِ .

ص: 328

1- خ ل : المانع . 2. خ ل : موقن .

فَلَكَ رَبُّ (1) الْحَمْدُ، لايُوارى مِنْكَ مَكَانٌ، وَلَا يُعَيَّرُكَ زَمَانٌ، أَلْفَتَ بِلُطْفِكَ الْفِرْقَ، وَفَلَقْتَ بِقُدْرَتِكَ الْفَلَاقَ، وَأَنْزَلْتَ بِكَرَمِكَ دِياجِي الْعَسَقِ، وَأَجْرَيْتَ الْأَمْوَاهَ مِنَ الصَّمِّ الصَّيَاخِيدِ عَذْبًا وَأُجَاجًا، وَأَنْهَزْتَ مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً تُجَاجًا، وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ لِلْبَرِيَّةِ سِرَاجًا وَهَاجًا، وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ أَبْرَاجًا، مِنْ غَيْرِ أَنْ تُمَارِسَ فِيهَا ابْتِدَاتَ لُغُوبًا وَلَا عِلَاجًا.

وَأَنْتَ إِلَهٌ كُلُّ شَيْءٍ وَخَالِقُهُ، وَجَبَّازٌ كُلُّ شَيْءٍ وَرَازِقُهُ، فَالْعَزِيزُ مِنْ أَعَزَّرْتَ، وَالذَّلِيلُ مِنْ أَدَلَلْتَ، وَالسَّعِيدُ مِنْ أَسْعَدْتَ، وَالسَّقِيٌّ مِنْ أَسْقَيْتَ، وَالغَنِيُّ مِنْ أَغْنَيْتَ، وَالْفَقِيرُ مِنْ أَفْقَرْتَ، أَنْتَ وَلِيِّ وَمَوْلَايَ، وَعَلَيْكَ رِزْقِي، وَبِيَدِكَ نَاصِيَتِي.

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ، وَعُدِّ بِفَضْلِكَ عَلَيَّ عَبْدًا غَمْرَهُ جَهْلُهُ، وَأَسْأَلُكَ بِتَوَلِّيِّكَ عَلَيَّ التَّسْوِيفَ، حَتَّى سَأَلَمَ الْأَيَّامَ، فَاعْتَمِدَ (2) الْمَحَارِمَ وَالْأَثَامَ.

فَأَجْعَلْنِي سَيِّدِي عَبْدًا يَفْرَعُ إِلَى التَّوْبَةِ، فَإِنَّهَا مَفْرَعُ الْمُذْنِبِينَ، وَأَعْنِنِي بِجُودِكَ الْوَاسِعِ عَنِ الْمَخْلُوقِينَ، وَلَا تُخَوِّجْنِي إِلَى سِرَارِ الْعَالَمِينَ، وَهَبْ لِي عَفْوَكَ فِي مَوْقِفِ يَوْمِ الدِّينِ، فَإِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ، وَأَجْوَدُ الْأَجْوَدِينَ، وَأَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ.

يَا مَنْ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى، وَالْأَمْثَالُ الْعُلْيَا، وَ[يَا] جَبَّارَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ، إِيَّاكَ قَصَدْتُ رَاجِيًا، فَلَا تُزِدْنِي عَنْ سَيِّدِي مَوَاهِبَكَ صِدْفًا، إِيَّاكَ جَوَادُ مِفْضَالٍ، يَا رُوُوفًا بِالْعِبَادِ، وَمَنْ هُوَ لَهُم بِالْمِرْصَادِ.

أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُجْزَلَ ثَوَابِي، وَتُحْسِنَ مَآبِي، وَتَسْتُرَ عُيُوبِي، وَتَغْفِرَ ذُنُوبِي، وَأَتَّقِنِي مَوْلَايَ بِفَضْلِكَ مِنْ أَلِيمِ الْعَذَابِ، إِنَّكَ كَرِيمٌ وَهَابٌ، فَقَدْ أَلْقَيْتَنِي السَّيِّئَاتِ وَالْحَسَنَاتِ بَيْنَ عِقَابٍ وَثَوَابٍ، وَقَدْ رَجَوْتُكَ أَنْ تَكُونَ بِلُطْفِكَ تَتَعَمَّدُ عَبْدَكَ الْمُقِرَّ بِفَوَادِحِ الْعُيُوبِ، الْمُعْتَرِفِ بِفَضَائِحِ الذُّنُوبِ، وَتَصْفَحَ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ يَا غَافِرَ الذُّنُوبِ عَنْ ذَلِيلِهِ.

ص: 329

1- . خ ل : رَبِّي .

2- . خ ل : فَازْ تَكَبَّ .

فَلَيْسَ لِي سَدِيدِي رَبُّ أَرْتَجِيهِ غَيْرَكَ ، وَلَا إِلَهَ أَسْأَلُهُ حِينَ (1) فَاقْتِي وَمَسَدِّ كُنْتِي سِوَاكَ ، فَلَا تَرُدَّنِي مِنْكَ بِالْحَيَبِ ، يَا مُقِيلَ الْعَثَرَاتِ ، وَيَا كَاشِفَ الْكُرْبَاتِ ، وَاسْتُرْنِي فَإِنِّي لَسْتُ بِأَوَّلِ مَنْ سَتَرْتَهُ ، يَا وَلِيَّ النِّعَمِ ، وَشَدِيدَ النِّقَمِ ، وَدَائِمَ الْمَجْدِ وَالْكَرَمِ .

وَإِخْصَصْنِي مِنْكَ بِمَغْفِرِهِ لِإِقْبَارِهَا شَقَاءً ، وَسَعَادَةٍ لِأَيْدَانِهَا أَدَى ، وَالْهَمْنِي تَقْوَاكَ وَمَحَبَّتِكَ ، وَجَنَّبْنِي مُوبِقَاتِ مَعْصِيَتِكَ ، وَلَا تَجْعَلْ لِلنَّارِ عَلَيَّ سُلْطَانًا ، إِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ، وَقَدْ دَعَوْتُكَ كَمَا أَمَرْتَنِي ، وَتَكَفَّلْتَ بِالْأَجَابَةِ ، فَلَا تُخَيِّبْ سَائِلِيكَ ، وَلَا تَخْذُلْ طَالِبِيكَ ، وَلَا تَرُدَّ أَمَلِيكَ يَا خَيْرَ مَأْمُولٍ ، وَأَكْرَمَنِي بِرَأْفَتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَفَرْدَانِيَّتِكَ وَرُبُوبِيَّتِكَ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَبِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ .

وَإِكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي ، فَإِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ، لَطِيفٌ لِمَا تَشَاءُ ، وَأَدْرِجْنِي دَرَجٍ مَنْ أَوْجَبْتَ لَهُ حُلُولَ دَارِ كَرَامَتِكَ مَعَ أَصْفِيَائِكَ وَأَهْلِ إِخْتِصَابِكَ ، بِجَزِيلِ مَوَاهِبِكَ فِي دَرَجَاتِ جَنَّتِكَ ، مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ، مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ ، وَحَسَنَ أَوْلِيكَ رَفِيقًا .

وَمَا افْتَرَضْتَ عَلَيَّ يَا إِلَهِي ، فَاحْتَمِلْهُ عَنِّي إِلَى مَنْ أَوْجَبْتَ حُقُوقَهُ ، مِنَ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْأَخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ ، وَاعْفِرْ لِي وَلَهُمْ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، إِنَّكَ قَرِيبٌ مُجِيبٌ ، وَاسِعُ الْبَرَكَاتِ ، وَذَلِكَ عَلَيْكَ سَهْلٌ يَسِيرٌ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ ، وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا (2) .

ص: 330

1- . خ ل : جَبْر .

2- . بلد الأمين : 135 ، بحار الأنوار : 90/207 .

دعای حضرت فاطمه صلوات الله علیها در روز پنجشنبه

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتُّقَى وَالْعَمَلَ وَالْغِنَى وَالْعَمَلَ بِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ قُوَّتِكَ لِصَعْفِنَا ، وَمِنْ غِنَاكَ لِفَقْرِنَا وَفَاقَتِنَا ، وَمِنْ حِلْمِكَ وَعِلْمِكَ لِجَهْلِنَا . اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَعِنَّا عَلَى شُكْرِكَ وَذِكْرِكَ وَطَاعَتِكَ وَعِبَادَتِكَ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (1)

دعای دیگر برای روز پنجشنبه به روایت شیخ و کفعمی و ابن باقی رحمه الله علیهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ وَالتَّشَاءُ الْحَسَنُ كُلُّهُ ، وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا تَرْضَى بِهِ وَتَقْبَلُهُ ، وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يَوْمُ أَجْرِهِ وَكَرَامَتُهُ ، وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا كَمَا تَظَاهَرَتْ عَلَيْنَا نِعْمَتُكَ ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبَّنَا ، الَّذِي نِعْمَتُهُ أَفْضَلُ مِنْ شُكْرِنَا ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبَّنَا ، الَّذِي رَحْمَتُهُ أَنْفَعُ لَنَا مِنْ أَعْمَالِنَا ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبَّنَا ، الَّذِي إِحْسَانُهُ خَيْرٌ مِنْ إِحْسَانِنَا ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبَّنَا ، الَّذِي مَغْفِرَتُهُ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِنَا .

وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبَّنَا ، الَّذِي رِزْقُهُ أَوْسَعُ لَنَا مِنْ كَسْبِنَا ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبَّنَا ، الَّذِي تَعْلِيمُهُ لَنَا أَفْقَهُ مِنْ أَحْلَامِنَا ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبَّنَا ، الَّذِي مَغْفِرَتُهُ أَكْفَى لَنَا مِنْ فِعْلِنَا ، وَسُبْحَانَكَ يَا إِلَهِي ، مَا أَعْظَمَ شَأْنَكَ ، وَأَعَزَّ جَبْرُوتَكَ ، وَأَكْرَمَ قُدْرَتَكَ ، وَأَفْضَلَ عَفْوِكَ ، وَأَسْبَغَ نِعْمَتِكَ ، وَأَكْبَرَ مَنِّكَ ، وَأَوْسَعَ رَحْمَتِكَ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

سُبْحَانَكَ لَا تَسْتَطِيعُ الْأَلْسُنُ وَصْفَكَ ، وَلَا تَصِفُ الْعُقُولُ قُدْرَتَكَ ، وَلَا تَخْطُرُ عَلَى

ص: 331

الْقُلُوبِ عَظَمَتِكَ ، وَلَا تَبْلُغِ الْأَعْمَالَ شِدَّةَ كُرْكٍ ، وَلَا يُطِيقِ الْعَامِلُونَ صِدْقَكَ ، تَحَيَّرَتِ الْأَبْصَارُ دُونَكَ ، سُدَّ بِحَانِكَ أَمْرُكَ فَضَاءً ، وَكَلَامُكَ نُورٌ ، وَرِضَاكَ رَحْمَةٌ ، وَسَخَطُكَ عَذَابٌ ، وَرَحْمَتُكَ حَيَاةٌ ، وَطَاعَتُكَ نَجَاةٌ ، وَعِبَادَتُكَ حِرْزٌ ، وَأَخَذُكَ أَلِيمٌ ، وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ .

وَسُدَّ بِحَانِكَ صَفَتْ لَكَ الْمَلَائِكَةُ ، وَخَشَعَتْ لَكَ الْأَصْوَاتُ ، وَانْتَشَرَتْ بِكَ الْأُمَمُ ، وَأَذَعْنَ لَكَ الْخَلَائِقُ ، وَقَامَ بِكَ الْخَلْقُ ، وَصَفَا لَكَ الْمُلْكُ وَالْأَمْرُ ، وَطَلَبَتْ إِلَيْكَ الْحَوَائِجُ ، وَزُفِعَتْ إِلَيْكَ الْأَيْدِي ، وَطَمَحَتْ نَحْوَكَ الْأَبْصَارُ ، وَقَرَّتْ بِكَ الْأَعْيُنُ ، وَأَشْرَقَتْ بِنُورِكَ الْأَرْضُ ، وَحَيَّيْتَ بِكَ الْبِلَادَ ، وَانْجَلَّتْ لَكَ الْأَجْسَادُ ، وَتَنَاهَتْ إِلَيْكَ الْأَزْوَاجُ ، وَتَأَقَّتْ إِلَيْكَ الْأَنْفُسُ ، وَعَنَّتْ لَكَ الْوُجُوهُ ، وَأَطْمَأَنَّتْ بِكَ الْأَفْرَادُ ، وَافْتَشَّ عَرَّتْ مِنْكَ الْجُلُودُ ، وَأَفْضَيْتَ (1) إِلَيْكَ الْقُلُوبَ ، وَأَطْلَعْتَ عَلَى السَّرَائِرِ ، وَأَخَذْتَ بِالتَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ . اللَّهُمَّ وَأَكْرِمُهُ كَرَامَةً تَبْدُو فَضِيلَتُهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى جَمِيعِ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَالِيْنَا ، بَرَكَهَ تَفَضُّلُنَا بِهَا عَلَى مَنْ بَارَكْتَ عَلَيْهِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ، وَعَرَّفْنَا بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ تَحْتَ عَرْشِكَ ، وَنَحْنُ فِي عَافِيهِ مِمَّا فِيهِ مَنْ حَصَرَ الْحِسَابَ مِنَ الْمُجْرِمِينَ ، وَاجْمَعْنَا وَإِيَّاهُ فِي خَيْرِ مَسَاكِنِ الْجَنَّةِ الَّتِي تَفْضُلُ بِهَا الْأَنْبِيَاءَ وَالصَّالِحِينَ ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ .

اللَّهُمَّ وَاخْتِمِ ذَلِكَ لَنَا بِرِضْوَانِ مِنْكَ ، وَمَحَبَّتِهِ مَعَ رِضْوَانٍ تُقَرِّبُنَا بِهَا مَعَ الْمُقَرَّبِينَ . اللَّهُمَّ وَقَرِّبْنَا مِنْكَ يَوْمَئِذٍ قَرِيبِي لِقَرِيبِهِ لِأَنْتَ جَعَلْتَ بِهَا أَحَدًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ، وَأَسَأَلُكَ اللَّهُمَّ بِمَا أَلْبَسْتَنِي إِلَهِي مِنْ مَحَامِدِكَ وَتَعْظِيمِكَ ، وَالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَرَبِّكَ ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْجَبْرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالسُّلْطَانِ وَالْقُدْرَةِ وَالْأَعْزَامِ ، وَالنِّعَمِ الْعِظَامِ وَالْعِزَّةِ الَّتِي لَا تُرَامُ .

ص: 332

1- . خ ل و «اختيار من المصباح» : أَفْضَتْ .

أَسْأَلُكَ بِأَفْضَلِ مَسَائِلِكَ كُلِّهَا وَأَنْجَحِهَا وَأَعْظَمِهَا، الَّتِي لَا يَنْبَغِي لِلْعِبَادِ أَنْ يَسْأَلُوكَ إِلَّا بِهَا، وَبِكَ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ، وَبِعِزَّتِكَ الْقَدِيمَةِ، وَبِمُلْكِكَ يَا مَلِكَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَبِنِعْمَتِكَ الَّتِي لَا تُحْصَى، وَبِأَحَبِّ أَسْمَائِكَ إِلَيْكَ، وَأَكْرَمِهَا عَلَيْكَ، وَأَشْرَفِهَا لَدَيْكَ مَنْزِلَةً، وَأَقْرَبِهَا إِلَيْكَ وَسِيلَةً، وَأَجْزَلِهَا عِنْدَكَ ثَوَابًا، وَأَسْرَعِهَا مِنْكَ إِجَابَةً.

وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ ائْتَدَتْ فَاقَتُهُ، وَعَظُمَ جُرْمُهُ، وَصَدَّ عَفْ كَدْحُهُ، وَأَشَدَّ رَفَتْ عَلَى الْهَلَكَةِ نَفْسُهُ، وَلَمْ يَجِدْ لِفَاقَتِهِ مُغِيثًا، وَلَا لِكَسْرِهِ جَابِرًا، وَلَا لِدَنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ، وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ فَاقِيرٍ إِلَى رَحْمَتِكَ إِلَهِي، غَيْرِ مُسْتَكْبِرٍ وَلَا مُسْتَتَكْفِفٍ، دُعَاءَ بَائِسٍ فَاقِيرٍ خَائِفٍ مُسْتَجِيرٍ، وَأَدْعُوكَ بِأَنَّكَ الْحَتَّانُ الْمَتَّانُ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ.

أَنْ تَقْلِبَنِي الْيَوْمَ بِرِضَاكَ عَنِّي، وَعَتِقِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، عِتْقًا لَا رِقَّ بَعْدَهُ، وَتَجْعَلَنِي مِنْ طَلْقَانِكَ وَمُحَرَّرِيكَ، وَتُشَدِّ هِدْ عَلَى ذَلِكَ مَلَائِكَتِكَ وَأَنْبِيَاءِكَ وَرُسُلِكَ، فِي كِتَابٍ لَا يُبَدَّلُ وَلَا يُعَيَّرُ، حَتَّى أَلْقَاكَ وَأَنْتَ عَنِّي رَاضٍ وَأَنَا لَدَيْكَ مَرْضِيٌّ، وَأَنْ تُعَافِيَنِي فِي كُلِّ مَوْطِنٍ، وَتَنْصُرَنِي عَلَى كُلِّ عَدُوٍّ، وَتَوْلَانِي فِي كُلِّ مَقَامٍ، وَتُنَجِّنِي مِنْ كُلِّ عَدُوٍّ، وَتُقَرِّجَ عَنِّي كُلَّ كَرْبٍ، وَتُهَوِّنَ لِي كُلَّ سَبِيلٍ، وَتَرْزُقَنِي كُلَّ بَرَكَةٍ.

وَأَنْ تَسْمَعَ لِي إِذَا دَعَوْتُ، وَتَغْفِرَ لِي إِذَا سَهَوْتُ، وَتَقْبَلَ مِنِّي إِذَا صَلَّيْتُ، وَتَسْتَجِيبَ لِي إِذَا دَعَوْتُ، وَتَتَجَاوَزَ عَنِّي إِذَا لَهَوْتُ، وَلَا تُعَاقِبَنِي فِيمَا أَتَيْتُ، وَهَبْ لِي صَالِحَ مَا نَوَيْتُ، وَهَبْ لِي مِنَ الْخَيْرِ فَوْقَ الَّذِي سَمَّيْتُ، وَتَقْبَلَ مِنِّي، وَتَجَاوَزَ عَنِّي، وَعَافِنِي وَأَغْفِرْ لِي، وَامْنُنْ عَلَيَّ وَارْحَمْنِي، وَتُبْ عَلَيَّ وَارْضَ عَنِّي.

وَوَفِّقْنِي لِمَا يَنْفَعُنِي، وَاصْرِفْ عَنِّي مَا يَضُرُّنِي، وَاكْفِنِي مَا أَهْمَنِي، وَلَا تُهِنِّي وَأَصِدِّ لِحْنِي، وَهَبْ لِي كُلَّ شَيْءٍ يُصَدِّ لِحْنِي، وَأَعْظِمْ أَجْرِي، وَأَحْسِنْ ثَوَابِي، وَبَيِّضْ وَجْهِي، وَأَكْرِمْ مَدْخَلِي، وَقَرِّبْنِي مِنْكَ، وَأَكْرِمْنِي بِرَحْمَتِكَ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ،

وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ ، وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الْاَخْيَارِ الْاَبْرَارِ ، الَّذِيْنَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ ، وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ . (1)

دعاى سيد الساجدين صلوات الله عليه در روز پنجشنبه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ اَذْهَبَ اللَّيْلَ مُظْلِمًا بِقُدْرَتِهِ ، وَجَاءَ بِالنَّهَارِ مُبْصِرًا بِرَحْمَتِهِ ، وَكَسَانِي ضِيَاءَهُ وَاَنَا فِي نِعْمَتِهِ . اَللّٰهُمَّ فَكَمَا اَبْقَيْتَنِيْ لَهٗ فَاَبْقِنِيْ لِاُمَمَائِهِ ، وَصَلِّ عَلٰى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ (2) وَآلِهِ ، وَلَا تَفْجَعْنِيْ فِيْهِ وَفِيْ غَيْرِهِ مِنَ اللَّيَالِيْ وَالْاَيَّامِ ، بِاَزْتِكَابِ الْمَحَارِمِ وَاكْتِسَابِ الْمَآثِمِ ، وَاَرْزُقْنِيْ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا فِيْهِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ ، وَاَصْرِفْ عَنِّيْ شَرَّهُ وَشَرَّ مَا فِيْهِ وَشَرَّ مَا بَعْدَهُ .

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ بِذِمَّةِ الْاَسَدِ لَامِ اتَّوَسَّلُ اِلَيْكَ ، وَبِحُرْمَةِ الْقُرْآنِ اَعْتَمِدُ عَلَيْكَ ، وَبِمُحَمَّدٍ الْمُصَدِّقِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اُسْتَشْفِعُ فِعْ لَدَيْكَ ، فَاعْرِفِ اللّٰهُمَّ ذِمَّتِيْ الَّتِي رَجَوْتُ بِهَا قَضَاءَ حَاجَتِيْ ، يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ .

اَللّٰهُمَّ اَقْضِ لِيْ فِي الْخَمِيْسِ حَمْسًا ، لَا يَتَسَعُّ لَهَا اِلَّا كَرَمُكَ ، وَلَا يُطِيْقُهَا اِلَّا نِعْمُكَ ، سَدِّ لَامَهُ اَقْوٰى بِهَا عَلٰى طَاعَتِكَ ، وَعِبَادَةٍ اَسَدِّ تَحِقُّ بِهَا جَزِيْلٌ مَّثُوْبَتِكَ ، وَسَدِّعَهُ فِي الْحَالِ مِنَ الرِّزْقِ الْحَلَالِ ، وَاَنْ تُوْمِنَنِيْ فِي مَوَاقِفِ الْخَوْفِ بِاَمْرِكَ ، وَتَجْعَلَنِيْ مِنْ طَوَارِقِ الْهُمُوْمِ وَالْعُمُوْمِ فِي حِصْنِكَ ، صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاَجْعَلْهُ لِيْ شَافِعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَافِعًا ، اِنَّكَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ . (3)

ص:334

1- . مصباح المتهدّد : 484 ، بلد الأمين : 137 ، بحار الأنوار : 90/209 ، اختيار من المصباح مخطوط : 366 .

2- . نسخه الف : - مُحَمَّدٍ .

3- . مصباح كفعمي : 129 ، بلد الأمين : 139 ، بحار الأنوار : 90/211 ، صحيفه سجّاديّه ابطحي : 553 .

دعای حضرت امام موسی کاظم صلوات الله علیه در روز پنجشنبه به روایت شیخ و علامه و کفعمی

مَرْحَبًا بِخَلْقِ اللَّهِ الْجَدِيدِ ، وَبِكُفَا مِنْ كَاتِبِينَ وَشَاهِدِينَ ، اُكْتُبَا بِسْمِ اللَّهِ ، اَسْتَهْدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَاسْتَهْدُ اَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَاسْتَهْدُ اَنْ الْاِسْلَامَ كَمَا وَصَفَ ، وَالِدِينَ كَمَا شَرَعَ ، وَالْقَوْلَ كَمَا حَدَّثَ ، وَالْكِتَابَ كَمَا اَنْزَلَ ، وَاَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ، حَيًّا اللَّهُ مُحَمَّدًا بِالسَّلَامِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

اَصَّ بَحْتُ وَاَعُوذُ بِوَجْهِ اللَّهِ الْكَرِيمِ ، وَاسْمِ اللَّهِ الْعَظِيمِ ، وَكَلِمَاتِهِ الثَّمَامِ ، مِنْ شَرِّ السَّامَةِ وَالْهَامَةِ ، وَالْعَيْنِ اللَّامَةِ ، وَمِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَذَرَأَ وَبَرَأَ ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ رَبِّي آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ، اِنَّ رَبِّي عَلَي صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ .

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوذُ بِكَ مِنْ جَمِيْعِ خَلْقِكَ ، وَاَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ فِيْ جَمِيْعِ اُمُوْرِيْ ، فَاَحْفَظْنِيْ مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِيْ وَمِنْ فَوْقِيْ وَمِنْ تَحْتِيْ وَلَا تَكِلْنِيْ فِيْ حَوَائِجِيْ اِلَى عَبْدٍ مِنْ عِبَادِكَ فَيَخْذُلْنِيْ ، اَنْتَ مَوْلَايَ وَسَيِّدِيْ ، فَلَا تُخَيِّبْنِيْ مِنْ رَحْمَتِكَ .

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ ، وَتَحْوِيلِ عَافِيَتِكَ ، اِسْتَتَعَنْتُ بِحَوْلِ اللَّهِ وَقُوَّتِهِ ، مِنْ حَوْلِ خَلْقِهِ وَقُوَّتِهِمْ ، وَاَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ، حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ .

اَللّٰهُمَّ اَعِزَّنِيْ بِطَاعَتِكَ ، وَاذَلَّ اَعْدَائِيْ بِمَعْصِيَتِكَ ، وَاَقْصِدْ لَهُمْ يَا قَاصِمَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ، يَا مَنْ لَا يُخَيِّبُ مَنْ دَعَاهُ ، وَيَا مَنْ اِذَا تَوَكَّلَ الْعَبْدُ عَلَيْهِ كَفَاهُ ، اِكْفِنِيْ كُلَّ مُهِمٍّ مِنْ اَمْرِ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ .

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ عَمَلِ الْخَائِفِيْنَ ، وَخَوْفِ الْعَامِلِيْنَ ، وَخُشُوْعِ الْعَابِدِيْنَ ، وَعِبَادَةَ الْمُتَّقِيْنَ ، وَاِخْبَاتَ الْمُؤْمِنِيْنَ ، وَاِنَابَةَ الْمُخْبِتِيْنَ ، وَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنِيْنَ ، وَبُشْرَى (1)

ص: 335

1- . 1. خ ل : يُسْر . 2. مصباح المتهجد : 510 ، بلد الأمين : 139 ، مصباح كفعمی : 129 .

الْمُتَوَكِّلِينَ ، وَالْحَقْنَ بِالْأَحْيَاءِ الْمَرُورِيِّينَ ، وَأَدْخَلْنَا الْجَنَّةَ ، وَأَعْتَقْنَا مِنَ النَّارِ ، وَأَصْلِحْ لَنَا شَأْنًا كُلَّهُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيمَانًا صَادِقًا ، يَا مَنْ يَمْلِكُ حَوَائِجَ السَّائِلِينَ ، وَيَعْلَمُ صَمِيرَ الصَّامِتِينَ ، إِنَّكَ بِكُلِّ خَيْرٍ عَالِمٌ غَيْرٌ مُعَلَّمٌ ، وَأَنْ تَقْضِيَ لِي حَوَائِجِي ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، وَالْمُسْتَلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَآلِهِ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ . (1)

تسبيح روز پنجشنبه به روایت شیخ و ابن باقی و کفعمی رحمهم الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، الْوَاسِعُ الَّذِي لَا يَضِيقُ ، الْبَصِيرُ الَّذِي لَا يَضِلُّ ، الْتَوَرُّ الَّذِي لَا يَحْمَدُ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ ، الْقَيُّومُ الَّذِي لَا يَبْهِنُ ، الصَّمَدُ الَّذِي لَا يُطْعَمُ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَا أَعْظَمَ شَأْنَكَ ، وَأَعَزَّ سُلْطَانَكَ ، وَأَعْلَى مَكَانَكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَا أَبْرَكَ وَأَرْحَمَكَ وَأَحْلَمَكَ وَأَعْظَمَكَ وَأَعْلَمَكَ وَأَسْمَحَكَ وَأَجَلَّكَ وَأَكْرَمَكَ وَأَعَزَّكَ وَأَعْلَاكَ وَأَفْوَاكَ وَأَسْمَعَكَ وَأَبْصَرَكَ .

سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَا أَوْسَعَ رَحْمَتَكَ ، وَأَكْثَرَ فَضْلِكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَا أَنْعَمَ آلاءَكَ ، وَأَسْبَغَ نِعْمَاءَكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَا أَفْضَلَ ثَوَابَكَ ، وَأَجْزَلَ عَطَاءَكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَا أَوْسَعَ حُجَّتَكَ ، وَأَوْضَحَ بُرْهَانَكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَا أَشَدَّ أَخَذَكَ ، وَأَوْجَعَ عِقَابَكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَا أَشَدَّ مَكْرَكَ ، وَأَمْتَنَ كَيْدَكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، تُسَبِّحُ لَكَ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُونَ السَّبْعُ .

سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، الْقَرِيبُ فِي عُلُوكَ ، الْمُتَعَالَى فِي دُنُوكَ ، الْمُتَدَانِي دُونَ

ص:336

كُلُّ شَيْءٍ مِنْ خَلْقِكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، الْقَرِيبُ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ ، وَالِدَائِمُ مَعَ كُلِّ شَيْءٍ ، وَالْبَاقِي بَعْدَ فَنَاءِ كُلِّ شَيْءٍ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، تَصَاغَرَ كُلُّ شَيْءٍ لِجَبَرَوْتِكَ ، وَانْقَادَ كُلُّ شَيْءٍ لِسُلْطَانِكَ ، وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لِعِزَّتِكَ ، وَخَضَعَ كُلُّ شَيْءٍ لِمُلْكِكَ ، وَاسْتَسَلَّمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِكَ .

سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، مَلَكَتِ الْمُلُوكَ بِعِظَمَتِكَ ، وَفَهَرَتِ الْجَبَابِرَةَ بِقُدْرَتِكَ ، وَذَلَّتِ الْعُظَمَاءَ بِعِزَّتِكَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، تَسْبِيحًا يُفْضَلُ عَلَى تَسْبِيحِ الْمُسَبِّحِينَ كُلِّهِمْ مِنْ أَوَّلِ الدَّهْرِ إِلَى آخِرِهِ ، وَمِلَأَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ ، وَمِلَأَ مَا خَلَقْتَ ، وَمِلَأَ مَا قَدَّرْتَ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، يُسَبِّحُ لَكَ السَّمَاوَاتُ بِأَقْطَارِهَا ، وَالشَّمْسُ فِي مَجَارِيهَا ، وَالْقَمَرُ فِي مَنَازِلِهِ ، وَالنُّجُومُ فِي سَيْرَانِهَا ، وَالْفُلُكُ فِي مَعَارِجِهِ .

سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، يُسَبِّحُ لَكَ النَّهَارُ بِضَوْوِهِ ، وَاللَّيْلُ بِدُجَاهِهِ ، وَالثُّورُ بِشِعَاعِهِ ، وَالظُّلْمَةُ بِغُمُوضِهَا ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، تُسَبِّحُ لَكَ الرِّيَّاحُ فِي مَهَبِّهَا ، وَالسَّحَابُ بِأَمْطَارِهَا ، وَالْبَرْقُ بِأَخْطَافِهِ ، وَالرَّعْدُ بِأَرْزَامِهِ ، سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، تُسَبِّحُ لَكَ الْأَرْضُ بِأَقْوَاتِهَا ، وَالْجِبَالُ بِأَطْوَادِهَا ، وَالْأَشْجَارُ بِأُورَاقِهَا ، وَالْمَرَاعِي فِي مَنَابِتِهَا .

سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ ، عَدَدَ مَا سَبَّحَكَ مِنْ شَيْءٍ ، وَكَمَا تُحِبُّ يَا رَبُّ أَنْ تُحْمَدَ ، وَكَمَا يُنْبَغِي لِعِظَمَتِكَ وَكِبَرِيَايِكَ وَعِزَّتِكَ (1) وَقُوَّتِكَ وَقُدْرَتِكَ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ ، وَآلِهِ أَجْمَعِينَ . (2)

ص: 337

1- . در بعضی نسخ مصباح : عِزَّتِكَ .

2- . مصباح المتهجد : 487 ، بلد الأمين : 140 ، مصباح كفعمی : 130 ، اختيار من المصباح مخطوط : 368 .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيدُ نَفْسِي بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ ، مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ، وَقَائِمٍ وَقَاعِدٍ ، وَعَدُوٍّ وَحَاسِدٍ وَمُعَانِدٍ ، «وَيُنَزَّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهَّرَ كُفْرًا بِهِ وَيَذْهَبَ عَنْكُمْ رَجَزُ الشَّيْطَانِ وَلِيُرِيَبَطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبَّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ * أُزْكَضُ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسِلًا بَارِدًا وَشَدْرَابًا * وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا، لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا * أَلَا نَخَفُّ اللَّهُ عَنْكُمْ * ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ * وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ * فَسَدَّ يَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»، لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلا غَالِبَ إِلَّا اللَّهُ، لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَسَلَّم تَسْلِيمًا. (1)

عوده دیگر به روایت سابقه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعِيدُ نَفْسِي بِقُدْرَةِ اللَّهِ وَعِزَّةِ اللَّهِ وَعَظَمَةِ اللَّهِ وَسُلْطَانِ اللَّهِ وَجَلَالِ اللَّهِ وَكَمَالِ اللَّهِ وَبِجَمْعِ اللَّهِ، وَبِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ، وَبِوَلَاةِ أَمْرِ اللَّهِ، مِنْ شَرِّ مَا أَخَافُ وَأَحْذَرُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ. (2)

شیخ و سید بن طاووس و ابن باقی قدس الله ارواحهم گفته اند که سنت است که در آخر روز پنجشنبه این استغفار را بخواند:

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مَسْكِينٍ

ص: 338

1- . مصباح المتهجد: 489، مصباح كفعمي: 132، طب الأئمه: 44، دعوات: 102 .

2- . بلد الأمين: 141، مصباح كفعمي: 132 .

مُسْتَتَكِينٍ ، لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَوَةً وَلَا نُشُورًا ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَتَرَتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ ، وَسَلَّم تَسْلِيمًا .

پس این دعا را بخوان : اَللّٰهُمَّ يَا خَالِقَ نُورِ النَّبِيِّينَ ، وَمُرْزِعَ قُبُورِ الْعَالَمِينَ ، وَدَيَّانَ حَقَائِقِ يَوْمِ الدِّينِ ، وَالْمَالِكَ لِحُكْمِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَالْمُسَدِّبِجِينَ ، وَالْعَالِمَ بِكُلِّ تَكْوِينٍ ، أَشْهَدُ بِعِزَّتِكَ فِي الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ ، وَحِجَابِكَ الْمُنِيعِ عَلَى أَهْلِ الطُّغْيَانِ ، يَا خَالِقَ رُوحِي ، وَمُقَدِّرَ قُوَّتِي ، وَالْعَالِمَ بِسِرِّي وَجَهْرِي ، لَكَ سَجُودِي وَعُبُودِي ، وَلِعَادُوكَ عُنُودِي يَا مَعْبُودِي ، أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ ، وَحَدِّدْ لِي شَرِيكَ لَكَ ، عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ ، وَإِلَيْكَ أُنِيبُ ، وَأَنْتَ حَسْبِي ، وَنِعْمَ الْوَكِيلُ .

و گفته اند که : مستحب است که در روز پنجشنبه سوره «مائده» بخواند و هزار مرتبه «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» ، و هزار مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد و بگوید : اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ ، وَأَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ .
و هر که حاجتی داشته باشد در بامداد روز پنجشنبه و شنبه متوجه آن حاجت شود که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم دعا کرده است که خدا برکت دهد در بامداد رفتن برای حاجت در روز شنبه و پنجشنبه. (1)

نماز روز پنجشنبه

کفعمی از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : هر که در روز پنجشنبه دو رکعت نماز به جا آورد و در رکعت اول بعد از سوره حمد سیصد مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» و در رکعت دوم دویست مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» بخواند حق تعالی او را ثواب کسی کرامت فرماید که ماه رجب و شعبان و رمضان را روزه

ص: 339

1- . مصباح المتهجد : 258 ، بلد الأمين : 141 ، جمال الأسبوع : 181 ، محاسبه النفس : 23 .

داشته باشد و به عدد هر حرفی از حروف قرآن حوری به او عطا فرماید .

و به روایت دیگری که از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت شده است نیز با ثواب بسیار (1).

نماز دیگر

ایضا کفعمی به سندهای معتبر از مفضل بن عمر روایت کرده است که : با جمعی از اصحاب در خدمت حضرت صادق علیه السلام بودیم ناگاه اسماعیل بن قیس موصلی داخل شد، حضرت فرمود که : ای اسماعیل ! این غم شدید و نفس متواتر که از تو مشاهده می کنم سببش چیست؟

گفت: به حق تو سوگند که سینه ام تنگ شده است و شدتم به نهایت رسیده است.

حضرت فرمود که : چرا نماز حوائج را نمی کنی؟

گفت: فدای تو شوم چگونه بکنم؟

فرمود که : چون روز پنجشنبه شود بعد از چاشت غسل بکن و به جای نماز خود برو و چهار رکعت نماز بکن و در هر رکعت بعد از سوره فاتحه ده مرتبه سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» بخوان و بعد از سلام از رکعت چهارم صد مرتبه بگو: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ» پس دستها را به سوی آسمان بلند کن و ده مرتبه بگو: «یا الله» .

پس انگشت شهادت دست راست را به جانب راست و چپ و انگشت شهادت دست چپ را بالا و پایین حرکت بده و بگو: «یا رَبِّ ، یا رَبِّ» آن قدر که یک نفس وفا کند . باز پس دستها را در برابر روی خود به جانب قبله بکش و ده مرتبه «یا الله» بگو ، پس این دعا را بخوان :

یا أَفْضَلَ مَنْ رُجِيَ ، وِيا خَيْرَ مَنْ دُعِيَ ، وِيا أَجْوَدَ مَنْ سَمَحَ ، وَاكْرَمَ مَنْ سُئِلَ ، یا

ص: 340

1- . مصباح المتهجد : 258 ، جمال الأسبوع : 80 و 120 ، بحار الأنوار : 90/314 .

مَنْ لَا يَعْزُّ عَلَيْهِ مَا يَفْعَلُهُ، يَا مَنْ حَيْثُ مَا دُعِيَ أَجَابَ، أَسْأَلُكَ بِمُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ، وَعَزَائِمِ مَغْفِرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الْعِظَامِ، وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ عَظِيمٌ، وَأَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ، وَبِفَضْلِكَ الْعَظِيمِ.

أَسْأَلُكَ يَا سَيِّدَ الْعَظِيمِ الْعَظِيمِ، دِيَانَ يَوْمِ الدِّينِ، مُحْيِيَ الْعِظَامِ وَهَيَّ رَمِيمٌ، وَأَسْأَلُكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْ تُصَلِّىَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُقْضِيَ حَاجَتِي، وَتَيْسِّرَ لِي مِنْ أَمْرِي، وَلَا تُعَسِّرَ عَلَيَّ، وَتُسَهِّلَ لِي مَطْلَبَ رِزْقِي مِنْ فَضْلِكَ الْوَاسِعِ، يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ، يَا قَدِيرًا عَلَيَّ مَا لَا يَقْدِرُ عَلَيْهِ غَيْرُكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَأَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ.

پس حضرت فرمود: چند مرتبه این نماز را بکن.

راوی گفت که: در سال دیگر در خدمت آن حضرت بودیم باز اسماعیل آمد و از آستین خود کیسه ای بیرون آورد و گفت: این پانصد اشرفی است که به برکت شما و برکت دعا و نمازی که تعلیم من فرمودید، از خمس بر من واجب شده است و چون سه مرتبه این نماز را کردم مردی که مال بسیار از من منکر شده بود و در مجلس قاضی سوگند یاد کرده بود، آن مال را برای من آورد و از من حلیت طلب کرد.

حضرت فرمود: خدا را حمد کن و عبادت پروردگار خود را ترک مکن و تقفد احوال برادران مؤمن خود بکن. (1)

نماز دیگر در روز پنجشنبه به روایت شیخ و غیر ایشان

هر که را حاجت و مهمی بوده باشد، در روز پنجشنبه در هنگامی که روز بلند شود نزدیک به زوال غسل کند و دو رکعت نماز بکند و در رکعت اول بعد از

ص: 341

سوره فاتحه آیه الکرسی و در رکعت دوم آیات آخر سوره حشر «هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ» تا «وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» و سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» را بخواند و بعد از سلام قرآن مجید را بردارد و بر بالای سر خود بلند کند و بگوید: بِحَقِّ مَنْ أَرْسَلْتَهُ بِهِ إِلَى خَلْقِكَ، وَبِحَقِّ كُلِّ آيَةٍ لَكَ فِيهِ، وَبِحَقِّ كُلِّ مُؤْمِنٍ مَدَحْتَهُ فِيهِ، وَبِحَقِّكَ عَلَيْكَ وَلَا أَحَدٌ أَعْرَفُ بِحَقِّكَ مِنْكَ يَا سَيِّدِي، يَا اللَّهُ، ده مرتبه، بِحَقِّ مُحَمَّدٍ ده مرتبه، بِحَقِّ عَلِيِّ ده مرتبه، بِحَقِّ فَاطِمَةَ ده مرتبه، بِحَقِّ الْحَسَنِ ده مرتبه، بِحَقِّ الْحُسَيْنِ ده مرتبه، بِحَقِّ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ده مرتبه، بِحَقِّ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ ده مرتبه، بِحَقِّ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ده مرتبه، بِحَقِّ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ ده مرتبه، بِحَقِّ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى ده مرتبه، بِحَقِّ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ ده مرتبه، بِحَقِّ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ ده مرتبه، بِحَقِّ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ ده مرتبه، بِحَقِّ الْقَائِمِ ده مرتبه. پس هر حاجت که دارد ذکر کند که برآورده شود ان شاء الله تعالی. (1)

و ابن بابویه و دیگران به سند معتبر روایت کرده اند از حضرت صادق علیه السلام که هر کس ناخنهای خود را در روز پنجشنبه بگیرد، و یکی را برای روز جمعه بگذارد، حق تعالی فقر و فاقه و تنگدستی را از او برطرف کند. (2)

و به سند معتبر از آن حضرت علیه السلام منقول است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که: هر کس در روز شنبه یا پنجشنبه ناخن و شارب بگیرد، از درد دندان و درد چشم عافیت یابد. (3)

و در «طَبِّ الْأَنْثَمَةِ» از آن حضرت روایت کرده است که: هر کس در روز پنجشنبه ناخن بگیرد، درد چشم نبیند و هر کس در هر جمعه بگیرد، از زیر هر ناخن دردی و مرضی بیرون رود. (4)

ص: 342

1- . جمال الأسبوع : 109 ، مکارم الأخلاق : 326 ، امالی شیخ طوسی : 293 .

2- . ثواب الأعمال : 23 ، مکارم الأخلاق : 66 ، بحار الأنوار : 90/340 .

3- . مکارم الأخلاق : 65 .

4- . طَبِّ الْأَنْثَمَةِ : 84 ، بحار الأنوار : 90/340 .

و به روایت دیگر آن حضرت در هر پنجشنبه ناخن می گرفت و ابتدا می فرمود با انگشت کوچک دست راست تا ابهام ، پس با انگشت کوچک دست چپ تا ابهام و می فرمود که : هر که چنین کند درد چشم به او نرسد . (1)

و سنت است که در نماز صبح روز پنجشنبه و دوشنبه در رکعت اول سوره «هَلْ أَتَى» و در دوم سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» بخواند . (2)

و گفته اند که مستحب است طلب علم در این دو روز . (3) و سنت است خواندن سوره «مائده» در روز پنجشنبه . (4) و زیارت قبور شهدا و مؤمنان در این روز . (5)

مکروه است از مکه و مدینه و سایر مشاهد مشرفه در روز پنجشنبه سفر کردن تا جمعه را بگذرانند . (6)

و حجامت کردن در روز پنجشنبه مستحب است (7) و مسهل و دواهای مضعف خوردن مکروه است مبادا ضعف مانع او گردد از حضور نماز جمعه (8) و سنت است که بعد از نماز عصر روز پنجشنبه صلوات بر محمد و آل اطهار بسیار بفرستد تا شام روز جمعه . (9)

و کفعمی از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است که : هر که در روز دوشنبه و پنجشنبه هزار مرتبه سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» بخواند خدا از آن سوره ملکی خلق کند که آن را قوی گویند ، دستش از هفت آسمان و هفت زمین بزرگتر باشد و در موضع هر ذره از بدنش خدا مویی خلق کند و در هر مویی هزار زبان بیافریند و به هر زبانی به قوت جمیع جنیان و آدمیان سخن گوید و استغفار کند

ص: 343

1-، 2، 3، 5. بحار الأنوار : 90/340 .

2-

3-

4- . تفسیر عیاشی : 1/288 .

5-

6- . این روایت با این تعبیر در مصادر یافت نشد .

7- . مکارم الأخلاق : 75 .

8- . وسائل الشیعه اسلامیّه : 5/47 .

9- . وسائل الشیعه اسلامیّه : 5/71 .

برای خواننده این سوره ، و حق تعالی آن استغفارها را دو هزار هزار برابر مضاعف گرداند و ثواب همه را به او عطا کند .(1)

دعای شب شنبه

شیخ و سیّد و کفعمی و ابن باقی روایت کرده اند که حضرت امیر المؤمنین علیه السلام جبرئیل را دید که در شب شنبه این دعا را می خواند، از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم پرسید که این کیست؟ فرمود که : جبرئیل است . دعا این است :

يَا مَنْ عَفَى عَنِ السَّيِّئَاتِ وَلَمْ يُجَازِ بِهَا ، اِرْحَمْ عَبْدَكَ يَا اَللهُ ، نَفْسِي نَفْسِي ، اِرْحَمْ عَبْدَكَ اَيَّ سَيِّدَاةٍ ، عَبْدُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ اَيَّ رَبَّاهُ ، اَيُّ اِلٰهِي ، بِكَيْنُوتَيْتِكَ اَيَّ اَمَلَاةٍ ، اَيُّ رَجَايَاةٍ ، اَيُّ غِيَاثَاةٍ ، اَيُّ مُنْتَهَى رَعْبَتَاةٍ ، اَيُّ مُجْرِي الدَّمِّ فِي عُرُوقِي ، عَبْدُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ ، اَيُّ سَيِّدِي ، اَيُّ مَالِكٍ عَبْدِهِ ، هَذَا عَبْدُكَ .

اَيَّ سَيِّدَاةٍ يَا سَيِّدَاةٍ ، يَا اَمَلَاةٍ ، يَا مَالِكَاةٍ ، اَيَّا هُوَ ، اَيَّا هُوَ ، يَا رَبَّاهُ عَبْدَكَ ، لَا حِيَلَةَ لِي ، وَلَا غِنَا بِي عَنْ نَفْسِي ، وَلَا اَسْتَطِيْعُ لَهَا صَبْرًا وَلَا نَفْعًا ، وَلَا اَحَدٌ مِّنْ اَصْنَاعِهِ ، تَقَطَّعَتْ اَسْبَابُ الْخَدَائِعِ عَنِّي ، وَاصْمَحَلَّ عَنِّي كُلُّ باِطِلٍ ، وَافْرَدَنِي الدَّهْرُ اِلَيْكَ ، فَقُمَّتْ هَذَا الْمَقَامَ .

اِلٰهِي تَعَلَّمْ هَذَا كَلِّهِ ، فَكَيْفَ اَنْتَ صَانِعٌ بِي ، لَيْتَ شِعْرِي وَلَا اَشْعُرُ ، كَيْفَ تَقُولُ لِإِدْعَانِي نَعَمٌ أَوْ تَقُولُ لَا ، فَإِنْ قُلْتَ لَا ، فَيَا وَيْلِي يَا وَيْلِي يَا وَيْلِي ، يَا عَوْلِي يَا عَوْلِي ، يَا شِقْوَتِي يَا شِقْوَتِي يَا شِقْوَتِي ، يَا ذُلِّي يَا ذُلِّي يَا ذُلِّي ، اِلَى مَنْ ، أَوْ عِنْدَ مَنْ ، أَوْ كَيْفَ أَوْ لِمَاذَا ، أَوْ اِلَى اَيِّ شَيْءٍ اَلَجْتُ ، وَمَنْ اَرْجُو ، وَمَنْ يَعُوذُ عَلَيَّ حَيْثُ تَرَفُّضَنِي يَا وَاَسِعَ الْمَغْفِرَةَ ، وَإِنْ قُلْتَ نَعَمٌ ، كَمَا الظَّنُّ بِكَ ، فَطُوبَى لِي اَنَا السَّعِيدُ ، طُوبَى لِي اَنَا الْغَنِيُّ ، طُوبَى لِي اَنَا الْمَرْحُومُ ، اَيُّ مُتْرَاحِمٍ ، اَيُّ مُتْرَافِفٍ ، اَيُّ مُتَعَطِّفٍ ،

ص:344

1- . فضائل الأشهر الثلاثة : 117 ، بحار الأنوار : 87/341 به نقل از «بلد الأمين» .

أَيُّ مَمْلُوكٍ ، أَيُّ مُتَجَبَّرٍ ، أَيُّ مُتَسَلِّطٍ ، لَا عَمَلَ لِي أَبْلُغَ بِهِ نَجَاحَ حَاجَتِي .

فَأَنَا أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَنْشَأْتَهُ مِنْ كُلِّكَ ، فَاسْتَجِبْ لِي فِي عَيْبِكَ ، فَلَا يَخْرُجُ مِنْكَ إِلَيَّ شَيْءٌ سِوَاكَ ، أَسْأَلُكَ بِهِ هُوَ ، ثُمَّ لَمْ يُلْفِظْ بِهِ وَلَا يُلْفِظْ بِهِ أَبَدًا أَبَدًا ، وَبِهِ وَبِكَ لَا شَيْءٌ غَيْرُهُ هَذَا ، وَلَا أَحَدٌ أَنْفَعَ لِي مِنْكَ ، أَيُّ كَبِيرٍ ، أَيُّ عَلِيٍّ ، أَيُّ مَنْ عَرَفَنِي نَفْسَهُ ، أَيُّ مَنْ أَمَرَنِي بِطَاعَتِهِ ، أَيُّ مَنْ نَهَانِي عَنْ مَعْصِيَتِهِ ، أَيُّ مَنْ أَعْطَانِي مَسْئُولِي ، أَيُّ مَدْعُوٍّ ، أَيُّ مَسْئُولٍ ، أَيُّ مَطْلُوبٍ إِلَيْهِ .

إِلَهِي رَفَضْتُ وَصِيَّتَكَ وَلَمْ أُطِعْكَ ، وَلَوْ أُطِعْتُكَ لَكَفَيْتَنِي مَا قُفْتُ إِلَيْكَ فِيهِ قَبْلَ أَنْ أَقُومَ ، وَأَنَا مَعَ مَعْصِيَتِي لَكَ رَاجٍ ، فَلَا تَحُلْ بَيْنِي وَبَيْنَ مَا رَجَوْتُ ، وَازْدُدْ يَدِي عَلَيَّ مَلَأَى مِنْ خَيْرِكَ وَفَضْلِكَ وَبِرِّكَ وَعَافِيَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَرِضْوَانِكَ بِحَقِّكَ يَا سَيِّدِي . (1)

و ایضا مشایخ متقدم الذکر روایت کرده اند که : حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام بعد از دعای سابق این دعا را می خواندند:

يَا عِدَّتِي عِنْدَ كُرْبَتِي ، وَيَا غِيَاثِي عِنْدَ شِدَّتِي ، يَا وَلِيَّتِي نِعْمَتِي (2) ، يَا مُنْجِحِي فِي حَاجَتِي ، يَا مَفْرَعِي فِي وَرْطَتِي ، يَا مُنْقِذِي مِنْ هَلَكَتِي ، يَا كَالِي فِي وَحْدَتِي ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاعْفُزْ لِي خَطِيئَتِي ، وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ، وَاجْمَعْ لِي شَمْلِي ، وَأَنْجِحْ لِي طَلِبَتِي ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي ، وَارْحَمْنِي مَا أَهَمَّنِي ، وَاجْعَلْ لِي مِنْ أَمْرِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا ، وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَ الْعَافِيَةِ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي وَعِنْدَ وَفَاتِي إِذَا تَوَفَّيْتَنِي ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ . (3)

و ایضا از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه می داشتند و در شب شنبه آنچه می خواستند نماز می کردند ، پس

ص: 345

1- . مصباح المتهجد : 420 .

2- . اختیار من المصباح مخطوط و نسخه ب : وَلِيَّتِي فِي نِعْمَتِي .

3- . مصباح المتهجد : 420 ، مصباح كفعمي : 303 ، اختیار من المصباح مخطوط : 336 .

سیصد مرتبه «یا رَبِّ» می گفتند ، پس این دعا را می خواندند:

يَا رَبِّ إِنَّهُ لَيْسَ يَرُدُّ غَضَبَكَ إِلَّا -حِلْمَكَ ، وَلَا يُنْجِي مِنْ عِقَابِكَ إِلَّا عَفْوُكَ ، وَلَا يَخْلُصُ مِنْكَ إِلَّا رَحْمَتُكَ وَالتَّصَدُّعُ إِلَيْكَ ، فَهَبْ لِي يَا إِلَهِي فَرَجًا بِالْقُدْرَةِ الَّتِي تُحْيِي بِهَا أَمْوَاتَ الْعِبَادِ ، وَبِهَا تُنْشِئُ مَيِّتَ الْبِلَادِ ، وَلَا تُهْلِكُنِي وَعَرَّفَنِي يَا رَبِّ إِجَابَتَكَ لِي ، وَأَذِقْنِي طَعْمَ الْعَافِيَةِ إِلَى مُنْتَهَى أَجَلِي ، يَا رَبِّ ازْفَعْنِي وَلَا تَصَدَّ عَنِّي ، وَاحْفَظْنِي وَأَنْصُرْنِي وَلَا تَخْذُلْنِي يَا رَبِّ ، إِنْ رَفَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَصَدُّ عَنِّي ، وَإِنْ وَصَدَّ عَنِّي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْفَعُنِي .

وَقَدْ عَلِمْتُ يَا إِلَهِي ، أَنْ لَيْسَ فِي حُكْمِكَ ظُلْمٌ ، وَلَا فِي عُقُوبَتِكَ عَجَلَةٌ ، وَإِنَّمَا يَعْجَلُ مَنْ يَخَافُ الْقُوَّةَ ، وَإِنَّمَا يَحْتَاجُ إِلَى الظُّلْمِ الضَّعِيفُ ، وَقَدْ تَعَالَيْتَ عَنْ ذَلِكَ سَدِّدِي عُلُوقًا كَبِيرًا ، فَلَا تَجْعَلْنِي لِلْبَلَاءِ غَرَضًا ، وَلَا لِتَقَمَّتِكَ نَصَبًا ، وَمَهْلَنِي وَنَفْسِي ، وَأَقْلُنِي عَثْرَتِي ، وَلَا تُبْعِدْنِي بِبَلَاءٍ عَلَى أَثَرِ بَلَاءٍ ، فَقَدْ تَرَى ضَعْفِي وَقَلَّةَ حِيلَتِي وَتَمَرُّغِي وَتَضَرُّعِي إِلَيْكَ .

يَا رَبِّ أَعُوذُ بِكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَهَذَا الْيَوْمِ مِنْ كُلِّ سُوءٍ فَأَعِدْنِي ، وَأَسْتَجِيرُ بِكَ فَأَجِرْنِي ، وَأَسْتَتِرُ بِكَ مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ فَاسْتُرْنِي ، وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنْ ذُنُوبِي فَاغْفِرْ لِي ، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ ، وَأَنْتَ الْعَظِيمُ الْعَظِيمُ الْعَظِيمُ ، أَعْظَمُ مِنْ كُلِّ عَظِيمٍ . (1)

و ایضا از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : هر که را بلائی و شدتی عارض شود از جانب پادشاهی یا دشمن حسودی ، پس روزه بدارد روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را و در شب شنبه این دعا را بخواند:

أَيُّ رَبِّاهُ ، أَيُّ سَدِيدَاهُ ، أَيُّ سَدَنَدَاهُ ، أَيُّ أَمَلَاهُ ، أَيُّ رَجَائِيهِ ، أَيُّ عِمَادَاهُ ، أَيُّ كَهْفَاهُ ، أَيُّ حِصْنَاهُ ، أَيُّ حِرْزَاهُ ، أَيُّ فَخْرَاهُ ، بِكَ آمَنْتُ ، وَلكَ أَسْلَمْتُ ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ ، وَبِابِكَ قَرَعْتُ ، وَبِفَيْئِكَ نَزَلْتُ ، وَبِحَبْلِكَ اعْتَصَمْتُ ، وَبِكَ اسْتَعِثْتُ ، وَبِكَ أَعُوذُ ،

ص:346

وَبِكَ الْوَدُ، وَعَلَيْكَ اتَّوَكَّلُ، وَإِلَيْكَ أَلْجَأُ وَأَعْتَصِمُ، بِكَ أَسْتَجِيرُ فِي جَمِيعِ أُمُورِي، وَأَنْتَ غِيَاثِي وَعِمَادِي، وَأَنْتَ عِصْمَتِي وَرَجَائِي .

وَأَنْتَ اللَّهُ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، عَمِلْتُ سُوءًا، وَظَلَمْتُ نَفْسِي، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاغْفِرْ لِي، وَأَرْحَمْنِي، [وَأَخُذْ] بِيَدِي، وَأَنْقِذْنِي وَوَقِّفْنِي، وَاكْفِنِي وَاكْلَأْنِي وَأَزْعِنِي فِي لَيْلِي وَنَهَارِي وَإِمْسَائِي وَإِصْبَاحِي وَمَقَامِي وَسَفَرِي، يَا أَجُودَ الْأَجُودِينَ، وَيَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ، وَيَا أَعْدَلَ الْفَاضِلِينَ، وَيَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ، وَيَا مَالِكَ يَوْمَ الدِّينِ، وَيَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، يَا حَيًّا لَا يَمُوتُ، يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، بِمُحَمَّدٍ يَا اللَّهُ، بِعَلِيِّ يَا اللَّهُ، بِفَاطِمَةَ يَا اللَّهُ، بِالْحَسَنِ يَا اللَّهُ، بِالْحُسَيْنِ يَا اللَّهُ، بِعَلِيِّ يَا اللَّهُ، بِمُحَمَّدٍ يَا اللَّهُ، بِجَعْفَرٍ يَا اللَّهُ، بِمُوسَى يَا اللَّهُ، بِعَلِيِّ يَا اللَّهُ، بِمُحَمَّدٍ يَا اللَّهُ، بِالْحَسَنِ يَا اللَّهُ، بِحُجَّتِكَ وَخَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ يَا اللَّهُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَخُذْ بِنَاصِيَةِ مَنْ أَخَافُهُ .

پس دشمن خود را نام برد و بگوید: وَذَلَّلْ لِي صَدِّعْبُهُ، وَسَهِّلْ لِي قِيَادَهُ، وَرُدِّ عَنِّي نَافِرَةَ قَلْبِهِ، وَأَزْرُقْنِي خَيْرَهُ، وَاصْرِفْ عَنِّي شَرَّهُ، فَإِنِّي بِكَ اللَّهُمَّ أَعُوذُ وَالْوَدُ، وَبِكَ أَتَّقِي، وَعَلَيْكَ أَعْتَمِدُ وَاتَّوَكَّلُ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاصْرِفْهُ عَنِّي، فَإِنَّكَ غِيَاثُ الْمُسْتَغِيثِينَ، وَجَارُ الْمُسْتَجِيرِينَ، وَلَجَأُ اللَّاجِينَ، وَأَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ. (1)

ص: 347

ابن بابویه و سیّد بن طاووس و دیگران به سندهای معتبر از ربیع - دربان هارون الرّشید - روایت کرده اند که گفت: در ایّامی که حضرت امام موسی کاظم صلوات الله علیه در حبس هارون لعین بود شبی هارون مرا طلبید و گفت: برو به نزد امام موسی علیه السلام و مال بسیار و اسبان و جامه های فاخر برای او ببر و او را از زندان رها کن.

من تعجّب کردم و مکرّر از او پرسیدم که مرا امر می کنی که موسی را از حبس رها کنم؟!!

گفت: بلی؛ وای بر تو! می خواهی که عهد خود را بشکنم؟!!

گفتم: یا امیر! عهد چیست؟

گفت: امشب در خواب بودم دیدم که مرد سیاهی در نهایت عظمت بر روی سینه من نشست و گفت: به چه سبب موسی بن جعفر را در زندان حبس کرده ای؟

گفتم: امشب او را رها می کنم و با او احسان می کنم پس عهد و پیمان شدید از من گرفت و از سینه من برخاست و نزدیک بود که جانم برآید.

ربیع گفت: پس رفتم به سوی زندان و دیدم که آن حضرت مشغول نماز است نشستم تا فارغ شود و گفتم: پسر عمّت خلیفه، تو را سلام می رساند و مال فراوان و اسبان و باربرداران و خلاع فاخره برای تو فرستاده است.

حضرت فرمود که: اگر حکم دیگر کرده است در باب من به عمل آور.

گفتم: به حقّ خدا و به حقّ جدّت رسول خدا که مرا امر نکرده است مگر به آنچه عرض کردم.

حضرت فرمود که: مرا به مال و اسبان و جامه های او که حقوق مردم در میان آنها است احتیاجی نیست.

گفتم: قسم می دهم ترا که قبول کنی که می ترسم از رد کردن تو آن ملعون به خشم آید.

حضرت فرمود که: تو آنچه خواهی بکن و به هر مصرفی که خواهی صرف کن.

چون خواست به سوی مدینه مراجعت نماید گفتم: ترا سوگند می دهم به حقّ

خدا و به حقّ جدّت رسول خدا که مرا خبر دهی که سبب نجات تو از زندان چه شد [زیرا] به سبب آن که من برای تو بشارت آوردم [حقّی بر تو پیدا کرده ام]؟

حضرت فرمود: در شب چهارشنبه بعد از نماز شب به خواب رفتم جدّم رسول صلی الله علیه و آله وسلم را در خواب دیدم که گفت: ای موسی! ترا به ظلم و ستم حبس کرده اند؟ گفتم: آری یا رسول الله.

حضرت فرمود که: ملک و دولت ایشان امتحانی است برای ایشان و تمتّعی می یابند تا زمانی که حق تعالی حکم نماید به انقراض ایشان. فردا را و پنجشنبه و جمعه را روزه بدار و در شب شنبه بعد از نماز خفتن دوازده رکعت نماز بکن و در هر رکعت بعد از سوره «فاتحه»، دوازده مرتبه سوره «توحید» بخوان و چون از دوازده رکعت فارغ شوی، بعد از سلام این دعا را بخوان.

و به روایت شیخ طوسی بعد از رکعت چهارم به سجده رو و این دعا را بخوان و اگر در هر دو موضع بخواند بهتر است، و دعا این است:

اَللّٰهُمَّ يَا سَابِقَ الْفُوتِ ، وَيَا سَامِعَ الصَّوْتِ ، وَيَا مُجِيبَ الْعِظَامِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَهِيَ رَمِيمٌ ، اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْاَعْظَمِ الْاَعْظَمِ الْعَظِيمِ ، اَنْ تُصَلِّيَ عَلَي مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ، وَعَلَى اَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ ، وَتُعَجِّلَ لِي الْفَرَجَ مِمَّا اَنَا مَمْنُوْنٌ بِهِ (1) وَصَالٍ بِحَرِّهِ ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ . و به روایت شیخ: مِمَّا اَنَا فِيْهِ (2).

نماز روز یکشنبه

سید بن باقی رحمه الله روایت کرده است از رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم که: هر که خواهد دعای او مستجاب گردد، بعد از ظهر دو رکعت نماز بکند و یازده مرتبه بگوید: «وَأَفْوُضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ»، پس شروع کند به تلاوت سوره «أنعام»

ص: 349

1- . مانیته : لزمته ، والممناه : المطاولة .

2- . مصباح المتهجّد : 424 ، مصباح كفعمی : 180 ، جمال الأسبوع : 166 ، عیون اخبار الرضا علیه السلام : 2/74 .

و بعد از خواندن «ذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ» (1) باز یازده مرتبه آیه سابقه را بخواند و چون برسد به این موضع «وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ» (2) بگوید :

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَفِنَا عَذَابَ النَّارِ. اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ بِحَقِّ هٰؤُلَاءِ الْاَنْبِيَاءِ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ، اَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِيْ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ.

پس بخواند تا «اِنَّ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِيْنَ»، پس چهل و شش مرتبه بگوید : «اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ»، پس بگوید : «صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ» و چون برسد به «رُسُلِ اللّٰهِ» در میان دو جلاله این دعا را بخواند :

اِلٰهِيْ مَنْ ذَا الَّذِيْ دَعَاكَ فَلَمْ تُجِبْنِيْ، اِلٰهِيْ مَنْ الَّذِيْ تَصَدَّقَ رِجْعًا اِلَيْكَ فَلَمْ تَرْحَمْنِيْ، اِلٰهِيْ مَنْ الَّذِيْ انْقَطَعَ اِلَيْكَ فَلَمْ تَصِدِّ لِيْ، اِلٰهِيْ مَنْ ذَا الَّذِيْ اسْتَنْصَرَكَ فَلَمْ تَنْصُرْنِيْ، اِلٰهِيْ مَنْ الَّذِيْ اسْتَسْتَجِدَكَ فَلَمْ تُنْجِدْنِيْ، اِلٰهِيْ مَنْ الَّذِيْ اسْتَصْرَحَكَ فَلَمْ تَصْرُحْ لِيْ، اِلٰهِيْ مَنْ الَّذِيْ اسْتَغْفَرَكَ فَلَمْ تَغْفِرْ لِيْ.

اِلٰهِيْ مَنْ الَّذِيْ اسْتَعَاذَ بِكَ فَلَمْ تُعِزَّنِيْ، اِلٰهِيْ مَنْ الَّذِيْ تَوَكَّلَ عَلَيْكَ فَلَمْ تَكْفِهِ، اِلٰهِيْ مَنْ الَّذِيْ تَقَرَّبَ اِلَيْكَ فَاَبْعَدْتَهُ، وَهَرَبَ اِلَيْكَ فَاَسْلَمْتَهُ، وَاغْوَاةَ بِكَ يَا اَللّٰهُ، وَاغْوَاةَ وَاغْوَاةَ بِكَ يَا اَللّٰهُ، وَاغْوَاةَ وَاغْوَاةَ بِكَ يَا اَللّٰهُ، يَا مُغِيْثُ اَغْنِنِيْ، وَاَمْرُحْ عَنِّيْ سَيِّئَاتِيْ، يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيْثِيْنَ، بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ، پس سوره را تمام کند. (3)

مؤلف گوید که : شیخ و سیّد و کفعمی و غیر ایشان برای هر روز هفته نمازهای بسیار در کتب خود ایراد نموده اند و چون اکثر به گمان فقیر سند معتبری نداشت و از کتب عامه مأخوذ شده و از کتب ایشان روایت نموده بودند آنها را ذکر نکردم .

ص: 350

1- و 2 . سوره انعام ، آیه 87 و 16 .

2-

3- . بحار الأنوار : 90/342 .

نماز شیخ طوسی رحمه الله و غیر او

به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند که : هر که هر روز پیش از زوال چهار رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت بعد از سوره فاتحه بیست و پنج مرتبه سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» بخواند بیمار نشود مگر بیماری مرگ. (1)

نماز دیگر

شیخ و دیگران به سند معتبر از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده اند که : هر کس نزد زوال چهار رکعت نماز بکند و در هر رکعت پس از فاتحه «آیه الكرسی» بخواند ، خدا او را و اهل بیتش را و مالش و دین و دنیا و آخرت او را حفظ نماید. (2)

مؤلف گوید که : محتمل است مراد نزدیک زوال باشد یا وقتی که هنوز زوال معلوم نباشد .

و نمازهای مستحبّ که مذکور شد ، همه را بعد از هر دو رکعت سلام باید گفت ، مگر نماز اعرابی که گذشت .

ص: 351

1- . بلد الامین : 147 ، مصباح المتهجد : 251 ، مصباح کفعمی : 407 .

2- . بلد الامین : 148 ، مصباح کفعمی : 407 .

خاتمه: در بیان قلیلی از فضایل نماز جمعه و بعضی از امور متفرقه

به سندهای صحیح و حسن از حضرت امام محمد باقر علیه السلام مروی است که: حق تعالی واجب گردانیده است از جمعه تا جمعه سی و پنج نماز، از جمله آنها یک نماز است که فرض گردانیده آن را در جماعت و آن نماز جمعه است و برداشته است وجوب آن را از نه کس: از کودک و مرد بسیار پیر و دیوانه و مسافر و بنده و زن و بیمار و کور و کسی که دو فرسخ دور باشد از موضع که نماز جمعه می کنند (1).

و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که: هر کس به نماز جمعه حاضر شود از روی ایمان و از برای رضای خدا، عمل را از سر گیرد یعنی گناهان گذشته اش آمرزیده است (2).

و ابن بابویه به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که: هر کس هر قدمی که سعی کند به سوی نماز جمعه خدا جسد آن را بر آتش جهنم حرام گرداند (3).

ص: 353

1- تهذیب: 3/21 ح 77، کافی: 3/419 ح 6، الفقیه: 1/409 ح 1219، خصال: 422 ح 21، امالی صدوق: 474 ح 638.

2- الفقیه: 1/427 ح 1260، ثواب الأعمال: 37، وسائل الشیعه آل البیت: 7/298 ح 10.

3- روضه الواعظین: 331، امالی صدوق: 449 ح 605، وسائل الشیعه آل البیت: 7/386 ح 3.

و به سند صحیح و حسن از حضرت باقر علیه السلام منقول است که : نماز جمعه فریضه است و اجتماع به سوی آن فریضه است با امام . اگر کسی ترک کند بی عتت سه جمعه را سه فریضه را ترک کرده است و سه فریضه را ترک نمی کند بدون عتت مگر منافقی . (1)

و به سند معتبر از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که : روز جمعه روزی است که حق تعالی پیشینیان و پسینیان را در قیامت جمع می نماید ، پس هر مؤمنی که پیاده به نماز جمعه حاضر شود البته حق تعالی احوال روز قیامت را بر او سبک گرداند ، پس امر کند که او را به سوی بهشت برند . (2)

و ابن بابویه به سند صحیح از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است که : هر که سه نماز جمعه را پیاپی و بی عتت و عذری ترک کند خدا مُهر زند بر دل او که خیری در آن داخل نشود . (3)

و به سند صحیح دیگر روایت کرده است از حضرت باقر علیه السلام که : سه جمعه را ترک نمی کند بی عتت مگر منافقی و فرمود که : هر که ترک کند جمعه را از روی کراهت از آن و از جماعت مؤمنان بدون عتت و عذری نماز او مقبول نیست . (4)

و کلینی به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : حق تعالی فرض و واجب گردانیده است در هر هفت روز سی و پنج نماز که از جمله آنها نمازی است که واجب است بر هر مسلمانی که حاضر شود آن را مگر پنج نفر بیمار و بنده و مسافر و زن و کودک . (5)

ص : 354

-
- 1- . ثواب الأعمال : 232 ، محاسن : 1/85 ح 23 ، دعائم الإسلام : 1/180 ، امالی صدوق : 573 ح 782 .
 - 2- . خصال : 355 ح 36 ، امالی صدوق : 261 ، وسائل الشیعه آل البيت : 7/298 ح 9 .
 - 3- . ثواب الأعمال : 232 ، محاسن : 1/85 ح 22 ، تهذیب الأحکام : 3/238 ح 14 ، روضه الواعظین : 332 .
 - 4- . ثواب الأعمال : 232 ، امالی صدوق : 573 ح 782 ، روضه الواعظین : 332 .
 - 5- . کافی : 3/418 ح 1 ، وسائل الشیعه آل البيت : 7/299 ح 9395 .

برقی در محاسن به سند صحیح روایت کرده است که : جمعه واجب است بر هر احدی ، و معذور نیست در آن مگر پنج کس ؛ زن و بنده و مسافر و بیمار و کودک . (1)

و شیخ طوسی به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که :

اعرابی آمد به خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم که او را قلیب می گفتند ، وگفت : یا رسول الله ! چند مرتبه تهیه حج کردم و مرا میسر نشد .

حضرت فرمود که : بر تو باد به نماز جمعه که آن حج فقرا و مساکین است . (2)

و شیخ زین الدین رفع الله درجته از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که : هر که سه نماز جمعه را عمدا بی عذری ترک کند حق تعالی بر دل او مهر نفاق بزند و فرمود که : [یا] ترک کنند مردم نیامدن به جمعه ها را ، یا آن که خدا بر دل ایشان مهر زند و از غافلان بنویسند ایشان را . (3)

و ایضا حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم در خطبه ای طولانی فرمود که : خدا فرض گردانیده است بر شما نماز جمعه را ، پس هر کس ترک کند آن را در حیات من یا بعد از فوت من از روی استخفاف به آن و انکار آن ، خدا جمعیت آن را بپاشد و در هیچ کار او برکت ندهد و نمازش و زکاتش و حجش و روزه اش و نیکی اش مقبول نگردد ، مگر آن که توبه کند . (4)

و ابن بابویه قدس سره به سند صحیح از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت کرده است که : چون حق تعالی خلائق را از قبرها برانگیزد روزها را بیاورند به نحوی که خلائق بشناسند آنها را به نام و حلیت و صفت ، روز جمعه بر همه مقدم باشد

ص: 355

-
- 1- . وسائل الشیعه آل البيت : 7/300 ح 16 و در «محاسن» یافت نشد .
 - 2- . تهذیب الأحکام : 3/237 ح 7 .
 - 3- . رساله الجمعة : 55 ، وسائل الشیعه آل البيت : 7/302 ح 26 و 27 .
 - 4- . رساله الجمعة : 61 ، وسائل الشیعه آل البيت : 7/302 ح 28 .

و نور او ساطع و لامع باشد و سایر روزها از پی او روند به نحوی که گویا عروس کریمه بزرگوار صاحب وقار است که به خانه داماد بردبار مالدار می برند ، پس روز جمعه شهادت دهد و محافظت نماید برای کسی که مسارعت و مبادرت به سوی نماز جمعه کرده باشد ، پس مؤمنان داخل بهشت شوند بر قدر سبقتی که به سوی نماز جمعه گرفته اند . (1)

و به سند معتبر از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم منقول است که مکروه است سخن گفتن در وقتی که پیش نماز خطبه می خواند و اگر سخن گوید نماز جمعه اش مقبول نیست . (2)

و کلینی به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که : چون امام در روز جمعه خطبه خواند سزاوار نیست کسی را که سخن گوید تا پیش نماز از خطبه فارغ شود ، پس چون از خطبه ها فارغ شود سخن می توان گفت تا وقتی که اقامه بگویند . (3)

و از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام منقول است که : سخن نباید گفت در وقت خطبه ، و رو از قبله نباید گردانید ، مگر به قدری که از نماز توان گردانید ، و نماز جمعه را دو رکعت قرار داده اند از جهت دو خطبه که آنها به جای دو رکعت اند ، پس حکم نماز دارد تا پایین آید پیش نماز . (4)

و به سند معتبر منقول است که : حضرت امام محمد باقر علیه السلام در روز جمعه بامداد به مسجد می آمدند و در هنگامی که آفتاب به قدر یک نیزه بلند شده [بود]

ص: 356

-
- 1- . امالی صدوق : 480 ح 647 ، روضه الواعظین : 332 ، وسائل الشیعه آل البیت : 7/385 ح 2 .
 - 2- . الفقیه : 4/10 ، امالی صدوق : 512 ، وسائل الشیعه آل البیت : 7/331 ح 4 .
 - 3- . کافی : 3/421 ح 2 ، تهذیب الأحکام : 3/20 ح 71 و 72 .
 - 4- . الفقیه : 1/417 ح 1230 ، المقنع : 147 ، وسائل الشیعه آل البیت : 7/331 ح 2 .

و در ماه رمضان زودتر می آمدند و می فرمودند که : جمعه های ماه رمضان را بر سایر ماهها فضیلت هست مانند فضل ماه رمضان بر سایر ماهها. (1)

و از حضرت باقر علیه السلام منقول است که : در روز پنجشنبه دوا مخورید تا ضعیف نشوید از آمدن به جمعه. (2)

از حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه منقول است که دعا بسیار بکنید و حاجات خود را از خدا بطلبید در روز جمعه ؛ به درستی که در آن ساعتی چند هست که دعا در آنها مستجاب می گردد ، مگر آنکه دعا کنید برای معصیتی یا قطع رحم یا عقوق پدر و مادر و بدانید که خیر و شر هر دو مضاعف می شوند در روز جمعه. (3)

و به سند معتبر از حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام منقول است که زنان را نیز سنت است بوی خوش و زینت کردن در روز جمعه (4).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام مروی است که : هر که از جمعه تا جمعه دیگر پانصد رکعت نماز بکند ، هر حاجت که از خدا بطلبد روا گردد (5) مگر آنکه حاجت حرامی بطلبد. (6)

و از ابن عباس و دیگران روایت کرده اند که دحیه کلبی در روز جمعه از شام آمد و آذوقه آورد و در احجار الزیت فرود آمد و طبل زد که مردم را خبر کند که آمده است و مردم در آن وقت در مسجد بودند و حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم مشغول

ص: 357

1- . کافی : 3/429 ح 8 ، تهذیب الأحکام : 3/244 ح 42 ، وسائل الشیعه آل البیت : 7/348 ح 2 .

2- . الفقیه : 1/427 ح 1261 ، وسائل الشیعه آل البیت : 7/353 ح 2 ، (این روایت در منابع از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام نقل شده است) .

3- . محاسن : 1/58 ح 95 ، وسائل الشیعه آل البیت : 7/383 ح 2 .

4- . قرب الأسناد : 224 ح 873 ، وسائل الشیعه آل البیت : 7/396 ح 4 .

5- . محاسن : 1/60 .

6- . کافی : 3/487 ذیل روایت در کافی است .

خطبه نماز جمعه بودند ، پس مردم همه متفرّق شدند و به جانب آن دویدند ، مگر امیرالمؤمنین و حسن و حسین و فاطمه صلوات الله عليهم أجمعين و سلمان فارسی و ابوذر و مقداد و صهیب ، و حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم را بر منبر [تنها] گذاشتند .

پس حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم فرمود که : خدا نظر کرد در روز جمعه به مسجد [من] ؛ اگر نه این گروه بودند که در مسجد من نشسته بودند هر آینه آتش می گرفت جمیع مدینه و مانند قوم لوط سنگ عذاب بر ایشان می بارید . (1)

و شهید ثانی رحمه الله از حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده است که هر کس سخن گوید در روز جمعه در حالی که امام خطبه خواند مانند خری است که کتاب چند بار او کرده باشند . (2)

و به روایت دیگر فرمود که : خدا و ملائکه رحمت می فرستند بر آنها که بامها می بندند در روز جمعه . و فرمود که : چون روز می شود بر هر دری از درهای مسجد ملکی چند می نشینند و می نویسند مردمی را که به نماز جمعه می آیند به ترتیب ، چون پیش نماز بر منبر برآمد صحیفه ها را می پیچند و می آیند و خطبه را می شنوند . (3)

در حدیث دیگر : هر کس در روز جمعه غسل کند و بامداد متوجه مسجد گردد و پیاده برود و نزدیک پیش نماز جا بگیرد و گوش دهد و آنچه او می گوید بشنود و سخن لغو نگوید ، به عدد هر گامی که بر می دارد یک سال عبادت برای او نوشته شود که روزها روزه باشد و شبها به عبادت بایستد . (4)

ص: 358

1- . مناقب ابن شهر آشوب : 1/407 ، بحار الأنوار : 89/195 ح 39 .

2- . المعتمر : 2/295 ، مسند ابن حنبل : 1/230 ، المعجم الكبير : 12/71 .

3- . سنن نسائی : 3/98 ، مسند ابن حنبل : 2/272 با تفاوت .

4- . مسند ابن حنبل : 4/10 با تفاوت .

این جا ختم کردم این کتاب جامع الفصول و فاقد الفضول را در شب جمعه بیست و دوم شهر جمادی الاولی سنه 1099 تسع و تسعین و ألف هجری با وفور اشغال و هجوم احوال به توفیق کریم متعال در قلیل از ایّام سمت اختتام یافت . ملتمس از عاملان و ناظران آنکه این غریق بحر خطا را در حالت (1) حیات و بعد از وفات به دعای مغفرت و غفران سیّئات و رفع درجات دستگیری نمایند و بر خطا و نسیان مؤاخذه نمایند .

والحمد لله أولاً و آخراً و الصلوة علی قدم المرسلین و فخر النبیین محمّد و عترته الأطهرین الأقدسین و لعنه الله علی أعدائهم أجمعین .

ص: 359

1- . نسخه ب : حال .

1. اختیار من المصباح؛ علی بن حسین باقی قرشی (قرن 7 ق)، مخطوط، کتابخانه آستان قدس رضوی علیه السلام، ش 3303، بدون نام کاتب، مورخ 1093 ق.
2. اقبال الاعمال؛ سیدبن طاووس (م 664 ق)، تحقیق: جواد قیومی اصفهانی، قم: دفتر نشر اسلامی، 1372 - 1374 ش.
3. الاختصاص: شیخ مفید (م 413 ق)، تحقیق: علی اکبر غفاری، قم: دفتر نشر اسلامی، 1416 ق.
4. الاصول الستة و عشر من الاصول الاولیه؛ ضیاءالدین محمودی، قم: دارالحدیث، 1423 ق.
5. الأمالی؛ شیخ مفید (م 413 ق)، تحقیق: علی اکبر غفاری، قم: دفتر نشر اسلامی، 1403 ق.
6. الأمالی؛ شیخ طوسی (م 460 ق)، تحقیق: مؤسسه بعثت، قم، دارالثقافه، اول 1414 ق.
7. الأمالی؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، قم: مؤسسه بعثت، اول، 1407 ق.
8. بحار الانوار؛ علامه مجلسی (م 1110 ق)، بیروت، 1403 ق.
9. بصائر الدرجات الكبرى فی فضائل آل محمد صلی الله علیه و آله؛ محمد بن حسن صفار قمی (م 290 ق) تحقیق: محسن کوچه باغی، تهران: مؤسسه اعلمی، 1362 ش.
10. البلد الامین و الدرع الحصین، تقی الدین ابراهیم بن علی کفعمی (م 905 ق)، تهران، مکتبه صدوق، اول، 1383 ق.
11. البیان فی الفقه؛ شهید اول (م 786 ق)، قم: مجمع الذخائر، [بی تا].
12. تاریخ مدینه دمشق؛ ابن عساکر (م 571 ق)، تحقیق: علی شیری، بیروت: دارالفکر، 1415 ق.
13. تذکره الفقهاء؛ علامه حلی (م 726 ق)، تهران: [بی نا]، 1262 ق.
14. التفسیر؛ محمد بن مسعود عیاشی سلمی سمرقندی (م 320 ق)، تحقیق: سید هاشم رسولی محلاتی، تهران: کتابخانه علمیّه اسلامیّه، اول، [1380 ق].

15. تفسیر قمی؛ ابوالحسن علی بن ابراهیم قمی (م 307 ق)، تصحیح: طیب موسوی جزایری، قم، دارالکتاب، 1404 ق.
16. تفصیل وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه؛ شیخ حر عاملی (م 1104 ق)، تحقیق: عبدالرحیم ربانی شیرازی، تهران: اسلامیة، 1377 - 1379 ق.
17. تفصیل وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه؛ شیخ حر عاملی (م 1104 ق)، تحقیق: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، قم: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، 1414 ق.
18. تهذیب الاحکام فی شرح المقنعه؛ شیخ طوسی (م 460 ق)، تحقیق: سیدحسن موسوی خراسانی، تهران: دارالکتاب الاسلامیه، 1365 ش.
19. ثواب الأعمال؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، قم: منشورات شریف رضی، دوم، 1368 ش.
20. جامع الاحادیث؛ محمد بن جعفر رازی (قرن 4 ق)، تحقیق: محمد حسینی نیشابوری، مشهد: مجمع البحوث الاسلامیه، 1413 ق.
21. جمال الاسبوع بکمال العمل المشروع؛ سیدبن طاووس (م 664 ق)، تحقیق: جواد قیومی اصفهانی، تهران: آفاق، اول، 1379 ش.
22. جُنه الأمان الواقیه و جَنه الإیمان الباقیه؛ تقی الدین ابراهیم بن علی کفعمی (905 ق)، تهران: مدرسه فخریه، اول، 1321 ق.
23. النخصال المحموده و المذمومه؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، تحقیق: علی اکبر غفاری، قم: دفتر نشر اسلامی، 1403 ق.
24. الدر المنثور؛ جلال الدین سیوطی (م 911 ق)، بیروت: دارالمعرفه، اول، 1365 ق.
25. الدروع الواقیه؛ سید بن طاووس (م 664 ق)، تحقیق: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، اول، 1414 ق.
26. دعائم الاسلام؛ نعمان بن محمد تمیمی مغربی (م 363 ق)، تحقیق: آصف بن علی اصغر فیضی، بیروت: دارالمعارف، اول، 1383 ق.
27. الدعوات قطب الدین راوندی (م 573 ق)، تحقیق: مدرسه امام مهدی علیه السلام، قم: مدرسه امام مهدی علیه السلام اول، 1407 قمری.
28. الذکری؛ شهید اول (م 786 ق)، [بی جا]، [بی نا]، 1272 ق.

29. روضه الواعظین؛ ابن فتال نیشابوری (قرن 5 ق)، قم: مصطفوی، 1377 ق.
30. السرائر؛ محمدبن ادریس حلی (م 598 ق)، قم: مؤسسه نشر اسلامی، دوم، 1410 ق.
31. السنن؛ احمدبن شعيب نسائي (م 303 ق)، بیروت: دارالفکر، اول، 1348 ق.
32. سنن ابی داوود؛ سليمان بن اشعث سجستاني (م 275 م)، تحقیق: سعید محمد الحام، بیروت: دارالفکر، اول، 1410 ق.
33. الصحیفه السجّادیّه الجامعه؛ تحقیق: سیّد محمد باقر ابطحي، قم: مدرسه امام مهدی 7، 1423 ق.
34. صفوه الصفات فی شرح دعاء السمات؛ تقی الدین ابراهیم بن علی کفعمی (م 905 ق)، مخطوط، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ش 2788، به خط: تاج الدین حسین صاعد، مورخ 6 محرم الحرام 992 ق.
35. طب الأئمه عليهم السلام؛ ابو عتاب عبدالله بن سابور الزیات و حسین ابني بسطام النيسابوريين (قرن 3 ق)، نجف: مکتبه حیدریه، 1385 ق.
36. العدد القویه لدفع المخاوف الیومیه؛ علی بن یوسف حلی (قرن 8 ق)، تحقیق: سیّد مهدی رجایی، قم: کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، اول، 1408 ق.
37. عدّه الداعی و نجاح الساعی؛ احمدبن فهد حلی (م 841 ق)، تحقیق: احمد موحدی قمی، تهران: وجدانی، اول، [بی تا].
38. علل الشرایع و الاحکام و الاسباب؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، نجف: مکتبه حیدریه، اول، 1386 ق.
39. عیون أخبار الرضا علیه السلام؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، تحقیق: حسین اعلمی، بیروت: مؤسسه اعلمی، اول، 1404 ق.
40. فضائل الأشهر الثلاثه؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، تحقیق، غلامرضا عرفانیان، بیروت: دارالمحجّه البیضاء، دوم، 1412 ق.
41. فقه الرضا علیه السلام؛ تحقیق: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، مشهد: کنگره جهانی امام رضا علیه السلام، [بی تا].
42. قرب الأسناد؛ ابوالعباس عبدالله بن جعفر حمیری قمی (زنده در 304 ق)، تحقیق: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، قم: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، 1413 ق.

43. الكافي؛ محمّدين يعقوب كليني (م 329 ق)، تحقيق: مدرسه امام مهدي عليه السلام، قم: مؤسسه

امام مهدي عليه السلام، اول، 1404 ق.

44. كتاب فضائل الاوقات؛ احمد بن حسين بيهقي (م 458 ق)، تحقيق: عدنان عبدالرحمن مجيد قيسي، مکه: مكتبه المناره، اول، 1410 ق.

45. كنز العمال؛ متقى هندي (م 975 ق)، تحقيق: بكرى حياني و صفوه السقا، بيروت: مؤسسه الرساله؛ [بى تا].

46. لآلى الأخبار والآثار؛ محمّدي بن احمد تويسركاني، (م 1321 ق)، تهران: جهان، [بى تا].

47. المجتبی من دعاء المجتبی؛ سيّد بن طاووس (م 664 ق) تحقيق: صفاء الدين بصري، مشهد:

مجمع البحوث الاسلاميه، 1413 ق.

48. مجمع الزوائد و منبع الفوائد؛ نورالدين هيثمى (م 807 ق)، بيروت: دارالكتب العلميه، اول، 1408 ق.

49. محاسبه النفس؛ تقى الدين ابراهيم بن على كفعمى (م 905 ق)، تحقيق: فارس حسون، قم: مؤسسه قائم آل محمّد صلى الله عليه و آله، اول، 1413 ق.

50. المحاسن؛ احمد بن محمّد بن خالد برقى (م 274 ق)، تحقيق: سيد جلال الدين محدث ارموى، تهران: دارالكتب الاسلاميه، 1370 ق.

51. مختلف الشيعه؛ علامه حلّى (م 726 ق)، تحقيق: مؤسسه نشر اسلامى، قم: مؤسسه نشر اسلامى، اول، 1412 ق.

52. المزار؛ شهيد اول (م 786 ق)، تحقيق: مدرسه امام مهدي عليه السلام، قم: مدرسه امام مهدي عليه السلام، اول، 1410 ق.

53. المزار الكبير؛ محمّدين المشهدى (قرن 6 ق)، تحقيق: جواد قيومى، قم: نشر قيوم، اول، 1419 ق.

54. مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل؛ محدث نورى (م 1320 ق)، تحقيق: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، قم: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، اول، 1408 - 1410 ق.

55. مستدرک علی الصحیحین؛ حاکم نیشابوری (م 405 ق)، بیروت: دارالکتب العلمیه، 1411 ق.

56. مسند؛ احمد بن حنبل (م 241 ق)، بیروت: دار صادر، [بی تا].

57. مصباح المتعبد و سلاح المتعبد؛ شیخ طوسی (م 460 ق)، تحقیق: علی اصغر مروارید، بیروت: مؤسسه فقه الشیعہ، 1411 ق.

58. معانی الأخبار؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، تحقیق: علی اکبر غفاری، قم، دفتر نشر اسلامی، 1361 ش.

59. المعبر فی شرح المختصر؛ محقق حلّی (م 676 ق)، تحقیق: مدرسه امام امیرالمؤمنین علیه السلام، قم: مؤسسه سیدالشهداء علیه السلام، اول، 1364 ش.

60. المعجم الصغیر؛ سلیمان بن احمد لخمی طبرانی (م 360 ق)، بیروت: دارالکتب العلمیه، 1403 ق.

61. المعجم الکبیر؛ سلیمان بن احمد لخمی طبرانی (م 360 ق)، تحقیق: حمدی عبد المجید سلفی، قاهره: مکتبه ابن تیمیہ، دوم، [بی تا].

مفتاح الفلاح؛ شیخ بهائی (م 1030 ق)، بیروت: اعلمی، [بی تا].

62. مقباس المصاییح؛ علامه مجلسی (م 1110 ق)، [بی جا]، [بی نا]، 1267 ق.

63. المقنع؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، تحقیق: مؤسسه امام هادی علیه السلام، قم: مؤسسه امام هادی علیه السلام، اول، 1415 ق.

64. مکارم الأخلاق؛ ابونصر حسن بن فضل طبرسی (م 548 ق)، قم: شریف رضی، 1392 ق.

65. مناقب آل ابی طالب علیهم السلام؛ محمدبن علی بن شهر آشوب (م 588 ق)، تحقیق: جمعی از اساتید نجف اشرف، نجف: مطبعه حیدریه، اول، 1376 ق.

66. منتهی المطلب؛ علامه حلّی (م 726 ق)، تبریز، حاج احمد، 1333 ق.

67. من لایحضره الفقیه؛ شیخ صدوق (م 381 ق)، تحقیق: علی اکبر غفاری، قم: دفتر نشر

اسلامی، دوم، 1404 ق.

68. مهج الدعوات و منهج العنايات؛ سید بن طاووس (م 664 ق)، تصحیح: علی اصغر صدر

المعالی، قم دار الذخائر، 1370 ش.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

